แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1

(พ.ศ. 2566 - 2570)

ฉบับทบทวนปีงบประมาณ พ.ศ. 2569

SCAN ME

สำนักบริหารยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1

คำนำ

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ในฐานะฝ่ายเลขานุการ คณะกรรมการบูรณาการนโยบายพัฒนาภาค (ก.บ.ภ.) ได้มติคณะกรรมการนโยบายการบริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ (ก.น.บ.) ครั้งที่ 1/2566 เมื่อวันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2566 โดยมีนายกรัฐมนตรี (พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา) เป็นประธาน ได้เห็นชอบนโยบาย หลักเกณฑ์ วิธีการจัดทำแผนจังหวัดและกลุ่มจังหวัด พ.ศ. 2568 – 2570 รวมทั้งปฏิทินการดำเนินงาน มาเพื่อเป็นแนวทางในการจัดทำแผนของจังหวัดและกลุ่มจังหวัด ต่อมาในคราวการประชุม ก.น.บ. ครั้งที่ 1/2567 เมื่อวันที่ 24 มกราคม 2567 มีมติ ดังนี้ (1) ปรับปรุงหลักเกณฑ์การจัดทำแผนปฏิบัติราชการประจำปีของจังหวัดและกลุ่มจังหวัดประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 – 2570 ในส่วนของการจัดทำแบบสรุปแผนงานโครงการที่จังหวัดและกลุ่มจังหวัดขอรับการสนับสนุนจากกระทรวง/กรมฯ (แบบจ.3 และแบบ กจ.3) โดยไม่จำกัดจำนวน และ (2) การจัดส่งแผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด และแผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 เป็นต้นไป ให้จังหวัดและกลุ่มจังหวัดจัดส่งเอกสารให้ทีมบูรณาการกลาง ภายในวันที่ 31 กรกฎาคมของปีที่จัดทำแผนฯ เพื่อให้กระทรวง/กรมมีระยะเวลาในการประสานบูรณาการการจัดทำแผนและโครงการให้สอดคล้องและสนับสนุนการขับเคลื่อนแผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัดได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การประชุมคณะรัฐมนตรีอย่างเป็นทางการนอกสถานที่ (ครม.สัญจร) ครั้งที่ 4/2567 ณ จังหวัดนครราชสีมา เมื่อวันที่ 2 กรกฎาคม 2567 มีมติ (1) เห็นชอบในหลักการโครงการของกลุ่มจังหวัดและจังหวัด จำนวน 16 โครงการ กรอบวงเงิน 259,004,600 บาท โดยให้กลุ่มจังหวัดและจังหวัดขอรับการจัดสรรจากงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 งบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็นตามขั้นตอนของกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด รวมทั้งให้จังหวัดและกลุ่มจังหวัด นำโครงการบรรจุไว้ในแผนพัฒนาจังหวัดและแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดตามขั้นตอนต่อไป (2) เห็นชอบในหลักการของโครงการที่เป็นข้อเสนอของภาคเอกชน (กรอ.กลุ่มจังหวัด) จำนวน 8 โครงการ กรอบวงเงิน 247,153,400 บาท โดยให้ส่วนราชการที่เป็นหน่วยงานเจ้าของโครงการขอรับการจัดสรรจากงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 งบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็นตามขั้นตอนของกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด และให้หน่วยงานเจ้าของโครงการเร่งจัดทำข้อเสนอโครงการ โดยให้ความสำคัญกับความคุ้มค่าและผลประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการใช้จ่ายงบประมาณอย่างรอบคอบ รวมทั้งให้จังหวัดและกลุ่มจังหวัดนำโครงการบรรจุไว้ในแผนพัฒนาจังหวัดและแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดตามขั้นตอนต่อไป (3) มอบหมายให้สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับไปพิจารณาโครงการที่เป็นข้อเสนอของภาคเอกชน (กรอ. กลุ่มจังหวัด) ในส่วนที่เหลือจำนวน 84 โครงการ เพื่อบรรจุไว้ในแผนการปฏิบัติราชการประจำปีของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและขอรับการจัดสรรงบประมาณตามขั้นตอนต่อไป กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 จึงได้ดำเนินการตามมติของ ครม.สัญจร โดยนำข้อเสนอที่ผ่านความเห็นชอบบรรจุในแผนพัฒนากลุ่มจังหวัด

แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ระยะ 5 ปี (พ.ศ.2566 – 2570) ฉบับทบทวนปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 ฉบับนี้ ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการบริหารงานกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ (ก.บ.ก.) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ในคราวประชุม ครั้งที่ 3/2567 เมื่อวันที่ 30 กรกฎาคม 2567 โดยสรุปประเด็นสำคัญ ดังนี้

<u>เป้าหมายการพัฒนา</u>

ศูนย์กลางของเกษตรอุตสาหกรรม ท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ อารยธรรมขอม การค้าชายแดน ผลิตภัณฑ์ไหม และสังคมเป็นสุข สู่การพัฒนาเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน

<u>ประเด็นการพัฒนา</u> (Strategies Issues) รวม 3 ประเด็น คือ

ประเด็นการพัฒนาที่ 1 การพัฒนาขีดความสามารถเกษตรอุตสาหกรรมครบวงจร

ประเด็นการพัฒนาที่ 2 การพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวการท่องเที่ยว การค้าชายแดน และผลิตภัณฑ์ไหม

ประเด็นการพัฒนาที่ 3 ยกระดับการพัฒนาคุณภาพชีวิต

คณะกรรมการบริหารงานกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการฯ หวังเป็นอย่างยิ่งว่า แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ระยะ 5 ปี (พ.ศ.2566 – 2570) ฉบับทบทวนปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 ฉบับนี้ จะเป็นประโยชน์ในการบูรณาการ แผนงาน/โครงการ เพื่อแปลงนโยบายไปสู่การปฏิบัติในแผนปฏิบัติราชการประจำปีของกลุ่มจังหวัดฯ ต่อไป

คณะกรรมการบริหารงานกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1
กรกฎาคม 2567

สารบัญ

หน้า

คำนำ ก

สารบัญ ค

บทสรุปผู้บริหาร ความสอดคล้องกับแผน 3 ระดับ ช

1. ข้อมูลเพื่อการพัฒนา

1.1 ข้อมูลพื้นฐานทางกายภาพ 1

1) ด้านกายภาพ 3

2) ด้านประชากร 8

3) ด้านการปกครอง 15

4) จุดผ่านแดน ไทย – กัมพูชา 16

5) โครงสร้างพื้นฐานและการเข้าถึงบริการ 16

6) ด้านพลังงาน 20

7) บริการพื้นฐานด้านสังคม 22

8) ทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญ (ป่าไม้ ดิน น้ำ) 26

9) ด้านการท่องเที่ยว 28

1.2 ข้อมูลเชิงเปรียบเทียบ ด้านเศรษฐกิจ 37

1) สรุปภาวะเศรษฐกิจไทย ปี ประจำเดือนเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2567 39

2) ภาพรวมเศรษฐกิจกลุ่มจังหวัดฯ ในปี พ.ศ. 2564 40

3) ภาคเกษตร 46

(1) ภาวะเศรษฐกิจการเกษตร 46

(2) มูลค่าผลิตภัณฑ์ภาคการเกษตร 48

(3) เนื้อที่การเกษตร 49

(4) การประกอบอาชีพทางเกษตรกรรม 51

(5) ชลประทาน 52

(6) ผลผลิตหลักของภาคเกษตร (พืช) 55

(7) การปศุสัตว์ในกลุ่มจังหวัด 65

(8) สหกรณ์การเกษตรและสมาชิก 72

(9) ผลิตภัณฑ์ไหม 73

4) ด้านอุตสาหกรรม/วิสาหกิจ 74

(1) แนวโน้มการลงทุนภาคอุตสาหกรรม 74

(2) มูลค่าผลิตภัณฑ์ภาคอุตสาหกรรม 77

(3) สัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์ภาคอุตสาหกรรม ณ ราคาประจำปี 3 อันดับแรกของจังหวัดในกลุ่มจังหวัด 78

หน้า

(4) ข้อมูลด้านอุตสาหกรรม 79
(5) อุตสาหกรรมที่เชื่อมโยงกับประเด็นการพัฒนาที่สำคัญของกลุ่มจังหวัด 81
(6) ด้านผลิตภาพแรงงาน 82
(7) วิสาหกิจ 84
5) ด้านการค้า 87
(1) มูลค่าการส่งออกสินค้า และการค้าชายแดน 87
(2) สินค้า OTOP 91
6) ด้านท่องเที่ยว 93
1.3 ข้อมูลเชิงเปรียบเทียบ ด้านสังคมและความมั่นคง 99
1) ด้านสังคม 101
(1) โครงสร้างประชากร 101
(2) อัตราการพึ่งพิง 101
(3) ผู้สูงอายุที่อยู่ลำพังคนเดียว 101
(4) กำลังแรงงาน 102
(5) การศึกษา 105
(6) รายได้/รายจ่ายภาคครัวเรือน 108
(7) ความยากจน และความเหลื่อมล้ำ 114
(8) การสาธารณสุข 119
(9) สถานการณ์สัตว์ปลอดโรค คนปลอดภัย 127
(10) การเข้าถึงบริการสาธารณะ และข่าวสารเทคโนโลยี 128
(11) บริการชุมชน 130
2) ด้านความมั่นคง 130
(1) ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน 130
(2) ปัญหายาเสพติด 134
(3) ปัญหาอุบัติภัยบนท้องถนน 135
1.4 ข้อมูลเชิงเปรียบเทียบ ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 137
1) ด้านทรัพยากรธรรมชาติ 139
2) ด้านภัยธรรมชาติ 142
3) ด้านสิ่งแวดล้อม 144
1.5 ประเด็นปัญหาและความต้องการเชิงพื้นที่ 153
1.6 ผลการพัฒนาและแก้ไขปัญหากลุ่มจังหวัดในช่วงที่ผ่านมา 179
(1) ตามแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดฯ 181
(2) การวัดระดับการพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 201
(3) ผลการเบิกจ่ายโครงการตามแผนปฏิบัติราชการประจำปีของกลุ่มจังหวัด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 206

หน้า

2. ประเด็นการพัฒนากลุ่มจังหวัด **209**
2.1 บทวิเคราะห์ 211
2.1.1 แนวโน้มขนาดใหญ่ (Mega Trend) / กระแสโลก 211
2.1.2 ยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เป้าหมายและแนวทางการพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ แผนแม่บทกระทรวง นโยบายรัฐบาล ยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง 219
2.1.3 แผนยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 - 2579) 228
2.1.4 SWOT การวิเคราะห์โอกาสและศักยภาพของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 229
2.1.5 การวิเคราะห์ประเด็นการพัฒนาที่เชื่อมโยงกับปัจจัยภายในและภายนอก 237
2.1.6 สรุปประเด็นสำคัญจากนโยบายและแผนงาน ต่อการพัฒนาของกลุ่มจังหวัด 240
2.1.7 แผนที่ยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 Strategy Map 242
2.1.8 จุดเน้นการพัฒนาที่กลุ่มจังหวัดควรให้ความสำคัญ 243
2.2 สรุปข้อมูลแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 245
ตำแหน่งทางยุทธศาสตร์ (Strategies Position) 247
เป้าหมายการพัฒนาของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ระยะ 5 ปี 247
วัตถุประสงค์และทิศทางการพัฒนาในอนาคต 248
พันธกิจ (Mission) 249
ตัวชี้วัดความสำเร็จตามเป้าหมายของการพัฒนากลุ่มจังหวัด 249
ประเด็นการพัฒนา 250
3. แบบ กจ.1 257
4. บัญชีรายการชุดโครงการ 261
5. แบบ กจ.1-1 Project Brief 293
5.1) โครงการพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร 295
5.2) โครงการพัฒนานวัตกรรมเกษตรและอาหารปลอดภัย กลุ่มนครชัยบุรินทร์ 301
5.3) โครงการยกระดับมาตรฐานการผลิตปศุสัตว์นครชัยบุรินทร์ครบวงจร 323
5.4) โครงการส่งเสริมและสร้างศูนย์กลางอุตสาหกรรมโคเนื้อครบวงจรในพื้นที่นครชัยบุรินทร์และอีสานใต้ 331
5.5) โครงการโครงสร้างพื้นฐานทางการท่องเที่ยว 345
5.6) โครงการพัฒนาส่งเสริมอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ในกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์ 351
5.7) โครงการยกระดับเศรษฐกิจ การค้า การลงทุน และการค้าชายแดน 373
5.8) โครงการพัฒนานวัตกรรมการผลิตและจำหน่ายผลิตภัณฑ์ไหมกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์ 393
5.9) โครงการจัดตั้งศูนย์ความเป็นเลิศยกระดับคุณภาพชีวิตผู้สูงวัยในเขตพื้นที่อีสานตอนล่าง 419
5.10) โครงการยกระดับการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนทุกช่วงวัยนครชัยบุรินทร์ 429
5.11) โครงการตามพระราชดำริ: ก่อสร้างศูนย์พักพิงสัตว์ไร้บ้านนครชัยบุรินทร์ 445

หน้า

6. ห่วงโซ่คุณค่ารายด้าน 451
7. ภาคผนวก ก 459
8. ภาคผนวก ข 463

บทสรุปผู้บริหารในการจัดทำแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ระยะ 5 ปี พ.ศ. 2566 – 2570

การจัดทำแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 - 2570) เนื่องจากเป็นการจัดทำแผนอย่างต่อเนื่องของการบริหารงบประมาณ ซึ่งแผนพัฒนาเดิมได้สิ้นสุดลง (พ.ศ. 2565) ในการจัดทำแผนพัฒนาของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 เป็นไปตามหลักเกณฑ์และนโยบายของรัฐบาลที่ได้กำหนดยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 - 2580) ไว้แล้ว และยังเชื่อมโยงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ เป้าหมายและแนวทางการพัฒนาภาค ซึ่งได้ดำเนินการจัดทำตามกรอบแนวทางและหลักเกณฑ์ของสภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เพื่อให้เกิดการพัฒนาที่สอดคล้องเชื่อมโยงกันในทุกพื้นที่โดยยึดความต้องการของประชาชนในพื้นที่เป็นสำคัญ สามารถตอบสนองความต้องการของพื้นที่ได้อย่างแท้จริง

กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 มีพื้นที่ทั้งหมด 32,696,887 ไร่ และมีประชากรทั้งหมด 6,717,536 คน ประกอบไปด้วย 4 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดนครราชสีมา จังหวัดชัยภูมิ จังหวัดบุรีรัมย์ และจังหวัดสุรินทร์ โดยดำเนินการจัดทำแผนพัฒนากลุ่มจังหวัด ภายใต้วิสัยทัศน์ ***ศูนย์กลางของเกษตรอุตสาหกรรม ท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ อารยธรรมขอม การค้าชายแดน ผลิตภัณฑ์ไหม และสังคมเป็นสุข สู่การพัฒนาเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน***

1. การพัฒนาขีดความสามารถเกษตรอุตสาหกรรมครบวงจร
2. การพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว การค้าชายแดน และผลิตภัณฑ์ไหม
3. ยกระดับการพัฒนาคุณภาพชีวิต

และแผนงาน/โครงการ แบ่งออกเป็น 5 ด้าน ได้แก่ ด้านเกษตร (แหล่งน้ำ เกษตร ปศุสัตว์) ด้านท่องเที่ยว ด้านการค้า การลงทุน การค้าชายแดน ด้านไหม และด้านสังคม

โดยใช้ข้อมูลตำแหน่งทางยุทธศาสตร์ Strategics Position

1. เป็นแหล่งผลิตสินค้าเกษตรพืชสมุนไพรและอาหารปลอดภัยที่ได้มาตรฐาน
2. เป็นแหล่งผลิต ผลิตภัณฑ์ไหมระดับประเทศ
3. เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีความหลากหลาย ทั้งการท่องเที่ยวอารยธรรมขอม เชิงนิเวศน์ การกีฬาที่มีชื่อเสียง
4. เป็นประตูสู่อีสาน และเชื่อมโยงการค้าชายแดนกับประเทศเพื่อนบ้าน

เพื่อให้ได้แผนงาน/โครงการ ที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชนให้มากที่สุด เน้นความคุ้มค่าของเงินงบประมาณ รวมทั้งสามารถกระตุ้นเศรษฐกิจภายใต้แผนงาน/โครงการ ด้านนั้น ๆ ซึ่งสามารถดำเนินการได้อย่างต่อเนื่อง ตามห่วงโซ่คุณค่าตลอดระยะเวลา 5 ปี

ดังนั้น จึงได้มีการวางแผน/โครงการ อย่างเป็นระบบตามยุทธศาสตร์ทั้ง 3 แผนงาน และการบริหารทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด หลังจากนี้จะต้องมีการการติดตามและประเมินผล (Monitoring and Measurement) เพื่อนำมาปรับปรุงแนวทางแก้ไขการบริหารงานภายใต้แผนงาน/โครงการ ที่มีปัญหาและอุปสรรค ให้มีประสิทธิภาพตามลำดับ ต่อไป

แผนความสอดคล้องกับแผน 3 ระดับ ตามนัยยะของมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2560 และสรุปสาระสำคัญของแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1

แผน ระดับ 1	**ยุทธศาสตร์ชาติ** ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน เป้าหมาย ประเทศไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขันสูงขึ้น ประเด็น การเกษตรสร้างมูลค่า อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต สร้างความหลากหลายด้านการท่องเที่ยว โครงสร้างพื้นฐานเชื่อมไทยเชื่อมโลก พัฒนาเศรษฐกิจบนพื้นฐานประกอบการยุคใหม่	**ยุทธศาสตร์ชาติ** ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพมนุษย์ เป้าหมาย คนไทยเป็นคนดี คนเก่ง มีคุณภาพพร้อมสำหรับวิถีชีวิตในศตวรรษที่ 21 ประเด็น การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต การเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดี การตระหนัก ถึงพหุปัญญาของมนุษย์ที่หลากหลาย	**ยุทธศาสตร์ชาติ** ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม เป้าหมาย เพิ่มขีดความสามารถของชุมชนในท้องถิ่นในการพัฒนา การพึ่งตนเอง และการจัดการตนเองเพื่อสร้างสังคมคุณภาพ ประเด็น การเพิ่มขีดความสามารถของชุมชนท้องถิ่นในการพัฒนา การพึ่งพา และจัดการตนเอง	**ยุทธศาสตร์ชาติ** ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เป้าหมาย ใช้ประโยชน์และสร้างการเติบโตบนฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้สมดุลภายในขีดความสามารถของระบบนิเวศ ประเด็น พัฒนาความมั่นคงน้ำ พลังงาน และเกษตรที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

⬇

แผน ระดับ 2	**แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น การเกษตร**	**แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น การท่องเที่ยว**	**แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต**	**แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น การเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดี**	**แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น การบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ**	**แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ**
	• เป้าหมายประเด็นของแผนแม่บทฯ ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศในสาขาเกษตรเพิ่มขึ้น • แผนย่อยของแผนแม่บทฯ 1.เกษตรอัตลักษณ์ พื้นถิ่น 2.เกษตรปลอดภัย 3.เกษตรแปรรูป	• เป้าหมายประเด็นของแผนแม่บทฯ 1. ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศด้านการท่องเที่ยวต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเพิ่มขึ้น 2. รายได้จากการท่องเที่ยวของเมืองรองเพิ่มขึ้น • แผนย่อยของแผนแม่บทฯ	• เป้าหมายประเด็นของแผนแม่บทฯ คนไทยทุกช่วงวัยมีคุณภาพเพิ่มขึ้น ได้รับการพัฒนาอย่างสมดุลทั้งด้านร่างกาย สติปัญญาและคุณธรรมจริยธรรม เป็นผู้ที่มีความรู้และทักษะในศตวรรษที่ ๒๑ รักการ	• เป้าหมายประเด็นของแผนแม่บทฯ • คนไทยมีสุขภาวะที่ดีขึ้นและมีความเป็นอยู่ดีเพิ่มขึ้นแผนย่อยของแผนแม่บทฯ 1.การสร้างความรอบรู้ด้านสุขภาวะและการป้องกันและควบคุมปัจจัยเสี่ยงที่คุกคามสุขภาวะ	• เป้าหมายประเด็นของแผนแม่บทฯ ความมั่นคงด้านน้ำของประเทศเพิ่มขึ้น • แผนย่อยของแผนแม่บทฯ การเพิ่มผลิตภาพของน้ำทั้งระบบ ในการใช้น้ำอย่างประหยัด รู้คุณค่าและสร้างมูลค่าเพิ่มจากการใช้น้ำให้ทัดเทียมกับ	• หมุดหมายที่ 1 เกษตรและเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง - เป้าหมายระดับหมุดหมาย - มูลค่าเพิ่มของสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปสูงขึ้น - กลยุทธ์การพัฒนา

	4.เกษตรอัจฉริยะ - เป้าหมายแผนย่อย 1) สินค้าเกษตร อัตลักษณ์พื้นถิ่นมีมูลค่าเพิ่มขึ้น 2) สินค้าเกษตรปลอดภัย มีมูลค่าสูงขึ้น 3) ผลิตภัณฑ์เกษตรปลอดภัยของไทยได้รับการยอมรับด้านคุณภาพความปลอดภัยและคุณค่าทางโภชนาการสูงขึ้น 4) สินค้าเกษตรแปรรูปเพิ่มมากขึ้น 5) สินค้าที่ได้จากเทคโนโลยีสมัยใหม่/อัจฉริยะมีมูลค่าเพิ่ม - แนวทางการพัฒนา 1) ส่งเสริมและพัฒนาผลิตภัณฑ์เกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น ด้วยการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญา นวัตกรรมและเทคโนโลยีการพัฒนากระบวนการผลิตและบรรจุภัณฑ์เพื่อให้มีสินค้าอัตลักษณ์พื้นถิ่นออกสู่ตลาดสม่ำเสมอ รวมถึงสินค้าเกษตรนอกฤดูกาล ตลอดจส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพมาตรฐาน	1.การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์วัฒนธรรม 2.การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ความงาม และแพทย์แผนไทย 3.การท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ 4.การท่องเที่ยวเชื่อมโยงภูมิภาค 5.การพัฒนาระบบนิเวศการท่องเที่ยว ● เป้าหมายแผนย่อย 1) เมืองและชุมชนที่มีศักยภาพด้านการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมเพิ่มขึ้น 2) รายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ และวัฒนธรรมเพิ่มขึ้น 3) รายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ความงาม และแพทย์แผนไทย เพิ่มขึ้น 4) การเป็นจุดหมายปลายทางในการจัดประชุมนานาชาติของไทย 5) ประเทศไทยเป็นจุดเชื่อมต่อการเดินทางของนักท่องเที่ยวในภูมิภาคอาเซียน	เรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ● แผนย่อยของแผนแม่บทฯ 1.การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพมนุษย์ 2.การพัฒนาเด็กตั้งแต่ช่วงการตั้งครรภ์จนถึงปฐมวัย 3.การพัฒนาช่วงวัยเรียน/วัยรุ่น 4.การพัฒนาและยกระดับศักยภาพวัยแรงงาน 5.การส่งเสริมศักยภาพผู้สูงอายุ ● เป้าหมายแผนย่อย 1) ครอบครัวไทยมีความเข้มแข็ง และมีจิตสำนึกความเป็นไทย ดำรงชีวิตแบบพอเพียงมากขึ้น 2) เด็กเกิดอย่างมีคุณภาพ มีพัฒนาการสมวัย สามารถเข้าถึง	2.การใช้ชุมชนเป็นฐานในการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการมีสุขภาวะที่ดี ● เป้าหมายแผนย่อย 1) ประชาชนมีความรอบรู้ด้านสุขภาวะสามารถดูแลสุขภาพ มีพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์ และสามารถป้องกันและลดโรคที่สามารถป้องกันได้ เกิดเป็นสังคมบ่มเพาะจิตสำนึกการมีสุขภาพดีสูงขึ้น 2) จำนวนชุมชนสุขภาพดีเพิ่มขึ้น - แนวทางการพัฒนา 1) สร้างเสริมความรู้เพื่อเพิ่มศักยภาพในการจัดการสุขภาวะของคนทุกกลุ่มวัย อาทิ ผ่านการพัฒนาสื่อ เพื่อส่งเสริมและเผยแพร่องค์ความรู้ด้านสุขภาพและสุขภาวะที่ถูกต้องให้ประชาชนสามารถเข้าถึงโดยสะดวกและนำไปใช้ในการจัดการสุขภาพได้อย่างเหมาะสม 2) พัฒนาภาคีเครือข่ายประชาชน ชุมชม ท้องถิ่น ให้มีความรู้เกี่ยวกับการเจ็บป่วย	ระดับสากล • เป้าหมายแผนย่อย 1) ระดับความมั่นคงด้านน้ำเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจเพิ่มขึ้น - แนวทางการพัฒนา จัดการน้ำเพื่อการพัฒนา จัดให้มีน้ำอย่างเพียงพอสำหรับการพัฒนาเกษตรและอุตสาหกรรมตามแผนการเติบโตแบบสีเขียว การท่องเที่ยว และเพื่อผลิตพลังงาน พร้อมมีระบบดูแลน้ำภายในพื้นที่สำหรับผู้ใช้น้ำในนิคมเกษตรอุตสาหกรรมสมัยใหม่ พื้นที่ชลประทาน พื้นที่เกษตร น้ำฝน พื้นที่เศรษฐกิจพิเศษ แหล่งท่องเที่ยว เกษตรพลังงาน เกษตรเพิ่มมูลค่าและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม โดย (๑) ทบทวนระบบน้ำตามการปรับโครงสร้างเกษตร และอุตสาหกรรม	- กลยุทธ์ที่ 1 การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมแบบมุ่งเป้า - กลยุทธ์ที่ 2 การส่งเสริมการผลิตและการตลาดของสินค้าเกษตรแปรรูปที่มีมูลค่าเพิ่มสูง - กลยุทธ์ที่ 3 การขยายผลเกษตรกรยั่งยืนที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและมูลค่าเพิ่มสูง - เป้าหมายระดับหมุดหมาย - การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบบริหารจัดการเพื่อคุณภาพ ความมั่นคงอาหาร และความยั่งยืนของภาคเกษตร - กลยุทธ์การพัฒนา - กลยุทธ์ที่ 4 การพัฒนาระบบบริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตรให้มีความสมดุล ● หมุดหมายที่ 2 การท่องเที่ยวเน้น คุณภาพและความยั่งยืน - เป้าหมายระดับหมุดหมาย การเปลี่ยนการท่องเที่ยวไทยเป็นการท่องเที่ยว

	ที่ตอบสนองต่อความต้องการของผู้บริโภคที่หลากหลาย 2) ส่งเสริมการพัฒนาและยกระดับความสามารถของเกษตรกรและชุมชนในการพัฒนาสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น เพื่อสร้างรายได้ให้กับเกษตรกร และผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนท้องถิ่นอย่างยั่งยืน 3) สนับสนุนการบริหารจัดการฐานทรัพยากรทางเกษตรและระบบการผลิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ทั้งจากการลดละเลิก การใช้สารเคมีที่เป็นอันตราย ตลอดจนส่งเสริมการผลิตในระบบเกษตรกรรมยั่งยืน อาทิ เกษตรผสมผสาน เกษตรธรรมชาติ เกษตรอินทรีย์ เกษตรทฤษฎีใหม่ และวนเกษตรเป็นต้น เพื่อลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ไม่มีการปนเปื้อนของสารเคมีอันตรายในสินค้าเกษตรและอาหารและสร้างความปลอดภัยและมั่นคงด้านอาหารในระดับครัวเรือน	6) นักท่องเที่ยวมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินมากขึ้น 7) โครงสร้างพื้นฐานเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวมีคุณภาพและมาตรฐานดีขึ้น - แนวทางการพัฒนา 1) สร้างคุณค่าและมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าและบริการบนฐานของทุนทางวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น ได้แก่ แหล่งอุทยาน ประวัติศาสตร์ เมืองมรดกโลก โบราณสถาน เมืองเก่า ย่านการค้า วิถีชีวิตลุ่มน้ำ สินค้าชุมชน อาหารไทย และแพทย์แผนไทย เพื่อนำมาสร้างสรรค์คุณค่าและมูลค่าผ่านองค์ความรู้ นวัตกรรม เทคโนโลยี และการออกแบบเพื่อสร้างสรรค์เป็นสินค้า รวมถึงการพัฒนากิจกรรมและบริการรูปแบบใหม่ ๆ ให้กับนักท่องเที่ยว เช่น การท่องเที่ยวเชิงเกษตร	บริการที่มีคุณภาพมากขึ้น 3) วัยเรียน/วัยรุ่นมีความรู้และทักษะในศตวรรษที่ 21 ครบถ้วน รู้จักคิด วิเคราะห์ รักการเรียนรู้ มีสำนึกพลเมือง มีความกล้าหาญทางจริยธรรม มีความ สามารถในการแก้ปัญหา ปรับตัว สื่อสาร และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิผลตลอดชีวิตดีขึ้น 4) แรงงานมีศักยภาพในการเพิ่มผลผลิต มีทักษะอาชีพสูง ตระหนักในความสำคัญที่จะพัฒนาตนเองให้เต็มศักยภาพ สามารถปรับตัวและเรียนรู้สิ่งใหม่ตามพลวัตของโครงสร้างอาชีพและความต้องการของตลาดแรงงานเพิ่มขึ้น 6) ผู้สูงอายุมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความมั่นคงในชีวิต มีทักษะการ	และตายจากโรคที่ป้องกันได้ มีศักยภาพในการป้องกันและควบคุมปัจจัยเสี่ยงที่คุกคามสุขภาวะ ได้ด้วยตัวเอง นำไปสู่การพึ่งตัวเอง และมีการกระจายอำนาจการวางแผน การตัดสินใจ เพื่อให้ดำเนินการด้านสุขภาพต่าง ๆ ตอบสนองต่อความจำเป็นในพื้นที่อย่างแท้จริง รวมทั้งการพัฒนาระบบเฝ้าระวังป้องกันและควบคุมทุกระดับ 3) สร้างการมีส่วนร่วมเฝ้าระวัง ป้องกัน และแก้ไขปัญหาสุขภาพ และการพัฒนาคุณภาพบริการอนามัยแบบบูรณาการร่วมกับชุมชน รวมทั้งพัฒนาการวิเคราะห์ความเสี่ยง การประเมินความต้องการด้านสุขภาพ เพื่อการกำหนดนโยบายและขับเคลื่อนการดำเนินงานด้านการป้องกันและควบคุมปัจจัยเสี่ยงที่คุกคามสุขภาวะ ในระดับชุมชน ตำบล อำเภอ และระดับจังหวัด โดยพัฒนา	ที่เปลี่ยนไป (๒) เน้นปรับโครงสร้างการใช้น้ำ (๓) กำหนดสัดส่วนการใช้น้ำในแต่ละภาคส่วน (KD2 ตามเกณฑ์ ADB) (๔) มีระบบการขออนุญาตใช้น้ำ โดยพิจารณาตามเกณฑ์ความสำคัญ และผลิตภาพการใช้น้ำ และ (๕) การใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ เพื่อสนับสนุนกำรสร้างมูลค่าเพิ่มของภาคการผลิตและบริการ และรองรับการเติบโตของเศรษฐกิจและสังคมในอนาคต	คุณภาพสูงที่เชื่อมโยงกับอุตสาหกรรมและบริการที่มีศักยภาพอื่น - กลยุทธ์การพัฒนา กลยุทธ์ที่ 1 การส่งเสริมการพัฒนากิจกรรม สินค้าและบริการ การท่องเที่ยวมูลค่าเพิ่มสูง กลยุทธ์ที่ 2 การส่งเสริมการพัฒนาและยกระดับการท่องเที่ยว ที่มีศักยภาพรองรับนักท่องเที่ยวทั่วไป - เป้าหมายระดับหมุดหมาย การปรับโครงสร้างการท่องเที่ยวให้พึ่งพานักท่องเที่ยวในประเทศและมีการกระจายโอกาสทางเศรษฐกิจมากขึ้น - กลยุทธ์การพัฒนา กลยุทธ์ที่ 3 การยกระดับบริการและการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวให้ได้มาตรฐานเป็นที่ยอมรับของตลาดสากล กลยุทธ์ที่ 4 การพัฒนาทักษะและศักยภาพของบุคลากรในภาคการ

	4) พัฒนาระบบคุณภาพมาตรฐานความปลอดภัยและระบบการตรวจรับรองคุณภาพจากสถาบันที่มีความน่าเชื่อถือในระดับต่างๆ รวมถึงการพัฒนาคุณค่าทางโภชนาการของสินค้าเกษตรและอาหารตลอดจนพัฒนาระบบการตรวจสอบย้อนกลับให้เป็นที่ยอมรับกับความต้องการของตลาดทั้งในประเทศและต่างประเทศ 5) ส่งเสริมและสนับสนุนเกษตรกร ชุมชน ท้องถิ่น รวมถึงผู้ประกอบการให้สามารถผลิตสินค้าเกษตรและอาหารที่มีคุณภาพมาตรฐาน ทั้งมาตรฐานที่เป็นขั้นพื้นฐานตามหลักการปฏิบัติที่ดีทางการเกษตร และพัฒนาต่อยอดไปจนถึงมาตรฐานขั้นสูง เช่น มาตรฐานเกษตรอินทรีย์ เป็นต้น ตลอดจนส่งเสริมการวิจัยพัฒนาสินค้าพร้อมทั้งดูแลการผลิตอาหารภายใต้มาตรฐานความปลอดภัย และการคุ้มครอง	การท่องเที่ยวโดยชุมชน การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ การท่องเที่ยววิถีพุทธ การท่องเที่ยวกลุ่มมุสลิม เป็นต้น 2) ส่งเสริมการตลาดการท่องเที่ยวโดยการนำเสนอเอกลักษณ์ของประเทศไทยและของแต่ละท้องถิ่นให้เป็นที่เข้าใจในเวทีโลกผ่านสื่อสร้างสรรค์และนวัตกรรมทางสื่อต่าง ๆ รวมทั้งการส่งเสริมการสื่อสารเรื่องราวอันเป็นเอกลักษณ์ของแต่ละภูมิภาคและจังหวัดต่าง ๆ ผ่านการพัฒนาแบรนด์และการสื่อสารเรื่องราวอย่างสร้างสรรค์ผ่านช่องทางการตลาดที่เป็นที่นิยมในกลุ่มเป้าหมาย 3) พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกของเมืองท่องเที่ยวเชิงธุรกิจให้มีความพร้อมสำหรับการเดินทางเพื่อประกอบธุรกิจ การจัดประชุมและทรรศการ การจัดงานแสดงสินค้า	ดำรงชีวิต เรียนรู้พัฒนาตลอดชีวิต มีส่วนร่วมในกิจกรรมสังคม สร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่สังคมเพิ่มขึ้น • แนวทางการพัฒนาสร้างความอยู่ดีมีสุขของครอบครัวไทย สร้างครอบครัวที่เหมาะสมกับโลกในศตวรรษที่ ๒๑ โดยส่งเสริมความรู้ในการวางแผนชีวิตที่เหมาะสมกับค่านิยมของคนรุ่นใหม่ และการจัดกิจกรรมที่เหมาะสมบนฐานความรู้ทางวิชาการตั้งแต่ช่วงตั้งครรภ์และถึงช่วงอายุต่าง ๆ พัฒนาทักษะชีวิตและการเรียนรู้ การทำงานและการดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพของประชากรแต่ละช่วงวัย รวมถึงการให้ทุกภาคส่วนในสังคมเข้ามามีส่วนร่วม พร้อมทั้งการพัฒนาสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการสร้างครอบครัว	แนวทางและศักยภาพบุคลากรสาธารณสุขและหน่วยงานระดับท้องถิ่นและชุมชน ในเรื่องอาชีวอนามัยสิ่งแวดล้อม		ท่องเที่ยวให้สอดคล้องกับการท่องเที่ยวคุณภาพสูง ●หมุดหมายที่ 5 ประตูการค้าการลงทุนและโลจิสติกส์ - เป้าหมายระดับหมุดหมายไทยเป็นห่วงโซ่อุปทานของภูมิภาค - กลยุทธ์การพัฒนา กลยุทธ์ที่ 2 การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและปัจจัยสนับสนุนเพื่อเป็นประตูการค้าการลงทุนและฐานเศรษฐกิจสำคัญของภูมิภาค ●หมุดหมายที่ 7 SMEs ที่เข้มแข็ง แข่งขันได้ - เป้าหมายระดับหมุดหมายวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม มีศักยภาพสูงในการดำเนินธุรกิจ สามารถยกระดับและปรับตัวเข้าสู่การแข่งขันใหม่ - กลยุทธ์การพัฒนา กลยุทธ์ที่ 4 การส่งเสริมการพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้

	ผู้บริโภคและการค้าระดับสากล 6) สนับสนุนการทาเกษตรอินทรีย์วิถีชาวบ้าน เพื่อต่อยอดสู่เกษตรอินทรีย์เชิงพาณิชย์ ควบคู่กับการขยายตลาดเกษตรอินทรีย์ทั้งในและต่างประเทศ 7) ส่งเสริมการพัฒนาและใช้วัตถุดิบและผลิตผลทางการเกษตรที่เชื่อมโยงไปสู่กระบวนการแปรรูปในอุตสาหกรรมต่อเนื่องที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นวัตถุดิบในการแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ที่มีมูลค่าสูงโดยการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาประยุกต์ใช้ในกระบวนการผลิตตลอดห่วงโซ่อุปทานให้แก่เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร 8) ส่งเสริมการแปรรูปโดยประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม รวมถึงองค์ความรู้และภูมิปัญญาที่ทันสมัยมีประสิทธิภาพในการแปรรูปสร้างความแตกต่าง และ	การจัดกิจกรรม การจัดการแข่งขันกีฬาระดับนานาชาติ รวมถึงส่งเสริมการกระจายของการท่องเที่ยวธุรกิจไปยังพื้นที่ที่มีศักยภาพในการเป็นจุดหมายปลายทางของการจัดประชุมและนิทรรศการ การจัดงานหรือกิจกรรมพิเศษและเพิ่มช่องทางการเข้าถึงการจัดแสดงผลงานรูปแบบต่าง ๆ ทั้งการจัดแสดงผลงานจริงและในรูปแบบเสมือนจริง 4) ยกระดับคุณภาพการให้บริการการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพให้ได้มาตรฐานระดับสากล ทั้งคุณภาพของสถานประกอบการและคุณภาพของผู้ให้บริการที่มีทักษะและความเชี่ยวชาญให้ความสำคัญเรื่องความสะอาดและความปลอดภัยในสถานประกอบการ ซึ่งครอบคลุมการให้บริการในธุรกิจสปาและบริการเสริมความงามนวดแผนไทย โยคะ การดูแล	อบอุ่นเข้มแข็ง โดยเน้นการส่งเสริมการเกื้อกูลกันของคนทุกวัยในครอบครัวในการดูแลสมาชิกในครอบครัว การส่งเสริมนโยบายการสร้างความสมดุลระหว่างชีวิตและการทำงาน การส่งเสริมสนับสนุนภาคเอกชนสถานประกอบการจัดบริการที่ส่งเสริมและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และสนับสนุนครอบครัวในการเลี้ยงดูบุตรและการดูแลผู้สูงอายุ การสนับสนุนควบคู่กับการปฏิรูปสื่อให้มีบทบาทในเชิงสร้างสรรค์ในการให้ความรู้ต่อการพัฒนาและเสริมสร้างความเข้มแข็งครอบครัว โดยที่จะต้องมีระบบการจัดการที่อยู่อาศัยสำหรับครอบครัวที่เอื้อต่อการดำรงชีวิตครอบครัว ส่งเสริมพัฒนาการเด็ก และมี			เป็นผู้ประกอบการในยุคดิจิทัล

	เพิ่มมูลค่าในผลิตภัณฑ์และสินค้าเกษตร รวมทั้งการผลักดันเทคโนโลยีและนวัตกรรมการแปรรูปสินค้าเกษตรขั้นสูงที่มีคุณค่าเฉพาะและผลิตภัณฑ์คุณภาพสูงที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดไปสู่การผลิตเชิงพาณิชย์ 9) พัฒนาศักยภาพเกษตรกรในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการเกษตร การจัดการภาคเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม รวมถึงองค์ความรู้ด้านการผลิตและการตลาดต่าง ๆ ตลอดจนการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ เทคโนโลยีดิจิทัล ฐานข้อมูลสารสนเทศทางการเกษตรต่างๆ เพื่อการวางแผนการเกษตร และพัฒนาเกษตรกรให้เป็นเกษตรกรอัจฉริยะที่มีขีดความสามารถในการแข่งขัน ***หมายเหตุ** เลือกประเด็นหลักได้ 1 ประเด็น	ผู้สูงอายุ สถานพักฟื้นเพื่อการฟื้นฟูสุขภาพและการผ่อนคลาย 5) สร้างสรรค์การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพรูปแบบใหม่บนพื้นฐานของทรัพยากรที่มีศักยภาพในการบำบัดฟื้นฟู รักษาสุขภาพ โดยใช้ความคิดสร้างสรรค์ นวัตกรรม และเอกลักษณ์ความเป็นไทยในการให้บริการ พร้อมทั้งสร้างความหลากหลายของกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพที่ได้มาตรฐานเป็นที่ยอมรับในระดับสากลและเชื่อมโยงกับกิจกรรมการท่องเที่ยวต่าง ๆ เช่น การใช้พุน้ำร้อน น้ำแร่ สปาโคลน เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ เป็นต้น 6) พัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยวที่เชื่อมโยงระหว่างประเทศในภูมิภาค โดยใช้ประโยชน์จากโครงข่ายคมนาคมที่มีในปัจจุบันและที่จะเกิดขึ้นใหม่ตามแผนพัฒนาในอนาคตทั้งทาง	ความปลอดภัย มีระบบสนับสนุนในการดูแลเด็กและครอบครัว ในชุมชนที่มีคุณภาพมาตรฐาน รวมทั้งมีระบบสนับสนุนในการทำงานที่เอื้อต่อครอบครัวที่ทุกภาคส่วนการพัฒนาสนับสนุนการจัดสวัสดิการและการส่งเสริมคุณภาพชีวิตที่ดีในการทำงานที่สมดุลระหว่างชีวิตการทำงานและชีวิตครอบครัว			

		ถนน ทางราง ทางน้ำ และทางอากาศ รวมทั้งส่งเสริมและบูรณาการความร่วมมือด้านการท่องเที่ยวภายใต้กรอบความร่วมมือในระดับอนุภูมิภาคและอาเซียน อาทิ กรอบความร่วมมือด้านการท่องเที่ยวอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง กรอบความ ร่วมมือทางเศรษฐกิจอิรวดี–เจ้าพระยา-แม่โขง การพัฒนาเขตเศรษฐกิจสามฝ่าย อินโดนีเซีย - มาเลเซีย – ไทย และการพัฒนาตามแนวระเบียงเศรษฐกิจ เป็นต้น ซึ่งการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวยังรวมถึงการเชื่อมโยงเส้นทางการท่องเที่ยวเชิงศิลปวัฒนธรรม เมืองประวัติศาสตร์และเมืองมรดกโลกภายในอนุภูมิภาค 7) ยกระดับมาตรฐานความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวและป้องกันผลกระทบที่อาจเกิดจากกิจกรรมการท่องเที่ยวทุกมิติ รวมถึงคุณภาพมาตรฐานของสินค้า				

		บริการและสิ่งแวดล้อม ที่อาจส่งผลกระทบต่อ สุขภาพของนักท่องเที่ยว โดยอาศัยเครือข่ายความ ร่วมมือจากทุกภาคี ที่เกี่ยวข้องและอาสาสมัคร ด้านการท่องเที่ยวทั่ว ประเทศ				

แผน ระดับ 3	**เป้าหมายและแนวทางการพัฒนา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ "ศูนย์กลางเศรษฐกิจของอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง"** สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ที่ 3 สร้างความเข้มแข็งฐานเศรษฐกิจภายในควบคู่กับการแก้ปัญหา ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ยุทธศาสตร์ที่ 4 พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงบูรณาการ ยุทธศาสตร์ที่ 2 การแก้ปัญหาความยากจนและพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้มีรายได้น้อยเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม และยุทธศาสตร์ที่ 1 บริหารจัดการน้ำให้เพียงพอต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและคุณภาพชีวิตอย่างยั่งยืน	**แผนแม่บทเกษตรและสหกรณ์ ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 - 2579) วิสัยทัศน์ "เกษตรกรมั่นคง ภาคการเกษตรมั่งคั่ง ทรัพยากรการเกษตรยั่งยืน" เชื่อมโยงกับ** ยุทธศาสตร์ที่ 1 การสร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร ยุทธศาสตร์ที่ 2 การเพิ่มประสิทธิภาพและยกระดับมาตรฐานสินค้าเกษตร ยุทธศาสตร์ที่ 3 การเพิ่มความสามารถในการแข่งขันการเกษตรด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม ยุทธศาสตร์ที่ 4 การบริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน	**แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2560 - 2564)** วิสัยทัศน์ พ.ศ. 2579 (20 ปี) ประเทศไทยเป็นแหล่งท่องเที่ยวคุณภาพชั้นนำของโลกที่เติบโตอย่างมีดุลยภาพบนพื้นฐานความเป็นไทย เพื่อส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และกระจายรายได้สู่ประชาชนทุกภาคส่วนอย่างยั่งยืน ยุทธศาสตร์ที่ 1 พัฒนาคุณภาพแหล่งท่องเที่ยว สินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยวให้เกิดสมดุลและยั่งยืน ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก เพื่อรองรับการขยายตัวของอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยว และสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาการท่องเที่ยว ยุทธศาสตร์ที่ 4 การสร้างความสมดุล ให้กับการท่องเที่ยวไทยผ่านการตลาดเฉพาะกลุ่ม การส่งเสริมวิถีไทยและสร้างความเชื่อมั่นของนักท่องเที่ยว	**แผนแม่บทการพัฒนาอุตสาหกรรมไทย 4.0 ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 -2579)** ยุทธศาสตร์ที่ 1 ปฏิรูปภาคอุตสาหกรรมไทยสู่อุตสาหกรรมที่ขับเคลื่อนด้วยปัญญา ยุทธศาสตร์ที่ 2 ปฏิรูปนิเวศอุตสาหกรรมรองรับอุตสาหกรรมที่ขับเคลื่อนด้วยปัญญา ยุทธศาสตร์ที่ 3 เชื่อมโยงอุตสาหกรรมไทยกับเศรษฐกิจโลก การพัฒนาศักยภาพ และเชื่อมโยงการขับเคลื่อนเศรษฐกิจชนบท การค้า การลงทุน ส่งเสริมอุตสาหกรรมอาหาร ยกระดับด้านโลจิสติกส์ การบริการข้ามแดน ส่งเสริมตลาดค้าชายแดน เชื่อมโยงเศรษฐกิจระหว่างประเทศ

			ยุทธศาสตร์ที่ 5 การบูรณาการบริหารจัดการการท่องเที่ยว และการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศ	

สาระสำคัญแผนพัฒนากลุ่มจังหวัด	**เป้าหมายการพัฒนากลุ่มจังหวัด** ศูนย์กลางของเกษตรอุตสาหกรรม ผลิตภัณฑ์ไหม ท่องเที่ยวอารยธรรมขอม การค้าชายแดน และสังคมเป็นสุข	**ตัวชี้วัดความสำเร็จตามเป้าหมายการพัฒนากลุ่มจังหวัด** 1. ผลิตภัณฑ์มวลรวมกลุ่มจังหวัดเพิ่มขึ้น 5 ปีเฉลี่ยร้อยละ 3 2.รายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น 5 ปี เฉลี่ยร้อยละ 1.5 3.มูลค่าการค่าชายแดนเพิ่มขึ้น 5 ปี เฉลี่ยร้อยละ 5 4. มูลค่าการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ไหมเพิ่มขึ้น 5 ปี เฉลี่ยร้อยละ 1.5 5. สัดส่วนคนยากจนลดลง 5 ปี เฉลี่ยร้อยละ 1.5

ประเด็นการพัฒนากลุ่มจังหวัด	1. การพัฒนาขีดความสามารถเกษตรอุตสาหกรรมครบวงจร	2. การพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว การค้าชายแดน และผลิตภัณฑ์ไหม	3. ยกระดับการพัฒนาคุณภาพชีวิต

แผนงาน	1. ส่งเสริมและพัฒนาแหล่งน้ำและการบริหารจัดการน้ำ 2. เพิ่มมูลค่าและขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคการเกษตรและอุตสาหกรรมการเกษตร 3. พัฒนาการเลี้ยงสัตว์ให้มีคุณภาพและมาตรฐานรองรับตลาดระดับสูง	1. ส่งเสริมและสนับสนุนแหล่งท่องเที่ยว สินค้า บริการ และบุคลากรด้านการท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ให้มีคุณภาพ สู่มาตรฐาน	1. ส่งเสริมและพัฒนาการค้า การลงทุน การค้าชายแดน ของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 และเชื่อมโยงภูมิภาค	1. ส่งเสริมและสนับสนุนผลิตภัณฑ์ไหมของกลุ่มจังหวัดภาคะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ให้เป็นที่ต้องการของตลาดภายในและต่างประเทศ	1. ส่งเสริมการศึกษา การเรียนรู้ และพัฒนาศักยภาพ เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตคนตลอดช่วงชีวิต 2.ส่งเสริมการพึ่งพาตนเองในการดูแลสุขภาพคนในชุมชน 3. ส่งเสริมความรู้ความเข้าใจในการป้องกันอาชญากรรมทางเทคโนโลยี 4. ส่งเสริมการดูแลและป้องกันโรคของสุนัขจรจัดและสัตว์ไร้บ้าน

โครงการสำคัญ	1. โครงการพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร 2. โครงการพัฒนานวัตกรรมเกษตรและอาหารปลอดภัย นครชัยบุรินทร์ 3. โครงการยกระดับมาตรฐานการผลิตปศุสัตว์นครชัยบุรินทร์ครบวงจร	1. โครงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยว 2. โครงการพัฒนาและส่งเสริมอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์		1. โครงการพัฒนานวัตกรรมการผลิตและจำหน่ายผลิตภัณฑ์ไหมกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์แบบครบวงจร	1. โครงการยกระดับการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนทุกช่วงวัยนครชัยบุรินทร์
	⬇	⬇	⬇	⬇	⬇
โครงการอื่น	1. โครงการส่งเสริมและสร้างศูนย์กลางอุตสาหกรรมโคเนื้อครบวงจรในพื้นที่นครชัยบุรินทร์ และอีสานใต้	-	1. โครงการยกระดับเศรษฐกิจการค้า การลงทุน และการค้าชายแดน	-	1. โครงการตามพระราชดำริ: ก่อสร้างศูนย์พักพิงสัตว์ไร้บ้านนครชัยบุรินทร์ 2. โครงการจัดตั้งศูนย์ความเป็นเลิศยกระดับคุณภาพชีวิตผู้สูงวัยในเขตพื้นที่อีสานตอนล่าง

ข้อมูลเพื่อการพัฒนา : ข้อมูลพื้นฐานทางกายภาพ

กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1

(นครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ สุรินทร์)

1. ข้อมูลเพื่อการพัฒนาของกลุ่มจังหวัด ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1

1.1 ข้อมูลพื้นฐานทางกายภาพ

1) ด้านกายภาพ

(1) ที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ : กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 จังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ และสุรินทร์ มีพื้นที่ประมาณ 51,720.19 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 32,323,535ไร่ ตั้งอยู่ระหว่างเส้นละติจูดที่ 14 องศา 5ลิปดาเหนือ ถึงเส้นละติจูดที่ 16 องศา 43 ลิปดาเหนือ และระหว่างเส้นลองจิจูดที่ 107 องศา 10 ลิปดาตะวันออก ถึงเส้นลองจิจูดที่ 110 องศา 7 ลิปดาตะวันออก ซึ่งจากที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ดังกล่าวนี้จะทำให้พื้นที่ตั้งอยู่ในโซนเวลามาตรฐานสากลที่พิกัดลองจิจูด 105 องศาตะวันออก ซึ่งเป็นเวลาที่เร็วกว่ากรีนิชประเทศอังกฤษ 7 ชั่วโมง และมีสภาวะอากาศแบบสวันนา (Tropical Savanna Climate) ตามการจำแนกเขตภูมิอากาศแบบ Koppen ซึ่งจะมีอากาศร้อนอุณหภูมิสูงตลอดปี โดยมีฤดูฝนสลับกับฤดูแล้งอย่างเด่นชัด โดยฤดูฝน เริ่มตั้งแต่เดือนพฤษภาคม ถึง เดือนตุลาคม และฤดูแล้งเริ่มตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน ถึง เดือนเมษายน

(2) ที่ตั้งสัมพันธ์ :พื้นที่กลุ่มจังหวัด (นครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ และสุรินทร์) มีอาณาเขตติดต่อกับพื้นที่จังหวัดใกล้เคียง ดังนี้

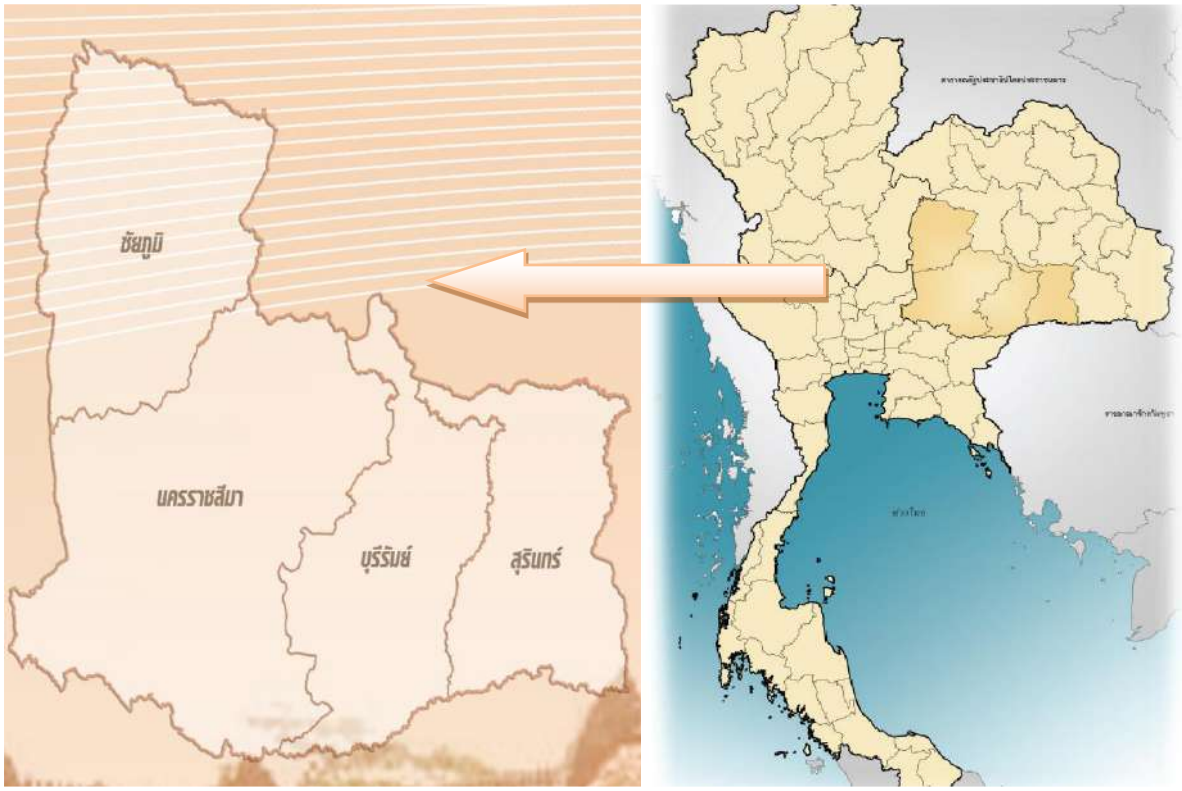

ทิศเหนือ	ติดต่อกับจังหวัดขอนแก่น มหาสารคาม และร้อยเอ็ด
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับจังหวัดศรีสะเกษ
ทิศใต้	ติดต่อกับจังหวัดปราจีนบุรี สระแก้ว และราชอาณาจักรกัมพูชา
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับจังหวัดเพชรบูรณ์ ลพบุรี สระบุรี และจังหวัดนครนายก

(3) ขนาดพื้นที่ :จากการรวบรวมข้อมูลของกรมพัฒนาที่ดินพบว่าพื้นที่ทั้ง 4 จังหวัดมีพื้นที่รวมกันทั้งหมดประมาณ 51,720.192 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 32,323,869 ไร่ ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 30.63 ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (168,854 ตารางกิโลเมตร) และคิดเป็นพื้นที่ร้อยละ 10.08 ของพื้นที่ทั้งประเทศ (513,115 ตารางกิโลเมตร) โดยจังหวัดนครราชสีมามีพื้นที่มากที่สุด รองลงมาได้แก่ จังหวัดชัยภูมิ บุรีรัมย์ และสุรินทร์ ตามลำดับ ปรากฏตามตารางที่ 1 และภาพประกอบ ข้างท้ายนี้

ตารางที่ 1 : แสดงพื้นที่ครอบคลุมของกลุ่มจังหวัด

จังหวัด	เนื้อที่		ร้อยละ (ของกลุ่มจังหวัด)
	ตร.กม.	ไร่	
นครราชสีมา	20,493.964	12,808,727	**39.57**
ชัยภูมิ	12,778.287	7,986,429	**24.67**
บุรีรัมย์	10,323.885	6,451,178	**20.07**
สุรินทร์	8,124.056	5,077,535	**15.69**
รวม (กลุ่มจังหวัด)	51,720.192	32,323,869	**100.00**
ภาคอีสาน	168,854.000	105,533,963	
ประเทศ	**513,115.000**	**320,696,887**	**-**

ที่มา : ข้อมูลเนื้อที่ (ตร.กม.)จากเว็บไซต์สารานุกรมเสรี ข้อมูลเนื้อที่ (ไร่) จากกรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

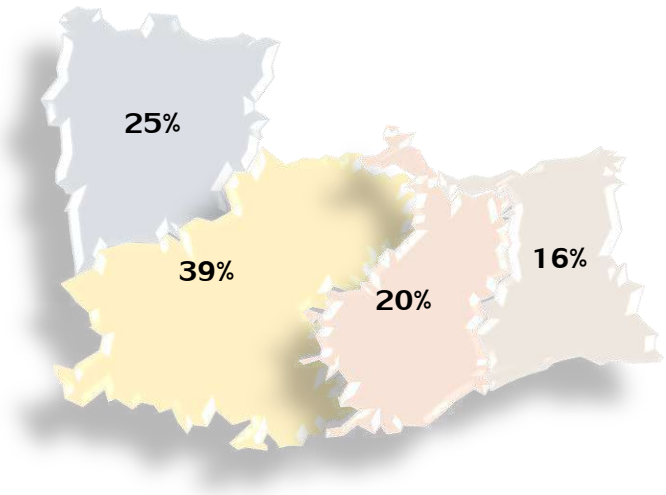

(4) ลักษณะภูมิประเทศ

ลักษณะภูมิประเทศของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 มีลักษณะทั้งเป็นพื้นที่ราบสูงและภูเขา พื้นที่ราบลุ่ม และพื้นที่ลูกคลื่นลอนตื้น และพื้นที่ลูกคลื่นลอนลึก โดยสามารถแบ่งออกเป็น 3 ลักษณะ ดังนี้

- ลักษณะเทือกเขาสูงและที่ราบสูง

มีความสูงจากระดับน้ำทะเลมากกว่า 250 เมตร อยู่บริเวณ อำเภอปากช่อง ปักธงชัย วังน้ำเขียว ครบุรี และเสิงสาง เขตเทือกเขาดงพญาเย็น มีความสูงตั้งแต่ 500 – มากกว่า 1,000 เมตร จากระดับน้ำทะเลปานกลาง อยู่บริเวณ ทางตอนเหนือของเขตอำเภอเมืองชัยภูมิ บางส่วนของอำเภอหนองบัวระเหว อำเภอเทพสถิต อำเภอคอนสาร อำเภอเกษตรสมบูรณ์ อำเภอหนองบัวแดง อำเภอภูเขียว อำเภอแก้งคร้อ อำเภอภักดีชุมพล อำเภอซับใหญ่

บริเวณเทือกเขาพนมดงรักมีความสูงตั้งแต่ 200 เมตรจากระดับน้ำทะเล บริเวณด้านตะวันตกของอำเภอหนองหงส์ ตอนใต้ของอำเภอโนนสุวรรณ อำเภอหนองกี่ อำเภอนางรอง อำเภอปะคำ อำเภอละหานทราย อำเภอบ้านกรวด อำเภอโนนแดง ของจังหวัดบุรีรัมย์ อำเภอบัวเชด อำเภอสังขะ อำเภอกาบเชิง อำเภอพนมดงรัก จังหวัดสุรินทร์

- ที่ราบลุ่มแม่น้ำ เช่น บริเวณที่ราบลุ่มแม่น้ำลำเชียงไกร ลำปลายมาศ ที่ราบลุ่มริมฝั่งลำสะแทด พื้นที่ราบลุ่มแม่น้ำชี ในเขตอำเภอเมืองชัยภูมิ อำเภอคอนสวรรณ์ อำเภอบ้านเขว้า อำเภอแก้งคร้อ อำเภอเทพสถิต อำเภอบำเหน็จณรงค์ พื้นที่ราบลุ่มริมฝั่งแม่น้ำมูล บริเวณอำเภอพุทไธสง อำเภอคูเมือง อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ เขตอำเภอท่าตูม อำเภอชุมพลบุรี จังหวัดสุรินทร์

- พื้นที่ลูกคลื่น

มีลักษณะเป็นพื้นที่ลูกคลื่นลอนตื้นที่สูงสลับที่นา สูงจากระดับน้ำทะเลไม่เกิน 200 เมตร อยู่เขตอำเภอแก้งสนามนาง อำเภอบ้านเหลื่อม อำเภอบัวใหญ่ อำเภอสีดา อำเภอบัวลาย อำเภอโนนแดง อำเภอประทาย อำเภอลำทะเมนชัย อำเภอเมืองยาง อำเภอชุมพวง อำเภอพิมาย อำเภอคง อำเภอขามสะแกแสง จังหวัดนครราชสีมา ลูกคลื่นลอนต่ำมีความสูงประมาณ 300 – 500 เมตร จากระดับน้ำทะเลปานกลาง ในพื้นที่บางส่วนของอำเภอเมืองชัยภูมิ อำเภอหนองบัวระเหว อำเภอบ้านเขว้า อำเภอแก้งคร้อ อำเภอเทพสถิต อำเภอบำเหน็จณรงค์ อำเภอเกษตรสมบูรณ์ อำเภอบ้านแท่น จังหวัดชัยภูมิ พื้นที่ลูกคลื่นลอนตื้น ที่มีความสูงประมาณ 150 – 200 เมตร จากระดับน้ำทะเลปานกลาง บริเวณอำเภอประโคนชัย อำเภอพลับพลาชัย อำเภอเมืองบุรีรัมย์ อำเภอห้วยราช อำเภอคูเมือง อำเภอลำปลายมาศ อำเภอกระสัง อำเภอบ้านด่าน บางส่วนของอำเภอนางรอง

อำเภอหนองกี่ อำเภอหนองหงส์ อำเภอสตึก อำเภอพุทไธสง อำเภอนาโพธิ์ อำเภอบ้านใหม่ชัยพจน์ อำเภอชำนิ อำเภอแคนดง อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดบุรีรัมย์

(5) ลักษณะทางธรณีวิทยา: พื้นที่ตั้งอยู่ในบริเวณที่ราบสูงโคราช หินที่รองรับส่วนใหญ่ประกอบด้วยหินแข็ง (หินชุดโคราช) ประกอบด้วยลักษณะโครงสร้างแบบรูปประทุนคว่ำและรูปประทุนหงาย มีรอยแตกรอยแยกและรอยคดโค้งทั่วไป รวมทั้งโดมเกลือ ลักษณะภูมิประเทศและภูมิสัณฐานของแอ่งย่อยบริเวณนี้เรียกว่าแอ่งโคราช-อุบล มีพื้นที่ประมาณ 33,000 ตารางกิโลเมตร ครอบคลุมพื้นที่บริเวณจังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ ขอนแก่น มหาสารคาม ร้อยเอ็ด บุรีรัมย์ กาฬสินธุ์ ยโสธร สุรินทร์ ศรีสะเกษ อุบลราชธานี และอำนาจเจริญ แม่น้ำในบริเวณนี้ส่วนใหญ่มีต้นกำเนิดจากเทือกเขาที่เป็นขอบแอ่งทางทิศเหนือและทิศตะวันตกที่สำคัญ ได้แก่ แม่น้ำมูล มีต้นกำเนิดจากเขาวงและเขาสมิงของเทือกเขาสันกำแพง บริเวณอำเภอปักธงชัย จังหวัดนครราชสีมา แม่น้ำชี มีต้นกำเนิดจากสันปันน้ำของเทือกเขาเพชรบูรณ์ ในเขตจังหวัดชัยภูมิ แม่น้ำทั้งสองสายไหลผ่านที่ราบตอนกลางของแอ่งและบรรจบรวมกันเป็นแม่น้ำขนาดใหญ่ก่อนจะไหลลงสู่แม่น้ำโขง ทางทิศตะวันออกบริเวณอำเภอโขงเจียม จังหวัดอุบลราชธานี เป็นต้น

(6) ปฐพีวิทยา : มีการแทรกดันของเกลือหินกระจายอยู่ทั่วไป ทำให้เกิดดินเค็มและน้ำเค็ม ลักษณะดินเป็นดินที่มีศักยภาพปานกลาง ถึงต่ำ สำหรับทำการเกษตร ดินที่เหมาะสมสำหรับการปลูกข้าวจะอยู่ใกล้ลุ่มน้ำและพื้นที่น้ำขังในฤดูฝน

กลุ่มจังหวัดมีกลุ่มแร่ธาตุที่สำคัญ โดยแบ่งเป็น 1) กลุ่มแร่เพื่อการพัฒนาสาธารณูปโภคพื้นฐานและโครงการขนาดใหญ่ของรัฐ มีกลุ่มย่อยคือ กลุ่มแร่เพื่อการก่อสร้าง เช่น หินปูน หินบะซอลต์ หินแกรนิต หินอ่อน หินทราย หินกาบ ดินลูกรัง กรวด ทรายก่อสร้าง กลุ่มแร่เพื่ออุตสาหกรรมซีเมนต์ เช่น หินปูน 2) กลุ่มแร่เพื่อสนับสนุนเศรษฐกิจและอุตสาหกรรม เช่น ดินเหนียวสี เกลือหิน หินทรายแกะสลัก และ 3) กลุ่มแร่เพื่อการเกษตร เช่น โพแทช โดโลไมต์ ซึ่งกลุ่มจังหวัดมีแร่ธาตุที่สำคัญ ปรากฏตามตารางที่ 2 ข้างท้ายนี้

ตารางที่ 2 : แสดงชนิดแร่ธาตุสำคัญที่ปรากฏอยู่ในกลุ่มจังหวัด

จังหวัด	ชนิดแร่ธาตุ	พบมากในพื้นที่
นครราชสีมา	หินปูน	อำเภอปากช่อง
	หินบะซอลต์	อำเภอโชคชัย
	หินแกรนิต	อำเภอวังน้ำเขียว
	หินอ่อน	อำเภอปากช่อง
	หินกาบ/หินชนวน	อำเภอปากช่อง
	หินทราย	อำเภอปากช่อง อำเภอสีคิ้ว อำเภอด่านขุนทด
	หินฮอร์นแบลนไดด์	อำเภอวังน้ำเขียว
	ทรายก่อสร้าง	อำเภอเมืองนครราชสีมา โนนสูง เฉลิมพระเกียรติ จักราช
		พิมาย ชุมพวง เมืองยาง ลำทะเมนชัย
	ดินลูกรังและกรวด	อำเภอเมืองนครราชสีมา อำเภอโนนสูง
	เหล็กแมกนีไทดต์ - เอเมอรี	อำเภอวังน้ำเขียว

จังหวัด	ชนิดแร่ธาตุ	พบมากในพื้นที่
	ดินเหนียวสี	ต.ด่านเกวียน อ.โชคชัย
	เกลือหิน (โดมเกลือ)	อ.โนนไทย โนนสูง ขามสะแกแสง คง เฉลิมพระเกียรติ
		ด่านขุนทด ประทาย พระทองคำ
	เกลือหิน (แอ่งเกลือ)	อ.โนนไทย โนนสูง ขามสะแกแสง คง เฉลิมพระเกียรติ
		เมืองนครราชสีมา พิมาย ด่านขุนทด ประทาย พระทองคำ
	โพแทช	อ.โนนไทย โนนสูง ขามสะแกแสง คง
	โคโลไมต์	อำเภอปากช่อง
ชัยภูมิ	หินปูน	อำเภอภักดีชุมพล อำเภอหนองบัวแดง อำเภอคอนสาร
	หินทรายประดับ	อำเภอซับใหญ่ อำเภอหนองบัวระเหว
	ดินสี	อำเภอจัตุรัส อำเภอหนองบัวระเหว
	ดินลูกรังและกรวด	อำเภอจัตุรัส อำเภอบ้านแท่น อำเภอหนองบัวระเหว
	เกลือหิน	อำเภอเมืองชัยภูมิ อำเภอบำเหน็จณรงค์ อำเภอคอนสวรรค์
		อำเภอจัตุรัส อำเภอหนองบัวระเหว
	โพแทช	อำเภอเมืองชัยภูมิ อำเภอบำเหน็จณรงค์ อำเภอคอนสวรรค์
		อำเภอจัตุรัส อำเภอหนองบัวระเหว
บุรีรัมย์	หินบะซอลต์	อำเภอเมืองบุรีรัมย์ อำเภอเฉลิมพระเกียรติฯ อำเภอนางรอง
	เกลือหิน	อำเภอคูเมือง อำเภอแคนดง อำเภอสตึก
	ดินลูกรัง	อำเภอบ้านกรวด อำเภอประโคนชัย อำเภอหนองกี่
	หินทราย	อำเภอปะคำ อำเภอโนนดินแดง
	โพแทช	อำเภอพุทไธสง อำเภอบ้านใหม่ไชยพจน์
สุรินทร์	หินบะซอลต์	อำเภอเมืองสุรินทร์ อำเภอปราสาท
	เกลือหิน	อำเภอชุมพลบุรี อำเภอท่าตูม อำเภอรัตนบุรี

ที่มา : โครงการจำแนกเขตเพื่อการจัดการด้านธรณีวิทยาและทรัพยากรธรณีรายจังหวัด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2553 กรมทรัพยากรธรณี กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

(7) การใช้ประโยชน์ที่ดิน : กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 มีการใช้ประโยชน์ที่ดินอันดับ 1 คือเป็นพื้นที่เกษตรกรรม จำนวน 22,164,298 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 69 ของพื้นที่กลุ่มจังหวัด รองลงมาเป็นพื้นที่ป่าไม้ จำนวน 5,943,459ไร่ คิดเป็นร้อยละ 18 ของพื้นที่กลุ่มจังหวัด และพื้นที่ชุมชนและสิ่งก่อสร้าง จำนวน 2,053,193 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 6 พื้นที่แหล่งน้ำ จำนวน 1,013,066 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 3 ปรากฏตามตารางที่ 3 และกราฟที่ 1 ข้างท้ายนี้

ตารางที่ 3 : แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทต่างๆ พ.ศ. 2562

การใช้ประโยชน์ ที่ดิน ประเภทต่างๆ	พื้นที่ (ไร่)				
	กลุ่มจังหวัด	นครราชสีมา	ชัยภูมิ	บุรีรัมย์	สุรินทร์
พื้นที่เกษตรกรรม	22,164,298	8,762,435	4,487,533	4,983,271	3,931,059
พื้นที่นา	11,804,218	3,806,040	1,624,610	3,208,085	3,165,483
พืชไร่	8,275,719	4,241,362	2,498,611	1,173,147	362,599
ไม้ผล	253,609	172,377	61,028	16,807	3,397
พืชสวน	37,438	32,175	1,469	2,938	856
ไม้ยืนต้น	1,612,341	381,858	278,625	564,614	387,244
พืชน้ำ	164	51	113	-	-
ปศุสัตว์	120,646	92,013	13,378	12,052	3,203
สถานที่เลี้ยงสัตว์น้ำ	42,002	21,318	8,538	5,328	6,818
เกษตรผสมผสาน/ไร่นาสวนผสม	18,161	15,241	1,161	300	1,459
พื้นที่ป่าไม้	5,943,459	2,180,633	2,699,505	619,364	443,957
พื้นที่แหล่งน้ำ	1,013,066	327,080	216,873	269,471	199,642
น้ำธรรมชาติ	490,426	143,092	128,505	128,244	90,585
น้ำที่สร้างขึ้น	522,640	183,988	88,368	141,227	109,057
พื้นที่ชุมชนและสิ่งก่อสร้าง	2,053,193	943,964	303,872	461,834	343,523
ตัวเมืองและย่านการค้า	151,260	72,694	29,364	27,491	21,711
สถานที่ราชการและสถาบัน	305,711	160,602	30,741	64,404	49,964
หมู่บ้านบนพื้นราบ	1,396,379	596,041	227,122	329,234	243,982
นันทนาการ	87,356	78,019	4,012	3,298	2,027
สิ่งก่อสร้างเกี่ยวกับคมนาคม และสถานีน้ำมัน	85,329	22,800	3,164	35,896	23,469
ลานตากและแหล่งรับซื้อทางการเกษตร	22,991	12,114	7,992	1,184	1,701
สุสาน ป่าช้า	4,167	1,694	1,477	327	669
พื้นที่อุตสาหกรรม	112,074	72,025	14,361	14,659	11,029
พื้นที่เบ็ดเตล็ด	1,030,006	516,697	263,514	102,180	147,615
พื้นที่ร้าง	7,773	5,893	771	399	710
รวม	**32,323,869**	**12,808,727**	**7,986,429**	**6,451,178**	**5,077,535**

ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ http://www.ldd.go.th

กราฟที่ 1 :การใช้ประโยชน์ที่ดิน

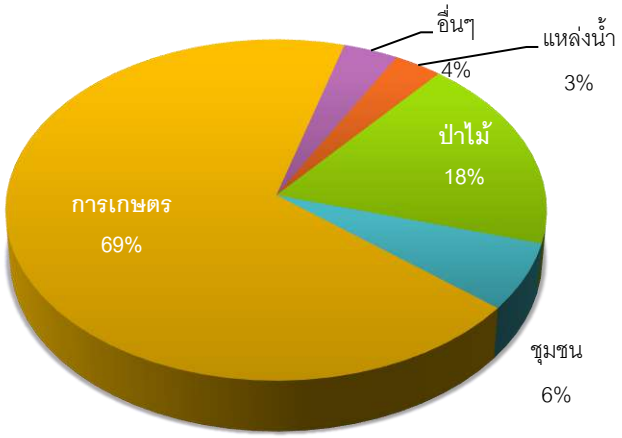

2) ด้านประชากร

(1) สัดส่วน แนวโน้มประชากรและความหนาแน่น : จากข้อมูลของสำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ปี 2566 ปรากฏว่ากลุ่มจังหวัด “นครชัยบุรินทร์” มีประชากรจำนวน 6,680,244 คน แบ่งเป็นเพศชาย 3,294,462 คน เพศหญิง 3,385,782 คน ลดลงจากปี 2565 จำนวน 17,564 คน โดยมีความหนาแน่นของประชากรในพื้นที่กลุ่มจังหวัด คิดเป็น 129 คน/ตารางกิโลเมตร และเมื่อเทียบความหนาแน่นของประชากรในพื้นที่ประเทศ คิดเป็น 13 คน/ตารางกิโลเมตร ปรากฏตามตารางที่ 4 ตารางที่ 5 และตามกราฟที่ 2 ข้างท้ายนี้

ตารางที่ 4 : แสดงจำนวนประชากรกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1

ประเภท	จำนวนประชากร (คน)			ความหนาแน่นของประชากร (คน/ตร.กม.)
	ปี 2564	ปี 2565	ปี 2567	
ชาย	3,306,708	3,305,561	3,294,462	
หญิง	3,391,906	3,392,247	3,385,782	
รวมทั้งกลุ่มฯ	6,698,614	6,697,808	6,680,244	129
ประเทศ	65,197,783	66,090,475	64,785,909	13

ที่มา : สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย และที่ทำการปกครองจังหวัดในกลุ่มจังหวัด

ตารางที่ 5 : แสดงประชากรแบ่งตามเขตเทศบาลของกลุ่มจังหวัด

จังหวัด	2564 (2021)			2565 (2022)			2566 (2023)		
	รวม Total	ชาย Male	หญิง Female	รวม Total	ชาย Male	หญิง Female	รวม Total	ชาย Male	หญิง Female
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1									
รวมยอด	**6,709,562**	**3,313,761**	**3,395,801**	**6,700,581**	**3,307,445**	**3,393,136**	**6,680,244**	**3,294,462**	**3,385,782**
ในเขตเทศบาล	1,217,904	591,838	626,066	1,339,012	653,610	685,402	1,199,496	581,570	617,926
นอกเขตเทศบาล	5,491,658	2,721,923	2,769,735	5,361,569	2,653,835	2,707,734	5,480,748	2,712,892	2,767,856

จังหวัด	2564 (2021)			2565 (2022)			2566 (2023)		
	รวม Total	ชาย Male	หญิง Female	รวม Total	ชาย Male	หญิง Female	รวม Total	ชาย Male	หญิง Female
นครราชสีมา									
รวมยอด	**2,634,154**	**1,293,783**	**1,340,371**	**2,630,058**	**1,290,253**	**1,339,805**	**2,625,794**	**1,286,634**	**1,339,160**
ในเขตเทศบาล	619,055	301,585	317,470	614,314	299,229	315,085	607,745	294,840	312,905
นอกเขตเทศบาล	2,015,099	992,198	1,022,901	2,015,744	991,024	1,024,720	2,018,049	991,794	1,026,255
ชัยภูมิ									
รวมยอด	**1,119,373**	**552,093**	**567,280**	**1,117,925**	**551,407**	**566,518**	**1,113,378**	**549,032**	**564,346**
ในเขตเทศบาล	173,361	83,712	89,649	172,845	83,481	89,364	171,372	82,715	88,657
นอกเขตเทศบาล	946,012	468,381	477,631	945,080	467,926	477,154	942,006	466,317	475,689
บุรีรัมย์									
รวมยอด	**1,579,805**	**783,531**	**796,274**	**1,579,688**	**783,414**	**796,274**	**1,573,230**	**779,221**	**794,009**
ในเขตเทศบาล	334,617	163,648	170,969	334,500	163,531	170,969	331,517	162,067	169,450
นอกเขตเทศบาล	1,245,188	619,883	625,305	1,245,188	619,883	625,305	1,241,713	617,154	624,559
สุรินทร์									
รวมยอด	**1,376,230**	**684,354**	**691,876**	**1,372,910**	**682,371**	**690,539**	**1,367,842**	**679,575**	**688,267**
ในเขตเทศบาล	90,871	42,893	47,978	217,353	107,369	109,984	88,862	41,948	46,914
นอกเขตเทศบาล	1,285,359	641,461	643,898	1,155,557	575,002	580,555	1,278,980	637,627	641,353

ที่มา : สำนักบริหารทะเบียน กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย

กราฟที่ 2 : ประชากรกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1

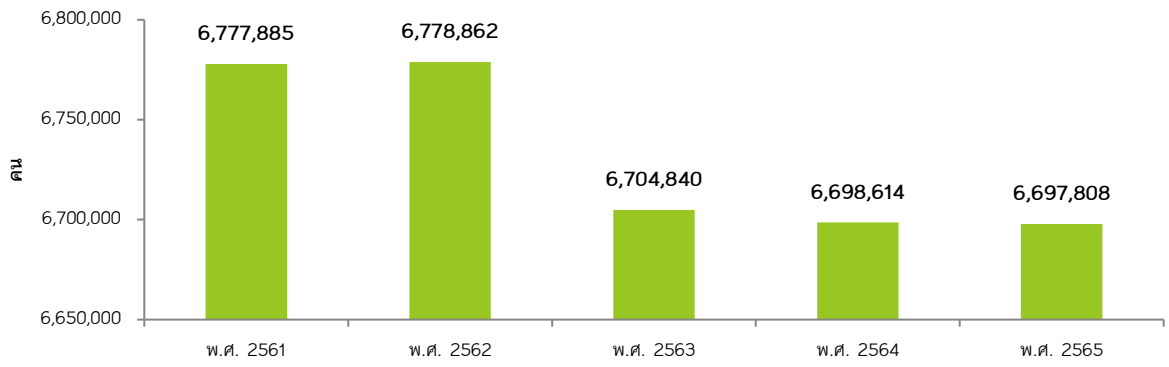

เมื่อพิจารณาสัดส่วนประชากรเมืองต่อชนบทของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ในปี พ.ศ. 2566 พบว่าสัดส่วนประชากรชนบท (นอกเขตเขตเทศบาล) มีจำนวนมากกว่าประชากรเมือง (ในเขตเทศบาล) คิดเป็นร้อยละ 82.04 ประชากรเมือง คิดเป็นร้อยละ 17.96 เมื่อพิจารณาเป็นรายจังหวัด จังหวัดสุรินทร์มีสัดส่วนประชากรชนบทมากที่สุดในกลุ่มจังหวัดฯ คิดเป็นร้อยละ 93.50 รองลงมาเป็นจังหวัดชัยภูมิ

บุรีรัมย์ และนครราชสีมา ตามลำดับ โดยจังหวัดนครราชสีมาเป็นจังหวัดที่มีประชากรในเขตเทศบาลสูงเป็นอันดับหนึ่ง ปรากฏตามตารางที่ 6 ข้างท้ายนี้

ตารางที่ 6 : สัดส่วนประชากรเมืองต่อชนบทของกลุ่มจังหวัด ปี พ.ศ. 2566

จังหวัด	2566 (2023)			สัดส่วน ปี 66 (ร้อยละ)		
	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง
	Total	Male	Female	Total	Male	Female
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1						
รวมยอด	**6,680,244**	**3,294,462**	**3,385,782**	**100**	**100**	**100**
ในเขตเทศบาล	1,199,496	581,570	617,926	17.96	17.65	18.25
นอกเขตเทศบาล	5,480,748	2,712,892	2,767,856	82.04	82.35	81.75
นครราชสีมา						
รวมยอด	**2,625,794**	**1,286,634**	**1,339,160**	**100**	**100**	**100**
ในเขตเทศบาล	607,745	294,840	312,905	23.15	22.92	23.37
นอกเขตเทศบาล	2,018,049	991,794	1,026,255	76.85	77.08	76.63
ชัยภูมิ						
รวมยอด	**1,113,378**	**549,032**	**564,346**	**100**	**100**	**100**
ในเขตเทศบาล	171,372	82,715	88,657	15.39	15.07	15.71
นอกเขตเทศบาล	942,006	466,317	475,689	84.61	84.93	84.29
บุรีรัมย์						
รวมยอด	**1,573,230**	**779,221**	**794,009**	**100**	**100**	**100**
ในเขตเทศบาล	331,517	162,067	169,450	21.07	20.80	21.34
นอกเขตเทศบาล	1,241,713	617,154	624,559	78.93	79.20	78.66
สุรินทร์						
รวมยอด	**1,367,842**	**679,575**	**688,267**	**100**	**100**	**100**
ในเขตเทศบาล	88,862	41,948	46,914	6.50	6.17	6.82
นอกเขตเทศบาล	1,278,980	637,627	641,353	93.50	93.83	93.18

ที่มา : สำนักบริหารทะเบียน กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย

ข้อมูลจาก ระบบสถิติทางการทะเบียน สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง เมื่อจำแนกตามช่วงอายุออกเป็นสามช่วงวัย วัยเด็ก วัยทำงาน และวัยสูงอายุ ในปี พ.ศ. 2566 กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 มีจำนวนประชากรวัยแรงงานมากที่สุด โดยเป็นผู้มีอายุระหว่าง 40 – 49 ปี ปรากฏตามตารางที่ 7 และกราฟที่ 3 ข้างท้ายนี้

ตารางที่ 7 : จำแนกประชากรตามช่วงวัย

วัยเด็ก (0 – 14 ปี)	วัยแรงงาน (15 – 59 ปี)	วัยสูงอายุ (60 ปี ขึ้นไป)
15.28 %	64.95 %	19.77 %
1,020,865 คน	4,339,072 คน	1,320,307 คน

กราฟที่ 3 : แสดงประชากรตามช่วงอายุ ปี 2565

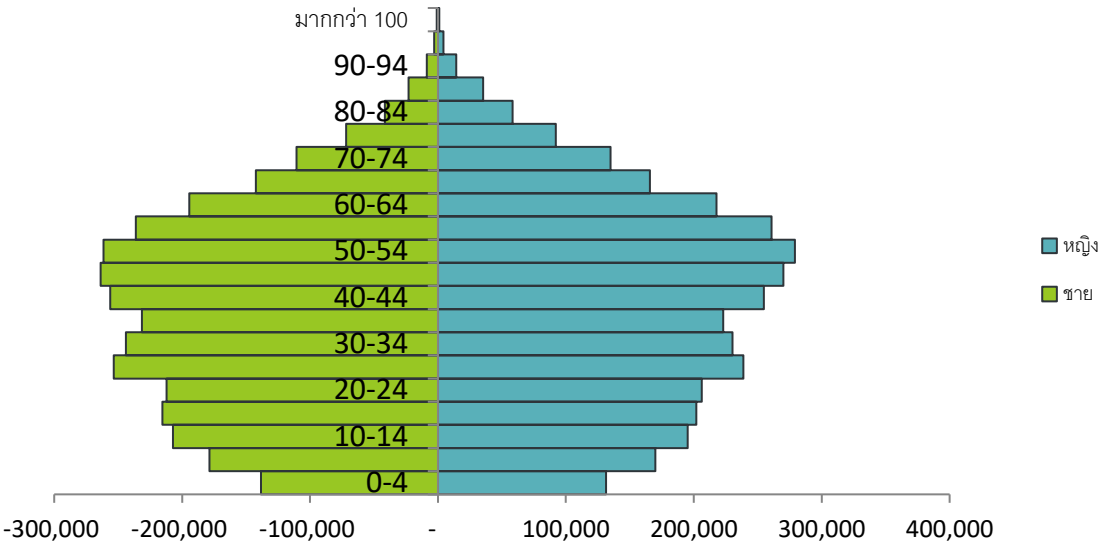

(2) กลุ่มชาติพันธุ์

กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ประกอบด้วยกลุ่มชาติพันธุ์หลายกลุ่ม กระจายอยู่ในพื้นที่ทั้ง 4 จังหวัด ดังนี้

- ไทยโคราช

กลุ่มชาติพันธุ์ไทยโคราช เดิมถิ่นนี้ชาวพื้นเมืองเป็นละว้า ชาวไทยได้อพยพเข้ามาอยู่อาศัย สมัยกรุงศรีอยุธยา พระเจ้าอู่ทองให้ขุนหลวงพะงั่วยกกองทัพมารวบรวมดินแดนแถบนี้เข้ากับกรุงศรีอยุธยา พระเจ้าอู่ทองโปรดฯ ให้กองทหารอยุธยาตั้งด่าน อยู่ประจำ และส่งช่างชาวอยุธยามาก่อสร้างบ้านเรือนและวัดวาอารามเป็นอันมาก ชาวไทยอยุธยาได้อพยพเข้ามาอยู่อาศัยเพิ่มขึ้นในสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราชและได้อพยพมาอยู่นครราชสีมาอีกระลอกหนึ่งคือ คราวเสียกรุงครั้งที่ 2 โดยมีชาวไทยชายฝั่งทะเลภาคตะวันออกได้อพยพเข้ามาเพิ่มด้วย ชาวไทยกลุ่มนี้และชาวไทยพื้นเมืองเดิม (เข้าใจว่าเป็นชาวสยามลุ่มน้ำมูล (ไท-เสียม) อาจมีเขมรและมอญปนอยู่ด้วย) สืบเชื้อสายเป็นชาวไทยโคราชและรักษาขนบธรรมเนียมประเพณีสืบทอดกันมา

กลุ่มไทยโคราชเป็นกลุ่มที่แสดงเอกลักษณ์ของเมืองนครราชสีมา เพราะสำเนียงแตกต่างจากกลุ่มอื่น เป็นกลุ่มที่พูดภาษาไทยโคราชซึ่งคล้ายคลึงภาษาไทยกลางแต่สำเนียงเพี้ยน เหน่อ ห้วนสั้น เกิ่นเสียง มีคำไทยลาว (อีสาน) ปะปนบ้างเล็กน้อย ชาวไทยโคราชแต่งกายแบบไทยภาคกลาง รับประทานข้าวเจ้า อาหารทั่วไปคล้ายคลึงภาคกลาง ขนบธรรมเนียมประเพณี และวัฒนธรรมคล้ายไทยภาคกลาง ปัจจุบัน กลุ่มไทยโคราชอาศัยอยู่ในทุกอำเภอในจังหวัดนครราชสีมา ยกเว้นบางอำเภอที่มีชาวไทยลาวมากกว่า (อำเภอบัวใหญ่-ปักธงชัย และสูงเนิน) และยังพบชาวไทยโคราชในบางส่วนของจังหวัดสระบุรี จังหวัดลพบุรี จังหวัดชัยภูมิ (อำเภอบำเหน็จณรงค์และจัตุรัส) และจังหวัดบุรีรัมย์(อำเภอเมืองบุรีรัมย์ นางรอง และหนองกี่)

- ไทยลาวเวียงจันทน์

กลุ่มไทยลาวเวียงจันทน์ ส่วนใหญ่อพยพเข้ามาอยู่สมัยสงครามปราบปรามเมืองเวียงจันทน์ สมัยธนบุรี มีการกวาดต้อนครอบครัวลาวเข้ามาอยู่ในหัวเมืองชั้นใน และอพยพเข้ามาโดยสมัครใจเพิ่มขึ้นในระยะหลังอยู่ในพื้นที่จังหวัดชัยภูมิ เป็นส่วนใหญ่ และกระจายตัวอยู่ในพื้นที่ทั้ง 3 จังหวัด เหมือนกับหลายจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยได้ใช้ภาษา ขนบธรรมเนียมประเพณี และวัฒนธรรมที่เหมือนกันกับชาวไทยลาวโดยทั่วไป แต่ก็จะมีอยู่ที่แตกต่างในเรื่องของภาษาบ้างในแต่ละท้องถิ่น

- ไทยเขมร

กลุ่มไทยเขมร มีการตั้งถิ่นฐานอยู่ในท้องที่จังหวัดสุรินทร์ บุรีรัมย์ ศรีสะเกษ อุบลราชธานี รวมไปถึง ร้อยเอ็ด มหาสารคาม และนครราชสีมาบางพื้นที่ มีภาษาพูดและอักษรเป็นของตนเอง ภาษาเขมรป่าดงเหมือนภาษาเขมรในกัมพูชา แต่เสียงเพี้ยนกันอยู่บ้าง มีขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรมเป็นของตนเอง เขมรป่าดงแต่เดิมนับถือพุทธศาสนานิกายมหายาน ผสมกับศาสนาพราหมณ์และเทวนิยมดั้งเดิม

- ไทยจีน

กลุ่มไทยเชื้อสายจีน ส่วนใหญ่ที่อพยพเข้ามาก่อตัวเป็นชุมชนขึ้นในจังหวัดเขตตัวเมืองทั้ง 4 จังหวัด เหมือนกันจังหวัดอื่นๆ ในประเทศไทย สาเหตุหลัก ๆ มาจากปัญหาการลี้ภัยสงครามที่เกิดขึ้นต่อเนื่องยาวนาน นับตั้งแต่ยุคการปฏิวัติประชาธิปไตยสมัย ดร.ซุนยัดเซ็น การปฏิวัติคอมมิวนิสต์นำโดยเหมา เจ๋อ ตง และสงครามโลกครั้งที่ 2 กองทัพญี่ปุ่นบุกจีน ที่ต่อเนื่องยาวนานถึง 54 ปี ในระหว่าง พ.ศ. 2438 – 2492 ทำให้ประชาชนเดือดร้อนลำเค็ญ โดยเฉพาะช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 ชาวจีนในจังหวัดแต้จิ๋ว มณฑลกวางตุ้ง ได้อพยพลี้ภัยเข้ามายังเมืองไทยเป็นจำนวนมาก สายหนึ่งมาทางเรือ ขึ้นฝั่งที่เมืองบางกอก อีกสายหนึ่งผ่านเข้ามาทางเวียดนามและลาว

- ไทยแขก

กลุ่มไทยเชื้อสายแขก ส่วนใหญ่ที่อพยพเข้ามาก่อตัวเป็นชุมชนขึ้นในจังหวัดเขตตัวเมืองทั้ง 4 จังหวัด เหมือนกันจังหวัดอื่นๆ ในประเทศไทย ประกอบอาชีพค้าขายเป็นหลัก

- ไทยมอญ

กลุ่มไทยมอญ ชาวมอญอพยพเข้ามาอยู่บริเวณเมืองนครราชสีมา ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2318 ในสมัยกรุงธนบุรี สมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรี พระราชทานครัวมอญที่อพยพเข้ามาสวามิภักดิ์ มีเจ้าพระยามหาโยธา (พญาเจ่ง) ต้นสกุล "คชเสนี" เป็นหัวหน้า แบ่งให้พระยานครราชสีมานำขึ้นมาอยู่ที่เมืองนครราชสีมา ตั้งครัวมอญที่ลำพระเพลิง เขตอำเภอปักธงชัย ที่บ้านพลับพลา อำเภอโชคชัย พระยาศรีราชรามัญผู้เป็นหัวหน้าพาญาติพี่น้องมาอยู่ในเมืองเป็นสายกองส่วยทองตั้งบ้านเรือนเรียกว่าบ้านมอญ เมื่อเกิดกบฏเจ้าอนุวงศ์ เมื่อปี พ.ศ.2336 พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัวได้โปรดเกล้าฯ ให้เจ้าพระยามหาโยธา (ทอเรียะ คชเสนี) คุมกองมอญ มาสมทบมาร่วมรบกับกำลังฝ่ายไทย เมื่อเสร็จศึกแล้วพวกมอญเห็นเมืองปักธงชัยอุดมสมบูรณ์จึงมาตั้งถิ่นฐาน ปัจจุบันชาวมอญในนครราชสีมายังรักษาวัฒนธรรมประเพณีมอญไว้ เช่น ภาษา การไหว้ผี การเล่นสะบ้าในเขตบ้านท่าโพธิ บ้านสำราญเพลิง ตำบลนกออก อำเภอปักธงชัย ประกอบอาชีพทำนา ทำสวนทำเครื่องปั้นดินเผา ภาษามอญจะใช้พูดในชาวไทยมอญที่อายุเกิน 60 ปีขึ้นไป คนรุ่นหลังจากนี้จะพูดภาษาไทยโคราชทั้งสิ้น

- ไทยส่วย

กลุ่มไทยส่วย ส่วย หรือ ข่า เป็นชนพื้นเมืองของหัวเมืองเขมรป่าดง พูดภาษาตระกูลมอญ - เขมร ได้อยู่ในพื้นที่นี้ก่อนที่คนไทยจะเข้ามามีอิทธิพลเหนือดินแดนบริเวณลุ่มแม่น้ำมูลตอนบน ปัจจุบันอาศัยอยู่ในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา จังหวัดสุรินทร์ และจังหวัดบุรีรัมย์บางส่วน นอกจากนี้ภาษาส่วย เป็นภาษาของชาวส่วยที่อพยพมาจากจังหวัดสุรินทร์ จังหวัดศรีสะเกษ และจังหวัดบุรีรัมย์ ปัจจุบันมีเฉพาะผู้ที่อายุเกิน 40 ปีขึ้นไปที่ยังคงใช้ภาษาส่วยในกลุ่มของตนเอง

- ไทยญัฮกุร

กลุ่มไทยญัฮกุร หรือ เนียะกุล เป็นชนกลุ่มน้อยที่อาศัยอยู่ตามไหล่เขาหรือเนินเขาเตี้ย ๆ บริเวณด้านในของที่ราบสูงโคราช อาจสืบเชื้อสายมาจากคนในสมัยทวารวดี ภาษาเป็นภาษาตระกูลมอญ-เขมร ปัจจุบันพูดเฉพาะผู้ที่อายุเกิน 60 ปีขึ้นไป นอกจากนั้นใช้ภาษาไทยโคราช ปัจจุบันอาศัยอยู่ในจังหวัดนครราชสีมา พื้นที่อำเภอปักธงชัย อำเภอครบุรี และอำเภอหนองบุญมาก ในพื้นที่จังหวัดชัยภูมิ จะอาศัยอยู่ในเขตอำเภอเทพสถิต

- ไทยกูย

กลุ่มไทยกูย (แปลว่าคน) เป็นกลุ่มชาติพันธุ์ “ข่า” อีกกลุ่มหนึ่ง มีรูปร่างลักษณะคล้ายชนเผ่าเขมร ส่วนใหญ่ ตั้งถิ่นฐานอยู่ในพื้นที่จังหวัดศรีสะเกษ อุบลราชธานี สุรินทร์ บุรีรัมย์บางส่วน กูยไม่มีหลักฐานทางประวัติศาสตร์ ทราบเพียงว่า แต่เดิมอยู่ในกัมพูชา นิยมพูดภาษาเป็น 2 กลุ่ม คือ กูยลาว อยู่ในพื้นที่จังหวัดศรีสะเกษตอนบน ซึ่งพูดภาษากูยโดยมีคำภาษาลาวปนอยู่ด้วยบางคำ และกูยเขมร อยู่ในเขตจังหวัดสุรินทร์ ศรีสะเกษตอนล่าง และอุบลราชธานีตอนล่าง ซึ่งพูดภาษากูยโดยมีคำภาษาเขมรปนอยู่ด้วย ชาวไทยกูย อาศัยอยู่หนาแน่นที่สุดที่อำเภอ ศรีขรภูมิ สำโรงทาบจอมพระ สังขะ บัวเชด ศรีณรงค์ สนม ท่าตูม บางส่วนของอำเภอเมือง เขวาสินรินทร์ และกาบเชิง

- ไทยวน

กลุ่มไทยวน หรือ ไทยโยนก เป็นเผ่าไทยในภาคเหนือของไทย ได้อพยพเข้ามาอยู่ที่จังหวัดนครราชสีมา เขตอำเภอสีคิ้วสองทางด้วยกันคือ พวกแรกอพยพจากทางเหนือมาอยู่ที่อำเภอเสาไห้ จังหวัดสระบุรี ต่อมาเจ้าเมืองสระบุรีต้องการตั้งกองเลี้ยงโคนมที่เมืองนครจันทึก จึงได้แบ่งครอบครัวชาวไทยวนจากอำเภอเสาไห้ไปอยู่ที่อำเภอสีคิ้ว ส่วนอีกพวกหนึ่งอพยพมาจากเวียงจันทน์ ชาวไทยวนยังรักษาประเพณีและวัฒนธรรมแบบโยนกไว้ได้ดีมาก ภาษาไทยวน ใช้พูดในหมู่ไทยวนด้วยกันเองซึ่งมีอยู่ประมาณ 5,000 คน ในเขตอำเภอสีคิ้ว ในท้องที่ตำบลลาดบัวขาว ตำบลสีคิ้ว และตำบลบ้านหัน

ที่มารูปภาพ : คณะผู้จัดทำ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 รายวิชาโทนาฏศิลป์พื้นบ้าน วิทยาลัยนาฏศิลปะนครราชสีมา

3) ด้านการปกครอง เขตการปกครองของกลุ่มจังหวัดฯ ทั้ง 4 จังหวัด ประกอบด้วยข้อมูลรายละเอียดปรากฏตามตารางที่ 8 ข้างท้ายนี้

ตารางที่ 8 : แสดงเขตการปกครองของกลุ่มจังหวัดฯ ทั้ง 4 จังหวัด

จังหวัด	การปกครองส่วนภูมิภาค				การปกครองส่วนท้องถิ่น					
	อำเภอ	ตำบล	หมู่บ้าน	ชุมชน	อบจ.	เทศบาลนคร	เทศบาลเมือง	เทศบาลตำบล	อบต.	รวม
นครราชสีมา	32	289	3,756	186	1	1	4	85	243	**4,597**
ชัยภูมิ	16	124	1,620	25	1	0	1	35	106	**1,928**
บุรีรัมย์	23	188	2,549	38	1	0	3	59	146	**3,007**
สุรินทร์	17	158	2,128	33	1	0	1	27	144	2,509
รวม	**88**	**759**	**10,053**	**282**	**4**	**1**	**9**	**206**	**639**	**12,039**

ที่มา : ข้อมูลจากสำนักงานจังหวัดในกลุ่มจังหวัด

4) จุดผ่านแดน ไทย – กัมพูชา

ตารางที่ 9 : แสดงจุดผ่านแดนไทย – กัมพูชา

จังหวัด	จุดผ่านแดนถาวร	จุดผ่อนปรน	พื้นที่ของไทย	พื้นที่ของกัมพูชา
บุรีรัมย์		✓	จุดผ่อนปรนช่องสายตะกู บ้านสายโท 6 ใต้ ตำบลจันทบเพชร อำเภอบ้านกรวด	บ้านจุ๊บโกกี ตำบลอำปึก อำเภอบัณเตียอำปึน จังหวัดอุดรมีชัย (ด่านชายแดน)
สุรินทร์	✓		ด่านช่องจอม บ้านด่านพัฒนา	บ้านโอร์เสม็ด อำเภอสำโรง จังหวัดอุดรมีชัย (ด่านชายแดนสากล)

ที่มา : ข้อมูลจากสำนักงานจังหวัดในกลุ่มจังหวัด

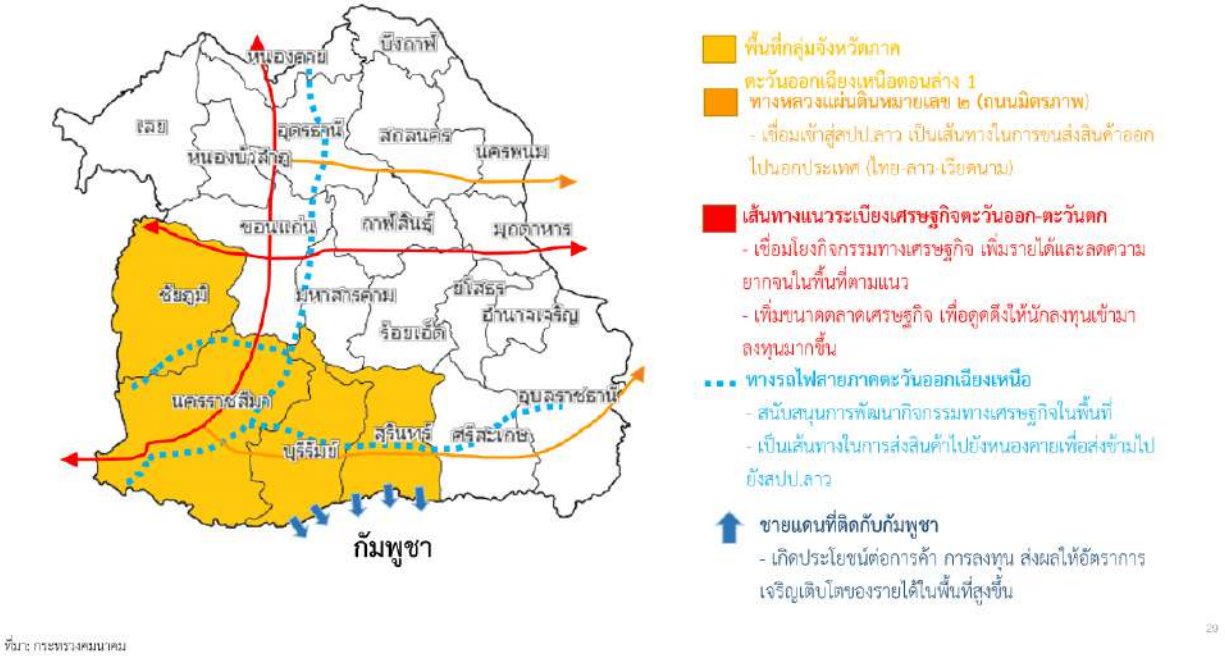

5) โครงสร้างพื้นฐานและการเข้าถึงบริการ

(1) ทางหลวงสายต่างๆ ในกลุ่มจังหวัด :ระบบคมนาคมขนส่งในพื้นที่กลุ่มจังหวัดมีถนนสายสำคัญหลายสาย มีทางหลวงแผ่นดินสายหลักและสายรอง ที่เชื่อมโยงระหว่างจังหวัด และภายในจังหวัด ทำให้การคมนาคมขนส่งในกลุ่มจังหวัดมีประสิทธิภาพสามารถเดินทางได้อย่างสะดวก โดยมีเส้นทางสำคัญดังนี้

- ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 2 หรือ ถนนมิตรภาพ
- ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข24,201,202,205,206,207,218,219,224,225,226,304 และ 348

นอกจากนี้กลุ่มจังหวัดยังมีทางหลวงสายอาเซียนพาดผ่าน ได้แก่

- สาย AH 12 ผ่านสะพานมิตรภาพไทย/ลาว - หนองคาย - อุดรธานี- อ.น้ำพอง – ขอนแก่น – อ.บ้านไผ่ – อ.พล – จังหวัดนครราชสีมา – อ.สูงเนิน – อ.สีคิ้ว – อ.มวกเหล็ก – จังหวัดสระบุรี – หินกอง – รังสิต – กรุงเทพฯ รวมระยะทาง 511.5 กิโลเมตร
- สาย AH 121 ผ่านมุกดาหาร – อำนาจเจริญ – ยโสธร – อ.สุวรรณภูมิ –อ.พยัคฆภูมิพิสัย - บุรีรัมย์ - อ.นางรอง – อ.ส้มป่อย – บ.ช่องตะโก รวมระยะทาง 458.5กิโลเมตร

(2) ทางรถไฟ :เส้นทางรถไฟที่ผ่านกลุ่มจังหวัด คือ รถไฟสายตะวันออกเฉียงเหนือ (ประกอบด้วยเส้นทาง กรุงเทพ – อุบลราชธานี, กรุงเทพ – หนองคาย, เส้นทางลำชี – อุบลราชธานี, เส้นทางนครราชสีมา – อุบลราชธานี, เส้นทางกรุงเทพ – ศรีษะเกษ)

จังหวัดนครราชสีมา มีเส้นทางรถไฟสายตะวันออกเฉียงเหนือผ่าน 2 สาย คือ

- เส้นทางกรุงเทพมหานคร – จังหวัดอุบลราชธานี
- เส้นทางกรุงเทพมหานคร – จังหวัดหนองคาย

รถไฟทั้งสองสายจะแยกกันที่ชุมทางจิระจังหวัดนครราชสีมานอกจากนี้ยังมีรถไฟอีกสายหนึ่งโดยแยกที่ชุมทางแก่งคอย คือ สายอำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี – อำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา โดยจังหวัดนครราชสีมามีสถานีรถไฟ รวม 38 สถานี และ 2 ชุมทาง รวม 40 สถานี สถานีหลักในการขนส่งผู้โดยสารและสินค้าคือ สถานีนครราชสีมา และสถานีชุมทางบัวใหญ่

จังหวัดชัยภูมิ มีเส้นทางรถไฟผ่านพื้นที่ทางตอนใต้ของจังหวัดซึ่งเป็นเส้นทางระหว่าง อำเภอแก่งคอยจังหวัดสระบุรี – อำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา – อำเภอเทพสถิต – บำเหน็จณรงค์ – จัตุรัส จังหวัดชัยภูมิซึ่งมีสถานีรถไฟรวม 6 สถานี มีขบวนรถไฟผ่านสถานีรถไฟอำเภอบำเหน็จณรงค์ และอำเภอจัตุรัส

จังหวัดบุรีรัมย์ มีเส้นทางรถไฟผ่าน คือ เส้นทางกรุงเทพมหานคร – จังหวัดอุบลราชธานี กรุงเทพ – สุรินทร์

จังหวัดสุรินทร์ มีเส้นทางรถไฟสายตะวันออกเฉียงเหนือผ่านทางตอนบนของจังหวัด โดยมีเส้นทางผ่าน 1 สาย คือ เส้นทางกรุงเทพมหานคร – อุบลราชธานี

(3) ระบบขนส่งทางอากาศ

ตารางที่ 10 : ระบบขนส่งทางอากาศ

ท่าอากาศยาน	สายการบิน	เส้นทางการบิน (Rout)		เวลาออก	เวลาถึง	อัตราค่าโดยสาร (บาท)
		เริ่มต้น	ปลายทาง			
บุรีรัมย์	NOK AIR	กรุงเทพฯ (DMK)	บุรีรัมย์ (BFV)	07.25 น.	08.25 น.	1,140 - 3,479
	NOK AIR	บุรีรัมย์ (BFV)	กรุงเทพฯ (DMK)	08.55 น.	09.55 น.	1,140 - 3,479
บุรีรัมย์	AirAsia	กรุงเทพฯ (DMK)	บุรีรัมย์ (BFV)	08.00 น.	09.00 น.	1,268 - 3,120
	AirAsia	บุรีรัมย์ (BFV)	กรุงเทพฯ (DMK)	09.30 น.	10.30 น.	1,268 - 3,120
บุรีรัมย์	AirAsia	กรุงเทพฯ (DMK)	บุรีรัมย์ (BFV)	13.00 น.	14.00 น.	1,268 - 3,120
	AirAsia	บุรีรัมย์ (BFV)	กรุงเทพฯ (DMK)	14.25 น.	15.25 น.	1,268 - 3,120
บุรีรัมย์	NOK AIR	กรุงเทพฯ (DMK)	บุรีรัมย์ (BFV)	13.55 น.	14.55 น.	1,140 - 3,479
	NOK AIR	บุรีรัมย์ (BFV)	กรุงเทพฯ (DMK)	15.25 น.	16.25 น.	1,140 - 3,479

ที่มา : สำนักงานจังหวัดบุรีรัมย์ ปี พ.ศ. 2567

(4) โครงสร้างพื้นฐานที่รัฐบาลให้การสนับสนุน

- รถไฟทางคู่ สายมาบกะเบา-ชุมทางถนนจิระ 128 กิโลเมตร
- โครงการรถไฟความเร็วสูงกรุงเทพฯ-นครราชสีมา หรือรถไฟไทย-จีน ระยะทาง 253 กิโลเมตร
- โครงการทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองหรือมอเตอร์เวย์สายบางปะอิน – นครราชสีมา

ภาพสายทางการก่อสร้างรถไฟทางคู่ สายมาบกะเบา-ชุมทางถนนจิระ

(5) ไฟฟ้า

ข้อมูลปี 2565 จำนวนผู้ใช้ไฟฟ้ามีจำนวนทั้งสิ้น 2,133,648 ราย เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2564 ที่มีผู้ใช้ไฟฟ้า 2,095,649 ราย ทำให้กระแสไฟฟ้าที่จำหน่ายมากขึ้น เป็นจำนวนทั้งสิ้น 9,482,107,046 กิโลวัตต์/ชั่วโมง โดยจำหน่ายให้กับกิจการขนาดใหญ่มากที่สุด 3,609,550,671 กิโลวัตต์/ชั่วโมง รองลงไปเป็นบ้านอยู่อาศัย กิจการขนาดกลาง กิจการขนาดเล็ก กิจการขนาดกลาง และอื่นๆ ตามลำดับ ปรากฏตามตารางที่ 11 ข้างท้ายนี้

ตารางที่ 11 : แสดงจำนวนและปริมาณการใช้จ่ายไฟฟ้า

ประเภทอัตราไฟฟ้า	กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1		
	พ.ศ.2563	พ.ศ.2564	พ.ศ. 2565
ผู้ใช้ไฟฟ้า (ราย)	2,049,652	2,095,649	2,133,648
ไฟฟ้าที่จำหน่าย/ใช้ (กิโลวัตต์/ชั่วโมง)	9,080,825,351	9,427,865,747	9,482,107,046
- บ้านอยู่อาศัย	3,065,983,268	3,196,614,220	3,163,985,118
- กิจการขนาดเล็ก	1,031,017,238	1,055,683,654	1,078,907,806
- กิจการขนาดกลาง	1,329,019,738	1,353,335,068	1,394,885,163
- กิจการขนาดใหญ่	3,438,589,386	3,608,651,037	3,609,550,671
- อื่น ๆ	216,215,721	213,581,768	234,778,288

ที่มา : การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค และสำนักงานสถิติแห่งชาติ

เมื่อพิจารณาเป็นรายจังหวัดแล้วพบว่า จังหวัดนครราชสีมามีผู้ใช้ไฟฟ้ามากที่สุด เนื่องจากมีจำนวนประชากรมากที่สุด จึงมีไฟฟ้าที่จำหน่ายหรือใช้ไปจำนวนมากถึง 6,262,593,842 กิโลวัตต์/ชั่วโมง ปรากฏตามตารางที่ 12 ข้างท้ายนี้

ตารางที่ 12 : แสดงจำนวนและปริมาณการใช้จ่ายไฟฟ้า ประจำปี พ.ศ. 2565 (รายจังหวัด)

ประเภทอัตราไฟฟ้า	กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1			
	นครราชสีมา	ชัยภูมิ	บุรีรัมย์	สุรินทร์
ผู้ใช้ไฟฟ้า (ราย)	926,513	361,916	455,167	390,052
ไฟฟ้าที่จำหน่าย/ใช้ (กิโลวัตต์/ชั่วโมง)	6,262,593,842	903,936,000	1,313,012,561	1,000,107,461
- บ้านอยู่อาศัย	1,600,352,357	434,959,147	621,118,194	507,555,420
- กิจการขนาดเล็ก	542,197,198	151,484,977	208,603,749	176,621,882
- กิจการขนาดกลาง	818,798,871	151,263,898	246,617,921	178,204,473
- กิจการขนาดใหญ่	3,140,135,077	142,815,551	209,116,852	117,483,191
- อื่น ๆ	163,791,764	23,412,398	27,331,631	20,242,495

ที่มา : การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค และสำนักงานสถิติแห่งชาติ

(6) ประปา

ข้อมูลปี 2564 กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 มีกำลังการผลิตน้ำประปาในพื้นที่ทั้งสิ้น 103.3000 ล้านลูกบาศก์เมตร น้อยกว่าปีที่ก่อน ที่มีปริมาณการผลิต 128.5000 ลูกบาศก์เมตร มีปริมาณที่จำหน่ายแก่ผู้ใช้ 89.7000 ล้านลูกบาศก์เมตร คิดเป็นร้อยละ 86.83 ของปริมาณน้ำที่ผลิตได้ ทั้งนี้มีจำนวนผู้ใช้ทั้งสิ้น 395,558 ราย ซึ่งมีปริมาณเพิ่มขึ้นจากปีก่อน ปรากฏตามตารางที่ 13 ข้างท้ายนี้

ตารางที่ 13 : แสดงจำนวนและปริมาณการใช้น้ำประปา

รายละเอียด	กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1		
	พ.ศ.2562	พ.ศ.2563	พ.ศ.2564
ผู้ใช้น้ำ (ราย)	365,130	382,026	395,558
ปริมาณการผลิต (ล้านลูกบาศก์เมตร)	122.7336	128.5000	103.3000
ปริมาณการจำหน่าย (ล้านลูกบาศก์เมตร)	87.2213	88.2000	89.7000
เฉลี่ยการใช้น้ำ (ลบ.ม./ราย/เดือน)	79.8046	76.6000	75.6000

ที่มา : การประปาส่วนภูมิภาค และสำนักงานสถิติแห่งชาติ

เมื่อพิจารณาเป็นรายจังหวัดแล้วพบว่า จังหวัดนครราชสีมามีผู้ใช้น้ำมากที่สุด จำนวน 157,657 ราย ทำให้มีปริมาณการผลิตและการจำหน่ายสูง แต่ปริมาณการใช้น้ำเฉลี่ยเป็นรายเดือนกลับพบว่า จังหวัดสุรินทร์มีการใช้น้ำมากที่สุดถึง 29.0 ลูกบาศก์เมตร/ราย/เดือน จังหวัดที่ใช้น้ำน้อยที่สุดในกลุ่มจังหวัดคือจังหวัดชัยภูมิมีปริมาณการใช้น้ำเฉลี่ย 19.8 ลูกบาศก์เมตร/ราย/เดือน ปรากฏตามตารางที่ 14 ข้างท้ายนี้

ตารางที่ 14 : แสดงจำนวนและปริมาณการใช้น้ำประปา ประจำปี พ.ศ. 2564 (รายจังหวัด)

รายละเอียด	กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1			
	นครราชสีมา	ชัยภูมิ	บุรีรัมย์	สุรินทร์
ผู้ใช้น้ำ (ราย)	157,657	100,656	73,111	64,134
ปริมาณการผลิต (ล้านลูกบาศก์เมตร)	29.0	29.7	23.6	21
ปริมาณการจำหน่าย (ล้านลูกบาศก์เมตร)	37.4	20.4	16.3	16
เฉลี่ยการใช้น้ำ (ลบ.ม./ราย/เดือน)	19.8	16.90	18.6	20.3

ที่มา : การประปาส่วนภูมิภาค และสำนักงานสถิติแห่งชาติ

6) ด้านพลังงาน

กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 มีข้อมูลจำนวนแหล่งผลิตไฟฟ้าในกลุ่มจังหวัดฯ จำนวน **144** โรง โดยมีโรงไฟฟ้าพลังงานแสงอาทิตย์มากที่สุดถึง 57 โรง โดยเฉพาะจังหวัดนครราชสีมา มีโรงไฟฟ้าพลังงานทดแทนมากที่สุดในกลุ่มจังหวัดฯ ปรากฏตามตารางที่ 15 ข้างท้ายนี้

ตารางที่ 15 : แสดงแหล่งผลิตไฟฟ้าในกลุ่มจังหวัดฯ

การไฟฟ้า	กลุ่มจังหวัด ฯ	นครราชสีมา	ชัยภูมิ	บุรีรัมย์	สุรินทร์
โรงไฟฟ้าพลังงานน้ำ	4	1	3	0	0
โรงไฟฟ้าก๊าซชีวภาพ	28	21	5	2	0
โรงไฟฟ้าชีวมวล	30	12	5	8	5
โรงไฟฟ้าพลังงานลม	22	14	8	0	0

การไฟฟ้า	กลุ่มจังหวัด ฯ	นครราชสีมา	ชัยภูมิ	บุรีรัมย์	สุรินทร์
โรงไฟฟ้าพลังงานแสงอาทิตย์	57	23	13	11	10
โรงงานไฟฟ้าก๊าซธรรมชาติ	2	2	0	0	0
โรงไฟฟ้าพลังงานขยะ	1	1	0	0	0
รวม	144	74	34	21	15

ที่มา : สำนักงานพลังงานจังหวัดในกลุ่มจังหวัด ปี พ.ศ. 2565

น้ำมันเชื้อเพลิงที่ผู้ค้าน้ำมันจำหน่ายให้ลูกค้าของจังหวัดในกลุ่มจังหวัด โดยน้ำมันเบนซินมีปริมาณที่มากขึ้นทุกปี ส่วนน้ำมันน ก๊าซปิโตรเลียมเหลว เริ่มมีปริมาณการจำหน่ายลดลง ปรากฏตามตารางที่ 16 ข้างท้ายนี้

ตารางที่ 16 : ปริมาณน้ำมันเชื้อเพลิงที่ผู้ค้าน้ำมันจำหน่ายให้ลูกค้าของจังหวัดในกลุ่มจังหวัดฯ

หน่วย : พันลิตร

จังหวัด	ประเภท	2564	2565	2566
นครราชสีมา	น้ำมันเบนซิน	881,732.83	1,258,426.12	1,317,888.49
	น้ำมันดีเซล	364,611.49	55,319.88	37,959.77
	ก๊าซปิโตรเลียมเหลว (พัน กก.)	15,526.46	14,075.12	13,465
	น้ำมันเตา	124,093.14	129,518.96	125,831.31
ชัยภูมิ	น้ำมันเบนซิน	58,704.15	59,221.43	63,361.78
	น้ำมันดีเซล	144,187.77	170,372.88	175,045.04
	ก๊าซปิโตรเลียมเหลว (พัน กก.)	22,070.02	21,788.27	0.00
	น้ำมันเตา	202.85	62.64	99
บุรีรัมย์	น้ำมันเบนซิน	110,218.14	106,462.75	113,511.88
	น้ำมันดีเซล	244,983.46	265,255.43	261,099.99
	ก๊าซปิโตรเลียมเหลว (พัน กก.)	32,908.20	34,086.84	38,811.59
	น้ำมันเตา	284.51	656.45	1,900
สุรินทร์	น้ำมันเบนซิน	100,238.84	103,418.36	96,559.52
	น้ำมันดีเซล	366,756.13	347,099.75	348,361.46
	ก๊าซปิโตรเลียมเหลว (พัน กก.)	25,872.96	22,079.79	20,086.41
	น้ำมันเตา	550.56	594.82	861.00
กลุ่มจังหวัด	น้ำมันเบนซิน	1,150,893.97	1,527,528.65	1,591,321.67
	น้ำมันดีเซล	1,120,538.85	838,047.94	822,466.26
	ก๊าซปิโตรเลียมเหลว (พัน กก.)	96,377.64	92,030.02	72,363
	น้ำมันเตา	125,131.06	130,832.86	128,691.31

ที่มา : กรมธุรกิจพลังงาน กระทรวงพลังงาน

หมายเหตุ : - กลุ่มน้ำมันเบนซิน ประกอบด้วย มันเบนซิน ,เบนซิน ออกเทน 91, เบนซิน ออกเทน 95, แก๊สโซฮอล์อี 10 ออกเทน 91 , แก๊สโซฮอล์อี 10 ออกเทน 95, แก๊สโซฮอล์อี 10 ออกเทน 95 พิเศษ, แก๊สโซฮอล์อี 20 และแก๊สโซฮอล์อี 85

- กลุ่มน้ำมันดีเซล ประกอบด้วย ดีเซลหมุนเร็วธรรมดา , ดีเซลหมุนเร็วธรรมดา ชนิดพิเศษ, ดีเซลหมุนเร็ว บี 5 , ดีเซลหมุนเร็ว บี 7 ,ดีเซลหมุนเร็ว บี 7 (ชนิดพิเศษ) , ดีเซลหมุนเร็ว บี 7 (ชนิดพิเศษ) ยูโร 5 , ดีเซลหมุนเร็ว บี 20, น้ำมันดีเซลพื้นฐาน, น้ำมันดีเซลพื้นฐาน (10 PPM), น้ำมันดีเซลพื้นฐาน (50 PPM) น้ำมันดีเซลกำมะถันสูง, น้ำมันดีเซลเขตต่อเนื่อง (น้ำมันเขียว) และ น้ำมันดีเซลหมุนช้า

- กลุ่มก๊าซปิโตรเลียมเหลว ประกอบด้วย ก๊าซปิโตรเลียมเหลว, บิวเทน และโพรเพน

7) บริการพื้นฐานด้านสังคม

(1) สถานศึกษา : กลุ่มจังหวัดฯ มีโรงเรียนรวม 4,951 แบ่งเป็นประถมศึกษา รวม 2,985 แห่ง โรงเรียนมัธยมศึกษา รวม 263 แห่ง โรงเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษา รวม 1,612 แห่ง ระดับอาชีวศึกษา มีจำนวนสถานศึกษาจำนวน 65 แห่ง และระดับอุดมศึกษา มีจำนวน 26 แห่ง ปรากฏตามตารางที่ 17 ข้างท้ายนี้

ตารางที่ 17 : แสดงจำนวนสถานศึกษาจำแนกตามประเภท ปี พ.ศ. 2565

ด้านการศึกษา	**กลุ่มจังหวัด ฯ**	**นครราชสีมา**	**ชัยภูมิ**	**บุรีรัมย์**	**สุรินทร์**
ประถมศึกษา (แห่ง)	2,985	889	675	876	545
มัธยมศึกษา (แห่ง)	263	50	37	91	85
ประถมศึกษาและมัธยมศึกษา (แห่ง)	1,612	408	714	275	215
อาชีวะศึกษา (แห่ง)	65	26	18	13	8
อุดมศึกษา (แห่ง)	26	12	2	6	6
รวม	**4,951**	**1,385**	**1,446**	**1,261**	**859**

ที่มา : สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด และสำนักงานจังหวัดในกลุ่มจังหวัด

(2) จำนวนนักเรียน/ครู : กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 มีจำนวนนักเรียน ประจำปี พ.ศ. 2565 ทั้งหมด 1,114,611 คน และมีจำนวน ครู ทั้งหมด 82,847 คน คิดเป็นจำนวน ครู 1 คน ต่อ นักเรียน 14 คน ปรากฏตามตารางที่ 18 ข้างท้ายนี้

ตารางที่ 18 : ตารางแสดงจำนวนนักเรียนและครู ประจำปี พ.ศ. 2565

ด้านการศึกษา	**กลุ่มจังหวัด ฯ**		**นครราชสีมา**		**ชัยภูมิ**		**บุรีรัมย์**		**สุรินทร์**	
	ครู	**นักเรียน**	**ครู**	**นักเรียน**	**ครู**	**นักเรียน**	**ครู**	**นักเรียน**	**ครู**	**นักเรียน**
ประถมศึกษา (คน)	32,242	415,464	9,041	99,270	6,795	87,463	10,348	153,538	6,058	75,193
มัธยมศึกษา (คน)	12,629	220,827	4,097	65,587	1,899	31,722	3,054	69,034	3,579	54,484
ประถมศึกษาและ	29,907	309,378	7,836	95,605	8,820	119,185	9,212	42,184	4,039	52,404

ด้านการศึกษา	กลุ่มจังหวัด ฯ		นครราชสีมา		ชัยภูมิ		บุรีรัมย์		สุรินทร์	
	ครู	นักเรียน	ครู	นักเรียน	ครู	นักเรียน	ครู	นักเรียน	ครู	นักเรียน
มัธยมศึกษา (แห่ง)										
อาชีวะศึกษา (คน)	3,188	90,472	1,599	36,520	325	14,985	617	20,323	647	18,644
อุดมศึกษา (คน)	4,881	78,470	2,423	49,854	380	3,224	834	14,216	1,244	11,176
รวม	**82,847**	**1,114,611**	**24,996**	**346,836**	**18,219**	**256,579**	**24,065**	**299,295**	**15,567**	**211,901**

ที่มา : สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด และสำนักงานจังหวัดในกลุ่มจังหวัด

ตารางที่ 19 : แสดงรายชื่อสถานศึกษาระดับอุดมศึกษา ในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1

จังหวัด	สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ	สถาบันอุดมศึกษาเอกชน	วิทยาเขตสถาบันอุดมศึกษา
นครราชสีมา	1.มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี 2.มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน 3.มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา 4.มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย 5.วิทยาลัยนาฏศิลปนครราชสีมา 6.วิทยาลัยพุทธศาสนานานาชาติ 7.วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี 8. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย	1.มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล 2.วิทยาลัยนครราชสีมา	1. สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์(นิด้า) 2. มหาวิทยาลัยรามคำแหง สาขา วิทยบริการเฉลิมพระเกียรติจังหวัดนครราชสีมา
ชัยภูมิ	มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ		1.มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตชัยภูมิ 2.มหาวิทยาลัยรามคำแหง วิทยาเขตบำเหน็จณรงค์
บุรีรัมย์	มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์		มหาวิทยาลัยรามคำแหง สาขา วิทยบริการเฉลิมพระเกียรติจังหวัดบุรีรัมย์
สุรินทร์	1.มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ 2.มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตสุรินทร์		มหาวิทยาลัยรามคำแหง สาขา วิทยบริการเฉลิมพระเกียรติจังหวัดสุรินทร์

ที่มา : ข้อมูลจากสำนักงานจังหวัดในกลุ่มจังหวัด และเว็บไซต์สารานุกรมเสรี

(2) ด้านการบริการสาธารณสุข : ข้อมูลปี พ.ศ. 2564 การบริการด้านสาธารณสุขในพื้นที่กลุ่มจังหวัดมีจำนวนสถานพยาบาลทั้งสิ้น 2,927 แห่ง จำแนกเป็นโรงพยาบาลของรัฐบาล 92 แห่ง โรงพยาบาลเอกชน 15 แห่ง โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล 953 แห่ง คลินิกรวมทุกประเภท 1,864 แห่ง ด้านบุคลากรทางการแพทย์ รวม 18,011 คน มีแพทย์จำนวน 2,266 คน ทันตแพทย์ 597 คน เภสัชกร 1,075 คน พยาบาลวิชาชีพ 14,024 คน และพยาบาลเทคนิค 49 คน

ตารางที่ 20 : แสดงการบริหารด้านสาธารณสุข ในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1

ด้านสาธารณสุข	ประเทศ	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	กลุ่มจังหวัด ฯ	นครราชสีมา	ชัยภูมิ	บุรีรัมย์	สุรินทร์
แพทย์ (คน)	38,820	7,891	2,266	1,098	277	459	432
ทันตแพทย์ (คน)	8,094	2,106	597	223	114	132	128
เภสัชกร (คน)	16,090	3,669	1,075	480	155	238	202
พยาบาลวิชาชีพ (คน)	184,840	46,297	14,024	6,394	1,996	3,071	2,563
พยาบาลเทคนิค (คน)	4,093	848	49	26	5	10	8
รวม	251,937	60,811	18,011	8,221	2,547	3,910	3,333

ที่มา : ข้อมูลจำนวนสถานพยาบาลจากสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดในกลุ่มจังหวัด
ข้อมูลบุคลากรทางการแพทย์จากกลุ่มคลังข้อมูลสถิติ กองสถิติพยากรณ์ สำนักงานสถิติแห่งชาติ

รูปภาพ : กลุ่มคลังข้อมูลสถิติ กองสถิติพยากรณ์ สำนักงานสถิติแห่งชาติ

(3) ศูนย์พักพิงสัตว์ไร้บ้าน นครชัยบุรินทร์ : เดิมชื่อ “ศูนย์พักพิงสุนัขจรจัด นครชัยบุรินทร์” สร้างขึ้นเพื่อสนองพระปณิธาน ศาสตราจารย์ ดร. สมเด็จพระเจ้าน้องนางเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี กรมพระศรีสวางควัฒน วรขัตติยราชนารี ในฐานะองค์ประธานกรรมการขับเคลื่อนการดำเนินโครงการสัตว์ปลอดโรคคนปลอดภัยจากโรคพิษสุนัขบ้า ที่มีพระปณิธานแน่วแน่ที่จะให้โรคพิษสุนัขบ้าหมดไปจากประเทศไทย เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจในการจัดการสถานพักพิงสัตว์ และเป็นแนวทางในการดำเนินงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดการแก้ปัญหา ควบคุมโรคพิษสุนัขบ้า และควบคุมการขยายพันธุ์ของสุนัขจรจัดอย่างยั่งยืน ก่อสร้างบนเนื้อที่ 30 ไร่ บนถนนมิตรภาพ อ.ปากช่อง จ.นครราชสีมา รองรับสุนัขได้

ประมาณ 5,000 ตัว ในกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์ ได้แก่ จังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ และสุรินทร์ โดยมีสัตวแพทย์และเจ้าหน้าที่ในส่วนของโรงพยาบาลสัตว์ทิพย์พิมาน ร่วมให้การบริการตรวจรักษาและวินิจฉัยโรคสุนัขตลอด 24 ชั่วโมง ภายในศูนย์มีอาคารต่าง ๆ ได้แก่ โรงพยาบาลสัตว์ทิพย์พิมาน สาขาศูนย์พักพิงสัตว์เลี้ยงไร้บ้านนครชัยบุรินทร์ อาคารอำนวยการ อาคารเลี้ยงสุนัข อาคารแรกรับ อาคารพักอาศัย รวมถึงอาคารส่วนแสดงสุนัข ร้านจำหน่ายอาหารและของที่ระลึก

(4) จำนวนสุนัขจรจัด : ข้อมูลระหว่างปี 2565 - 2566

ตารางที่ 21 : จำนวนสุนัขจรจัด

จังหวัด	พ.ศ. 2561	พ.ศ. 2562	พ.ศ. 2563	พ.ศ. 2564	พ.ศ. 2565
นครราชสีมา	31,756	32,679	32,716	33,486	33,568
ชัยภูมิ	11,243	11,065	9,781	8,615	8,778
บุรีรัมย์	N/A	N/A	N/A	N/A	12,106
สุรินทร์	5,095	5,525	7,313	6,206	5,965
กลุ่มจังหวัด	**48,094**	**49,269**	**49,810**	**48,307**	**60,417**

ที่มา : องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดในกลุ่มจังหวัด

หมายเหตุ : จังหวัดบุรีรัมย์ ไม่มีข้อมูลระหว่างปี 2561 – 2564

(5) จำนวนช้างในกลุ่มจังหวัด : ข้อมูลปี พ.ศ. 2565

ตารางที่ 22 : จำนวนช้าง

ประเภท	นครราชสีมา	ชัยภูมิ	บุรีรัมย์	สุรินทร์	กลุ่มจังหวัด
ช้างบ้าน	N/A	6	153	280	439
ช้างป่า	N/A	120	127	3	250

ที่มา : สำนักงานจังหวัดในกลุ่มจังหวัดรวบรวม สำหรับจังหวัดนครราชสีมา มีเฉพาะข้อมูลการปรากฏตัวของช้างและสัตว์ป่าที่ออกหากินนอกพื้นที่ป่าในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา จึงไม่สามารถระบุจำนวนที่ชัดเจนได้

(6) แหล่งนันทนาการและพักผ่อนหย่อนใจ : ข้อมูลปี พ.ศ. 2564 มีจำนวนทั้งสิ้น 1,152 แห่ง ซึ่งกระจายอยู่ในหลายๆ พื้นที่ โดยจังหวัดนครราชสีมาจำนวน 748 แห่ง จังหวัดสุรินทร์มีจำนวน 172 แห่ง จังหวัดชัยภูมิจำนวน 160 แห่ง และจังหวัดบุรีรัมย์จำนวน 72 แห่ง

8) ทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญ (ป่าไม้ ดิน น้ำ)

(1) ด้านทรัพยากรป่าไม้

ในปี พ.ศ. 2566 กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 มีเนื้อที่ป่า 5,276,041.07 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 14.79 ของเนื้อที่ทั้งกลุ่มจังหวัด โดยจังหวัดชัยภูมิมีเนื้อที่ป่ามากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 31.29 ของเนื้อที่จังหวัด และเป็นร้อยละ 47.37 ของเนื้อที่ป่ากลุ่มจังหวัดฯ เมื่อเทียบกับเนื้อที่ป่าของกลุ่มจังหวัดฯ กับเนื้อที่ป่าของภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่มีจำนวน 15,608,130.07 ไร่ กลุ่มจังหวัดฯ มีเนื้อที่ป่าคิดเป็นร้อยละ 33.80 และเมื่อเปรียบเทียบกับเนื้อที่ป่าของกลุ่มจังหวัดฯ กับเนื้อที่ป่าทั้งประเทศที่มีทั้งสิ้น 101,818,155.76 ไร่ กลุ่มจังหวัดฯ มีเนื้อที่ป่าคิดเป็นร้อยละ 5.81 ปรากฏตามตารางที่ 23 ข้างท้ายนี้

ตารางที่ 23 : ข้อมูลเนื้อที่ป่าไม้ของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง1 ปี พ.ศ. 2566

จังหวัด	เนื้อที่ (ไร่)	เนื้อที่ป่าไม้ (ไร่)	ร้อยละของเนื้อที่ป่าต่อเนื้อที่จังหวัด	ร้อยละของเนื้อที่ป่าจังหวัดต่อเนื้อที่ป่าของกลุ่มจังหวัด
นครราชสีมา	12,808,727.00	2,015,917.81	15.74	38.21
ชัยภูมิ	7,986,429.00	2,499,052.92	31.29	47.37

จังหวัด	เนื้อที่ (ไร่)	เนื้อที่ป่าไม้ (ไร่)	ร้อยละของเนื้อที่ป่าต่อเนื้อที่จังหวัด	ร้อยละของเนื้อที่ป่าจังหวัดต่อเนื้อที่ป่าของกลุ่มจังหวัด
บุรีรัมย์	6,451,178.00	549,428.92	8.52	10.41
สุรินทร์	5,077,535.00	211,641.42	4.17	4.01
กลุ่มจังหวัดฯ	32,323,869.00	5,276,041.07	16.32	100.00
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	105,533,963.00	15,608,130.07	14.79	33.80
ประเทศ	320,696,887.00	101,818,155.76	31.75	5.18

ที่มา : สำนักจัดการที่ดิน กรมป่าไม้

(2) ด้านทรัพยากรน้ำ : กลุ่มจังหวัดตั้งอยู่ในเขตพื้นที่ลุ่มน้ำหลัก 3 ลุ่มน้ำ ได้แก่ ลุ่มน้ำชี ลุ่มน้ำมูล และกลุ่มน้ำป่าสัก

- **ลุ่มน้ำชี :** มีพื้นที่รับน้ำ 49,477 ตารางกิโลเมตร แบ่งออกเป็น 20 ลุ่มน้ำสาขาพื้นที่โครงการ ที่อยู่ในพื้นที่ลุ่มน้ำชีได้แก่พื้นที่เกือบทั้งหมดของจังหวัดชัยภูมิและพื้นที่บางส่วนของจังหวัดนครราชสีมา รวมคิดเป็นร้อยละ 25.8 ของพื้นที่ลุ่มน้ำชีทั้งหมด
- **ลุ่มน้ำมูล :** มีพื้นที่รับน้ำ 69,700 ตารางกิโลเมตร แบ่งออกเป็น 31 ลุ่มน้ำสาขาพื้นที่โครงการที่อยู่ในพื้นที่ลุ่มน้ำได้แก่พื้นที่เกือบทั้งหมดของจังหวัดนครราชสีมา และพื้นที่ทั้งหมดของจังหวัดบุรีรัมย์และจังหวัดสุรินทร์ รวมคิดเป็นร้อยละ 54.2 ของพื้นที่ลุ่มน้ำมูลทั้งหมด
- **ลุ่มน้ำป่าสัก :** มีพื้นที่รับน้ำ 6,292 ตารางกิโลเมตร แบ่งออกเป็น 8 ลุ่มน้ำสาขาพื้นที่โครงการที่อยู่ในพื้นที่ลุ่มน้ำมูลได้แก่พื้นที่บางส่วนของจังหวัดชัยภูมิและจังหวัดนครราชสีมา รวมคิดเป็นร้อยละ 2.4 ของพื้นที่ทั้งลุ่มน้ำป่าสัก

ตารางที่ 24 : ข้อมูลปริมาณความจุที่เก็บกักน้ำของอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดฯ

แหล่งเก็บน้ำ	ความจุที่เก็บกักน้ำ (ลบ.ม.)
ลำตะคอง	300,000,000
มูลบน	141,000,000
ลำแซะ	270,000,000
ลำพระเพลิง	105,000,000
ลำปลายมาศ	100,000,000
ลำนางรอง	120,000,000
เขื่อนจุฬาภรณ์	188,000,000
ห้วยกุ่ม	22,000,000
ห้วยปะทาว	44,000,000
ลำเชียงไกร (ตอนล่าง)	27,700,000
บ้านซับกระจาย	4,300,000

ที่มา : สำนักชลประทานที่ 8 นครราชสีมา

(3) ทรัพยากรดิน : ความเหมาะสมของที่ดินเพื่อการปลูกพืชเศรษฐกิจ: ชั้นความเหมาะสมของที่ดินเพื่อการปลูกพืชเศรษฐกิจ 3 กลุ่มหลัก ได้แก่ ข้าว พืชไร่ และไม้ผลไม้ยืนต้น สรุปได้ว่ามีชั้นความเหมาะสมของดินเพื่อการปลูกพืชเศรษฐกิจทั้ง 3 กลุ่มในเกณฑ์เหมาะสมปานกลางถึงเหมาะสมดีมาก ดังนี้ (เกณฑ์การประเมินที่ดินของกรมพัฒนาที่ดิน และ FAO) ปรากฏตามตารางที่ 25 ข้างท้ายนี้

ตารางที่ 25 : แสดงพื้นที่ทรัพยากรดิน

ชั้นความเหมาะสมระดับปานกลาง - ดีมาก	พื้นที่ (ไร่)	ร้อยละ
การปลูกข้าว	20,413.49	39.47
การปลูกพืชไร่	11,191.99	21.64
การปลูกไม้ผล - ไม้ยืนต้น	11,874.68	22.96
รวมพื้นที่	**43,480.16**	**84.07**

ที่มา : สถานีพัฒนาที่ดินจังหวัดในกลุ่มจังหวัด

9) ด้านการท่องเที่ยว

(1) แหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่กลุ่มจังหวัด : จากลักษณะการจัดหมวดหมู่แหล่งท่องเที่ยวของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สามารถจัดแบ่งสถานที่ท่องเที่ยวในพื้นที่กลุ่มจังหวัดได้ 6 ประเภท ปรากฏตามตารางที่ 26 - 28 ข้างท้ายนี้

ตารางที่ 26 : แสดงแหล่งท่องเที่ยวภายในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1

ประเภทแหล่งท่องเที่ยว	กลุ่มจังหวัดฯ	นครราชสีมา	ชัยภูมิ	บุรีรัมย์	สุรินทร์
แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	168	108	29	7	24
แหล่งท่องเที่ยวเชิงวิถีชีวิต	55	11	16	6	22
แหล่งท่องเที่ยวเชิงศิลปะ วัฒนธรรม และแหล่งมรดกประเพณี	97	22	14	30	31
แหล่งท่องเที่ยวเชิงวิชาการ	35	23	3	3	6
แหล่งท่องเที่ยวเชิงศาสนาและความเชื่อ	122	44	43	17	18
แหล่งท่องเที่ยวเชิงสันทนาการ และบันเทิง	55	25	10	9	11
รวม	**532**	**233**	**115**	**72**	**112**

ที่มา : จากการรวบรวมของสำนักงานจังหวัดในกลุ่มจังหวัดฯ พ.ศ. 2564

ตารางที่ 27 : แสดงจำนวนแหล่งท่องเที่ยวของเส้นทางอารยธรรมขอมในพื้นที่นครชัยบุรินทร์ (รายจังหวัด)

จังหวัด	แหล่งท่องเที่ยวหลักของเส้นทางท่องเที่ยวอารยธรรมขอม (8 แห่ง)	แหล่งท่องเที่ยวรองของเส้นทางการท่องเที่ยวอารยธรรมขอมประเภทโบราณสถาน (34 แห่ง)	แหล่งท่องเที่ยวรองของเส้น ทางการท่องเที่ยวอารยธรรมขอมประเภทศิลปะวัฒนธรรม (8 แห่ง)	แหล่งท่องเที่ยวเสริมของเส้น ทางการท่องเที่ยวอารยธรรมขอม (44 แห่ง)
นครราชสีมา (35 แห่ง)	1.ปราสาทหินพนมวัน 2.ปราสาทหินพิมาย	1. ปรางค์พะโค 2. กู่พราหมณ์จำศีล 3. ปราสาทนางรำ 4. กุฏิฤาษีน้อย 5. แหล่งหินดัดสีคิ้ว 6. ปราสาทโนนกู่ 7. ปราสาทเมืองแขก 8. ปราสาทเมืองเก่า 9. โบราณสถานเมืองเสมา 10. ปราสาทหินบ้านถนนหัก 11. ปราสาทห้วยแคน	1. แหล่งโบราณคดีบ้านปราสาท 2. พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติพิมาย 3. พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติมหาวีรวงศ์ 4. หมู่บ้านด่านเกวียน	1. อนุสาวรีย์ท้าวสุรนารี 2. อนุสรณ์สถานวีรกรรมบ้านทุ่งสัมฤทธิ์ 3. วัดเขาจันทร์งาม (ภาพเขียนสีโบราณบนเพิงผาหิน) 4. วัดธรรมจักรเสมาราม (พระพุทธรูปปางไสยยาสน์) 5. วัดศาลาลอย (อุโบสถศิลปะไทยประยุกต์) 6.ศูนย์วัฒนธรรมสถาบันราชภัฏนครราชสีมา 7. สวนน้ำบุ่งตาหลั่วเฉลิมพระเกียรติ 8. หมู่บ้านปลูกหม่อนเลี้ยงไหมบ้านหลุ่งประดู่สามัคคี 9. พิพิธภัณฑ์ไม้กลายเป็นหิน ช้างดึกดำบรรพ์และไดโนเสาร์ 10. ประตูชุมพล 11. วัดบ้านไร่ 12. วัดโนนกุ่ม (วิหารหลวงพ่อโต) 13. ศูนย์วัฒนธรรมผ้าไหมปักธงชัย 14. อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ 15. เขื่อนลำตะคลอง 16. โฮมสเตย์บ้านปราสาท 17. สวนสัตว์นครราชสีมา 18 ฟาร์มโชคชัย
ชัยภูมิ (15 แห่ง)	1. ปรางค์กู่	1.บ้านกุดโง้ง 2.เมืองโบราณคอนสวรรค์ 3.กู่บ้านกุดยาง (กู่แดง) 4.พระธาตุหนองสามหมื่น		1.อนุสาวรีย์เจ้าพ่อพญาแล 2.ศาลเจ้าพ่อพระยาภักดีชุมพล 3.ทุ่งดอกกระเจียว 4.อุทยานแห่งชาติไทรทอง 5.อุทยานแห่งชาติน้ำตกตาดโตน 6.อุทยานแห่งชาติป่าหินงาม 7.อุทยานแห่งชาติภูแลนคา 8.มอหินขาว

จังหวัด	แหล่งท่องเที่ยวหลักของเส้นทางท่องเที่ยวอารยธรรมขอม (8 แห่ง)	แหล่งท่องเที่ยวรองของเส้นทางการท่องเที่ยวอารยธรรมขอมประเภทโบราณสถาน (34 แห่ง)	แหล่งท่องเที่ยวรองของเส้น ทางการท่องเที่ยวอารยธรรมขอมประเภทศิลปะวัฒนธรรม (8 แห่ง)	แหล่งท่องเที่ยวเสริมของเส้น ทางการท่องเที่ยวอารยธรรมขอม (44 แห่ง)
				9.ศูนย์ส่งเริมผ้าไหมจังหวัดชัยภูมิ (บ้านเขว้า) 10.เขื่อนจุฬาภรณ์
บุรีรัมย์ (22 แห่ง)	1. ปราสาทพนมรุ้ง 2. ปราสาทเมืองต่ำ	1. ภูพระอังคาร 2. ปราสาทหนองหงส์ 3. เตาสวาย 4. เตานายเจียน 5. แหล่งตัดหินบ้านกรวด 6. ปรางค์กู่ฤาษี 7. ปรางค์กู่สวนแตง 8. กุฏิฤาษีบ้านโคกเมือง 9. กุฏิฤาษีบ้านบัวลาย 10. ปราสาทบ้านบุ 11. เมืองฝ้าย	1.ศูนย์วัฒนธรรมอีสานใต้	1.พระบรมราชานุสาวรีย์พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช 2.พิพิธภัณฑ์ยุคก่อนประวัติ ศาสตร์วัดบ้านพระสบาย 3.ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดบุรีรัมย์ 4.วนอุทยานเขากระโดง 5.เขตห้ามล่าสัตว์ป่าอ่างเก็บน้ำห้วยตลาด 6.เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าดงใหญ่ 7.ศูนย์หัตถกรรมทอผ้าไหมบ้านนาโพธิ์ 8.เขื่อนลำนางรอง
สุรินทร์ (22 แห่ง)	1. ปราสาทตาเมือนธม 2. ปราสาทศรีขรภูมิ 3. ปราสาทภูมิโปน	1. ปราสาทเมืองที 2. ปราสาทจอมพระ 3. ปราสาทตามอญ 4. ปราสาทบ้านพลวง 5. ปราสาทบ้านไพร 6. ปราสาทตาเมือน 7. ปราสาทตาเมือนโต๊จ 8.ปราสาทยายเหงา	1. พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติสุรินทร์ 2. หมู่บ้านหัตถกรรมเครื่องเงินเขวาสินรินทร์ 3. หมู่บ้านวัฒนธรรมดงมัน	1. อนุสาวรีย์พระยาสุรินทร์ภักดีศรีณรงค์จางวาง (เซียงบุ้น) 2. ห้องภาพเมืองสุรินทร์ 3. วัดบูรพาราม(หลวงพ่อพระชีว์) 4. วนอุทยานพนมสวาย 5. วนอุทยานป่าสนหนองคู 6. หมู่บ้านช้าง (บ้านตากลาง) 7. กลุ่มหัตถกรรมบ้านโชค 8. ตลาดการค้าช่องจอม

ที่มา : รายงานผลการศึกษาโครงการศึกษาเพื่อจัดทำแผนแม่บทการท่องเที่ยวเส้นทางอารยธรรมขอม

ตารางที่ 28 : ข้อมูลงานเทศกาลประจำปีของจังหวัด หรืองานที่มีส่วนสำคัญ ในการส่งเสริมการท่องเที่ยวจังหวัด

เดือน	เทศกาล	จังหวัด
มกราคม	1. การแสดงมินิไลท์ แอนด์ ซาวด์ พิมาย	จังหวัดนครราชสีมา
	2. เกษตรสุรนารี	จังหวัดนครราชสีมา
	3. งานฉลองอนุสาวรีย์เจ้าพ่อพญาแล	จังหวัดชัยภูมิ
	4. งานรับอรุณเบิกฟ้าวันปีใหม่ ณ พนมรุ้ง	จังหวัดบุรีรัมย์
	5. งานวันหัวผักกาด ข้าวหอมมะลิ หมี่ยำไทย	จังหวัดบุรีรัมย์
	6. งานศรีอโรคยาศาลตำนานปราสาทจอมพระ สุรินทร์	จังหวัดสุรินทร์
กุมภาพันธ์	7. งานตรุษจีนนครราชสีมา	จังหวัดนครราชสีมา
	8. งานเบญจมาศบานในม่านหมอก	จังหวัดนครราชสีมา
	9. ประเพณีบูชาพระนอนพันปีวิถีอีสาน	จังหวัดนครราชสีมา
	10. ฉลองตรุษจีนชัยภูมิ	จังหวัดชัยภูมิ
	11. งานมนัสการพระเจ้าใหญ่ที่วัดหงษ์	จังหวัดบุรีรัมย์
	12. งานมนัสการรอยพระพุทธบาทจำลอง	จังหวัดบุรีรัมย์
	13. งานประเพณีเรือมมะม๊วต (จอมพระ)	จังหวัดสุรินทร์
	14. งานวัฒนธรรมกูย (สำโรงทาบ)	จังหวัดสุรินทร์
	15. งานประเพณีวันพระคุณรำลึก พระยาสังฆะบุรี ศรีนครอัจจะ บูชาศาลหลักเมืองและพิธีพระคุณข้าวชาวสังขะ	จังหวัดสุรินทร์
	16. งานเทศกาลสนมเมืองดอกจานประสานใจไหว้ปู่ตา	จังหวัดสุรินทร์
	17. งานจดทะเบียนสมรสบนหลังช้าง (พิธีแต่งงานแบบชาวกูยหรือซัตเต)	จังหวัดสุรินทร์
	18. งานตรุษจีนไหว้เจ้า ไชน่าทาวน์สำโรงทาบ	จังหวัดสุรินทร์
มีนาคม	19. ฉลองวันแห่งชัยชนะของท้าวสุรนารี	จังหวัดนครราชสีมา
	20. งานประเพณีกินเข่าค่ำของดีเมืองสูงเนิน	จังหวัดนครราชสีมา
	21. งานบุญเดือนสี่ งานบุญผะเหวด (พระเวส)	จังหวัดชัยภูมิ
	22. ประเพณีนุ่งผ้าไหม ใส่ประเกือม เรือมกันตรึม (เขวาสินรินทร์)	จังหวัดสุรินทร์
	23. งานวันช้างไทย	จังหวัดสุรินทร์
	24. งานแสดงแสง สีเสียงปราสาทมีชัย	จังหวัดสุรินทร์
	25. งานสมโภชน์หลักเมืองเสริมรุ่งเรืองท่าบุญ อำเภอศรีณรงค์	จังหวัดสุรินทร์
เมษายน	26. แห่พระคันธารราษฎรลอดซุ้มประตูชุมพล	จังหวัดนครราชสีมา
	27. งานประเพณีสงกรานต์	จังหวัดนครราชสีมา
	28. ประเพณีรำผีฟ้า	จังหวัดชัยภูมิ
	29. งานประเพณีสงกรานต์	จังหวัดชัยภูมิ
	30. งานประเพณีขึ้นเขาพนมรุ้ง	จังหวัดบุรีรัมย์

เดือน	เทศกาล	จังหวัด
	31. งานเครื่องเคลือบพันปีประเพณีบ้านกรวด	จังหวัดบุรีรัมย์
	32. งานวันสงกรานต์	จังหวัดบุรีรัมย์
	33. งานประเพณีขึ้นเขากระโดง จังหวัดบุรีรัมย์	จังหวัดบุรีรัมย์
	34. ประเพณีสงกรานต์เขมรก่อเจดีย์ทรายวัดจุมพลุสุทธาวาส	จังหวัดสุรินทร์
	35. ประเพณีแห่ช้างบวชนาค	จังหวัดสุรินทร์
	36. งานวันที่ระลึกพระยาสุรินทร์ภักดีศรีณรงค์จางวางและวันทำบุญเพื่อแผ่นดินไทย	จังหวัดสุรินทร์
	37. ประเพณีขึ้นเขาสวาย เคาะระฆังพันใบ กราบไหว้สิ่งศักดิ์สิทธิ์ (เมือง)	จังหวัดสุรินทร์
	38. งานเยี่ยมเยียน ตาเมือน เดือนเมษา(พนมดงรัก)	จังหวัดสุรินทร์
	39. งานประเพณีสืบสานตำนานปราสาทภูมิโปน (ตำนานเนียง ด็อฮฺ ทม)	จังหวัดสุรินทร์
พฤษภาคม	40. บุญเดือนหกศาลเจ้าพ่อพญาแล	จังหวัดชัยภูมิ
	41. งานบุญบั้งไฟ	จังหวัดชัยภูมิ
	42. ประเพณีแห่งนาคโหด	จังหวัดชัยภูมิ
	43. งานประเพณีบุญบั้งไฟและงานปรางค์กู่สวนแตง	จังหวัดบุรีรัมย์
	44. งานบุญบั้งไฟอำเภอแคนดง	จังหวัดบุรีรัมย์
	45. งานสืบสานประเพณีของดีโนนสุวรรณ	จังหวัดบุรีรัมย์
	46. ประเพณีบุญ บั้งไฟ (จอมพระ, รัตนบุรี, สนม)	จังหวัดสุรินทร์
	47. ประเพณีแห่ช้างบวชนาค (ท่าตูม)	จังหวัดสุรินทร์
	48. ประเพณีสู่ขวัญควาย (เฮาปลึงกไบ) ปราสาท	จังหวัดสุรินทร์
	49. งานบุญ บั้งไฟ “สิบล้านตำนานพ่อขุนอุดม” และ งานบุญ บั้งไฟ “สิบล้านตำบลบัวโคก” อ.ท่าตูม	จังหวัดสุรินทร์
	50. งานสืบสานประเพณีวิถีชีวิต คนโนนนารายณ์	จังหวัดสุรินทร์
มิถุนายน	51. ท่องเที่ยวดอกกระเจียว	จังหวัดชัยภูมิ
กรกฎาคม	52. งานประเพณีแห่เทียนพรรษาโคราช	จังหวัดนครราชสีมา
	53. งานประเพณีแห่เทียนพิมาย	จังหวัดนครราชสีมา
	54. งานน้อยหน่าและของดีเมืองปากช่อง	จังหวัดนครราชสีมา
	55. งานประเพณีแห่เทียนพิมาย	จังหวัดนครราชสีมา
	56. ท่องเที่ยวดอกกระเจียว	จังหวัดชัยภูมิ
	57. งานแห่เทียนเข้าพรรษาชัยภูมิ	จังหวัดชัยภูมิ
	58. ประเพณีแห่เทียนเข้าพรรษาอำเภอเมืองฯ	จังหวัดบุรีรัมย์
	59. ประเพณีแห่เทียนเข้าพรรษาอำเภอนางรอง	จังหวัดบุรีรัมย์
	60. ประเพณีแห่เทียนเข้าพรรษาอำเภอประโคนชัย	จังหวัดบุรีรัมย์

เดือน	เทศกาล	จังหวัด
	61. มหกรรมแห่เทียนพรรษาและตักบาตรบนหลังช้างจังหวัดสุรินทร์	จังหวัดสุรินทร์
สิงหาคม	62. ท่องเที่ยวดอกกระเจียว	จังหวัดชัยภูมิ
กันยายน	63. งานประเพณีสืบสานตำนานกวนข้าวทิพย์และประเพณีตักบาตรเทโวโรหณะ	จังหวัดบุรีรัมย์
	64. งานประเพณีแซนโฎนตาบุชาบรรพบุรุษ	จังหวัดสุรินทร์
	65. มหกรรมไหมสุรินทร์สุดยอดไหมโลก	จังหวัดสุรินทร์
ตุลาคม	66. แห่กระธูป	จังหวัดชัยภูมิ
พฤศจิกายน	67. เทศกาลเที่ยวพิมาย และ แข่งขันเรือยาวประเพณีชิงถ้วยพระราชทานฯ	จังหวัดนครราชสีมา
	68. งานประเพณีลอยกระทง พระประทีปพระราชทานฯ	จังหวัดนครราชสีมา
	69. งานเทศกาลอาหารย่างโคราช	จังหวัดนครราชสีมา
	70. งานเกษตรแฟร์ปากช่อง	จังหวัดนครราชสีมา
	71. ตีคลีไฟ	จังหวัดชัยภูมิ
	72. งานประเพณีแข่งเรือยาวชิงถ้วยพระราชทาน	จังหวัดบุรีรัมย์
	73. งานมหกรรมมวยไทย เทศกาลกินไก่ ไหว้เจ้าพ่อขุนศรี	จังหวัดบุรีรัมย์
	74. งานต้อนรับ เลี้ยงอาหารช้าง และการแสดงช้าง	จังหวัดสุรินทร์
	75. งานสืบสานตำนานพันปีปราสาทศีขรภูมิ	จังหวัดสุรินทร์
	76. งานประเพณีลอยกระทง	จังหวัดสุรินทร์
	77. งานมหัศจรรย์งานช้างสุรินทร์	จังหวัดสุรินทร์
	78. งานประเพณีแข่งเรือยาวชิงถ้วยพระราชทาน อำเภอท่าตูม	จังหวัดสุรินทร์
ธันวาคม	79. งานวันผ้าไหมและของดีเมืองปักธงชัย	จังหวัดนครราชสีมา
	80. งานปากช่องคาวบอยเฟสติวัล	จังหวัดนครราชสีมา
	81. เทศกาลดนตรี BiG Mountain Music Festival	จังหวัดนครราชสีมา
	82. หนาวนี้ที่คอนสาร	จังหวัดชัยภูมิ
	83. count downที่มอหินขาว	จังหวัดชัยภูมิ
	84. งานกาชาดและไหมจังหวัดบุรีรัมย์	จังหวัดบุรีรัมย์
	85. งานประกวดดนตรี "เทิดไท้คีตะราชัน"	จังหวัดบุรีรัมย์
	86. งานมหกรรมว่าวอีสาน (นอนดูดาว ชมว่าวกลางคืน)	จังหวัดบุรีรัมย์
	87. งาน หว่านวันแม่ เกี่ยววันพ่อ	จังหวัดบุรีรัมย์
	88. งานเทศกาลข้าวมะลิหอม ปลาจ่อมกุ้ง ชมทุ่งนกประโคนชัย	จังหวัดบุรีรัมย์
	89. งานสมโภชศาลเจ้าพ่อปู่อุปฮาดและเจ้าพ่ออุดมเดช	จังหวัดบุรีรัมย์
	90. งานกาชาดอำเภอลำปลายมาศ	จังหวัดบุรีรัมย์
	91. งานกาชาดอำเภอบ้านใหม่ไชยพจน์	จังหวัดบุรีรัมย์
	92. งานสมโภชศาลเจ้าพ่อหลักเมืองและสิ่งศักดิ์สิทธิ์จังหวัดสุรินทร์	จังหวัดสุรินทร์
		จังหวัดสุรินทร์

เดือน	เทศกาล	จังหวัด
	93. งานเทศกาลปลาไหล ข้าวใหม่หอมมะลิและงานกาชาด อำเภอชุมพลบุรี	

ที่มา : ข้อมูลจากสำนักงานจังหวัดในกลุ่มจังหวัด

(2) พื้นที่มรดกยูเนสโก ได้แก่ 1. มรดกโลกทางธรรมชาติ “ผืนป่าดงพญาเย็น-เขาใหญ่” 2. พื้นที่สงวนชีวมณฑลโลก “สถานีวิจัยสิ่งแวดล้อมสะแกราช” 3. อุทยานธรณีโลก “โคราชจีโอพาร์ค”

และที่กำลังอยู่ในการพิจารณา ได้แก่ พื้นที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูเขียว(ทุ่งกะมัง) อำเภอคอนสาร จังหวัดชัยภูมิ ปราสาทหินพนมรุ้ง ปราสาทเมืองต่ำและปราสาทปลายบัด จังหวัดบุรีรัมย์

(3) อาหารพื้นบ้าน ที่มา : ททท.สำนักงานนครราชสีมา

จังหวัดนครราชสีมา

<u>หมี่โคราช</u> เมนูเด็ดที่แทบจะทุกร้านอาหารอีสานในโคราช จะต้องมีเมนูนี้ รวมถึงงานบุญต่างๆ ทั้งงานบวช งานแต่ง และงานเฉลิมฉลองทั้งหลาย โดยหมี่โคราช จะผลิตในหมู่บ้าน ทั่วๆ ไป แต่แหล่งผลิตที่สำคัญ ทำเป็นอาชีพ ได้แก่ หมี่พิมาย ,หมี่กระโทก ,หมี่ตะคุ ,หมี่กุดจิก , หมี่จักราช การทำเส้นหมี่ ได้ถ่ายทอดสืบต่อกันมา เป็นภูมิปัญญาของคนโคราช ในการพลิกแพลงอาหารจากแป้งได้เป็นอย่างดี

<u>ขนมจีนโคราช</u> โด่งดังสุดต้องยกให้ “บ้านประโดก”ซึ่งผู้คนย่านนี้มีอาชีพทำขนมจีนมาตั้งแต่โบร่ำโบราณ จุดเด่นคือเส้นเหนียว เนื้อนุ่ม และสีขาวไม่มีกลิ่น พร้อมน้ำยารสเด็ด โดยเฉพาะกะทิแกงไก่ ใส่เลือดไก่เป็นก้อนโต ๆ พร้อมทั้งเครื่องในไก่ที่มีกึ๋น ตับ ผูกกับไส้ไก่เป็นพวง

<u>ส้มตำโคราช</u> เป็นการตำผสมระหว่างตำไทยและตำลาว คือรสชาติจะเปรี้ยว หวาน เค็มจากน้ำปลาร้า เผ็ดเล็กน้อยทุกร้านอาหารอีสานในโคราช จะต้องมีเมนูนี้ ทานคู่กันกับหมี่โคราช หรือไก่ย่าง

<u>ไก่ย่างท่าช้าง</u> ในสมัยก่อน จะขายอยู่ริมทางรถไฟหน้าสถานีท่าช้าง ไม่มีขายที่อื่น ใครอยากกินต้องนั่งรถไฟไป จุดเด่นคือจะใส่เครื่องเทศจีน จำพวกเครื่องพะโล้และผงผสมเครื่องยาจีน ทำให้มีกลิ่นอายแตกต่างไปจากไก่ย่างอีสานทั่ว ๆ ไป ปัจจุบัน ไก่ย่างท่าช้าง ต้นตำรับ ตั้งอยู่เยื้องๆ กับที่ว่าการอำเภอเฉลิมพระเกียรติ ปากทางเข้าตลาดท่าช้าง หรือสถานีรถไฟท่าช้าง นั่นเอง

<u>ข้าวแผะ</u> เมนูโบราณ สุดยอดอาหารพื้นเมือง ที่เป็นเอกลักษณ์ของชาวโคราช ลักษณะคล้ายข้าวต้มเป็นภูมิปัญญาของผู้เฒ่าผู้แก่ชาวโคราชในสมัยก่อนที่ต้องการจะสอนให้ลูกหลานกินผักเป็น ในข้าวแผะจะใส่ ผักหลายๆ ชนิด เช่น ฟักทองอ่อน ดอกฟักทอง เห็ด บวบ ตำลึง ข้าวโพดอ่อน ใบแมงลัก โดยกรรมวิธีการปรุงข้าวแผะนั้นก็มีด้วยกันหลากหลายสูตรตามแต่ละท้องที่ โดยบางสูตรอาจจะมีการใส่น้ำปลาร้า บางสูตรจะมีการใส่น้ำกะทิ เป็นต้น

จังหวัดชัยภูมิ

<u>หม่ำ</u> มีประวัติความเป็นมาอันยาวนาน เล่าว่า มีพรานป่าคนหนึ่งได้คิดหาวิธีถนอมอาหารมาฝากลูก-เมียที่บ้านพอกลับถึงบ้าน แกะชิมปรากฏว่ามีรสชาติอร่อย หม่ำ จึงหลายมาเป็นอาหารพื้นเมืองชัยภูมิที่มีชื่อเสียงโด่งดัง โดยในปัจจุบันนิยมทำจากเนื้อวัว หรือเนื้อหมู ผสมกับตับ กระเทียม เกลือ บดให้ละเอียดบรรจุไว้ในกระเพาะสัตว์ เก็บได้นานถึง 3 เดือน รสออกเปรี้ยว นิดๆ นำมาทอด ย่าง หั่นเป็นท่อนๆ ทานกับข้าวหรือทานเล่นเป็นของว่าง

จังหวัดบุรีรัมย์

<u>ยำแตร๊อยปรัย – ยำกุ้งจ่อมรสเด็ด</u> ยำแตร็ยปรัย หรือ ยำกุ้งจ่อม “กุ้งจ่อม” เป็นอาหารท้องถิ่นขึ้นชื่อของ จังหวัดบุรีรัมย์ โดยเฉพาะกุ้งจ่อม อำเภอประโคนชัย นั้น ได้ชื่อว่าเป็นสุดยอดแห่งกุ้งจ่อมที่ผู้นิยมกุ้ง

จ่อมยอมรับในรสชาติมาช้านาน สำหรับ กุ้งจ่อม ปลาจ่อม เป็นภูมิปัญญาพื้นบ้านในการถนอมอาหารของคนไทย นับจากอดีตถึงปัจจุบัน “จ่อม” เป็นภาษาอีสานที่หมายถึงการหมักดอง ในอดีตชาวประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ จะทำ”ปลาจ่อม”จากปลาตัวเล็กตัวน้อยที่มีมากในช่วงฤดูน้ำหลาก ซึ่งเพียงนำปลามาจ่อมก็สามารถเก็บไว้กินได้ทั้งปี โดยปลาจ่อมจะต่างจากปลาร้าตรงที่ ปลาร้าใช้ระยะเวลาในการหมักนานกว่าปลาจ่อม นอกจากการทำปลาจ่อมแล้ว ชาวประโคนชัยยังนำกุ้งฝอยที่สามารถหาได้ง่ายตามแหล่งน้ำทั่วไป มาหมักทำเป็นกุ้งจ่อม และสืบสานเป็นภูมิปัญญาจากรุ่นสู่รุ่นมาจนถึงปัจจุบัน

จังหวัดสุรินทร์

<u>แกงกล้วยไก่บ้าน</u> แกงกล้วยเป็นแกงพื้นบ้านของชาวเขมร และกูย(ส่วย) เรียกว่า ซันลอว์เจ๊กจ์ แปลว่า แกงกล้วย เป็นอาหารพื้นเมืองของชาวกูย (ส่วย) และชาวเขมร นอกจากเป็นอาหารเขมรแล้วยังแพร่หลายอยู่ในหมู่ชาวกูยในเมืองไทยในบริเวณอีสานใต้ เช่นที่จังหวัดสุรินทร์ บุรีรัมย์ และศรีสะเกษ โดยเฉพาะที่ อำเภอพลับพลาชัย

<u>สลอตราว</u> หรือแกงเผือก เป็นอาหารที่มีรสจืด นิยมใส่ปลาเป็นส่วนประกอบ อาจใช้รับประทานเปล่า ๆ คล้ายก๋วยเตี๋ยวก็ได้ ชาวเขมรและชาวกูย ที่มีฐานะ นิยมปรุงให้จืดเพื่อรับประทานเปล่า ๆ เผือกเป็นอาหารที่มีคาร์โบไฮเดรทสูง ใช้รับประทานแทนข้าวได้ ปลาเป็นอาหารที่มีโปรตีนสูง

<u>หมาน้อย</u> เป็นอาหารพื้นบ้านทางภาคอีสาน แถบภาคเหนือตอนบนเรียก “แอ่งแต๊ะ” วัตถุดิบที่ใช้ คือ ใบหมาน้อย หรือใบแอ่งแต๊ะ มีคุณสมบัติการเปลี่ยนรูปจากของเหลวเป็นวุ้นแต่ไม่ถึงกับแข็งเหมือนวุ้นทั่วไป แต่จะเป็นวุ้นแบบเด้งดึ๋งดั๋งไปมาเมื่อใช้ช้อนตักลงไปที่หมาน้อย หมาน้อย เป็นพืชที่จัดอยู่ในประเภทสมุนไพร ชนิดยาเย็น ช่วยดับกระหายได้เป็นอย่างดี

<u>อังแกบบอบ</u> หรือ ก็องแกบบอบ บ้างเรียก กบยัดไส้ หรือ กบยัดอั่ว เป็นอาหารที่ทำจากกบย่างยัดไส้ด้วยสมุนไพร นิยมรับประทานในช่วงวันสารทเขมร หรือที่เรียกว่าแซนโฎนตา โดยเป็นอาหารพื้นบ้านในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่างหรืออีสานใต้ของประเทศไทย และยังพบในสำรับอาหารชาวเขมรในประเทศกัมพูชา เรียก ก็องแกบบก

<u>อันซอมโดง</u> หรือ อันซอมสเล็กโดง หรือ ข้าวต้มใบมะพร้าว เป็นขนมที่มีหลายชื่อ ขนมของชนพื้นเมืองเขมรในจังหวัดสุรินทร์ ซึ่งทำจากข้าวเหนียวผสมเนื้อมะพร้าว กล้วยน้ำว้า น้ำตาล แล้วห่อด้วยใบมะพร้าวให้มีลักษณะเป็นท่อนยาว มัดด้วยเชือกแล้ว นำไปต้มให้สุก เรียกอีกอย่างว่า ข้าวต้มใบมะพร้าว

<u>ละแวกะดาม</u> เป็นภาษาเขมรสุรินทร์ ซึ่งหมายถึง แกงคั่วปู หรือ หลนปูนา เป็นอาหารเลิศรสที่หากินได้เฉพาะหน้าแล้งระหว่างฤดูเกี่ยวข้าวจนถึงเดือนเมษายนเท่านั้น นั่นก็เพราะว่าปูนาในหน้าแล้งจะมีมันค่อนข้างมาก จำได้ว่าสมัยก่อนพอถึงฤดูเกี่ยวข้าว ผู้เขียนจะต้องตามพ่อแม่ไปเกี่ยวข้าว และนอนเฝ้าลานที่นาตกตอนเย็นๆจะออกหาขุดปูนา มาทำกับข้าว ซึ่งเมนูที่ถือได้ว่าเลิศรส และเชื่อว่าเป็นที่จดจำของคนที่ทันยุคนั้นคงไม่พ้น ละแวกะดาม

(4) เขตอนุรักษ์ท้องฟ้ามืด ที่ประกาศโดย สถาบันวิจัยดาราศาสตร์แห่งชาติ (องค์การมหาชน) กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เป็นหน่วยงานภาครัฐที่รณรงค์ให้ประชาชนใช้แสงสว่างให้เกิดประโยชน์สูงสุดและส่งผลเสียน้อยที่สุด เพื่ออนุรักษ์ท้องฟ้ายามค่ำคืนภายใต้ชื่อแคมเปญ “Dark Sky in Thailand” หรือใช้ชื่อภาษาไทยว่า “เขตอนุรักษ์ท้องฟ้ามืดในประเทศไทย” โดยมีเงื่อนไขว่าสถานที่นั้นต้องสามารถสังเกตเห็นดวงดาวในเวลากลางคืนได้อย่างชัดเจน อาจเป็นอุทยานแห่งชาติ พื้นที่ชุมชน หรือพื้นที่ส่วนตัว ตัวอย่างเช่น “เขตสงวนท้องฟ้ามืดอาโอรากิ แมคเคนซี” ประเทศนิวซีแลนด์ เขตสงวนท้องฟ้ามืดที่ประสบความสำเร็จ สามารถจัดบริการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ กิจกรรมดูดาว/ถ่ายภาพในเวลากลางคืน

ห้องพัก โรงแรม ร้านอาหาร ร้านขายของที่ระลึก เทศกาลชมดาว และการบรรยายพิเศษ ทำให้เกิดการจ้างงานและเพิ่มรายได้ให้กับคนในชุมชนได้เป็นอย่างมาก โดยกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 มีเขตอนุรักษ์ท้องฟ้ามืด ได้แก่ อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา อุทยานแห่งชาติป่าหินงาม จังหวัดชัยภูมิ อุทยานแห่งชาติภูแลนคา จังหวัดชัยภูมิ ไร่องุ่นไวน์กราน-มอนเต้ จังหวัดนครราชสีมา หอดูดาวเฉลิมพระเกียรติฯ นครราชสีมา โรงแรมเรนทรี เรซิเดนซ์ เขาใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา ไร่องุ่นไวน์ อัลซิดินี่ จังหวัดนครราชสีมา โรงแรม เดอะเปียโน รีสอร์ท เขาใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา

(5) สินค้า GI สินค้าที่ระลึกเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยว : กาแฟดงมะไฟ กาแฟวังน้ำเขียว ไวน์เขาใหญ่ ข้าวหอมมะลิทุ่งสัมฤทธิ์ มะขามเทศเพชรโนนไทย ทุเรียนปากช่องเขาใหญ่ เครื่องปั้นดินเผาด่านเกวียน ผ้าไหมปักธงชัย เส้นไหมไทยพื้นบ้านอีสาน ผ้าไหมคึมมะอุบัวลาย ส้มโอบ้านแท่น ชัยภูมิ กล้วยหอมทองหนองบัวแดง ชัยภูมิ มะม่วงน้ำดอกไม้สีทองบ้านโหล่น จังหวัดชัยภูมิ ข้าวหอมมะลิดินภูเขาไฟบุรีรัมย์ ข้าวหอมมะลิสุรินทร์

ข้อมูลเพื่อการพัฒนา(เชิงเปรียบเทียบ) : ด้านเศรษฐกิจ

กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1

(นครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ สุรินทร์)

1.2 ภาวะเศรษฐกิจ

1.2.1 สรุปภาวะเศรษฐกิจไทย ประจำเดือนเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2567 ข้อมูลจากธนาคารแห่งประเทศไทย วิเคราะห์ ไว้ว่า

เศรษฐกิจไทยอยู่ในทิศทางขยายตัว โดยชะลอลงบ้างหลังจากเร่งไปในเดือนก่อน ทั้งการส่งออกสินค้า การผลิตภาคอุตสาหกรรม และการลงทุนภาคเอกชน อย่างไรก็ดี ภาคบริการที่เกี่ยวเนื่องกับการท่องเที่ยวยังเพิ่มขึ้นต่อเนื่อง และการบริโภคภาคเอกชนเพิ่มขึ้นจากเดือนก่อนเล็กน้อย ด้านการใช้จ่ายภาครัฐกลับมาขยายตัวสูงทั้งรายจ่ายประจำและลงทุนภายหลัง พ.ร.บ. งบประมาณปี 2567 มีผลบังคับใช้ประกอบกับรายจ่ายลงทุนในโครงการด้านโครงสร้างพื้นฐานของรัฐวิสาหกิจขยายตัว

เสถียรภาพเศรษฐกิจ อัตราเงินเฟ้อทั่วไปเพิ่มขึ้นในหมวดพลังงานและหมวดอาหารสด จากผลของฐานค่าไฟฟ้าในปีก่อนที่ต่ำจากมาตรการช่วยเหลือของภาครัฐ และราคาน้ำมันดีเซลที่เพิ่มขึ้นตามการทยอยลดมาตรการของภาครัฐ ประกอบกับราคาเนื้อสัตว์และผักเพิ่มขึ้นตามผลผลิตที่ออกสู่ตลาดน้อยลงขณะที่อัตราเงินเฟ้อพื้นฐานเพิ่มขึ้นเล็กน้อยจากเดือนก่อน สำหรับดุลบัญชีเดินสะพัดเกินดุลจากดุลการค้าเป็นสำคัญ ขณะที่ดุลบริการ รายได้ และเงินโอนขาดดุล ด้านตลาดแรงงานปรับดีขึ้นจากเดือนก่อนทั้งในภาคบริการและการผลิต

ภาวะเศรษฐกิจการเงินภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปี 2566

เศรษฐกิจภาคตะวันออกเฉียงเหนือ หดตัวจากปีก่อน ตามการบริโภคที่หดตัว จากรายได้ที่ลดลงทั้งในและนอกภาคเกษตรรวมถึงผลของมาตรการกระตุ้นการใช้จ่ายของภาครัฐที่น้อยกว่าปีก่อน และค่าครองชีพที่อยู่ในระดับสูงยังกดดันการบริโภคโดยรวม ด้านการผลิตภาคอุตสาหกรรมเพื่อการส่งออกหดตัว ตามความต้องการของประเทศคู่ค้าที่ชะลอตัว อย่างไรก็ดี ภาคการบริการท่องเที่ยวที่ฟื้นตัวเป็นแรงส่งสำคัญ ในการพยุงเศรษฐกิจอีสาน แม้ยังมีสัดส่วนน้อย

การอุปโภคบริโภค กลับมาหดตัว ตามการใช้จ่ายในหมวดยานยนต์ โดยเฉพาะรถกระบะที่หดตัวสูงจากรายได้ที่ลดลงและความระมัดระวังในการพิจารณาสินเชื่อของสถาบันการเงิน สินค้าอุปโภคบริโภคและกึ่งคงทนหดตัว จากผลของมาตรการภาครัฐที่น้อยกว่าปีก่อน และค่าครองชีพที่อยู่ในระดับสูง ขณะที่สินค้าบริการขยายตัวตามการจัดกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่มีขนาดใหญ่และกระจายตัวมากขึ้น

การลงทุนภาคเอกชน หดตัวต่อเนื่อง ตามการลงทุนด้านเครื่องจักรและอุปกรณ์ที่หดตัวจากการนำเข้าสินค้าทุนประเภทอะไหล่เครื่องจักร สอดคล้องกับภาคการผลิตเพื่อการส่งออกที่หดตัวตามเศรษฐกิจประเทศคู่ค้า รวมถึงยอดจำหน่ายรถยนต์เชิงพาณิชย์ที่กลับมาหดตัวสูงหลังจากเร่งไปในช่วงเกิดโควิด-19

การค้าผ่านด่านศุลกากร กลับมาขยายตัว ตามการเปิดประเทศของจีนเป็นสำคัญ หลังผ่อนคลายมาตรการ Zero-Covid ที่เข้มงวดในปีก่อนส่งผลให้**การส่งออก ขยายตัว** ตามสินค้าทุเรียนสด และชิ้นส่วนคอมพิวเตอร์ **การนำเข้า ขยายตัว** ตามสินค้าหมวดชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ เคมีภัณฑ์ คอมพิวเตอร์ เครื่องจักรและอุปกรณ์

รายได้เกษตรกร กลับมาหดตัว จากผลผลิตมันสำปะหลังที่หดตัวหลังได้รับผลกระทบจากโรคใบด่างและอ้อยที่หดตัวตามผลผลิตที่ลดลงในช่วงต้นปี ตามการใส่ปุ๋ยที่ลดลงเนื่องจากราคาปุ๋ยแพงและการเปิดหีบล่าช้าในช่วงปลายปี ขณะที่ด้านราคาทรงตัว

ภาคอุตสาหกรรม กลับมาหดตัว ตามการผลิตชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ สิ่งทอ จากความต้องการของประเทศคู่ค้าที่ชะลอตัว น้ำตาลทรายดิบและแป้งมันสำปะหลังหดตัวตามผลผลิตที่ลดลง ขณะที่การผลิตยางพาราแปรรูปขยายตัวตามคำสั่งซื้อ

การท่องเที่ยว ขยายตัวต่อเนื่อง ตามการฟื้นตัวของกิจกรรมกระตุ้นการท่องเที่ยวที่มีทั้งขนาดใหญ่และจำนวนวันจัดงานมากขึ้น ส่งผลให้ผู้เยี่ยมเยือนทั้งคนไทยและต่างชาติเพิ่มขึ้น รวมทั้งอัตราการเข้าพักแรมสูงกว่าปีก่อน และเป็นที่น่าสังเกตว่า จำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติสูงกว่าช่วงก่อนโควิด-19 แล้ว

อัตราเงินเฟ้อ ลดลง ตามราคาพลังงาน น้ำมันเชื้อเพลิง 91 95 ดีเซล ค่าไฟฟ้า และอาหารสด เนื้อสัตว์ เป็ด ไก่ และไข่

การจ้างงาน ปรับดีขึ้น ตามจำนวนผู้ประกันตามมาตรา 33 ที่ปรับเพิ่มขึ้น สอดคล้องกับจำนวนผู้ขอรับสิทธิประโยชน์กรณีว่างงานใหม่ตามมาตรา 38 ที่ลดลง

แนวโน้มเศรษฐกิจภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เศรษฐกิจปี 2567 คาดว่า ขยายตัวเล็กน้อยจากปีก่อน ตามการอุปโภคบริโภคที่ทยอยฟื้นตัว จากการจัดกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่มีขนาดใหญ่มากขึ้น และความเชื่อมั่นผู้บริโภคที่ปรับดีขึ้น แต่ค่าครองชีพและภาระหนี้ครัวเรือนที่อยู่ในระดับสูงยังกดดันกำลังซื้อโดยรวม ประกอบกับรายได้เกษตรกรมีแนวโน้มหดตัวตามการชะลอตัวของราคาเป็นสำคัญ

1.2.2 ภาพรวมเศรษฐกิจกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1

(1) ผลิตภัณฑ์มวลรวมกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 (GROSS PROVINCIAL CLUSTER PRODUCT AT CURRENT MARKET PRICES) ระหว่างปี พ.ศ. 2556 – 2566 หรือ 10 ปีที่ผ่านมา มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยผลิตภัณฑ์มวลรวมกลุ่มจังหวัดฯ ณ ประจำปี พ.ศ. 2565 มีมูลค่า 602,620 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้า ที่มีมูลค่า 571,232 ล้านบาท อยู่จำนวน 31,297 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 5.48 และเป็นอันดับที่ 6 จาก18 กลุ่มจังหวัด ตามกราฟที่ 4 และตารางที่ 29 ข้างท้ายนี้

กราฟที่ 4 : มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ณ ราคาประจำปี

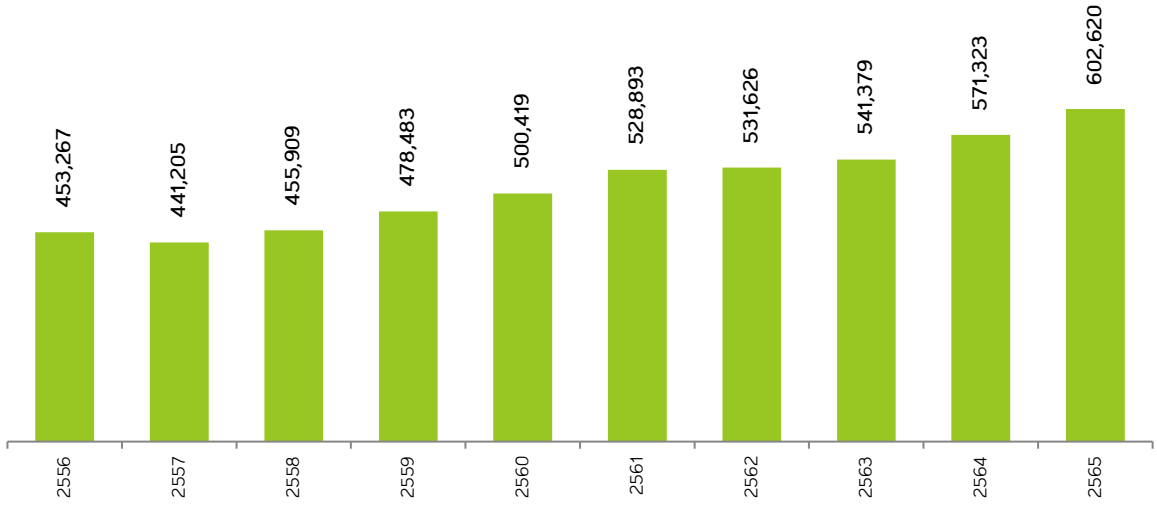

ที่มา : สำนักงานสภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ตารางที่ 29 : ข้อมูล มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลกลุ่มจังหวัด ทั้ง 18 กลุ่มจังหวัด ณ ราคาประจำปี พ.ศ. 2565

ที่	จังหวัด/กลุ่มจังหวัด *(เรียงจากมากไปน้อย)*	ผลิตภัณฑ์มวลรวม(ล้านบาท)	
		ปี 2564	ปี 2565
1	ภาคตะวันออก 1 (**ชลบุรี** ระยอง ฉะเชิงเทรา)	2,372,526	2,698,343
2	ภาคกลางปริมณฑล (นนทบุรี ปทุมธานี **นครปฐม** สมุทรปราการ)	1,782,651	1,909,119
3	ภาคกลางตอนบน (ชัยนาท **พระนครศรีอยุธยา** ลพบุรี สระบุรี สิงห์บุรี อ่างทอง)	883,991	901,679
4	ภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย (ชุมพร นครศรีธรรมราช พัทลุง **สุราษฎร์ธานี** สงขลา)	779,872	817,886
5	ภาคกลางตอนล่าง 2 (ประจวบคีรีขันธ์ **เพชรบุรี** สมุทรสงคราม สมุทรสาคร)	618,262	650,874
6	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 (**นครราชสีมา** ชัยภูมิ บุรีรัมย์ สุรินทร์)	571,323	602,620
7	ภาคตะวันออก 2 (จันทบุรี ตราด นครนายก **ปราจีนบุรี** สระแก้ว)	573,892	583,361
8	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง (กาฬสินธุ์ **ขอนแก่น** มหาสารคาม ร้อยเอ็ด)	423,749	433,722
9	ภาคใต้ฝั่งอันดามัน (กระบี่ ตรัง พังงา **ภูเก็ต** ระนอง สตูล)	351,537	428,359
10	ภาคกลางตอนล่าง 1 (กาญจนบุรี **ราชบุรี** สุพรรณบุรี)	379,284	425,350
11	ภาคเหนือตอนบน 1 (**เชียงใหม่** แม่ฮ่องสอน ลำปาง ลำพูน)	413,133	425,183
12	ภาคเหนือตอนล่าง 1 (ตาก **พิษณุโลก** เพชรบูรณ์ สุโขทัย อุตรดิตถ์)	336,140	348,633
13	ภาคเหนือตอนล่าง 2 (กำแพงเพชร **นครสวรรค์** พิจิตร อุทัยธานี)	298,165	329,043
14	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 (บึงกาฬ เลย หนองคาย หนองบัวลำภู **อุดรธานี**)	275,017	292,481
15	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2 (ยโสธร ศรีสะเกษ อำนาจเจริญ **อุบลราชธานี**)	269,003	276,923
16	ภาคเหนือตอนบน 2 (**เชียงราย** น่าน พะเยา แพร่)	204,051	212,954
17	ภาคใต้ชายแดน (นราธิวาส ปัตตานี **ยะลา**)	148,310	144,922
18	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 (นครพนม มุกดาหาร **สกลนคร**)	142,231	149,647

ที่มา : สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

เมื่อจำแนกเป็นรายจังหวัดในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ในปี พ.ศ. 2565 จะพบว่า จังหวัดนครราชสีมา มีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมมากที่สุดคือ 335,472 ล้านบาท โดยมีสัดส่วนถึง 55.62 ของผลิตภัณฑ์มวลจังหวัดในกลุ่มจังหวัด และจังหวัดชัยภูมิ บุรีรัมย์ สุรินทร์มีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมเพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้าเช่นเดียวกับจังหวัดนครราชสีมา ทำให้ผลิตภัณฑ์มวลรวมของกลุ่มจังหวัดฯ เพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้าเช่นกัน เป็นไปตามสภาวะเศรษฐกิจที่การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เริ่มคลี่คลายและมีการผ่อนปรนมาตรการต่างๆ ทำให้เศรษฐกิจเริ่มดีขึ้นสอดคล้องกับเศรษฐกิจระดับภาคและระดับประเทศ ปรากฏตามตารางที่ 30 ข้างท้ายนี้

ตารางที่ 30 : แสดงผลิตภัณฑ์มวลรวมของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 จำแนกรายจังหวัด

ที่	จังหวัด/ กลุ่มจังหวัด	ผลิตภัณฑ์มวลรวม(ล้านบาท)			อัตราเพิ่ม – ลด (เทียบปี 64 และ 65)		สัดส่วน GPP ปี พ.ศ. 2565
		ปี 2563	ปี 2564	ปี 2565	ล้านบาท	ร้อยละ	
1	นครราชสีมา	296,932	317,762	335,472	20,831	7.02	55.62
2	ชัยภูมิ	65,986	69,145	73,528	3,159	4.79	12.10
3	บุรีรัมย์	92,842	98,133	104,962	5,291	5.70	17.18
4	สุรินทร์	85,619	86,282	88,659	663	0.77	15.10
กลุ่มจังหวัด		541,379	571,323	602,620	29,944		5.53
ภาคอีสาน		1,606,451	1,681,323	1,755,393	74,872		4.66
ประเทศ		15,661,294	16,188,611	17,378,017	527,317		3.37

ที่มา : สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

(2) อัตราการเติบโตของมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 แบบปริมาณลูกโซ่ (ร้อยละ)

อัตราการขยายตัวของมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 แบบปริมาณลูกโซ่ (Gross provincial cluster product (CVMs)) ระหว่างปี พ.ศ. 2556 - 2565 ชะลอตัวลงเช่นเดียวกับภาคและประเทศ โดยในปี พ.ศ. 2565 ลดลงอยู่ที่ร้อยละ 0.4 ต่ำกว่าระดับประเทศ (ร้อยละ 2.46) แต่สูงกว่าระดับภาค (ร้อยละ 0.31) ตามกราฟที่ 5 ข้างท้ายนี้

กราฟที่ 5 : อัตราการเติบโตของมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมกลุ่มจังหวัดฯ แบบปริมาณลูกโซ่

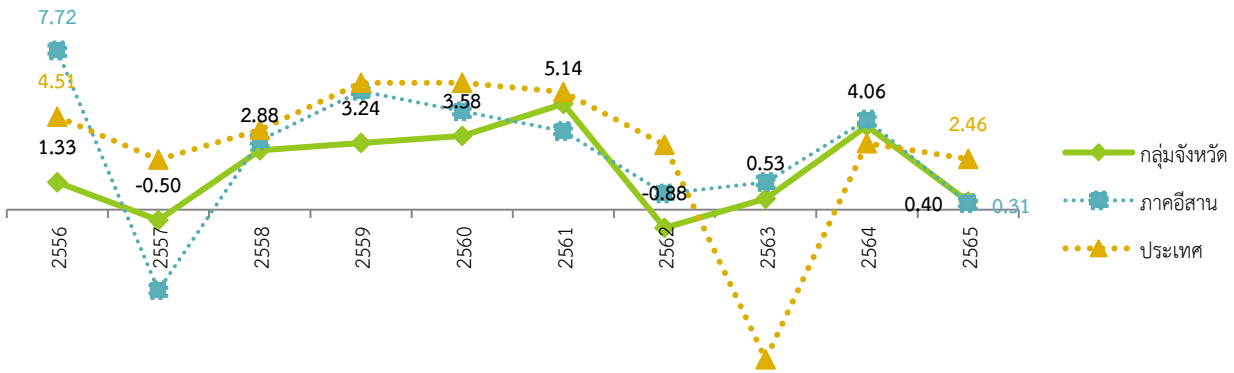

ที่มา : สำนักงานสภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

(3) อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1

กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 มีอัตราการขยายตัวของมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมกลุ่มจังหวัด ณ ราคาประจำปี ระหว่างปี พ.ศ. 2561 - 2565 มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะภาคอุตสาหกรรม ที่ก่อนหน้าหดตัว แต่มีอัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้นในปี พ.ศ. 2564 และเริ่มชะลอตัวในปี พ.ศ. 2565 ภาคเกษตร ภาคการบริการ การค้า เริ่มขยายตัว ปรากฏตามกราฟที่ 6 ข้างท้ายนี้

กราฟที่ 6 : อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมกลุ่มจังหวัด ณ ราคาประจำปี

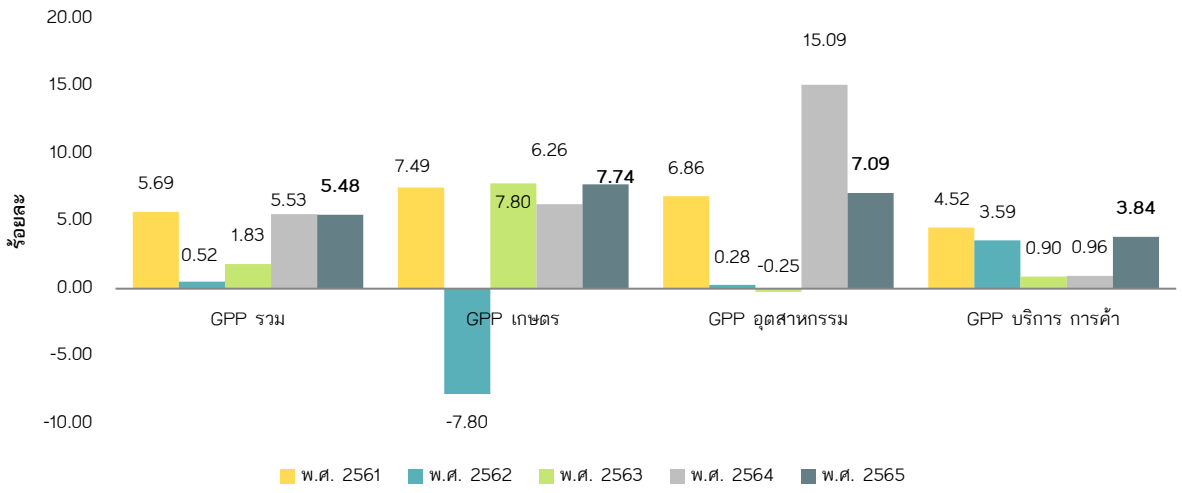

ที่มา : สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

(4) สัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 GPP ณ ราคาประจำปี (%)

ข้อมูลระหว่างปี พ.ศ. 2556 – 2565 สัดส่วนของภาคเกษตรมีแนวโน้มลดลง ขณะที่ภาคอุตสาหกรรมมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยเมื่อเทียบกับปี พ.ศ. 2556 ภาคเกษตรมีสัดส่วนอยู่ที่ 25.55% ปัจจุบันปี พ.ศ. 2565 อยู่ที่ 19.44% ภาคอุตสาหกรรม ปี พ.ศ. 2556 อยู่ที่ 22.70% ปัจจุบันปี พ.ศ. 2565 อยู่ที่ 27.99% ปรากฏตามกราฟที่ 7 ข้างท้ายนี้

กราฟที่ 7 : สัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมกลุ่มจังหวัดฯ ณ ราคาประจำปี

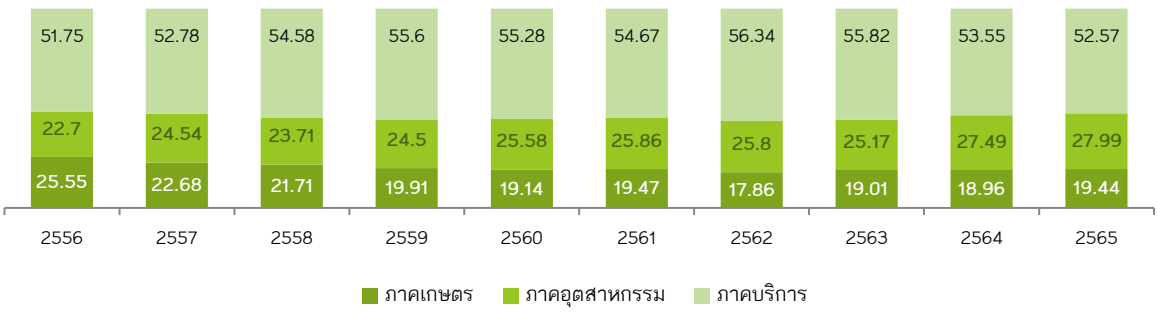

ที่มา : สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

(5) โครงสร้างเศรษฐกิจ

ข้อมูลระหว่างปี พ.ศ. 2563 – 2565 เมื่อพิจารณาเป็นรายสาขา พบว่า แม้สัดส่วน**ภาคเกษตร**จะน้อยกว่าภาคอุตสาหกรรม แต่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยในปี พ.ศ. 2565 เพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 7.74 **ภาคอุตสาหกรรม**ที่มีขนาดใหญ่ที่สุด ปี พ.ศ. 2565 เพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้าถึงร้อยละ 7.09 สอดคล้องกับข้อมูลเศรษฐกิจไทยของธนาคารแห่งประเทศไทย ปี พ.ศ. 2565 จากการฟื้นตัวของอุปสงค์จากต่างประเทศ การส่งออกสินค้าขยายตัวสูงตามการฟื้นตัวของเศรษฐกิจประเทศคู่ค้า และได้รับผลดีจากวัฏจักรสินค้าอิเล็กทรอนิกส์โลกขาขึ้น ทำให้การส่งออกสินค้าของไทยปรับดีขึ้นในหลายสินค้า อาทิรถยนต์ เคมีภัณฑ์และ ปิโตรเคมี และสินค้าอิเล็กทรอนิกส์ จึงเป็นผลให้ภาคอุตสาหกรรมของกลุ่มจังหวัดขยายตัวขึ้นเช่นเดียวกัน โดยเฉพาะ**การทำเหมืองแร่และเหมืองหิน** เพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้า ร้อยละ 27.80 **สาขาการไฟฟ้า ก๊าซ ไอน้ำ และระบบการปรับอากาศ** เพิ่มขึ้นร้อยละ 17.77 **ภาคบริการ**เพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้าเล็กน้อย โดยเพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้า ร้อยละ 3.84 เนื่องจากมีบางสาขาที่มูลค่าลดลงจากปีก่อนหน้า แต่มีบางสาขาที่มีมูลค่าเพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้า ได้แก่ **กิจกรรมทางการเงินและการประกันภัย** เพิ่มขึ้นร้อยละ 12.26 **สาขากิจกรรมเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์** เพิ่มขึ้นร้อยละ 11.88 แสดงให้เห็นว่า ประชาชนเริ่มให้ความสำคัญกับการประกันภัย และแสดงให้เห็นถึงพฤติกรรมที่มีความต้องการด้านสิ่งปลูกสร้างมากขึ้น ปรากฏตามตารางที่ 31 ข้างท้ายนี้

ตารางที่ 31 : แสดงผลิตภัณฑ์มวลรวมของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ณ ราคาประจำปี

สาขา	กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1			ร้อยละที่เพิ่ม/ลด	สัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวม
	ปี 2563	ปี 2564	ปี 2565		
ภาคเกษตร	102,336.88	108,741.92	117,157.78	7.74	20.70
1. เกษตรกรรม การป่าไม้ และการประมง	102,337	108,742	117,158	7.74	20.70
ภาคนอกเกษตร	439,042	462,581	485,462	4.95	85.77
ภาคอุตสาหกรรม	136,837	157,489	168,659	7.09	29.80
2. การทำเหมืองแร่และเหมืองหิน	4,258	4,462	5,702	27.80	1.01
3. การผลิตอุตสาหกรรม	113,383	129,301	135,415	4.73	23.93
4. การไฟฟ้า ก๊าซ ไอน้ำ และระบบการปรับอากาศ	16,941	21,252	25,028	17.77	4.42
5. การจัดหาน้ำ การจัดการน้ำเสียและของเสียรวมถึงกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง	2,255	2,475	2,514	1.59	0.44
ภาคบริการ	302,204	305,092	316,803	3.84	55.97
6. การก่อสร้าง	24,538	26,010	25,884	- 0.48	4.57
7. การขายส่งและขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์และรถจักรยานยนต์	77,006	75,079	74,861	- 0.29	13.23
8. การขนส่งและสถานที่เก็บสินค้า	12,924	13,512	14,876	10.10	2.63
9. ที่พักแรมและบริการด้านอาหาร	6,307	6,228	6,481	4.05	1.15

สาขา	กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1			ร้อยละที่เพิ่ม/ลด	สัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวม
	ปี 2563	ปี 2564	ปี 2565		
10. ข้อมูลข่าวสารและการสื่อสาร	4,983	4,853	4,603	- 5.16	0.81
11. กิจกรรมทางการเงินและการประกันภัย	37,844	37,113	41,662	12.26	7.36
12. กิจกรรมเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์	19,594	19,982	22,354	11.88	3.95
13. กิจกรรมวิชาชีพ วิทยาศาสตร์และกิจกรรมทางวิชาการ	446	484	524	8.32	0.09
14. กิจกรรมการบริหารและบริการสนับสนุน	1,316	1,315	1,427	8.46	0.25
15. การบริหารราชการ การป้องกันประเทศและการประกันสังคมภาคบังคับ	32,033	31,963	31,581	-1.20	5.58
16. การศึกษา	58,663	60,379	62,715	3.87	11.08
17. กิจกรรมด้านสุขภาพและงานสังคมสงเคราะห์	18,789	20,424	21,718	6.34	3.84
18. ศิลปะ ความบันเทิงและนันทนาการ	2,268	2,671	2,811	5.25	0.50
19. กิจกรรมการบริการด้านอื่นๆ	5,492	5,080	5,307	4.48	0.94
ผลิตภัณฑ์มวลรวมกลุ่มจังหวัด (ล้านบาท)	541,379	571,323	602,620	5.48	106.47
ผลิตภัณฑ์มวลรวมกลุ่มจังหวัด ต่อคน (บาท)	94,867	100,594	106,627	6.00	

ที่มา : สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

(6) มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ต่อหัว GPP Per Capita (บาท)

มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมกลุ่มจังหวัดฯ ต่อหัว มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยในปี พ.ศ. 2565 รายได้เฉลี่ยต่อหัวอยู่ที่ 106,627 บาท/คน/ปี ปรากฏตามกราฟที่ 8 ข้างท้ายนี้

กราฟที่ 8 : รายได้ต่อหัว (บาท/คน/ปี)

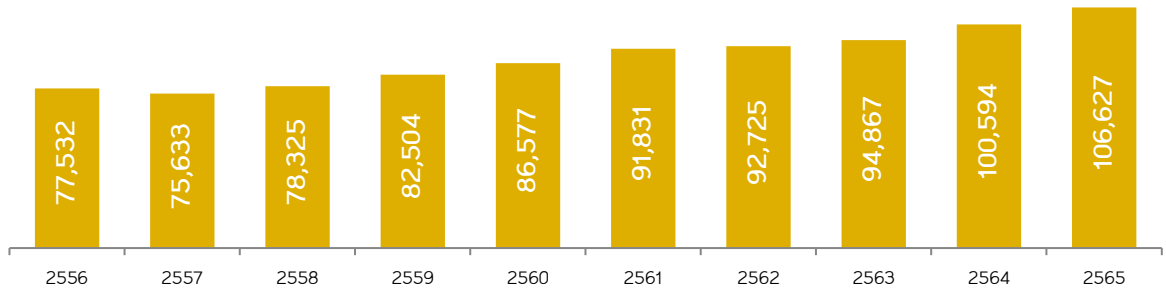

ที่มา : สำนักงานสภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

หากจำแนกเป็นรายจังหวัดในกลุ่มจังหวัด ฯ จะพบว่า จังหวัดนครราชสีมา มีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมมากที่สุดที่ 134,338 บาท/คน/ปี แต่เพิ่มขึ้นจากปีก่อนที่มีมูลค่า 126,990 บาท/คน/ปี คิดเป็นร้อยละ 7.21 รองลงมาเป็นจังหวัดบุรีรัมย์ 88,012 บาท/คน/ปี จังหวัดสุรินทร์ 85,152 บาท/คน/ปี จังหวัดชัยภูมิ 79,864 บาท/คน/ปี และ ตามลำดับ ซึ่งจังหวัดในกลุ่มจังหวัด ฯ ที่มีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมคิดเป็นร้อยละ 6.04 เพิ่มขึ้นสูงสุด คือ จังหวัดนครราชสีมา ปรากฏตามตารางที่ 32 ข้างท้ายนี้

ตารางที่ 32 : แสดงผลิตภัณฑ์มวลรวมของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1/คน/ปี

ที่	จังหวัด/ กลุ่มจังหวัด	ผลิตภัณฑ์มวลรวมต่อคนต่อปี			เพิ่ม/ลด เปรียบเทียบ พ.ศ. 2563 กับ พ.ศ. 2564	
		ปี 2563	ปี 2564	ปี 2565	บาท	ร้อยละ
1	นครราชสีมา	118,449	126,990	134,338	8,541	7.21
2	ชัยภูมิ	70,859	74,672	79,864	3,813	5.38
3	บุรีรัมย์	76,715	81,680	88,012	4,965	6.47
4	สุรินทร์	80,893	82,188	85,152	1,295	1.60
5	**กลุ่มจังหวัดฯ**	94,867	100,594	106,627	5,727	6.04
6	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	87,077	91,510	95,948	4,434	5.09
7	ประเทศไทย	225,313	232,302	248,789	6,989	3.10

ที่มา : สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

1.2.3 ภาคเกษตร

(1) ภาวะเศรษฐกิจการเกษตร

จากข้อมูลของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ภาวะเศรษฐกิจการเกษตรปี ขยายตัวร้อยละ 0.3 เมื่อเทียบกับปี2565 โดยสาขาปศุสัตว์ สาขาประมง สาขาบริการทางการเกษตร และสาขาป่าไม้ ขยายตัวร้อยละ 4.7 2.2 0.6 และ 2.5 ตามลำดับ ขณะที่สาขาพืช หดตัวร้อยละ 1.3

ตารางที่ 33 : ปัจจัยที่ส่งผลต่อเศรษฐกิจการเกษตร

ปัจจัยบวก	ปัจจัยลบ
• ในช่วงครึ่งแรกของปี 2566 ปริมาณน้ำในอ่างเก็บน้ำที่สำคัญและในแหล่งน้ำตามธรรมชาติมีเพียงพอสำ หรับการเพาะปลูกพืช เลี้ยงสัตว์และทำ ประมง รวมถึงสภาพอากาศโดยทั่วไปที่ เอื้ ออำนวยทำให้เกษตรกรขยายพื้ นที่เพาะปลูกและทำการผลิตมากขึ้น • ราคาสินค้าเกษตรหลายชนิดในช่วงปีที่ผ่านมาอยู่ในเกณฑ์ดี จูงใจให้เกษตรกรเพิ่มการผลิตและมีการบำรุงดูแลรักษามากขึ้น	• สภาพอากาศที่แปรปรวน และการเข้าสู่ปรากฏการณ์เอลนีโญ ○ ในช่วงปลายปี 2565 ต่อเนื่องถึงต้นปี 2566 ภาคตะวันออก ซึ่งเป็นแหล่งผลิตผลไม้ที่สำคัญของประเทศไทยประสบปัญหาฝนตกหนักและลมแรง ทำ ให้ดอกและผลอ่อนร่วงหล่นเสียหาย นอกจากนี้ ในช่วงปลายเดือนมีนาคม - ต้นเดือนเมษายน 2566 เกิดพายุฤดูร้อนและลมกระโชกแรง ในบางพื้นที่ของภาคตะวันออก อาทิ จังหวัดระยองและจันทบุรี

ปัจจัยบวก	ปัจจัยลบ
• การบริหารจัดการฟาร์มปศุสัตว์และประมงที่ดี รวมทั้งมีการดูแลเฝ้าระวังโรคระบาดอย่างเข้มงวดและต่อเนื่อง ทำให้สถานการณ์การผลิตสินค้าปศุสัตว์และประมงปรับตัวดีขึ้น • เศรษฐกิจไทยปรับตัวดีขึ้นจากภาคบริการและภาคการท่องเที่ยวที่ขยายตัวได้ต่อเนื่อง ทำให้ภาคการผลิตและการค้าฟื้นตัวดีขึ้น มีการจ้างแรงงานเพิ่มขึ้น ประชาชนมีรายได้ที่จะนำมาใช้จ่ายได้มากขึ้น ส่งผลให้ความต้องการสินค้าเกษตรเพิ่มขึ้น • ประเทศผู้ผลิตและส่งออกสินค้าเกษตรรายใหญ่ของโลกอย่างอินเดียประสบภัยธรรมชาติที่รุนแรง ทำ ให้ผลผลิตสินค้าเกษตรเสียหายและมีความกังวลว่าปริมาณผลผลิตจะไม่เพียงพอกับความต้องการบริโภคภายในประเทศ จึงมีการจำกัดหรือระงับการส่งออกสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์บางชนิด อาทิ ข้าว น้ำตาล ทำ ให้ประเทศต่าง ๆ มีความต้องการนำ เข้าสินค้าเกษตรจากไทยเพิ่มขึ้น	ส่งผลให้ทุเรียนที่ใกล้เก็บเกี่ยวบางส่วนร่วงเสียหาย ○ ฤดูฝนที่มาล่าช้า และการเข้าสู่ภาวะ เอลนีโญในเดือนกรกฎาคม 2566 ทำ ให้เกิดภาวะแห้งแล้งและฝนทิ้งช่วง ทำ ให้ปริมาณน้ำในแหล่งน้ำต่าง ๆ ลดลง ส่งผลต่อการเจริญเติบโตและความสมบูรณ์ของพืชหลายชนิด อาทิ ข้าว สับปะรดโรงงาน ปาล์มน้ำมัน ยางพารา และลำ ไย • ราคาปัจจัยการผลิตหลายชนิดยังอยู่ในระดับสูง ทั้งราคาน้ำมันเชื้อเพลิง ปุ๋ยเคมีและวัตถุดิบอาหารสัตว์ ทำให้เกษตรกรมีต้นทุนการผลิตเพิ่มขึ้น ส่งผลให้มีการปรับลด/ปรับเปลี่ยน การใช้ปุ๋ยและอาหารสัตว์ ซึ่งส่งผลกระทบต่อปริมาณและคุณภาพของผลผลิต • เศรษฐกิจของประเทศคู่ค้าชะลอตัว และภาวะเงินเฟ้อที่สูงขึ้นในหลายประเทศ ทำ ให้กำลังซื้อของผู้บริโภคลดลง • ความขัดแย้งทางภูมิรัฐศาสตร์ระหว่างรัสเซียและยูเครนที่ยืดเยื้อ สงครามการสู้รบระหว่างอิสราเอลและฮามาส และการแข่งขันเชิงยุทธศาสตร์ระหว่างจีนและสหรัฐอเมริกา ส่งผลกระทบต่อห่วงโซ่อุปทานโลกและการค้าระหว่างประเทศ ทำ ให้เศรษฐกิจโลกฟื้นตัวช้า

แนวโน้มเศรษฐกิจการเกษตรในปี2567 คาดว่าจะขยายตัวอยู่ในช่วงร้อยละ 0.7 – 1.7 โดยสาขาพืช ขยายตัวร้อยละ 0.6 – 1.6 สาขาปศุสัตว์ ขยายตัวร้อยละ 1.7 – 2.7 สาขาประมง ขยายตัวร้อยละ 0.5 – 1.5 สาขาบริการทางการเกษตร ขยายตัวร้อยละ 0.3 – 1.3 และสาขาป่าไม้ ขยายตัวร้อยละ 2.4 – 3.4 โดยมีปัจจัยสนับสนุน ดังนี้

- **การดำเนินนโยบายของภาครัฐ** ความร่วมมือในการพัฒนาศักยภาพการผลิตและบริหารจัดการสินค้าเกษตร อาทิ ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการผลิต ส่งเสริมการรวมกลุ่มทำการผลิตและแปรรูปสินค้าเกษตร ยกระดับสินค้าเกษตรให้ได้มาตรฐาน เป็นสินค้าเกษตรและบริการมูลค่าสูงเป็นที่ยอมรับของตลาด และตอบโจทย์ผู้บริโภคโดยใช้หลักการตลาดนำการผลิตเพื่อบริหารจัดการสินค้าเกษตรให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด รวมถึงพัฒนาระบบโลจิสติกส์สินค้าเกษตร บริหารจัดการทรัพยากรน้ำทั้งระบบเพื่อรองรับสถานการณ์ภัยแล้งและน้ำท่วม สนับสนุนการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) เพื่อการวางแผน เฝ้าระวัง เตือนภัย ตลอดจนระบบประกันภัยและการรองรับความเสี่ยงต่าง ๆ
- **ความต้องการสินค้าเกษตรในตลาดโลกที่คาดว่าจะเพิ่มขึ้น** เพื่อรองรับความมั่นคงทางด้านอาหาร เนื่องจากหลายประเทศประสบภัยพิบัติที่รุนแรง ประกอบกับประเทศผู้ผลิตและส่งออกสินค้า

เกษตรรายใหญ่ของโลกจำกัดหรือระงับการส่งออกสินค้าเกษตรบางชนิด ทำ ให้หลายประเทศมีความกังวลว่าจะมีผลผลิตไม่เพียงพอกับความต้องการบริโภคภายในประเทศ

- **ราคาสินค้าเกษตรหลายชนิดยังอยู่ในเกณฑ์ดี** จากปริมาณผลผลิตสินค้าเกษตรทั้งในประเทศและต่างประเทศมีแนวโน้มลดลง เนื่องจากผลกระทบของปรากฏการณ์เอลนีโญ และภัยพิบัติทางธรรมชาติที่มีแนวโน้มทวีความรุนแรงมากขึ้น

- **แนวโน้มเศรษฐกิจไทยปี 2567 ที่คาดว่าจะขยายตัว** โดยเฉพาะการบริโภคภายในประเทศและการท่องเที่ยวที่คาดว่าจะขยายตัวอย่างต่อเนื่อง และรวมถึงการส่งออกที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากเศรษฐกิจของประเทศคู่ค้าที่ปรับตัวดีขึ้น

อย่างไรก็ตาม ภาวะเศรษฐกิจการเกษตรปี 2567 ยังมีปัจจัยเสี่ยงและสถานการณ์สำคัญที่ต้องติดตาม ได้แก่

- **ปรากฏการณ์เอลนีโญ**ที่คาดว่าจะยังส่งผลจนถึงเดือนเมษายน 2567 อาจทำ ให้เกิดภัยแล้งที่รุนแรง ส่งผลกระทบต่อพื้นที่และผลผลิตทางการเกษตร

- **ราคาปัจจัยการผลิตที่ยังคงอยู่ในระดับสูง** ทั้งราคาน้ำมันเชื้อเพลิง ปุ๋ยเคมี สารเคมีกำจัดโรคและแมลง และวัตถุดิบอาหารสัตว์ ซึ่งจะทำ ให้ต้นทุนการผลิตสินค้าเกษตรเพิ่มขึ้น ส่งผลต่อราคาสินค้าเกษตรและความสามารถในการแข่งขันในตลาดโลก

- **แนวโน้มเศรษฐกิจโลกที่ยังมีทิศทางชะลอตัว** โดยเฉพาะประเทศคู่ค้าสำคัญทั้งจีน สหรัฐอเมริกา ประเทศในกลุ่มยูโรโซน ส่งผลต่อการค้าและความต้องการสินค้าเกษตรของไทย

- **ภาวะเงินเฟ้อที่ยังมีแนวโน้มอยู่ในระดับสูง** ส่งผลต่อกำ ลังซื้อของผู้บริโภค รวมถึงความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยน ที่อาจส่งผลต่อความสามารถในการแข่งขันทางการค้าสินค้าเกษตรไทย

- **ความขัดแย้งทางภูมิรัฐศาสตร์** ทั้งสงครามระหว่างอิสราเอลและฮามาสที่ยังมีความไม่แน่นอนสูง และความขัดแย้งระหว่างรัสเซียและยูเครนที่ยังคงยืดเยื้อ

- **กฎระเบียบและมาตรการกีดกันทางการค้าของหลายประเทศที่มีความเข้มงวดมากขึ้น** โดยเฉพาะสหภาพยุโรปและสหรัฐอเมริกา รวมถึงจีนที่มีความเข้มงวดในการนำ เข้าสินค้าเกษตรมากขึ้น ส่งผลกระทบต่อการส่งออกสินค้าเกษตรของไทย

(2) มูลค่าผลิตภัณฑ์ภาคการเกษตร

มูลค่าผลิตภัณฑ์ภาคเกษตร ระหว่างปี พ.ศ. 2556 – 2565 จะพบว่ามีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยเพิ่มขึ้นช่วงปี พ.ศ. 2563 ซึ่งเป็นช่วงที่ประเทศและทั่วโลกเผชิญกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ซึ่งภาคอื่นๆ ไม่ว่าจะเป็นภาคอุตสาหกรรม ภาคบริการที่ชะงักงั้น แสดงให้เห็นว่าประชาชนที่เกิดการว่างงานเนื่องจากเกิดการเลิกจ้างจากภาคอื่นๆ กลับมาทำอาชีพในภาคเกษตรกรรมมากขึ้น แต่เมื่อพิจารณาจากอัตราการขยายตัวแบบปปริมาณลูกโซ่ มีแนวโน้มหดตัวลง ปรากฏตามกราฟที่ 9 ข้างท้ายนี้

กราฟที่ 9 : มูลค่าผลิตภัณฑ์ภาคเกษตร (ล้านบาท) ณ ราคาประจำปี และอัตราการขยายตัวของภาคเกษตร แบบปริมาณลูกโซ่ (%)

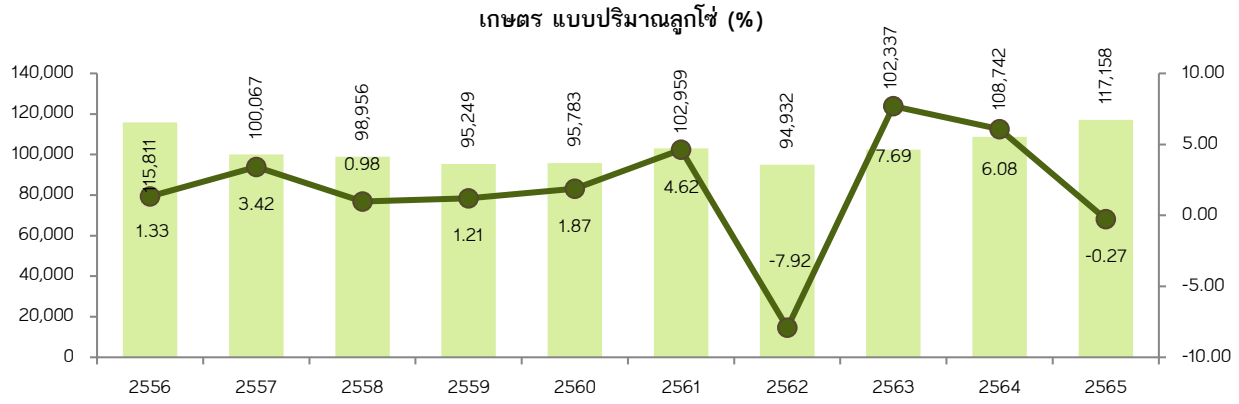

ที่มา : กองบัญชีประชาชาติ สำนักงานสภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

(3) เนื้อที่การเกษตร ในปี พ.ศ. 2564 กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 มีเนื้อ ที่การเกษตรจำนวน 22,493,801 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 69.58 ของเนื้อที่กลุ่มจังหวัดฯ โดยจังหวัดสุรินทร์มีเนื้อที่การเกษตรมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 83.91 ของพื้นที่จังหวัด รองลงมาคือจังหวัดบุรีรัมย์ คิดเป็นร้อยละ 77.25 ของพื้นที่จังหวัด เมื่อเทียบกับเนื้อที่การเกษตรของกลุ่มจังหวัดฯ กับเนื้อที่การเกษตรของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีจำนวน 74,059,773 ล้านไร่ กลุ่มจังหวัดฯ มีเนื้อที่การเกษตรคิดเป็นร้อยละ 30.37 ของเนื้อที่การเกษตรของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และคิดเป็นร้อยละ 12.64 ของเนื้อที่การเกษตรของประเทศ ปรากฏตามตารางที่ 34 ข้างท้ายนี้

ตารางที่ 34 : เนื้อที่การเกษตรของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1

จังหวัด	เนื้อที่ (ไร่)	เนื้อที่การเกษตร (ไร่)	ร้อยละของเนื้อที่การเกษตรต่อเนื้อที่จังหวัด	เปรียบเทียบกับเนื้อที่การเกษตรกลุ่มจังหวัดฯ
นครราชสีมา	12,808,727	8,762,435	68.41	46.97
ชัยภูมิ	7,986,429	4,487,533	56.19	24.06
บุรีรัมย์	6,451,178	4,983,271	77.25	26.71
สุรินทร์	5,077,535	4,260,562	83.91	18.94
กลุ่มจังหวัดฯ	**32,323,869**	**22,493,801**	**69.58**	**100**
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	105,533,963	74,059,773	70.18	
ประเทศ	320,696,887	177,986,476	55.50	

ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน 2564

เมื่อแบ่งประเภทการใช้ประโยชน์ทางเกษตรของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ปี พ.ศ. 2564P จะพบว่ากลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 มีการทำนาข้าวมากที่สุด 39,595,675 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 59.54 รองลงมาคือการทำพืชไร่ จำนวน 12,710,674 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 28.69 โดยจังหวัดสุรินทร์มีการทำนาข้าวมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 80.26 ของพื้นที่การเกษตรจังหวัด รองลงมาคือจังหวัดบุรีรัมย์ คิดเป็นร้อยละ 73.02 ของพื้นที่การเกษตรจังหวัด เมื่อเปรียบเทียบเป็นภาคแล้วพบว่า ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีพื้นที่ทำการเกษตรมากที่สุด โดยเฉพาะมีการทำนาข้าวมากที่สุด

จำนวน 39,595,675 ไร่ รองลงมาเป็นพืชไร่ จำนวน 12,710,674 ไร่ ปรากฏตามตารางที่ 35 และกราฟที่ 10 ข้างท้ายนี้ ดังนี้

ตารางที่ 35 : พื้นที่ใช้ประโยชน์ทางเกษตรกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 พ.ศ. 2564P

หน่วย : ไร่

จังหวัด	นาข้าว	พืชไร่	สวนไม้ผล ไม้ยืนต้น	สวนผัก/ไม้ดอก/ไม้ประดับ	ที่ดินทางเกษตรอื่นๆ	รวม
นครราชสีมา	3,846,638	3,544,775	265,087	22,456	655,520	8,334,476
ชัยภูมิ	1,747,255	1,407,457	156,722	4,181	198,368	3,513,983
บุรีรัมย์	3,159,478	560,191	396,778	6,889	203,445	4,326,781
สุรินทร์	3,393,669	340,886	269,997	3,044	220,318	4,227,914
กลุ่มจังหวัด	12,147,040	5,853,309	1,088,584	36,570	1,277,651	20,403,154
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	39,595,675	12,710,674	7,333,302	154,587	5,176,259	64,970,497
ภาคกลาง	9,740,276	7,785,019	6,666,793	490,844	4,298,606	28,981,538
ภาคใต้	971,123	15,970	21,456,299	49,757	1,435,727	23,928,876
ภาคเหนือ	15,099,244	10,373,639	3,921,287	419,599	2,050,751	31,864,520
ประเทศ	65,406,318	30,885,302	39,377,681	1,114,787	12,961,343	149,745,431

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติรวบรวมจาก สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ หมายเหตุ : P คือ ตัวเลขเบื้องต้น

กราฟที่ 10 : เนื้อที่การใช้ประโยชน์ทางการเกษตรของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 (ล้านไร่)

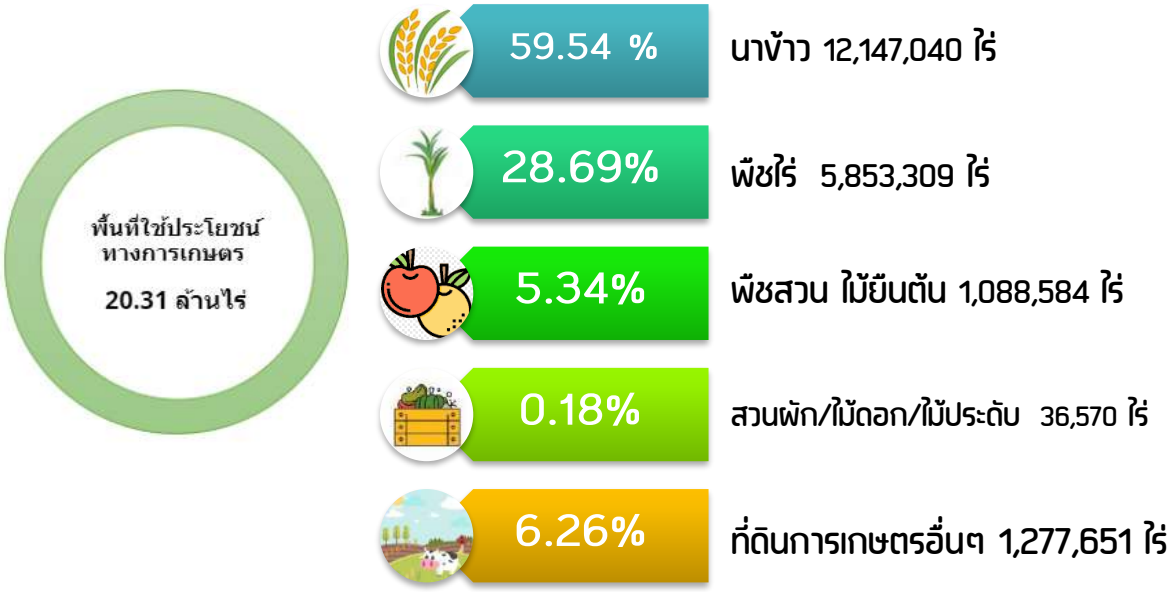

(4) การประกอบอาชีพทางเกษตรกรรม ในปี พ.ศ. 2564 สัดส่วนประชากรอายุ 15 ปี ขึ้นไป ที่มีงานทำ พบว่า สัดส่วนแรงงานภาคเกษตรของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 มีสูงถึงร้อยละ 46.3 แสดงถึงประชากรเกือบครึ่งหนึ่งของประชากรกลุ่มจังหวัดฯ เป็นประกอบอาชีพทางเกษตรกรรม ปรากฏตามตารางที่ 36 ข้างท้ายนี้

ตารางที่ 36 : สัดส่วนประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไปที่มีงานทำ (ภาคเกษตร และนอกภาคเกษตร) ปี 2564

ภาค/กลุ่มจังหวัด	แรงงานภาคเกษตร	แรงงานนอกภาคเกษตร
ประเทศ	31.9	68.1
กรุงเทพมหานคร	0.2	99.8
ภาคเหนือ	46.2	53.8
ภาคกลาง	17.4	82.6
ภาคใต้	43.3	56.7
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	52.9	47.1
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบนล่าง 1	46.3	53.7
นครราชสีมา	38.7	61.3
ชัยภูมิ	48.6	51.4
บุรีรัมย์	52.6	47.4
สุรินทร์	53.2	46.8

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ

ข้อมูลระหว่างปี พ.ศ. 2563 – 2565 จำนวนครัวเรือนเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนเกษตรกรกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 มีแนวโน้มลดลง ซึ่งในปี พ.ศ. 2564 มีผู้มาขึ้นทะเบียนจำนวน 983,462 ครัวเรือน มากขึ้นจากปีก่อนหน้า ที่มีจำนวน 973,727 ครัวเรือน แต่เมื่อปี พ.ศ. 2565 จำนวนผู้มาขึ้นทะเบียนเป็นเกษตรกรลดลง มีจำนวน 982,102 ครัวเรือน เมื่อเทียบกับระดับภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คิดเป็นร้อยละ 28.05 เมื่อเทียบกับระดับประเทศ คิดเป็นร้อยละ 13.74 ของจำนวนครัวเรือนเกษตรของประเทศ เมื่อพิจารณาจังหวัดในกลุ่มจังหวัดแล้ว พบว่า จังหวัดนครราชสีมามีจำนวนครัวเรือนเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนมากที่สุด มีสัดส่วนร้อยละ 32.84 ของจำนวนครัวเรือนเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนของกลุ่มจังหวัดฯ ปรากฏตามตารางที่ 37 ข้างท้ายนี้

ตารางที่ 37 : จำนวนครัวเรือนเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนเกษตรกร จำแนกรายจังหวัด พ.ศ. 2563 – 2565

หน่วย: ครัวเรือน

จังหวัด	2563	2564	2565	เปรียบเทียบกับกลุ่ม	เปรียบเทียบกับประเทศ
นครราชสีมา	321,980	324,968	322,320	32.82	4.51
ชัยภูมิ	192,470	194,535	195,092	19.86	2.73
บุรีรัมย์	235,586	237,891	237,767	24.21	3.33

จังหวัด	2563	2564	2565	เปรียบเทียบกับกลุ่ม	เปรียบเทียบกับประเทศ
สุรินทร์	223,691	226,068	226,923	23.11	3.18
กลุ่มจังหวัด	**973,727**	**983,462**	**982,102**		13.74
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	3,477,547	3,503,763	3,501,621		49.00
ประเทศ	7,384,180	7,363,226	7,146,264		

ที่มา : กรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และสำนักงานสถิติแห่งชาติรวบรวมข้อมูล

(5) ชลประทาน

(5.1) พื้นที่ชลประทาน ในปี พ.ศ. 2565 กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 มีพื้นที่ชลประทาน 2,414,578 ไร่ เพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้าที่มีพื้นที่ชลประทาน 1,787,300 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 0.35 ของปีก่อน โดยจังหวัดนครราชสีมามีพื้นที่ชลประทานในปี พ.ศ. 2565 ที่จำนวน 1,249,291 ไร่ มีสัดส่วนอยู่ที่ร้อยละ 51.71 ของพื้นที่ชลประทานกลุ่มจังหวัด รองลงมาเป็นจังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 663,993 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 27.50 ของพื้นที่ชลประทานในกลุ่มจังหวัด ตามมาด้วยจังหวัดสุรินทร์ จำนวน 501,294 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 20.76 ของพื้นที่ชลประทานในกลุ่มจังหวัด และจังหวัดชัยภูมิ จำนวน 149,786 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 6.20 ของพื้นที่ชลประทานในกลุ่มจังหวัด

เมื่อพิจารณาข้อมูลระหว่างปี พ.ศ. 2561 – 2565 พบว่ากลุ่มจังหวัดมีพื้นที่ชลประทานเพิ่มมากขึ้น แต่กรมชลประทานมีภารกิจถ่ายโอนโครงการไปสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อย่างไรก็ดีพื้นที่ยังประสบปัญหากับภัยแล้ง และมีความต้องการน้ำเพื่อการเกษตรกรรม จึงมีการเพิ่มพื้นที่ชลประทาน จังหวัด กลุ่มจังหวัด และกรมชลประทาน ได้ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาบริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตรผ่านโครงการของจังหวัด กลุ่มจังหวัด และงบประมาณจากกรมชลประทานด้วย ปรากฏตามตารางที่ 38 ข้างท้ายนี้

ตารางที่ 38 : แสดงพื้นที่ชลประทานในกลุ่มจังหวัด

หน่วย : ไร่

จังหวัด	ค่าสถิติ					ร้อยละที่เพิ่มขึ้น	สัดส่วนพื้นที่ชลประทานในกลุ่มจังหวัด
	2561	2562	2563	2564	2565		
นครราชสีมา	982,338	1,225,365	1,016,849	772,858	1,249,291	0.62	51.74
ชัยภูมิ	295,241	332,852	473,876	149,786	149,786	-	6.20
บุรีรัมย์	494,862	592,355	428,090	672,103	663,993	- 0.01	27.50
สุรินทร์	504,690	511,384	445,671	192,553	501,294	1.60	20.76
กลุ่มจังหวัด	**2,277,131**	**2,661,956**	**2,364,486**	**1,787,300**	**2,414,578**	0.35	100

จังหวัด	ค่าสถิติ					ร้อยละที่เพิ่มขึ้น	สัดส่วนพื้นที่ชลประทานในกลุ่มจังหวัด
	2561	2562	2563	2564	2565		
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	7,197,239	7,854,401	7,276,969	N/A	N/A		
สัดส่วนของกลุ่มจังหวัดต่อภาค	32	34	32	N/A	N/A		

ที่มา : สรุปผลการดำเนินงานโครงการชลประทานประเภทต่างๆ จำแนกตามจังหวัด ตามปีงบประมาณ รายงานข้อมูลสารสนเทศโครงการชลประทาน กรมชลประทาน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และระบบฐานข้อมูลกระทรวงมหาดไทย http://benchmark.moi.go.th

หมายเหตุ : เนื่องจากปี พ.ศ. 2561- 2562 มีภารกิจถ่ายโอนให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนี้
ปี พ.ศ. 2561 จำนวน 15,770 โครงการ 5,918,347 ไร่ ส่วนในสำนักชลประทานที่ 8 (นครราชสีมา บุรีรัมย์ สุรินทร์ ศรีษะเกษ ร้อยเอ็ด) โอน 1,955 โครงการ 840,938 ไร่
ปี พ.ศ. 2562 จำนวน 19,595 โครงการ 6,815,019 ไร่ ส่วนในสำนักชลประทานที่ 8 โอน 2,350 โครงการ 1,499,481 ไร่
ปี พ.ศ. 2564 จังหวัดชัยภูมิถ่ายโอนให้อปท. จำนวน 233,572 ไร่
หมายเหตุ : วิธีการวัด พื้นที่ชลประทานรวมโครงการฯ ขนาดใหญ่+กลาง+เล็ก+สูบน้ำด้วยไฟฟ้า+แก้มลิง จากการสำรวจในปีที่จัดเก็บข้อมูล ในพื้นที่จังหวัด/ กลุ่มจังหวัดเป้าหมาย
หน่วย = ไร่

พื้นที่ชลประทาน หมายถึง พื้นที่ในเขตโครงการชลประทาน ส่วนที่ได้รับน้ำจากระบบส่งน้ำ และสามารถนำน้ำไปใช้เป็นประโยชน์เพื่อการเพาะปลูกได้

ความต้องการน้ำเพื่อการชลประทาน ประกอบด้วยความต้องการน้ำเพื่อโครงการชลประทานขนาดใหญ่ ขนาดกลาง ขนาดเล็ก สูบน้ำด้วยไฟฟ้าและพื้นที่ชลประทานราษฎร์ โดยผลการประเมินความต้องการน้ำเพื่อโครงการชลประทานประเภทต่างๆ และสัดส่วนความต้องการน้ำเพื่อโครงการชลประทานต่างๆ ต่อความต้องการน้ำเพื่อการชลประทานทั้งหมดทั้งในสภาพ

ปัจจุบันและอนาคต ความต้องการน้ำเพื่อการชลประทานแยกเป็น 3 กลุ่มโครงการ ได้แก่
1) โครงการชลประทานขนาดใหญ่และขนาดกลางที่มีพื้นที่ตั้งแต่ 30,000 ไร่
2) โครงการขนาดกลางที่มีพื้นที่น้อยกว่า 30,000 ไร่ โครงการชลประทานขนาดเล็กและโครงการสูบน้ำด้วยไฟฟ้า
3) โครงการชลประทานราษฎร์หรือพื้นที่เกษตรที่มีศักยภาพในการใช้น้ำจากลำน้ำ

(5.2) สัดส่วนพื้นที่ชลประทานต่อพื้นที่ทำการเกษตร

สัดส่วนพื้นที่ชลประทานต่อพื้นที่ทำการเกษตรของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 มีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น โดยปี พ.ศ. 2563 มีพื้นที่ชลประทาน 2,647,496 ไร่ มีพื้นที่ทำการเกษตร 20,230,660 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 12.84 (พื้นที่กลุ่มจังหวัดฯ รวม 32,323,870 ไร่) ปรากฏตามกราฟที่ 11 ข้างท้ายนี้

กราฟที่ 11 : สัดส่วนพื้นที่ชลประทานต่อพื้นที่เกษตร

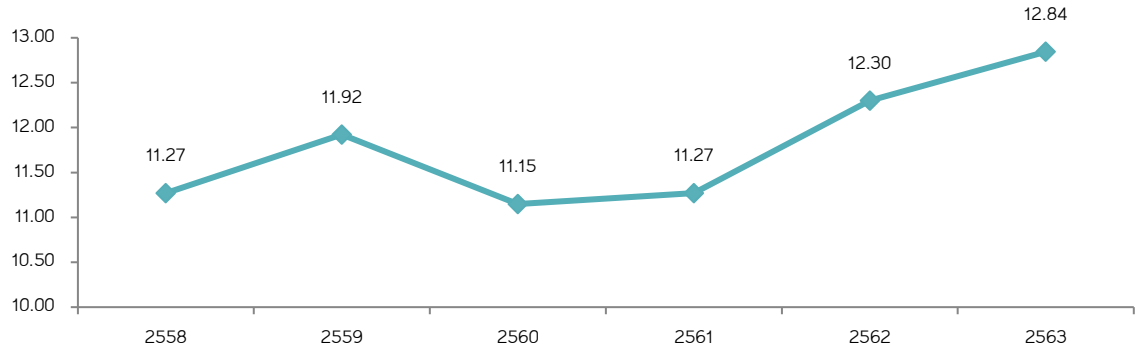

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ
พท.เกษตร จาก สนง.เศรษฐกิจการเกษตร, พท ชลประทาน ข้อมูลสารสนเทศ 2561 กรมชลประทาน

(5.3) สัดส่วนหมู่บ้านมีน้ำใช้เพื่อการเกษตรเพียงพอตลอดปีของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 มีสัดส่วนที่น้อยเมื่อเทียบกับกลุ่มจังหวัดอื่น อยู่ลำดับที่ 16 ใน 18 กลุ่มจังหวัด และพบว่า จังหวัดนครราชสีมา แม้ว่าจะมีพื้นที่ชลประทานมากเป็นอันดับที่ 3 ของประเทศ แต่ยังมีน้ำใช้เพื่อการเกษตรไม่เพียงพอ มีสัดส่วนอยู่ที่ร้อยละ 44.69 ของปริมาณน้ำที่ต้องการ หรือลำดับที่ 57 ของประเทศ โดยเฉพาะจังหวัดสุรินทร์ที่มีปริมาณน้ำเพื่อการเกษตรไม่เพียงพอ มีสัดส่วนอยู่ที่ร้อยละ 37.87 ของปริมาณน้ำที่ต้องการ หรือลำดับที่ 68 ของประเทศ ซึ่งจังหวัดในกลุ่มจังหวัด ได้พัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรมาอย่างต่อเนื่องทำให้มีสัดส่วนน้ำใช้เพื่อการเกษตรเพิ่มขึ้น ปรากฏตามตารางที่ 39 ข้างท้ายนี้

ตารางที่ 39 : สัดส่วนหมู่บ้านมีน้ำใช้เพื่อการเกษตรเพียงพอตลอดปี

หน่วย : ร้อยละ

จังหวัด	ค่าสถิติ				ค่าอันดับใน 76 จังหวัด			
	2558	2559	2560	2562	2558	2559	2560	2562
นครราชสีมา	31.17	32.27	35.60	44.69	66	65	65	57
ชัยภูมิ	31.22	20.30	35.72	45.12	65	74	64	56
บุรีรัมย์	29.95	40.46	50.81	40.87	67	50	37	63
สุรินทร์	29.47	35.55	30.96	37.87	68	56	72	68
ค่าเฉลี่ยของ 76 จังหวัด	-	-	48.40	53.73				
กลุ่มจังหวัด	**30.51**	**33.02**	**38.38**	**42.34**	**16**	**17**	**16**	**16**
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	32.95	34.88	42.10	46.57	5	6	5	5

ที่มา : แบบสำรวจข้อมูลพื้นฐานระดับหมู่บ้าน (กชช. 2ค) ศูนย์ข้อมูลเพื่อการพัฒนาชุมชน กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย และระบบฐานข้อมูลกระทรวงมหาดไทย http://benchmark.moi.go.th (ข้อมูลจัดเก็บทุก 2 ปี)

(6) ผลผลิตหลักด้านเกษตร

(6.1) สัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์ภาคเกษตร ณ ราคาประจำปี 4 อันดับแรกของจังหวัดในกลุ่มจังหวัด (ที่มา : กองบัญชีประชาชาติ สำนักงานสภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ)

จังหวัดนครราชสีมา : 1.ข้าว 2.โคและกระบือ 3. มันสำปะหลัง 4. อ้อย โดยมีอัตราการขยายตัวของสินค้าข้าวเพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2562 สวนทางกับมันสำปะหลัง อ้อย โคและกระบือ ลดลงตั้งแต่ปี พ.ศ. 2562 ปรากฏตามกราฟที่ 12 และ 13 ข้างท้ายนี้

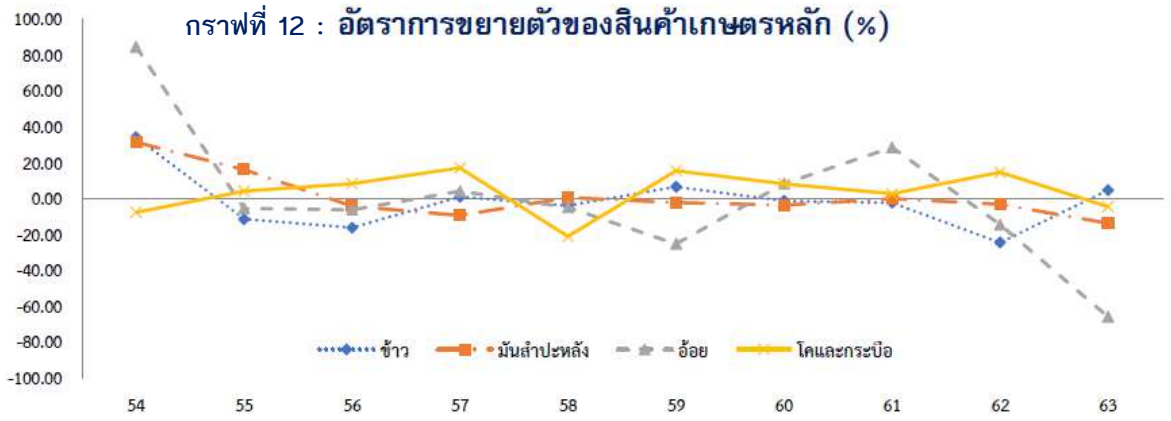

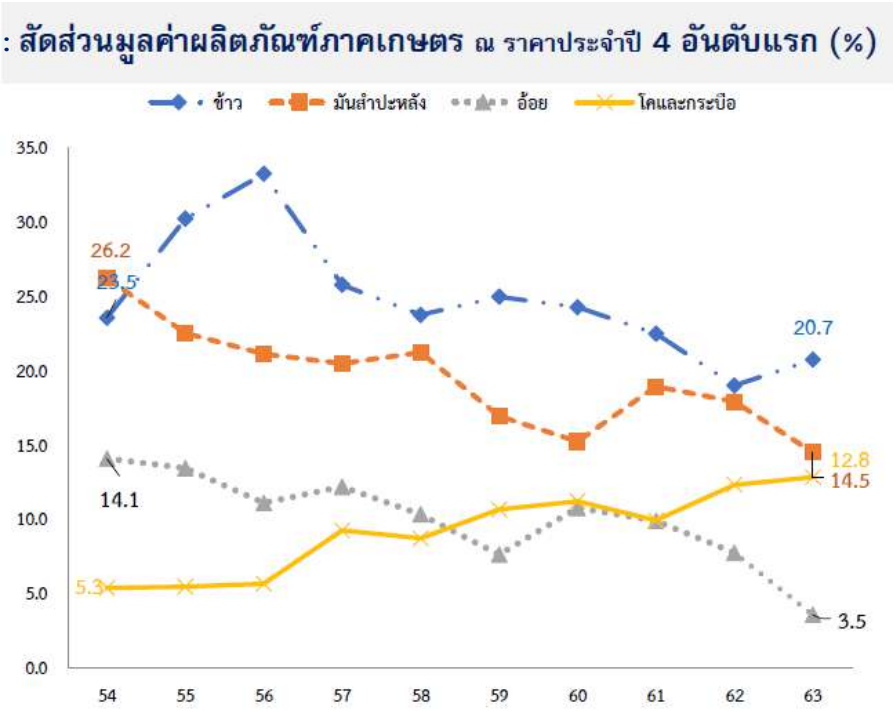

จังหวัดชัยภูมิ : 1.ข้าว 2.มันสำปะหลัง 3.อ้อย 4. โคและกระบือ โดยมีอัตราการขยายตัวของสินค้าข้าวเพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2562 สวนทางกับมันสำปะหลัง อ้อย โคและกระบือ ที่ลดลง ปรากฏตามกราฟที่ 14 และ 15 ข้างท้ายนี้

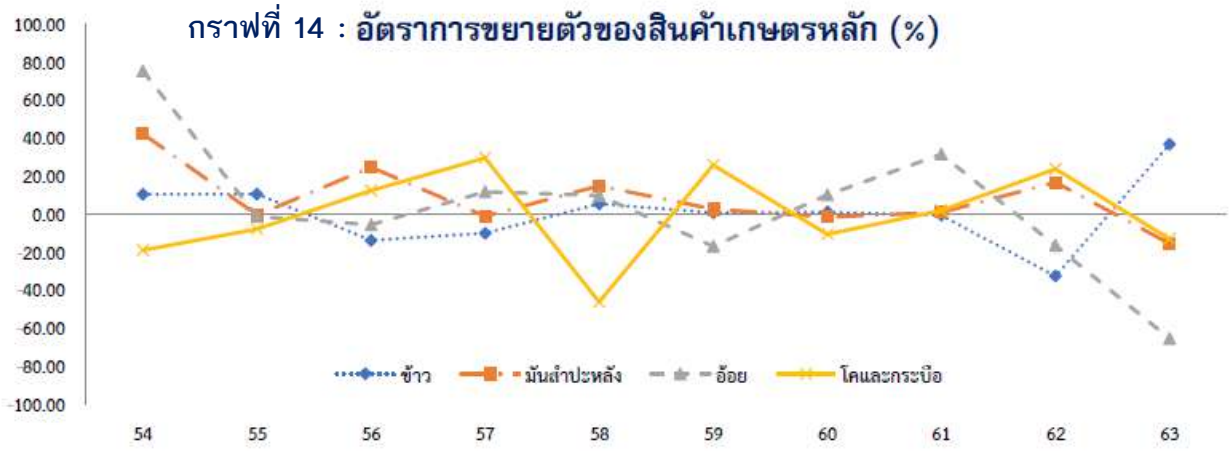

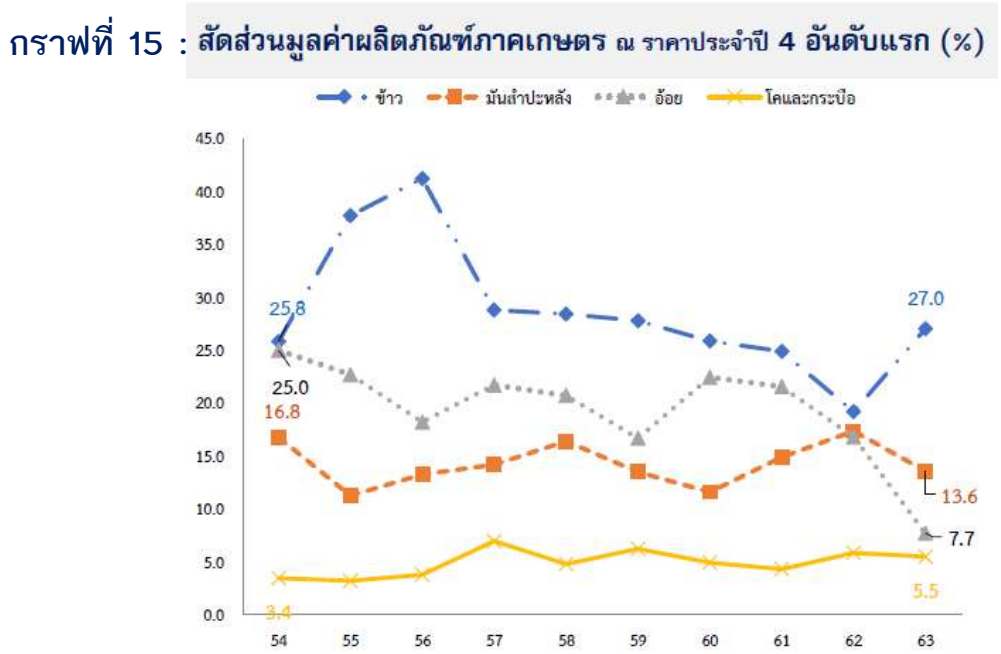

จังหวัดบุรีรัมย์ : 1.ข้าว 2.โคและกระบือ 3.อ้อย 4.มันสำปะหลัง โดยมีอัตราการขยายตัวของสินค้าข้าว โคและกระบือ เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2561 สวนทางกับมันสำปะหลัง อ้อย ที่ลดลง ปรากฏตามกราฟที่ 16 และ 17 ข้างท้ายนี้

กราฟที่ 16 : อัตราการขยายตัวของสินค้าเกษตรหลัก (%)

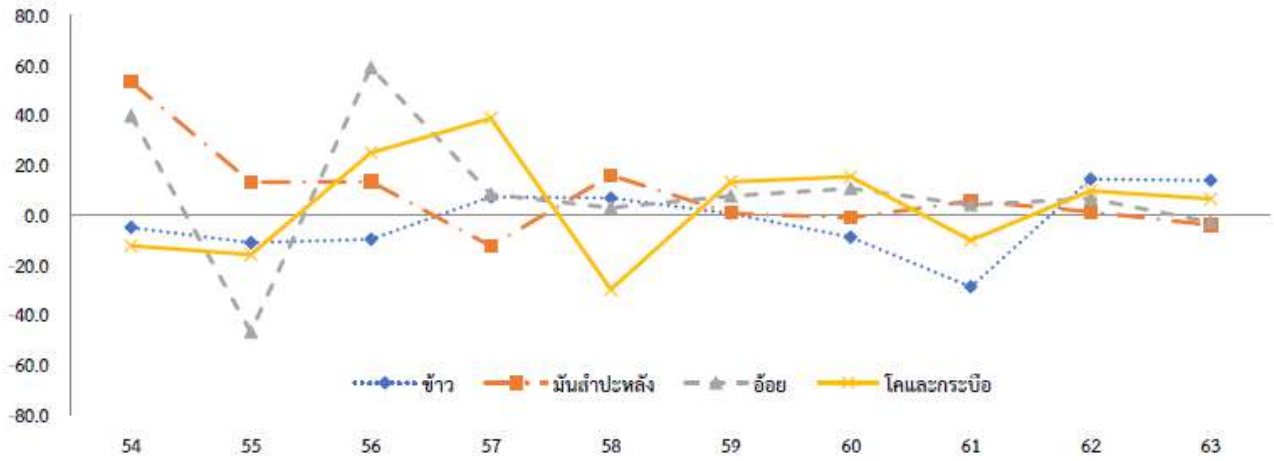

กราฟที่ 17 : สัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์ภาคเกษตร ณ ราคาประจำปี 4 อันดับแรก (%)

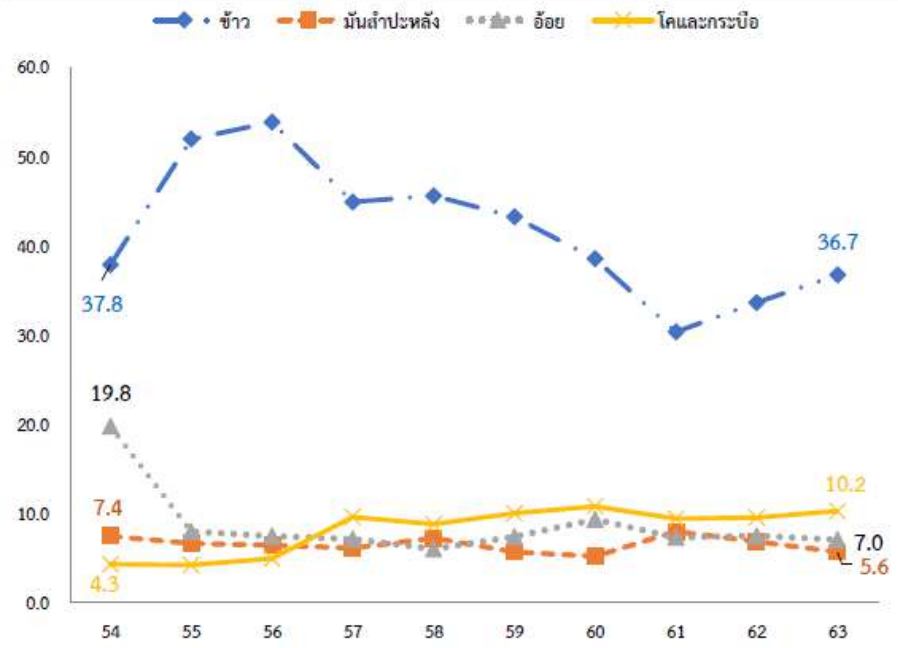

จังหวัดสุรินทร์ : 1.ข้าว 2.โคและกระบือ 3.ยางพารา 4.อ้อย โดยมีอัตราการขยายตัวของสินค้าข้าว โคและกระบือ เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2561 สวนทางกับยางพารา อ้อย ที่ลดลง โดยเฉพาะอ้อยที่ลดลงไปมาก ปรากฏตามกราฟที่ 18 และ 19 ข้างท้ายนี้

กราฟที่ 18 : อัตราการขยายตัวของสินค้าเกษตรหลัก (%)

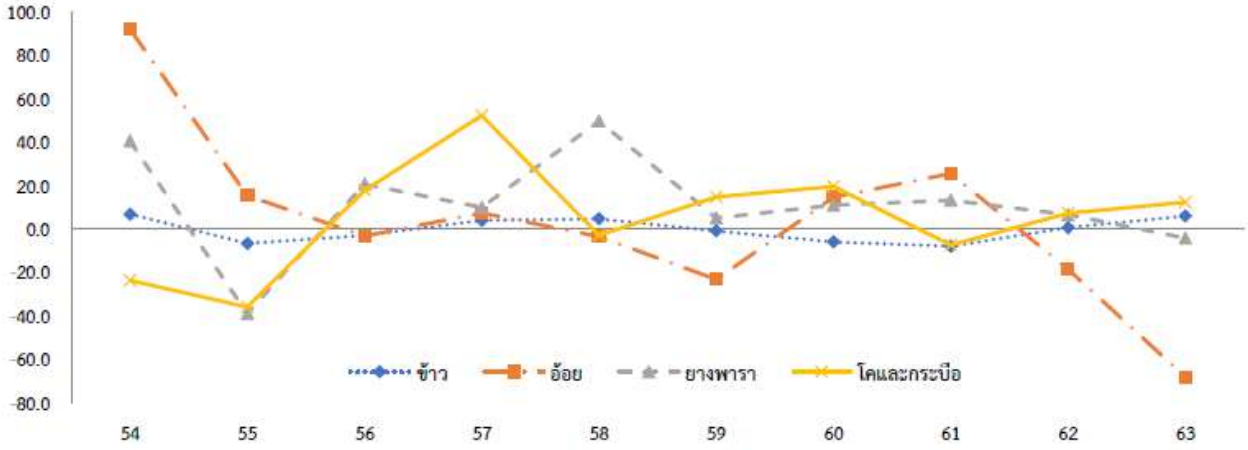

กราฟที่ 19 : สัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์ภาคเกษตร ณ ราคาประจำปี 4 อันดับแรก (%)

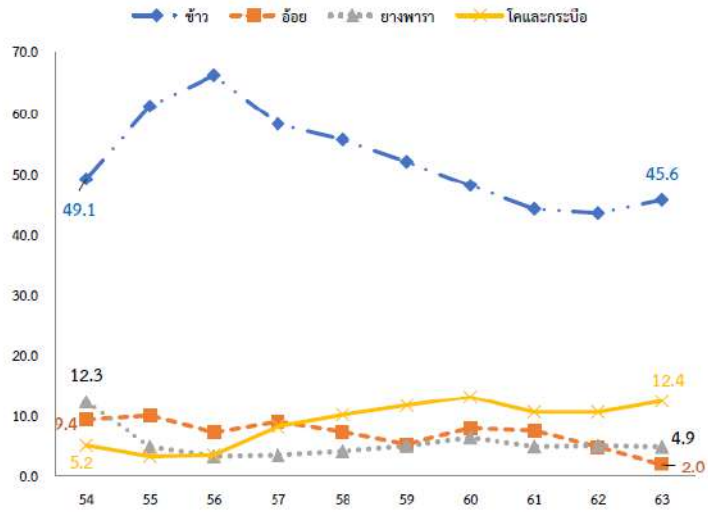

จากข้อมูลเบื้องต้น แสดงให้เห็นว่าผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร หรือสินค้าเกษตรหลัก ของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 อันดับ 1 คือ ข้าว รองลงมาเป็น โคและกระบือ มันสำปะหลัง

(6.2) ด้านพืช

เมื่อเปรียบเทียบมูลค่ารวมของพืชแต่ละชนิด พบว่ามูลค่ารวมของข้าว (รวมข้าวหอมมะลิและข้าวทั่วไป) เป็นพืชที่มีมูลค่ารวมสูงที่สุด แต่เมื่อปี พ.ศ. 2564 มูลค่ารวมลดลงจากปีก่อนหน้า โดยอยู่ที่ 35,643 ล้านบาท รองลงมาเป็นมันสำปะหลัง ที่มีมูลค่ารวมค่อนข้างคงที่ โดยปี พ.ศ. 2564 ปรับตัวขึ้นเล็กน้อยอยู่ที่ 21,547 ล้านบาท อ้อย มีแนวโน้มลดลง โดยปี พ.ศ. 2564 อยู่ที่ 14,185 ล้านบาท สำหรับยางพารามี

มูลค่ารวมค่อนข้างคงที่ โดยปี พ.ศ. 2564 ลดลงจากปีก่อนหน้า มีมูลค่าอยู่ที่ 3,112 ล้านบาท ปรากฏตามกราฟที่ 20 ข้างท้ายนี้

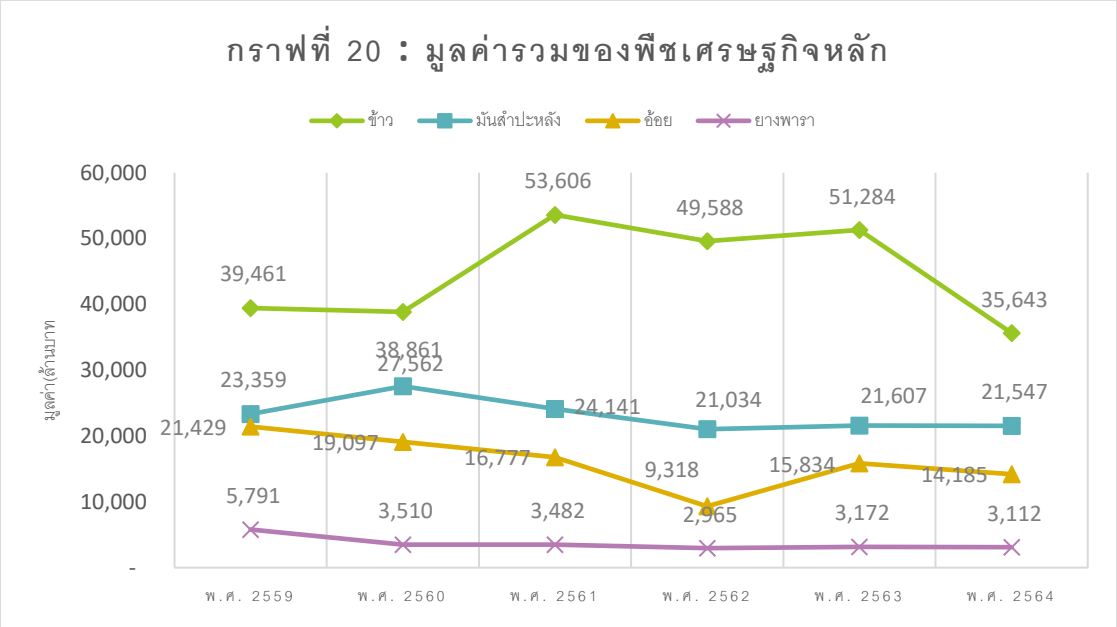

ข้อมูลจาก สำนักงานเกษตรจังหวัดในกลุ่มจังหวัด

ข้าวหอมมะลิ ในปี พ.ศ. 2564 กลุ่มจังหวัด ฯ มีพื้นที่เพาะปลูกรวม 9,972,527 ไร่ มีปริมาณผลผลิตรวม 3,900,964.09 ตัน ลดลงจากปีก่อนที่มีปริมาณผลผลิตรวม 4,234,073.36 เนื่องจากจำนวนเกษตรกรมีจำนวนลดลง โดยมี 739,396 ราย จากปีก่อนที่มีจำนวน 802,766 ราย และราคาเฉลี่ยลดลงเป็น 11,195 บาท/ตัน จากปีก่อนที่มีราคา 13,556 บาท/ตัน จึงส่งผลให้มูลค่าของข้าวหอมมะลิอยู่ที่ 22,834.98 ล้านบาท มากขึ้นจากปีก่อนที่มีมูลค่า 48,490 ล้านบาท

จากการวิเคราะห์ข้อมูลระหว่างปี พ.ศ. 2560 – 2564 จะเห็นได้ว่า ราคาข้าว หอมมะลิตกต่ำอย่างต่อเนื่อง แม้จะมีช่วงที่ราคาขึ้นบ้างในปี พ.ศ. 2561 แต่กลับลดลงไปอีก และปี พ.ศ. 2564 ที่แม้ว่าจะมีพื้นที่เพาะปลูกมากแต่ผลผลิตกลับน้อยกว่าปีก่อนหน้าที่มีพื้นที่เพาะปลูกน้อยกว่า ซึ่งเป็นไปได้ว่าภัยธรรมชาติ ได้แก่ น้ำท่วม/ฝนแล้ง ส่งผลกระทบต่อปริมาณผลผลิต อย่างไร ก็ตามราคา/ตัน ก็ยังคงตกต่ำ แต่ข้าวคือพืชอาหารหลักของคนไทย ดังนั้น การปลูกข้าวหอมมะลิยังคงมีผู้นิยมปลูก เพราะยังมีความต้องการเป็นจำนวนมาก รัฐบาลจึงได้มีนโยบายในการช่วยเหลือเกษตรกรผู้ปลูกข้าวอยู่เสมอ ปรากฏตามตารางที่ 40 ข้างท้ายนี้

ตารางที่ 40 : ข้อมูลข้าวหอมมะลิ กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1

รายการ	พ.ศ. 2560	พ.ศ. 2561	พ.ศ. 2562	พ.ศ. 2563	พ.ศ. 2564
พื้นที่เพาะปลูก(ไร่)	9,072,259	9,387,813	9,839,737	9,972,527	10,260,609
ผลผลิต(ตัน)	3,561,797	3,256,928	3,294,071.03	4,234,073.36	3,900,964.09
ผลผลิตต่อไร่ (กก./ไร่)	1,616	1,482	1,445	1,582	1,531
ราคา/ตัน(บาท)	9,232	14,625	13,775	13,556	11,195

รายการ	พ.ศ. 2560	พ.ศ. 2561	พ.ศ. 2562	พ.ศ. 2563	พ.ศ. 2564
มูลค่า(ล้านบาท)	30,244	46,760	44,107	48,490	22,834.98
จำนวนเกษตรกร (ราย)	633,872	675,601	716,551	802,766	739,396

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดในกลุ่มจังหวัด

ข้าวทั่วไป (ยกเว้นข้าวหอมมะลิ) ในปี พ.ศ.2564 กลุ่มจังหวัด ฯ มีปริมาณผลผลิตรวม 1,583,929.77 ตัน มากขึ้นจากปีก่อนที่มีปริมาณผลผลิตรวม 477,593.62 ตัน เนื่องจากพื้นที่เพาะปลูกเพิ่มขึ้นจาก 951,781 ไร่ เป็น 4,691,584 ไร่ จำนวนเกษตรกรเพิ่มขึ้น 161,439 ราย จากปีก่อนที่มีเกษตรกร จำนวน 158,344 ราย แม้ว่าราคาเฉลี่ยที่ลดลง แต่ด้วยปริมาณผลผลิตที่มากขึ้น ทำให้ข้าวทั่วไปมีมูลค่า 12,808 ล้านบาท จากปีก่อนที่มีมูลค่าจำนวนถึง 2,794 ล้านบาท

จากการวิเคราะห์ข้อมูลระหว่างปี พ.ศ. 2560 – 2564 จะเห็นได้ว่าปัจจัยที่มีผลต่อมูลค่าข้าวขึ้นอยู่กับพื้นที่เพาะปลูก จำนวนเกษตรกร ซึ่งเป็นกำลังสำคัญในการผลิต ประกอบกับปริมาณผลผลิต ส่งผลให้มูลค่าการค่าข้าวดีขึ้นตาม แต่หากว่าราคาของข้าวทั่วไปยังไม่ปรับตัวขึ้น เกษตรกรอาจจะหันไปทำการเกษตรอื่นที่ได้ราคาผลผลิตที่ดีกว่า ปรากฏตามตารางที่ 41 ข้างท้ายนี้

ตารางที่ 41 : แสดงข้อมูลข้าวทั่วไป (ยกเว้นข้าวหอมมะลิ)

รายการ	พ.ศ. 2560	พ.ศ. 2561	พ.ศ. 2562	พ.ศ. 2563	พ.ศ. 2564
พื้นที่เพาะปลูก (ไร่)	1,878,163	1,616,183	1,466,968	951,781	4,691,584
ปริมาณผลผลิต (ตัน)	947,656	699,632	597,464.24	477,593.62	1,583,929.77
ผลผลิต (กก./ไร่)	465.25	434.75	430.25	416.75	425.50
ราคา (ตัน/บาท)	9,895.78	9,937.50	9,658.75	9,700.00	8,286.25
มูลค่ารวม (ล้านบาท)	8,617	6,771	5,481	2,794	12,808
จำนวนเกษตรกร (ราย)	206,039	194,317	355,347	158,344	161,439

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดในกลุ่มจังหวัด

กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 มีจำนวนข้าวหอมมะลิผ่านมาตรฐาน GAP ปี พ.ศ. 2560 อยู่ที่ 2,158 แปลง ซึ่งเป็นช่วงที่กลุ่มจังหวัดฯ สนับสนุนงบพัฒนากลุ่มจังหวัดฯ ในการผลิตข้าวหอมมะลิมาตรฐาน GAP ตามแผนพัฒนากลุ่มจังหวัด ระยะ 4 ปี (พ.ศ. 2557 - 2560) ภายหลังกลุ่มจังหวัดฯ สนับสนุนพืชอินทรีย์ และข้าวมาตรฐานรับรองแบบมีส่วนร่วม Participatory Guarantee Systems หรือ PGS อย่างไรก็ตามมาตรฐานข้าว GAP ก็ยังคงอยู่ในนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่ให้การสนับสนุนอาหารปลอดภัย ซึ่งเป็นขั้นพื้นฐานเรื่องการทำมาตรฐาน แต่ในช่วงปี พ.ศ. 2563 – 2564 จังหวัดบุรีรัมย์ ไม่มีผู้ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน GAP จึงทำให้ในภาพรวมของกลุ่มจังหวัดฯ ลดลงไปด้วย รายละเอียดปรากฏตามตารางที่ 42 ข้างท้ายนี้

ตารางที่ 42 : จำนวนแปลงข้าวหอมมะลิที่ผ่านมาตรฐาน GAP

จังหวัด/กลุ่ม	จำนวนแปลงข้าวหอมมะลิที่ผ่านมาตรฐาน GAP				
	2560	2561	2562	2563	2564
นครราชสีมา	478	863	310	310	340
ชัยภูมิ	140	145	420	480	647
บุรีรัมย์	495	747	264	-	-
สุรินทร์	1045	736	1,043	542	489
กลุ่มจังหวัด	**2,158**	**2,491**	**2,037**	**1,332**	**1,476**

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดในกลุ่มจังหวัด

มันสำปะหลัง มันสำปะหลัง ในปี พ.ศ.2564 กลุ่มจังหวัด ฯ มีเกษตรกร จำนวน 179,042 ราย ลดลงจากปีก่อนที่มีจำนวน 187,977 ราย พื้นที่เพาะปลูกลดลง จำนวน 2,763,194 ไร่ จากปีก่อนที่มีจำนวน 2,837,554 ไร่ ทำให้ปริมาณผลผลิตรวม 8,578,355 ตัน ลดลงจากปีก่อนที่มีปริมาณผลผลิตรวม 9,291,265 ตัน แม้ว่าราคาเฉลี่ย/ตันเพิ่มขึ้นจากปีก่อน อยู่ที่ 2,425 บาท/ตัน จาก 2,170 บาท/ตัน ทำให้มูลค่าของมันสำปะหลังยังน้อยลงอยู่ที่ 21,547.43 ล้านบาท เนื่องจากมันสำปะหลังประสบปัญหาโรคใบด่างเมื่อปี 2563 ทำให้เกษตรกรผู้ปลูกมันสำปะหลังมีจำนวนน้อยลง ซึ่งรัฐบาลได้ออกมาตรการช่วยเหลือเยียวยาแล้ว และประชาสัมพันธ์ให้เกษตรกรซื้อท่อนพันธุ์มันสำปะหลังที่มีคุณภาพ ป้องกันปัญหาการแพร่ระบาดของโรคใบด่าง ทำให้ราคาเฉลี่ยกลับดีขึ้น

จากการวิเคราะห์ข้อมูลระหว่างปี พ.ศ. 2560 – 2564 จะเห็นได้ว่ามันสำปะหลังยังเป็นพืชที่เกษตรกรนิยมเพาะปลูก ช่วงปี 2563 – 2564 จำนวนเกษตรกรมีเพิ่มขึ้น และรัฐบาลมีนโยบายที่ช่วยเหลือเกษตรกรที่ปลูกมันสำปะหลัง เนื่องจากผลผลิตมันสำปะหลังสามารถเข้าสู่กระบวนการแปรรูปได้ทั้งหมด โดยแปรรูปเป็น มันเส้น มันอัดเม็ด แป้งมันสำปะหลัง และเอทานอล เพื่อใช้เป็นวัตถุดิบในอุตสาหกรรมต่อเนื่อง เช่น อาหาร อาหารสัตว์ สารความหวาน ผงชูรส กระดาษ สิ่งทอ เป็นต้น ทั้งนี้ มูลค่าของมันสำปะหลังขึ้นอยู่กับปริมาณผลผลิตด้วย ปริมาณมากมูลค่าก็สูงขึ้น ปรากฏตามตารางที่ 43 ข้างท้ายนี้

ตารางที่ 43 : ข้อมูลมันสำปะหลัง กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1

รายการ	พ.ศ. 2560	พ.ศ. 2561	พ.ศ. 2562	พ.ศ. 2563	พ.ศ. 2564
พื้นที่เพาะปลูก (ไร่)	2,737,024	2,603,964	2,602,946	2,837,554	2,763,194
ผลผลิต(ตัน)	10,907,871	10,319,928	9,585,818	9,291,265	8,578,355
ผลผลิตต่อไร่ (กก./ไร่)	4,024.83	2,957.45	3,830.75	3,757.00	3,567.25
ราคาเฉลี่ย/ตัน (บาท)	2,265.50	2,380.00	2,102.50	2,170.00	2,425.00
มูลค่า (ล้านบาท)	27,561.62	24,140.81	21,034.03	21,607.01	21,547.43
จำนวนเกษตรกร (ราย)	153,360	143,978	150,649	187,977	179,042

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดในกลุ่มจังหวัด

อ้อย ในปี พ.ศ.2564 กลุ่มจังหวัด ฯ มีปริมาณผลผลิตรวม 13,431,395 ตัน ลดลงจากปีก่อนที่มีปริมาณผลผลิตรวม 18,343,191 ตัน เนื่องจากจำนวนเกษตรกร พื้นที่ปลูก และเนื้อที่เก็บเกี่ยวลดลง แต่ราคาต่อตันดีขึ้นจากปีก่อน จากราคาอยู่ที่ 880 บาทต่อตัน เป็นราคา 1,080 บาทต่อตัน ทำให้มูลค่ารวมอยู่ที่ 14,185 ล้านบาท น้อยกว่าปีก่อนที่มีปริมาณผลผลิตสูง ทำให้มีมูลค่าอยู่ที่ 15,834 ล้านบาท การที่อ้อยมีปริมาณผลผลิตลดลงจากการประสบปัญหาภัยแล้ง การบริโภคของคนรุ่นใหม่ที่ใส่ใจกับสุขภาพ มาบริโภคสารทดแทนความหวาน อีกทั้งประเทศอินเดียและบราซิลเริ่มส่งออกมากขึ้น จึงเป็นโจทย์ให้รัฐบาลและกระทรวง ที่เกี่ยวข้องต้องวางแผนบริหารจัดการ และพัฒนาอ้อยไปสู่อุตสาหกรรมอื่นๆแทนที่การผลิตน้ำตาล โดยต้องช่วยให้ผู้ประกอบการสามารถลดต้นทุนในการผลิตไบโอชีวภาพ ปรากฏตามตารางที่ 44 ข้างท้ายนี้

ตารางที่ 44 : แสดงข้อมูลอ้อย

รายการ	พ.ศ. 2560	พ.ศ. 2561	พ.ศ. 2562	พ.ศ. 2563	พ.ศ. 2564
พื้นที่เพาะปลูก (ไร่)	1,803,088	1,752,343	1,693,288	1,572,149	1,321,329
เนื้อที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	1,777,143	1,690,420	1,586,984	1,555,607	1,215,461
ปริมาณผลผลิต (ตัน)	20,998,906	19,721,689	17,979,595	18,343,191	13,431,395
ผลผลิต (กก./ไร่)	11,453.25	7,996.38	10,848.50	10,736.00	7,852.47
ราคา/ตัน (บาท)	910	885	795	880	1,080
มูลค่ารวม (ล้านบาท)	19,097	16,777	9,318	15,834	14,185
จำนวนเกษตรกร (ราย)	94,443	89,801	82,112	81,241	78,262

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดในกลุ่มจังหวัด

อ้อยโรงงาน ในปี พ.ศ. 2564 กลุ่มจังหวัดฯ มีโรงงานอ้อย จำนวน 7 แห่ง (เฉพาะที่ตั้งอยู่ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดยังไม่รวมกับโรงงานที่เกษตรกรนำผลผลิตไปยังนอกพื้นที่) กำลังการผลิตอยู่ที่ 195,000 ตัน/วัน เพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้าที่มีกำลังการผลิตอยู่ที่ 189,000 ตัน/วัน และจังหวัดนครราชสีมา มีจำนวนโรงงานมากที่สุดในกลุ่มจังหวัดฯ รองลงมาคือจังหวัดชัยภูมิ

จากการวิเคราะห์ข้อมูลระหว่างปี พ.ศ. 2560 – 2564 จำนวนโรงงานอ้อยมีเท่าเดิม กำลังการผลิตปรับตัวขึ้นมาไม่มาก โดยกำลังการผลิตที่เพิ่มขึ้น มาจากโรงงานรวมเกษตรกรอุตสาหกรรมจังหวัดชัยภูมิ และที่มีกำลังการผลิตมากอยู่ที่บริษัท อุตสาหกรรมอ่างเวียน จำกัด และโรงงานน้ำตาล ครบุรี จำกัด (มหาชน) จังหวัดนครราชสีมา ตามตารางที่ 45 ข้างท้ายนี้

ตารางที่ 45 : แสดงข้อมูลจำนวนโรงงาน และกำลังการผลิต

หน่วย : ตัน/วัน

โรงงานอ้อย	พ.ศ.2560		พ.ศ.2561		พ.ศ.2562		พ.ศ.2563		พ.ศ.2564	
	แห่ง	กำลังการผลิต	แห่ง	กำลังการผลิต	แห่ง	กำลังการผลิต	แห่ง	กำลังการผลิต	แห่ง	กำลังการผลิต
กลุ่มจังหวัด ฯ	7	180,000	7	185,000	7	185,000	7	189,000	7	195,000
นครราชสีมา	3	99,000	3	99,000	3	99,000	3	103,000	3	103,000

โรงงานอ้อย	พ.ศ.2560		พ.ศ.2561		พ.ศ.2562		พ.ศ.2563		พ.ศ.2564	
	แห่ง	กำลังการผลิต	แห่ง	กำลังการผลิต	แห่ง	กำลังการผลิต	แห่ง	กำลังการผลิต	แห่ง	กำลังการผลิต
1.บริษัท น้ำตาล ครบุรี จำกัด (มหาชน)	1	35,000	1	35,000	1	35,000	1	28,000	1	28,000
2.บริษัท อุตสาหกรรมโคราช จำกัด	1	28,000	1	28,000	1	28,000	1	45,000	1	45,000
3.บริษัท อุตสาหกรรมอ่างเวียน จำกัด	1	36,000	1	36,000	1	36,000	1	30,000	1	30,000
ชัยภูมิ	2	42,000	2	53,000	2	53,000	2	53,000	2	53,000
1. โรงงานรวมเกษตรกรอุตสาหกรรม	1	27,000	1	38,000	1	38,000	1	38,000	1	38,000
2. โรงงานน้ำตาลระยองบ้านเขาดิน	1	15,000	1	15,000	1	15,000	1	15,000	1	15,000
บุรีรัมย์	1	17,000	1	17,000	1	17,000	1	17,000	1	23,000
1. บริษัท โรงงานน้ำตาลบุรีรัมย์ จำกัด	1	17,000	1	17,000	1	17,000	1	17,000	1	23,000
สุรินทร์	1	16,000	1	16,000	1	16,000	1	16,000	1	16,000
1.โรงงานน้ำตาลสุรินทร์	1	16,000	1	16,000	1	16,000	1	16,000	7	195,000

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดในกลุ่มจังหวัด

ยางพารา ในปี พ.ศ. 2564 กลุ่มจังหวัด ฯ มีปริมาณผลผลิตรวม 124,426 ตัน เพิ่มขึ้นจากปีก่อนที่มีปริมาณผลผลิตรวม 108,204 ตัน เนื่องจากพื้นที่เพาะปลูกเพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้า 692,403 ไร่ เป็น 721,127 ไร่ แต่เกษตรกรมีจำนวนน้อยลงจากปีก่อนหน้า จำนวน 43,773 ราย เป็น 42,832 ราย และราคาผลผลิตจะน้อยลงกว่าปีก่อนหน้า จาก 31,987 บาท/ตัน เป็น 21,034 บาท/ตัน ทำให้มีมูลค่ารวมเพิ่มขึ้นจากปีก่อนที่มีมูลค่า 3,172 ล้านบาท เป็น 3,112 ล้านบาท

จากการวิเคราะห์ข้อมูลระหว่างปี พ.ศ. 2560 – 2564 พบว่าราคายางพาราตกต่ำอย่างต่อเนื่อง ส่งผลต่อมูลค่าของยางพารา แต่ยังมีเกษตรกรผู้ปลูกและพื้นที่เพาะปลูกยังสม่ำเสมอ เนื่องจากยางพาราเป็นสินค้าส่งออก และมีความต้องการมากในวงการอุตสาหกรรมยานพาหนะ และการระบาดของโควิด – 19 ทำให้มีความต้องการอุปกรณ์ทางการแพทย์มากยิ่งขึ้น ตามตารางที่ 46 ข้างท้ายนี้

ตารางที่ 46 : แสดงข้อมูลยางพารา

รายการ	พ.ศ.2560	พ.ศ.2561	พ.ศ.2562	พ.ศ. 2563	พ.ศ. 2564
พื้นที่เพาะปลูก (ไร่)	641,837	696,459	665,866	692,403	721,127
เนื้อที่กรีดยาง (ไร่)	412,195	472,181	430,852	507,443	565,283

รายการ	พ.ศ.2560	พ.ศ.2561	พ.ศ.2562	พ.ศ. 2563	พ.ศ. 2564
ปริมาณผลผลิต (ตัน)	92,990	99,697	93,212	108,204	124,426
ผลผลิต (กก./ไร่)	171.16	207.88	210.50	211.75	216.25
ราคา (บาท/ตัน)	34,445	35,653	32,834	31,987	21,034
มูลค่ารวม (ล้านบาท)	3,482	3,489	2,965	3,172	3,112
จำนวนเกษตรกร (ราย)	47,411	46,451	43,405	43,773	42,832

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดในกลุ่มจังหวัด

ตลาดผลิตภัณฑ์สมุนไพรของประเทศไทยมีการขยายตัวอย่างต่อเนื่องจนกระทั่งปี 2563 ที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ที่การปิดประเทศได้ส่งผลให้ขนาดของตลาดลดลงเหลือเพียง 45,997.9 ล้านบาท จากที่เคยขยายตัวได้ถึง 53,396.2 ล้านบาทในปี 2562 ซึ่งตลาดผลิตภัณฑ์สมุนไพรกลับมาขยายตัวอีกครั้งตั้งแต่ปี 2564 โดยในปี 2565 ตลาดผลิตภัณฑ์สมุนไพรของประเทศไทยมีมูลค่า 52,104.3 ล้านบาท โดยเพิ่มขึ้นจากปี 2559 (38,861.3 ล้านบาท) ซึ่งเป็นปีฐาน (Base Year) เท่ากับ 13,243 ล้านบาท คิดเป็นยอดรวมที่เพิ่มขึ้น 0.34 เท่า ซึ่งสามารถคำนวณร้อยละความสำเร็จตามตัวชี้วัดได้ เท่ากับ ร้อยละ 34 คิดเป็นคะแนน เท่ากับ 1 คะแนน เนื่องจากมีผลการดำเนินงาน น้อยกว่า ร้อยละ 50 จากค่าเป้าหมาย ดังนั้น ผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดดำเนินการได้น้อยกว่าร้อยละ ๕๐ ของค่าเป้าหมาย อย่างไรก็ตาม ผลการดำเนินงานในช่วงปี 2563 ถึงแม้จะมีโอกาสเพิ่มขึ้นจากการให้ความสนใจต่อการใช้สมุนไพรในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคไวรัส Covid-19 หากแต่การดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจหยุดชะงักในหลายภาคส่วน ส่งผลต่อกำลังซื้อและกำลังการผลิตในอุตสาหกรรมสมุนไพร ทำให้ผลการดำเนินงานไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ก่อนเกิดวิกฤตการณ์ดังกล่าว

กราฟที่ 21 : มูลค่าการบริโภคผลิตภัณฑ์สมุนไพรในประเทศไทย

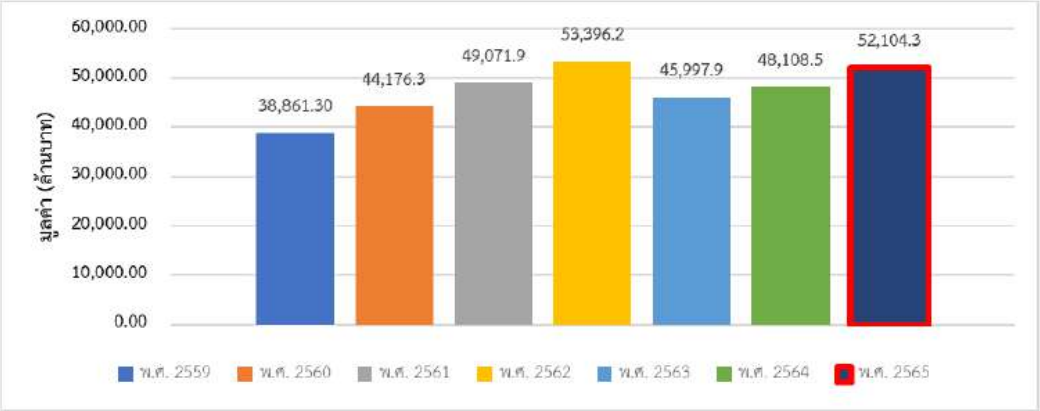

ที่มา: Euromonitor International, Herbal/ Traditional Products in Thailand: Analysis, Country Report, October ๒๐๒๒

ผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรที่ได้รับรองมาตรฐาน GAP/อินทรีย์/มาตรฐานอื่นๆของเกษตร กลุ่มจังหวัดฯ มีจำนวนผลิตภัณฑ์ทางเกษตรที่ผ่านมาตรฐานละได้รับการรับรองแล้วในปี พ.ศ. 2563 จำนวน 121 ผลิตภัณฑ์ ตามตารางที่ 47 ข้างท้ายนี้

ตารางที่ 47 : จำนวนผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรที่ได้รับรองมาตรฐาน GAP/อินทรีย์/มาตรฐานอื่นๆของเกษตร

จังหวัด	ค่าสถิติ (หน่วยนับ : ผลิตภัณฑ์)				
	2559	2560	2561	2562	2563
นครราชสีมา	N/A	N/A	N/A	12	64
ชัยภูมิ	2	4	37	46	35
บุรีรัมย์	N/A	N/A	N/A	N/A	17
สุรินทร์	5	5	5	5	5
กลุ่มจังหวัด	**7**	**9**	**42**	**63**	**121**

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดในกลุ่มจังหวัด

(6.3) ด้านปศุสัตว์

(1) สถานการณ์อุตสาหกรรมปศุสัตว์ ปี พ.ศ. 2565 ข้อมูลจาก สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร และรวบรวมโดยฝ่ายยุทธศาสตร์และวิจัย ศูนย์วิจัยเศรษฐกิจ ธุรกิจและเศรษฐกิจฐานราก ธนาคารออมสิน สถานการณ์อุตสาหกรรมปศุสัตว์ประเทศไทย เมื่อปี พ.ศ. 2565 หดตัว -3.0% เมื่อเทียบกับปีก่อน เป็นผลจากสถานการณโรคระบาดสัตว์ โดยเฉพาะการระบาดของโรคอหิวาต์แอฟริกันในสุกร (AFS) รวมถึงต้นทุนการผลิตที่ปรับตัวสูงขึ้นทั้งราคาวัตถุดิบ และราคาน้ำมันเชื้อเพลิงสาเหตุจากความขัดแย้งระหว่างรัสเซียและยูเครนยืดเยื้อ ส่งผลให้ให้ผลผลิตปศุสัตว์ในภาพรวมหดตัวลงจากปีก่อน อย่างไรก็ดี ความต้องการสินค้าเกษตรและอาหารของไทยยังคงปรับเพิ่มขึ้น ซึ่งหลายประเทศมีความเชื่อมั่นในคุณภาพสินค้าเกษตรและอาหารของไทย ทำให้ความต้องการนำเข้าสินค้าปศุสัตว์ของไทยยังคงเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

สำหรับในเดือนมกราคม 2566 เริ่มกลับมาขยายตัวจากการเพิ่มขึ้นของผลผลิต ไก่เนื้อ สุกร ไข่ไก่ และโคเนื้อ เป็นผลจากสถานการณ์การระบาดของโรค AFS ในสุกรคลี่คลายลง และภาครัฐมีมาตรการป้องกันและเฝ้าระวังโรคระบาดที่เข้มงวดอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งความต้องการบริโภคสินค้าปศุสัตว์ขยายตัวตามการฟื้นตัวของเศรษฐกิจในประเทศ โดยคาดว่าแนวโน้มอุตสาหกรรมปศุสัตว์ปี พ.ศ. 2566 จะขยายตัวอยู่ในช่วงร้อยละ 3.0 -4.0

(2) จำนวนปศุสัตว์ในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ปี 2566

มีสัดส่วนปริมาณสัดส่วนการเลี้ยงโคเนื้อ โคนม และกระบือที่สูงต่อจำนวนของทั้งประเทศสูงที่สุด ในบรรดาปศุสัตว์ที่เลี้ยงในกลุ่มจังหวัดทั้งหมด จังหวัดนครราชสีมา จังหวัดบุรีรัมย์ และจังหวัดสุรินทร์เป็นแหล่งในการเลี้ยงโคเนื้อเป็นหลัก จังหวัดนครราชสีมาเป็นแหล่งในการเลี้ยงโคนมหลัก จังหวัดบุรีรัมย์และจังหวัดสุรินทร์เป็นแหล่งในการเลี้ยงกระบือเป็นหลัก ตามตารางที่ 48 ข้างท้ายนี้

ตารางที่ 48 : จำนวนปศุสัตว์ในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ปี 2566

หน่วย : ตัว

	โคเนื้อ	โคนม	กระบือ	สุกร	ไก่	เป็ด	แพะ	แกะ	รวม
ประเทศไทย	9,394,111	812,235	1,741,141	10,759,194	498,862,811	33,604,921	1,505,381	128,314	556,808,108
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	5,267,099	248,278	1,275,152	2,290,370	109,585,424	8,201,296	333,656	10,665	127,211,940
กลุ่มจังหวัดอีสานล่าง 1	1,762,728	170,701	408,128	828,580	53,905,765	3,096,428	189,547	6,627	60,368,504
กลุ่มจังหวัดต่อประเทศ	18.76	21.02	23.44	7.70	10.81	9.21	12.59	5.16	
กลุ่มจังหวัดต่อภาค	33.47	68.75	32.01	36.18	49.19	37.76	56.81	62.14	
นครราชสีมา	538,870	156,986	79,060	268,740	25,620,952	1,041,028	124,686	3,410	27,833,732
บุรีรัมย์	526,368	5,509	158,208	277,721	13,922,844	466,896	20,925	1,542	15,380,013
สุรินทร์	579,746	910	152,394	141,983	5,356,894	519,180	6,843	652	6,758,602
ชัยภูมิ	117,744	7,296	18,466	140,136	9,005,075	1,069,324	37,093	1,023	10,396,157

ที่มา : ข้อมูลจากกลุ่มสารสนเทศและข้อมูลสถิติ ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กรมปศุสัตว์

โคเนื้อ ในปี พ.ศ. 2565 กลุ่มจังหวัด ฯ มีเกษตรกรที่เลี้ยงโคเนื้อ จำนวน 269,006 คน เพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้า ที่มีจำนวน 229,427 คน ทำให้มีจำนวนโคเนื้อ 1,717,304 ตัว เพิ่มขึ้นจากปีก่อนที่มีโคเนื้อ 1,441,958 ตัว ช่วงปี พ.ศ. 2562 เป็นต้นมา กลุ่มจังหวัดได้มีโครงการที่ส่งเสริมการเลี้ยงโคเนื้อประกอบกับมีนโยบายปรับเปลี่ยนพื้นที่นาไม่เหมาะสมไปทำการเกษตรอื่น อีกทั้งราคาเฉลี่ยโคมีชีวิตและเนื้อชำแหละแล้วมีราคาสูงขึ้น ส่งผลให้มูลค่ารวมเพิ่มขึ้นไปด้วย รวมทั้งการส่งเสริมการทำฟาร์มมาตรฐานทำให้มีฟาร์มมาตรฐานเพิ่มขึ้น ทำให้มูลค่ารวมอยู่ที่ 62,329,014,000 บาท ทั้งนี้ แต่ฟาร์มมาตรฐานมีจำนวนลดลงเป็น 89 แห่ง จากเดิมที่มีอยู่ที่ 299 ฟาร์ม

จากการวิเคราะห์ข้อมูลระหว่างปี พ.ศ. 2561 – 2565 ราคาเฉลี่ยโคมีชีวิตปรับเพิ่มขึ้น มูลค่ารวมขึ้นอยู่กับเกษตรกรเป็นหลัก หากมีจำนวนเกษตรกรผู้เลี้ยงมากขึ้น จำนวนโคมากขึ้น ทำให้มีมูลค่ารวมเพิ่มขึ้นเช่นกัน แต่พฤติกรรมผู้บริโภคที่เริ่มหันมาสนใจการกินพืชแทนเนื้อสัตว์เริ่มมีมากขึ้น อาจทำให้ตลาดภายในประเทศลดลง อย่างไรก็ดีตลาดต่างประเทศมีความต้องการสูง จึงยังเป็นปัจจัยที่ทำให้เกษตรกรเลี้ยงโคเนื้อและพัฒนามาตรฐานฟาร์มต่อไป ปรากฏตามตารางที่ 49 ข้างท้ายนี้

ตารางที่ 49 : แสดงข้อมูลโคเนื้อ

รายการ	พ.ศ. 2561	พ.ศ. 2562	พ.ศ. 2563	พ.ศ. 2564	พ.ศ. 2565
จำนวนฟาร์มมาตรฐาน (แห่ง)	1	2	6	299	89
จำนวนโคเนื้อที่เลี้ยง (ตัว)	879,672	1,060,824	1,026,970	1,441,958	1,717,304
จำนวนเกษตรกรที่เลี้ยง (ราย)	142,851	158,040	154,218	229,427	269,006
ราคาเฉลี่ยเนื้อชำแหละแล้ว (บาท/กก.)	283	298	300	300	308
ราคาเฉลี่ยโคมีชีวิต (บาท/ตัว)	32,500	34,000	35,750	33,125	35,250
มูลค่ารวม (บาท) (โคมีชีวิต)	29,298,180,000	35,937,360,000	36,031,724,000	49,339,104,500	62,329,014,000
จำนวนโรงฆ่าสัตว์ (แห่ง)	55	17	17	41	51

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดในกลุ่มจังหวัด

เมื่อเปรียบเทียบจำนวนโคเนื้อที่มากที่สุดในประเทศ 5 อันดับแรก จากข้อมูลของกลุ่มสารสนเทศและข้อมูลสถิติ ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กรมปศุสัตว์ ข้อมูลปี 2565 จังหวัดสุรินทร์มีจำนวนโคเนื้อมากที่สุด จำนวน 579,746 ตัว เป็นอันดับที่หนึ่ง รองลงมาเป็นจังหวัดนครราชสีมา จำนวน 538,870 ตัว จังหวัดอุบลราชธานี จังหวัดบุรีรัมย์ และจังหวัดศรีษะเกษ ตามลำดับ แม้ว่าจังหวัดนครราชสีมาจะมีจำนวนเกษตรกรที่เลี้ยงโคเนื้อไม่อยู่ในอันดับ 5 อันดับ แต่มีจำนวนโคเนื้อมากเป็นอันดับสอง เนื่องจากจังหวัดนครราชสีมามีพื้นที่มากที่สุดในประเทศ ทำให้มีพื้นที่ในการทำการเกษตรและปศุสัตว์มาก ตามตารางที่ 50 ข้างท้ายนี้

ตารางที่ 50 : ห้าอันดับเกี่ยวกับโคเนื้อ

5 อันดับแรกที่มีเกษตรกรเลี้ยงโคเนื้อมากที่สุด (หน่วย: ราย)		5 อันดับแรกที่มีโคเนื้อมากที่สุด (หน่วย: ตัว)	
1.อุบลราชธานี	122,756	1.สุรินทร์	579,746
2.สุรินทร์	104,991	2.นครราชสีมา	538,870
3.ศรีษะเกษ	102,963	3.อุบลราชธานี	530,087
4.บุรีรัมย์	86,886	4.บุรีรัมย์	526,368
5.ร้อยเอ็ด	86,273	5.ศรีษะเกษ	521,843

ที่มา : กลุ่มสารสนเทศและข้อมูลสถิติ ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กรมปศุสัตว์ ปี 2565

โคนม ในปี พ.ศ.2565 กลุ่มจังหวัด ฯ มีจำนวนเกษตรกร จำนวน 5,517 ราย เพิ่มขึ้นจากปีก่อน และมีจำนวนฟาร์มโคนมมาตรฐานเพิ่มขึ้นเป็น 693 แห่ง แต่ปริมาณโคนมลดลงจากปีก่อนที่มีโคนมจำนวน 174,894 ตัว เหลือจำนวน 171,248 ตัว ทำให้ปริมาณน้ำนมดิบที่รีดได้มีปริมาณมีเพียง 220,000,006 กิโลกรัม จากปีก่อนที่มีปริมาณน้ำนมดิบ จำนวน 313,997,441 กิโลกรัม ซึ่งปริมาณลดลงไปโดยเริ่มลดลงไปเป็นจำนวนมากตั้งแต่ปี พ.ศ. 2563 เนื่องจากจังหวัดนครราชสีมาที่สามารถผลิตน้ำนมดิบได้มากที่สุด

ไม่สามารถผลิตได้มากเช่นแต่ก่อน เนื่องจากเกิดโรคระบาด โรคปากและเท้าเปื่อยในโคนม ซึ่งระบาดในจังหวัดราชบุรี นครราชสีมา กาญจนบุรี พิจิตร เชียงใหม่ เป็นต้น ส่งผลกระทบต่อเกษตรกรอย่างมากเนื่องจากไม่สามารถรีดนมส่งขายได้ ทำให้ปริมาณน้ำนมดิบในประเทศ มีปริมาณลดลงถึง 20-30% ราคาน้ำนมเฉลี่ยปรับเพิ่มขึ้นเล็กน้อยจากปีก่อนจาก 19.25 บาท/กิโลกรัม เป็น 19.36 บาท/กิโลกรัม แต่ด้วยปริมาณน้ำนมที่ผลิตได้น้อยกว่าปีก่อน จึงทำให้มีมูลค่าน้อยลงจากปีก่อน เป็น 4,075,927,104 บาท

จากการวิเคราะห์ข้อมูลระหว่างปี พ.ศ.2561 – 2565 จะเห็นได้ว่า หากจำนวนเกษตรกรที่เลี้ยงโคนมเพิ่มมากขึ้น ทำให้จำนวนโคนมมากขึ้น ส่งผลต่อปริมาณน้ำนมดิบที่รีดได้มีจำนวนมาก มูลค่ารวมสูงขึ้นแปรผันตามปริมาณน้ำนม ประกอบกับราคาเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ดี แต่ทั้งนี้จะต้องควบคุมมาตรฐานฟาร์มและดูแลสุขลักษณะของโคนมเพื่อป้องกันโรคระบาด ซึ่งจะส่งผลเสียต่อการค่าน้ำนมดิบ ปรากฏตามตารางที่ 51 ข้างท้ายนี้

ตารางที่ 51 : แสดงข้อมูลโคนม

รายการ	พ.ศ. 2561	พ.ศ. 2562	พ.ศ. 2563	พ.ศ. 2564	พ.ศ.2565
จำนวนฟาร์มมาตรฐาน (แห่ง)	175	181	490	649	693
จำนวนโคนมที่เลี้ยง (ตัว)	132,029	143,662	160,041	174,894	171,248
จำนวนเกษตรกรที่เลี้ยง (ราย)	4,052	4,152	4,740	5,434	5,517
ปริมาณน้ำนมดิบที่รีดได้ทั้งปี (กก.)	3,964,760,136	7,250,955,401	336,287,187	313,997,441	220,000,006
ราคาเฉลี่ย (บาท/ก.ก.)	18.80	19.25	19.00	19.25	19.36
มูลค่ารวม (บาท)	71,388,674,088	130,559,130,320	6,391,176,164	5,694,968,913	4,075,927,104

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดในกลุ่มจังหวัด ฯ

เมื่อเปรียบเทียบจำนวนโคนมที่มากที่สุดในประเทศ 5 อันดับแรก จากข้อมูลของกลุ่มสารสนเทศและข้อมูลสถิติ ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กรมปศุสัตว์ ข้อมูลปี 2565 จังหวัดสระบุรี มีจำนวนโคนมมากที่สุด จำนวน 172,460 ตัว รองลงมาเป็นจังหวัดนครราชสีมา จำนวน 156,986 ตัว จังหวัดลพบุรี จังหวัดเชียงใหม่ และจังหวัดราชบุรี ตามลำดับ สอดคล้องกับจำนวนเกษตรกรใน 5 อันดับแรก ตามตารางที่ 52 ข้างท้ายนี้

ตารางที่ 52 : ห้าอันดับเกี่ยวกับโคนม

5 อันดับแรกที่มีเกษตรกรเลี้ยงโคนมมากที่สุด (หน่วย: ราย)		5 อันดับแรกที่มีโคนมมากที่สุด (หน่วย: ตัว)	
1.นครราชสีมา	5,063	1.สระบุรี	172,460
2.สระบุรี	4,709	2.นครราชสีมา	156,986
3.ลพบุรี	2,425	3.ลพบุรี	88,099
4.ราชบุรี	2,204	4.เชียงใหม่	53,230
5.เชียงใหม่	1,210	5.ราชบุรี	45,732

ที่มา กลุ่มสารสนเทศและข้อมูลสถิติ ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กรมปศุสัตว์ ปี 2565

กระบือ ในปี พ.ศ.2565 กลุ่มจังหวัด ฯ มีปริมาณกระบือ 403,102 ตัว เพิ่มขึ้นจากปีก่อนที่มีกระบือ จำนวน 366,430 ตัว แม้ว่าเกษตรกรผู้เลี้ยงกระบือมีจำนวนลดลง จาก 68,373 คน เป็นจำนวน 45,802 คน แม้ว่าราคาเฉลี่ยเนื้อชำแหละลดลงจากปีก่อนที่มีราคา 308 บาท/กิโลกรัม คงเหลือเป็น 300 บาท/กิโลกรัม แต่ราคากระบือมีชีวิตยังมีราคาเฉลี่ยเพิ่มขึ้นจากปีก่อนที่มีราคา 37,475 บาท/ตัว เป็น 43,125 บาท/ตัว และจำนวนโรงฆ่าสัตว์เพิ่มขึ้นด้วย ทำให้มีมูลค่ารวม 17,324,065,000 บาท เพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้าที่มีมูลค่ารวม 14,078,888,600 บาท ทั้งนี้ เกษตรกรเริ่มจัดทำฟาร์มมาตรฐาน โดยมีฟาร์มมาตรฐาน จำนวน 47 แห่ง

จากการวิเคราะห์ข้อมูลระหว่างปี พ.ศ.2561 – 2565 จะเห็นได้ว่า หากราคารับซื้อกระบือมีชีวิต และราคาเฉลี่ยเนื้อที่ชำแหละ มีราคาที่ดี ทำให้มูลค่ารวมสูงขึ้นตามจำนวนกระบือ และในปี พ.ศ. 2564 เริ่มจัดทำฟาร์มมาตรฐานแล้ว ดังนั้น ในอนาคตมีแนวโน้มว่า กระบือจะมีมูลค่าเพิ่มขึ้น แต่ต้องทำให้ราคาเฉลี่ยเนื้อที่ชำแหละมีราคาสูงขึ้น การส่งเสริมให้ปลูกพืชอาหารสัตว์เพื่อลดต้นทุน ปรากฏตามตารางที่ 53 ข้างท้ายนี้

ตารางที่ 53 : แสดงข้อมูลกระบือ

รายการ	พ.ศ. 2561	พ.ศ. 2562	พ.ศ. 2563	พ.ศ. 2564	พ.ศ. 2565
จำนวนฟาร์มมาตรฐาน (แห่ง)	-	-	-	41	15
จำนวนกระบือที่เลี้ยง (ตัว)	266,940	294,612	291,124	366,430	403,102
จำนวนเกษตรกรที่เลี้ยง (ราย)	51,553	54,383	53,752	68,373	45,802
ราคาเฉลี่ยเนื้อชำแหละแล้ว (บาท/กก.)	290	315	310	308	300
ราคาเฉลี่ยกระบือมีชีวิต (บาท/ตัว)	38,000	38,250	37,750	37,475	43,125
มูลค่ารวม (บาท) (กระบือมีชีวิต)	9,960,817,000	11,118,696,000	10,422,554,000	14,078,888,600	17,324,065,000
จำนวนโรงฆ่าสัตว์ (แห่ง)	60	58	54	43	47

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดในกลุ่มจังหวัด ฯ

เมื่อเปรียบเทียบจำนวนกระบือที่มากที่สุดในประเทศ 5 อันดับแรก จากข้อมูลของกลุ่มสารสนเทศและข้อมูลสถิติ ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กรมปศุสัตว์ ข้อมูลปี 2565 จังหวัดสุรินทร์ มีจำนวนกระบือมากที่สุด จำนวน 158,208 ตัว รองลงมาเป็นจังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 152,394 ตัว จังหวัดอุบลราชธานี จังหวัดศรีสะเกษ และจังหวัดสกลนคร ตามลำดับ ถึงแม้ว่าจังหวัดสุรินทร์จะมีจำนวนเกษตรกรผู้เลี้ยงกระบือน้อยกว่าจังหวัดอุบลราชธานี ตามตารางที่ 54 ข้างท้ายนี้

ตารางที่ 54 : ห้าอันดับเกี่ยวกับกระบือ

5 อันดับแรกที่มีเกษตรกรเลี้ยงกระบือมากที่สุด (หน่วย: ราย)		5 อันดับแรกที่มีกระบือมากที่สุด (หน่วย: ตัว)	
1.อุบลราชธานี	37,567	1.สุรินทร์	158,208
2.สุรินทร์	32,833	2.บุรีรัมย์	152,394
3.บุรีรัมย์	27,617	3.อุบลราชธานี	140,235
4.ศรีสะเกษ	25,045	4.ศรีสะเกษ	105,318
5.ร้อยเอ็ด	19,946	5.สกลนคร	98,340

ที่มา กลุ่มสารสนเทศและข้อมูลสถิติ ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กรมปศุสัตว์ ปี 2565

แพะ ในปี พ.ศ.2565 กลุ่มจังหวัด ฯ มีจำนวนแพะที่เลี้ยง 188,579 ตัว เพิ่มขึ้นจากปีก่อนที่มีจำนวน 156,491 ตัว จำนวนเกษตรกรมีจำนวน 6,552 ราย เพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้าที่มีจำนวน 6,425 ราย จากการส่งเสริมการเลี้ยงแพะของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ทำให้ปริมาณแพะมีมากขึ้น ความต้องการบริโภคแพะเนื้อมีสูง ทำให้ราคาแพะเฉลี่ยเพิ่มขึ้นทุกปี ขณะนี้ ราคาอยู่ที่ 14,500 บาท/ตัว มูลค่ารวม 634,308,800 บาท เพิ่มขึ้นจากปีก่อนที่มีมูลค่า 536,098,400 บาท

ซึ่งจากการวิเคราะห์ข้อมูลระหว่างปี พ.ศ. 2561 – 2565 จะเห็นได้ว่า จำนวนเกษตรกรให้ความสนใจเลี้ยงแพะ และมีฟาร์มมาตรฐาน เนื่องจากมีความต้องการทางการตลาดสูง โดยราคาเฉลี่ยของตัวแพะและราคาที่ชำแหละแล้วเพิ่มขึ้น แสดงให้เห็นว่าตลาดต้องการแพะ คาดว่ามีแนวโน้มเกษตรกรที่เลี้ยงจะเพิ่มขึ้นตามปัจจัยที่ปรับตัวเพิ่มขึ้น ควรจะส่งเสริมด้านมาตรฐานฟาร์ม เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตให้ได้ตามมาตรฐานของกรมปศุสัตว์ ปรากฏตามตารางที่ 55 ข้างท้ายนี้

ตารางที่ 55 : แสดงข้อมูลแพะ

รายการ	พ.ศ.2561	พ.ศ. 2562	พ.ศ. 2563	พ.ศ. 2564	พ.ศ. 2565
จำนวนฟาร์มตามมาตรฐานของกรมปศุสัตว์ (แห่ง)	-	-	4	182	142
จำนวนแพะที่เลี้ยง (ตัว)	45,485	21,211	88,768	156,491	188,579
จำนวนเกษตรกรที่เลี้ยง(ราย)	1,428	49,550	3,298	6,425	6,552
ราคาเฉลี่ยเนื้อชำแหละแล้ว (บาท/กก.)	800	760	780	940	1,332
ราคาเฉลี่ย (บาท/ตัว)	13,300	13,500	14,325	14,350	14,500
มูลค่ารวม (ราคาเฉลี่ย/ตัว xจำนวนแพะ) (บาท)	198,807,924	69,703,200	324,032,625	536,098,400	634,308,800

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดในกลุ่มจังหวัด ฯ

แกะ ในปี พ.ศ.2565 กลุ่มจังหวัด ฯ มีจำนวนแกะที่เลี้ยง 6,577 ตัว เพิ่มขึ้นจากปีก่อนที่มีจำนวน 6,064 ตัว แม้ว่าเกษตรกรผู้เลี้ยงจะลดลงจากปีก่อนหน้าจาก 304 ราย เป็น 259 ราย แต่ราคาเนื้อแกะที่ชำแหละแล้วเพิ่มขึ้น กิโลกรัมละ 303 บาท จากปีก่อนที่มีราคากิโลกรัมละ 233 บาท ทำให้มูลค่ารวมของปี 2565 อยู่ที่ 22,273,000 บาท ซึ่งเพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้า ที่มีมูลค่า 20,684,550 บาท และราคาแกะมีชีวิตเริ่มดีขึ้นจากปีก่อนตัวละ 3,488 บาท เป็นตัวละ 3,575 บาท

จากการวิเคราะห์ข้อมูลระหว่างปี พ.ศ. 2561 – 2565 จะเห็นได้ว่า จำนวนเกษตรกรและจำนวนแกะเพิ่มมากขึ้น ทำให้มูลค่ารวมเพิ่มขึ้น เมื่อเกษตรกรเห็นว่าราคาดีขึ้นก็จะเลี้ยงมากขึ้น แต่เมื่อผลผลิตที่ออกสู่ตลาดมีจำนวนมาก ก็จะทำให้ในปีถัดไปราคาเฉลี่ยเนื้อที่ชำแหล่ะแล้วลดลงเช่นกัน เป็นไปได้ว่าควรต้องศึกษาความต้องการของตลาดเพื่อไม่ให้ปริมาณผลผลิตออกสู่ตลาดมากเกินไปจนส่งผลต่อราคา ปรากฏตามตารางที่ 56 ข้างท้ายนี้

ตารางที่ 56 : แสดงข้อมูลแกะ

รายการ	พ.ศ.2561	พ.ศ. 2562	พ.ศ. 2563	พ.ศ. 2564	พ.ศ. 2565
จำนวนฟาร์มตามมาตรฐานของกรมปศุสัตว์ (แห่ง)	1	1	-	12	25
จำนวนแกะที่เลี้ยง (ตัว)	1,489	3,749	3,355	6,064	6,577

รายการ	พ.ศ.2561	พ.ศ. 2562	พ.ศ. 2563	พ.ศ. 2564	พ.ศ. 2565
จำนวนเกษตรกรที่เลี้ยง(ราย)	71	174	189	304	259
ราคาเฉลี่ยเนื้อชำแหละแล้ว(บาท/กก.)	221	219	195	233	303
ราคาเฉลี่ย (บาท/ตัว)	2,838	3,288	3,763	3,488	3,575
มูลค่ารวม (เฉลี่ย/ตัว xจำนวนแกะ) บาท	4,129,825	11,738,550	12,607,550	20,684,550	22,273,000

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดในกลุ่มจังหวัด ฯ

ข้อมูลระหว่างปี พ.ศ. 2558 – 2563 ฟาร์มมาตรฐานของปศุสัตว์ของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 มีจำนวนเพิ่มขึ้น เป็นลำดับที่ 9 จาก 18 กลุ่มจังหวัด ในปี พ.ศ. 2563 คิดเป็นสัดส่วน ร้อยละ 32.36 ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้าที่สัดส่วนมีถึงร้อยละ 30.83 ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือเป็นอันดับที่ 5 จาก 6 ภาค) แสดงให้เห็นว่ากลุ่มจังหวัดอื่นๆ มีฟาร์มที่ได้รับการรับรองมาตรฐานฟาร์ม GAP เพิ่มมากขึ้นกว่ากลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 เมื่อพิจารณาเป็นรายจังหวัดในกลุ่มจังหวัด พบว่า จังหวัดนครราชสีมามีฟาร์ม GAP มากที่สุด โดยมากเป็นอันดับที่ 6 ของประเทศ รองลงมาคือจังหวัดชัยภูมิ บุรีรัมย์ และจังหวัดสุรินทร์ ตามลำดับ ซึ่งจังหวัดบุรีรัมย์และจังหวัดสุรินทร์มีจำนวนลดลง ตามตารางที่ 57 ข้างท้ายนี้

ตารางที่ 57 : แสดงจำนวนฟาร์มที่ได้รับการรับรองมาตรฐานฟาร์ม GAP

หน่วย : ฟาร์ม

จังหวัด	ค่าสถิติ						ค่าอันดับใน ๗๖ จังหวัด		
	๒๕๕๘	๒๕๕๙	๒๕๖๐	๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓
นครราชสีมา	๔๑๑	๔๐๓	๔๐๓	๖๗๐	๗๔๓	๙๙๕	๑๓	๑๑	๖
ชัยภูมิ	๑๒๐	๑๒๒	๑๒๕	๑๗๘	๑๘๙	๑๙๕	๔๐	๔๓	๔๐
บุรีรัมย์	๒๐๕	๒๐๖	๒๑๙	๑๙๖	๑๙๐	๑๔๗	๓๙	๔๑	๔๕
สุรินทร์	๒๒	๒๑	๒๑	๖๓	๗๙	๔๗	๖๑	๖๐	๖๓
ค่าเฉลี่ยของ ๗๖ จังหวัด	-	-	๒๐๘	๓๖๒	๓๘๐	๓๖๒			
กลุ่มจังหวัดภาคอีสานล่าง ๑	**๗๕๘**	**๗๕๒**	**๗๖๘**	**๑,๑๐๗**	**๑,๒๐๑**	**๑,๓๘๔**	**๙**	**๑๒**	**๙**
ภาคอีสาน	๓,๕๒๔	๓,๔๙๑	๙,๖๑๒	๓,๕๒๔	๓,๘๙๕	๔,๒๗๗	๕	๕	๕
สัดส่วนของกลุ่มจังหวัดต่อภาค (ร้อยละ)	๒๑.๕๑	๒๑.๕๔	๗.๙๙	๓๑.๔๑	๓๐.๘๓	๓๒.๓๖			

ที่มา : สำนักพัฒนาระบบและรับรองมาตรฐานสินค้าปศุสัตว์ กรมปศุสัตว์ และกลุ่มพัฒนาระบบบริหาร กรมประมง และระบบฐานข้อมูลกระทรวงมหาดไทย http://benchmark.moi.go.th

- มาตรฐานของฟาร์ม หมายถึง มาตรฐานทั่วไปตามหลักการปฏิบัติที่ดีสำหรับฟาร์มเลี้ยงสัตว์ หรือ Good Agricultural Practices (GAP) คือ วิธีปฏิบัติว่าด้วยองค์ประกอบของฟาร์มเลี้ยงสัตว์ การจัดการสุขภาพสัตว์ การจัดการสิ่งแวดล้อม และการจัดการด้านสวัสดิภาพสัตว์ เพื่อให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพ ถูกสุขลักษณะของผู้บริโภค
- ฟาร์มมาตรฐานในกรณีนี้ ครอบคลุมถึง ฟาร์มปศุสัตว์ทุกชนิด และฟาร์มเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำทุกชนิด

ข้อมูลระหว่างปี พ.ศ. 2561 – พ.ศ. 2564 จำนวนฟาร์มปศุสัตว์ที่ได้รับการรับรองมาตรฐานฟาร์ม GFM (Good Farm Management) ของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 มีจำนวนเพิ่มขึ้นโดยปี พ.ศ. 2564 มีจำนวนถึง 1,581 ฟาร์ม ปรากฏตามตารางที่ 58 ข้างท้ายนี้

ตารางที่ 58 : จำนวนฟาร์มปศุสัตว์ที่ได้รับการรับรองมาตรฐานฟาร์ม GFM

หน่วย : ฟาร์ม

จังหวัด	2561	2562	2563	2564
นครราชสีมา	44	111	261	325
ชัยภูมิ	N/A	134	143	725
บุรีรัมย์	287	126	200	311
สุรินทร์	100	200	229	220
กลุ่มจังหวัด	**431**	**571**	**833**	**1,581**

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดในกลุ่มจังหวัด

หมายเหตุ: ฟาร์มที่มีระบบการป้องกันโรคและการเลี้ยงสัตว์ที่เหมาะสม (Good Farming Management : GFM) หมายความว่า ฟาร์มเลี้ยงสัตว์ที่ยกระดับการเลี้ยง การจัดการให้มีความปลอดภัยทางชีวภาพ ระบบการบันทึกข้อมูล การพัฒนาคุณภาพผลผลิต เพื่อให้ได้ปศุสัตว์และผลผลิตที่มีความปลอดภัยต่อผู้บริโภค

(6) สหกรณ์การเกษตรและสมาชิก

ข้อมูลจำนวนสหกรณ์การเกษตรและสมาชิกในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ระหว่าง พ.ศ. 2561 – 2565 มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยในปี พ.ศ. 2565 มีจำนวน 526 แห่ง เพิ่มขึ้นจากปีก่อน และมีสมาชิกจำนวน 1,071,677 คน โดยจังหวัดนครราชสีมามีจำนวนมากที่สุด มีสัดส่วนจำนวนสหกรณ์คิดเป็นร้อยละ 30.99 รองลงมาคือจังหวัดสุรินทร์ บุรีรัมย์และจังหวัดชัยภูมิ ปรากฏตามตารางที่ 59 ข้างท้ายนี้

ตารางที่ 59 : แสดงจำนวนสหกรณ์การเกษตรและสมาชิก

จังหวัด	สหกรณ์(แห่ง)					สมาชิก (คน)					สัดส่วนจำนวนสหกรณ์
	61	62	63	64	65	2561	2562	2563	2564	2565	
นครราชสีมา	99	118	151	150	163	305,627	307,013	430,035	433,339	433,339	30.99
ชัยภูมิ	63	87	84	75	95	159,927	184,824	186,989	184,732	184,732	18.06
บุรีรัมย์	88	85	102	100	114	200,000	190,841	226,343	223,105	223,105	21.67
สุรินทร์	76	107	95	93	154	187,247	245,962	230,074	230,501	230,501	29.28
กลุ่มจังหวัด	326	397	432	418	526	852,801	928,640	1,073,441	1,071,677	1,071,677	100.00

ที่มา กรมส่งเสริมสหกรณ์/ข้อมูลสารสนเทศสหกรณ์/สถิติสหกรณ์
หมายเหตุ : ข้อมูลเฉพาะสหกรณ์การเกษตร ไม่รวมชุมนุมสหกรณ์

ผลิตภัณฑ์ไหม ในปี พ.ศ.2566 กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 เกษตรกรที่มีอาชีพปลูกหม่อนเลี้ยงไหม มีจำนวน 22,810 ราย เพิ่มขึ้นจากปีก่อนที่มีจำนวน 21,842 ราย และมีพื้นที่ปลูกหม่อนเลี้ยงไหม จำนวน 22,677 ไร่ เพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้า ซึ่งมีจำนวน 20,188 ไร่ แต่ปริมาณผลผลิตเส้นไหมลดลงจากปีก่อน จาก 95,083 กิโลกรัม/ปี เป็น 70,708 กิโลกรัม/ปี แม้ว่าปริมาณผลผลิตจะลดลงก็ตาม แต่จากราคาเส้นไหมเฉลี่ยจะเพิ่มขึ้นจากปีก่อน ซึ่งมีราคาอยู่ที่ 1,825 บาท จึงทำให้มูลค่าผลผลิตเส้นไหมเพิ่มขึ้นจากปีก่อนที่มีมูลค่า 113,358,392 บาท เป็น 129,717,400 บาท ปรากฏตามตารางที่ 60 แนบท้ายนี้

ตารางที่ 60 : แสดงข้อมูลพื้นที่ปลูกหม่อนเลี้ยงไหมและรายได้จากเส้นไหม

รายการ	พ.ศ. 2562	พ.ศ. 2563	พ.ศ. 2564	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566
พื้นที่ปลูกหม่อนเลี้ยงไหม (ไร่)	30,016	24,925	27,789	20,188	22,677
เกษตรกรผู้ปลูกหม่อนเลี้ยงไหม (ราย)	30,755	29,169	30,172	21,842	22,810
ผู้ผลิตผ้าไหมและหรือผลิตภัณฑ์ไหม (ราย)	31,125	24,049	25,542	13,104	13,714
ผลผลิตเส้นไหม (กก./ปี)	108,110	137,032	163,201	95,083	70,708
ราคาเส้นไหมเฉลี่ย (บาท/กก.)	1,837.50	1,643.75	1,543.75	1,662.50	1,825.00
มูลค่าผลผลิตเส้นไหมรวม (บาท)	180,367,500	193,880,000	251,301,050	113,358,392	129,717,400

ที่มา : ศูนย์หม่อนไหมเฉลิมพระเกียรติฯ ในกลุ่มจังหวัด ฯ

จากการวิเคราะห์ข้อมูลระหว่างปี พ.ศ. 2562 – 2566 จะเห็นได้ว่า ราคาเส้นไหมเฉลี่ยมีผลต่อเกษตรกร เป็นแรงจูงใจให้เกษตรกรยังคงทำอาชีพปลูกหม่อนเลี้ยงไหม และเป็นไปตามจำนวนผู้ผลิตไหมหรือผลิตภัณฑ์ไหม หากมีจำนวนมากก็จะมีตลาดที่รอรับผลผลิตจากเส้นไหม มีความต้องการสูงก็จะส่งผลต่อมูลค่าผลผลิตเส้นไหมด้วย

สำหรับรายได้จากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ไหมในภาพรวมของกลุ่มจังหวัด ฯ ในปี พ.ศ.2566 มี 7,589.57 ล้านบาท ลดลงจากปีก่อนที่มีมูลค่า 7,869.21 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ -3.55 เนื่องจากยอดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ไหมในพื้นที่จังหวัดชัยภูมิ และจังหวัดบุรีรัมย์ที่เพิ่มขึ้นเล็กน้อยเท่านั้น ซึ่งสอดคล้องกับปริมาณผลผลิตที่ลดลงด้วย ปรากฏตามตารางที่ 61 และกราฟที่ 22 ข้างท้ายนี้

ตารางที่ 61 : ข้อมูลค่าจากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ไหมของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1

ข้อมูลพื้นฐานประกอบตัวชี้วัด	ผลการดำเนินงานในอดีต ปีงบประมาณ พ.ศ. (ล้านบาท)			ร้อยละที่เพิ่มขึ้น	
	พ.ศ. 2564	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566	2565	2566
กลุ่มจังหวัดฯ	**5,827.46**	**7,869.21**	**7,589.57**	**35.04**	**-3.55**
นครราชสีมา	2,534.43	2,649.18	3,031.75	4.53	14.44
ชัยภูมิ	544.52	2,324.35	1,405.47	326.86	-39.53
บุรีรัมย์	914.62	963.22	970.52	5.31	0.76
สุรินทร์	1,833.88	1,932.45	2,181.83	5.37	12.90

ที่มา : ศูนย์หม่อนไหมเฉลิมพระเกียรติฯ ในกลุ่มจังหวัด ฯ และสำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดในกลุ่มจังหวัดฯ

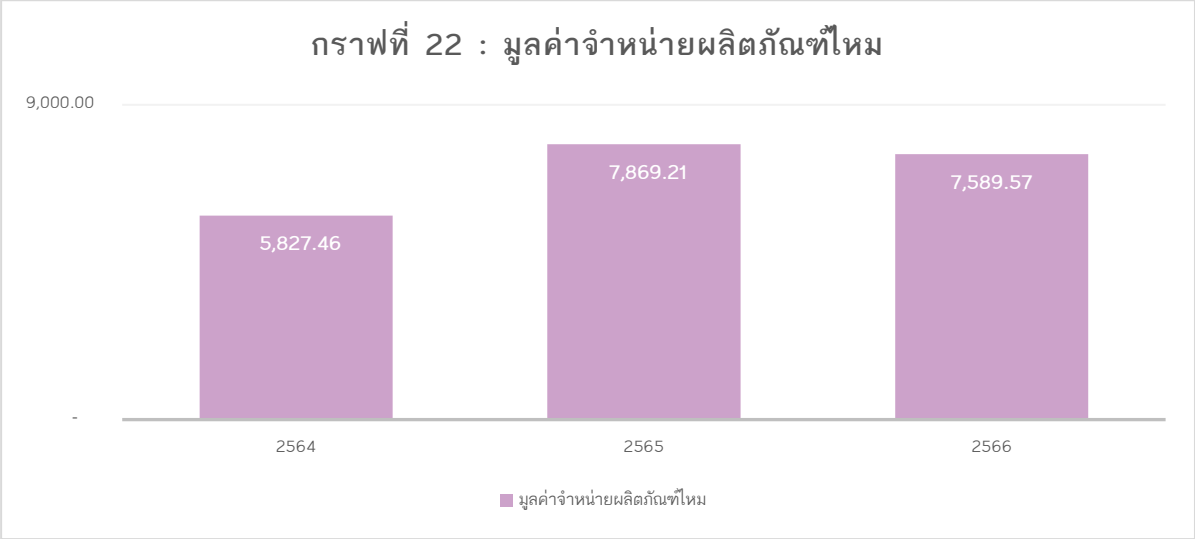

เมื่อพิจารณาแล้วพบว่า ปี พ.ศ. 2566 ผลิตภัณฑ์ที่ได้รับตรานกยูงพระราชทานลดลงจากปีก่อน แม้ว่ากลุ่มจังหวัดฯ และส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง โดยศูนย์หม่อนไหมเฉลิมพระเกียรติฯ ในพื้นที่ สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด ได้ให้ความสำคัญของการผลิต ผลิตภัณฑ์ไหมให้ได้คุณภาพและมาตรฐาน แต่เนื่องจากการผลิตที่ลดลง และจำนวนผู้ส่งขอการตรานกยูงก็ลดลงตาม ปรากฏตามตารางที่ 62 ข้างท้ายนี้

ตารางที่ 62 : ผลิตภัณฑ์ของจังหวัดที่ได้รับดวงตรานกยูงพระราชทาน

ตรานกยูงพระราชทาน (ดวง)	กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1				
	พ.ศ. 2562	**พ.ศ. 2563**	**พ.ศ. 2564**	**พ.ศ. 2565**	**พ.ศ. 2566**
นกยูงสีทอง(ดวง)	3,736	1,931	1,931	2,244	2,480
นกยูงสีน้ำเงิน(ดวง)	53,780	63,387	63,387	85,006	70,825
นกยูงสีเขียว(ดวง)	8,163	20,202	20,202	1,246	13,248
นกยูงเงิน (ดวง)	2,346	1,827	1,827	3,040	1,141
รวม (ดวง)	**68,025**	**87,346**	**87,346**	**91,535**	**87,695**

ที่มา : ศูนย์หม่อนไหมเฉลิมพะเกียรติฯในกลุ่มจังหวัดฯ

1.2.4 ด้านอุตสาหกรรม/วิสาหกิจ

(1) แนวโน้มการลงทุนภาคอุตสาหกรรม

ศูนย์วิจัยเศรษฐกิจ ธุรกิจและเศรษฐกิจฐานราก ธนาคารออมสิน ได้ทำการศึกษาและสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ประกอบการที่อยู่ในธุรกิจและอุตสาหกรรมที่มีความสำคัญหรือรายได้หลักประมาณ 10 – 20 ธุรกิจ/อุตสาหกรรมในแต่ละภูมิภาค โดย**ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง (ชัยภูมิ นครราชสีมา บุรีรัมย์ สุรินทร์ ศรีสะเกษ อุบลราชธานี อำนาจเจริญ และยโสธร)** กิจกรรมที่มีแนวโน้มที่ดี ได้แก่

การผลิตอุตสาหกรรมพื้นฐานและการผลิตสูตรตำรับทางเภสัชกรรม

เป็นอุตสาหกรรมที่มีแนวโน้มเติบโต ได้รับปัจจัยสนับสนุนจากการที่ประเทศไทยกำลังเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ ทำให้แนวโน้มการใช้เภสัชภัณฑ์มีแนวโน้มสูงขึ้นตามมาด้วย นอกจากนี้พื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง มีแผนขยายโรงพยาบาลภายใน เช่น โครงการขยายตัวของโรงพยาบาลนางรอง บุรีรัมย์ และโครงการขยายตัวของโรงพยาบาลสรรพสิทธิประสงค์ ส่งผลให้ผู้ประกอบธุรกิจการผลิตเภสัชภัณฑ์พื้นฐานและผลิตสูตรตำรับทางเภสัชกรรมมีโอกาสขยายธุรกิจ และอีกหนึ่งธุรกิจที่สามารถพบได้คือ โรงงานผลิตยาสมุนไพรซึ่งตั้งอยู่ที่จังหวัดอำนาจเจริญ อย่างไรก็ตามการปรับขึ้นของอัตราค่าจ้างขั้นต่ำส่งผลให้ผู้ประกอบการมีต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้น ประกอบกับการนำเขาเภสัชภัณฑ์จากต่างประเทศที่มีต้นทุนการผลิตที่ถูกกว่า จึงทำให้ผู้ประกอบการเกิดการแข่งขันทางด้านราคาขึ้นเช่นกัน

การก่อสร้างอาคาร

มีแนวโน้มเติบโตที่ดี เนื่องจากจังหวัดในพื้นที่ ได้แก่ จังหวัดนครราชสีมาและอุบลราชธานี ถูกตั้งเป้าหมายให้เป็นเมืองศูนย์กลางของภาคอีสาน ประกอบด้วยจังหวัดชัยภูมิ บุรีรัมย์ และสุรินทร์ ถูกตั้งให้เป็นเมืองเศรษฐกิจคู่ขนาน การตั้งเป้าหมายดังกล่าวส่งผลให้ปริมาณการลงทุนภายในพื้นที่มีแนวโน้มสูงขึ้นในไตรมาสที่ 1 ของปี 2561 จังหวัดนครราชสีมา และบุรีรัมย์ ติด 1 ใน 10 ของจังหวัดที่ได้รับการออกใบอนุญาตก่อสร้างที่อยู่อาศัยประเภทแนวราบและประเภทอาคารชุดมากที่สุดของประเทศ ทำให้ผู้ประกอบการในพื้นที่มีรายได้และขยายธุรกิจต่อไปได้ อย่างไรก็ตามมีผู้ประกอบการในพื้นที่จำนวนมาก ส่งผลให้เกิดการแข่งขันด้านราคา ราคาวัสดุก่อสร้างที่มีแนวโน้มสูงขึ้น และอัตราค่าจ้างขั้นต่ำที่ถูกปรับขึ้นเช่นกัน ทำให้ผู้ประกอบการมีต้นทุนสูงขึ้น นอกจากนี้ยังขาดแคลนแรงงานเป็นอีกปัจจัยฉุดรั้งความสำคัญ ของธุรกิจนี้

การขนส่งทางบก

มีแนวโน้มปรับตัวไปในทางที่ดี เนื่องจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ถูกตั้งเป้าหมายให้เป็นเมืองศูนย์กลางและเมืองเศรษฐกิจคู่ขนาน ส่งผลให้มีการพัฒนาระบบการขนส่งทางบกภายในพื้นที่ต่างๆ เช่น รถไฟทางคู่สายชุมทางมากะเบา – ชุมทางจิระ และสายชุมทางจิระ-ขอนแก่น รถไฟความเร็วสูงกรุงเทพ – หนองคาย ประกอบกับหน่วยงานรัฐบาลมีโครงการสร้างทางหลวงเชื่อมโยงระหว่างจังหวัดศรีสะเกษและสุรินทร์ ด้วยปัจจัยสนับสนุนต่างๆ ทำให้การขนส่งสะดวกสบายยิ่งขึ้น ส่งเสริมให้ผู้ประกอบการสร้างรายได้มากขึ้น อย่างไรก็ตามส่งผลให้เกิดการแข่งขันด้านราคาที่รุนแรง รวมทั้งการขยายตัวของผู้ประกอบการรายใหญ่ ได้แก่ Grab ส่งผลให้เกิดการแย่งชิงลูกค้าภายในพื้นที่กับผู้ประกอบการท้องถิ่น กิจกรรมด้านสุขภาพของมนุษย์มีแนวโน้มขยายตัวสูง เนื่องจากปริมาณผู้ต้องการใช้บริการมีจำนวนมาก แต่พื้นที่รองรับไม่เพียงพอ ปัญหานี้จึงสะท้อนไปถึงโครงการขยายโรงพยาบาล จังหวัดบุรีรัมย์ต้องการยกระดับให้เป็นศูนย์กลางทางการแพทย์ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง และจัดตั้งศูนย์ดูแลผู้สูงอายุ อย่างไรก็ตามปัจจัยที่ฉุดรั้งแนวคิดนี้คือจำนวนบุคลากรทางการแพทย์ไม่เพียงพอต่อผู้มาใช้บริการ

ไฟฟ้า ก๊าซ ไอน้ำและระบบการปรับอากาศ

อุตสาหกรรมการผลิตไฟฟ้ามีแนวโน้มขยายตัวสูงขึ้น สะท้อนได้จากยอดการผลิตไฟฟ้าที่สูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ปริมาณการผลิตไฟฟ้ามีปัจจัยสนับสนุนมาจากการขยายตัวของอุตสาหกรรมและพัฒนาโครงสร้างเมืองต่างๆ เช่น อัตราการเพิ่มขึ้นของที่อยู่อาศัยและการขยายตัวของโรงงาน อีกทั้งการพัฒนายานยนต์ไฟฟ้าเป็นอีกปัจจัยสำคัญที่ทำให้ความต้องการกำลังไฟฟ้ามีมากขึ้นในอนาคต

การผลิตเสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย

มีแนวโน้มดีขึ้น สะท้อนได้จากยอดส่งออกของเสื้อผ้านักกีฬาแบรนด์เนมไปยังประเทศแถบอเมริกา ยุโรป และเอเชีย เพิ่มขึ้น ประกอบกับการขยายตัวของห้างสรรพสินค้าขนาดใหญ่ ส่งผลให้ความต้องการผลิตเสื้อผ้ามากขึ้น รวมทั้งมหาวิทยาลัยที่มีชื่อเสียงหลายแห่งตั้งอยู่ในพื้นที่ภาคนี้ จึงมีความต้องการเครื่องแต่งกายของนักศึกษาจำนวนมาก อย่างไรก็ตามอุตสาหกรรมนี้ประสบปัญหาการแข่งขันด้านราคากับผู้ผลิตต่างประเทศ โดยเฉพาะกัมพูชา ประเทศบังคลาเทศ ประเทศศรีลังกา และประเทศอินโดนีเซีย ซึ่งมีการจ้างแรงงานขั้นต่ำที่ถูกกว่าประเทศไทย

การผลิตผลิตภัณฑ์อาหาร

อุตสาหกรรมการผลิตผลิตภัณฑ์อาหารค่อนข้างหลากหลาย เช่น การผลิตน้ำตาลจากอ้อย การสีข้าว และการผลิตแป้งมันสำปะหลัง มีแนวโน้มเติบโตที่ดี เพราะมีความต้องการทั้งภายในและภายนอกประเทศ อย่างไรก็ตามอุตสาหกรรมนี้มีการแข่งขันที่สูง เนื่องจากมีผู้ประกอบการรายใหญ่อยู่ในพื้นที่จำนวนมาก

การขายปลีก (ยกเว้น ยานยนต์และจักรยานยนต์)

มีแนวโน้นปรับตัวดีขึ้น จากการสนับสนุนการท่องเที่ยวภายในพื้นที่และพัฒนาโครงสร้างต่างๆ เช่น การเพิ่มเที่ยวบินจังหวัดบุรีรัมย์ ประกอบกับการพัฒนาจังหวัดพื้นที่ให้เป็นศูนย์กลางและเมืองเศรษฐกิจคู่ขนาน ส่งผลให้ประชาชนมีแนวโน้มเดินทางมาในพื้นที่สูงขึ้น เปิดโอกาสสร้างรายได้ให้กับธุรกิจการขายปลีก ยกเว้นยานยนต์และจักรยานยนต์ อย่างไรก็ตามกำลังซื้อจากภาคเกษตรซึ่งเป็นหนึ่งในอาชีพหลักของคนในพื้นที่ยังไม่สูงมากนัก เนื่องจากราคาที่ตกต่ำของสินค้าการเกษตรบางประเภท ทำให้เกษตรกรมีรายได้น้อยและระมัดระวังการใช้จ่ายมาขึ้น นอกจากนี้การขยายสาขาของห้างสรรพสินค้าขนาดใหญ่และธุรกิจแฟรนไซส์ ส่งผลต่อผู้ประกอบการร้านค้าขายปลีกท้องถิ่น

กิจกรรมเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์

ขยายตัวเพิ่มขึ้นเล็กน้อย ตามความต้องการที่อยู่อาศัยที่ยังมีอยู่ต่อเนื่อง ไม่ว่าจะเป็นการซื้อบ้านใกล้สถาบันการศึกษาหรือใกล้กับห้างสรรพสินค้า อีกทั้งบริเวณตามแนวมอเตอร์เวย์เป็นอีกที่มีคนให้ความสนใจ เช่น จังหวัดนครราชสีมามีแผนลงทุนสร้างคอนมิเนียม อาคารพาณิชย์ โครงการบ้านจัดสรร จังหวัดอุบลราชธานี จังหวัดสุรินทร์ และจังหวัดนครราชสีมาติดอันดับ 1 ใน 10 ของจังหวัดที่ได้รับใบอนุญาตจัดสรรที่ดินสูงสุดในประเทศ อย่างไรก็ตามราคาประเมินที่ดินเฉลี่ยทั้งพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่างถูกคาดการณ์ว่าจะปรับเพิ่มขึ้นร้อยละ 20.84 ราคาที่ดินสูงขึ้นเป็นการเพิ่มต้นทุนให้กับผู้ประกอบการ

ที่พักแรม

มีแนวโน้มขยายตัวเล็กน้อย จากกลุ่มนักท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมโดยเฉพาะการท่องเที่ยวในพื้นที่ริมฝั่งแม่น้ำโขง เช่น การท่องเที่ยวบริเวณแก่งคันสูงในจังหวัดอำนาจเจริญและอุทยานแห่งชาติผลแต้มของจังหวัดอุบลราชธานี และการส่งเสริมจากรัฐบาลในเรื่องของการท่องเที่ยวเมืองรอง ปริมาณนักท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น เช่น จังหวัดบุรีรัมย์ เป็นผลให้ความต้องการขยายพื้นที่ที่พักแรมมีแนวโน้มสูงขึ้น เพื่อรองรับปริมาณนักท่องเที่ยว อย่างไรก็ตามโครงการพัฒนาจังหวัดให้เป็นเมืองศูนย์กลางหรือสนับสนุนการท่องเที่ยวเมืองรองส่งผลต่อการแข่งขันของธุรกิจในพื้นที่มีแนวโน้มสูงขึ้น

กิจกรรมที่มีแนวโน้มทรงตัว ได้แก่

การขายส่ง (ยกเว้น ยานยนต์และจักรยานยนต์)

การขายส่ง ในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ทรงตัว เนื่องจากราคาที่ตกต่ำของสินค้าการเกษตรบางประเภท เช่น ราคายางพาราที่ลดลงอย่างต่อเนื่อง และอ้อยจากการที่ผลผลิตเกินความต้องการของตลาด อย่างไรก็ตาม ในปี 2561 การผลิตเสื้อผ้ากีฬาแบรนด์เนมเพื่อขายและส่งออกไปยังประเทศ แถบอเมริกา ยุโรป และเอเชีย ปรับตัวดีขึ้น และการขยายตัวของห้างสรรพสินค้าขนาดใหญ่ ส่งผลให้มีความต้องการซื้อเสื้อผ้าและผลิตภัณฑ์ต่างๆ เพิ่มมากขึ้น

การเพาะปลูกและการเลี้ยงสัตว์ การล่าสัตว์และกิจกรรมบริการที่เกี่ยวข้อง

ยังทรงตัว โดยการเกษตรที่สำคัญในบริเวณนี้มีความหลากหลาย เช่น การทำนา การปลูกมันสำปะหลัง การปลูกอ้อย การปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ และปลูกยางพารา แต่ราคาผลผลิตปรับตัวลดลงอย่างต่อเนื่องจากผลผลิตที่มีปริมาณมากเกินความต้องการ อีกทั้งการแข่งขันด้านราคากับต่างประเทศ นอกจากนี้ยังเกิดปัญหาอุทกภัยบ่อยครั้ง ส่งผลให้เกษตรกรสูญเสียผลผลิตทางการเกษตรและมีรายได้น้อยลงตามมาด้วย

ที่มา : การวิเคราะห์/วิจัยธุรกิจและอุตสาหกรรม ในแต่ละภูมิภาค ครึ่งปีหลัง 2561 และแนวโน้ม โดยศูนย์วิจัยเศรษฐกิจ ธุรกิจและเศรษฐกิจฐานราก ธนาคารออมสิน

กลุ่มจังหวัด ฯ คาดว่า แนวโน้มการลงทุนภาคอุตสาหกรรมจะเพิ่มขึ้น เนื่องจากการฟื้นตัวของเศรษฐกิจโลก รัฐบาลจึงมีนโยบายที่จะส่งเสริมและสนับสนุนอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) และผู้ประกอบการสินค้า OTOP ทุกตำบลทั่วประเทศ ซึ่งจะส่งผลให้เศรษฐกิจในระดับพื้นที่กลุ่มจังหวัด ฯ ดีขึ้นอย่างแน่นอน

(2) มูลค่าผลิตภัณฑ์ภาคอุตสาหกรรม

เมื่อพิจารณาที่มูลค่าผลิตภัณฑ์ภาคอุตสาหกรรม ณ ราคาประจำปี ระหว่างปี พ.ศ. 2556 - 2565 จะเห็นว่ามีมูลค่าเพิ่มขึ้น เมื่อพิจารณาอัตราการขยายตัวของภาคอุตสาหกรรมมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเช่นกัน แต่ลดลงไปในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19 คือช่วงปลายปี พ.ศ. 2562 - พ.ศ. 2563 ซึ่งสถานการณ์การระบาดค่อนข้างรุนแรง และกลับดีขึ้นในช่วงปี พ.ศ. 2564 ปรากฏตามกราฟที่ 23 ข้างท้ายนี้

กราฟที่ 23 : มูลค่าผลิตภัณฑ์ภาคอุตสาหกรรม ณ ราคาประจำปี และอัตราการขยายตัว แบบปริมาณลูกโซ่

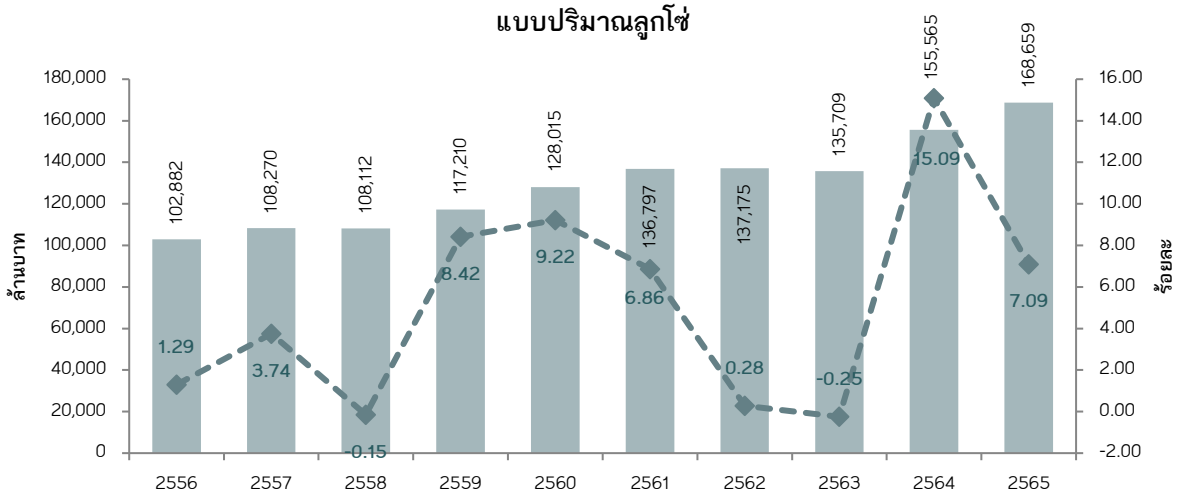

ที่มา : กองบัญชีประชาชาติ สำนักงานสภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

(3) สัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์ภาคอุตสาหกรรม ณ ราคาประจำปี 3 อันดับแรกของจังหวัดในกลุ่มจังหวัด (ที่มา : กองบัญชีประชาชาติ สำนักงานสภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ)

จังหวัดนครราชสีมา : 1. อาหารและเครื่องดื่ม 2.การผลิตผลิตภัณฑ์อิเล็กทรอนิกส์ 3.การผลิตผลิตภัณฑ์ยางและพลาสติก

กราฟที่ 24 : สัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์ภาคอุตสาหกรรม ณ ราคาประจำปี 3 อันดับแรก (%)

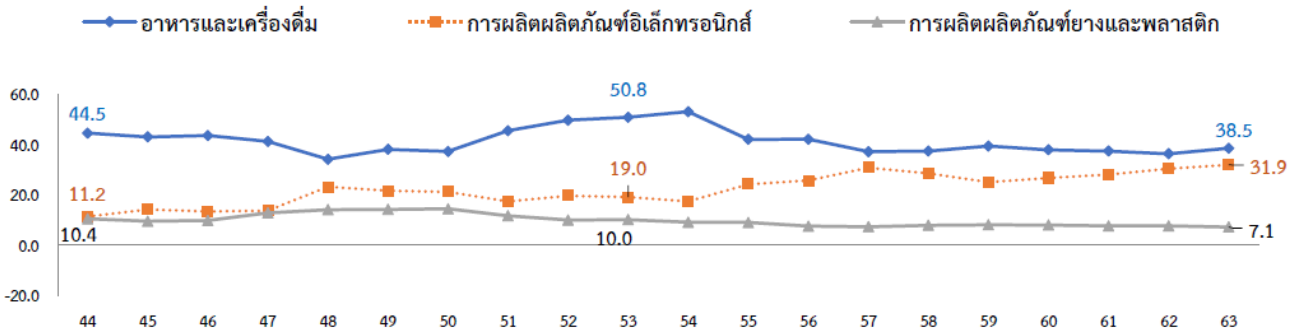

จังหวัดชัยภูมิ : 1. อาหารและเครื่องดื่ม 2.การผลิตสิ่งทอ 3.การผลิตเสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย

กราฟที่ 25 : สัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์ภาคอุตสาหกรรม ณ ราคาประจำปี 3 อันดับแรก (%)

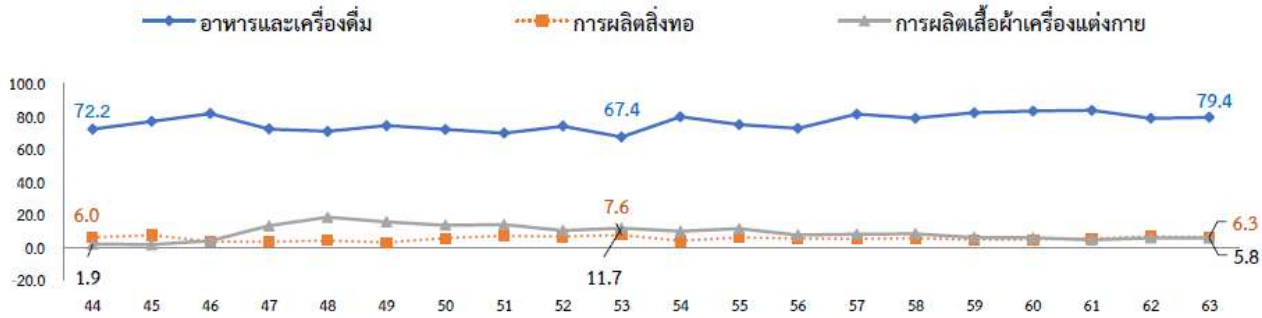

จังหวัดบุรีรัมย์ : 1. อาหารและเครื่องดื่ม 2.การผลิตผลิตภัณฑ์ยางและพลาสติก 3.การผลิตเสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย

กราฟที่ 26 : สัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์ภาคอุตสาหกรรม ณ ราคาประจำปี 3 อันดับแรก (%)

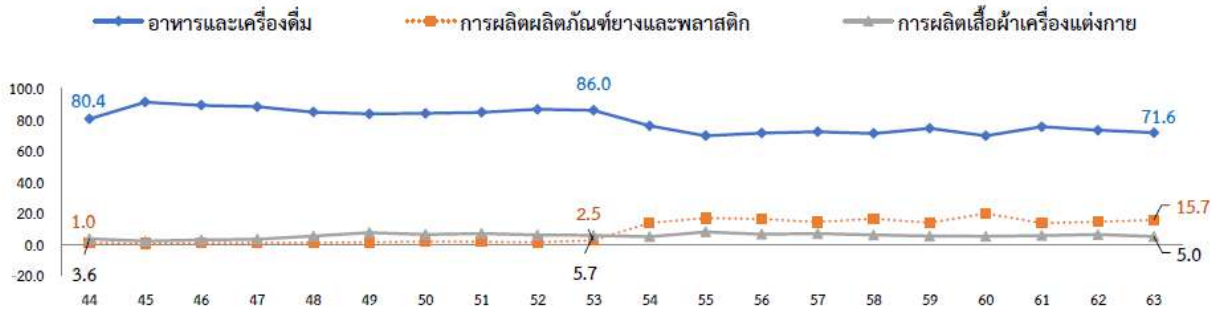

จังหวัดสุรินทร์ : 1. อาหารและเครื่องดื่ม 2.การผลิตเสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย 3.การผลิตเครื่องจักรและเครื่องมือซึ่งมิได้จัดประเภทไว้ในที่อื่น

กราฟที่ 27 : สัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์ภาคอุตสาหกรรม ณ ราคาประจำปี 3 อันดับแรก (%)

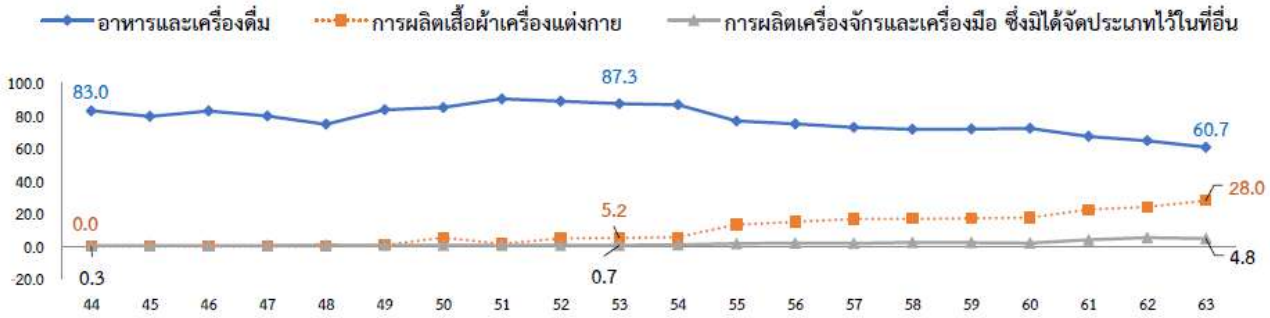

จากข้อมูลเบื้องต้น แสดงให้เห็นว่าอุตสาหกรรมอาหารและเครื่องดื่ม เป็นอุตสาหกรรมอันดับ 1 ของกลุ่มจังหวัดฯ

(4) ข้อมูลด้านอุตสาหกรรม

จากข้อมูลของจังหวัดในกลุ่มจังหวัด ฯ ในปี พ.ศ. 2564 พบว่า กลุ่มจังหวัด ฯ มีจำนวนโรงงานทุกประเภทและเงินทุน สรุปได้ ดังนี้

- โรงงานทุกประเภท รวม 2,707 โรงงาน ลดลงจากปีก่อนที่มี จำนวน 2,820 โรงงาน (ลดลง 113 โรงงาน)
- ด้านจำนวนเงินทุนในปี พ.ศ. 2564 มีจำนวนเงินลงทุนรวมทั้งกลุ่มจังหวัด จำนวน 372,809.04 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีก่อนที่มี 368,735.45 ล้านบาท (เพิ่มขึ้น 4,073.59 ล้านบาท)

จังหวัดในกลุ่มจังหวัด ฯ โดยเฉพาะจังหวัดนครราชสีมา เป็นจังหวัดที่มีโรงงานอุตสาหกรรมมากที่สุดในกลุ่มจังหวัดฯ และมีจำนวนมากเกินครึ่งหนึ่งของโรงงานอุตสาหกรรมทั้งหมดของกลุ่มจังหวัดฯ และมีแนวโน้มที่จะมีสัดส่วนมากขึ้นเรื่อย ๆ แสดงให้เห็นว่าอุตสาหกรรมในกลุ่มจังหวัดฯ เป็นอุตสาหกรรมประเภทที่ต้องการพึ่งพาเมืองในการเลือกทำเลที่ตั้ง เพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน เนื่องจากมีโครงสร้างพื้นฐานและบุคลากรสนับสนุนที่สอดคล้องกับความต้องการในการพัฒนาอุตสาหกรรม

เมื่อพิจารณาการเปลี่ยนแปลงจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมใน 3 ช่วงปี ระหว่างปี พ.ศ.2562 – 2564 แล้ว จังหวัดในกลุ่มจังหวัดส่วนใหญ่มีจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมลดลง ตามสภาวการณ์เศรษฐกิจ ที่เจอผลกระทบจากการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ทำให้ภาคเศรษฐกิจชะลอตัว ผู้ประกอบการและผู้ลงทุนหลายรายไม่สามารถพยุงภาระค่าใช้จ่ายได้ จึงทำให้โรงงานหลายโรงงานต้องปิดตัว โดยเฉพาะจังหวัดชัยภูมิที่มีโรงงานปิดตัวไปหลายโรงงาน คงเหลือแต่อุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับด้านเกษตร อาหาร เครื่องดื่ม สิ่งทอ และเครื่องแต่งกาย ปรากฏตามตารางที่ 63 และกราฟที่ 28 ข้างท้ายนี้

ตารางที่ 63 : แสดงข้อมูลสถิติสะสมจำนวนโรงงานที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการ ตาม พ.ร.บ.โรงงาน พ.ศ. 2535

จังหวัด	โรงงานอุตสาหกรรมกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1							
	ปี พ.ศ.2562		ปี พ.ศ.2563		ปี พ.ศ.2564		ปี 2564 เพิ่มขึ้น/ลดจากปีก่อน	
	แห่ง	เงินทุน (ล้านบาท)	แห่ง	เงินทุน (ล้านบาท)	แห่ง	เงินทุน (ล้านบาท)	แห่ง	เงินทุน (ล้านบาท)
จังหวัดนครราชสีมา	1,721	294,395.80	1,696	297,175.65	1,757	305,311.81	61	8,136.16
จังหวัดชัยภูมิ	384	25,270.16	371	23,599.05	149	12,774.54	-222	-10,824.51
จังหวัดบุรีรัมย์	404	30,476.33	387	29,436.75	418	32,329.59	31	2,892.84
จังหวัดสุรินทร์	325	10,160.56	366	18,524	383	22,393.10	17	3,869.1
รวม	2,834	360,302.85	2,820	368,735.45	2,707	372,809.04	-113	4,073.59

ที่มา : สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดในกลุ่มจังหวัด

กราฟที่ 28 : จำนวนโรงงานแยกรายจังหวัด

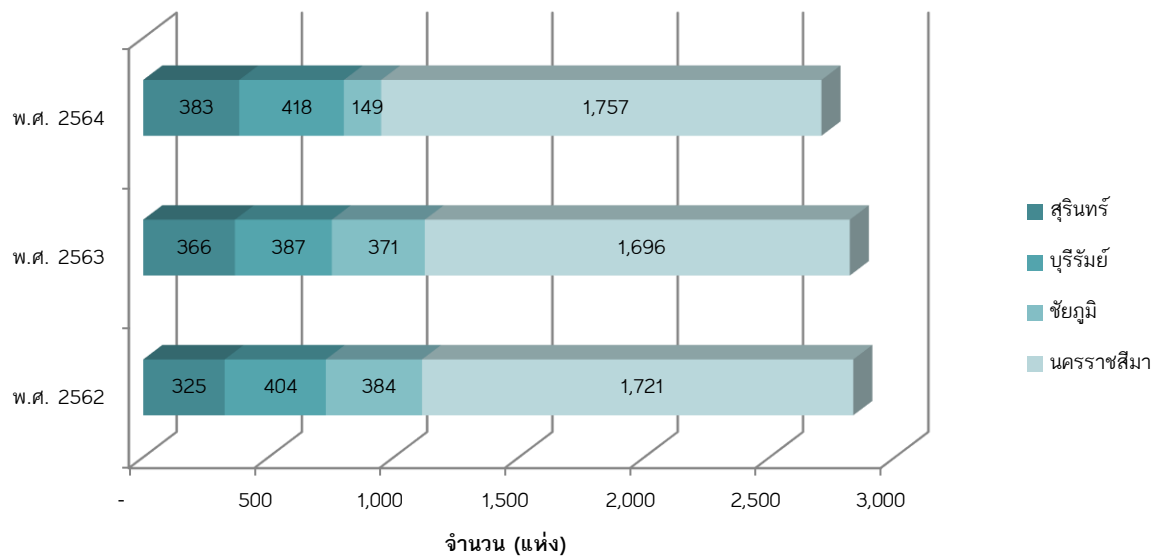

(5) อุตสาหกรรมที่เชื่อมโยงกับประเด็นการพัฒนาที่สำคัญของกลุ่มจังหวัด ทั้ง 3 ประเด็นยุทธศาสตร์ ที่สำคัญได้แก่ อุตสาหกรรมการเกษตร อาหาร เครื่องดื่ม และเครื่องแต่งกาย ระหว่างปี พ.ศ. 2561 – 2564 มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยสัดส่วนของอุตสาหกรรมการเกษตรมีจำนวนเป็นอันดับ 1 คิดเป็นร้อยละ 58 รองลงมาเป็นอุตสาหกรรมอาหาร คิดเป็นร้อยละ 34 ปรากฏตามตารางที่ 64 และกราฟที่ 29 ข้างท้ายนี้

ตารางที่ 64 : แสดงจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมที่เชื่อมโยงกับประเด็นยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัด ฯ

ประเภท/สาขาอุตสาหกรรม	พ.ศ.2561		พ.ศ.2562		พ.ศ. 2563		พ.ศ. 2564	
	แห่ง	เงินทุน (ล้านบาท)	แห่ง	เงินทุน (ล้านบาท)	แห่ง	เงินทุน (ล้านบาท)	แห่ง	เงินทุน (ล้านบาท)
การเกษตร	736	31,976.69	575	36,689.09	578	37,001.77	584	37,525.38
อาหาร	444	41,188.36	329	42,921.05	331	46,928.22	340	50,201.57
เครื่องดื่ม	37	12,420.08	24	10,702.68	25	10,711.40	26	10,719.40
สิ่งทอ	53	2,456.95	24	1,131.51	22	1,127.61	22	1,127.61
เครื่องแต่งกาย	48	2,567.77	37	1,833.55	34	1,861.55	35	1,861.92
รวม	**1,318**	**90,609.85**	989	93,277.88	**990**	**97,630.55**	**1,007**	**101,435.88**

ที่มา : ข้อมูลจากสำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดในกลุ่มจังหวัด ฯ

กราฟที่ 29 : แสดงสัดส่วนประเภทอุตสาหกรรมของกลุ่มจังหวัด ปี พ.ศ. 2563

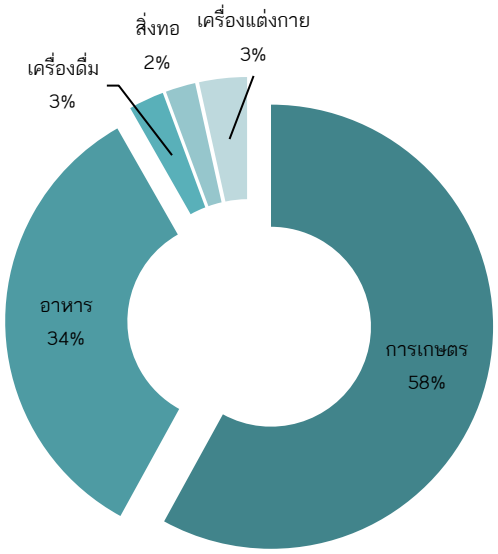

โรงงานหรือสถานประกอบการผลิตสินค้าเกษตรและอาหารที่ได้รับการรับรองมาตรฐานของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 มีจำนวนมากเป็นอันดับ 5 จาก 18 กลุ่มจังหวัด โดยมี

จำนวน 68 แห่ง โดยเฉพาะจังหวัดนครราชสีมา มีจำนวนมากที่สุดเป็นอันดับ 1 ในประเทศ แสดงให้เห็นถึงความเป็นเมืองอุตสาหกรรมเกษตร ตามตารางที่ 65 ข้างท้ายนี้

ตารางที่ 65 : จำนวนโรงงาน/สถานประกอบการผลิตสินค้าเกษตรและอาหารที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน GMP/HACCP

หน่วย : แห่ง

จังหวัด	ค่าสถิติ			ค่าอันดับใน 76 จังหวัด		
	2561	2562	2563	2561	2562	2563
นครราชสีมา	56	58	59	1	1	1
ชัยภูมิ	2	2	2	44	44	44
บุรีรัมย์	3	3	3	36	36	37
สุรินทร์	4	4	4	30	30	30
ค่าเฉลี่ยของประเทศ	9	9	9			
กลุ่มจังหวัด	**65**	**67**	**68**	**5**	**4**	**5**
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	124	126	127	2	2	2

ที่มา : ศูนย์สารสนเทศ กรมปศุสัตว์ และสำนักงานปศุสัตว์จังหวัด และระบบฐานข้อมูลกระทรวงมหาดไทย http://benchmark.moi.go.th

หมายเหตุ : - โรงงานหรือสถานประกอบการผลิตสินค้าเกษตรและอาหารที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน หมายถึง สถานประกอบการที่ได้รับมาตรฐานสถานประกอบการผลิตสินค้าเกษตรและอาหารที่รับรองโดยหน่วยรับรองที่สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหาร (มกอช.) รับรอง จำแนกตามขอบข่ายที่ได้รับการรับรอง ได้แก่ GMP และ HACCP ของสำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ (มกอช.) หรือ สำนักงานมาตรฐานและตรวจสอบสินค้าเกษตร (สมก.)

- โรงงานหรือสถานประกอบการผลิตสินค้าเกษตรและอาหารที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน ในที่นี้ เป็นข้อมูลโรงงานหรือสถานประกอบการ 6 ประเภท ได้แก่ 1) โรงงานผลิตผลิตภัณฑ์ปศุสัตว์เพื่อการส่งออกที่ได้รับการรับรองจากกรมปศุสัตว์ 2) สถานประกอบการที่ได้รับการรับรองสินค้าปศุสัตว์และได้รับอนุญาตให้ใช้เครื่องหมายรับรองสินค้า Q จากกรมปศุสัตว์ 3) ศูนย์รวบรวมน้ำนมดิบที่ได้รับการรับรอง GMP จากกรมปศุสัตว์ 4) โรงฆ่าสัตว์ที่ได้รับการรับรอง GMP จากกรมปศุสัตว์ 5) สถานประกอบการที่ได้รับการรับรองประเภทเนื้อสัตว์/ไข่/ผลิตภัณฑ์สัตว์อนามัยจากกรมปศุสัตว์ และ 6) ศูนย์รวบรวมไข่ที่ได้รับการรับรอง GMP จากกรมปศุสัตว์

(6) ด้านผลิตภาพแรงงาน

ผลิตภาพแรงงานกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ระหว่างปี พ.ศ. 2559 – 2563 มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น จนกระทั่งปี พ.ศ. 2563 ที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ทำให้เศรษฐกิจหยุดชะงัก โรงงานอุตสาหกรรมปิดตัวไปหลายแห่ง ทำให้ผลิตภาพแรงงานในปี พ.ศ. 2563 ตกลง โดยอยู่ที่ 112,267 บาท/คน/ปี แต่ยังสูงกว่าผลิตภาพแรงงานของกลุ่มจังหวัดอื่นๆ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และสูงกว่าค่าเฉลี่ยของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (102,320 บาท/คน/ปี) แต่มีค่าน้อยกว่าค่ากลางของประเทศ (ค่าเฉลี่ยประเทศ 271,934 บาท/คน/ปี)

เมื่อพิจารณาดูเป็นรายจังหวัดในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 พบว่า จังหวัดนครราชสีมามากที่สุด รองลงมาเป็นจังหวัดสุรินทร์ และชัยภูมิ และจังหวัดบุรีรัมย์ ตามลำดับ ปรากฏตามตารางที่ 66 ข้างท้ายนี้

ตารางที่ 66 : แสดงผลิตภาพแรงงาน (บาท/คน/ปี) กลุ่มจังหวัด

ภาค/กลุ่มจังหวัด	2559	2560	2561	2562	2563
ประเทศ	261,284	269,291	282,407	290,409	271,934
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	94,956	97,019	101,663	104,258	102,320
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1	104,073	106,046	110,050	109,525	106,151
อุดรธานี	115,100	114,132	114,584	116,999	112,431
หนองบัวลำภู	73,820	73,735	82,071	79,398	78,599
หนองคาย	111,490	112,315	111,927	117,168	117,279
เลย	90,250	101,369	114,695	106,881	99,759
บึงกาฬ	205,874	201,745	195,819	193,857	191,205
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2	82,192	83,449	85,689	91,858	86,935
มุกดาหาร	77,481	83,829	84,625	88,630	84,114
สกลนคร	84,305	84,469	86,868	95,059	87,779
นครพนม	82,473	82,066	85,147	90,384	87,595
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง	100,924	104,161	107,969	111,320	110,610
ขอนแก่น	140,304	143,481	144,016	151,773	147,250
มหาสารคาม	70,395	75,874	76,309	83,807	89,519
ร้อยเอ็ด	76,437	76,385	84,019	81,508	81,491
กาฬสินธุ์	80,010	83,660	89,563	89,341	88,130
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1	**103,284**	**104,440**	**112,312**	**116,939**	**112,267**
นครราชสีมา	129,653	132,630	148,452	156,274	146,468
ชัยภูมิ	76,459	78,606	87,103	92,456	83,212
บุรีรัมย์	84,763	81,053	77,772	82,358	82,010
สุรินทร์	83,692	85,039	91,622	90,006	93,804

ภาค/กลุ่มจังหวัด	2559	2560	2561	2562	2563
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2	73,286	75,586	77,729	78,509	80,436
อุบลราชธานี	80,808	86,256	87,755	85,562	87,127
ศรีสะเกษ	70,668	70,508	71,853	75,580	76,893
ยโสธร	57,562	55,873	58,752	58,419	62,817
อำนาจเจริญ	67,818	70,911	79,156	86,992	87,325

ที่มา : กองบัญชีประชาชาติ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และสำนักงานสถิติแห่งชาติ

หมายเหตุ :

- ผลิตภาพแรงงาน (Labor Productivity : LP) ในที่นี้หมายถึง ผลิตภาพแรงงานเฉลี่ยต่อคน คือการวัดมูลค่าผลผลิตต่อปัจจัยแรงงาน 1 คน โดยคิดเทียบผลผลิตของแรงงานผ่านผลิตภัณฑ์มวลรวมฯ ในพื้นที่

- การศึกษาผลิตภาพของแรงงานช่วยให้สามารถวัดความสำเร็จของแรงงาน วัดประสิทธิภาพการผลิตโดยส่วนรวม ช่วยให้เข้าใจถึงแรงผลักดันที่อยู่เบื้องหลังการเปลี่ยนแปลงค่าจ้าง และช่วยให้สามารถหาระดับความต้องการกำลังคนได้ ทั้งนี้ การเพิ่มขึ้นในผลิตภาพของแรงงานทำให้เกิดผลหลายประการ เช่น ทำให้สินค้าราคาถูกลง มีการจ้างงานมากขึ้น เป็นเครื่องมือในการเพิ่มค่าแรง เป็นต้น

ผลิตภาพแรงงานเฉลี่ย คำนวณได้โดย

$$\frac{\text{มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด/กลุ่มจังหวัด/ภาค (GPP/GPCP/GRP) ณ ราคาประจำปี}}{\text{จำนวนผู้มีงานทำในพื้นที่ (Employed)}}$$

(7) วิสาหกิจ

(7.1) สถานการณ์วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม MSME ปี พ.ศ. 2565

สำนักส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) ได้จัดทำรายงานสถานการณ์วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม MSME ปี พ.ศ. 2565 ปรับตัวดีขึ้น จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เริ่มคลี่คลาย แม้ว่าจำนวนผู้ติดเชื้อโควิดสายพันธุ์โอมิครอนเพิ่มสูงที่สุดเท่าที่เกิดวิกฤตการณ์การแพร่ระบาด แต่ความรุนแรงของโรคไม่มากนัก อีกทั้งไม่มีมาตรการที่ควบคุมอันจะกระทบต่อการดำเนินธุรกิจ ประชาชนสามารถเดินทางออกมาจัดกิจกรรมทางเศรษฐกิจและท่องเที่ยวมากขึ้น ส่งผลให้มีการขยายตัวของนักท่องเที่ยวทั้งคนไทยและต่างชาติ ประกอบกับมาตรการกระตุ้นการท่องเที่ยวจากภาครัฐที่ช่วยกระตุ้นการจับจ่ายใช้สอย ส่งผลดีต่อเศรษฐกิจ อย่างไรก็ตามผลกระทบจากโควิดที่สะสมเป็นเวลานาน ส่งผลต่อกำลังซื้อของผู้บริโภคที่ยังอ่อนแอ รวมถึงภาวะราคาวัตถุดิบ ค่าสินค้า และค่าขนส่งปรับตัวสู.ขึ้น จากผลกระทบทางอ้อมของสงครามรัสเซีย – ยูเครน อีกทั้งสภาวะเงินเฟ้อในประเทศส่งผลทำให้ค่าครองชีพเพิ่มสู.ขึ้นของประชาชน ซึ่งอาจจะส่งผลกระทบต่อภาคธุรกิจในอนาคต

ผู้ประกอบการมีความเชื่อมั่นปรับตัวดีขึ้นจากค่าดัชนีเฉลี่ยในปี 2564 (ม.ค. – ส.ค. 64) โดยเฉพาะภาคการบริการและภาคการค้า ที่ได้รับผลดีจากการเปิดประเทศ ส่งผลดีต่อภาคการท่องเที่ยวและธุรกิจต่อเนื่อง ได้แก่ บริษัทจองทัวร์ ไกด์ ร้านอาหาร โรงแรม รถรับเหมานำเที่ยว และของฝาก/ที่ระลึก

อีกทั้งงานรับเหมาก่อสร้างที่ภาคธุรกิจเริ่มซ่อมแซมและรีโนเวทเพื่อเตรียมรับลูกค้า หลังจากที่สามารถเปิดดำเนินธุรกิจได้เต็มรูปแบบ และช่วงฤดูกาลท่องเที่ยว

ธุรกิจภาคการเกษตร มีความต้องการผลผลิตทางการเกษตรต่อเนื่อง ประกอบกับได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐ ส่งผลดีต่อรายได้จองภาคการเกษตร แต่ในฝั่งของปศุสัตว์ยังต้องแบกรับภาระค่าอาหารสัตว์ที่เพิ่มสูงขึ้นต่อเนื่อง สภาพอากาศที่ส่งผลต่อต้นทุนในการดูแลผลผลิตเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะน้ำ อาหารเสริมของพืชและสัตว์ ปุ๋ย และสารเคมีทางการเกษตร

สำหรับความเชื่อมั่นผู้ประกอบการ MSME ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เศรษฐกิจในพื้นที่ขยายตัว ตามความเชื่อมั่นของผู้บริโภค ประกอบการจัดประชุมสัมมนา โดยเฉพาะภาคราชการและภาคการศึกษาส่งผลต่อกำลังซื้อที่เพิ่มขึ้นในกลุ่มสินค้าอุปโภคบริโภค ร้านอาหาร รวมถึงธุรกิจการเกษตรที่ขายสินค้าได้ราคาดี ในธุรกิจกลุ่มผักและฟาร์มสุกร อย่างไรก็ตามภาคธุรกิจยังคงเผชิญกับต้นทุนราคาสินค้าแม้ว่าสินค้าบางรายการมีการปรับลดลงบ้าง แต่ยังอยู่ในระดับสูงจากค่าขนส่ง โดยเฉพาะภาคการผลิตและธุรกิจการเกษตร

(7.2) จำนวนผู้ประกอบการวิสาหกิจจำแนกตามขนาดธุรกิจ

ข้อมูลจากสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) พบว่า ระหว่างปี พ.ศ. 2556 – 2565 มีแนวโน้มที่ผู้ประกอบการวิสาหกิจจะเพิ่มมากขึ้น แต่ในปี พ.ศ. 2565 มีจำนวนลดลงจากปี พ.ศ. 2564 อย่างไรก็ตาม อัตราการเติบโตเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 0.76 ปรากฏตามตารางที่ 67 และกราฟที่ 30 ข้างท้ายนี้

ตารางที่ 67 : แสดงจำนวนผู้ประกอบการจำแนกตามขนาดธุรกิจ

วิสาหกิจ	2556	2557	2558	2559	2560	2561	2562	2563	2564	2565
Micro	186,977	187,447	194,951	211,237	213,005	213,508	215,285	217,809	219,979	192,558
S	10,316	10,435	10,656	13,390	14,144	14,696	15,426	15,822	16,444	15,961
M	1,034	1,057	1,041	1,233	1,299	1,252	1,356	1,425	1,418	1,413
L	310	321	293	328	318	321	359	350	357	348
รวม	**201,193**	**201,817**	**209,499**	**228,747**	**231,326**	**232,338**	**234,988**	**237,969**	**240,762**	**212,845**
อัตราการเติบโต %	0.70	0.31	3.81	9.19	1.13	0.44	1.14	1.27	1.17	-11.60
อัตราการเติบโตเฉลี่ย 10 ปี										0.76

ที่มา : สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.)

กราฟที่ 30 แสดงการเปลี่ยนแปลงจำนวนผู้ประกอบการรายปี

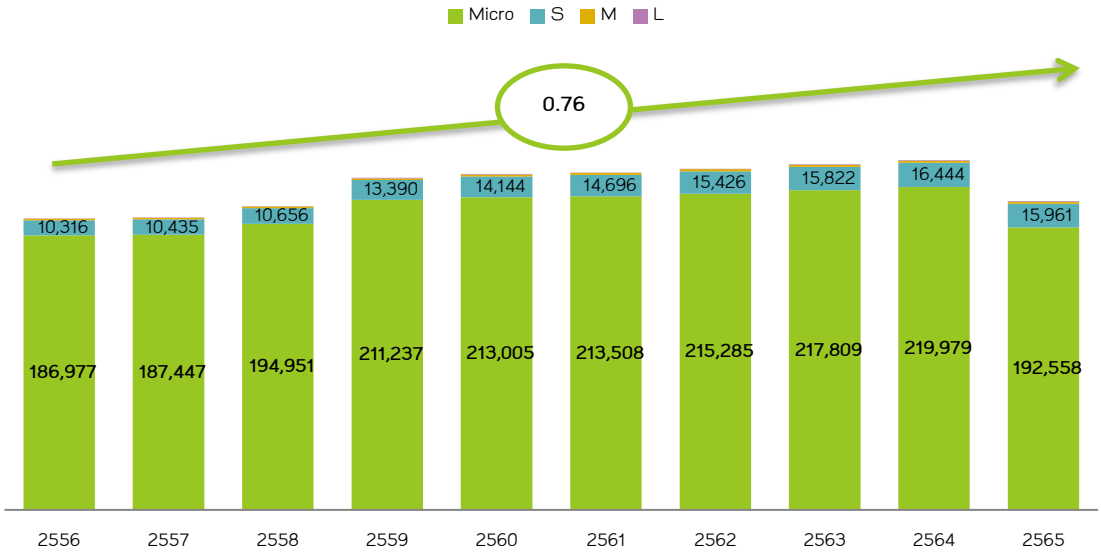

หากแยกตามประเภทธุรกิจแล้วพบว่า วิสาหกิจประเภทภาคการค้ามีมากที่สุด รองลงมาเป็นภาคการบริการ ภาคการผลิต และที่น้อยที่สุดคือภาคธุรกิจการเกษตร โดยในปี พ.ศ. 2565 ภาคการค้ามีสัดส่วนมากถึง ร้อยละ 42.46 ปรากฏตามตารางที่ 68 และกราฟที่ 31 ข้างท้ายนี้

ตารางที่ 68 : วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจำแนกตามประเภทธุรกิจ

วิสาหกิจ	2556	2557	2558	2559	2560	2561	2562	2563	2564	2565	สัดส่วนปี 65
ภาคบริการ	55,726	56,044	56,738	66,088	66,807	67,589	68,017	68,826	69,674	63,440	30.21
ภาคธุรกิจการเกษตร	215	210	3,507	4,680	5,504	5,506	6,776	8,319	8,792	7,780	3.70
ภาคการผลิต	49,408	49,501	52,601	58,008	58,210	57,960	58,379	58,429	59,079	49,620	23.63
ภาคการค้า	93,288	93,505	94,085	97,407	98,248	98,722	99,254	99,832	100,953	89,170	42.46
รวม	198,637	199,260	206,931	226,183	228,769	229,777	232,426	235,406	238,498	210,010	100

ที่มา : สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.)

กราฟที่ 31 : สัดส่วนวิสาหกิจจำแนกตามประเภทธุรกิจปี 2565

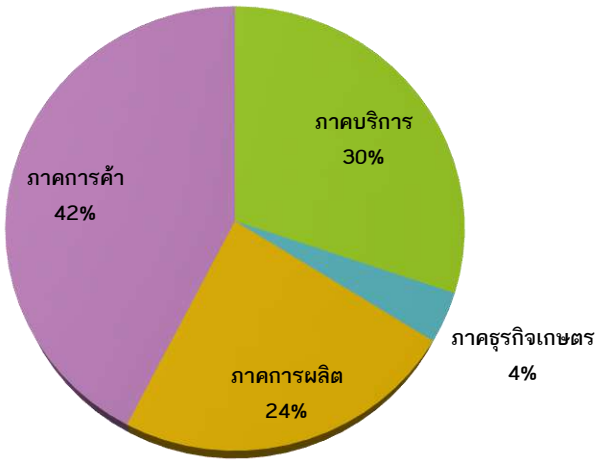

1.2.5 การค้า

(1) มูลค่าการส่งออกสินค้า และการค้าชายแดน

กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 เป็นกลุ่มจังหวัดที่มีศักยภาพสูงด้านการท่องเที่ยว มีความโดดเด่นเกี่ยวกับอารยธรรมขอมที่เป็นเอกลักษณ์ เนื่องจากมีจังหวัดในกลุ่มจังหวัดที่ติดชายแดนประเทศกัมพูชา ได้แก่ จังหวัดบุรีรัมย์ และจังหวัดสุรินทร์ โดยมีด่านชายแดนการค้า และความต้องการในการพัฒนา ดังนี้

จังหวัดบุรีรัมย์

มีพรมแดนติดกับประเทศเพื่อนบ้าน ณ ช่องสายตะกู ตำบลจันทบเพชร อำเภอบ้านกรวด จังหวัดบุรีรัมย์ และช่องจุ๊บโกกี อำเภอบันเตียอำปึล จังหวัดอุดรมีชัย ราชอาณาจักรกัมพูชา

ภาพรวม พบว่าระหว่างปี พ.ศ. 2561 – 2566 มีแนวโน้มลดลงในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด – 19 มีการปิดด่านการค้าชายแดน เพื่อป้องกันการเดินทางเข้าออกและควบคุมการแพร่กระจายของเชื้อไวรัส ทำให้ ภาคการค้า การลงทุน หยุดชะงัก ระหว่างปี พ.ศ. 2563 – 2564 เป็นผลให้ปี พ.ศ. 2564 ไม่มีมูลค่าการค้าชายแดนเนื่องจากปิดด่านการค้าชายแดน จนเมื่อปี พ.ศ. 2565 สถานการณ์คลี่คลายเริ่มเปิดด่าน ทำให้ปี 2566 โดยมีมูลค่าการค้าชายแดนรวม 72.09 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 219.12

การส่งออก พบว่าระหว่างปี พ.ศ. 2561 – 2566 ลดลง เนื่องจากผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด – 19 มีการปิดด่านการค้าชายแดน เพื่อป้องกันการเดินทางเข้าออกและควบคุมการแพร่กระจายของเชื้อไวรัส ทำให้ ภาคการค้า การลงทุน จนกระทั่งในปี 2565 เปิดด่านการค้า จึงทำให้มีมูลค่าการค้าชายแดนเกิดขึ้น ซึ่งในปี พ.ศ. 2565 มีมูลค่าการส่งออกอยู่ที่ 19 ล้านบาท และปี พ.ศ. 2566 มีมูลค่าการส่งออกเพิ่มขึ้นเป็น 63.39 ล้านบาท

การนำเข้า พบว่าระหว่างปี พ.ศ. 2561 – 2566 แนวโน้มน้อยลง **ส่งผลให้ได้เปรียบดุลการค้า** ข้อมูลปรากฏตามตารางที่ 69 และกราฟที่ 32 ข้างท้ายนี้

ตารางที่ 69 : มูลค่าการส่งออก-นำเข้า ดุลการค้า และมูลค่าการค้ารวม จังหวัดบุรีรัมย์ ตั้งแต่ ปี 2561-2566

รายการ/ปี (หน่วย : ล้านบาท)	2561	2562	2563	2564	2565	2566	อัตราการเปลี่ยนแปลง(ร้อยละ)	
							64/65	65/66
มูลค่าการส่งออก	125.03	71.13	11.32	0.00	19.00	63.39	100	233.63
มูลค่าการนำเข้า	32.44	21.23	4.52	0.00	2.69	8.70	100	223.42
ดุลการค้า	92.59	49.89	6.79	0.00	17.21	54.69	100	217.78
มูลค่าการค้ารวม	157.47	92.36	15.84	0.00	22.59	72.09	100	219.12

ที่มา : สำนักงานพาณิชย์จังหวัดบุรีรัมย์

กราฟที่ 32 : มูลค่าการส่งออก - การนำเข้า จังหวัดบุรีรัมย์

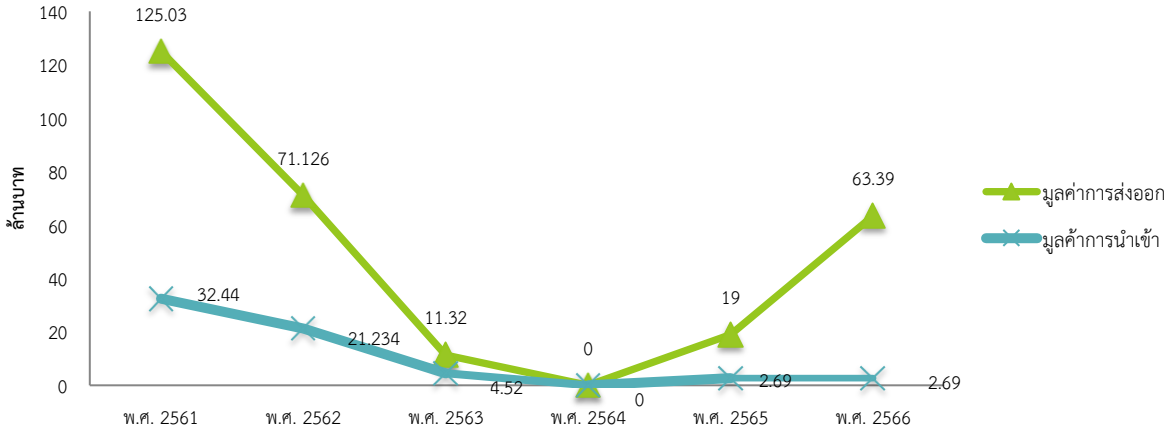

จังหวัดสุรินทร์

จังหวัดสุรินทร์ มีพรมแดนติดกับประเทศเพื่อนบ้าน มีความยาวตลอดชายแดนประมาณ 90 กิโลเมตร โดยติดกับจังหวัดอุดรมีชัย ราชอาณาจักรกัมพูชาผ่านจุดผ่านแดนถาวร ช่องจอม-โอร์เสม็ด อำเภอกาบเชิง จังหวัดสุรินทร์ ซึ่งได้รับการยกฐานะจากจุดผ่อนปรนค้าชายแดนมาเป็นจุดผ่านแดนถาวร เมื่อวันที่ 1 กันยายน 2554 เปิดทุกวัน ระหว่างเวลา 06.00 – 22.00 น. โดยมีมูลค่าการค้าชายแดนไทย-กัมพูชา ดังนี้

ภาพรวม การค้าผ่านจุดผ่านแดนไทย-กัมพูชา พบว่าระหว่างปี พ.ศ. 2561 – 2566 มูลค่าการค้ารวมลดลง มีจุดที่ขึ้นสูงสุดในปี 2563 ภายหลัง เกิดมาตรการควบคุมสินค้า จึงทำให้มูลค่าการค้าชายแดนลดลง โดยปี 2566 มีมูลค่าการค้ารวมอยู่ที่ 7,424.55 ล้านบาท หรือร้อยละ -25.07 ของปีก่อนหน้า

การส่งออก พบว่า ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2561 – 2566 มีช่วงที่การส่งออกเพิ่มขึ้นก่อนปี พ.ศ. 2563 แต่เมื่อปี พ.ศ. 2564 กลับลดลง เนื่องจากได้รับผลกระทบเกี่ยวกับการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโรคอหิวาต์แอฟริกาในสุกร ทำให้กระทรวงพาณิชย์ได้มีมาตรการห้ามส่งออกสุกรมีชีวิตช่วงสามเดือนแรกของปี พ.ศ. 2564 (มกราคม – มีนาคม 2564) แต่อย่างไรก็ตามแม้ในช่วงเก้าเดือนหลังจะไม่มีมาตรการห้ามส่งออกสุกรมีชีวิตแล้วก็ตาม แต่การผลิตสุกรก็ไม่เพียงพอต่อประชากรในประเทศ และยังเป็นสินค้าควบคุมทำให้มูลค่าการส่งออกของปี พ.ศ. 2564 ลดลงจากปีก่อนหน้า กระทั่งปี 2566 มีมูลค่า 4,550.59 ล้านบาท หรือร้อยละ -37.47 ของปีก่อนหน้า

การนำเข้า ช่วงปี พ.ศ. 2561-2566 มีความผันผวนตามมาตรการของประเทศ โดยในปี 2566 มีมูลค่า 2,584.30 ล้านบาท ลดลงจากปีก่อนหน้า คิดเป็นร้อยละ -1.8

ดุลการค้า จังหวัดสุรินทร์มีดุลการค้าเกินดุลอย่างต่อเนื่องทุกปี ยกเว้นช่วง โดยเฉพาะช่วงปี พ.ศ. 2563 - พ.ศ. 2564 ที่มีความได้เปรียบทางการค้ามาก โดยมีการส่งออกมากกว่าการนำเข้ามีมูลค่าที่สูง ปรากฏตารางที่ 70 และกราฟที่ 33 ข้างท้ายนี้

ตาราง 70 : มูลค่าการส่งออก-นำเข้า ดุลการค้า และมูลค่าการค้ารวม จังหวัดสุรินทร์ ตั้งแต่ ปี 2561-2566

รายการ/ปี (หน่วย : ล้านบาท)	2561	2562	2563	2564	2565	2566	อัตราการเปลี่ยนแปลง(ร้อยละ)	
							64/65	65/66
มูลค่าการส่งออก	3,444.87	5,797.24	14,093.59	8,698.36	7,277.34	4,550.59	-16.34	-37.47
มูลค่าการนำเข้า	2,142.62	2,550.47	3,027.63	1,468.43	2,631.77	2,584.30	79.22	-1.80
ดุลการค้า	1,302.25	3,246.77	11,065.96	7,229.93	4,645.58	1,966.32	-35.75	-57.67
มูลค่าการค้ารวม	5,587.49	8,347.71	17,121.22	10,166.79	9,909.11	7,424.55	-2.53	-25.07

ที่มา : สำนักงานพาณิชย์จังหวัดสุรินทร์

กราฟที่ 33 : มูลค่าการค่าส่งออก - นำเข้า จ.สุรินทร์

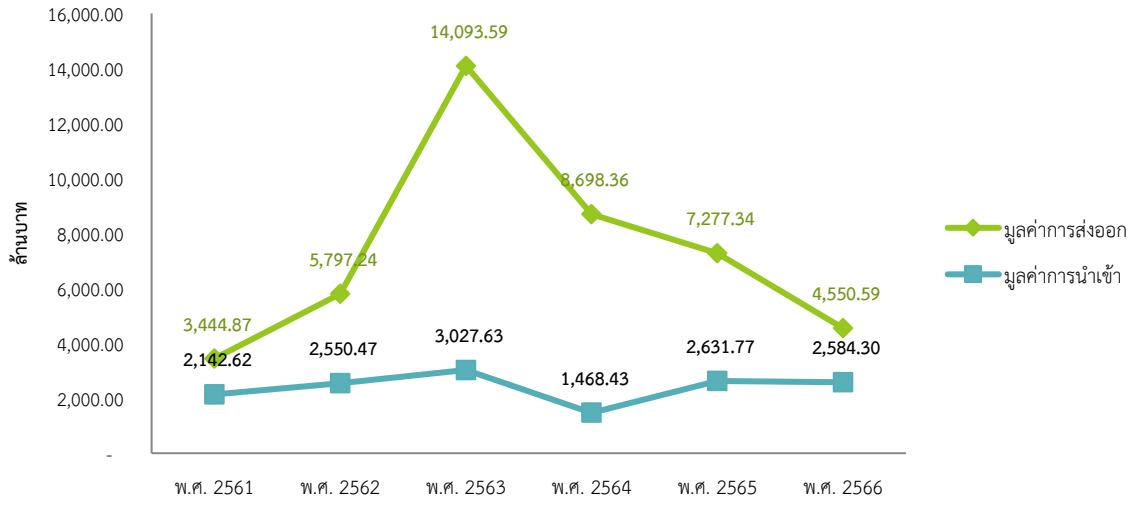

เมื่อจัดทำเป็นภาพรวมการค้าชายแดนของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ระหว่างปี พ.ศ. 2561 – 2566 มีแนวโน้มมูลค่าการส่งออกลดลง แม้ว่าไทยจะยังได้เปรียบดุลการค้าเนื่องจากมีการส่งออกน้ำมันหล่อลื่น สุกร และเครื่องดื่มไปยังประเทศกัมพูชาเป็นจำนวนมาก ในปี พ.ศ. 2564 เป็นปีที่เกิดโรคอหิวาต์แอฟริกาในสุกร ทำให้กระทรวงพาณิชย์ได้มีมาตรการห้ามส่งออกสุกรมีชีวิตช่วงสามเดือนแรกของปี พ.ศ. 2564 จึงทำให้มูลค่าการส่งออกลดลง และลดลงอย่างต่อเนื่อง ปรากฏตามตารางที่ 71 และกราฟที่ 34 ข้างท้ายนี้

ตารางที่ 71 : มูลค่าการส่งออก-นำเข้า ดุลการค้า และมูลค่าการค้ารวม กลุ่มจังหวัดฯ

รายการ/ปี (หน่วย : ล้านบาท)	2561	2562	2563	2564	2565	2566	อัตราการเปลี่ยนแปลง(ร้อยละ)	
							64/65	65/66
มูลค่าการส่งออก	3,569.89	5,868.37	14,104.91	8,698.36	7,296.34	4,613.980	-16.12	-36.76
มูลค่าการนำเข้า	2,175.06	2,571.70	3,032.15	1,468.43	2,634.46	2,593.000	79.41	-1.57
ดุลการค้า	1,394.84	3,296.66	11,072.75	7,229.93	4,662.79	2,021.010	-35.51	-56.66
มูลค่าการค้ารวม	5,744.96	8,440.07	17,137.06	10,166.79	9,931.70	7,496.640	-2.31	-24.52

ที่มา : จากการคำนวณข้อมูลของสำนักบริหารยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดฯ

กราฟที่ 34 : มูลค่าการค้าส่งออก - นำเข้า กลุ่มจังหวัดฯ

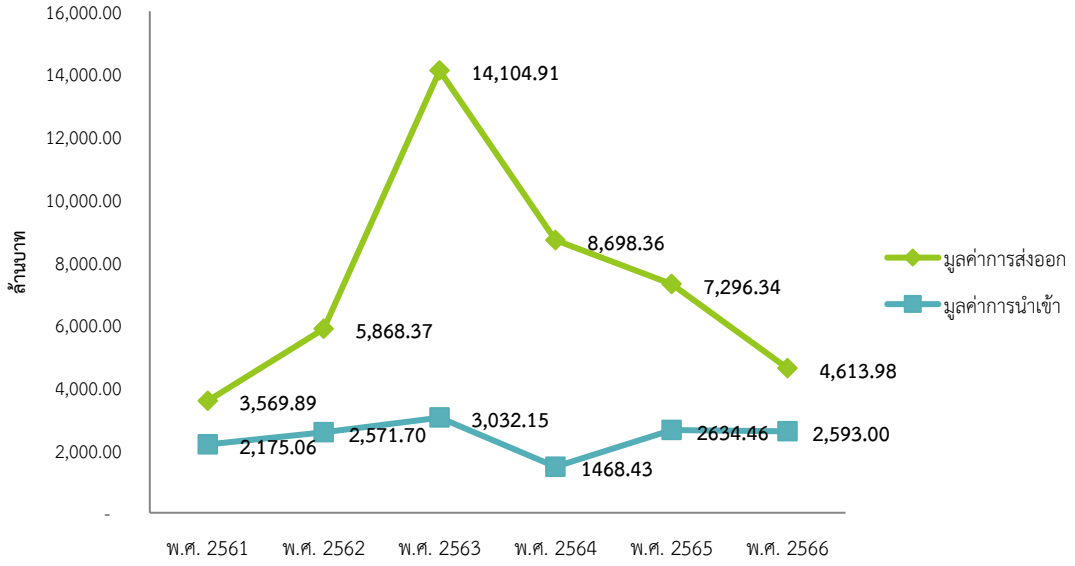

พบว่าสินค้าส่งออก 10 อันดับ จากปีก่อนคือปี 2563 - 2564 น้ำมันหล่อลื่น และสุกรมีชีวิต ที่ทำรายได้สูง กลายเป็นสินค้าควบคุม ภายหลังมาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ได้เริ่มมีการเปิดด่านการค้าชายแดน แต่ผู้ประกอบการหลายรายต้องมีการเลิกกิจการไปจากผลกระทบต่อเหตุการณ์ดังกล่าว ทำให้ในปี พ.ศ. 2565 สินค้าที่ส่งออกจึงกลับมาเป็นสินค้าประเภทบริโภค ตามตารางที่ 72 ข้างท้ายนี้

ตารางที่ 72 : สิบอันดับแสดงสินค้าที่มียอดส่งออกสูงสุดปี พ.ศ. 2566

บุรีรัมย์			สุรินทร์	
ลำดับ	สินค้า	มูลค่า (ล้านบาท)	สินค้า	มูลค่า (ล้านบาท)
1	น้ำมันหล่อลื่น	-	ลูกสุกร,สุกรขุนมีชีวิต	0.00
2	น้ำดื่มตราสิงห์	0.00	เครื่องดื่มน้ำชาเขียว,น้ำอัดลม,เครื่องดื่มชูกำลัง	208.03
3	ตู้เสื้อผ้า 4 ฟุต	0.00	เครื่องดื่มนมยูเอชที,นมถั่วเหลือง	386.79

บุรีรัมย์			สุรินทร์	
ลำดับ	สินค้า	มูลค่า (ล้านบาท)	สินค้า	มูลค่า (ล้านบาท)
4	ปูนซีเมนต์	0.00	อาหารแช่แข็ง,อาหารกระป๋อง	758.51
5	ชุดปั๊มน้ำดับเพลิง	0.00	ลูกชิ้นไส้กรอกแปรรูป	554.27
6 (2)	ผัก ผลไม้	12.32	บะหมี่ถ้วยกึ่งสำเร็จรูปรสต้มยำกุ้งน้ำข้น(CUP)	11.69
7 (1)	อาหารสด	27.59	น้ำผลไม้รวม GREEN MATE	283.22
8 (3)	เสื้อผ้า กิ๊ฟช้อป	8.93	ครีมเทียม,นมสำหรับปรุงอาหาร	244.99
9	รถขุดตัก	0.00	ชาแดงผงปรุงสำเร็จ	29.17
10	ฟูก (พร้อมเครื่องนอน)	0.00	กระเบื้อง	-
11	-	48.84	อื่นๆ	1,376.30

ที่มา : สำนักงานพาณิชย์จังหวัดบุรีรัมย์และสุรินทร์

(6) สินค้า OTOP

ผลิตภัณฑ์ OTOP แบ่งเป็น 5 ประเภท ในปี พ.ศ. 2565 ประเภทอาหารมากที่สุด จำนวน 4,974 ราย รองลงมาเป็นประเภทผ้าแลเครื่องแต่งกาย มีจำนวน 3,781 ราย ประเภทของใช้ ของตกแต่ง ของที่ระลึก ประเภท จำนวน 2,830 ราย ประเภทเครื่องดื่ม 1,737 ราย และสุดท้าย ประเภทสมุนไพรที่ไม่ใช่อาหาร จำนวน 1,519 ราย จังหวัดนครราชสีมามีผลิตภัณฑ์ OTOP จำนวนมากที่สุด รองลงมาเป็นจังหวัดสุรินทร์ ชัยภูมิ และจังหวัดบุรีรัมย์ ปรากฏตามตารางที่ 73 ข้างท้ายนี้

ตารางที่ 73 : ผลิตภัณฑ์ OTOP จำแนกตามประเภทและรายจังหวัด

ข้อมูลผลิตภัณฑ์ OTOP	กลุ่มจังหวัด	นครราชสีมา	ชัยภูมิ	บุรีรัมย์	สุรินทร์
ประเภทอาหาร	4,974	2,442	1,075	279	1,178
ประเภทเครื่องดื่ม	1,737	1,439	158	62	78
ประเภทผ้าและเครื่องแต่งกาย	3,781	399	920	83	2,379
ประเภทของใช้ ของตกแต่ง และของที่ระลึก	2,830	1,017	811	62	940
ประเภทสมุนไพรที่ไม่ใช่อาหาร	1,519	728	364	43	384
รวม	14,841	6,025	3,328	529	4,959

ที่มา : สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดในกลุ่มจังหวัด พ.ศ. 2565

มูลค่าการค้าผลิตภัณฑ์ OTOP ของกลุ่มจังหวัดฯ เติบโตขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยในปี พ.ศ. 2566 โตกว่าร้อยละ 16.86 หรือมูลค่า 21,858.25 ล้านบาท จังหวัดนครราชสีมามีมูลค่าการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ OTOP มากที่สุดอยู่ที่ 9,797,60 ล้านบาท หรือคิดเป็นสัดส่วน ร้อยละ 44.82 ของมูลค่าการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ OTOP ในกลุ่มจังหวัด ปรากฏตามตารางที่ 74 และกราฟที่ 35 - 36 ข้างท้ายนี้

ตารางที่ 74 : มูลค่าการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ OTOP รายจังหวัด

หน่วย : บาท

จังหวัด/กลุ่ม	พ.ศ. 2562	พ.ศ. 2563	พ.ศ. 2564	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566	สัดส่วนต่อกลุ่มจังหวัด
นครราชสีมา	6,133,154,703	7,045,882,138	8,106,836,722	8,768,470,254	9,797,600,636.00	44.82
ชัยภูมิ	2,116,029,618	2,143,859,424	2,482,468,756	2,318,331,766	2,859,786,635.95	13.08
บุรีรัมย์	2,383,452,169	2,619,422,140	2,876,097,238	3,413,433,415	4,070,527,020.00	18.62
สุรินทร์	2,776,619,272	3,260,311,625	3,744,603,523	4,205,016,369	5,130,343,507.00	23.47
กลุ่มจังหวัด	13,409,258,324	15,069,477,890	17,210,006,239	18,705,251,804	21,858,257,799	100.00

ที่มา : ระบบศูนย์ข้อมูลกลางเพื่อการบริหารจัดเก็บและใช้ประโยชน์ กรมการพัฒนาชุมชน

หมายเหตุ รวมยอดจำหน่ายทั้งในประเทศและต่างประเทศของผลิตภัณฑ์ทุกประเภท นับตามปีงบประมาณ

กราฟที่ 35 : แสดงมูลค่าการจำหน่ายสินค้า OTOP
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 (ล้านบาท)

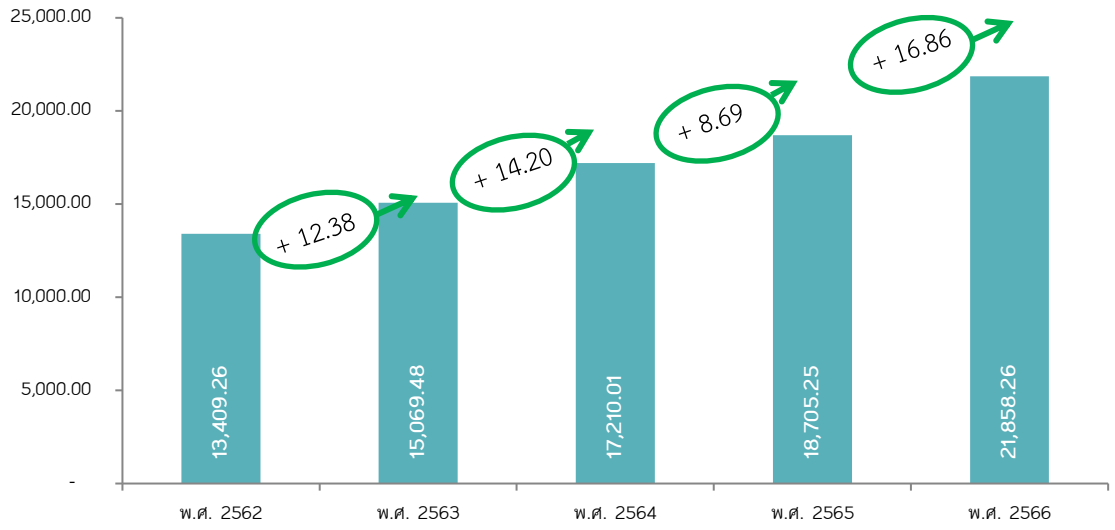

กราฟที่ 36 : สัดส่วนการจำหน่าย OTOP
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1

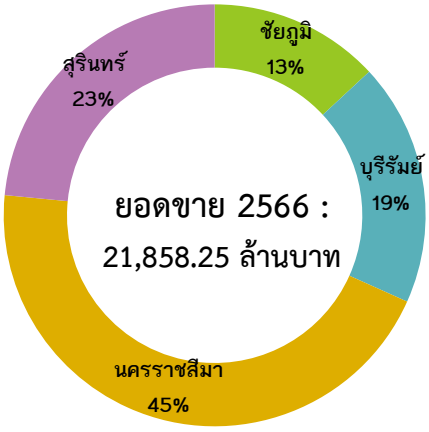

หมายเหตุ : ข้อมูลเดือนตุลาคม – กันยายน ของแต่ละปีงบประมาณ

1.2.6 ด้านท่องเที่ยว

(1) มูลค่าผลิตภัณฑ์ภาคบริการ

หากพิจารณาที่มูลค่าผลิตภัณฑ์ภาคบริการ ระหว่างปี พ.ศ. 2556 – 2565 จะพบว่ามีมูลค่าเพิ่มขึ้นทุกปี แต่เมื่อพิจารณาอัตราการขยายตัวของภาคบริการพบว่ามีแนวโน้มลดลงตั้งแต่ปี พ.ศ. 2558 สาขาที่มีสัดส่วน มากที่สุด 3 อันดับแรก คือ 1. ขายปลีก ขายส่ง การซ่อมยานยนตร์ฯ 2. การศึกษา 3. การเงิน ประกันภัย สัดส่วนของทั้ง 3 สาขา มีแนวโน้มลดลง ตามกราฟที่ 37 - 38 ข้างท้ายนี้

กราฟที่ 37 : มูลค่าผลิตภัณฑ์ภาคบริการ (ล้านบาท) ณ ราคาประจำปี : กราฟแท่ง
และอัตราการขยายตัวของภาคบริการ แบบปริมาณลูกโซ่ (%) : กราฟเส้น

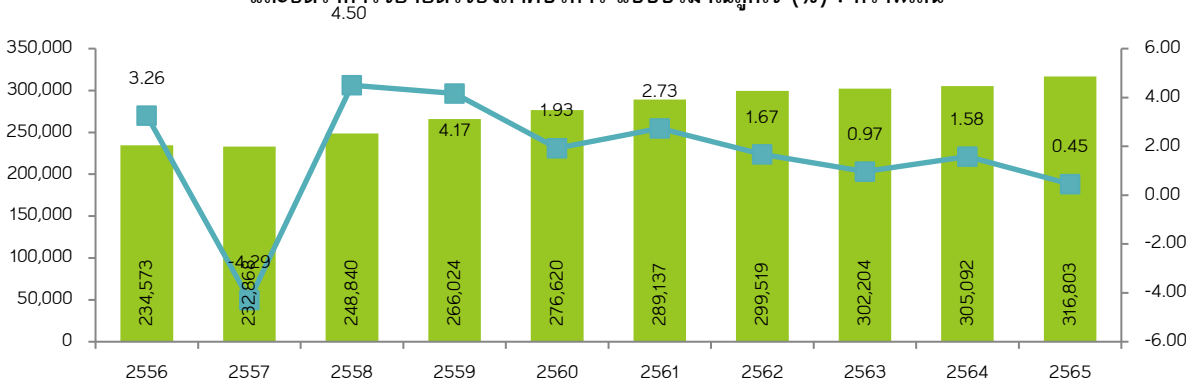

ที่มา : สำนักงานสภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

กราฟที่ 38 : สัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์ภาคบริการ ณ ราคาประจำปี 3 อันดับแรก

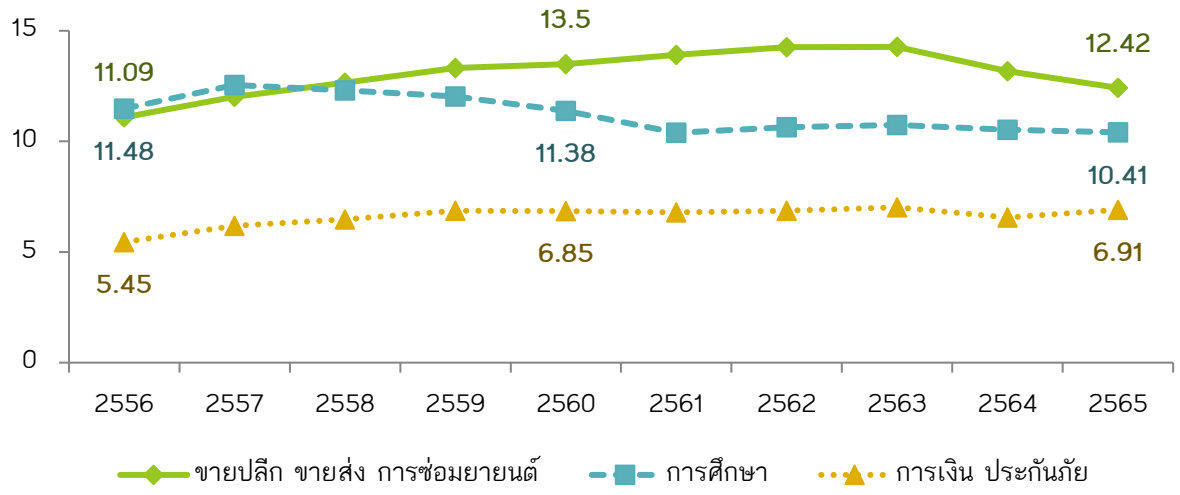

ที่มา : กองบัญชีประชาชาติ สำนักงานสภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

(2) จำนวนนักท่องเที่ยว ค่าใช้จ่ายต่อหัว

ระหว่างปี พ.ศ. 2561 – 2566 จำนวนนักท่องเที่ยวพบว่ามีแนวโน้มเพิ่มขึ้น มีชะงักไปช่วงปี พ.ศ. 2563 – 2564 ที่ประสบกับการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด – 19) ที่มีมาตรการปิดประเทศเพื่อป้องกันการแพร่ระบาดทั่วโลก จึงทำให้นักท่องเที่ยวโดยเฉพาะชาวต่างชาติ ไม่สามารถเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวได้ จึงมีอัตราการเปลี่ยนแปลงที่ค่อนข้างสูง เมื่อสถานการณ์คลี่คลายและคลายมาตรการป้องกันลง ทำให้นักท่องเที่ยวเข้ามาในประเทศไทยเป็นจำนวนมาก เริ่มเข้าสู่สภาวะปกติเช่นเดิม ปรากฏตามตารางที่ 75 ข้างท้ายนี้

ตารางที่ 75 : แสดงจำนวนนักท่องเที่ยวและรายได้จากการท่องเที่ยวกลุ่มจังหวัด ฯ

รายการ	กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1					
	พ.ศ. 2561	พ.ศ. 2562	พ.ศ. 2563	พ.ศ. 2564	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566
นักท่องเที่ยวรวม (คน)	15,237,441	15,390,583	8,323,024	5,103,575	10,971,748	14,167,044
- คนไทย (คน)	14,914,086	15,060,886	8,262,056	5,084,767	10,857,017	13,941,721
- คนต่างประเทศ (คน)	323,355	329,797	60,968	18,808	114,731	225,323
โรงแรม/ที่พัก (แห่ง)	1,078	1,184	1,089	1,821	1,681	-
ห้องพัก (ห้อง)	29,604	30,906	32,970	34,017	29,924	-
ค่าใช้จ่าย/คน/วัน (บาท)	1,102	1,124	1,061	1,008	-	1,463.57

ที่มา : ข้อมูลจากการรายงานของสำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดในกลุ่มจังหวัด และจากกรมการท่องเที่ยว

ทั้งนี้ หากจำแนกจำนวนนักท่องเที่ยวและรายได้จากการท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดฯ ในปี พ.ศ. 2566 จะพบว่า

- นักท่องเที่ยว (รวม) มากที่สุด คือ จังหวัดนครราชสีมา มีนักท่องเที่ยวรวม 7,939,895 คน รองลงไป คือ จังหวัดบุรีรัมย์ จังหวัดชัยภูมิ และจังหวัดสุรินทร์ ตามลำดับ
- รายได้จากการท่องเที่ยว มากที่สุด จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 14,895.28 ล้านบาท รองลงไป คือ จังหวัดบุรีรัมย์ จังหวัดชัยภูมิ และจังหวัดสุรินทร์

จังหวัดนครราชสีมามีแหล่งท่องเที่ยวที่หลากหลายทั้งทางประวัติศาสตร์ อารยธรรมขอมเชิงวัฒนธรรมและธรรมชาติ จึงทำให้มีนักท่องเที่ยวเข้ามาท่องเที่ยวเป็นจำนวนมาก สำหรับจังหวัดบุรีรัมย์ถือได้ว่าเป็นจังหวัดที่เปิดตัวเป็นการท่องเที่ยวเชิงกีฬา โดยมีสนามกีฬาระดับมาตรฐานทั้งสนามฟุตบอล สนามแข่งรถ อีกทั้งยังสามารถจัดงาน MOTO GP เพื่อดึงดูดนักกีฬามาแข่งขันจากทั่วโลก ทำให้มีทั้งนักกีฬาและผู้เข้าชมหลั่งไหลมาเยี่ยมชมเป็นจำนวนมาก รวมทั้งการจัดงานมาราธอน ที่ผู้คนได้เข้าร่วมกิจกรรมซึ่งจะต้องมาเข้าที่พักและมีการจับจ่ายใช้สอย รวมทั้งมีการท่องเที่ยวภายหลังงานกิจกรรม ทำให้การท่องเที่ยวและการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวจึงอยู่ในระดับรองลงมา ส่วนจังหวัดชัยภูมิ ที่โดดเด่นในเรื่องการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ แต่บางแห่งยังต้องรอเปิดฤดูกาล เช่น ทุ่งดอกกระเจียว หรือแหล่งท่องเที่ยวน้ำตก ซึ่งจะมีช่วงที่สามารถนักท่องเที่ยวลงเล่นน้ำได้ และบางช่วงไม่สามารถลงเล่นได้ จังหวัดสุรินทร์เนื่องจากมีด่านการค้าชายแดนซึ่งเป็นสถานที่ท่องเที่ยวและเป็นจุดซื้อขายสินค้า ปรากฏตามตารางที่ 76 ข้างท้ายนี้

ตารางที่ 76 : แสดงจำนวนนักท่องเที่ยวและรายได้จากการท่องเที่ยวกลุ่มจังหวัดฯ ปี 2566

จังหวัด	นักท่องเที่ยว (คน)			รายได้	
	คนไทย	คนต่างประเทศ	รวม	ค่าใช้จ่ายเฉลี่ย/คน/วัน (บาท)	รายได้ (ล้านบาท)
จังหวัดนครราชสีมา	7,785,906	153,989	7,939,895	1,500	14,895.28
จังหวัดชัยภูมิ	1,647,513	5,500	1,653,013	906.90	2,484.95
จังหวัดบุรีรัมย์	3,411,105	38,242	3,449,347	2,147.36	7,407.56
จังหวัดสุรินทร์	1,097,197	27,592	1,124,789	1,300	2,285.62
รวม	**13,941,721**	**225,323**	**14,167,044**	**1,463.57**	**27,073.41**

ที่มา : กองเศรษฐกิจการท่องเที่ยวและกีฬา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

(3) จำนวนวันพักเฉลี่ยของผู้เยี่ยมเยือน จำนวนวันพักเฉลี่ยของผู้มาเยี่ยมมาเยือนของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 มีแนวโน้มลดลงตามภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และน้อยกว่าจำนวนวันพักเฉลี่ยภาค ตามกราฟที่ 39 ข้างท้ายนี้

กราฟที่ 39 : การเปลี่ยนแปลงของวันพักเฉลี่ยของผู้เยี่ยมเยือน (วัน)

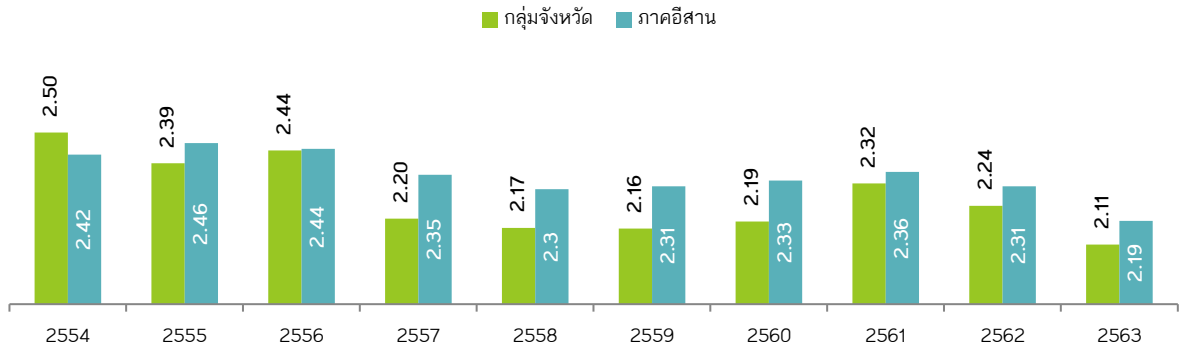

ที่มา : กองเศรษฐกิจการท่องเที่ยวและกีฬา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

(4) รายได้จากการท่องเที่ยว (ล้านบาท) ช่วงก่อนปี 2563 รายได้การท่องเที่ยวมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น จนกระทั่งช่วงปี 2563 – 2564 ลดลงเนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) และเริ่มมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นภายหลังสถานการณ์โควิด – 19 เริ่มดีขึ้นช่วงปี 2565 ตามกราฟที่ 40 ข้างท้ายนี้

กราฟที่ 40 : รายได้จากการท่องเที่ยว (ล้านบาท)

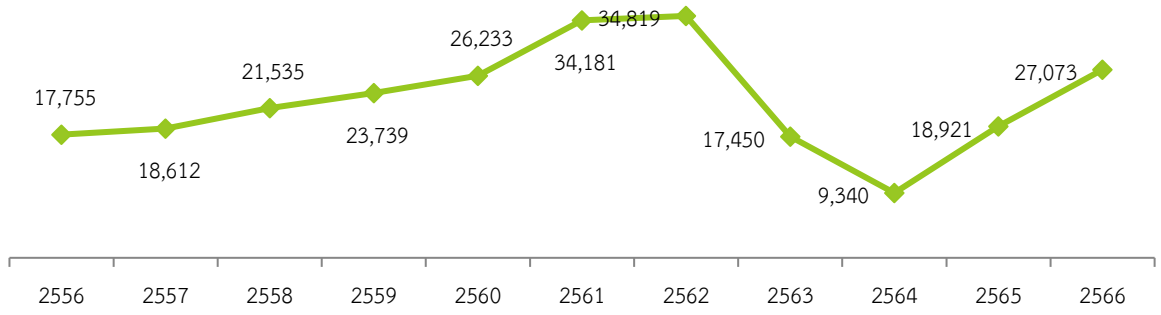

ที่มา : กองเศรษฐกิจการท่องเที่ยวและกีฬา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

(5) ข้อมูลด้านบริการที่เชื่อมโยงกับประเด็นการพัฒนาที่สำคัญของกลุ่มจังหวัด

กลุ่มจังหวัด ฯ มีธุรกิจบริการที่เชื่อมโยงกับการท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัด ฯ เช่น กลุ่มบริษัทนำเที่ยว กลุ่มที่พัก กลุ่มร้านอาหาร กลุ่มร้านสินค้าที่ระลึก กระจายอยู่ในพื้นที่ทั้ง 4 จังหวัด ปรากฏตามตารางที่ 79 ข้างท้ายนี้

ตารางที่ 77 : เครือข่ายผู้ประกอบการท่องเที่ยวในกลุ่มจังหวัด

จังหวัด	บริษัทนำเที่ยว	ที่พัก	ร้านอาหาร	ร้านสินค้าที่ระลึก	แรงงานในภาคท่องเที่ยว
นครราชสีมา	62	654	439	29	N/A
ชัยภูมิ	5	156	372	4	N/A

จังหวัด	บริษัทนำเที่ยว	ที่พัก	ร้านอาหาร	ร้านสินค้าที่ระลึก	แรงงานในภาคท่องเที่ยว
บุรีรัมย์	16	234	177	788	87
สุรินทร์	13	136	87	N/A	N/A
กลุ่มจังหวัดฯ	96	1,180	1,075	821	87

ที่มา : สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดในกลุ่มจังหวัด

ข้อมูลเพื่อการพัฒนา(เชิงเปรียบเทียบ) : ด้านสังคม – ความมั่นคง

กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1

(นครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ สุรินทร์)

1.3 ด้านสังคมและความมั่นคง

1.3.1 ด้านสังคม

(1) โครงสร้างและคุณภาพประชากร

จากสัดส่วนประชากร ระหว่างปี พ.ศ. 2555 – 2566 โดยแบ่งเป็นวัยเด็ก (ช่วงอายุ 0 – 14 ปี) วัยแรงงาน (ช่วงอายุ 15 – 59 ปี) ผู้สูงอายุ (ตั้งแต่ 60 ปี ขึ้นไป) มีสถานการณ์ด้านประชากรคือประชากรวัยแรงงานและวัยเด็กมีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง และเป็นสังคมสูงวัยปรากฏตามกราฟที่ 41 ข้างท้ายนี้

กราฟที่ 41 : แสดงสัดส่วนของประชากรแบ่งตามวัยของกลุ่มจังหวัด

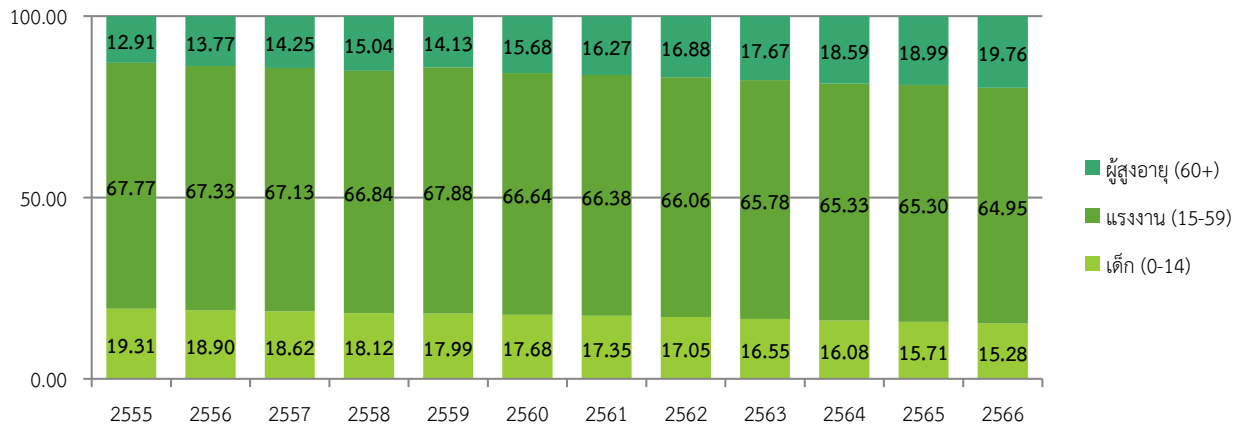

(2) อัตราการพึ่งพิง (ร้อยละ) พบว่า มีอัตราการพึ่งพิงมากขึ้น เป็นไปตามจำนวนประชากรวัยแรงงานที่ลดลง และผู้สูงอายุมากขึ้น ปรากฏตามตารางที่ 78 ข้างท้ายนี้

ตารางที่ 78 : แสดงอัตราการพึ่งพิงของกลุ่มจังหวัด

2555	2556	2557	2558	2559	2560	2561	2562	2563	2564	2565	2566
48	49	49	50	48	50	51	51	52	53	53	54

ที่มา : สำนักทะเบียนราษฎร์ กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย

(3) ผู้สูงอายุที่อยู่ลำพังคนเดียว ของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ระหว่างปี พ.ศ. 2560 – 2565 มีความผันผวน ซึ่งขึ้นอยู่กับสภาวะทางเศรษฐกิจ และการที่คนออกไปทำงานนอกพื้นที่ที่อยู่อาศัย จึงทำให้ผู้สูงอายุอยู่ตัวคนเดียว ในปี พ.ศ. 2565 มีผู้สูงอายุที่อยู่ลำพังคนเดียวสูง เป็นร้อยละ 9.1 สูงกว่าภาคตะวันออกเฉียงเหนือและค่ากลาง ปรากฏตามตารางที่ 79 ข้างท้ายนี้

ตารางที่ 79 : ร้อยละของผู้สูงอายุที่อยู่ลำพังคนเดียว (%)

จังหวัด	ร้อยละของผู้สูงอายุที่อยู่ลำพังคนเดียว(%)					
	2560	2561	2562	2563	2564	2565
นครราชสีมา	6.4	6.6	7.3	5.4	7.9	7.5
ชัยภูมิ	9.5	8.1	10.1	10.5	12.2	12.3
บุรีรัมย์	10.1	9.6	13.3	9.5	10.3	7.8
สุรินทร์	9.6	7.1	9.0	7.6	9.1	8.8
กลุ่มจังหวัด	**8.9**	**7.9**	**9.9**	**8.3**	**9.9**	**9.1**
ภาคอีสาน	7.2	6.9	8.1	7.6	8.9	8.0
ประเทศ	7.0	6.5	8.3	7.2	8.1	7.5

ที่มา : ข้อมูลจากการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน สำนักงานสถิติแห่งชาติ, ประมวลผลโดย สำนักพัฒนาฐานข้อมูลและตัวชี้วัดภาวะสังคม สศช. ปี 2560 -2561 จาก http://social.nesdb.go.th จากสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ข้อมูลปี 62 จาก ฐานข้อมูลกระทรวงมหาดไทย http://benchmark.moi.go.th

(4) กำลังแรงงาน

(4.1) กำลังแรงงานของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ระหว่างปี พ.ศ. 2561 – 2565 มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น จำนวนคนว่างงานมีแนวโน้มลดลง อัตราการว่างงานมีแนวโน้มลดลง มีการเพิ่มขึ้นในช่วงปี พ.ศ. 2563 พร้อมกับที่อัตราการว่างงานของภาคตะวันออกเฉียงเหนือและค่ากลางประเทศเพิ่มขึ้นเช่นกัน ซึ่งเกิดจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา – 2019 ทำให้เศรษฐกิจหยุดชะงักจากมาตรการการป้องกันการแพร่ระบาด โดยมีมาตรการปิดเมือง ประชาชนบางสาขาอาชีพไม่สามารถออกไปทำงานได้อย่างปกติ เมื่อภาคเอกชนไม่สามารถแบกรับภาระค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นโดยที่ไม่มีรายได้มาหมุนเวียน จึงทำให้ต้องปิดกิจการหลายแห่ง และเกิดการว่างงาน ขณะเดียวกันมีผู้ที่รอฤดูกาลมากขึ้น นั้นหมายถึงเป็นช่วงที่ขาดแคลนรายได้ จนเมื่อเริ่มปี พ.ศ. 2564 สถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา – 2019 เริ่มคลี่คลาย ความรุนแรงของโรคลดลง ประกอบกับประชาชนเริ่มปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ได้ จึงทำให้มีจำนวนผู้ว่างงาน และอัตราการว่างงานลดลงเช่นเดียวกับระดับภาคตะวันออกเฉียงเหนือและระดับประเทศที่ลดลงเช่นกัน ปรากฏตามตารางที่ 80 และกราฟที่ 42 ข้างท้ายนี้

ตารางที่ 80 : แสดงสถานภาพแรงงาน และอัตราการว่างงาน

สถานภาพแรงงาน	สถานภาพแรงงาน (คน)				
	พ.ศ. 2561	พ.ศ. 2562	พ.ศ. 2563	พ.ศ. 2564	พ.ศ. 2565
ประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป	**4,658,737**	**4,671,100**	**4,679,406**	**4,684,960**	**4,634,610**
ผู้อยู่ในกำลังแรงงาน	**2,998,594**	**2,843,633**	**2,944,668**	**2,933,866**	**2,931,213**
- ผู้มีงานทำ	2,915,603	2,813,703	2,883,573	2,864,578	2,889,243

สถานภาพแรงงาน	สถานภาพแรงงาน (คน)				
	พ.ศ. 2561	พ.ศ. 2562	พ.ศ. 2563	พ.ศ. 2564	พ.ศ. 2565
- ผู้ว่างงาน	41,182	29,930	61,094	51,263	41,533
- ผู้ที่รอฤดูกาล	41,809	60,012	60,713	69,288	41,969.67
ผู้ไม่อยู่ในกำลังแรงงาน	**1,660,142**	**1,767,456**	**1,674,026**	**1,751,093**	**1,703,397**
อัตราการว่างงานกลุ่มจังหวัด (ร้อยละ)	1.4	1.0	2.0	1.7	1.4
อัตราการว่างงานภาคอีสาน (ร้อยละ)	0.9	0.8	1.4	1.5	1.5
อัตราการว่างงานประเทศ (ร้อยละ)	1.1	1.1	1.7	1.9	1.9

ที่มา : การสำรวจภาวะการทำงานของประชากร สำนักงานสถิติแห่งชาติ

กราฟที่ 42 : กำลังแรงงานและอัตราว่างงานกลุ่มจังหวัด

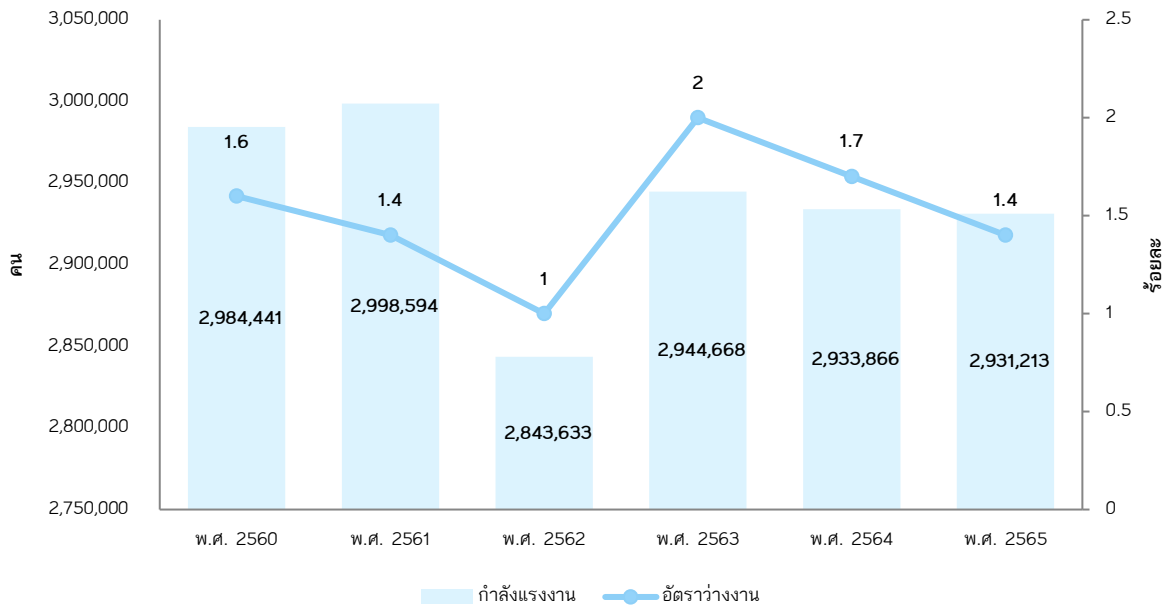

(4.2) การสำรวจการทำงานของผู้สูงอายุในประเทศไทย พบว่า ระหว่างปี พ.ศ. 2563 – 2565 มีจำนวนเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่มีสัดส่วนมากที่สุดในประเทศ เป็นชายมากกว่าหญิง ซึ่งอาจสะท้อนถึง ก็การเปลี่ยนแปลงของโครงสร้างประชากรที่มีแนวโน้มของผู้สูงอายุมากขึ้น ประกอบกับผู้สูงอายุที่เกษียณอายุแล้ว ไม่มีเงินออมมากพอ ขาดรายได้ในการเลี้ยงชีพ ขาดความมั่นคงทางการเงิน ปัญหาความเจ็บป่วย และค่ารักษาพยาบาล อีกทั้งผู้สูงวัยยังมีประสบการณ์ ความรู้ความสามารถและความเชี่ยวชาญที่หลายองค์กรยังต้องการรักษาไว้ จึงมีผู้สูงวัยที่ทำงานเป็นจำนวนมากขึ้น ปรากฏตามตารางที่ 81 ข้างท้ายนี้

ตารางที่ 81 : จำนวนและร้อยละของผู้สูงอายุที่ทำงาน จำแนกตามเพศ และภาค พ.ศ. 2563 – 2565

ภาค	2563			2564			2565		
	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง
	หน่วย : คน								
ทั่วราชอาณาจักร	4,704,477	2,683,732	2,020,745	4,882,208	2,779,378	2,102,830	4,744,063	2,574,177	2,169,886
กรุงเทพมหานคร	281,283	154,747	126,536	297,918	155,174	142,744	338,674	171,975	166,698
ภาคกลาง	1,066,129	585,176	480,953	1,104,031	615,944	488,086	1,083,627	565,623	518,004
ภาคเหนือ	1,128,307	638,209	490,098	1,128,360	647,332	481,028	1,110,873	599,517	511,356
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	1,618,752	963,467	655,285	1,718,410	1,000,699	717,711	1,626,166	919,947	706,219
ภาคใต้	610,006	342,133	267,873	633,489	360,228	273,261	584,723	317,114	267,609
	ร้อยละของผู้สูงอายุมีงานทำ								
ทั่วราชอาณาจักร	100.00	57.05	42.95	100.00	56.93	43.07	100.00	54.26	45.74
กรุงเทพมหานคร	5.98	3.29	2.69	6.10	3.18	2.92	7.14	3.63	3.51
ภาคกลาง	22.66	12.44	10.22	22.61	12.62	10.00	22.84	11.92	10.92
ภาคเหนือ	23.98	13.57	10.42	23.11	13.26	9.85	23.42	12.64	10.78
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	34.41	20.48	13.93	35.20	20.50	14.70	34.28	19.39	14.89
ภาคใต้	12.97	7.27	5.69	12.98	7.38	5.60	12.33	6.68	5.64

ที่มา : การสำรวจการทำงานของผู้สูงอายุในประเทศไทย สำนักงานสถิติแห่งชาติ

(4.3) การศึกษาของแรงงาน พบว่ากำลังแรงงานส่วนใหญ่ของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 มีการศึกษาระดับประถมศึกษาหรือต่ำกว่า ถึงร้อยละ 50.5 และมีผลิตภาพแรงงานต่ำเมื่อเทียบกับระดับประเทศ รายละเอียดตามตารางที่ 82 และตารางที่ 83 ข้างท้ายนี้

ตารางที่ 82 : สัดส่วนผู้มีงานทำ จำแนกตามระดับการศึกษา ปี 2564

ภาค/กลุ่มจังหวัด	ไม่มีการศึกษา	ประถมศึกษาและต่ำกว่า	มัธยมต้น	มัธยมปลาย (สายสามัญ)	อาชีวศึกษา	วิชาชีพชั้นสูง	มหาวิทยาลัย	อื่นๆ ไม่ทราบ
ประเทศ	**2.8**	**38.2**	**16.9**	**14.3**	**3.7**	**-**	**23.1**	**0.9**
กรุงเทพมหานคร	**2.5**	**24.3**	**15.4**	**13.4**	**4.8**	**-**	**39.0**	**0.6**
ภาคเหนือ	**5.8**	**43.3**	**15.1**	**13.1**	**2.9**	**-**	**19.5**	**0.2**
ภาคกลาง	**3.0**	**31.3**	**19.0**	**14.9**	**4.9**	**-**	**24.9**	**2.1**
ภาคใต้	**2.9**	**38.9**	**16.8**	**14.9**	**3.8**	**-**	**22.2**	**0.6**
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	**0.6**	**51.5**	**16.5**	**14.6**	**2.2**	**-**	**14.6**	**-**
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1	**1.1**	**50.5**	**15.9**	**15.0**	**2.8**	**-**	**14.7**	**-**
นครราชสีมา	0.9	43.1	18.8	16.7	3.8	-	16.6	0.1
ชัยภูมิ	0.3	56.2	14.3	13.1	2.2	-	13.9	-
บุรีรัมย์	1.5	54.7	14.2	14.1	2.3	0.1	13.2	-

ภาค/กลุ่มจังหวัด	ไม่มีการศึกษา	ประถมศึกษาและต่ำกว่า	มัธยมต้น	มัธยมปลาย (สายสามัญ)	อาชีวศึกษา	วิชาชีพชั้นสูง	มหาวิทยาลัย	อื่นๆ ไม่ทราบ
สุรินทร์	1.7	56.6	13.0	13.7	2.0	-	12.9	-

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ

ตารางที่ 83 : ผลิตภาพแรงงานรวม

บาท/คน/ปี

ภาค/กลุ่มจังหวัด	2559	2560	2561	2562	2563
ประเทศ	261,284	269,291	282,407	290,409	271,934
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	94,956	97,019	101,663	104,258	102,320
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1	**103,284**	**104,440**	**112,312**	**116,939**	**112,267**
นครราชสีมา	129,653	132,630	148,452	156,274	146,468
ชัยภูมิ	76,459	78,606	87,103	92,456	83,212
บุรีรัมย์	84,763	81,053	77,772	82,358	82,010
สุรินทร์	83,692	85,039	91,622	90,006	93,804

ที่มา : กองบัญชีประชาชาติ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และสำนักงานสถิติแห่งชาติ

(5) การศึกษา

(5.1) จำนวนปีที่ได้รับการศึกษาเฉลี่ยของคนไทยอายุ 15-59 ปี ของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ระหว่างปี พ.ศ. 2554 – 2563 มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น มีค่าเฉลี่ยใกล้เคียงกับของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ แต่ยังต่ำกว่าระดับประเทศ โดยจังหวัดนครราชสีมามีปีการศึกษาเฉลี่ยมากที่สุดในกลุ่มจังหวัดฯ รองลงมาเป็นจังหวัดสุรินทร์ จังหวัดบุรีรัมย์ และจังหวัดชัยภูมิ ปรากฏตามตารางที่ 84 ข้างท้ายนี้

ตารางที่ 84 : จำนวนปีที่ได้รับการศึกษาเฉลี่ยของคนไทยอายุ 15-59 ปี

ภาค/กลุ่มจังหวัด	2554	2555	2556	2557	2558	2559	2560	2561	2562	2563
ประเทศ	9.10	8.80	8.90	9.00	9.33	9.40	9.52	9.57	9.65	9.86
กรุงเทพมหานคร	11.20	11.60	11.90	11.70	11.50	11.51	11.66	11.75	11.66	11.76
ภาคเหนือ	8.70	8.30	8.30	8.40	8.50	8.59	8.74	8.89	8.99	9.18
ภาคกลาง	9.10	9.10	9.10	9.30	9.60	9.63	9.72	9.72	9.83	10.08
ภาคใต้	9.10	8.90	9.00	9.20	9.20	9.28	9.41	9.35	9.43	9.63
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	9.00	8.40	8.40	8.50	8.41	8.52	8.59	8.68	8.81	9.02
กลุ่มจังหวัดตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1	9.00	8.39	8.48	8.80	8.38	8.54	8.64	8.65	8.89	N/A

ภาค/กลุ่มจังหวัด	2554	2555	2556	2557	2558	2559	2560	2561	2562	2563
นครราชสีมา	9.10	9.00	9.00	9.20	8.50	8.90	9.00	8.87	9.23	9.35
ชัยภูมิ	8.20	8.10	8.10	8.80	8.40	8.40	8.20	8.29	8.72	8.70
บุรีรัมย์	9.20	8.00	8.10	8.20	8.40	8.20	8.40	8.45	8.41	8.91
สุรินทร์	9.30	8.50	8.70	9.00	8.10	8.20	8.40	8.63	8.73	8.97

ที่มา : สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

(5.2) คะแนนเฉลี่ยการทดสอบ O-Net ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ระหว่างปี พ.ศ. 2557 – 2565 พบว่า มีแนวโน้มลดลง ซึ่งลดลงตามระดับระดับประเทศ ปรากฏตามตารางที่ 85 ข้างท้ายนี้

ตารางที่ 85 : คะแนนเฉลี่ยการทดสอบ O-Net ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (%)

จังหวัด	คะแนนเฉลี่ยการทดสอบ O-Net ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (%)								
	2557	2558	2559	2560	2561	2562	2563	2564	2565
นครราชสีมา	36.30	33.50	33.00	31.31	32.91	30.50	31.95	31.14	29.65
ชัยภูมิ	34.50	31.30	31.50	29.24	31.07	28.66	29.67	29.25	28.62
บุรีรัมย์	35.30	32.90	32.20	30.43	32.13	29.87	30.89	30.17	30.44
สุรินทร์	36.00	33.00	32.90	31.29	33.18	30.87	32.33	30.39	30.10
กลุ่มจังหวัด	**35.53**	**32.68**	**32.40**	**30.57**	**32.48**	**30.13**	**31.40**	**30.34**	**29.70**
ภาคอีสาน	35.30	32.30	32.00	30.25	32.09	29.9	31.23	29.96	29.16
ประเทศ	37.60	34.80	34.50	32.22	34.37	31.64	32.98	31.92	29.92

ที่มา : สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) ประมวลผลโดย สำนักพัฒนาฐานข้อมูลและตัวชี้วัดภาวะสังคม สศช. ปีการศึกษา 2555 - 2557 คะแนนเฉลี่ย 8 วิชา ปีการศึกษา 2558 - 2556 คะแนนเฉลี่ย 5 วิชา และระบบฐานข้อมูลกระทรวงมหาดไทย http://benchmark.moi.go.th และ ปี 2561 - 2562 จาก http://social.nesdb.go.th จากสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

(5.3) คะแนนเฉลี่ยสติปัญญา (IQ) เด็กนักเรียน ชั้น ประถมศึกษาปีที่ 1 ของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 โดยเปรียบเทียบระหว่างปี พ.ศ. 2554 ปี พ.ศ. 2559 และ ปี พ.ศ. 2564 คะแนน IQ เพิ่มขึ้น โดยจังหวัดบุรีรัมย์มี IQ มากที่สุด และมีค่ามากกว่าค่ากลางของประเทศ ปรากฏตามตารางที่ 86 และกราฟที่ 43 ข้างท้ายนี้

ตารางที่ 86 : คะแนนเฉลี่ยสติปัญญา (IQ) เด็กนักเรียนไทย ชั้น ป.1

จังหวัด	ค่าสถิติ		
	2554	2559	2564
นครราชสีมา	92.6	96.25	99.8
ชัยภูมิ	92.24	95.81	98

จังหวัด	ค่าสถิติ		
	2554	2559	2564
บุรีรัมย์	93.71	98.6	100.3
สุรินทร์	90.78	95.41	98.55
กลุ่มจังหวัด	**92.33**	**96.52**	**99.16**
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	93.11	94.64	100.7
ประเทศ	-	98.1	102.8

ที่มา : กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข และระบบฐานข้อมูลกระทรวงมหาดไทยhttp://benchmark.moi.go.th สำรวจทุก 5 ปี

คะแนนระดับสติปัญญา (Intellectual Quotient; IQ) หมายถึง คะแนนความสามารถของบุคคลที่วัดโดยใช้แบบทดสอบ SPM parallel version ซึ่งบ่งบอกความสามารถด้านการรับรู้ความสัมพันธ์เชิงรูปทรง (form perceptual relation) ด้วยการใช้เหตุผลในเชิงเปรียบเทียบ (reason by analogy) แต่ไม่ได้วัดความสามารถทางด้านภาษา คะแนนสติปัญญาเด็กนักเรียนไทย เป็นข้อมูลจากการวิจัยเชิงสำรวจ (survey research) จากการทดสอบจากกลุ่มตัวอย่างเด็กอายุ 6-15 ปี ที่เรียนอยู่ในระดับประถมศึกษาถึงมัธยมศึกษาตอนต้น สุ่มตัวอย่างเด็กนักเรียนทุกระดับชั้นด้วยวิธี stratified multi-stage cluster sampling จากโรงเรียน 76 จังหวัด ทั่วประเทศ ด้วยแบบทดสอบวัดสติปัญญา SPM parallel version วิเคราะห์ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ 95% confidence interval ของค่าเฉลี่ย

กราฟที่ 43 : แสดงคะแนนเฉลี่ย IQ ของเด็กนักเรียนในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1

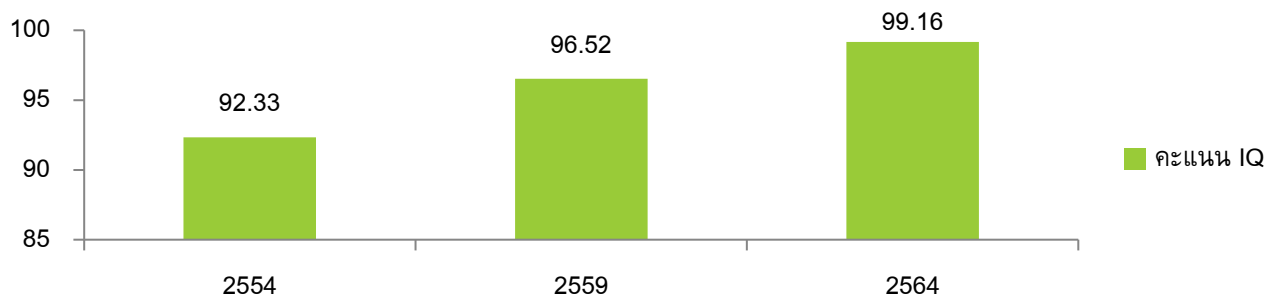

(5.4) จำนวนผู้มีภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือปราชญ์ชาวบ้านเฉลี่ยต่อหมู่บ้านของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ในปี พ.ศ. 2562 พบว่า มีจำนวนน้อยลงกว่าปีก่อนหน้า นักปราชญ์ชาวบ้านส่วนใหญ่สูงอายุ และต้องอุทิศเวลาส่วนตัวในการถ่ายทอดความรู้ การมีนักปราชญ์ชาวบ้านจำนวนมากแสดงให้เห็นว่าพื้นที่ของกลุ่มจังหวัดจะเพิ่มโอกาสในการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้เพิ่มขึ้น เกิดการเกื้อกูลกันและสร้างให้ชุมชนเข้มแข็ง พึ่งตนเองได้ ดังนั้น ควรมีการส่งเสริมหรือถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นกระจายไปสู่คนรุ่นใหม่ เพื่อสืบสานมรดกภูมิปัญญา ตามตารางที่ 87 ข้างท้ายนี้

ตารางที่ 87 : จำนวนผู้มีภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือปราชญ์ชาวบ้านเฉลี่ยต่อหมู่บ้าน

จังหวัด	ค่าสถิติ (คนเฉลี่ยต่อหมู่บ้าน)			ค่าอันดับใน 76 จังหวัด		
	2558	2560	2562	2558	2560	2562
นครราชสีมา	30	64	38	42	12	31
ชัยภูมิ	59	60	37	9	16	34

จังหวัด	ค่าสถิติ (คนเฉลี่ยต่อหมู่บ้าน)			ค่าอันดับใน 76 จังหวัด		
	2558	2560	2562	2558	2560	2562
บุรีรัมย์	38	51	32	31	24	44
สุรินทร์	56	46	48	10	28	18
กลุ่มจังหวัด	**42**	**56**	**38**	**8**	**4**	**10**
ภาคอีสาน	**45**	**54**	**44**	**2**	**1**	**2**
ค่าเฉลี่ยประเทศ	42	46	39			

ที่มา : แบบสำรวจข้อมูลพื้นฐานระดับหมู่บ้าน (กชช. 2ค) ศูนย์ข้อมูลเพื่อการพัฒนาชุมชน กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย และระบบฐานข้อมูลกระทรวงมหาดไทยhttp://benchmark.moi.go.th

หมายเหตุ : ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาชาวบ้าน หรือปราชญ์ชาวบ้าน ในที่นี้หมายถึง ผู้รู้ ผู้ชำนาญการ ผู้นำ หรือบุคคลตัวอย่าง ในด้านเกษตรกรรม อุตสาหกรรมและหัตถกรรม การแพทย์แผนไทย การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กองทุนและธุรกิจชุมชน ศิลปกรรม ภาษาและวรรณกรรม ปรัชญา ศาสนาและประเพณี และด้านโภชนาการ เป็นต้น

(6) รายได้/รายจ่ายภาคครัวเรือน

(6.1) จำนวนครัวเรือนของกลุ่มจังหวัด ระหว่างปี พ.ศ. 2561 – 2565 จำนวนครัวเรือน มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น แต่ช่วงปี พ.ศ. 2565 เป็นไปตามภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยลดลงในส่วนของจังหวัดชัยภูมิ จังหวัดบุรีรัมย์ และจังหวัดสุรินทร์ ปรากฏตามตารางที่ 88 ข้างท้ายนี้

ตารางที่ 88 : จำนวนครัวเรือน

จังหวัด	2561	2562	2563	2564	2565
นครราชสีมา	765,584	776,585	794,065	801,040	782,007
ชัยภูมิ	293,491	303,267	310,293	311,650	298,996
บุรีรัมย์	347,981	377,119	355,709	397,920	384,119
สุรินทร์	334,733	336,142	353,003	334,220	327,257
กลุ่มจังหวัด	**1,741,789**	**1,793,113**	**1,813,070**	**1,844,830**	**1,792,379**
ภาคอีสาน	5,596,525	5,596,616	5,728,803	5,837,600	5,766,439
ประเทศ	21,568,565	21,870,958	22,301,642	22,624,350	23,577,782

ที่มา: การสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน สำนักงานสถิติแห่งชาติ (หน่วย : ครัวเรือน)

(6.2) รายได้เฉลี่ยครัวเรือน ระหว่างปี พ.ศ. 2556 - 2564 กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 มีรายได้เฉลี่ยของครัวเรือนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องถึงแต่กลับลดลงตั้งแต่เมื่อปี พ.ศ. 2560 จนเมื่อปี พ.ศ. 2564 รายได้เฉลี่ยครัวเรือนของกลุ่มจังหวัดเพิ่มขึ้น อยู่ที่ 23,028 บาท/ครัวเรือน/เดือน เนื่องจากจังหวัดบุรีรัมย์และจังหวัดสุรินทร์มีรายได้เฉลี่ยครัวเรือนเพิ่มขึ้นในปี พ.ศ. 2564 จึงทำให้ภาพรวมของกลุ่มจังหวัด ฯ มีรายได้เฉลี่ยครัวเรือนเพิ่มขึ้นตามไปด้วย และมีค่ามากกว่ารายได้เฉลี่ยครัวเรือนของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีอัตราการเปลี่ยนแปลงของรายได้เฉลี่ย อยู่ที่ร้อยละ 12.92 แต่ยังต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ ซึ่งมีรายได้เฉลี่ยครัวเรือนอยู่ที่ 27,352 บาท/ครัวเรือน/เดือน ปรากฏตามตารางที่ 89 และกราฟที่ 44 ข้างท้ายนี้

ตารางที่ 89 : แสดงรายได้เฉลี่ยครัวเรือนต่อเดือน/อัตราการเปลี่ยนแปลงของรายได้เฉลี่ย

จังหวัด	รายได้เฉลี่ยครัวเรือนต่อเดือน (บาท/ครัวเรือน)				
	2556	2558	2560	2562	2564
นครราชสีมา	22,479	26,376	24,429	25,736	24,779
ชัยภูมิ	18,641	23,830	25,544	20,856	20,280
บุรีรัมย์	15,624	18,480	15,382	14,742	23,045
สุรินทร์	21,351	20,315	18,188	20,238	24,009
กลุ่มจังหวัด	**19,524**	**22,250**	**20,886**	**20,393**	**23,028**
ภาคอีสาน	19,181	21,094	19,802	20,379	21,587
ประเทศ	25,194	26,915	23,552	23,358	27,352
อัตราการเปลี่ยนแปลงของรายได้เฉลี่ย	**10.31**	**13.97**	**-6.13**	**-2.36**	**12.92**

ที่มา : การสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน สำนักงานสถิติแห่งชาติ และระบบฐานข้อมูลกระทรวงมหาดไทย http://benchmark.moi.go.th เก็บข้อมูลทุก 2 ปี

กราฟที่ 44 : รายได้เฉลี่ยครัวเรือนกลุ่มจังหวัด

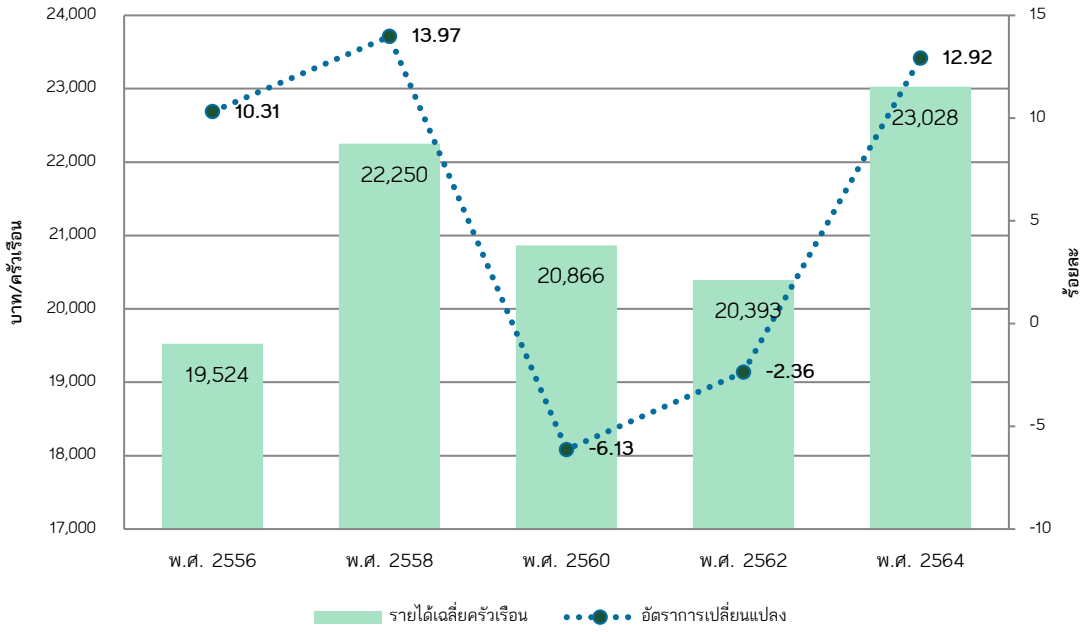

(6.3) รายจ่ายเฉลี่ยครัวเรือน ระหว่างปี พ.ศ. 2560 - 2564 กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 มีรายจ่ายเฉลี่ยของครัวเรือนลดลง โดยปี 2564 อยู่ที่ประมาณ 17,830 บาท/ครัวเรือน/เดือน มีอัตราการเปลี่ยนแปลง อยู่ที่ร้อยละ 4.64 จากปีก่อน โดยจังหวัดสุรินทร์มีรายจ่ายเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง และมีรายจ่ายเฉลี่ยมากที่สุดใน กลุ่มจังหวัดฯ ขณะที่จังหวัดชัยภูมิมีรายจ่ายเฉลี่ยน้อยที่สุดในกลุ่มจังหวัด ปรากฏตามตารางที่ 90 ข้างท้ายนี้

ตารางที่ 90 : แสดงรายจ่ายเฉลี่ยครัวเรือนต่อเดือน

จังหวัด	รายจ่ายเฉลี่ยครัวเรือนต่อเดือน (บาท/ครัวเรือน)				
	2560	2561	2562	2563	2564
นครราชสีมา	17,841	18,196	16,889	17,939	16,289
ชัยภูมิ	17,238	15,592	15,402	15,930	16,178
บุรีรัมย์	12,686	14,580	13,503	15,290	18,835
สุรินทร์	16,307	18,209	18,004	18,999	20,018
กลุ่มจังหวัด	**16,018**	**16,644**	**15,950**	**17,040**	**17,830**
ภาคอีสาน	16,513	16,343	16,687	16,810	16,869
ประเทศ	21,437	21,346	18,347	21,329	21,616
อัตราการเปลี่ยนแปลงของรายได้เฉลี่ย	**-2.24**	**3.91**	**-4.17**	**6.84**	**4.64**

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ

หมายเหตุ : 1. ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือนของครัวเรือน หมายถึง ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยที่จำเป็นต้องใช้ในการยังชีพ โดยไม่รวมค่าใช้จ่ายค่าใช้จ่ายประเภทสะสมทุน เช่น การซื้อบ้าน ที่ดิน เป็นต้น

2. ค่าใช้จ่ายที่ไม่เกี่ยวกับการอุปโภคบริโภค รวมค่าภาษี ของขวัญ และเงินบริจาค เบี้ยประกันภัย เงินซื้อสลากกินแบ่ง ดอกเบี้ยเงินกู้ และค่าใช้จ่ายอื่นๆ ที่ไม่เกี่ยวกับการอุปโภคบริโภค

เมื่อพิจารณาถึงอัตราการเปลี่ยนแปลงของรายได้เฉลี่ยครัวเรือน (ร้อยละ) ของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 เมื่อเทียบระหว่างช่วงปี พ.ศ. 2562 – 2564 พบว่ามีการเปลี่ยนแปลงอย่างมาก มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ในปี พ.ศ. 2564 รายได้เฉลี่ยครัวเรือนเพิ่มขึ้นร้อยละ 12.92 มีค่ามากกว่าระดับภาคและประเทศ ปรากฏตามกราฟที่ 45 ข้างท้ายนี้

กราฟที่ 45 : แสดงอัตราการเปลี่ยนแปลงของรายได้เฉลี่ยครัวเรือน

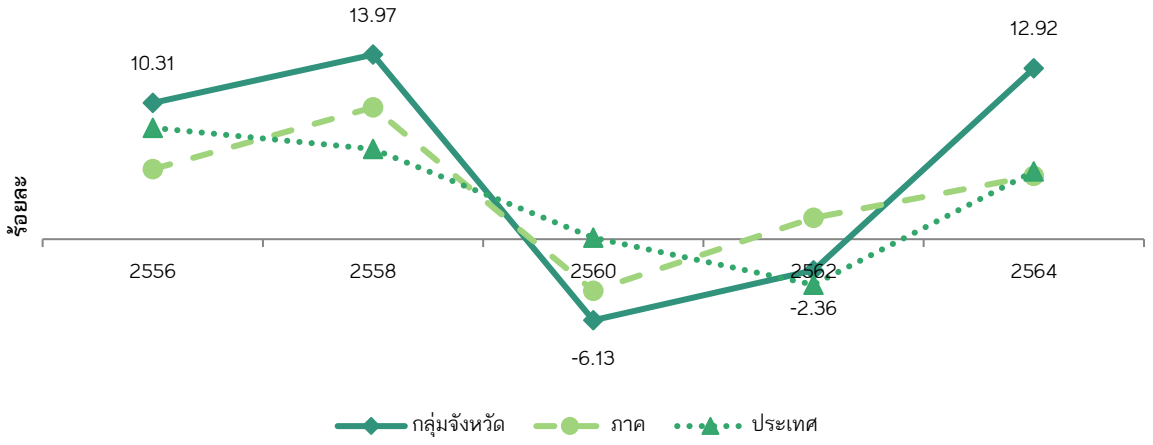

ที่มา : การสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน สำนักงานสถิติแห่งชาติ และระบบฐานข้อมูลกระทรวงมหาดไทย เก็บข้อมูลทุก 2 ปี

(6.3) ออมเงินเฉลี่ยครัวเรือน สถานการณ์การออมเงินของครัวเรือนในกลุ่มจังหวัด ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ระหว่างปี พ.ศ. 2554 – 2562 มีแนวโน้มลดลง โดยในปี พ.ศ. 2562 ลดลงจากเมื่อปี พ.ศ. 2560 โดยออมอยู่ที่ 4,444 บาท/ครัวเรือน/เดือน มีการออมมากกว่าภาคอีสาน ซึ่งอยู่ที่ 3,692 บาท/ครัวเรือน/เดือน มีสัดส่วนการออมต่อรายได้ค่อนข้างคงที่ ทั้งนี้ก็ขึ้นอยู่กับรายได้ รายจ่ายและหนี้สิน คิดเป็น ร้อยละ 21.79 ของรายได้เฉลี่ยของครัวเรือน ปรากฏตามตาราง ที่ 91 ข้างท้ายนี้

ตารางที่ 91 : แสดงเงินออมเฉลี่ยของครัวเรือนต่อเดือน

จังหวัด	เงินออมเฉลี่ยของครัวเรือนต่อเดือน				
	2554	2556	2558	2560	2562
นครราชสีมา	5,149	6,861	7,731	6,588	8,847
ชัยภูมิ	3,649	3,619	7,731	6,588	5,454
บุรีรัมย์	3,687	1,282	2,393	2,695	1,239
สุรินทร์	3,887	2,767	1,778	1,882	2,234
กลุ่มจังหวัด	**4,093**	**3,632**	**4,850**	**4,868**	**4,444**
ภาคอีสาน	N/A	N/A	3,583	3,198	3,692
ประเทศ	4,286	5,337	N/A	N/A	5,011
รายได้เฉลี่ยกลุ่มจังหวัด	17,699	19,524	22,250	20,886	20,393
สัดส่วนการออมต่อรายได้	23.13	18.60	21.80	23.31	21.79

ที่มา : การสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน สำนักงานสถิติแห่งชาติ และระบบฐานข้อมูลกระทรวงมหาดไทย http://benchmark.moi.go.th เก็บข้อมูลทุก 2 ปี

- เมื่อเปรียบเทียบแนวโน้มระหว่างรายได้ครัวเรือน รายจ่ายครัวเรือน เงินออมครัวเรือน พบว่า รายได้ต่อครัวเรือนมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น เช่นเดียวกับรายจ่ายต่อครัวเรือนเพิ่มขึ้นตาม สำหรับเงินออมมีแนวโน้มการออมลดลง (ยังไม่มีข้อมูลการออม ปี พ.ศ. 2564) ปรากฏตามกราฟที่ 46 ข้างท้ายนี้

กราฟที่ 46 : แสดงการเปรียบเทียบ รายได้ รายจ่าย เงินออม เฉลี่ยต่อครัวเรือน (บาท/เดือน)

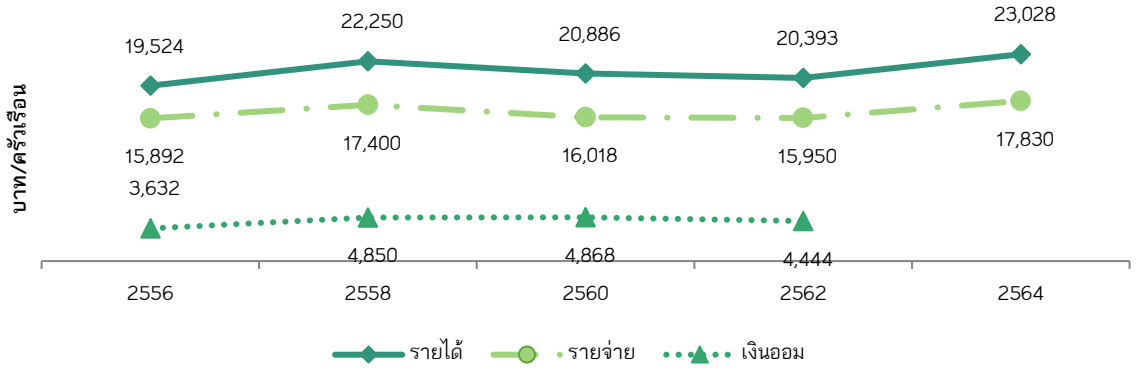

ที่มา : การสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน สำนักงานสถิติแห่งชาติ

(6.4) หนี้สิ้นครัวเรือน ระหว่างปี พ.ศ. 2556 – 2564 หนี้สินเฉลี่ยของครัวเรือนต่อปีมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยปี พ.ศ. 2564 มีหนี้สินอยู่ที่ประมาณ 267,729.15 บาท/ครัวเรือน/ปี คิดเป็นร้อยละ 96.88 ของรายได้เฉลี่ยครัวเรือน ซึ่งเป็นสัดส่วนที่สูงใกล้เคียงรายได้ฯ ในขณะที่รายได้ฯ ซึ่งอยู่ที่ประมาณ 276,341.01 บาท/ครัวเรือน/ปี โดยเฉพาะจังหวัดบุรีรัมย์และจังหวัดสุรินทร์ที่มีหนี้สินเฉลี่ยครัวเรือนเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก ส่งผลให้ภาพรวมของกลุ่มจังหวัดฯ มีหนี้สินเฉลี่ยครัวเรือนมากกว่ารายได้ และสูงกว่าค่ากลางของภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่มีหนี้สิ้นเฉลี่ยครัวเรือนอยู่ที่ 222,289.07 บาท/ครัวเรือน/ปี ปรากฏตามตารางที่ 92 และกราฟที่ 47 ข้างท้ายนี้

ตารางที่ 92 : แสดงหนี้สินเฉลี่ยครัวเรือนต่อปี

จังหวัด	หนี้สินเฉลี่ยครัวเรือนต่อปี (บาท/ครัวเรือน)				
	2556	2558	2560	2562	2564
นครราชสีมา	170,703.40	245,760.10	223,238.94	285,595.00	227,076.71
ชัยภูมิ	164,134.90	155,901.80	194,195.09	183,325.79	193,591.34
บุรีรัมย์	117,814.40	159,766.10	131,638.13	123,402.66	302,927.91
สุรินทร์	187,497.50	246,348.30	251,796.15	256,331.74	347,320.62
กลุ่มจังหวัด	**160,037.55**	**201,944.08**	**200,217.08**	**212,163.80**	**267,729.15**
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	146,307	160,675	178,439	174,819.91	222,289.07
ประเทศ	163,087	156,770	178,534	161,899.93	208,466.85
รายได้เฉลี่ยครัวเรือน/ปี	234,285	267,003	250,626	244,716	276,341.01
รายจ่ายเฉลี่ยครัวเรือน/ปี	190,701	208,803	192,215	191,394	213,959.88
สัดส่วนหนี้สินเฉลี่ยต่อรายได้เฉลี่ย (ร้อยละ)	68.31	75.63	79.89	86.70	96.88

ที่มา : การสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน สำนักงานสถิติแห่งชาติ เก็บข้อมูลทุก 2 ปี

กราฟที่ 47 : หนี้สินเฉลี่ยของครัวเรือนกลุ่มจังหวัด

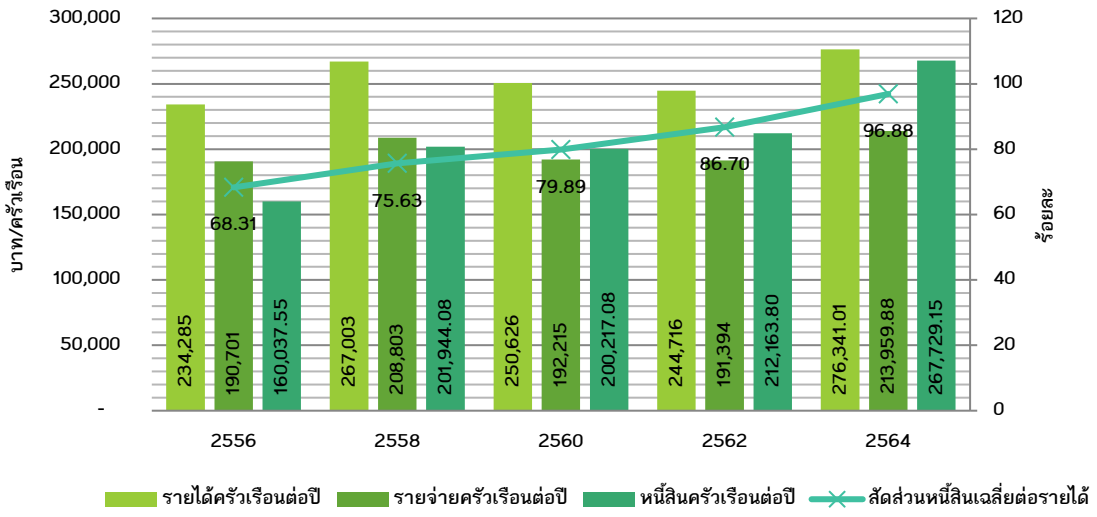

- หากพิจารณาตามวัตถุประสงค์ของการกู้ยืมพบว่า การกู้เพื่อใช้จ่ายในครัวเรือนมากที่สุด รองลงมาเป็นการกู้ยืมเพื่อการเกษตร โดยในปี พ.ศ. 2564 มีหนี้สินเฉลี่ยครัวเรือนจากการกู้ยืมมาเพื่อใช้จ่ายในครัวเรือน ถึง 118,620.84 บาท/ปี จากหนี้สินทั้งหมดคือ 267,729.15 บาท/ปี คิดเป็นร้อยละ 44.31 แสดงให้เห็นว่า ส่วนใหญ่ครัวเรือนมีรายได้ไม่เพียงพอต่อรายจ่าย รองลงมาเป็นกู้เพื่อใช้ทำการเกษตร ร้อยละ 27.61 ปรากฏตามตารางที่ 93 และกราฟที่ 48 ข้างท้ายนี้

ตารางที่ 93 : หนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือน จำแนกตามวัตถุประสงค์ของการกู้ยืม เป็นรายจังหวัด

จังหวัด	หนี้สินเฉลี่ยครัวเรือนต่อปี (บาท/ครัวเรือน) ในปี พ.ศ.					
	ประเภทการกู้ใช้	2556	2558	2560	2562	2564
กลุ่มจังหวัด	**หนี้สินทั้งสิ้น**	**160,037.55**	**201,944.08**	**200,217.08**	**212,163.88**	**267,729.15**
	เพื่อใช้จ่ายในครัวเรือน	62,489.03	97,673.90	81,105.82	87,052.84	118,620.84
	เพื่อใช้ทำธุรกิจที่ไม่ใช่การเกษตร	8,432.85	12,669.23	22,669.17	41,404.42	15,898.33
	เพื่อใช้ทำการเกษตร	33,308.30	54,566.45	40,912.13	50,430.17	73,933.14
	เพื่อใช้ในการศึกษา	4,039.28	1,792.53	2,221.13	1,980.00	3,456.87
	เพื่อใช้ซื้อ/เช่าซื้อบ้านและที่ดิน	46,033.65	32,680.78	52,683.87	30,808.50	53,675.44
	อื่น ๆ	5,734.43	2,561.20	624.97	487.97	2,144.53
นครราชสีมา	**หนี้สินทั้งสิ้น**	**170,703.40**	**245,760.10**	**223,238.94**	**285,595.34**	**227,076.71**
	เพื่อใช้จ่ายในครัวเรือน	74,166.60	110,108.50	100,361.50	59,152.18	82,944.90
	เพื่อใช้ทำธุรกิจที่ไม่ใช่การเกษตร	7,709.50	10,801.90	13,236.53	122,133.91	11,488.15
	เพื่อใช้ทำการเกษตร	32,622.50	88,505.60	50,727.66	47,295.15	80,330.58
	เพื่อใช้ในการศึกษา	2,039.90	1,350.10	3,871.14	391.02	4,122.70
	เพื่อใช้ซื้อ/เช่าซื้อบ้านและที่ดิน	52,254.70	33,731.60	55,024.41	56,178.31	47,517.93
	อื่น ๆ	1,910.20	1,262.30	17.71	444.77	672.46
ชัยภูมิ	**หนี้สินทั้งสิ้น**	**164,134.90**	**155,901.80**	**194,195.09**	**183,325.79**	**193,591.34**
	เพื่อใช้จ่ายในครัวเรือน	79,125.40	69,624.50	71,821.93	75,241.44	75,019.96
	เพื่อใช้ทำธุรกิจที่ไม่ใช่การเกษตร	7,997.50	23,450.60	30,435.54	5,526.68	14,770.96
	เพื่อใช้ทำการเกษตร	40,783.90	42,883.30	64,000.14	86,996.35	69,417.13
	เพื่อใช้ในการศึกษา	461.70	475.80	608.75	28.09	1,600.68
	เพื่อใช้ซื้อ/เช่าซื้อบ้านและที่ดิน	35,147.00	16,186.10	27,328.73	15,533.24	32,440.36
	อื่น ๆ	619.40	3,281.50	-	-	342.25
บุรีรัมย์	**หนี้สินทั้งสิ้น**	**117,814.40**	**159,766.10**	**131,638.13**	**123,402.66**	**302,927.91**
	เพื่อใช้จ่ายในครัวเรือน	62,672.40	69,193.10	71,607.34	70,258.68	125,515.81
	เพื่อใช้ทำธุรกิจที่ไม่ใช่การเกษตร	6,366.40	9,871.80	10,856.72	9,018.04	18,160.79

จังหวัด	หนี้สินเฉลี่ยครัวเรือนต่อปี (บาท/ครัวเรือน) ในปี พ.ศ.					
	ประเภทการกู้ใช้	2556	2558	2560	2562	2564
	เพื่อใช้ทำการเกษตร	20,738.70	38,528.20	21,822.89	28,059.47	64,487.59
	เพื่อใช้ในการศึกษา	1,300.80	1,913.50	1,718.36	599.46	3,813.95
	เพื่อใช้ซื้อ/เช่าซื้อบ้านและที่ดิน	19,015.30	39,276.60	23,555.59	14,055.17	88,548.16
	อื่น ๆ	7,720.80	983.00	2,077.22	1,411.84	2,401.61
สุรินทร์	**หนี้สินทั้งสิ้น**	**187,497.50**	**246,348.30**	**251,796.15**	**256,331.74**	**347,320.62**
	เพื่อใช้จ่ายในครัวเรือน	33,991.70	141,769.50	80,632.49	143,559.04	191,002.69
	เพื่อใช้ทำธุรกิจที่ไม่ใช่การเกษตร	11,658.00	6,552.60	36,147.88	28,939.04	19,173.42
	เพื่อใช้ทำการเกษตร	39,088.10	48,348.70	27,097.83	39,369.71	81,497.26
	เพื่อใช้ในการศึกษา	12,354.70	3,430.70	2,686.25	6,901.42	4,290.13
	เพื่อใช้ซื้อ/เช่าซื้อบ้านและที่ดิน	77,717.60	41,528.80	104,826.75	37,467.28	46,195.32
	อื่น ๆ	12,687.30	4,718.00	404.94	95.25	5,161.79

หมายเหตุ: หนี้อื่นๆ ได้แก่ หนี้จากการค้ำประกันบุคคลอื่น หนี้ค่าปรับหรือจ่ายชดเชยค่าเสียหายเป็นต้น

ที่มา : การสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

กราฟที่ 48 : สัดส่วนวัตถุประสงค์การกู้เงิน ปี 2564

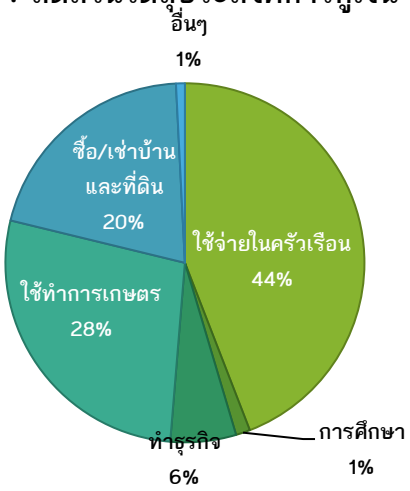

ที่มา : การสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน สำนักงานสถิติแห่งชาติ

(7) ด้านความยากจน และความเหลื่อมล้ำ

(7.1) จำนวนคนจน

ระหว่างปี พ.ศ. 2560 – 2565 กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 มีจำนวนคนผันผวนตามสภาพเศรษฐกิจ โดยในปี พ.ศ. 2562 มีจำนวนคนจนเพียง 620,500 คน เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้าคือปี พ.ศ. 2561 ซึ่งมีจำนวนคนจน 911,200 คน ถือว่าปี พ.ศ. 2562 มีจำนวนคนจนลดลง คิดเป็นร้อยละ 31.90 (คนจน

คือประชาชนมีความเป็นอยู่ที่ต่ำกว่ามาตรฐาน กล่าวคือ ไม่มีรายได้เพียงพอที่จะใช้จ่ายในการซื้อสิ่งจำเป็นขั้นพื้นฐานในการครองชีพ เช่น อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย) ประเด็นที่น่าสนใจคือ สถานการณ์ความยากจนในปี พ.ศ. 2562 ปรับตัวในทิศทางที่ดีขึ้น โดยปัจจัยหลักที่ทำให้แนวโน้มคนจนลดลงคือ ผลจากการขยายตัวของเศรษฐกิจ และผลของการขยายมาตรการช่วยเหลือผู้มีรายได้น้อยของภาครัฐ เช่น โครงการบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ และโครงการสร้างความเข้มแข็งของเศรษฐกิจฐานรากตามแนวทางประชารัฐ แต่ในปีพ.ศ. 2563 และต่อเนื่องจากนี้ประเทศไทยกำลังเผชิญสถานการณ์ที่ไม่เหมือนเดิมหลัง“โควิด-19” จู่โจมเศรษฐกิจไทยอย่างหนัก คาดการณ์จากสถานการณ์แรงงาน อัตราการว่างงานที่เพิ่มขึ้นในปี พ.ศ. 2563 จนเมื่อปี พ.ศ. 2564 แม้ว่าการระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา – 2019 ยังคงมีการระบาดอยู่ แต่ประเทศไทยรวมทั้งทั่วโลก สามารถรับมือ และปรับตัวในการใช้ชีวิตโดยระมัดระวัง รวมทั้งวัคซีนที่มีการพัฒนาประสิทธิภาพ ทำให้สถานการณ์ด้านเศรษฐกิจดีขึ้น เป็นผลให้จำนวนคนจนลดลง ปรากฏตามตารางที่ 94 ข้างท้ายนี้

ตารางที่ 94 : จำนวนคนจนในกลุ่มจังหวัด

หน่วย: พันคน

จังหวัด	2560	2561	2562	2563	2564	2565
นครราชสีมา	338.5	375.2	340.7	531.5	525.6	244.2
ชัยภูมิ	31.7	81.4	28.4	43.6	103.4	10.8
บุรีรัมย์	261.8	261.1	171.3	191.9	27.6	79.2
สุรินทร์	149.8	193.5	80.1	146.3	69.2	109.2
กลุ่มจังหวัดฯ	**781.9**	**911.2**	**620.5**	**913.3**	**725.8**	**443.3**
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	2,126.5	2,468.0	1,550.9	2,128.6	1,873.5	1,429.5
ทั่วราชอาณาจักร	5,324.8	6,682.5	4,326.2	4,753.0	4,404.6	3,792.6

ที่มา: ข้อมูลจากการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน สำนักงานสถิติแห่งชาติ, ประมวลผลโดย สำนักพัฒนาฐานข้อมูลและตัวชี้วัดภาวะสังคม สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

(7.2) เส้นความยากจน

ระหว่างปี พ.ศ. 2560 – 2565 กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 เส้นความยากจนมีการปรับตัวเพิ่มขึ้น โดยอยู่ที่ 2,639 บาท/คน/เดือน ในปี พ.ศ. 2565 ปรากฏตามตารางที่ 95 ข้างท้ายนี้

ตารางที่ 95 : เส้นความยากจนกลุ่มจังหวัด

จังหวัด	เส้นความยากจน (บาท/คน/เดือน)					
	2560	2561	2562	2563	2564	2565
นครราชสีมา	2,364	2,346	2,396	2,383	2,414	2,684
ชัยภูมิ	2,331	2,354	2,401	2,421	2,444	2,605
บุรีรัมย์	2,421	2,402	2,487	2,510	2,514	2,689
สุรินทร์	2,303	2,328	2,368	2,354	2,430	2,577
กลุ่มจังหวัด	2,355	2,358	2,413	2,417	2,450	2,639
ภาคอีสาน	2,403	2,417	2,479	2,496	2,526	2,684

จังหวัด	เส้นความยากจน (บาท/คน/เดือน)					
	2560	2561	2562	2563	2564	2565
ประเทศ	2,686	2,710	2,763	2,762	2,803	2,997

ที่มา: ข้อมูลจากการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน สำนักงานสถิติแห่งชาติ, ประมวลผลโดย สำนักพัฒนาฐานข้อมูลและตัวชี้วัดภาวะสังคม สศช.

(7.3) ข้อมูลสัดส่วนคนยากจน ระหว่างปี พ.ศ. 2560 - 2565 สัดส่วนคนยากจนมีแนวโน้มดีขึ้น ยกเว้นช่วงการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ทำให้เศรษฐกิจที่ตกต่ำไปในช่วงปี พ.ศ. 2563 จนกระทั่งปี พ.ศ. 2564 รัฐบาลเริ่มควบคุมสถานการณ์ได้ รวมทั้งได้ออกมาตรการช่วยเหลือผู้ที่ได้รับผลกระทบจากระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ทำให้จำนวนคนจนลดลง สัดส่วนคนยากจนดีขึ้น ปรากฏตามตารางที่ 96 และกราฟที่ 49 ข้างท้ายนี้

ตารางที่ 96 : แสดงสัดส่วนคนยากจน

จังหวัด	สัดส่วนคนยากจน (ร้อยละ)					
	2560	2561	2562	2563	2564	2565
นครราชสีมา	13.6	15.1	13.6	21.2	21.0	9.8
ชัยภูมิ	3.3	8.6	3.0	4.7	2.98	1.17
บุรีรัมย์	21.0	21.0	14.1	15.9	8.6	6.6
สุรินทร์	13.5	17.5	7.5	13.8	6.6	10.5
กลุ่มจังหวัด	**13.5**	**13.4**	**10.8**	**16.0**	**12.8**	
ภาคอีสาน	11.4	13.3	8.4	11.5	10.2	7.8
ประเทศ	7.9	9.9	6.2	6.8	6.3	5.4

ที่มา : การสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน สำนักงานสถิติแห่งชาติ, ประมวลผลโดย สำนักพัฒนาฐานข้อมูลและตัวชี้วัดภาวะสังคม สศช.

กราฟที่ 49 : แสดงจำนวนคนจน (พันคน) และสัดส่วนคนยากจน (ร้อยละ)

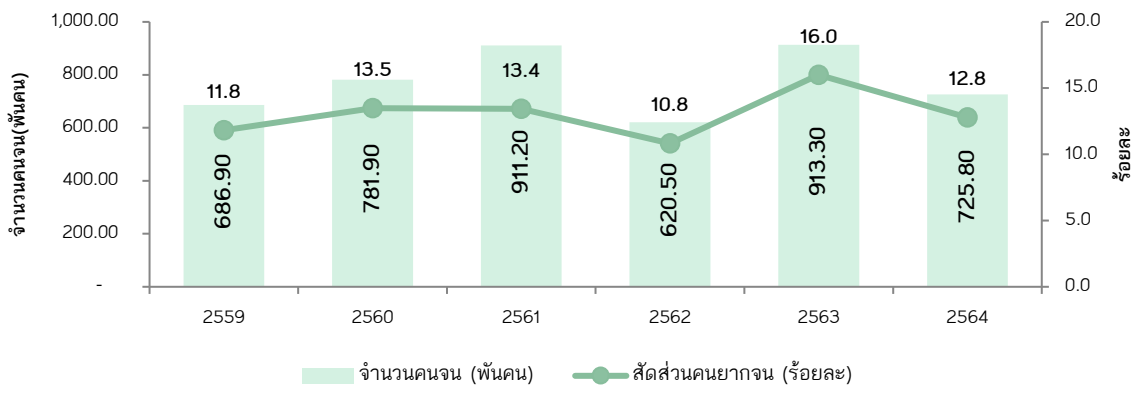

หมายเหตุ
- จำนวนคนจน หมายถึง จำนวนประชากรที่มีรายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคเฉลี่ยต่อคนต่อเดือน ต่ำกว่าเส้นความยากจน (Poverty line)
- เส้นความยากจน (Poverty line) เป็นเครื่องมือในการแบ่งคนจนและไม่จน โดยคำนวณจากต้นทุนหรือค่าใช้จ่ายในการดำรงชีวิตเฉลี่ยของปัจเจกบุคคลในระดับครัวเรือน ประกอบด้วยค่าใช้จ่ายด้านอาหาร (Food) สินค้าบริการที่จำเป็นพื้นฐานขั้นต่ำที่ไม่ใช้ด้านอาหาร (Non-food) ที่ทำให้สามารถดำรงชีพอยู่ได้ (เส้นความยากจนของแต่ละจังหวัดจะมีค่าต่างกันตามระดับค่าครองชีพ)
- สัดส่วนคนจนด้านร่ายจ่าย หมายถึง ร้อยละของคนที่มีรายจ่ายอยู่ต่ำกว่าเส้นความยากจน

- เมื่อเปรียบเทียบสัดส่วนคนยากจนของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ด้านรายจ่าย ในปี พ.ศ. 2564 กับสัดส่วนคนยากจนระดับภาคและประเทศพบว่า อยู่ในระดับที่สูงกว่าภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และระดับประเทศ โดยอยู่ที่ ร้อยละ 12.8 ในขณะที่ระดับภาคอยู่ที่ร้อยละ 10.2 ระดับประเทศอยู่ที่ร้อยละ 6.3 ปรากฏตามกราฟที่ 50 ข้างท้ายนี้

กราฟที่ 50 : สัดส่วนคนยากจนกลุ่มจังหวัด เปรียบเทียบระดับภาค และประเทศ

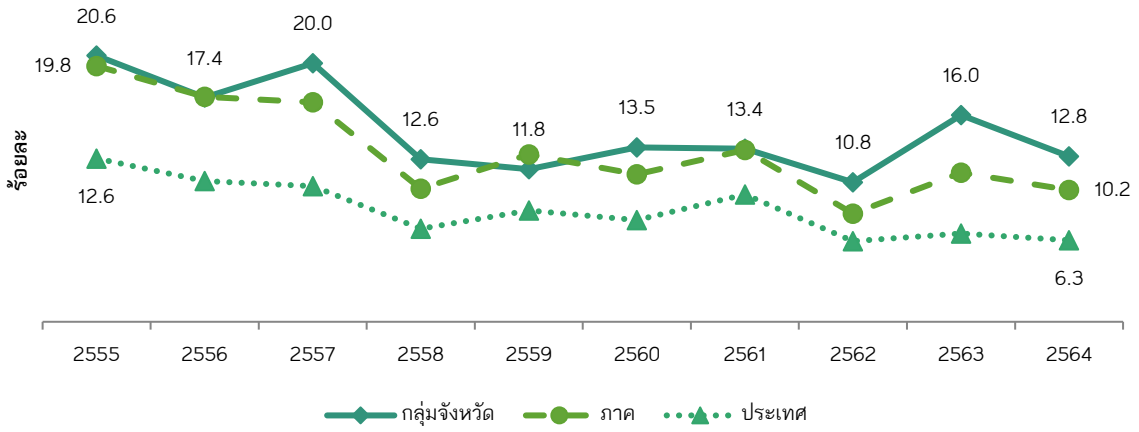

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ, ประมวลผลโดย สำนักพัฒนาฐานข้อมูลและตัวชี้วัดภาวะสังคม สศช.

(7.4) สัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาคของรายได้ในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ยังมีความเหลื่อมล้ำหรือไม่เสมอภาคสูง โดยมีคะแนนที่สูงกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ และอยู่ในลำดับที่ 15 จาก 18 กลุ่มจังหวัด ซึ่งเมื่อพิจารณาดูภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เป็นภาคที่มีความเหลื่อมล้ำสูง เป็นลำดับหนึ่งในเรื่องการความไม่เสมอภาคด้านรายได้ โดยจังหวัดนครราชสีมามีความไม่เสมอภาคของรายได้มากที่สุดในกลุ่มจังหวัด รองลงมาเป็นจังหวัดสุรินทร์ จังหวัดชัยภูมิ และจังหวัดบุรีรัมย์ ปรากฏตามตารางที่ 97 ข้างท้ายนี้

ตารางที่ 97 : ค่าสัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาคด้านรายได้ (Gini coefficient)

จังหวัด	สัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาคของรายได้ หรือค่าสัมประสิทธิ์จีนี (คะแนน)				
	2556	2558	2560	2562	2564
นครราชสีมา	0.44	0.41	0.44	0.49	0.46

จังหวัด	สัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาคของรายได้ หรือค่าสัมประสิทธิ์จีนี (คะแนน)				
	2556	2558	2560	2562	2564
ชัยภูมิ	0.47	0.51	0.48	0.40	0.41
บุรีรัมย์	0.42	0.45	0.41	0.39	0.47
สุรินทร์	0.42	0.42	0.42	0.43	0.42
กลุ่มจังหวัด	0.44	0.44	0.45	0.45	0.45
ภาคอีสาน	0.44	0.43	0.45	0.44	0.42
ประเทศ	0.46	0.45	0.42	0.41	0.43

ที่มา : ข้อมูลจากการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน สำนักงานสถิติแห่งชาติ, ประมวลผลโดย กองพัฒนาข้อมูลและตัวชี้วัดสังคม สศช.

หมายเหตุ : * ค่าสัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาคด้านรายได้ (Gini coefficient) (ลดลง) * ตัวชี้วัดอ่านค่าแบบผกผัน

- ค่าสัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาคทางด้านรายได้ (Gini coefficient) เป็นเครื่องมือในการวัดความไม่เท่าเทียมในรูปของสัดส่วน (Gini ratio) ซึ่งมีค่าอยู่ระหว่าง 0 ถึง 1
- ค่าสัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาคทางด้านรายได้ คำนวณจากการใช้ค่าของพื้นที่ระหว่างเส้น Lorenz ของการกระจายรายได้กับเส้นการกระจายรายได้สมบูรณ์เป็นตัวตั้ง และค่าของพื้นที่ใต้เส้นการกระจายรายได้สมบูรณ์ทั้งหมดเป็นตัวหาร
- ตัวชี้วัดค่าสัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาคทางด้านรายได้ (Gini coefficient) เพื่อประเมินความเท่าเทียมในการกระจายรายได้ของประชากรในพื้นที่
- ค่าตัวชี้วัด มีค่าระหว่าง 0 ถึง 1 การอ่านค่าเป็นแบบผกผัน คือ
  1) ถ้าค่า Gini coefficient เข้าใกล้ 0 แสดงว่าความเท่าเทียมกันของรายได้มีมากขึ้น ถ้า Gini coefficient เท่ากับ 0 หมายความว่า มีการกระจายรายได้อย่างเท่าเทียมกัน (perfect equality) นั่นคือ ทุกคนมีรายได้เท่ากันหมด
  2) ยิ่งค่า Gini coefficient เข้าใกล้ 1 มากเท่าไร แสดงว่าความไม่เท่าเทียมกันของรายได้ยิ่งมีมากขึ้น

(8) การสาธารณสุข

(8.1) อัตราส่วนแพทย์ต่อประชากร ระหว่างปี 2559 – 2564 กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 มีอัตราส่วนลดลงอย่างต่อเนื่อง แสดงให้เห็นว่าจำนวนแพทย์มากขึ้น โดยในปี พ.ศ. 2562 แพทย์ 1 คน ต้องรับผิดชอบประชากรของกลุ่มจังหวัดฯ จำนวน 2,674 คน จนกระทั่งปี พ.ศ. 2563 อัตราส่วนแพทย์ต่อประชากรกลับเพิ่มขึ้น เนื่องจากช่วงดังกล่าว เป็นช่วงที่สถานการณ์เชื้อไวรัส โคโรนา – 2019 ระบาดอย่างรุนแรง ส่งผลทำให้มีผู้เสียชีวิตเป็นจำนวนมาก รวมไปถึงบุคลากรทางการแพทย์ด้วย ทำให้แพทย์ 1 คน ต้องรับผิดชอบประชากรเพิ่มขึ้น โดยมีจำนวนแพทย์ 1 คนต่อประชากร 3,230 คน ต่อมาเมื่อปี พ.ศ. 2564 สถานการณ์เริ่มคลี่คลาย นักศึกษาแพทย์ที่จบและเริ่มทำงาน ทำให้จำนวนสัดส่วนแพทย์ต่อประชากรลดน้อยลง โดยจังหวัดในกลุ่มจังหวัดที่มีสัดส่วนแพทย์ต่อประชากรดีที่สุด อยู่ที่จังหวัดนครราชสีมา แพทย์ 1 คน ต่อประชากร จำนวน 2,394 คน ทั้งนี้ กลุ่มจังหวัดฯ ยังมีอัตราส่วนแพทย์ต่อประชากรมากกว่าค่ากลางของประเทศ ซึ่งมีจำนวนอยู่ที่ 1,680 คน ปรากฏตามตารางที่ 98 ข้างท้ายนี้

ตารางที่ 98 : อัตราส่วนแพทย์ต่อประชากร

จังหวัด	อัตราส่วนแพทย์ต่อประชากร (คน)					
	2559	2560	2561	2562	2563	2564
นครราชสีมา	2,978	2,337	2,230	2,155	2,577	2,394
ชัยภูมิ	4,819	3,831	3,612	3,242	3,965	4,052
บุรีรัมย์	4,106	3,491	3,416	3,248	3,786	3,439
สุรินทร์	4,041	3,596	3,370	3,007	3,500	3,185
กลุ่มจังหวัด	3,647	2,980	2,845	2,674	3,230	2,956
อีสาน	3,338	2,846	2,715	2,618	2,951	2,761
ประเทศ	2,065	2,254	2,165	2,045	1,794	1,680

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (พ.ศ. 2556 - 2557) ทรัพยากรสาธารณสุข สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ กระทรวงสาธารณสุข (พ.ศ. 2558) ระบบฐานข้อมูลกระทรวงมหาดไทย
http://benchmark.moi.go.th (พ.ศ. 2559 –2562)
กลุ่มคลังข้อมูลสถิติ กองสถิติพยากรณ์ สำนักงานสถิติแห่งชาติ (พ.ศ. 2563 - 2564)

(8.2) จำนวนเจ้าหน้าที่ทางการแพทย์และสาธารณสุขบางประเภท จำแนกตามภาคและจังหวัดระหว่างปี พ.ศ. 2560 – 2564 มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยในปี พ.ศ. 2564 มีจำนวนรวมทั้งสิ้น 18,011 คน เมื่อเทียบกับจำนวนประชากรที่มีอยู่จำนวน 6,698,614 คน โดยมีอัตราส่วนของบุคลากรทางการแพทย์อยู่ที่ 372 คนต่อประชากร 1 คน มีแนวโน้มที่บุคลากรทางการแพทย์จะเพิ่มมากขึ้น จังหวัดนครราชสีมามีจำนวนบุคลากรทางการแพทย์มากที่สุด อยู่ที่ 8,221 คน ปรากฏตามตารางที่ 99 ข้างท้ายนี้

ตารางที่ 99 : จำนวนบุคลากรทางการแพทย์

หน่วย : คน

จังหวัด	เจ้าหน้าที่ทางการแพทย์	2560	2561	2562	2563	2564
นครราชสีมา	แพทย์	1,126	1,180	1,221	1,023	1,098
	ทันตแพทย์	281	229	238	218	223
	เภสัชกร	411	433	445	446	480
	พยาบาลวิชาชีพ	4,893	5,358	5,729	5,607	6,394
	พยาบาลเทคนิค	46	41	35	29	26
	รวม	6,757	7,241	7,668	7,323	8,221
ชัยภูมิ	แพทย์	297	315	351	205	277
	ทันตแพทย์	110	115	115	94	114
	เภสัชกร	141	153	153	133	155
	พยาบาลวิชาชีพ	1,720	1,686	1,773	1,482	1,996
	พยาบาลเทคนิค	12	11	9		5
	รวม	2,280	2,280	2,401	1,914	2,547
บุรีรัมย์	แพทย์	455	465	489	401	459
	ทันตแพทย์	149	147	146	126	132
	เภสัชกร	209	224	229	223	238
	พยาบาลวิชาชีพ	2,560	2,587	2,753	2,792	3,071
	พยาบาลเทคนิค	21	16	14	4	10
	รวม	3,394	3,439	3,631	3,546	3,910
สุรินทร์	แพทย์	388	414	464	451	432
	ทันตแพทย์	133	160	126	140	128
	เภสัชกร	181	218	201	197	202
	พยาบาลวิชาชีพ	2,192	2,242	2,390	2,267	2,563
	พยาบาลเทคนิค	14	31	47	7	8
	รวม	2,908	3,065	3,228	3,062	3,333
กลุ่มจังหวัด	แพทย์	2,266	2,374	2,525	2,080	2,266
	ทันตแพทย์	673	651	625	578	597
	เภสัชกร	942	1,028	1,028	999	1,075
	พยาบาลวิชาชีพ	11,365	11,873	12,645	12,148	14,024
	พยาบาลเทคนิค	93	99	105	40	49

จังหวัด	เจ้าหน้าที่ทางการแพทย์	2560	2561	2562	2563	2564
	รวม	15,339	16,025	16,928	15,845	18,011
ภาคอีสาน	แพทย์	7,703	8,075	8,375	7,415	7,891
	ทันตแพทย์	2,063	2,007	1,968	1,885	2,106
	เภสัชกร	3,208	3,393	3,435	3,520	3,669
	พยาบาลวิชาชีพ	39,246	41,185	42,284	42,869	46,297
	พยาบาลเทคนิค	1,219	1,146	1,013	908	848
	รวม	53,439	55,806	57,075	56,597	60,811
ทั่วราชอาณาจักร	แพทย์	35,388	36,938	39,156	36,472	38,820
	ทันตแพทย์	9,760	7,720	8,043	7,651	8,094
	เภสัชกร	13,728	14,314	15,044	15,310	16,090
	พยาบาลวิชาชีพ	160,932	165,541	173,197	176,285	184,840
	พยาบาลเทคนิค	5,929	7,257	4,449	4,890	4,093
	รวม	225,737	231,770	239,889	240,608	251,937

ที่มา : สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงสาธารณสุข รวบรวมโดยสำนักงานสถิติแห่งชาติ
หมายเหตุ: 1. พยาบาล หมายถึง พยาบาลวิชาชีพ ซึ่งรวมถึง พยาบาลเวชปฏิบัติพยาบาลและผดุงครรภ์ พยาบาลสาธารณสุข วิสัญญีพยาบาล และพยาบาลเฉพาะทางอื่น ๆ
2. พยาบาลเทคนิค ไม่รวมในความหมายข้อ 1

(8.3) จำนวนสถานพยาบาลที่มีเตียงรับผู้ป่วยไว้ค้างคืน และจำนวนเตียง จำแนกเป็นรายภาค และจังหวัด ในปี พ.ศ.2564 มีจำนวนสถานพยาบาลลดลงจากปีก่อน โดยมีจำนวน 111 แห่ง จังหวัดนครราชสีมาจำนวนสถานพยาบาลเพิ่มขึ้น และกลุ่มจังหวัดฯ มีจำนวนเตียงเพิ่มขึ้นจากปีก่อน โดยมีจำนวน 13,341 เตียง เนื่องจาก จังหวัดนครราชสีมา และจังหวัดบุรีรัมย์มีจำนวนเตียงเพิ่มขึ้น ปรากฏตามตารางที่ 100 ข้างท้ายนี้

ตารางที่ 100 : จำนวนสถานพยาบาลที่มีเตียงรับผู้ป่วยไว้ค้างคืน และจำนวนเตียง

จังหวัด	พ.ศ. 2560		พ.ศ. 2561		พ.ศ. 2562		พ.ศ. 2563		พ.ศ. 2564	
	แห่ง	เตียง	แห่ง	เตียง	แห่ง	เตียง	แห่ง	เตียง	แห่ง	เตียง
นครราชสีมา	47	5,100	44	5,028	46	5,422	40	4,782	47	5,868
ชัยภูมิ	18	1,667	18	1,700	18	1,921	18	1,921	18	1,921
บุรีรัมย์	26	2,615	25	2,686	26	2,410	26	2,575	26	2,615
สุรินทร์	18	2,314	20	2,594	20	2,702	20	3,046	20	2,937

จังหวัด	พ.ศ. 2560		พ.ศ. 2561		พ.ศ. 2562		พ.ศ. 2563		พ.ศ. 2564	
	แห่ง	เตียง	แห่ง	เตียง	แห่ง	เตียง	แห่ง	เตียง	แห่ง	เตียง
กลุ่มจังหวัด ฯ	109	11,696	107	12,008	110	12,455	104	12,324	111	13,341

ที่มา : สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงสาธารณสุข และสำนักงานสถิติแห่งชาติ

(8.4) ร้อยละของเด็กที่มีพัฒนาการสมวัย กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 มีเกณฑ์ที่มากกว่าค่ากลางของประเทศ แต่อยู่ระดับกลางๆ จาก 18 กลุ่มจังหวัด โดยในปี 2562 มีค่าที่ลดลงจากปีก่อนหน้า เมื่อพิจารณาจากจังหวัดในกลุ่มจังหวัดแล้ว พบว่าจังหวัดบุรีรัมย์ มีเด็กที่มีพัฒนาการสมวัยอยู่ในลำดับที่ 5 จาก 76 จังหวัด แต่จังหวัดนครราชสีมามีจำนวนเด็กที่มีพัฒนาการสมวัยน้อย อยู่ในลำดับที่ 46 จาก 76 จังหวัด ตามตารางที่ 101

ตารางที่ 101 : ร้อยละของเด็กที่มีพัฒนาการสมวัย

จังหวัด	2560	2561	2562	ค่าอันดับใน 76 จังหวัด		
				2560	2561	2562
นครราชสีมา	96.54	97.35	97.18	40	48	46
ชัยภูมิ	95.90	97.09	97.14	55	54	49
บุรีรัมย์	98.51	99.13	98.75	6	2	5
สุรินทร์	96.02	97.85	97.55	51	33	39
กลุ่มจังหวัด	**96.84**	**97.88**	**97.66**	**9**	**7**	**8**
อีสาน	96.46	98.06	97.77	1	1	1
ประเทศ	96.60	97.61	97.40			

ที่มา : กลุ่มรายงานมาตรฐาน กระทรวงสาธารณสุข และระบบฐานข้อมูลจากกระทรวงมหาดไทย

หมายเหตุ : สัดส่วนเด็กที่มีพัฒนาการสมวัย คำนวณได้โดย

$$\frac{\text{จำนวนเด็กแรกเกิด ถึง 5 ปี ที่มีพัฒนาการสมวัยรวมกับสมวัยหลังการติดตาม 30 วัน}}{\text{จำนวนเด็กแรกเกิด ถึง 5 ปี ที่ได้รับการประเมินพัฒนาการตามเกณฑ์}} \times 100$$

- เด็กที่มีพัฒนาการสมวัย หมายถึง เด็กแรกเกิด ถึง 5 ปี ที่ได้รับสุ่มสำรวจตรวจประเมินพัฒนาการตามเกณฑ์กรมอนามัยและและมีพัฒนาการปกติ (ประเมินผ่านทุกข้อ)
- แบบประเมินอนามัย หมายถึง แบบคัดกรองพัฒนาการเด็กปฐมวัยที่ใช้เพื่อเฝ้าระวังติดตามพัฒนาการเด็กและให้คำแนะนำแก่ครอบครัว ส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการสมวัย สามารถ download แบบประเมินได้ที่เว็บไซต์โครงการโรงพยาบาลสายใยรักแห่งครอบครัว http://www.saiyairakhospital.com
- สถานบริการฯ ที่สุ่มประเมินเด็ก คือ รพ.สต., รพท., รพช., รพศ., รพ.สส. สังกัดกรมอนามัยและศูนย์เด็กเล็ก

ค่าตัวชี้วัดอยู่ในรูปร้อยละหรือเปอร์เซ็นต์ มีค่าระหว่าง 0-100 หากมีค่ายิ่งมากหรือยิ่งเข้าใกล้ 100 ยิ่งดี สะท้อนให้เห็นว่าประชากรปฐมวัยส่วนใหญ่ได้รับการดูแลและมีพัฒนาการเป็นไปตามมาตรฐาน หากมีค่าน้อยหรือเข้าใกล้ 0 ควรต้องมีการให้คำแนะนำแก่ครอบครัวในการส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการสมวัย

(8.6) จำนวนผู้ป่วยโรคสำคัญ 5 โรค ได้แก่ โรคหัวใจ โรคเบาหวาน โรคหลอดเลือดสมอง โรคความดันโลหิตสูง และโรคมะเร็ง ในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 พบว่าในช่วงปี พ.ศ. 2560 – 2564 บางปีมีผู้ป่วยเพิ่มขึ้น บางปีลดลง โดยมีผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงมาที่สุด รองลงมาคือเบาหวาน และโรคหลอดเลือดสมอง ตามลำดับ ปรากฏตามตารางที่ 102 และกราฟที่ 51 ข้างท้ายนี้

ตารางที่ 102 : จำนวนผู้ป่วยโรคสำคัญ

โรค	จังหวัด	จำนวนผู้ป่วยโรคสำคัญ (ราย)				
		พ.ศ. 2560	พ.ศ. 2561	พ.ศ. 2562	พ.ศ. 2563	พ.ศ. 2564
โรคหัวใจ	นครราชสีมา	31,806	30,141	35,464	19,299	19,985
	ชัยภูมิ	678	130,440	739	475	1,290
	บุรีรัมย์	3,964	1,070	1,185	2,930	3,744
	สุรินทร์	7,011	4,598	6,868	7,367	5,035
	กลุ่มจังหวัด	43,459	166,249	44,256	30,071	30,054
โรคเบาหวาน	นครราชสีมา	189,763	209,633	137,615	138,749	146,650
	ชัยภูมิ	299,388	244,112	65,675	67,113	67,488
	บุรีรัมย์	60,253	61,790	65,498	69,460	72,322
	สุรินทร์	33,433	46,740	52,679	57,948	56,795
	กลุ่มจังหวัด	582,837	562,275	321,467	333,270	343,255
โรคหลอดเลือดสมอง	นครราชสีมา	29,536	3,545	27,397	283,046	30,334
	ชัยภูมิ	2,232	1,329	2,278	2,843	2,873
	บุรีรัมย์	5,660	4,796	5,826	5,158	7,708
	สุรินทร์	1,724	5,442	7,773	8,520	6,403
	กลุ่มจังหวัด	39,152	15,112	43,274	299,567	47,318
โรคความดันโลหิตสูง	นครราชสีมา	169,236	136,476	271,067	283,046	307,308
	ชัยภูมิ	265,207	207,332	108,474	112,677	116,030
	บุรีรัมย์	111,598	123,691	129,351	136,600	143,701
	สุรินทร์	57,183	95,259	103,910	112,825	115,427
	กลุ่มจังหวัด	603,224	562,758	612,802	645,148	682,466
โรคมะเร็ง	นครราชสีมา	6,872	5,639	19,186	1,227	22,424
	ชัยภูมิ	223	863	6,127	393	5,170
	บุรีรัมย์	4,891	2,150	16,141	16,321	8,343
	สุรินทร์	7,887	3,403	7,873	9,011	2,069

โรค	จังหวัด	จำนวนผู้ป่วยโรคสำคัญ (ราย)				
		พ.ศ. 2560	พ.ศ. 2561	พ.ศ. 2562	พ.ศ. 2563	พ.ศ. 2564
	กลุ่มจังหวัด	19,873	12,055	49,327	26,952	38,006
รวม 5 โรค (กลุ่มจังหวัด)		**1,288,545**	**1,318,449**	**1,071,126**	**1,335,008**	**1,141,099**

ที่มา : สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดในกลุ่มจังหวัด และระบบฐานข้อมูลกระทรวงมหาดไทย www.benchmark.moi.go.th

กราฟที่ 51 : จำนวนผู้ป่วยโรคสำคัญ

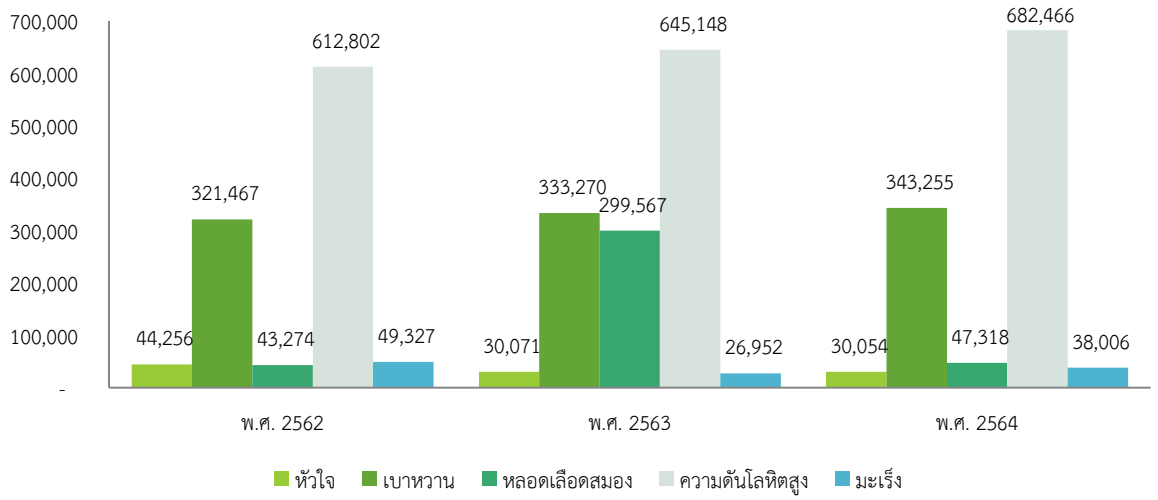

(8.7) โรคเฉพาะถิ่น – พยาธิใบไม้ในตับ จำนวนและสัดส่วนผู้ป่วยโรคเนื้อร้ายที่ตับและท่อน้ำดีในตับ ปี 2555 – 2564 ซึ่งเป็นโรคเฉพาะถิ่นที่พบมากในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่ากลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 มีแนวโน้มจะเกิดโรคเนื้อร้ายที่ตับและท่อน้ำดีในตับเพิ่มขึ้น ในปี พ.ศ. 2564 พบว่า มีจำนวนผู้ป่วย 5,206 คน หรือคิดเป็นสัดส่วนผู้ป่วยต่อประชากรแสนคนอยู่ที่ร้อยละ 77.6 ตามกราฟที่ 52 ข้างท้ายนี้

กราฟที่ 52 : จำนวน/สัดส่วนผู้ป่วยโรคพยาธิใบไม้ในตับ

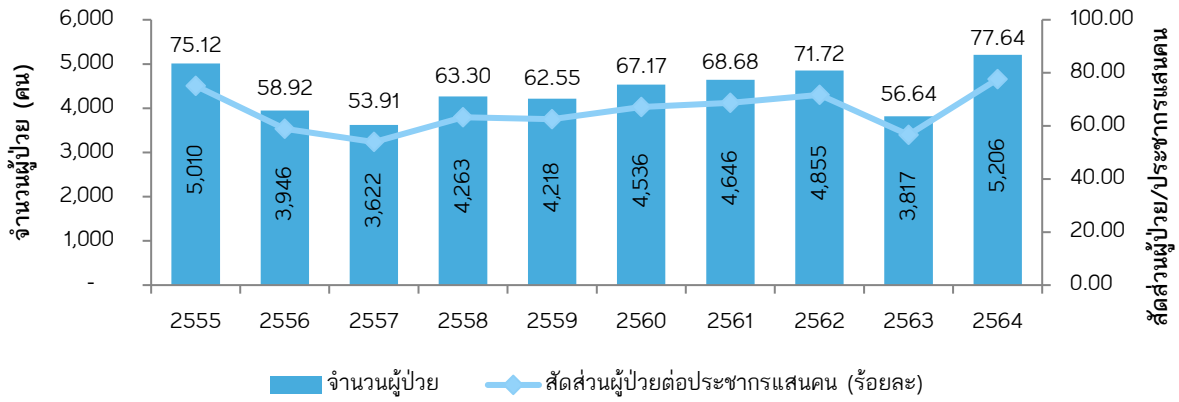

ที่มา : สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ กระทรวงสาธารณสุข

(8.8) ด้านสุขภาพจิต กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 มีอัตราของผู้ป่วยสุขภาพจิต ระหว่างปี พ.ศ. 2560 – 2562 พบว่า มีแนวโน้มลดลง โดยในปี พ.ศ. 2562 อยู่ที่ 3,239 ราย/ประชากรแสนคน แต่ยังมากกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ และอยู่ในลำดับที่ 10 จาก 18 กลุ่มจังหวัด โดยเฉพาะจังหวัดชัยภูมิ อยู่ลำดับที่ 59 จาก 76 จังหวัด ปรากฏตามตารางที่ 103 ข้างท้ายนี้

ตางรางที่ 103 : อัตราผู้ป่วยสุขภาพจิต

จังหวัด (ราย/ประชากรแสนคน)	2560	2561	2562	ค่าอันดับใน 76 จังหวัด		
				2560	2561	2562
นครราชสีมา	5,779	4,949	3,143	69	57	37
ชัยภูมิ	4,019	5,253	3,654	37	65	59
บุรีรัมย์	4,243	4,304	3,356	43	38	45
สุรินทร์	3,826	3,797	2,949	32	16	23
กลุ่มจังหวัด	**4,718**	**4,610**	**3,239**	**10**	**11**	**10**
อีสาน	4,836	4,644	3,390	5	5	5
ประเทศ	4,377	4,502	3,251			

ที่มา : กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข และระบบฐานข้อมูลกระทรวงมหาดไทย http://benchmark.moi.go.th

หมายเหตุ : อัตราผู้ป่วยทางสุขภาพจิต หมายถึง จำนวนผู้ป่วยทางสุขภาพจิต ได้แก่ โรคจิต โรควิตกกังวล โรคซึมเศร้า ปัญญาอ่อน โรคลมชัก ผู้ติดสารเสพติด ผู้พยายามฆ่าตัวตายหรือฆ่าตัวตาย ผู้ป่วยโรคออติสติก และผู้มีปัญหาสุขภาพจิตอื่นๆ เทียบต่อจำนวนประชากรกลางปี 100,000 คน

(8.9) อัตราการฆ่าตัวตายสำเร็จต่อประชากรแสนคน ข้อมูลระหว่างปี พ.ศ. 2560 – 2564 กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 มีอัตราการฆ่าตัวตายสำเร็จต่อประชากร แสนคนมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยในปี พ.ศ. 2564 มีจำนวน 10.51รายต่อแสนคน พิจารณาว่าช่วงปี พ.ศ. 2563 – 2564 เป็นช่วงที่เผชิญกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่ทำให้สภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ เกิดปัญหาว่างงาน ไม่มีรายได้ และหวาดกลัวเกี่ยวกับการติดเชื้อ โดยจังหวัดในกลุ่มจังหวัดฯ ที่มีอัตราการฆ่าตัวตายสำเร็จมากที่สุดคือจังหวัดชัยภูมิ รองลงมาคือจังหวัดบุรีรัมย์ ลายระเอียดปรากฏตามตามตารางที่ 104 ข้างท้ายนี้

ตารางที่ 104 : อัตราการฆ่าตัวตายสำเร็จต่อประชากรแสนคน

จังหวัด (ราย/ประชากรแสนคน)	2560	2561	2562	2563	2564
นครราชสีมา	7.98	7.69	10.56	10.51	9.28
ชัยภูมิ	7.65	7.56	9.23	14.60	13.36
บุรีรัมย์	7.05	9.05	8.47	10.97	11.59
สุรินทร์	6.02	5.59	7.59	9.23	9.30
กลุ่มจังหวัด	**7.30**	**7.55**	**9.23**	**11.04**	**10.51**

จังหวัด (ราย/ประชากรแสนคน)	2560	2561	2562	2563	2564
ประเทศ	6.70	7.28	9.26	10.26	9.94

ที่มา : กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข ประมวลผลโดย สำนักงานสภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

(8.10) การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และยาสูบของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ในปี พ.ศ. 2562 มีอัตราลดลง ซึ่งเป็นไปในทางที่ดีมากขึ้น แม้ว่าจะสูงกว่าค่ากลางของประเทศ เนื่องจากรัฐบาลมีการรณรงค์ในเรื่องการลดเหล้าเข้าพรรษา การไม่สูบบุหรี่ในที่สาธารณะ และให้บริษัทผลิตยาสูบใส่ภาพอันตรายที่มีขึ้นทางสุขภาพของผู้สูบยาสูบบนซองยาสูบ ปรากฏตามตารางที่ 105 ข้างท้ายนี้

ตารางที่ 105 : อัตราบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และยาสูบ

หน่วย : ร้อยละ

อัตราบริโภคเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์ และยาสูบ	พ.ศ. 2560		พ.ศ. 2561		พ.ศ. 2562	
	แอลกอฮอล์	ยาสูบ	แอลกอฮอล์	ยาสูบ	แอลกอฮอล์	ยาสูบ
จังหวัดนครราชสีมา	7.35	7.13	7.07	6.64	6.44	5.81
จังหวัดชัยภูมิ	8.35	8.71	7.34	7.28	6.88	7.04
จังหวัดบุรีรัมย์	8.21	7.68	7.34	6.46	5.99	5.19
จังหวัดสุรินทร์	7.76	7.15	8.05	7.35	6.76	6.34
กลุ่มจังหวัด ฯ	**7.82**	**7.55**	**7.38**	**6.85**	**6.47**	**5.99**
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	7.63	7.67	7.42	6.75	6.7	6.28
ประเทศ	6.9	7.30	6.41	6.49	5.93	6.05

ที่มา : ระบบฐานข้อมูลกระทรวงมหาดไทย http://benchmark.moi.go.th

หมายเหตุ : *อัตราการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอลล์ (ตัวชี้วัด จปฐ.) (ลดลง)

*อัตราการบริโภคยาสูบ (ตัวชี้วัด จปฐ.) (ลดลง) * ตัวชี้วัดอ่านค่าแบบผกผัน

- อัตราการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ในที่นี้ใช้ข้อมูลจากการสำรวจความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) ตัวชี้วัดที่ 25 คนในครัวเรือนไม่ดื่มสุรา (ยกเว้นการดื่มเป็นครั้งคราว) โดยอัตราการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พิจารณาจากจำนวนคนในครัวเรือนที่ไม่ผ่านเกณฑ์การสำรวจเทียบต่อจำนวนคนที่สำรวจทั้งหมดในพื้นที่เป้าหมาย

- คนในครัวเรือนนี้ไม่ดื่มสุรา หมายความว่า คนในครัวเรือนนี้ไม่ดื่มสุรา ยกเว้นการดื่มเป็นครั้งคราวในงานเทศกาล งานประเพณีหรืองานเลี้ยงทางสังคม เฉลี่ยไม่เกินเดือนละ 1 ครั้ง

- ไม่ดื่มสุรา หมายถึง ไม่มีการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ผสมอยู่ เช่น สุรา เบียร์ ไวน์ ยาดอง กระแช่ สาโท หรือที่ผลิตจากผักหรือผลไม้ เช่น มันฝรั่ง ข้าว น้ำองุ่น โดยการนำวัตถุดิบดังกล่าวมาหมักและเติมยีสต์ลงไป ยกเว้นการดื่มเป็นครั้งคราวในงานเทศกาล งานประเพณี หรืองานเลี้ยงทางสังคม เฉลี่ยไม่เกินเดือนละ 1 ครั้ง

- หากไม่ผ่านเงื่อนไขข้างต้น นับเป็นไม่ผ่านเกณฑ์

➢ อัตราการบริโภคยาสูบ ในที่นี้ใช้ข้อมูลจากการสำรวจความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) ตัวชี้วัดที่ 26 คนในครัวเรือนไม่สูบบุหรี่ โดยอัตราการบริโภคยาสูบ พิจารณาจากจำนวนคนที่ไม่ผ่านเกณฑ์การสำรวจเทียบต่อจำนวนคนที่สำรวจทั้งหมดในพื้นที่

- คนในครัวเรือนนี้ไม่สูบบุหรี่ หมายความว่า คนในครัวเรือนนี้ไม่สูบบุหรี่ ยาสูบ หรือยามวน หากไม่ใช่ นับเป็นไม่ผ่านเกณฑ์

(9) สถานการณ์สัตว์ปลอดโรค คนปลอดภัย

(9.1) **สถานสงเคราะห์สัตว์ที่ขึ้นทะเบียน** (แห่ง) กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 มีศูนย์พักพิง 5 แห่ง โดยจำแนกเป็นจังหวัด ปรากฏตามตารางที่ 106 ข้างท้ายนี้

ตารางที่ 106 : สถานสงเคราะห์สัตว์ที่ขึ้นทะเบียน (แห่ง)

จังหวัด	พ.ศ. 2561	พ.ศ. 2562	พ.ศ. 2563	พ.ศ. 2564	พ.ศ. 2565
นครราชสีมา	1	1	2	2	2
ชัยภูมิ	1	1	1	1	1
บุรีรัมย์	1	1	1	1	1
สุรินทร์	1	0	1	1	1
กลุ่มจังหวัด	**4**	**3**	**5**	**5**	**5**

ที่มา : สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดในกลุ่มจังหวัด

(จังหวัดนครราชสีมา รวมกับศูนย์พักพิงสัตว์ไร้บ้านนครชัยบุรินทร์ด้วย)

(9.2) สถิติการติดโรคพิษสุนัขบ้าในสัตว์ (ตัว)

ข้อมูลระหว่างปี พ.ศ. 2561 – 2565 จำนวนผลบวกโรคพิษสุนัขบ้า (ตัวอย่าง) มีแนวโน้มลดลง เนื่องจากมีโครงการสัตว์ปลอดโรค คนปลอดภัย ตามพระปณิธานของศาสตราจารย์ ดร. สมเด็จพระเจ้าน้องนางเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี กรมพระศรีสวางควัฒน วรขัตติยราชนารี มีพระประสงค์ให้โรคพิษสุนัขบ้าหมดไปจากประเทศไทย ดังนั้น การจัดตั้งศูนย์พักพิงสัตว์ฯ และการป้องกันโรคจากการฉีดวัคซีนป้องกันพิษสุนัขบ้า ทำให้จำนวนผลบวกโรคพิษสุนัขบ้า (ตัวอย่าง) มีแนวโน้มลดลง ปรากฏตามตารางที่ 107 ข้างท้ายนี้

ตารางที่ 107 : สถิติจำนวนผลบวกโรคพิษสุนัขบ้า (ตัวอย่าง) จำนวนรายจังหวัด (ตัว)

จังหวัด	พ.ศ. 2561	พ.ศ. 2562	พ.ศ. 2563	พ.ศ. 2564	พ.ศ. 2565
นครราชสีมา	94	8	1	0	0
ชัยภูมิ	22	3	0	1	1
บุรีรัมย์	24	3	3	4	6
สุรินทร์	208	36	22	19	6
กลุ่มจังหวัด	**348**	**50**	**26**	**24**	**13**

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์เขต 3 (นครราชสีมา)

หมายเหตุ : จำนวนผลบวกโรคพิษสุนัขบ้า (ตัวอย่าง) หมายถึง หัวสุนัขที่มีความเสี่ยงที่มีการจัดส่งมาตรวจสอบโรคพิษสุนัขบ้า

(9.3) สถิติการติดโรคพิษสุนัขบ้าที่ติดสู่คนในจังหวัด (ราย) โรคพิษสุนัขบ้ายังคงเป็นโรคร้ายแรงที่อันตรายถึงชีวิต ผู้ที่เป็นโรคพิษสุนัขบ้าจะเสียชีวิตเกือบทุกราย เนื่องจากปัจจุบันยังไม่มียารักษา แต่โรคพิษสุนัขบ้าป้องกันได้โดยการฉีดวัคซีน ซึ่งกลุ่มจังหวัดฯ ยังมีผู้ที่ติดโรคพิษสุนัขบ้าอยู่ ปรากฏตามตารางที่ 108 ข้างท้ายนี้

ตารางที่ 108 : สถิติการติดโรคพิษสุนัขบ้าที่ติดสู่คนและเสียชีวิตในจังหวัด (ราย)

จังหวัด	พ.ศ. 2561	พ.ศ. 2562	พ.ศ. 2563	พ.ศ. 2564	พ.ศ. 2565
นครราชสีมา	1	-	-	-	-
ชัยภูมิ	-	-	-	-	-
บุรีรัมย์	1	1	1	4	2
สุรินทร์	1	1	-	2	1
กลุ่มจังหวัด	**3**	**2**	**1**	**6**	**3**

ที่มา : สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดในกลุ่มจังหวัด

(10) การเข้าถึงบริการสาธารณะ และข่าวสารเทคโนโลยี

(10.1) จำนวนครัวเรือนที่เข้าถึงไฟฟ้า/น้ำประปา ในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 พบว่า ครัวเรือนเข้าถึงไฟฟ้าและน้ำประปามีจำนวนเพิ่มขึ้นทุกปี ในขณะที่ไฟฟ้ามีการเข้าถึงเกือบจะครอบคลุมทั้งกลุ่มจังหวัด ในปี พ.ศ. 2562 คิดเป็นร้อยละ 80.70 แต่การเข้าถึงน้ำประปายังมีสัดส่วนค่อนข้างต่ำเมื่อเทียบกับจำนวนครัวเรือนทั้งหมด แต่มีสัดส่วนเพิ่มมากขึ้น ในปี พ.ศ. 2563 คิดเป็นร้อยละ 16.72 ปรากฏตามกราฟที่ 53 ข้างท้ายนี้

กราฟที่ 53 : ร้อยละที่เข้าถึงบริการสาธารณะ (ไฟฟ้า น้ำประปา)

(10.2) ร้อยละของประชากรที่เข้าถึงอินเตอร์เน็ต ข้อมูลระหว่างปี พ.ศ. 2559 – 2564 พบว่าประชากรเข้าถึงอินเตอร์เน็ตมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยสัดส่วนอยู่ที่ร้อยละ 37.82 แต่ยังต่ำกว่าค่ากลางของประเทศที่มีสัดส่วนร้อยละ 75.19 ตามตารางที่ 109 ข้างท้ายนี้

ตารางที่ 109 : สัดส่วนประชากรที่เข้าถึงอินเตอร์เน็ต

จังหวัด	สัดส่วนประชากรที่เข้าถึงอินเตอร์เน็ต (%)					
	พ.ศ. 2559	พ.ศ. 2560	พ.ศ. 2561	พ.ศ. 2562	พ.ศ. 2563	พ.ศ. 2564
นครราชสีมา	43.78	50.46	51.96	60.08	69.07	76.67
ชัยภูมิ	33.22	35.75	37.12	51.74	55.35	70.65
บุรีรัมย์	31.69	36.19	43.51	55.86	72.06	91.57
สุรินทร์	35.17	40.04	45.37	52.48	65.61	70.96
กลุ่มจังหวัด ฯ	**37.82**	**42.48**	**46.12**	**56.12**	**66.77**	**78.00**
ประเทศ	40.62	45.20	49.78	60.53	74.68	84.00

ที่มา : ระบบฐานข้อมูลกระทรวงมหาดไทย http://benchmark.moi.go.th (59) และตัวชี้วัดการพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัดของสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (60 - 64)

(9.3) การมีโทรศัพท์มือถือ ประชากรของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ที่มีโทรศัพท์มือถือ ระหว่างปี พ.ศ. 2557 – 2564 มีแนวโน้มสูงขึ้น ปรากฏตามตารางที่ 110 และกราฟที่ 54 ข้างท้ายนี้

ตารางที่ 110 : ร้อยละของประชากรที่มีโทรศัพท์มือถือ

จังหวัด	ร้อยละของประชากรที่มีโทรศัพท์มือถือ (%)							
	2557	2558	2559	2560	2561	2562	2563	2564
นครราชสีมา	75.3	77.4	76.8	83.9	85.9	85.88	89.3	86.53
ชัยภูมิ	68.8	74.1	76.4	86.1	87.6	87.55	88.88	85.79
บุรีรัมย์	64.1	65.3	69.6	83.1	84.1	84.13	91.72	97.63
สุรินทร์	64.6	64.9	68.3	81.9	83.2	83.21	90.59	89.7
กลุ่มจังหวัด ฯ	**68.2**	**70.4**	**72.8**	**83.7**	**85.2**	**85.20**	**90.10**	**89.90**
ภาคอีสาน	70.7	74.4	76.1	86.4	88.0	87.99	94.02	93.28
ประเทศ	77.2	79.3	81.4	88.2	89.5	89.55	94.8	94.69

ที่มา : การสำรวจการมีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในครัวเรือน, สำนักงานสถิติแห่งชาติ

กราฟที่ 54 : สัดส่วนประชากรที่มีโทรศัพท์มือถือ และเข้าถึงอินเตอร์เน็ต

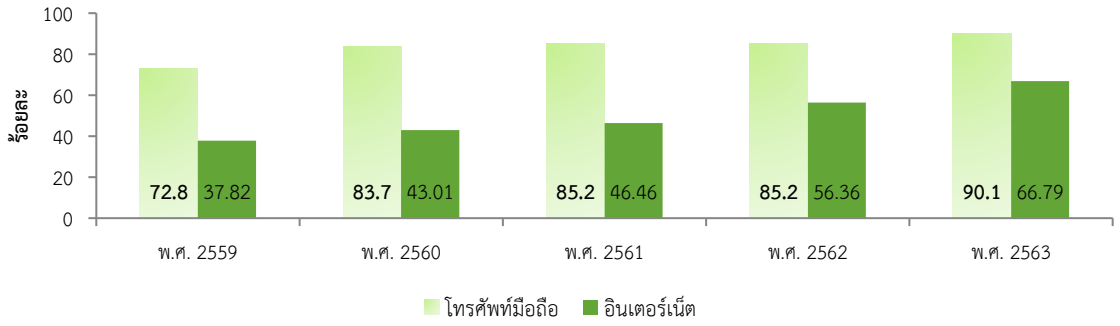

(8) บริการชุมชน

จำนวนองค์กรชุมชน ระหว่างปี พ.ศ. 2560 – 2564 กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 มีจำนวนองค์กรชุมชน (ต่อประชากร แสนคน) สูงกว่าระดับประเทศ โดยมีค่าเฉลี่ยเมื่อปี พ.ศ. 2564 อยู่ที่ 340 แห่งต่อประชากรแสนคน เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2560 ที่มีจำนวน 131 แห่งต่อประชากรแสนคน อยู่จำนวน 209 แห่งต่อประชากรแสนคน โดยเฉพาะจังหวัดชัยภูมิและบุรีรัมย์ที่จำนวนองค์กรชุมชนเพิ่มขึ้น ค่าตัวชี้วัดยิ่งมีค่ามาก สะท้อนให้เห็นถึงการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน การเห็นถึงประโยชน์ส่วนรวมและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เสริมสร้างให้ชุมชนมีความเข้มแข็ง รายละเอียดปรากฏตามตารางที่ 111 ข้างท้ายนี้

ตารางที่ 111 : จำนวนองค์กรชุมชน (แห่งต่อประชากรแสนคน)

จังหวัด	จำนวนองค์กรชุมชน (แห่งต่อประชากรแสนคน)				
	2560	2561	2562	2563	2564
นครราชสีมา	80	92	218	231	231
ชัยภูมิ	156	194	439	476	477
บุรีรัมย์	198	257	444	456	456
สุรินทร์	132	157	278	301	302
กลุ่มจังหวัด ฯ	131	161	320	339	340
ประเทศ	127	129	285	298	299

ที่มา : สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน และกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ประมวลผลโดยสำนักพัฒนาฐานข้อมูลและตัวชี้วัดภาวะสังคม สศช. http://social.nesdb.go.th

1.3.2 ความมั่นคง

(1) ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

จากข้อมูลจากสำนักงานตำรวจภูธรภาค 3 สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กลุ่มคดีอาญาที่น่าสนใจของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 มีกลุ่มคดีอาญาที่เกิดขึ้นและจับกุมได้ระหว่าง พ.ศ. 2561 – 2565 ดังนี้

รับแจ้งคดี ระหว่างปี พ.ศ. 2561 - 2565 มีแนวโน้มลดลง แต่เมื่อพิจารณาในข้อหาแล้ว พบว่าคดีฉ้อโกง และยักยอกทรัพย์ ยังคงเกิดขึ้นเป็นจำนวนมากอยู่ เนื่องจากสภาวะทางเศรษฐกิจที่ตกต่ำแล้ว ศีลธรรมในใจของคนยังตกต่ำ หาวิธีที่จะรวยทางลัดโดยไม่คำนึงถึงการกระทำผิด เมื่อพิจารณาเป็นรายจังหวัดแล้ว พบว่าจังหวัดนครราชสีมามีจำนวนคดีที่รับแจ้งมากที่สุด เนื่องจากปริมาณประชากร

คดีที่จับกุมได้ ระหว่างปี พ.ศ. 2561 - 2565 เมื่อเทียบกับการรับแจ้ง พบว่ามีการจับกุมได้ค่อนข้างมาก แต่ยังจับกุมได้ไม่ทั้งหมด ปรากฏตามตารางที่ 112 และกราฟที่ 55 ข้างท้ายนี้

ตารางที่ 112 : สถิติการรับแจ้งและจับกุมกลุ่มคดีอาญาที่น่าสนใจ

จังหวัด	รวมคดีอาญาที่น่าสนใจ (สัดส่วนคดีต่อประชากร)									
	2561		2562		2563		2564		2565	
	รับแจ้ง	จับกุม	รับแจ้ง	จับกุม	รับแจ้ง	จับกุม	รับแจ้ง	จับกุม	รับแจ้ง	จับกุม
นครราชสีมา	490	376	457	391	409	344	513	451	502	488

จังหวัด	รวมคดีอาญาที่น่าสนใจ (สัดส่วนคดีต่อประชากร)									
	2561		2562		2563		2564		2565	
	รับแจ้ง	จับกุม	รับแจ้ง	จับกุม	รับแจ้ง	จับกุม	รับแจ้ง	จับกุม	รับแจ้ง	จับกุม
ชัยภูมิ	85	85	131	113	96	93	107	99	71	70
บุรีรัมย์	227	134	181	170	141	142	145	137	132	129
สุรินทร์	154	124	298	289	126	123	105	96	94	89
กลุ่มจังหวัด	956	719	1,067	963	772	702	870	783	799	766

ที่มา : สำนักงานตำรวจภูธรภาค 3

กราฟที่ 55 : สถิติการรับแจ้งและจับกุมกลุ่มคดีอาญาที่น่าสนใจ (สัดส่วนคดีต่อประชากร)

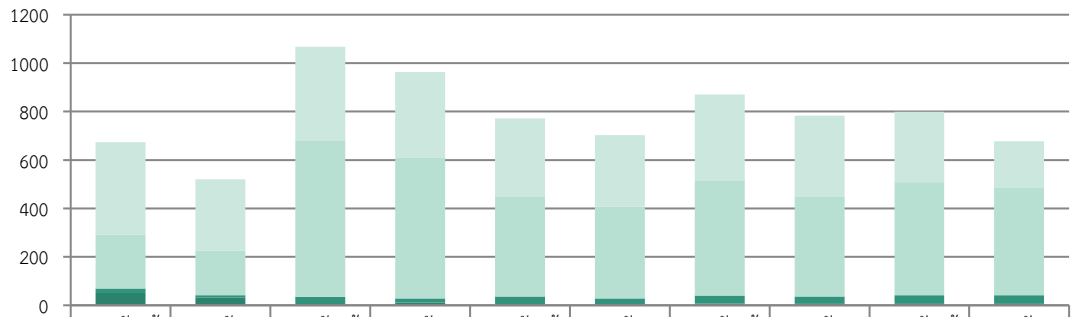

	2561 รับแจ้ง	2561 จับกุม	2562 รับแจ้ง	2562 จับกุม	2563 รับแจ้ง	2563 จับกุม	2564 รับแจ้ง	2564 จับกุม	2565 รับแจ้ง	2565 จับกุม
ยักยอกทรัพย์	382	295	388	354	322	294	354	335	291	193
ฉ้อโกง	221	183	644	581	414	379	476	412	466	443
ลักพาเรียกค่าไถ่	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ข่มขืนและฆ่า	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ปล้น-ชิงรถยนต์แท็กซี่	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ปล้น-ชิงรถยนต์โดยสาร	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
โจรกรรมเครื่องมือเกษตร	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
โจรกรรมโค-กระบือ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
โจรกรรมรถยนต์	19	9	31	17	31	24	33	30	36	36
โจรกรรมรถจักรยานยนต์	51	33	4	11	5	5	7	6	6	6

เมื่อมาพิจารณาคดีอุกฉกรรจ์และสะเทือนขวัญ ระหว่างปี พ.ศ. 2562 – 2566 จำนวนคดีที่ได้รับแจ้งค่อนข้างคงที่ คือยังไม่มีแนวโน้มลดลง ส่วนใหญ่เป็นคดีฆ่าผู้อื่นโดยเจตนา รองลงมาเป็นคดีวางเพลิง และชิงทรัพย์ แสดงให้เห็นถึงจริยธรรม และจิตใจของคนที่ตกต่ำ ซึ่งยังไม่สามารถแก้ไขปัญหา เนื่องจากเป็นคดีที่สะเทือนขวัญและอยู่ในความสนใจของประชาชน เจ้าหน้าที่ตำรวจจึงให้ความสำคัญและเร่งรัดในการจับกุม ดังนั้น ส่วนใหญ่จะสามารถจับกุมได้ทั้งหมด ปรากฏตามตารางที่ 113 และกราฟที่ 56 ข้างท้ายนี้

ตารางที่ 113 : สถิติการรับแจ้งและจับกุมกลุ่มคดีอุกฉกรรจ์และสะเทือนขวัญ

จังหวัด	รวมคดีอุกฉกรรจ์และสะเทือนขวัญ (สัดส่วนคดีต่อประชากร)									
	2562		2563		2564		2565		2566	
	รับแจ้ง	จับกุม	รับแจ้ง	จับกุม	รับแจ้ง	จับกุม	รับแจ้ง	จับกุม	รับแจ้ง	จับกุม
นครราชสีมา	42	42	37	37	41	40	43	42	31	31
ชัยภูมิ	22	22	22	21	34	33	33	33	45	45
บุรีรัมย์	24	23	23	22	14	14	20	20	20	20
สุรินทร์	20	20	24	23	19	17	13	13	19	19
กลุ่มจังหวัด	**108**	**107**	**106**	**103**	**108**	**104**	**109**	**108**	**115**	**115**

ที่มา : สำนักงานตำรวจภูธรภาค 3

กราฟที่ 56 :สถิติการรับแจ้งและจับกุมคดีอุกฉกรรจ์และสะเทือนขวัญ (สัดส่วนคดีต่อประชากร)

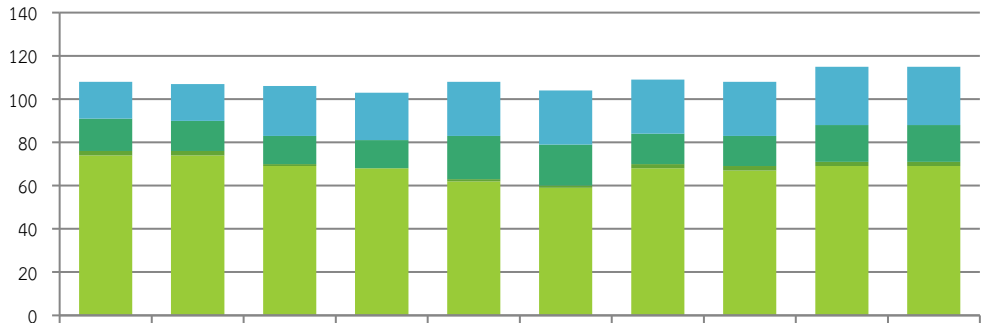

	2562 รับแจ้ง	2562 จับกุม	2563 รับแจ้ง	2563 จับกุม	2564 รับแจ้ง	2564 จับกุม	2565 รับแจ้ง	2565 จับกุม	2566 รับแจ้ง	2566 จับกุม
วางเพลิง	17	17	23	22	25	25	25	25	27	27
ลักพาเรียกค่าไถ่	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ชิงทรัพย์	15	14	13	13	20	19	14	14	17	17
ปล้นทรัพย์	2	2	1	0	1	1	2	2	2	2
ฆ่าผู้อื่นโดยเจตนา	74	74	69	68	62	59	68	67	69	69

หากพิจารณาเป็นกลุ่มคดี โดยแบ่งเป็นกลุ่มคดี กลุ่มที่ 1 ฐานความผิดเกี่ยวกับชีวิต ร่างกายและเพศ และกลุ่มคดี กลุ่มที่ 2 ฐานความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ จะพบว่ากลุ่มที่ 2 จะมีปริมาณคดีสูงกว่า และในปี พ.ศ. 2566 ลดลงจากปีก่อนปรากฏตามตารางที่ 114 – 115 และกราฟที่ 57 ข้างท้ายนี้

ตารางที่ 114 : สถิติการรับแจ้งและจับกุมกลุ่มที่ 1 ฐานความผิดเกี่ยวกับชีวิต ร่างกายและเพศ

จังหวัด	กลุ่มที่ 1 ฐานความผิดเกี่ยวกับชีวิต ร่างกายและเพศ									
	ปี 2562		ปี 2563		ปี 2564		ปี 2565		ปี 2566	
	รับแจ้ง	จับกุม	รับแจ้ง	จับกุม	รับแจ้ง	จับกุม	รับแจ้ง	จับกุม	รับแจ้ง	จับกุม
นครราชสีมา	583	564	463	459	469	459	482	477	394	390
ชัยภูมิ	238	229	160	157	230	226	193	191	206	205
บุรีรัมย์	323	316	261	257	239	237	246	244	200	199
สุรินทร์	297	290	214	212	136	134	157	157	167	164
กลุ่มจังหวัด ฯ	**1,441**	**1,399**	**1,098**	**1,085**	**1,074**	**1,056**	**1,078**	**1,069**	**967**	**958**

ที่มา : ตำรวจภูธรภาค 3

ตารางที่ 115 : สถิติการรับแจ้งและจับกุมกลุ่มที่ 2 ฐานความผิดเกี่ยวกับทรัพย์

จังหวัด	กลุ่มที่ 2 ฐานความผิดเกี่ยวกับทรัพย์									
	ปี 2562		ปี 2563		ปี 2564		ปี 2565		ปี 2566	
	รับแจ้ง	จับกุม	รับแจ้ง	จับกุม	รับแจ้ง	จับกุม	รับแจ้ง	จับกุม	รับแจ้ง	จับกุม
นครราชสีมา	1129	1021	1084	985	1301	1206	1,452	1,414	724	686
ชัยภูมิ	400	369	325	303	385	366	384	380	251	248
บุรีรัมย์	622	582	493	469	543	533	537	529	274	274
สุรินทร์	681	650	449	422	365	344	351	342	197	194
กลุ่มจังหวัด ฯ	**2,832**	**2,622**	**2,351**	**2,179**	**2,594**	**2,449**	**2,724**	**2,665**	**1,446**	**1,402**

ที่มา : ตำรวจภูธรภาค 3

กราฟที่ 57 จำนวนคดีอาญาที่รับแจ้ง

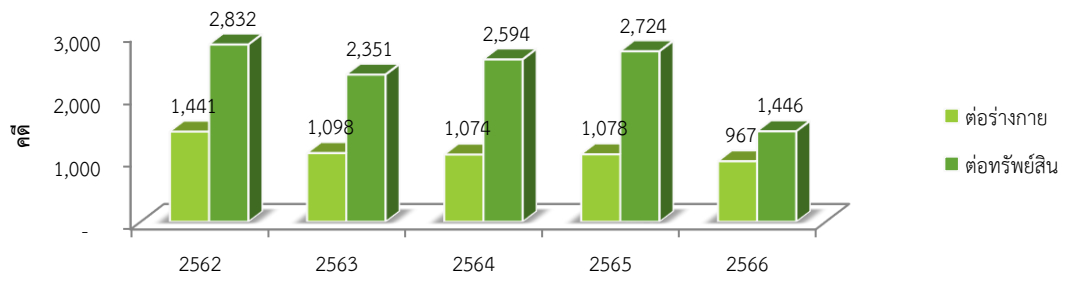

อัตราการเกิดคดีอาชญากรรมต่อประชากรแสนคน ของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 พบว่าอัตราเกิดคดีอาชญากรรมมีน้อยเมื่อเทียบกับกลุ่มจังหวัดอื่น โดยกลุ่มจังหวัดเป็นลำดับที่ 2 จาก 18 กลุ่มจังหวัดเมื่อพิจารณาเป็นรายจังหวัดพบว่าจังหวัดชัยภูมิมีอัตราการเกิดอาชญากรรมน้อยที่สุด รองลงมาเป็นจังหวัดบุรีรัมย์ นครราชสีมา และจังหวัดสุรินทร์ โดยทุกจังหวัดในกลุ่มจังหวัดมีอัตราการเกิดอาชญากรรมน้อยกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ ปรากฏตามตารางที่ 116 ข้างท้ายนี้

ตารางที่ 116 : อัตราการเกิดคดีอาชญากรรมต่อประชากรแสนคน

จังหวัด	ค่าสถิติ					ค่าอันดับใน 76 จังหวัด				
	2558	2559	2560	2561	2562	58	59	60	61	62
นครราชสีมา	52	45	68	62	58	9	9	13	17	14
ชัยภูมิ	44	40	50	52	51	3	5	1	6	5
บุรีรัมย์	52	45	57	68	53	9	9	4	23	9
สุรินทร์	57	46	62	56	62	14	12	8	9	19
ค่าเฉลี่ยของประเทศ		107	115	96	90					
กลุ่มจังหวัด	**52**	**44**	**61**	**60**	**57**	**2**	**2**	**2**	**2**	**2**
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	58	49	74	66	72	1	1	1	1	1

ที่มา : ระบบฐานข้อมูลกระทรวงมหาดไทย http://benchmark.moi.go.th

หมายเหตุ *จำนวนคดีรับแจ้งต่อประชากรแสนคน (ลดลง) * ตัวชี้วัดอ่านค่าแบบผกผัน
1) สถิติจำนวนคดีรับแจ้ง 3 กลุ่มคดีอาญาสำคัญ จากสำนักงานตำรวจแห่งชาติ
รวบรวมโดยสำนักงานสถิติแห่งชาติ (http://service.nso.go.th/nso/web/statseries/statseries13.html)
2) สถิติจำนวนประชากรของจังหวัด (ข้อมูล ณ ปลายปี) จากสำนักทะเบียนกลาง กรมการปกครอง รวบรวมโดยสำนักงานสถิติแห่งชาติ
ข้อจำกัดของตัวชี้วัด : จน.ประชากรเป็นข้อมูลจากฐานทะเบียนราษฎร์ แต่สภาพความเป็นจริงบางพื้นที่มีประชากรแฝงอยู่ในพื้นที่เป็นจำนวนมาก ทำให้การคำนวณคดีจากประชากรแสนคนอาจมีการคลาดเคลื่อนจากความเป็นจริงบ้างเนื่องจากในสภาวะปัจจุบันยังไม่ทราบจน.ประชากรแฝงที่แท้จริง

(2) ปัญหายาเสพติด

พ.ศ. 2560 – 2566 กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 มีคดีที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดเกิดขึ้นเช่นเดียวกับกลุ่มจังหวัดอื่นๆ ของประเทศไทย โดยมีแนวโน้มลดลง เมื่อเปรียบเทียบระหว่าง ปี 2563 และ ปี 2565 ลดลงไปกว่าร้อยละ 76.89 โดยปี 2563 มีจำนวนคดี ถึง 54,174 คดี ปี 2566 มีจำนวนคดี 12,519 คดี ซึ่งอาจเป็นผลมาจากในปี 2566 ได้ถอดกัญชาออกจากยาเสพติด ปรากฏตามตารางที่ 117 ข้างท้ายนี้

ตารางที่ 117 : แสดงสถิติการจับกุมคดียาเสพติด

จังหวัด	**สถิติการจับกุมคดียาเสพติด**						
	2560	**2561**	**2562**	**2563**	**2564**	**2565**	**2566**
นครราชสีมา	4,955	8,615	17,820	21,916	8,669	2,980	4,493
ชัยภูมิ	3,156	5,540	9,752	9,280	5,980	1,867	3,132

จังหวัด	สถิติการจับกุมคดียาเสพติด						
	2560	2561	2562	2563	2564	2565	2566
บุรีรัมย์	2,434	4,217	8,813	10,927	6,438	1,895	2,817
สุรินทร์	2,205	4,404	10,096	12,051	3,542	1,461	2,077
กลุ่มจังหวัด	12,750	22,776	46,481	54,174	24,629	8,203	12,519
ประเทศ	264,935	332,360	371,229	325,890	326,227	258,629	N/A

ที่มา : จากหนังสือผลการปราบปรามยาเสพติดทั่วประเทศ สำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ปปส.) และสำนักงานสถิติแห่งชาติ ข้อมูล ปี 60 – 64 จากสำนักงานตำรวจภูธรภาค 3

ข้อมูลสถิติยาเสพติดที่จับกุมได้ แบ่งตามประเภทใหญ่ๆ 6 ประเภท ระหว่างปี พ.ศ. 2560 – 2566 จับกุมได้มากที่สุดคือยาบ้า รองลงมาคือ กัญชา ยาไอซ์ สาระเหย ตามลำดับ แต่เมื่อปี 2566 ได้ถอดกัญชาออกจากยาเสพติดจึงทำให้ไม่มีการจับกุม และปริมาณการจับกุมก็ลดลง ข้อมูลปรากฏตามตารางที่ 118 ข้างท้ายนี้

ตารางที่ 118 : แสดงสถิติการประเภทยาเสพติดที่จับกุม

ประเภทของยาเสพติดที่จับกุม	พ.ศ. 2560	พ.ศ. 2561	พ.ศ. 2562	พ.ศ. 2563	พ.ศ. 2564	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566
ยาบ้า	11,411	11,904	24,683	11,208	8,077	6,649	6,809
กัญชา	697	690	1,431	1,431	238	969	-
เฮโรอีน	1	0	0	0	0	1	-
ยาไอซ์	482	800	2,059	2,059	1,534	346	160
สารระเหย	48	37	30	30	17	9	-
อื่นๆ	111	112	152	152	16	229	19
รวม	12,750	13,543	28,355	14,880	9,882	8,203	6,988

ที่มา : รายงานผลการดำเนินงานของสำนักงาน ปปส. และข้อมูล ปี 60 - 64 จากสำนักงานตำรวจภูธรภาค 3

(3) ปัญหาอุบัติภัยบนท้องถนน

จากข้อมูลระหว่างปี พ.ศ. 2560 – 2564 อัตราการเกิดอุบัติเหตุบนท้องถนน (ต่อประชากรแสนคน) เทียบกับอัตราผู้เสียชีวิตจากอุบัติเหตุบนท้องถนน (ต่อประชากรแสนคน) แสดงให้เห็นว่าผู้เสียชีวิตมีจำนวนน้อยกว่าจำนวนอุบัติเหตุ และมีแนวโน้มลดลง เนื่องจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและภาคีเครือข่ายได้ร่วมมือ รณรงค์และแก้ไขปัญหาตามแนวทางของสากล แต่กลับเพิ่มขึ้นในปี 2564 เนื่องจากจำนวนผู้เสียชีวิตอาจจะมีอุบัติเหตุครั้งใหญ่ที่ทำให้มีผู้เสียชีวิตเป็นจำนวนมาก ข้อมูลปรากฏตามตารางที่ 119 และกราฟที่ 58 ข้างท้ายนี้

ตารางที่ 119 : อัตราการเกิดอุบัติเหตุบนท้องถนนและอัตราผู้เสียชีวิตจากอุบัติเหตุบนท้องถนน (ต่อประชากรแสนคน)

จังหวัด	2560		2561		2562		2563		2564	
	การเกิดอุบัติเหตุ (ครั้ง)	ผู้เสียชีวิต (ราย)	การเกิดอุบัติเหตุ (ครั้ง)	ผู้เสียชีวิต (ราย)	การเกิดอุบัติเหตุ (ครั้ง)	ผู้เสียชีวิต (ราย)	การเกิดอุบัติเหตุ (ครั้ง)	ผู้เสียชีวิต (ราย)	การเกิดอุบัติเหตุ (ครั้ง)	ผู้เสียชีวิต (ราย)
นครราชสีมา	95.3	31	431.3	19.5	350	16.1	267.9	14.1	314.31	28.64
ชัยภูมิ	85.20	36.30	241.40	15.80	170.7	14.2	117.3	8.4	403	269
บุรีรัมย์	144.36	19.10	263.50	14.40	231.40	15.50	170.2	13	12.92	9.37
สุรินทร์	872.00	354.00	277.50	12.20	226.9	14.20	208.6	12.1	N/A	363
กลุ่มจังหวัด	299.22	110.10	328.20	16.20	226.60	15.30	207.50	12.50	182.56	76.75

ที่มา : ระบบฐานข้อมูลกระทรวงมหาดไทย http://benchmark.moi.go.th

กราฟที่ 58 อัตราการเกิดอุบัติเหตุและอัตราผู้เสียชีวิต

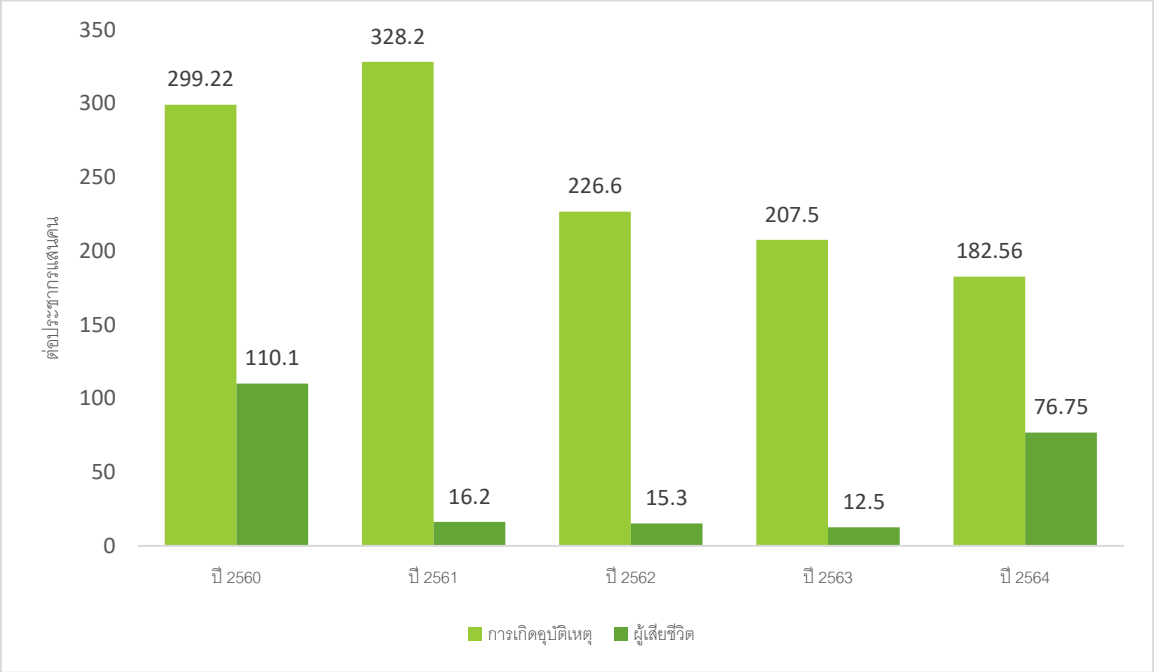

ข้อมูลเพื่อการพัฒนา(เชิงเปรียบเทียบ) : ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1

(นครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ สุรินทร์)

1.4 ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

1.4.1 ทรัพยากรธรรมชาติ

การเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดินของกลุ่มจังหวัดช่วงปี พ.ศ. 2558 – 2562 พื้นที่เกษตรกรรมมีจำนวนเพิ่มขึ้นเล็กน้อยจาก 22.035 ล้านไร่ ในปี พ.ศ. 2558 เพิ่มขึ้นเป็น 22.173 ล้านไร่ ในปี พ.ศ. 2562 เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.59 โดยเฉพาะการทำสถานที่เลี้ยงสัตว์น้ำ พืชไร่ พืชสวน/ไม้ผล มีการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นร้อยละ 27 ร้อยละ 16 และร้อยละ 5 ตามลำดับ ซึ่งการปรับเปลี่ยนจากการทำนามาทำการเกษตรอื่น แต่การทำเกษตรผสมผสานที่มีเปอร์เซ็นต์การเปลี่ยนแปลงลดลงไปมากในปี พ.ศ. 2562 ลดลงไปร้อยละ 56 นอกจากนี้มีการปรับเปลี่ยนจากการทำเกษตรกรรมมาเป็นอุตสาหกรรม โดยมีพื้นที่อุตสาหกรรมเพิ่มมากขึ้น ในปี พ.ศ. 2562 มีพื้นที่ 112,074 ไร่ จากเดิมมีพื้นที่ 85,053 ไร่ ในปี พ.ศ. 2558 คิดเป็นร้อยละ 32 พื้นที่ชุมชนเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 7 พื้นที่นันทนาการ เพิ่มขึ้นร้อยละ 21 และพบว่าพื้นที่แหล่งน้ำมีจำนวนมากขึ้น จากการขยายพื้นที่ชลประทาน และเกิดแหล่งน้ำธรรมชาติมากขึ้น โดยเพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2558 คิดเป็นร้อยละ 12 ปรากฏตามตารางที่ 120 ข้างท้ายนี้

ตารางที่ 120 : แสดงการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทต่างๆ

การใช้ประโยชน์ ที่ดิน ประเภทต่างๆ	พื้นที่ (ไร่)			การเปลี่ยนแปลง (58/62)	ร้อยละการเปลี่ยนแปลง
	พ.ศ. 2562	พ.ศ. 2560	พ.ศ. 2564	(ไร่)	
พื้นที่เกษตรกรรม	22,164,298	22,173,671	22,035,211	129,087	0.59
พื้นที่นา	11,804,218	12,411,314	12,779,036	- 974,818	- 8
พืชไร่	8,275,719	7,731,068	7,138,684	1,137,035	16
พืชสวน/ไม้ผล	291,047	262,869	277,061	13,986	5
ไม้ยืนต้น	1,612,341	1,598,322	1,626,849	- 14,508	- 1
พืชน้ำ	164	150	164	-	-
ปศุสัตว์	120,646	121,643	138,541	- 17,895	- 13
สถานที่เลี้ยงสัตว์น้ำ	42,002	33,592	33,157	8,845	27
เกษตรผสมผสาน/ไร่นาสวนผสม	18,161	14,713	41,719	- 23,558	- 56
พื้นที่ป่าไม้	5,943,459	6,036,959	6,178,410	- 234,951	- 4
พื้นที่แหล่งน้ำ	1,013,066	948,967	907,463	105,603	12
น้ำธรรมชาติ	490,426	485,029	430,163	60,263	14
น้ำที่สร้างขึ้น	522,640	463,938	477,300	45,340	9
พื้นที่ชุมชนและสิ่งก่อสร้าง	2,053,193	1,985,552	1,910,526	142,667	7
ตัวเมืองและย่านการค้า	151,260	150,271	145,481	5,779	4
สถานที่ราชการและสถาบัน	305,711	293,099	262,973	42,738	16
นันทการ	87,356	81,750	72,458	14,898	21

การใช้ประโยชน์ ที่ดิน ประเภทต่างๆ	พื้นที่ (ไร่)			การเปลี่ยนแปลง (58/62)	ร้อยละการเปลี่ยนแปลง
	พ.ศ. 2562	พ.ศ. 2560	พ.ศ. 2564	(ไร่)	
สิ่งก่อสร้าง	1,504,699	1,456,618	1,426,009	78,690	6
สุสาน ป่าช้า	4,167	3,814	3,605	562	16
พื้นที่อุตสาหกรรม	112,074	103,455	85,053	27,021	32
พื้นที่เบ็ดเตล็ด	1,030,006	1,066,468	1,162,622	- 132,616	- 11
พื้นที่ร้าง	7,773	8,797	44,584	- 36,811	- 83
รวม	32,323,869	32,323,869	32,323,869	-	-

ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และการคำนวณของกลุ่มจังหวัดฯ

สำหรับพื้นที่ป่าไม้ ช่วงปี พ.ศ. 2558 – 2562 มีการเปลี่ยนแปลงจากปี พ.ศ. 2558 จำนวน 6,178,410 ไร่ ลดลงเหลือจำนวน 5,943,459 ไร่ ในปี พ.ศ. 2562 โดยลดลงไปจำนวน 234,951 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 4 ปรากฏตามกราฟที่ 59 ข้างท้ายนี้

กราฟที่ 59 : สัดส่วนพื้นที่ป่าไม้ต่อพื้นที่กลุ่มจังหวัด

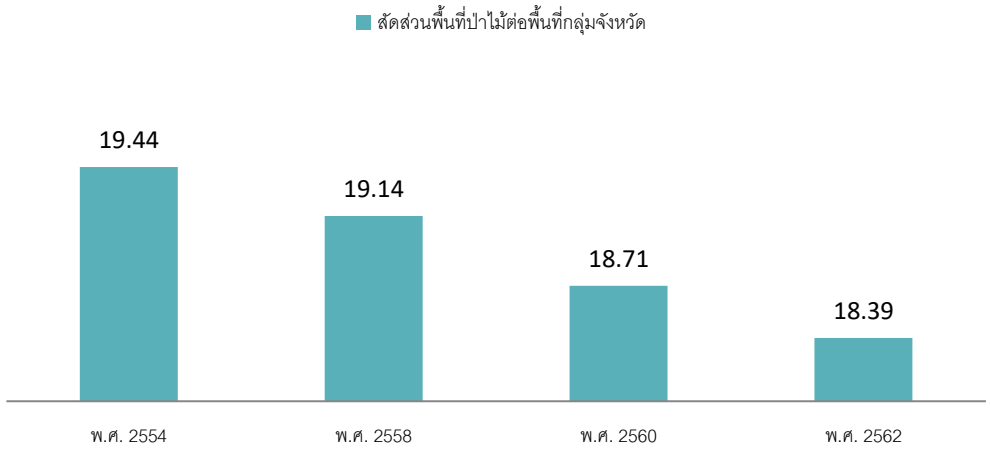

เมื่อเทียบสัดส่วนของพื้นที่กลุ่มจังหวัดแล้วพบว่า สัดส่วนพื้นที่ป่าไม้คิดเป็นร้อยละ 18 ปรากฏตามกราฟที่ 60 ข้างท้ายนี้

กราฟที่ 60 :สัดส่วนการใช้พื้นที่

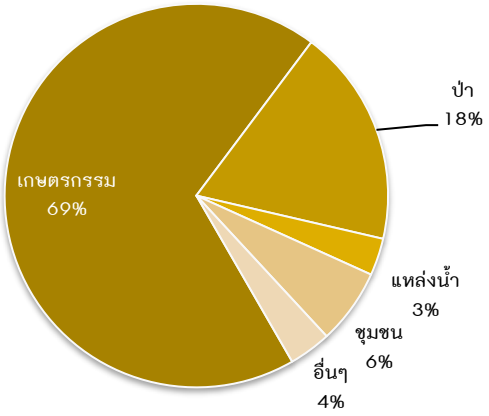

เมื่อ**สำรวจพื้นที่ป่าไม้จากการแปลภาพดาวเทียม** ระหว่างปี พ.ศ. 2562 – 2564 พบว่ากลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 มีปริมาณป่าไม้เพิ่มขึ้น โดยในปี พ.ศ. 2564 เพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้าจำนวน 3,969.99 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 5.36 ปรากฏตามตารางที่ 121 ข้างท้ายนี้

ตารางที่ 121 : พื้นที่ป่าไม้จากการแปลภาพดาวเทียม

จังหวัด	2562	2563	2564	อัตราการเปลี่ยนแปลง 2563-2564	ร้อยละที่เพิ่มขึ้น
ประเทศ	102,484,072.70	102,353,484.76	102,212,343.35	-141,141.41	-0.13
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	15,751,998.41	15,718,049.67	15,702,387.77	-15,661.90	-0.22
กลุ่มจังหวัด ฯ	**5,797,044.32**	**5,501,914.34**	**5,505,884.33**	**3,969.99**	**5.36**
นครราชสีมา	1,995,327.44	1,993,488.27	1,997,035.87	3,547.60	0.09
ชัยภูมิ	2,780,126.00	2,488,460.23	2,489,052.51	592.28	11.72
บุรีรัมย์	554,287.36	553,404.97	552,134.84	-1,270.13	-0.16
สุรินทร์	467,304	466,560.87	467,661.11	1,100.24	-0.13

ที่มา: กรมป่าไม้ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ปริมาณน้ำต้นทุนต่อความต้องการใช้น้ำของประชากร จากข้อมูลของกรมชลประทาน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และระบบฐานข้อมูลกระทรวงมหาดไทย กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 มีปริมาณน้ำต้นทุนต่อความต้องการใช้น้ำของประชากร โดยในปี พ.ศ. 2563 มีจำนวน **1,155** ล้านลูกบาศก์เมตร เพิ่มขึ้นจากปีก่อนที่มีปริมาณน้ำต่อความต้องการของประชากร จำนวน 416 ล้านลูกบาศก์เมตร โดยจังหวัดนครราชสีมามีปริมาณน้ำต้นทุนมากที่สุด เป็นอันดับ 5 ของประเทศ รองลงมาคือจังหวัดบุรีรัมย์ที่มีปริมาณน้ำต้นทุนต่อความต้องการของประชากร เป็นลำดับที่ 14 ของประเทศ ตามตารางที่ 122 ข้างท้ายนี้

ตารางที่ 122 : ปริมาณน้ำต้นทุนต่อความต้องการใช้น้ำของประชากร

หน่วย : ล้าน ลบ.ม.

จังหวัด	หน่วยวัด : ล้าน ลบ.ม.						ค่าอันดับใน 76 จังหวัด		
	2558	2559	2560	2561	2562	2563	2561	2562	2563
นครราชสีมา	250	368	475	288	230	735	9	10	5
ชัยภูมิ	45	113	191	63	24	45	24	35	33
บุรีรัมย์	138	163	201	66	59	204	23	20	14
สุรินทร์	97	85	142	113	103	171	17	16	17
ค่าเฉลี่ยของ 76 จังหวัด	-	-	231	221	151	136			
กลุ่มจังหวัด	**530**	**729**	**1,009**	**531**	**416**	**1,155**	**4**	**7**	**4**
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	2,079	3,536	4,975	2,263	2,515	4,116	2	2	2

ที่มา : แผนการบริหารจัดการน้ำและการเพาะปลูกพืชฤดูแล้งในเขตชลประทาน สำนักบริหารจัดการน้ำและอุทกวิทยา กรมชลประทาน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และระบบฐานข้อมูลกระทรวงมหาดไทย http://benchmark.moi.go.th

หมายเหตุ : ปริมาณน้ำต้นทุน หมายถึงปริมาณน้ำในเขื่อน อ่างเก็บน้ำ ฝาย ประตูระบายน้ำ ทางระบายน้ำล้น หรือคันกั้นน้ำ ปริมาณน้ำที่ต้องการใช้ของประชากร ในที่นี้หมายถึง ความต้องการใช้น้ำในช่วงฤดูแล้งของพื้นที่นั้นๆ ที่เกี่ยวข้องกับ

1) การใช้น้ำด้านเกษตร
2) การใช้น้ำสำหรับการอุปโภค-บริโภค
3) น้ำเพื่อการรักษาระบบนิเวศน์
4) น้ำเพื่อการอุตสาหกรรม และ
5) อื่นๆ เช่นการเพาะปลูกพืชต้นฤดูฝนปีถัดไป

วิธีการวัด = ปริมาณน้ำต้นทุน – ปริมาณน้ำที่ต้องการใช้ช่วงฤดูแล้ง ในปีเพาะปลูกนั้นๆ ในพื้นที่จังหวัด/ กลุ่มจังหวัดเป้าหมาย ค่าตัวชี้วัดมีค่าเป็นบวก (+) หมายถึงมีปริมาณน้ำสำรองใช้มากกว่าความต้องการ หากมีค่าเป็นลบ (-) หมายถึงมีความต้องการใช้น้ำมากกว่าปริมาณน้ำต้นทุน อาจเกิดภาวะขาดแคลนน้ำในช่วงฤดูแล้ง

1.4.2 ภัยธรรมชาติ

ข้อมูลการประสบภัยธรรมชาติ ระหว่างปี พ.ศ. 2559 – 2563 พบว่าภัยแล้งเป็นปัญหาที่ประชาชนในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ประสบเป็นอันดับ 1 รองลงมาเป็นอุทกภัย และวาตภัย ตามลำดับ รายละเอียดปรากฏตามตารางที่ 123 ข้างท้ายนี้

ตารางที่ 123 : ภัยธรรมชาติในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 จำแนกเป็นครัวเรือน

ภัยธรรมชาติ	พ.ศ. 2559 (ครัวเรือน)	พ.ศ. 2560 (ครัวเรือน)	พ.ศ. 2561 (ครัวเรือน)	พ.ศ. 2562 (ครัวเรือน)	พ.ศ. 2563 (ครัวเรือน)
ภัยแล้ง	172,245	321	98,231	441,872	185,709
ภัยหนาว	-	-	-	-	-
อัคคีภัย	170	712	160	439	213
วาตภัย	29,909	12,372	13,870	34,049	21,021

ภัยธรรมชาติ	พ.ศ. 2559 (ครัวเรือน)	พ.ศ. 2560 (ครัวเรือน)	พ.ศ. 2561 (ครัวเรือน)	พ.ศ. 2562 (ครัวเรือน)	พ.ศ. 2563 (ครัวเรือน)
อุทกภัย	62,875	69,980	24,436	9,663	160,547
รวม	**265,199**	**83,385**	**136,697**	**486,023**	**367,490**

ที่มา : ศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เขต 5 นครราชสีมา

ข้อมูลระหว่างปี พ.ศ. 2558 – 2563 เทียบเป็นสัดส่วนประชากรที่ประสบภัยธรรมชาติ โดยอุทกภัยมีความรุนแรงมากขึ้น ในปี พ.ศ. 2563 มีสัดส่วนถึงร้อยละ 2.83 มากกว่าค่าเฉลี่ยของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และมีมูลค่าความเสียหายเป็นจำนวนมาก สำหรับภัยแล้งข้อมูลของมูลค่าความเสียหายมีมูลค่าสูงมาก เพราะมีผลกระทบทั้งภาคการเกษตร และประชาชนโดยทั่วไป แสดงให้เห็นว่าโลกมีการเปลี่ยนแปลงของสภาพอากาศทำให้เกิดความภัยธรรมชาติทวีความรุนแรงมากขึ้น ปรากฏตามตารางที่ 124 และ ตารางที่ 125 และกราฟที่ 61 ข้างท้ายนี้

ตารางที่ 124 : สัดส่วนประชากรที่ประสบภัยธรรมชาติ (อุทกภัย, ภัยแล้ง)

หน่วย : ร้อยละ

จังหวัด	พ.ศ. 2558		พ.ศ. 2559		พ.ศ. 2560		พ.ศ. 2561		พ.ศ. 2563	
	อุทกภัย	ภัยแล้ง	อุทกภัย	ภัยแล้ง	อุทกภัย	ภัยแล้ง	อุทกภัย	ภัยแล้ง	อุทกภัย	ภัยแล้ง
นครราชสีมา	0.42	20.74	0.63	4.77	0.01	-	0.34	-	5.62	-
ชัยภูมิ	-	5.19	-	-	0.96	-	0.02	-	3.31	-
บุรีรัมย์	0.03	2.93	1.08	0.14	-	-	0.01	-	-	-
สุรินทร์	-	0.60	0.20	9.24	0.24	-	-	-	0.35	-
กลุ่มจังหวัด	**0.17**	**9.77**	**0.54**	**3.80**	**0.22**	**-**	**0.09**	**-**	**2.83**	**-**
ภาคอีสาน	0.25	5.81	0.88	3.61	6.79	-	1.22	-	1.10	-

ระบบฐานข้อมูลกระทรวงมหาดไทย http://benchmark.moi.go.th

ตารางที่ 125 : มูลค่าความเสียหายจากภัยธรรมชาติ (อุทกภัย, ภัยแล้ง)

หน่วย : ล้านบาท

จังหวัด	พ.ศ. 2560		พ.ศ. 2561		พ.ศ. 2562		พ.ศ.2563	
	อุทกภัย	ภัยแล้ง	อุทกภัย	ภัยแล้ง	อุทกภัย	ภัยแล้ง	อุทกภัย	ภัยแล้ง
นครราชสีมา	2.38	-	5.48	94.99	225	245.97	64.62	100.66
ชัยภูมิ	4.21	-	70.35	6.95	N/A	1,037.59	189.3	5.70
บุรีรัมย์	318.57	-	1.02	552.71	N/A	N/A	89.76	-
สุรินทร์	18.42	0.29	28.59	-	-	5.77	2.39	-
กลุ่มจังหวัด	**325.16**	**0.29**	**76.84**	**559.66**	**225**	**1,289.32**	**346.07**	**106.36**

ระบบฐานข้อมูลกระทรวงมหาดไทย http://benchmark.moi.go.th

กราฟที่ 61 : แสดงสัดส่วนประชากรที่ประสบภัยธรรมชาติ (อุทกภัย, ภัยแล้ง)

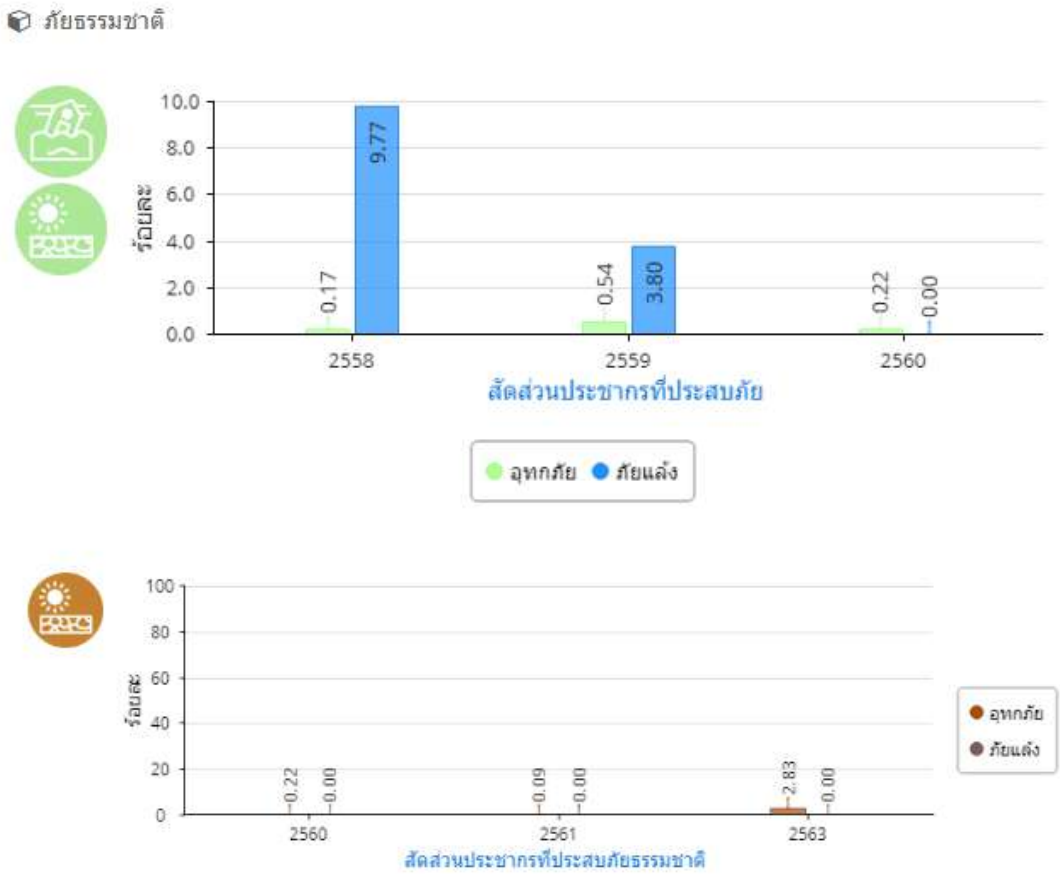

1.4.3 สิ่งแวดล้อม

ขยะมูลฝอย ช่วงปี พ.ศ. 2561 - 2566 กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 มีปริมาณขยะที่เกิดขึ้นต่อวันลดน้อยลง ปริมาณขยะที่นำกลับไปใช้ใหม่ลดลง และกลับเพิ่มขึ้นในปี 2566 รวมทั้งการกำจัดขยะอย่างถูกต้องเพิ่มขึ้นด้วยเช่นกัน แสดงให้เห็นว่าในปี 2566 นโยบายในการคัดแยกขยะของกระทรวงมหาดไทย และการรณรงค์ด้านสิ่งแวดล้อมของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทำให้การบริหารจัดการขยะดีมากขึ้น ข้อมูลปรากฏตามตารางที่ 126 และกราฟที่ 62 ข้างท้ายนี้

ตารางที่ 126 : แสดงปริมาณขยะมูลฝอยแยกรายจังหวัด

ปี	จังหวัด	ปริมาณขยะที่เกิดขึ้น (ตัน/วัน)	ปริมาณขยะที่ถูกนำไปใช้ประโยชน์ (ตัน/วัน)	ปริมาณขยะที่กำจัดถูกต้อง (ตัน/วัน)	ปริมาณขยะที่กำจัดไม่ถูกต้อง (ตัน/วัน)	สัดส่วนขยะที่ถูกนำไปใช้ (ร้อยละ)
2561	นครราชสีมา	2,480	1,021	558	901	41.17
	ชัยภูมิ	1,279	478	82	718	37.40
	บุรีรัมย์	1,572	599	177	797	38.08
	สุรินทร์	1,075	679	142	253	63.23

ปี	จังหวัด	ปริมาณขยะที่เกิดขึ้น (ตัน/วัน)	ปริมาณขยะที่ถูกนำไปใช้ประโยชน์ (ตัน/วัน)	ปริมาณขยะที่กำจัดถูกต้อง (ตัน/วัน)	ปริมาณขยะที่กำจัดไม่ถูกต้อง (ตัน/วัน)	สัดส่วนขยะที่ถูกนำไปใช้ (ร้อยละ)
	กลุ่มจังหวัด	6,405	2,777	959	2,669	43.36
2562	นครราชสีมา	2,511	1,289	165	1,058	51.32
	ชัยภูมิ	1,327	772	91	464	58.18
	บุรีรัมย์	1,580	759	179	641	48.06
	สุรินทร์	1,078	723	124	231	67.07
	กลุ่มจังหวัด	6,495	3,542	559	2,394	54.54
2563	นครราชสีมา	2,337	1,089	318	931	46.57
	ชัยภูมิ	940	406	87	446	43.23
	บุรีรัมย์	1,699	833	186	680	49.04
	สุรินทร์	1,104	767	54	284	69.42
	กลุ่มจังหวัด	6,080	3,094	645	2,340	50.90
2564	นครราชสีมา	2,271	1,129	556	586	49.71
	ชัยภูมิ	896	439	12	445	49.00
	บุรีรัมย์	1,380	505	167	708	36.59
	สุรินทร์	1,139	734	55	350	64.44
	กลุ่มจังหวัด	5,686	2,807	790	2,089	49.37
2565	นครราชสีมา	2,228	495	586	1,147	22.22
	ชัยภูมิ	880	348	-	532	39.55
	บุรีรัมย์	1,072	162	110	800	15.11
	สุรินทร์	1,170	60	60	1,050	5.13
	กลุ่มจังหวัด	5,350	1,065	756	3,529	19.91
2566	นครราชสีมา	2,603	1,174	862	567	21.78
	ชัยภูมิ	1,028	551	-	476	46.33
	บุรีรัมย์	1,340	597	118	625	46.65
	สุรินทร์	1,399	953	56	390	27.89

ปี	จังหวัด	ปริมาณขยะที่เกิดขึ้น (ตัน/วัน)	ปริมาณขยะที่ถูกนำไปใช้ประโยชน์ (ตัน/วัน)	ปริมาณขยะที่กำจัดถูกต้อง (ตัน/วัน)	ปริมาณขยะที่กำจัดไม่ถูกต้อง (ตัน/วัน)	สัดส่วนขยะที่ถูกนำไปใช้ (ร้อยละ)
	กลุ่มจังหวัด	6,371	3,275	1,036	2,059	51.41

ที่มา : สำนักงานสิ่งแวดล้อมและควบคุมมลพิษภาค 11 นครราชสีมา

กราฟที่ 62 : ปริมาณขยะมูลฝอยของกลุ่มจังหวัด

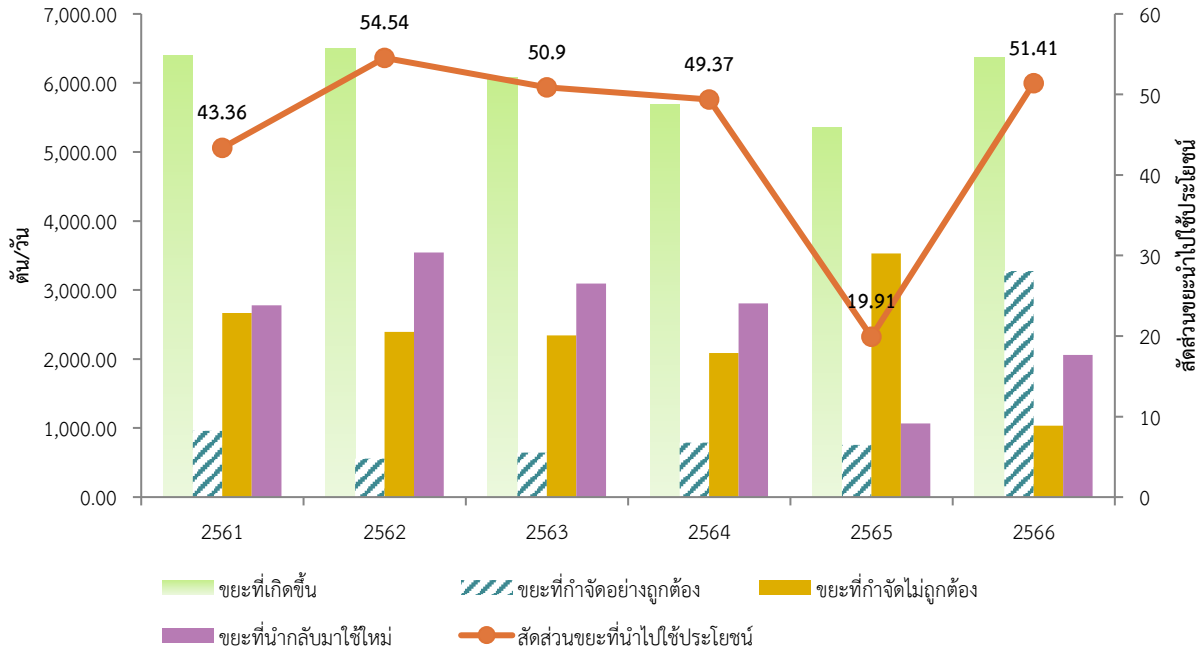

คุณภาพน้ำผิวดิน กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ในปี พ.ศ. 2563 มีคุณภาพน้ำผิวดินอยู่ในเกณฑ์คุณภาพดี เมื่อพิจารณาแยกรายจังหวัดพบว่า จังหวัดสุรินทร์มีคุณภาพดีที่สุดในกลุ่มจังหวัดและติดลำดับที่ 6 จาก 76 จังหวัด จังหวัดชัยภูมิ และจังหวัดบุรีรัมย์มีการปรับปรุงคุณภาพน้ำจากที่อยู่ในระดับพอใช้มาเป็นอยู่ในเกณฑ์คุณภาพดี สำหรับนครราชสีมา มีคุณภาพพอใช้ ที่เริ่มมีคุณภาพดีขึ้นกว่าปีก่อนหน้า ซึ่งทุกจังหวัดได้มีการเฝ้าระวังไม่ให้คุณภาพน้ำลดต่ำลง ปรากฏตารางที่ 127 และกราฟที่ 63 ข้างท้ายนี้

ตารางที่ 127 : แสดงคุณภาพน้ำผิวดินแยกรายจังหวัด

จังหวัด	หน่วยวัด : ล้าน ลบ.ม.						ค่าอันดับใน 76 จังหวัด		
	2558	2559	2560	2561	2562	2563	2561	2562	2563
นครราชสีมา	61	58	75	63	58	61	50	56	50
ชัยภูมิ	63	66	80	75	67	74	14	32	11
บุรีรัมย์	87	81	85	73	60	71	19	54	23

จังหวัด	หน่วยวัด : ล้าน ลบ.ม.						ค่าอันดับใน 76 จังหวัด		
	2558	2559	2560	2561	2562	2563	2561	2562	2563
สุรินทร์	63	66	60	79	68	79	8	28	6
กลุ่มจังหวัด	**71**	**72**	**76**	**73**	**63**	**71**	**8**	**16**	**8**
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	-	-	-	77	68	74	1	3	1
ค่าเฉลี่ยของ 76 จังหวัด	-	-	-	69	67	67			

ที่มา : กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และระบบฐานข้อมูลกระทรวงมหาดไทย http://benchmark.moi.go.th

หมายเหตุ : ดัชนีคุณภาพน้ำ (Water Quality Index; WQI) คือ การรายงานคุณภาพน้ำโดยรวมเป็นคะแนนค่าดัชนีคุณภาพน้ำเพียงค่าเดียว จากการนำผลการตรวจวัดคุณภาพน้ำหลายตัวมาประเมินร่วมกัน โดยในปี พ.ศ.2554 ได้ปรับมาใช้เพียง 5 พารามิเตอร์ ได้แก่ ค่าออกซิเจนละลายน้ำ ค่าความสกปรกในรูปสารอินทรีย์ ค่าแบคทีเรียกลุ่มโคลิฟอร์ม ค่าแบคทีเรียกลุ่มฟีคอลโคลิฟอร์ม และค่าแอมโนเนีย-ไนโตรเจน

กราฟที่ 63 : คุณภาพน้ำผิวดินของกลุ่มจังหวัด

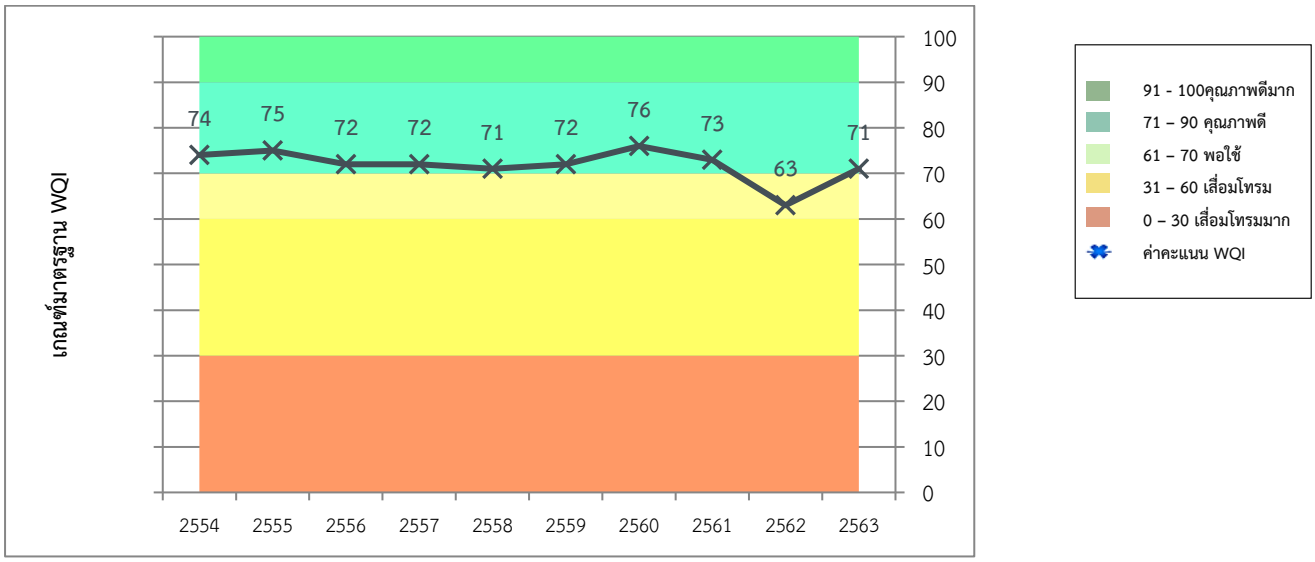

การปล่อยก๊าซเรือนกระจก กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 มีการปล่อยก๊าซเรือนกระจกลดลงจากปีที่ผ่านมา โดยในปี พ.ศ. 2560 มีการปล่อยก๊าซฯ ประมาณ 6 ล้านตัน เมื่อพิจารณาเป็นรายจังหวัดแล้วพบว่า ช่วงปี พ.ศ. 2559 -2560 จังหวัดชัยภูมิ และจังหวัดสุรินทร์ ก๊าซฯ ลดน้อยลงไปเป็นจำนวนมาก แต่โดยรวมทุกจังหวัดในกลุ่มจังหวัดมีการปล่อยปริมาณก๊าซเรือนกระจกลดลง และมีแนวโน้มที่จะลดลงไปอีก ปรากฏตามตารางที่ 128 ข้างท้ายนี้

ตารางที่ 128 : แสดงปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกแยกรายจังหวัด

ปี พ.ศ.	ปริมาณ (พันตัน/ปี)				
	นครราชสีมา	ชัยภูมิ	บุรีรัมย์	สุรินทร์	กลุ่มจังหวัด
2554	7,933	4,389	1,790	869	**14,982**
2555	5,307	1,729	1,876	1,376	**10,288**
2556	6,620	1,547	1,650	1,109	**10,927**
2557	4,618	1,402	1,820	1,124	**8,965**
2558	4,712	1,608	1,996	1,186	9,503
2559	3,431	532	1,231	698	5,892
2560	3,561	569	1,314	692	6,136

ที่มา : กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
และระบบฐานข้อมูลกระทรวงมหาดไทย http://benchmark.moi.go.th

เมื่อพิจารณาการปล่อยก๊าซเรือนกระจกเฉพาะภาคการขนส่งแล้ว พบว่า ปริมาณ การปล่อยก๊าซฯ ภาคขนส่งค่อนข้างสูง มากกว่าภาคอื่นๆ ปรากฏตามตารางที่ 129 และกราฟที่ 64 ข้างท้ายนี้

ตารางที่ 129 : แสดงปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกเฉพาะสาขาขนส่ง

ปี พ.ศ.	ปริมาณ (พันตัน/ปี) เฉพาะสาขา ขนส่ง				
	นครราชสีมา	ชัยภูมิ	บุรีรัมย์	สุรินทร์	กลุ่มจังหวัด
2558	2,957	415	1,281	556	5,209
2559	2,939	443	1,007	585	4,974
2560	3,561	477	1,091	580	5,200

ที่มา : กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
และระบบฐานข้อมูลกระทรวงมหาดไทย http://benchmark.moi.go.th

กราฟที่ 64 แสดงปริมาณการปล่อยก๊าซเรือยกระจก

(4) การใช้พลังงานไฟฟ้าและเชื้อเพลิง

ปริมาณการใช้ไฟฟ้า สัดส่วนปริมาณการใช้ไฟฟ้าภาคครัวเรือนต่อประชากรของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 เพิ่มขึ้นทุกปี โดยในปี พ.ศ. 2562 อยู่ที่ 426 กิโลวัตต์-ชั่วโมงต่อคน ส่วนในภาคที่ไม่ใช่ครัวเรือนมีอัตราการใช้ไฟฟ้าต่อมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมกลุ่มจังหวัด ปี พ.ศ. 2560 อยู่ที่ 11,819.00 กิโลวัตต์-ชั่วโมงต่อล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้า ร้อยละ 3.67 ปรากฏตามตารางที่ 130 – 131 กราฟที่ 65 – 66 ข้างท้ายนี้

ตารางที่ 130 : แสดงสัดส่วนปริมาณการใช้ไฟฟ้าภาคครัวเรือนต่อประชากร

หน่วย : กิโลวัตต์-ชั่วโมง/คน

จังหวัด	พ.ศ. 2556	พ.ศ. 2557	พ.ศ. 2558	พ.ศ. 2559	พ.ศ. 2560	พ.ศ. 2561	พ.ศ. 2562
นครราชสีมา	416.45	437.27	462.00	495.00	497.00	511	559
ชัยภูมิ	261.88	274.43	288.00	305.00	309.00	319	353
บุรีรัมย์	260.75	272.89	282.00	312.00	315.00	323.66	350.59
สุรินทร์	248.02	257.31	274.00	294.00	295.00	299	264
กลุ่มจังหวัด ฯ	**318.9**	**333.95**	**353.00**	**378.00**	**381.00**	**391**	**426**
อีสาน			323.00	344.00	364.00	358	392
ค่ากลางประเทศ	491.49	508.53	463.91	495.57	493.27	N/A	N/A

ที่มา : ระบบฐานข้อมูลกระทรวงมหาดไทย http://benchmark.moi.go.th และหนังสือตัวชี้วัดการพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด ปี พ.ศ. 2561 สภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

กราฟที่ 65 : สัดส่วนปริมาณการใช้ไฟฟ้าภาคครัวเรือนต่อประชากร

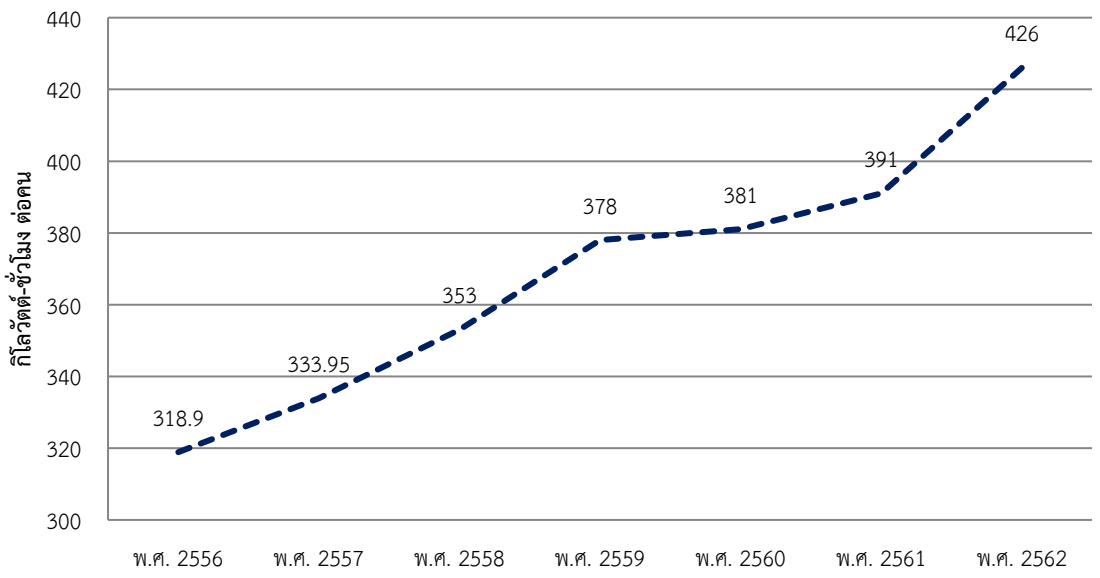

ตารางที่ 131 : แสดงสัดส่วนปริมาณการใช้ไฟฟ้าที่ไม่ใช่ภาคครัวเรือนต่อ GPP

หน่วย : กิโลวัตต์-ชั่วโมง/ล้านบาท

พ.ศ.	นครราชสีมา	ชัยภูมิ	บุรีรัมย์	สุรินทร์	กลุ่มจังหวัด ฯ
2555	10,309.10	6,188.06	4,957.28	5,011.34	**10,309.10**
2556	10,527.18	6,539.96	5,187.66	5,035.05	**10,527.18**
2557	10,830.97	6,772.79	5,543.12	5,378.52	**10,830.97**
2558	15,528.00	6,893.00	5,800.00	5,779.00	**11,362.00**
2559	15,692.00	6,675.00	5,929.00	5,885.00	**11,401.00**
2560	16,118.00	7,150.00	6,287.00	6,094.00	**11,819.00**
2561	15,821.00	8,109.00	7,335.23	7,826.93	N/A
2561	15,455.08	8,801.00	6,043.00	5,563.00	N/A

ที่มา : ระบบฐานข้อมูลกระทรวงมหาดไทย http://benchmark.moi.go.th และสำนักงานพลังงานจังหวัดในกลุ่มจังหวัด (ปี 2561 - 2562)

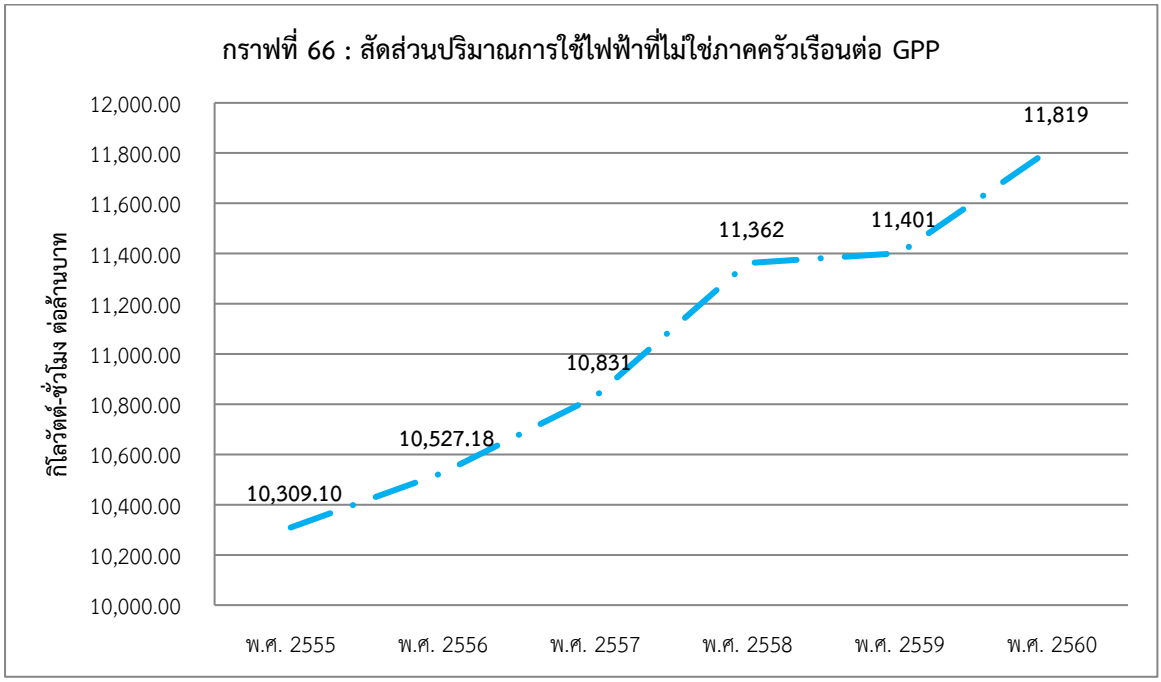

สัดส่วนปริมาณการใช้น้ำมันเชื้อเพลิงเพื่อยานพาหนะต่อประชากรของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ขยับลดลง โดยในปี พ.ศ. 2562 อยู่ที่ 283 ลิตรต่อคน ปรากฏตามตารางที่ 132 และกราฟที่ 67 ข้างท้ายนี้

ตารางที่ 132 : สัดส่วนปริมาณการใช้น้ำมันเชื้อเพลิงเพื่อยานพาหนะต่อประชากร

หน่วย : ลิตร/คน

พ.ศ.	นครราชสีมา	ชัยภูมิ	บุรีรัมย์	สุรินทร์	กลุ่มจังหวัด ฯ
2555	397.46	252.64	251.03	238.86	**305.74**
2556	416.45	261.88	260.75	248.02	**318.90**
2557	437.27	274.43	272.89	257.31	**333.95**
2558	404.00	152.00	235.00	152.00	**274.00**
2559	425.00	155.00	251.00	164.00	**285.00**
2560	441.00	166.00	262.00	164.00	**295.00**
2561	422.00	196.05	254.86	172.00	**289.00**
2562	410.00	201.87	237.75	179.00	**283.00**

ที่มา : ระบบฐานข้อมูลกระทรวงมหาดไทย http://benchmark.moi.go.th

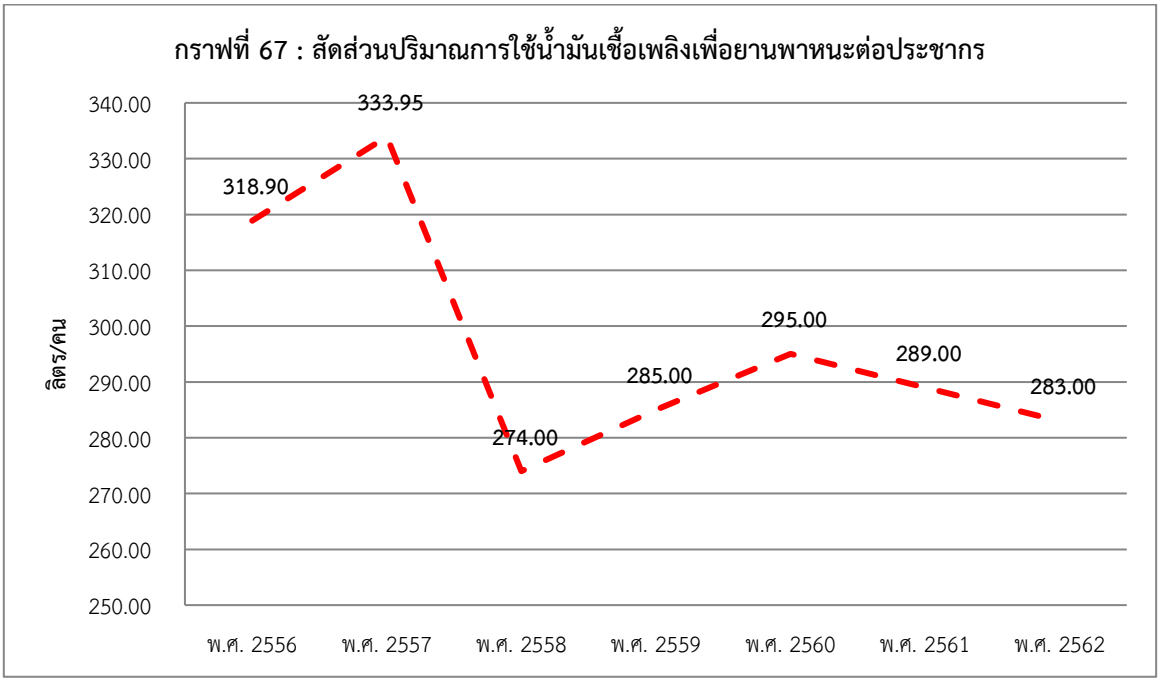

ประเด็นปัญหาและความต้องการของพื้นที่

กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1
(นครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ สุรินทร์)

1.5 ประเด็นปัญหาและความต้องการเชิงพื้นที่

1.5.1 กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ได้มีหนังสือแจ้งจังหวัดในกลุ่มจังหวัดจัดเตรียมข้อมูลเพื่อจัดทำแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดฯ ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 – 2570) โดยให้จังหวัดประสานส่วนราชการ หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ข้อมูลพื้นฐานและวิเคราะห์เปรียบเทียบเพื่อสะท้อนภาพการเปลี่ยนแปลง รวมทั้งให้จังหวัดรวบรวมปัญหาและความต้องการของประชาชนในพื้นที่ โดยผ่านกระบวนการอย่างมีส่วนร่วม และประสานแผนระดับต่างๆ ในพื้นที่ และให้จัดเรียงความสำคัญ ซึ่งกลุ่มจังหวัดได้รวบรวม เป็นรายด้าน 7 ด้าน ดังนี้

1) ด้านเศรษฐกิจ การค้า การลงทุน

ประเด็นปัญหา	พื้นที่/กลุ่มเป้าหมาย	ความต้องการ/แนวทางการแก้ไขปัญหา
ผลกระทบจากการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ทำให้เศรษฐกิจชะลอตัว	ประชาชนพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ สุรินทร์	วางแนวทางมาตรการเยียวยา มาตรการรับมือกับโรคระบาดที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต
ผู้ประกอบการ SMEs วิสาหกิจชุมชน มีเงินทุนหมุนเวียนในการประกอบธุรกิจไม่เพียงพอ และมีข้อจำกัดในการเข้าถึงแหล่งเงินทุน	SMEs วิสาหกิจชุมชน ผู้ผลิตชุมชน	การสนับสนุนสินเชื่อในการดำเนินธุรกิจ
ผู้ประกอบการ SMEs วิสาหกิจชุมชนและผู้ผลิตชุมชน ขาดทักษะและความรู้ในการต่อยอดการดำเนินธุรกิจ การทำการตลาด และการพัฒนาผลิตภัณฑ์ เช่น ขาดทักษะด้านการนำเทคโนโลยีมาสนับสนุนด้านการพัฒนาสินค้า การกระจายสินค้า การส่งเสริมการตลาด การบริหารจัดการธุรกิจ การเข้าถึงแหล่งข้อมูลที่จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาธุรกิจ เป็นต้น และขาดทักษะการใช้เทคโนโลยีสำหรับการสื่อสาร เช่น แอพพลิเคชัน LINE/ โปรแกรม Zoom /Google Drive เป็นต้น	SMEs วิสาหกิจชุมชน ผู้ผลิตชุมชน	พัฒนาศักยภาพ SMEs วิสาหกิจชุมชนและผู้ผลิตชุมชนให้มีองค์ความรู้และทักษะที่เป็นประโยชน์ในการประกอบกิจการเพื่อให้สามารถต่อยอดธุรกิจ และวางแผนบริหารธุรกิจได้ด้วยตนเองอย่างยั่งยืน

2) ด้านเกษตร

ประเด็นปัญหา	พื้นที่/กลุ่มเป้าหมาย	ความต้องการ/แนวทางการแก้ไขปัญหา
ราคาและผลผลิตทางการเกษตรตกต่ำ ต้นทุนสูง ไม่สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้	เกษตรกรในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ สุรินทร์	- ลดต้นทุนการผลิต สนับสนุนปัจจัยการผลิต - หาช่องทางและแหล่งเงินทุนที่ปลอดดอกเบี้ย หรือดอกเบี้ยต่ำ
การใช้สารเคมี ปราบศัตรูพืช/โรคระบาด	เกษตรกรในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ สุรินทร์	- ส่งเสริมการใช้ปุ๋ยชีวภาพ และการกำจัดศัตรูพืชด้วยวิธีทางธรรมชาติ หาตลาดรองรับสินค้าที่ปลอดสารเคมี
ตลาดรองรับสินค้าด้านการเกษตรไม่ชัดเจน	เกษตรกรในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ สุรินทร์	หน่วยงานบูรณการกับภาคเอกชนหาตลาดรองรับที่ชัดเจน ไม่เอาเปรียบเกษตรกร
เกษตรกรขาดการเรียนรู้ด้านวิชาการ / การตลาด	เกษตรกรในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ สุรินทร์	ให้การอบรมเกษตรกร ศึกษาดูงานกับกลุ่มที่เป็นต้นแบบ
สภาพอากาศที่แปรปรวน ฝนแล้ง / น้ำท่วมพื้นที่การเกษตร	เกษตรกรในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ สุรินทร์	บริหารจัดการแหล่งน้ำให้มีประสิทธิภาพ ทั้งกักเก็บน้ำในหน้าแล้ง และกักเก็บปริมาณน้ำได้มากในฤดูน้ำหลาก ขุดลอกคลองเพื่อป้องกันการเกิดน้ำท่วม
การใช้พื้นที่การเกษตรไม่เหมาะสม	เกษตรกรในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ สุรินทร์	ส่งเสริมอาชีพทางเลือก การปรับพื้นที่ไม่เหมาะสมไปทำเกษตรอื่น การเลี้ยงสัตว์

3) ด้านอุตสาหกรรม

ประเด็นปัญหา	พื้นที่/กลุ่มเป้าหมาย	ความต้องการ/แนวทางการแก้ไขปัญหา
ผังเมืองจังหวัดไม่เอื้ออำนวยต่อการรองรับการลงทุน	- ทุกอำเภอในพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์	- ควรกำหนดพื้นที่หรือผังเมืองจังหวัดที่เอื้ออำนวยต่อการรองรับการลงทุนและการขยายตัวของภาคอุตสาหกรรมที่ชัดเจน

ประเด็นปัญหา	พื้นที่/กลุ่มเป้าหมาย	ความต้องการ/แนวทางการแก้ไขปัญหา
ขาดแคลนแรงงานภาคอุตสาหกรรม เนื่องจากการก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ และแรงงานขาดทักษะ	- ทุกอำเภอในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์	- วางแผนด้านแรงงานร่วมกับสถาบันการศึกษาเพื่อเตรียมคนรองรับพื้นที่ที่มีการขยายตัวของภาคอุตสาหกรรมที่ชัดเจนในอนาคต - พัฒนาทักษะให้กับผู้ที่ว่างงานเพื่อให้สามารถเข้าสู่ตลาดแรงงาน

4) **ด้านการท่องเที่ยว**

ประเด็นปัญหา	พื้นที่/กลุ่มเป้าหมาย	ความต้องการ/แนวทางการแก้ไขปัญหา
ผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019	กลุ่มท่องเที่ยวชุมชน ในจังหวัดชัยภูมิ กลุ่มท่องเที่ยวชุมชน และผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยว ธุรกิจนำเที่ยว จังหวัดนครราชสีมา กลุ่มท่องเที่ยวชุมชน และผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยว จังหวัดบุรีรัมย์ – สุรินทร์	- พัฒนาปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยวชุมชน การพัฒนาบุคลากรและบริการ ให้ได้มาตรฐานของสาธารณสุข - ประชาสัมพันธ์เผยแพร่กิจกรรมการตลาดของแหล่งท่องเที่ยวไปยังกลุ่มเป้าหมาย
การคมนาคมทางบกที่เชื่อมโยงกับแหล่งท่องเที่ยว ยังชำรุดเสียหาย	เส้นทางที่เชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยว จังหวัดบุรีรัมย์ นครราชสีมา	บูรณาการกับกระทรวงคมนาคมในการสำรวจเส้นทางหลักของการคมนาคมทางบก รวมไปถึงเส้นทางที่เข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวโดยตรง
การเข้าถึงการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ มีระเบียบข้อบังคับที่ไม่สามารถข้าไปพัฒนาได้	อุทยานประวัติศาสตร์ในกลุ่มจังหวัด	บูรณาการกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ ร่วมกันพัฒนาในเชิงอนุรักษ์และฟื้นฟู

5) ด้านสังคม ความมั่นคง

ประเด็นปัญหา	พื้นที่/กลุ่มเป้าหมาย	ความต้องการ/แนวทางการแก้ไขปัญหา
ปัญหายาเสพติด	เยาวชน/กลุ่มเสี่ยง ในพื้นที่จังหวัดชัยภูมิ สุรินทร์ นครราชสีมา	- การตรวจหาสารเสพติดในกลุ่มเสี่ยง พื้นที่เสี่ยง - จัดกิจกรรมออกค่ายเยาวชนเครือข่ายความดี
รายได้ไม่เพียงพอ ว่างงาน ตกงาน	กลุ่มผู้ว่างงาน ผู้สูงอายุ ในจังหวัดบุรีรัมย์ สุรินทร์	มีความต้องการฝึกทักษะอาชีพประกอบอาชีพภายในชุมชนโดยไม่ย้ายถิ่นฐาน ให้มีความสอดคล้องกับภูมิปัญญาท้องถิ่น
หนี้สิน และขาดแคลนแหล่งเงินทุนในการพัฒนาอาชีพ	- ทุกอำเภอในจังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ สุรินทร์	- การลดต้นทุนการผลิต การควบคุมต้นทุน
ความไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน	- ทุกอำเภอในจังหวัดนครราชสีมา	การติดตั้งกล้องวงจรปิด การซ่อมบำรุงไฟฟ้าส่องสว่างในที่สาธารณะ
การขาดแคลนที่ดินทำกิน / ไม่มีเอกสารสิทธิ์ในที่ดินทำกิน	เกษตรกรในพื้นที่จังหวัดชัยภูมิ สุรินทร์	ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการหาทางออกร่วมกัน
ความสัมพันธ์ของครอบครัว ความแตกแยก นำมาซึ่งปัญหาต่างๆ ในสังคม	- ทุกอำเภอในจังหวัดบุรีรัมย์	สร้างสภาพแวดล้อมที่เป็นมิตรกับครอบครัว การสร้างกิจกรรมเสริมสร้างความสัมพันธ์

6) ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ประเด็นปัญหา	พื้นที่/กลุ่มเป้าหมาย	ความต้องการ/แนวทางการแก้ไขปัญหา
ขยะ	- ทุกอำเภอในจังหวัดนครราชสีมา สุรินทร์	- การรณรงค์ ป้องกัน และแก้ไขมลพิษขยะ เช่น อบรมการคัดแยกขยะ สถานที่กำจัดขยะในชุมชน สร้างมูลค่าเพิ่มวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร
มลพิษทางอากาศ PM 2.5	- เทศบาลนครนครราชสีมา เทศบาลเมือง ในจังหวัดนครราชสีมา	- การรณรงค์ ป้องกัน และแก้ไขมลพิษทางอากาศ

ประเด็นปัญหา	พื้นที่/กลุ่มเป้าหมาย	ความต้องการ/แนวทางการแก้ไขปัญหา
มลพิษทางน้ำ	- เทศบาลนครนครราชสีมา เทศบาลเมือง ในจังหวัดนครราชสีมา - เขตโรงงานอุตสาหกรรม ในกลุ่มจังหวัด	- การรณรงค์ ป้องกัน และแก้ไขมลพิษทางน้ำ เช่น ถังดักไขมัน บ่อบำบัดน้ำเสีย
คุณภาพของดิน ปัญหาดินเค็ม	จังหวัดนครราชสีมา จังหวัดสุรินทร์	การวิจัยและพัฒนาการแก้ไขปัญหาดินเค็ม

7) **ด้านโครงสร้างพื้นฐาน คมนาคม**

ประเด็นปัญหา	พื้นที่/กลุ่มเป้าหมาย	ความต้องการ/แนวทางการแก้ไขปัญหา
ประสิทธิภาพการจ่ายกระแสไฟฟ้า ไฟฟ้าขัดข้อง ไฟตก และยังส่องสว่างไม่เพียงพอ	- ทุกอำเภอในจังหวัดนครราชสีมา - อ.หนองบัวแดง อ.ภักดีชุมชน อ.เมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ - ทุกอำเภอในจังหวัดบุรีรัมย์	การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคพัฒนาวางแผนและตรวจสอบระบบไฟฟ้าพร้อมการปรับปรุงระบบไฟฟ้า พัฒนาการรับแจ้งเหตุไฟฟ้าดับ ไฟฟ้าขัดข้อง ด้วยการใช้เทคโนโลยีที่มีความทันสมัย
ปัญหาการขาดแคลนน้ำใช้สำหรับอุปโภค บริโภค ระบบประปาที่ยังไม่ครอบคลุม	ทุกอำเภอในจังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ สุรินทร์	มีความต้องการใช้น้ำประปาของการประปาส่วนภูมิภาคให้ครอบคลุมทั่วถึง การจัดทำแผนขอรับสนับสนุนงบประมาณวางท่อขยายเขตน้ำประปา
ปัญหาน้ำท่วม น้ำแล้ง	- ทุกอำเภอในจังหวัดนครราชสีมา จังหวัดชัยภูมิ บุรีรัมย์ สุรินทร์	จัดทำแผนวางโครงข่ายน้ำ บริหารจัดการน้ำ/ก่อสร้างเขื่อน สร้างอ่างเก็บน้ำ ฝายชะลอน้ำ หรือแหล่งกักเก็บน้ำ ป้องกันน้ำท่วม การกำจัดวัชพืชในแหล่งน้ำ ขุดลอกแหล่งน้ำสาธารณะให้กว้างหรือลึกขึ้น
ระบบอินเตอร์เน็ตไม่ครอบคลุม	- ทุกอำเภอในจังหวัดนครราชสีมา	ส่งเสริมการเข้าถึงอินเตอร์เน็ตภายในครัวเรือน

ประเด็นปัญหา	พื้นที่/กลุ่มเป้าหมาย	ความต้องการ/แนวทางการแก้ไขปัญหา
ไฟลท์บินของท่าอากาศยานจังหวัดบุรีรัมย์ ยังไม่ได้รับการพัฒนาให้เป็นท่าอากาศยานนานาชาติ ที่จะรองรับนักท่องเที่ยวต่างประเทศได้โดยตรง	- ท่าอากาศยานจังหวัดบุรีรัมย์	เสนอขอรับสนับสนุนโดยผ่านคณะกรรมการ กรอ.กลุ่มจังหวัด และเสนอไปยังส่วนที่เกี่ยวข้องพิจารณา

1.5.2 ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ได้ทำการศึกษาความต้องการบริการสาธารณะเพื่อการยกระดับขีดความสามารถของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ได้มีการศึกษาข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจากประชาชน ในเขตพื้นที่ 4 จังหวัด ได้แก่ นครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ และสุรินทร์ จำนวน 701 ราย โดยการใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และนำข้อมูลที่ได้มาคัดกรองความสมบูรณ์ของแบบสอบถามเพื่อนำไปสู่การวิเคราะห์ข้อมูล สรุปได้ดังนี้

ผลการวิเคราะห์ความต้องการบริการสาธารณะของประชาชนของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 มี 5 ด้าน ได้แก่ การพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน การพัฒนาด้านเศรษฐกิจ ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านทรัพยากรมนุษย์และสังคม และ ด้านการบริหารการปกครอง ดังตารางที่ 133 ข้างท้ายนี้

ตารางที่ 133 : ภาพรวมผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการบริการสาธารณะของประชาชนของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1

ความต้องการบริการสาธารณะ	$\overline{X}$	S.D.	ความหมาย	ลำดับ
1. การพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน	3.89	.931	มาก	3
2. การพัฒนาด้านเศรษฐกิจ	3.89	.946	มาก	3
3. ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	3.89	.881	มาก	3
4. ด้านทรัพยากรมนุษย์และสังคม	**4.02**	**.883**	**มาก**	**1**
5. ด้านการบริหารการปกครอง	3.92	.910	มาก	2
รวม	**3.92**	**.910**	**มาก**	

ที่มา : จากการคำนวณ ของการศึกษาความต้องการบริการสาธารณะเพื่อการยกระดับขีดความสามารถของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1

จากตารางที่ 133 ภาพรวมผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการบริการสาธารณะของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.92 และแสดงเป็นรายด้านตามลำดับจากมากไปหาน้อย พบว่า **ด้านทรัพยากรมนุษย์และสังคม อยู่ในระดับมาก** ($\overline{X}$ = 4.02) รองลงมาเป็นด้านการบริหารการปกครอง ($\overline{X}$ = 92) ด้านพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน ($\overline{X}$ = 3.89) ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ ($\overline{X}$ = 3.89) และด้านทรัพยากรมนุษย์และสังคม ($\overline{X}$ = 3.89) ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการบริการสาธารณะของประชาชนกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง มี 5 ด้าน ได้แก่ 1) การพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน 2) การพัฒนาด้านเศรษฐกิจ 3) ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 4) ด้านทรัพยากรมนุษย์และสังคม และ 5) ด้านการบริหารการปกครอง โดยสามารถสรุปการพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐานเป็นรายข้อได้ดังนี้

ตารางที่ 134 : ผลการวิเคราะห์ความต้องการบริการสาธารณะของประชาชน ด้านการพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน

ข้อคำถาม	ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	ความหมาย	ลำดับ
1) การก่อสร้างและการบำรุงรักษาถนนทางเท้าและท่อน้ำประปา	3.97	.892	มาก	3
2) การจัดหาที่ดินเพื่อสาธารณะประโยชน์ เช่น สนามกีฬา ลานกิจกรรมชุมชน ศูนย์การเรียนรู้สำหรับเด็ก เป็นต้น	3.87	.893	มาก	4
3) ระบบชลประทานเพื่อการเกษตรและน้ำประปา	**4.01**	**.969**	**มาก**	**1**
4) ระบบการจราจร ระบบขนส่งสาธารณะที่ทันสมัย	3.98	.880	มาก	2
5) การให้บริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง (ฟรี)	3.89	1.007	มาก	5
6) การให้บริการปัจจุบันเพียงพอต่อความต้องการ	3.60	.945	มาก	6
รวม	3.89	0.931	**มาก**	**3**

ที่มา : จากการคำนวณ ของการศึกษาความต้องการบริการสาธารณะเพื่อการยกระดับขีดความสามารถของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1

จากตารางที่ 134 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระดับความคิดเห็นการพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐานในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.89 โดยมีระดับความคิดเห็นเรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ **ระบบชลประทานเพื่อการเกษตรและน้ำประปา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.01** รองลงมาคือ ระบบการจราจร ระบบขนส่งสาธารณะที่ทันสมัย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.98 การก่อสร้างและการบำรุงรักษาถนนทางเท้าและท่อน้ำประปา ระบบการจราจร ระบบขนส่งสาธารณะที่ทันสมัย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.97 การให้บริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง (ฟรี) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.89 การจัดหาที่ดินเพื่อสาธารณะประโยชน์ เช่น สนามกีฬา ลานกิจกรรมชุมชน ศูนย์การเรียนรู้สำหรับเด็ก เป็นต้น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.87 การให้บริการปัจจุบันเพียงพอต่อความต้องการ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.60 ตามลำดับ

ตารางที่ 135 : ผลการวิเคราะห์ความต้องการบริการสาธารณะของประชาชน ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ

ข้อคำถาม	ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	ความหมาย	ลำดับ
1) การฝึกอาชีพให้กับประชาชน และการส่งเสริม วางแผนการออมที่เป็นระบบ	3.89	.869	มาก	4
2) การพัฒนาให้จังหวัดเป็นศูนย์กลางการค้า การลงทุน การขนส่งโลจิสติกส์	3.89	.859	มาก	4
3) การส่งเสริม OTOP ชุมชน สินค้าเกษตร และผลักดันให้ได้มาตรฐาน หาตลาดและเพิ่มช่องทางจำหน่ายสินค้า	3.95	.879	มาก	2
4) การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดและสร้างจุดท่องเที่ยวใหม่ทุกพื้นที่	**3.99**	**1.117**	**มาก**	**1**
5) การพัฒนาการสร้างรายได้จากเทคโนโลยีและช่องทางใหม่ เช่น การตลาดออนไลน์ การเกษตรอัจฉริยะ	3.93	.895	มาก	3
6) มีกองทุนส่งเสริมด้านการประกอบอาชีพและอุปกรณ์ทางเกษตรบริหารโดยชุมชน	3.93	.895	มาก	3
7) การให้สวัสดิการแก่ประชาชน เช่น ค่าใช้จ่ายรายเดือน เบี้ยยังชีพ เป็นต้น	3.95	.929	มาก	2
8) มีรายได้เพียงพอต่อการดำรงชีพ และเหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน	**3.99**	**.927**	**มาก**	**1**
รวม	3.53	.926	**มาก**	**3**

ที่มา : จากการคำนวณ ของการศึกษาความต้องการบริการสาธารณะเพื่อการยกระดับขีดความสามารถของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1

จากตารางที่ 135 ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระดับความคิดเห็นภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.53 โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้ **มีรายได้เพียงพอต่อการดำรงชีพ และเหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน และการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดและสร้างจุดท่องเที่ยวใหม่ทุกพื้นที่ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.99** รองลงมาคือ การส่งเสริม OTOP ชุมชน สินค้าเกษตร และผลักดันให้ได้มาตรฐาน หาตลาดและเพิ่มช่องทางจำหน่ายสินค้า และ การให้สวัสดิการแก่ประชาชน เช่น ค่าใช้จ่ายรายเดือน เบี้ยยังชีพ เป็นต้น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.95 การพัฒนาการสร้างรายได้จากเทคโนโลยี และช่องทางใหม่ เช่น การตลาดออนไลน์ การเกษตรอัจฉริยะ และมีกองทุนส่งเสริมด้านการประกอบอาชีพและอุปกรณ์ทางเกษตรบริหารโดยชุมชน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.93 การฝึกอาชีพให้กับประชาชน และการส่งเสริม วางแผนการออมที่เป็นระบบ และการพัฒนาให้จังหวัดเป็นศูนย์กลางการค้า การลงทุน การขนส่งโลจิสติกส์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.89 ตามลำดับ

ตารางที่ 136 : ผลการวิเคราะห์ความต้องการบริการสาธารณะของประชาชน ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ข้อคำถาม	ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	ความหมาย	ลำดับ
1) การปรับปรุงภูมิทัศน์ให้เป็นระเบียบใส่ใจสิ่งแวดล้อมที่เป็นระบบ	3.92	.842	3.92	4
2) การเก็บขยะมูลฝอยสิ่งปฏิกูล	3.95	.886	3.95	3
3) การส่งเสริมและสร้างจิตสำนึกให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและศิลปกรรมท้องถิ่น	3.97	.842	3.97	2
4) การสนับสนุนให้จังหวัดเป็นเมืองที่ปลอดภัย สิ่งแวดล้อมดี อากาศอยู่ในระดับมาตรฐาน	**4.01**	**.845**	**4.01**	**1**
รวม	3.88	0.881	3.88	**3**

ที่มา : จากการคำนวณ ของการศึกษาความต้องการบริการสาธารณะเพื่อการยกระดับขีดความสามารถของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1

จากตารางที่ 136 ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พบว่ามีระดับความคิดเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.88 โดยมีระดับความคิดเห็นเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ **การสนับสนุนให้จังหวัดเป็นเมืองที่ปลอดภัย สิ่งแวดล้อมดี อากาศอยู่ในระดับมาตรฐาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.01** การส่งเสริมและสร้างจิตสำนึกให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและศิลปกรรมท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.97 การเก็บขยะมูลฝอยสิ่งปฏิกูล มีค่าเฉลี่ย 3.95 และการปรับปรุงภูมิทัศน์ให้เป็นระเบียบใส่ใจสิ่งแวดล้อมที่เป็นระบบ มีค่าเฉลี่ย 3.92 ตามลำดับ

ตารางที่ 137 : ผลการวิเคราะห์ความต้องการบริการสาธารณะของประชาชน ด้านทรัพยากรมนุษย์และสังคม

ข้อคำถาม	ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	ความหมาย	ลำดับ
1) การรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน	4.03	.854	4.03	3
2) การส่งเสริมความเท่าเทียมกันในสังคมของทุกเพศ ทุกวัย และคนพิการ	3.97	.871	3.97	5
3) การส่งเสริมสุขภาวะของประชาชน เช่น การบริการด้านสาธารณสุข	**4.09**	**.812**	**4.09**	**1**
4) การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด	3.93	1.039	3.93	6
5) การส่งเสริมให้ประชาชนมีสุขภาพที่ดีและพัฒนาต่อยอดเป็นเมืองแห่งกีฬาและกิจกรรมคนรุ่นใหม่อย่างเป็นระบบ	3.99	.860	3.99	4
6) การสนับสนุนการศึกษาให้ทุกพื้นที่มีโอกาส	4.08	.862	4.08	2

ข้อคำถาม	ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	ความหมาย	ลำดับ
ในการเข้าถึงการเรียนรู้ที่ทันสมัย				
รวม	4.02	0.883	4.02	**2**

ที่มา : จากการคำนวณ ของการศึกษาความต้องการบริการสาธารณะเพื่อการยกระดับขีดความสามารถของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1

จากตารางที่ 137 ด้านทรัพยากรมนุษย์และสังคม พบว่ามีระดับความคิดเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.02 โดยมีระดับความคิดเห็นเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ **การส่งเสริมสุขภาวะของประชาชน เช่น การบริการด้านสาธารณสุข มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.09** รองลงมา คือ การสนับสนุนการศึกษาให้ทุกพื้นที่มีโอกาสในการเข้าถึงการเรียนรู้ที่ทันสมัย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.08 การรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.03 การส่งเสริมให้ประชาชนมีสุขภาพที่ดีและพัฒนาต่อยอดเป็นเมืองแห่งกีฬาและกิจกรรมคนรุ่นใหม่อย่างเป็นระบบ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.99 การส่งเสริมความเท่าเทียมกันในสังคมของทุกเพศ ทุกวัย และคนพิการ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.97 และการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด มีค่าเฉลี่ยที่กับ 3.93 ตามลำดับ

ตารางที่ 138 : ผลการวิเคราะห์ความต้องการบริการสาธารณะของประชาชน ด้านบริหารการปกครอง

ข้อคำถาม	ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	ความหมาย	ลำดับ
ด้านบริหารการปกครอง				
1) ผู้นำในท้องที่ลงพื้นที่พบปะประชาชนอย่างสม่ำเสมอ	3.98	.808	มาก	4
2) มีศูนย์บริการร้องทุกข์ของประชาชนที่สะดวกต่อการติดต่อเข้ารับบริการ	4.02	.833	มาก	2
3) การส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น	**4.04**	**.834**	**มาก**	**1**
4) การนำเทคโนโลยีเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงาน ตรวจสอบการทำงานเพื่อความสะดวก รวดเร็ว โปร่งใส	4.01	.875	มาก	3
5) ท่านพึงพอใจการให้บริการของหน่วยงานภาครัฐ	3.84	.834	มาก	5
6) ท่านมีความสุขในชีวิตความเป็นอยู่ปัจจุบัน	3.84	.815	มาก	5
รวม	3.96	0.833	**มาก**	**1**

ที่มา : จากการคำนวณ ของการศึกษาความต้องการบริการสาธารณะเพื่อการยกระดับขีดความสามารถของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1

จากตารางที่ 138 ด้านบริหารการปกครอง พบว่ามีระดับความคิดเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.96 โดยมีระดับความคิดเห็นเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ **การส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.04** รองลงมาคือ มีศูนย์บริการร้องทุกข์ของประชาชนที่สะดวกต่อการติดต่อเข้ารับบริการ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.02 การนำเทคโนโลยีเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานตรวจสอบการทำงานเพื่อความสะดวก รวดเร็ว โปร่งใส คิดเป็นร้อยละ 4.01 ผู้นำในท้องที่ลงพื้นที่พบปะประชาชนอย่างสม่ำเสมอ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.98 มีความพึงพอใจการให้บริการของหน่วยงานภาครัฐและ มีความสุขในชีวิตความเป็นอยู่ปัจจุบัน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.84 ตามลำดับ

1.5.3 กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ได้ทำการศึกษาการจัดการคลัสเตอร์ที่เป็นจุดเน้นเพื่อการยกระดับขีดความสามารถของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 (กลุ่มคลัสเตอร์) ซึ่งประกอบด้วย คลัสเตอร์เกษตร คลัสเตอร์ปศุสัตว์ คลัสเตอร์ท่องเที่ยว คลัสเตอร์ไหม และคลัสเตอร์อื่นๆ มีผลการวิเคราะห์ข้อมูลการจัดการคลัสเตอร์ที่เป็นจุดเน้นเพื่อการยกระดับขีดความสามารถของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 (กลุ่มคลัสเตอร์) จำนวน 4 จังหวัด ได้แก่ นครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ และสุรินทร์ จำนวนทั้งสิ้น 792 ราย ดังนี้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ในการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 (กลุ่มคลัสเตอร์) จำนวน 792 ราย โดยใช้สถิติ เชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่ และร้อยละ ผลการวิเคราะห์ดังตารางที่ 139 ข้างท้ายนี้

ตารางที่ 139 : ข้อมูลทั่วไป

คำถาม	จำนวน (n)	ร้อยละ
จังหวัด		
- นครราชสีมา	295	37.3
- ชัยภูมิ	183	23.1
- บุรีรัมย์	115	14.5
- สุรินทร์	199	25.0
รวม	**792**	**100.0**
1. กลุ่มคลัสเตอร์		
- เกษตรกรรม	47	5.9
- ปศุสัตว์	108	13.6
- ผ้าไหม	222	28.0
- ท่องเที่ยว	59	7.4
- อื่นๆ	356	44.9
รวม	**792**	**100.0**

คำถาม	จำนวน (n)	ร้อยละ
2. เพศ		
- ชาย	314	39.6
- หญิง	478	60.4
รวม	**792**	**100.0**
3. อายุ		
- ต่ำกว่า 20 ปี	1	0.1
- 21 – 30 ปี	49	6.2
- 31 - 40 ปี	147	18.6
- 41 – 50 ปี	267	33.6
- 51 – 60 ปี	237	29.9
- มากกว่า 60 ปีขึ้นไป	91	11.5
รวม	**792**	**100.0**
4. สถานภาพ		
- โสด	172	21.7
- สมรส	571	72.1
- หย่าร้าง/หม้าย	49	6.2
รวม	**792**	**100.0**
5. ระดับการศึกษา		
- ต่ำกว่าประถมศึกษาปีที่ 6	112	14.1
- มัธยมศึกษาตอนต้นหรือเทียบเท่า	118	14.9
- มัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า	204	25.8
- ปริญญาตรี	306	38.6
- ปริญญาโทหรือสูงกว่า	52	6.5
รวม	**792**	**100.0**
6. ธุรกิจที่เกี่ยวข้อง		
- เกษตร	47	5.9
- ปศุสัตว์	108	13.6
- ผ้าไหม	222	28.0
- ท่องเที่ยว	59	7.4
- อาหาร	0	0
- อื่นๆ	356	44.9

คำถาม	จำนวน (n)	ร้อยละ
7. ระยะเวลาที่ดำเนินธุรกิจ/ผลิตสินค้า		
- น้อยกว่า 1 ปี	64	8.1
- ระหว่าง 1 – 3 ปี	175	22.1
- ระหว่าง 4 – 6 ปี	143	18.1
- มากกว่า 6 ปี	410	51.8
รวม	**792**	**100.00**
8. เงินทุน		
- น้อยกว่า 100,000 บาท	409	51.6
- ระหว่าง 100,000 – 300,000 บาท	140	17.6
- ระหว่าง 300,000 – 1,000,000 บาท	100	12.6
- มากกว่า 1,000,000 บาท	143	18.1
รวม	**792**	**100.00**
9. จำนวนพนักงาน (พนักงานประจำและรวมเจ้าของกิจการ)		
- 1 – 2 คน	274	34.6
- 3 – 5 คน	223	28.6
- 6 – 10 คน	125	15.8
- 11 – 20 คน	69	8.7
- 21 – 30 คน	42	5.3
- มากกว่า 30 คนขึ้นไป	59	7.4
รวม	**792**	**100.0**
10. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน		
- ต่ำกว่า 10,000 บาท	210	26.5
- 10,001 – 20,000 บาท	227	28.7
- 20,001 – 30,000 บาท	107	13.5
- 30,001 – 40,000 บาท	73	9.2
- มากกว่า 40,000 บาท	175	22.1
รวม	**792**	**100.0**
11. ท่านต้องการพัฒนาธุรกิจด้านใด (สามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
- ด้านบุคลากร เช่น ทักษะความรู้/องค์ความรู้ (ระบุ)	260	32.8
- ด้านการจัดการการผลิต/บริการ (ระบุ)	170	21.5
- ด้านการเทคโนโลยีและนวัตกรรมการผลิต (ระบุ)	198	25.0

คำถาม	จำนวน (n)	ร้อยละ
- ด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์/บรรจุภัณฑ์ (ระบุ)	219	27.7
- ด้านมาตรฐานสินค้า/การผลิต/การบริการ (ระบุ)	157	19.8
- ด้านการตลาด ในประเทศ/ต่างประเทศ (ระบุ)	251	31.7
- ด้านการตลาดออนไลน์ (ระบุ)	430	54.3

ที่มา : จากการคำนวณ ของการศึกษาการจัดการคลัสเตอร์ที่เป็นจุดเน้นเพื่อการยกระดับขีดความสามารถของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 (กลุ่มคลัสเตอร์)

โดยกลุ่มคลัสเตอร์ มีความต้องการพัฒนาธุรกิจ

อันดับ 1 : ด้านการตลาดออนไลน์ ร้อยละ 54.3

อันดับ 2 : ด้านบุคลากร เช่น ทักษะความรู้/องค์ความรู้ ร้อยละ 32.8

อันดับ 3 : ด้านการตลาด ในประเทศ/ต่างประเทศ ร้อยละ 31.7

ส่วนที่ 2 การประเมินศักยภาพผู้ประกอบการของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ปรากฏตามตารางที่ 140 ข้างท้ายนี้

ตารางที่ 140 : ปัจจัยทางการผลิต

คำถาม	จำนวน (n)	ร้อยละ
1.1 การสนับสนุนเทคโนโลยีในการจัดการการผลิต (สามารถเลือกตอบได้มากว่า 1 ข้อ)		
- ได้รับการสนับสนุนและพัฒนาการผลิตจากการวิจัย	157	19.8
- ได้รับการฝึกอบรมจากสถาบันการศึกษา	185	23.4
- ได้รับการฝึกอบรมจากหน่วยงานภาครัฐ	457	57.7
- ได้รับการฝึกอบรมจากหน่วยงานเอกชน	89	11.2
- ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงาน/ภาคเอกชนต่างประเทศ	49	6.2
1.2 แหล่งที่มาของวัตถุดิบ		
1.2.1 การสั่งซื้อวัตถุดิบ		
- ส่วนมากมีการสั่งซื้อจากผู้ขายปัจจัยการผลิตรายเดียว	345	43.6
- ส่วนมากมีการสั่งซื้อจากผู้ประกอบการภายในจังหวัด	447	56.4
- ส่วนมากมีการสั่งซื้อจากผู้ประกอบการจังหวัดใกล้เคียง	161	20.3
- ส่วนมากมีการสั่งซื้อจากต่างประเทศ	20	2.5
รวม	**792**	**100.0**
1.2.2 ความเพียงพอของวัตถุดิบในการผลิตสินค้า		
- เพียงพอ	400	50.5
- ไม่แน่นอน	302	38.1

คำถาม	จำนวน (n)	ร้อยละ
- ไม่เพียงพอ	90	11.4
รวม	**792**	**100.0**
1.3 แรงงาน		
1.3.1 แนวโน้มการจ้างงาน		
- ลดลง	166	21.0
- คงที่	492	62.1
- เพิ่มขึ้นไม่เกินร้อยละ 5	105	13.3
- เพิ่มขึ้นร้อยละ 6 – 10	21	2.7
- เพิ่มขึ้นร้อยละ 11 – 15	6	.8
- เพิ่มขึ้นร้อยละ 19 -20	1	.1
- เพิ่มขึ้นมากกว่าร้อยละ 20	1	.1
รวม	**792**	**100.0**
1.3.2 ระดับการศึกษาส่วนใหญ่ของแรงงาน		
- ต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนต้น	471	59.4
- มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	228	28.8
- อนุปริญญา/ปวส.	43	5.4
- ปริญญาตรีหรือสูงกว่า	50	6.3
รวม	**792**	**100.0**
1.4 เครื่องจักรและอุปกรณ์		
- มีการลงทุนในเครื่องจักรและอุปกรณ์ในระยะเวลา 3ปีที่ผ่านมา	368	46.5
- ไม่มีการลงทุนในเครื่องจักรและอุปกรณ์เพิ่มเติมและยังคงดำเนินการผลิตอยู่	308	38.9
- ไม่มีแผนในการลงทุนเครื่องจักรและอุปกรณ์เพิ่มเติม	116	14.6
รวม	**792**	**100.0**
1.5 การปรับปรุงกระบวนการผลิต		
- มีการปรับปรุงกระบวนการผลิตในระยะเวลา 3 ปีผ่านมา	475	60.0
- ไม่มีการปรับปรุงกระบวนการผลิตและยังคงดำเนินการผลิตแบบเดิมอยู่	246	31.1
- ไม่มีแผนในการปรับปรุงกระบวนการผลิตเพิ่มขึ้น	71	9.0
รวม	**792**	**100.0**

คำถาม	จำนวน (n)	ร้อยละ
2. เงื่อนไขทางด้านความต้องงการหรืออุปสงค์		
2.1 ความสนใจของลูกค้าในผลิตภัณฑ์ (สามารถเลือกตอบได้ มากกว่า 1 ข้อ)	222	28.0
- ลุกค้ามีการสอบถามรายละเอียดเกี่ยวกับสินค้าผ่านช่องทางในการสื่อสารการตลาดต่างๆ	4	0.5
- ลูกค้ามีการสอบรายละเอียดเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ใหม่	144	18.2
- ลูกค้ามีผลสะท้อนกลับ (Feedback) เกี่ยวกับสินค้า	123	15.5
- ลูกค้ามีการสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับสินค้าที่จัดโปรโมชั่น หรือการออกบูธขายสินค้าอยู่เสมอ	380	48.0
- ลูกค้ามีการสอบถามราคาผ่านช่องทางในการสื่อสารการตลาดต่างๆ		
- ลูกค้ามีการสอบถามราคาส่วนลด และการจัดรายการส่งเสริมการขายสินค้าในช่วงเวลาต่างๆ	116	14.6
- ลูกค้ามีการสอบถามถึงสถานที่และวิธีการซื้อสินค้าอยู่เป็นประจำ	153	19.3
2.2 แนวโน้มยอดขายโดยรวม		
- ลดลง	159	20.1
- คงที่	328	41.4
- เพิ่มขึ้นไม่เกินร้อยละ 5	193	24.4
- เพิ่มขึ้นร้อยละ 6 – 10	69	8.7
- เพิ่มขึ้นร้อยละ 11 – 15	14	1.8
- เพิ่มขึ้นร้อยละ 16 – 20	9	1.1
- เพิ่มขึ้นมากกว่าร้อยละ 20	20	2.5
รวม	**792**	**100.0**
2.3 แนวโน้มจำนวนของลูกค้า		
- ลดลง	147	18.6
- คงที่	326	41.2
- เพิ่มขึ้นไม่เกินร้อยละ 5	194	24.5
- เพิ่มขึ้นร้อยละ 6 – 10	78	9.8
- เพิ่มขึ้นร้อยละ 11 – 15	13	1.6
- เพิ่มขึ้นร้อยละ 16 – 20	12	1.5
- เพิ่มขึ้นมากกว่าร้อยละ 20	22	2.8
รวม	**792**	**100.0**
2.4 การให้ข้อมูลสินค้าและการตอบสนองความต้องการของลูกค้า (สามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		

คำถาม	จำนวน (n)	ร้อยละ
- มีการให้ข้อมูลสินค้าและเผยแพร่ข่าวสารผ่านสื่อสิ่งพิมพ์ เช่น แผ่นพับ เอกสาร ประชาสัมพันธ์	219	27.7
- มีการให้ข้อมูลสินค้าและเผยแพร่ข่าวสารผ่านเว็ปไซด์และสื่อสังคมออนไลน์	242	30.6
- ทุกผลิตภัณฑ์ที่มีการให้ข้อมูลบนสลากสินค้า	142	17.9
- มีช่องทางให้ลูกค้าสามารถร้องเรียนเกี่ยวกับปัญหาคุณภาพของสินค้าผลิตภัณฑ์ได้	110	13.9
- มีช่องทางสำหรับการเปลี่ยนหรือคืนสินค้าในกรณีที่สินค้าไม่ได้คุณภาพมาตรฐาน	120	15.2
- อื่นๆ (โปรดระบุ)	19	2.4
3. อุตสาหกรรมที่สนับสนุนและเกี่ยวเนื่อง		
3.1 โครงสร้างพื้นฐาน		
3.1.1 ปัญหากระแสไฟฟ้าขัดข้อง ไฟฟ้าดับ ไม่มีกระแสไฟฟ้าใช้ในการผลิต (จำนวนโดยเฉี่ยต่อเดือน)		
- ร้อยละ 0 – 30	676	85.4
- ร้อยละ 31 – 60	92	11.6
- มีปัญหามากกว่าร้อยละ 60	24	3.0
รวม	**792**	**100.0**
3.1.2 ปัญหาไม่มีน้ำใช้ในการผลิต (จำนวนโดยเฉลี่ยต่อเดือน)		
- ร้อยละ 0 – 30	588	74.2
- ร้อยละ 31 – 60	139	17.6
- มีปัญหามากกว่าร้อยละ 60	65	8.2
รวม	**792**	**100**
3.1.3 เส้นทางในการขนส่งสินค้า		
- ถนนคอนกรีต	351	44.3
- ถนนลาดยาง	409	51.6
- ถนนลูกรัง	32	4.0
รวม	**792**	**100.0**
3.1.4 การบำบัดของเสียจากการผลิต (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
- มีพื้นที่เก็บขยะอย่างถูกสุขลักษณะ	431	54.4
- ระบบบำบัดน้ำเสีย	52	6.6
- มีระบบการกรอง/ฟอกอากาศเพื่อลดมลพิษทางอากาศ	31	3.9

คำถาม	จำนวน (n)	ร้อยละ
- ไม่มีระบบการบำบัดของเสียจากการดำเนินงานในกิจกรรมต่างๆ	168	21.2
3.2 การสนับสนุนจากอุตสาหกรรมต้นน้ำที่เกี่ยวข้อง (สามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
- สินเชื่อระยะยาว	177	22.3
- มีความสัมพันธ์อันดีกับผู้ขายปัจจัยการผลิต และมีการติดต่อซื้อขายมานาน	230	29.0
- มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารระหว่างกันอยู่เสมอ	257	32.4
- ราคาถูก	177	22.3
- วัตถุดิบที่จัดส่งให้มีคุณภาพดี	178	22.5
3.3 การสนับสนุนจากสถาบันการเงิน (สามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ		
- สินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ		
- รองรับการลงทุน	305	38.5
- ที่ปรึกษาทางการเงิน/การรายงานทางการเงิน	105	13.3
- ให้คำปรึกษาด้านการออม/การลงทุน	151	19.1
- จัดให้มีการฝึกอบรมความรู้ทางการเงินสำหรับการดำเนินธุรกิจ	171	21.6
	175	22.1
3.4 การประยุกต์ใช้งานวิจัยในกระบวนการผลิต		
- ไม่มีการนำงานวิจัยมาใช้ในการปรับปรุงการผลิต	534	67.4
- 1 – 5 เรื่องต่อปี	230	29.0
- มากกว่า 5 เรื่องต่อปี	27	3.4
รวม	**792**	**100.0**
4. กลยุทธ์โครงสร้างและสภาพการแข่งขันของผู้ผลิต		
4.1 กลยุทธ์การส่งเสริมการขาย (สามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
- ประชาสัมพันธ์การใช้สื่อ	215	27.1
- ของขวัญพรีเมี่ยม	116	14.6
- ส่วนลด	197	24.9
- ซื้อขายผ่านเว๊บไซต์	218	27.5
- โปรโมทสินค้าในงานนิทรรศการ/งานแสดงสินค้า	227	28.7
- กระจายสินค้าให้ตัวแทน	122	15.4
- มีสินค้าตัวอย่างให้กับลูกค้า	171	21.6
- อื่นๆ	9	1.1

คำถาม	จำนวน (n)	ร้อยละ
4.2 กลยุทธ์ผลิตภัณฑ์ (สามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
- คิดค้น/ออกแบบผลิตภัณฑ์ใหม่	199	25.1
- มีแผนการเปิดตัวผลิตภัณฑ์ใหม่	125	15.8
- พัฒนาบรรจุภัณฑ์ให้ทันสมัยไม่ซ้ำใคร	205	25.9
- พัฒนาสินค้าให้ได้มาตรฐานและคุณภาพ	305	38.5
- การสร้างแบรนด์สินค้า	210	26.5
- ไม่มีการวางแผน	78	9.8
4.3 มาตรฐานคุณภาพ (สามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
- มาตรฐานสินค้าเกษตร (Q)	148	18.7
- เกษตรอินทรีย์ (Organic)	129	16.3
- มาตรฐานการปฏิบัติการทางเกษตรที่ดีสำหรับพืชอาหาร (Good Agricultural Practices : GAP)	78	9.8
- มาตรฐานฟาร์มเลี้ยงสัตว์	77	9.7
- มาตรฐานอาหารฮาลาล	5	0.6
- Good Manufacturing Practice: GMP	15	1.9
- Hazards Analysis and Critical Control Points: HACCP	60	7.6
- ตรานกยูงพระราชทาน (ทอง, เงิน, น้ำเงิน, เขียว)	132	16.7
- มาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน (มผช.)	107	13.5
- มาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (GAP)	39	4.9
- มาตรฐานการท่องเที่ยวไทย	19	2.4
- อื่นๆ	95	12.0
4.4 การควบคุมคุณภาพผลิตภัณฑ์ (สามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
- ตรวจสอบและทดสอบคุณภาพของวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตอย่างต่อเนื่อง	366	46.2
- การควบคุมคุณภาพในทุกขั้นตอนกระบวนการผลิตสินค้า	276	34.8
- ตรวจสอบประสิทธิภาพของอุปกรณ์/เครื่องจักรอย่างต่อเนื่อง	210	26.5
- ทดสอบคุณภาพของสินค้า เช่น สี ลายผ้าและบรรจุภัณฑ์ เป็นต้น	211	26.6
- ควบคุมคุณภาพการผลิตก่อนจำหน่ายและระหว่างจัดส่ง	224	28.3

ที่มา : จากการคำนวณ ของการศึกษาการจัดการคลัสเตอร์ที่เป็นจุดเน้นเพื่อการยกระดับขีดความสามารถของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 (กลุ่มคลัสเตอร์)

ส่วนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นการบริหารจัดการของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 แสดงผลดังตารางที่ 141

ตารางที่ 141 : ระดับความคิดเห็นการบริหารจัดการ

ข้อคำถาม	ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	ความหมาย
1. บริบทการแข่งขันและกลยุทธ์ทางธุรกิจ			
1.1 สินค้าของท่านมีเอกลักษณ์/มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จัก	3.48	.829	ปานกลาง
1.2 สินค้าของท่านมีส่วนแบ่งการตลาดของสินค้าที่เพิ่มขึ้นทุกปี	3.39	.818	ปานกลาง
1.3 ท่านมีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาประยุกต์ใช้ในผลิตทำให้มี สีสัน ลวดลาย ตรงตามความต้องการของลูกค้า	3.34	.906	ปานกลาง
1.4 กลุ่มของท่านมีการขยายตลาดไปยังตลาดทั้งภายในประเทศและต่างประเทศอย่างต่อเนื่อง	3.13	.963	ปานกลาง
1.5 ผู้นำกลุ่ม/คลัสเตอร์ เป็นบุคคลที่ส่วนสำคัญในการบริหารจัดการและทำให้ผลิตภัณฑ์ของกลุ่มที่รู้จักและมีชื่อเสียง	3.52	.826	มาก
1.6 สมาชิกในกลุ่ม/คลัสเตอร์มีความรู้และเข้าใจเป้าหมายและมีทัศนคติร่วมกันในการพัฒนาสินค้า/ผลิตภัณฑ์เพื่อสร้างรายได้ และการพัฒนาที่ยั่งยืน	3.54	.818	มาก
1.7 กลุ่มของท่านมีความสามารถในการจัดที่เป็นระบบและมีบุคลากรที่มีประสิทธิภาพ	3.57	.793	มาก
รวม	3.43	.850	**ปานกลาง**

ข้อคำถาม	ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	ความหมาย
2. การเชื่อมโยงและความร่วมมือภายในคลัสเตอร์			
2.1 กลุ่มของท่านมีการกำหนดโครงสร้างหน้าที่ และความรับผิดชอบของสมาชิกที่ชัดเจนตามลักษณะของห่วงโซ่อุปทาน (ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ)	3.61	.809	มาก
2.2 กลุ่มของท่านมีจำนวนสมาชิกที่เพียงพอและเหมาะสมกับการผลิตสินค้า/ผลิตภัณฑ์	3.58	.788	มาก
2.3 กลุ่มของท่านมีการสร้างแรงจูงใจให้กับสมาชิก/พนักงานเพื่อทำให้เกิดการผลิตสินค้าที่ดีและมีคุณภาพ	3.63	.772	มาก
2.4 การทำกิจกรรมของกลุ่มเริ่มต้นจากการคิดและระดมสมองร่วมกันของสมาชิก/ผู้ประกอบการซึ่งเป็นแกนนำของกลุ่ม	3.60	.756	มาก
2.5 กลุ่มของท่านมีการบริหารเงินทุน/รายได้สำหรับแก่สมาชิกอย่างยุติธรรม	3.66	.808	มาก
2.6 กลุ่มของท่านมีการแจ้งข้อมูลข่าวสารให้กับสมาชิกอยู่เสมอ	3.77	.765	มาก
2.7 กลุ่มของท่านมีการประชุมเพื่อพัฒนาการดำเนินงาน และจัดกิจกรรมร่วมกันอย่างต่อเนื่อง	3.70	.742	มาก
2.8 หน่วยงานภาครัฐ/บริษัทเอกชนมีการให้การสนับสนุนและส่งเสริม พัฒนาการผลิต และออกแบบสินค้าให้มีประสิทธิภาพ	3.61	.845	มาก
รวม	3.65	.782	**มาก**

ข้อคำถาม	ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	ความหมาย
3. ด้านทรัพยากรทางกายภาพ/ปัจจัยการผลิต			
3.1 กลุ่มของท่านมีวัตถุดิบที่เพียงพอสำหรับการผลิตสินค้า	3.69	.792	มาก
3.2 กลุ่มของท่านมีเครื่องมือ อุปกรณ์ที่เพียงพอสำหรับการผลิตสินค้า	3.58	.799	มาก
3.3 กลุ่มของท่านมีสถานที่ ที่เหมาะสมสำหรับการผลิตและการเก็บสินค้า	3.74	.744	มาก
3.4 กลุ่มของท่านมีสาธารณูปโภค เช่น น้ำ ไฟฟ้า อย่างเพียงพอในการผลิตสินค้า	3.78	.758	มาก
3.5 กลุ่มของท่านมีความสามารถในการเจรจาต่อรองและสามารถเข้าถึงผู้ขายปัจจัยการผลิตได้เป็นอย่างดี	3.62	.821	มาก
3.6 ท่านได้รับการจัดสรรเงินสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐหรือเอกชน	3.24	1.095	ปานกลาง
3.7 หน่วยงานภาครัฐ/เอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการส่งเสริมการพัฒนาและการผลิตสินค้าให้กับสมาชิกอย่างต่อเนื่อง	3.56	.898	มาก
3.8 ท่านมีการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้สอดคล้องกับความต้องการของลูกค้า	3.74	.826	มาก
รวม	3.61	.848	**มาก**

ข้อคำถาม	ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	ความหมาย
4. เงื่อนไขอุปสงค์และโอกาสทางการตลาด			
4.1 ผลิตภัณฑ์ของท่านเป็นที่ชื่นชอบและเป็นที่ต้องการของลูกค้าทั้งในประเทศและต่างประเทศ	3.50	.803	มาก
4.2 ท่านมีการนำเอาข้อเสนอแนะของลูกค้ามาใช้ในการปรับปรุงสินค้า/บริการ	3.72	.754	มาก
4.3 นโยบายการสนับสนุนของทางภาครัฐบาลมีผลต่อการพัฒนาผลิตภัณฑ์และยอดขายของสินค้ากลุ่ม เช่น การแต่งกายผ้าไทย เป็นต้น	3.57	.802	มาก
4.4 กลุ่มของท่านมีความสัมพันธ์ที่ดีกับลูกค้าอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง	3.81	.755	มาก
4.5 สินค้าของกลุ่ม/คลัสเตอร์มีส่วนแบ่งการตลาดของสินค้า/ยอดขายที่เพิ่มขึ้นทุกปี	3.46	.778	ปานกลาง
4.6 กลุ่มของท่านมีมาตรการคุ้มครองสิทธิผู้บริโภคและบังคับใช้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การใช้สีย้อมที่ปลอดภัยปราศจากสารก่อมะเร็ง เป็นต้น	3.53	.804	มาก
4.7 ท่านมีการสร้างสรรค์สินค้าใหม่ๆ ให้เกิดขึ้นอยู่เสมอเพื่อตอบสนองความต้องการของลูกค้า	3.59	.796	มาก
4.8 ท่านให้ความสำคัญกับการลดต้นทุนการผลิตเพื่อการสร้างกำไรที่สูงขึ้น	3.76	.775	มาก
4.9 จำนวนคู่แข่งขันที่อยู่นอกคลัสเตอร์มีจำนวนมากขึ้น	3.68	.793	มาก
รวม	3.63	0.786	มาก
รวมทั้งสิ้น	3.56	0.809	**มาก**

จากตารางที่ 141 พบว่า ระดับความคิดเห็นการบริหารจัดการของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.56 โดยแบ่งเป็นจำนวน 4 ด้าน ได้แก่ 1) บริบทการแข่งขันและกลยุทธ์ทางธุรกิจ 2) การเชื่อมโยงและความร่วมมือภายในคลัสเตอร์ 3) ด้านทรัพยากรทางกายภาพ/ปัจจัยการผลิต และ 4) เงื่อนไขอุปสงค์และโอกาสทางการตลาด โดยสามารถสรุปเป็นรายด้าน ได้ดังนี้

1) **ด้านบริบทการแข่งขันและกลยุทธ์ทางธุรกิจ โดยภาพรวมอยู่ที่ระดับปานกลาง** คิดเป็นร้อยละ 3.43 โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ **กลุ่มของท่านมีความสามารถในการจัดการที่เป็นระบบและมีบุคลากรที่มีประสิทธิภาพ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.57** รองลงมาคือ สมาชิกในกลุ่ม/คลัสเตอร์มีความรู้และเข้าใจเป้าหมายและมีทัศนคติร่วมกันในการพัฒนาสินค้า/ผลิตภัณฑ์เพื่อสร้างรายได้ และการพัฒนาที่ยั่งยืน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.54 ผู้นำกลุ่ม/คลัสเตอร์ เป็นบุคคลที่ส่วนสำคัญในการบริหารจัดการและทำให้ผลิตภัณฑ์ของกลุ่มที่รู้จักและมีชื่อเสียง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.52 สินค้าของท่านมีเอกลักษณ์/มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จัก

มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.48 สินค้าของท่านมีส่วนแบ่งการตลาดของสินค้าที่เพิ่มขึ้นทุกปี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.39 ท่านมีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาประยุกต์ใช้ในผลิตทำให้มี สีสัน ลวดลาย ตรงตามความต้องการของลูกค้า มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.34 และมีการขยายตลาดไปยังตลาดทั้งภายในประเทศและต่างประเทศอย่างต่อเนื่อง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.13 ตามลำดับ

2) **ด้านการเชื่อมโยงและความร่วมมือภายในคลัสเตอร์ภาพรวมอยู่ในระดับมาก** มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.65 โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ **มีการแจ้งข้อมูลข่าวสารให้กับสมาชิกอยู่เสมอ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.77** รองลงมาคือ มีการประชุมเพื่อพัฒนาการดำเนินงาน และจัดกิจกรรมร่วมกันอย่างต่อเนื่อง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.70 มีการบริหารเงินทุน/รายได้สำหรับแก่สมาชิกอย่างยุติธรรม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.66 มีการสร้างแรงจูงใจให้กับสมาชิก/พนักงานเพื่อทำให้เกิดการผลิตสินค้าที่ดีและมีคุณภาพ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.63 มีการกำหนดโครงสร้างหน้าที่ และความรับผิดชอบของสมาชิกที่ชัดเจนตามลักษณะของห่วงโซ่อุปทาน (ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ) และหน่วยงานภาครัฐ/บริษัทเอกชนมีการให้การสนับสนุนและส่งเสริมพัฒนาการผลิต และออกแบบสินค้าให้มีประสิทธิภาพ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.61 มีการทำกิจกรรมของกลุ่มเริ่มต้นจากการคิดและระดมสมองร่วมกันของสมาชิก/ผู้ประกอบการซึ่งเป็นแกนนำของกลุ่ม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.60 และ มีจำนวนสมาชิกที่เพียงพอและเหมาะสมกับการผลิตสินค้า/ผลิตภัณฑ์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.58 ตามลำดับ

3) **ด้านทรัพยากรทางกายภาย/ปัจจัยการผลิต โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก** มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.61 โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ **มีสาธารณูปโภค เช่น น้ำ ไฟฟ้า อย่างเพียงพอในการผลิตสินค้า มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.78** รองลงมาคือ มีสถานที่ ที่เหมาะสมสำหรับการผลิตและการเก็บสินค้า และมีการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้สอดคล้องกับความต้องการของลูกค้า มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.74 มีวัตถุดิบที่เพียงพอสำหรับการผลิตสินค้า มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.69 มีความสามารถในการเจรจาต่อรองและสามารถเข้าถึงผู้ขายปัจจัยการผลิตได้เป็นอย่างดี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.62 มีเครื่องมืออุปกรณ์ที่เพียงพอสำหรับการผลิตสินค้า มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.58 หน่วยงานภาครัฐ/เอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการส่งเสริมการพัฒนาและการผลิตสินค้าให้กับสมาชิกอย่างต่อเนื่อง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.56 และได้รับการจัดสรรเงินสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐหรือเอกชน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.24 ตามลำดับ

4**) ด้านเงื่อนไขอุปสงค์และโอกาสทางการตลาด โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก** มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.63 โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ มี**ความสัมพันธ์ที่ดีกับลูกค้าอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.81** มีการให้ความสำคัญกับการลดต้นทุนการผลิตเพื่อการสร้างกำไรที่สูงขึ้น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.76 มีการนำเอาข้อเสนอแนะของลูกค้ามาใช้ในการปรับปรุงสินค้า/บริการ มีค่าเฉลี่ยเทากับ 3.72 มีจำนวนคู่แข่งขันที่อยู่นอกคลัสเตอร์มีจำนวนมากขึ้น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.68 การสร้างสรรค์สินค้าใหม่ๆ ให้เกิดขึ้นอยู่เสมอ เพื่อตอบสนองความต้องการของลูกค้า มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.59 มีนโยบายการสนับสนุนของทางภาครัฐบาลมีผลต่อการพัฒนาผลิตภัณฑ์และยอดขายของสินค้ากลุ่ม เช่น การแต่งกายผ้าไทย เป็นต้น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.57 มีมาตรการคุ้มครองสิทธิผู้บริโภคและบังคับใช้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การใช้สีย้อมที่ปลอดภัยปราศจากสารก่อมะเร็ง เป็นต้น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.53 ผลิตภัณฑ์เป็นที่ชื่นชอบและเป็นที่ต้องการของลูกค้าทั้งในประเทศและต่างประเทศ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.50 และสินค้าของกลุ่ม/คลัสเตอร์มีส่วนแบ่งการตลาดของสินค้า/ยอดขายที่เพิ่มขึ้นทุกปี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3. 46

ผลการพัฒนาและแก้ไขปัญหากลุ่มจังหวัดในช่วงที่ผ่านมา

กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1
(นครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ สุรินทร์)

1.6 ผลการพัฒนาและแก้ไขปัญหากลุ่มจังหวัดในช่วงที่ผ่านมา

1.6.1 ตามแผนพัฒนากลุ่มจังหวัด เดิมจัดทำขึ้นเป็นระยะ 4 ปี ซึ่งเริ่มจัดทำขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2553 – 2556 และระยะที่ 2 ระหว่างปี พ.ศ. 2557 – 2560 ระยะที่ 3 ระหว่างปี พ.ศ. 2561 – 2564 ซึ่งได้ดำเนินการมาจนถึงปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 กำลังจะเข้าสู่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 ได้มีการปรับเปลี่ยนให้เป็นแผนระยะ 5 ปี คือ พ.ศ. 2561 – 2565 กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 จึงปรับเปลี่ยนประเด็นการยุทธศาสตร์หรือปัจจุบันเรียกว่าประเด็นการพัฒนา (Strategic Issues) จากจำนวน 4 ประเด็น เป็น 3 ประเด็นหลัก ดังนี้

1) การพัฒนาขีดความสามารถเกษตรอุตสาหกรรมครบวงจร
2) การพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว และผลิตภัณฑ์ไหม
3) ยกระดับการพัฒนาคุณภาพชีวิต

สามารถจำแนกตามงบประมาณที่ได้รับจัดสรร/คำของบประมาณเพื่อดำเนินโครงการที่สนับสนุนในแต่ละประเด็นการพัฒนา ปรากฏตามตารางที่ 142 ข้างท้ายนี้

ตารางที่ 142: ตารางแสดงงบประมาณที่ได้จัดสรรแยกตามประเด็นการพัฒนา พ.ศ. 2561 – 2565

ประเด็นการพัฒนา	ปีงบประมาณ					รวมร้อยละ
	2561	2562	2563	2564	2565	
1. การพัฒนาขีดความสามารถเกษตรอุตสาหกรรมครบวงจร	311,358,400	204,055,800	178,963,300	119,243,000	106,830,800	920,451,300 (45.19)
2. การพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว และผลิตภัณฑ์ไหม	73,145,000	265,951,600	249,379,100	259,120,400	231,231,500	1,078,827,600 (52.97)
3. ยกระดับการพัฒนาคุณภาพชีวิต	0	4,514,600	8,700,800	14,308,200	9,836,800	37,360,400 (1.8 3)
รวมทั้งสิ้น	**384,505,961**	**474,524,562**	**437,045,763**	**392,671,600**	**347,901,665**	**2,036,649,551**

ที่มา : กลุ่มงานบริหารยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1

หมายเหตุ : ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 มี 4 ประเด็นการพัฒนา โดยมีประเด็นการพัฒนา การส่งเสริมการค้าการลงทุนและการค้าชายแดน งบประมาณ 34,600,000 บาท ปัจจุบัน ประเด็นการพัฒนาดังกล่าวอยู่ภายใต้ประเด็นการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและผลิตภัณฑ์ไหม

ตารางที่ 143 : ผลการดำเนินโครงการที่ตอบสนองยุทธศาสตร์การพัฒนา ช่วงแผนพัฒนาระยะ 4 ปี พ.ศ. 2557 - 2560

ตัวชี้วัด	ผลการดำเนินงาน (ปีงบประมาณ)			
	2557	2558	2559	2560
1. จำนวนแปลงข้าวหอมมะลิที่ผ่านมาตรฐานการรับรอง (GAP)				
เป้าหมาย (แปลง)	5,000	5,000	7,000	8,000
ผลการดำเนินงาน (แปลง)	3,422 (-1,578)	2,261 (-2,739)	2,241 (-2,759)	2,515 (-2,485)

ตัวชี้วัด	ผลการดำเนินงาน (ปีงบประมาณ)			
	2557	2558	2559	2560
2. ร้อยละที่เพิ่มผลผลิตเฉลี่ยมันสำปะหลัง/ไร่ เป้าหมายเพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 5 (Baseline ปี 2556 จำนวน3,500 กก/ไร่)	3,681.75 (+145.75) ร้อยละ 4.09	3,804 (+122.5) ร้อยละ 3.3	3,805 (+ 1.25) ร้อยละ 0.03	4,024.83 (+219.83) ร้อยละ 5.77
3.ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของรายได้จากการท่องเที่ยว จากปีก่อนร้อยละ 1(Baseline ปี 2556 จำนวน 17,755.07 ล้านบาท)	18,611.73 (+856.66) ร้อยละ 4.82	21,535.43 (+2,923.70) ร้อยละ 15.71	23,724.18 (+2,188.75) ร้อยละ 10.16	26,232.62 (+2,508.44) ร้อยละ 10.57
4. ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของมูลค่าการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ไหมจากปีก่อน ร้อยละ 0.1,2,2 (Baseline ปี 2556 จำนวน 4,961.77 ล้านบาท)	4,374.22 (-587.55) ร้อยละ -11.84	5,592.74 (+1,218.52) ร้อยละ 27.85	6,504.80 (+912.06) ร้อยละ 16.31	6,975.58 (+470.78) ร้อยละ 5.70
5. จำนวนโคเนื้อที่เพิ่มขึ้น ปีละ 8,000 ตัว จากปีก่อน (Baseline ปี 2556 จำนวน 740,401 ตัว)	685,042 (-55,359)	684,957 (-85)	651,907 (-33,050)	758,975 (+107,068)
6. ร้อยละที่เพิ่มขึ้นจากการค้าชายแดน ร้อยละ 5 จากปีก่อน (Baseline ปี 2556 จำนวน 1,273.06 ล้านบาท)	2,813.05 (+1,539.99) ร้อยละ 120.96	3,092.40 (+279.35) ร้อยละ 9.93	3,981.16 (+888.76) ร้อยละ 28.74	3,301.75 (-679.41) ร้อยละ -17.07

ผลการดำเนินงานที่ผ่านมาตามแผนพัฒนากลุ่มจังหวัด ปี พ.ศ. 2557 -2560 มีผลการดำเนินงาน โดยจำแนกตามประเด็นยุทธศาสตร์ ดังนี้

1. **ประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันเกษตรอุตสาหกรรมและแปรรูปอาหาร** ซึ่งได้รับการสนับสนุนเป็นอันดับสองของงบประมาณทั้งหมด โดยมีจุดเน้นการพัฒนา คือ ข้าวหอมมะลิ มันสำปะหลัง โคเนื้อ กระบือ และแพะ มีโครงการที่สำคัญ ได้แก่

1) โครงการข้าวหอมมะลิคุณภาพดีสู่สากล สืบเนื่องจากวิถีชีวิตของประชาชนในกลุ่มจังหวัด ซึ่งส่วนใหญ่เป็นเกษตรกร และมีอาชีพทำนาเป็นหลัก โดยมีวิถีทำนาเพื่อเป็นอาหาร หรือที่เรียกว่า “ทำนาไว้เพื่อกิน เหลือแล้วจึงขาย” ไม่ได้มุ่งเน้นเพื่อการค้าดังเช่นการทำนาในภาคกลาง ประกอบกับพื้นที่ภาคอีสาน โดยเฉพาะพื้นที่ทุ่งกุลาร้องไห้ เป็นพื้นที่ปลูกข้าวหอมมะลิได้ดี มีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับในเรื่องของข้าวที่มีความขาว หอม และนุ่ม เป็นที่นิยม และจังหวัดสุรินทร์มีพื้นที่ทุ่งกุลาร้องไห้นี้ด้วยเช่นกัน นอกจากพื้นที่ทุ่งกุลาร้องไห้ที่มีการขึ้นทะเบียนเป็นข้าวสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (Geographical Indications : GI) หรือข้าวที่การปลูกมีลักษณะเฉพาะพื้นที่ของตนเอง รวมไปถึงภูมิปัญญาที่สร้างสมสืบทอดกันมาในท้องถิ่นมาใช้ประโยชน์ในการเพาะปลูก ต่างจากสินค้าชนิดเดียวกันที่ผลิตในแหล่งอื่น ข้าวทุ่งสัมฤทธิ์ในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา ก็เป็นอีกพื้นที่ที่เหมาะสมกับการปลูกข้าวหอมมะลิได้ดี และขึ้นทะเบียนข้าว GI ในปี พ.ศ. 2560

กลุ่มจังหวัด ฯ มีพื้นที่เพาะปลูกรวม 9,072,259ไร่ มีปริมาณผลผลิตรวม 3,561,797 ตัน ลดลงจากปีก่อนที่มีปริมาณผลผลิตรวม 3,663,985 ตัน คิดเป็นร้อยละ– 2.79 เนื่องจากมีพื้นที่ปลูกข้าวลดลง ประกอบกับราคาข้าวหอมมะลิ/ตันตกต่ำ เหลือเพียง 9,232 บาท/ตัน ทำให้มูลค่าของข้าวหอมมะลิลดลงเหลือเพียง 30,244 ล้านบาท โดยมีอุตสาหกรรมเกี่ยวเนื่อง ได้แก่โรงสีขนาดใหญ่เครื่องจักรเกิน 50 แรงม้า จำนวน 194 โรง (ข้อมูลอ้างอิงจากกรมโรงงานอุตสาหกรรม, 2557) โดยมีการพัฒนาตั้งแต่ต้นทาง กลางทาง และปลายทาง กล่าวคือ

(1) **การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน** ได้แก่ การปรับปรุงแหล่งกักเก็บน้ำเดิมเพื่อการเกษตร ให้สามารถกักเก็บน้ำได้เพิ่มขึ้นเพื่อการเกษตร และการก่อสร้างระบบกระจายน้ำ เพื่อเพิ่มพื้นที่ชลประทานโดยการก่อสร้างระบบสูบน้ำด้วยไฟฟ้าและส่งน้ำไปในพื้นที่การเกษตรด้วยระบบท่อและระบบรางเปิด แต่ปัจจุบันกลุ่มจังหวัดก็ยังต้องการแหล่งกักเก็บน้ำแห่งใหม่และการเพิ่มพื้นที่ชลประทาน เพื่อให้ทั่วถึงแหล่งทำการเกษตรเป็นจำนวนมาก นอกจากนี้ยังมีการซ่อมสร้างถนนเพื่อขนถ่ายสินค้าเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่เกษตรกรที่จะเดินทางเข้า – ออก และนำผลผลิตทางการเกษตรออกไปจำหน่าย

(2) **การปรับปรุงบำรุงดิน** การรณรงค์ไถกลบตอซังข้าว การใช้พืชบำรุงดิน เช่น ปอเทือง พืชตระกูลถั่ว การทำปุ๋ยหมัก และการใช้สารชีวภัณฑ์แทนการใช้ปุ๋ยเคมี ให้สอดคล้องกับการปรับเปลี่ยนเป็นเกษตรอินทรีย์ ซึ่งเริ่มดำเนินการในปี 2560 เป็นต้นไป

(3) การให้องค์ความรู้เพื่อ**เพิ่มผลผลิตต่อไร่**ให้มากขึ้นแก่เกษตรกร การปรับปรุงเมล็ดพันธุ์ข้าว การป้องกันดูแล การกำจัดศัตรูพืชโดยไม่ใช้สารเคมี การปลูกและเก็บเกี่ยวในช่วงเวลาที่เหมาะสม

(4) **การให้ความรู้ในด้านการแปรรูป** โดยเป็นการใช้องค์ความรู้ทางนวัตกรรมจากมหาวิยาลัยในพื้นที่ให้เป็นผลิตภัณฑ์รูปแบบต่างๆ ทั้งผลิตภัณฑ์อาหาร และเครื่องสำอาง เพื่อเพิ่มมูลค่าให้กับสินค้าเกษตรสามารถเพิ่มรายได้ให้แก่เกษตรกร ซึ่งเป็นเพียงบางรายเท่านั้น ในการแปรรูปได้เน้นไปที่กลุ่มผู้ประกอบการ SMEs หรือกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเป็นหลัก เพื่อหล่อหลอมให้เกิดการรวมกลุ่ม มีพลังในการผลักดัน ช่วยเหลือและแบ่งปัน ซึ่งกันและกันในหมู่สมาชิก

(5) **การส่งเสริมการตลาด** ได้มีการนำผู้แทนเกษตรกรไปงานแสดงสินค้า Road Show ภายในประเทศ โดยเฉพาะในกลุ่มจังหวัดทางภาคใต้ เพื่อให้เกษตรกรได้ฝึกการเป็นนักการขาย การขายตรง ซึ่งผลการดำเนินงานมีการตอบรับจากลูกค้าจังหวัดภาคใต้ และมีการติดต่อซื้อขายกับเกษตรกรผู้ผลิต หลังจาก Road Show และนอกจากนี้ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 ได้สนับสนุนงบประมาณเพื่อเพิ่มศักยภาพให้กับสหกรณ์การเกษตรในรูปแบบต่าง ๆ เช่น ลานตากผลผลิต โรงอบลดความชื้อ โรงสีข้าว เครื่องชั่ง เพื่อเพิ่มศักยภาพให้แก่สหกรณ์ในการเป็นผู้แปรรูปผลผลิตของสมาชิก และทำการตลาดภายในประเทศ และต่างประเทศตามศักยภาพของสหกรณ์การเกษตรแต่ละแห่ง

(6) มีการพัฒนาการเกษตรให้เข้าสู่อาหารปลอดภัย โดยได้มีการยื่นเข้าตรวจรับรองมาตรฐาน GAP และมาตรฐานเกษตรอินทรีย์และปรับรูปแบบการเกษตรเป็นเกษตรแปลงใหญ่

จากการวิเคราะห์ข้อมูลระหว่างปี พ.ศ. 2557 – 2560 จะเห็นได้ว่า ราคาข้าว/ตัน ตกต่ำอย่างต่อเนื่อง ทำให้จำนวนเกษตรกรที่ปลูกข้าวหอมมะลิเริ่มตั้งแต่ปี พ.ศ. 2557 มีจำนวนน้อยลง ส่งผลทำให้มีการปลูกข้าวน้อยลงและปรับเปลี่ยนพื้นที่ไปทำเกษตรอื่นๆ เพื่อความเหมาะสมตามนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่ให้ปรับเปลี่ยนที่นาไม่เหมาะสมไปทำเกษตรอื่นๆ สำหรับค่าเป้าหมายที่ต้องการวัดความสำเร็จของโครงการนี้ ได้แก่ จำนวนแปลงข้าวหอมมะลิที่ผ่านมาตรฐานการตรวจรับรอง GAP เมื่อสิ้นปี 2560 มีจำนวน 10,439 แปลง จากเป้าหมายที่ต้องการ 25,000 แปลง ผลการดำเนินการต่ำกว่าเป้าหมาย 9,561 แปลง

ซึ่งถือว่ายังไม่บรรลุตามแผน สืบเนื่องจากสาเหตุหลัก 2 ประการ ได้แก่ การได้รับงบประมาณสนับสนุนดำเนินการไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ ประกอบกับตัวเกษตรกรไม่เห็นถึงความสำคัญของการมีมาตรฐานข้าว GAP ว่าจะสามารถเพิ่มมูลค่าของการขายได้มากกว่าราคาที่ขายปกติ จึงขาด/ละเลยการบันทึกข้อมูลอันเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำการไม่ผ่านการประเมิน GAP ทั้ง ๆ ที่คุณภาพของข้าวได้มาตรฐานแล้วก็ตาม และเนื่องจากอาชีพการปลูกข้าว อันเป็นวิถีชีวิตของชุมชนชาวอีสานที่มีมาแต่โบราณ และยังคงมีความเป็นเอกลักษณ์ของประเทศ และข้าวยังคงเป็นอาหารหลักของชาวไทยและชาวเอเชีย รวมทั้งชาวโลกและชาติต่างๆ ที่นับวันมีการแพร่ขยายไปยังหลายภูมิภาคทั่วโลก และได้ความนิยมอย่างแพร่หลายกว้างขวางมากขึ้น ถึงแม้ว่าในด้านราคา จะไม่มีความจูงใจในการประกอบอาชีพนี้ แต่ชาวนายังคงประกอบอาชีพสืบต่อจากบรรพบุรุษ โดยการคาดหวังว่าอย่างน้อยก็ยังมีข้าวกินไม่อดอยาก ซึ่งทางกลุ่มจังหวัดได้มีความพยายามในการให้องค์ความรู้ในการเพิ่มผลผลิต การปลูกข้าวที่ปลอดภัย ทั้งผู้ปลูกและผู้บริโภค การแปรรูปข้าวในรูปแบบต่างๆ ตลอดจนฝึกเกษตรกรให้เป็นนักการขาย ขายตรงให้ผู้บริโภค ซึ่งการพัฒนาการทำการเกษตรให้เป็นเกษตรปลอดภัยตามมาตรฐาน GAP การสร้างเกษตรกรรุ่นใหม่ Smart Framer ตามแผนพัฒนากลุ่มจังหวัด รอบใหม่นี้ (พ.ศ. 2561 - 2565) ได้มีการยกระดับเป็นมาตรฐานอินทรีย์ โดยมีจุดมุ่งหวังในเรื่องของความปลอดภัย และเป็นการเพิ่มมูลค่าให้กับพืช และรายได้ของเกษตรกร นอกจากนี้ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 และปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 เพิ่มเติม ได้มีการนำเทคโนโลยี เครื่องมือ เครื่องใช้สมัยใหม่เข้าช่วย เช่น เครื่องหยอด เครื่องเกี่ยวข้าว การดำเนินการตามนโยบายนาแปลงใหญ่ และยังได้มีการเพิ่มศักยภาพให้แก่สหกรณ์การเกษตร เช่น เครื่องสีข้าว เครื่องคัดแยกเมล็ดข้าว ลานตาก โรงอบความชื้นข้าว เครื่องชั่ง เพื่อเพิ่มศักยภาพให้สหกรณ์การเกษตรสามารถทำการแปรรูปและการตลาดแทนเกษตรกร ทดแทนการพึ่งพาการส่งออกและช่วยให้ราคาพืชผลการเกษตรมีมาตรฐานและสูงกว่าที่จะขายให้ภาคเอกชน และท้ายที่สุดเกษตรกรที่เป็นสมาชิกยังได้รับการปันผลกำไรจากการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรอีกด้วย จึงยังคงมีความจำเป็นที่จะต้องได้รับการสนับสนุนให้มีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เพื่อยกระดับมาตรฐานการเข้าสู่การเป็นเกษตรอินทรีย์ และสอดรับกับกรอบการพัฒนาของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 ที่กำหนดให้กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 เป็น Cluster แปรรูปอาหาร Food Valley ซึ่งล้วนเป็นศักยภาพที่โดดเด่นของกลุ่มจังหวัด เพื่อการอนุรักษ์ ภูมิปัญญาท้องถิ่น และอัตลักษณ์ของพื้นที่ให้คงอยู่สืบไป ถึงแม้ว่ารายได้จากการจำหน่ายข้าวไม่สูงมากนัก อันเนื่องมาจากราคาที่ตกต่ำ แต่ก็ได้มีแนวทางในการส่งเสริมการใช้ที่นาไม่เหมาะสมไปปลูกพืชอื่น เช่นการเลี้ยงสัตว์ ปลูกพืชที่ใช้น้ำน้อย หรือการทำเกษตรผสมผสาน เกษตรทฤษฎีใหม่ตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งจะช่วยให้เกษตรกรสามารถดำรงชีพได้อย่างยั่งยืนสืบไป ทำให้เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตดีขึ้น และหลุดพ้นจากความยากจน และประการสำคัญประชากรส่วนใหญ่ของกลุ่มจังหวัดที่ประกอบอาชีพนี้ และงบประมาณที่ได้รับในแต่ละปี มีจำนวนจำกัด การดำเนินงานจึงค่อยเป็นค่อยไป

2) โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมันสำปะหลัง มันสำปะหลังเป็นพืชที่มีมูลค่ารองจากข้าว ในปี พ.ศ.2560 กลุ่มจังหวัด ฯ มีปริมาณผลผลิตรวม 10,907,871ตัน ลดลงจากปีก่อนที่มีปริมาณผลผลิตรวม 11,851,153 ตัน ถึงแม้ว่าผลผลิตจะลดลง แต่ราคาเฉลี่ยปรับตัวขึ้นเป็น 2,265.5 บาท/ตัน จากปีก่อนหน้าที่มีราคาเฉลี่ย 1,987.50 บาท/ตัน ส่งผลให้มูลค่าของมันสำปะหลังเพิ่มขึ้นเช่นเดียวกัน โดยมีมูลค่าที่ 27,561.62 ล้านบาท เทียบกับปีก่อนหน้าที่มีมูลค่า 23,359.48 ล้านบาท (ข้อมูลอ้างอิงจากสำนักงานเกษตรจังหวัดในกลุ่มจังหวัดฯ, 2559 - 2560) มีโรงงานแปรรูปจำนวน 374 แห่ง (ข้อมูลอ้างอิง

จากกรมโรงงานอุตสาหกรรม, 2557) โรงงานเอทานอล จำนวน 2 แห่ง (ข้อมูลอ้างอิงจากกรมโรงงานอุตสาหกรรม, 2557) ในกลุ่มจังหวัดฯ มีผลผลิตมันสำปะหลังมากที่สุดในประเทศนำรายได้มาสู่เกษตรกรและขณะนี้มีผลการพัฒนาที่สำคัญโดยมีแนวทางการพัฒนาตั้งแต่ต้นทาง กลางทาง และปลายทาง ในแนวทางเดียวกันกับการพัฒนาโครงการข้าวฯ และได้มีการนำนวัตกรรมพลังงานทดแทนมาใช้ในการเพิ่มผลผลิต คือ การใช้ระบบโซล่าเซลล์ พลังงานแสงอาทิตย์สูบน้ำเป็นระบบน้ำหยดไปยังแปลงมันสำปะหลัง สามารถเพิ่มผลผลิตต่อไร่ทำให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มมากขึ้น โซล่าเซลล์ช่วยในการลดต้นทุนการผลิต นอกจากนี้ยังได้มีการนำเครื่องจักรกลมาช่วย เช่น เครื่องปลูก เครื่องสับหัวมัน เพื่อทำเป็นมันเส้นสะอาด สามารถเก็บไว้ได้นานขายนอกฤดูกาล ทำให้ได้ราคาที่ดีกว่า

จากการวิเคราะห์ข้อมูลระหว่างปี พ.ศ.2557– 2560 จะเห็นได้ว่ามันสำปะหลังยังเป็นพืชที่เกษตรกรนิยมเพาะปลูก แม้ว่าราคาจะผันผวนอยู่ตลอดเนื่องจากผลผลิตมันสำปะหลังสามารถเข้าสู่กระบวนการแปรรูปได้ทั้งหมด โดยแปรรูปเป็น มันเส้น มันอัดเม็ด แป้งมันสำปะหลัง และเอทานอล ใช้เป็นวัตถุดิบในอุตสาหกรรมต่อเนื่อง เช่น อาหาร อาหารสัตว์ สารความหวาน ผงชูรส กระดาษ สิ่งทอ เป็นต้น ประกอบกับนโยบายการปฏิรูปภาคการเกษตรที่ปรับเปลี่ยนพื้นที่การเกษตรที่ไม่เหมาะสมไปทำการเกษตรอื่น ตลอดจนนโยบายของภาครัฐที่มีการนำเข้าสินค้าประเภทมันเส้น หัวมันสด ที่ส่งผลให้ราคาและผลผลิตลดต่ำลง เมื่อเทียบเป้าหมายการดำเนินงานที่กำหนดการวัดผลผลิตมันสำปะหลังเพิ่มขึ้นร้อยละ 5 จากปีก่อน ถึงแม้ว่าผลผลิตมันสำปะหลังมีการเพิ่มผลผลิตไม่สม่ำเสมอและไม่เป็นไปตามเป้าหมาย แต่ในปี พ.ศ. 2560 ซึ่งเป็นปีท้ายสุดของแผนมีผลผลิตเฉลี่ย 4,024.83 กิโลกรัม/ไร่ เพิ่มขึ้นร้อยละ 5.77 ซึ่งบรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ และในกลุ่มจังหวัดมีผลผลิตมันสำปะหลังมากเป็นลำดับต้น ๆ ของประเทศ และยังมีโรงงานผลิตเอทานอลที่จะทำหน้าที่ผลิตพลังงานทดแทน ซึ่งมีมันสำปะหลังเป็นวัตถุดิบ ประกอบกับได้มีการส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์เพิ่มขึ้นในพื้นที่และสามารถนำมันสำปะหลังไปผลิตเป็นอาหารสัตว์ หรืออื่น ๆ ได้ตามความต้องการ มันสำปะหลังจึงเป็นพืชที่มีอนาคตและสมควรให้การสนับสนุนการค้นคว้าวิจัยเพื่อเพิ่มผลผลิต และนำไปแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์รูปแบบอื่นๆ ต่อไป

3) โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตโคเนื้อและกระบือคุณภาพ ในปี พ.ศ.2560 กลุ่มจังหวัด ฯ มีเกษตรกรที่เลี้ยงโคเนื้อ จำนวน 137,182 คน เพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้า ที่มีจำนวน 125,620 คน ทำให้มีจำนวนโคเนื้อ 758,976ตัว เพิ่มขึ้นจากปีก่อนที่มีโคเนื้อ 651,907 ตัว เนื่องจากกลุ่มจังหวัดได้มีโครงการที่ส่งเสริมการเลี้ยงโคเนื้อ ประกอบกับมีนโยบายปรับเปลี่ยนพื้นที่นาไม่เหมาะสมไปทำการเกษตรอื่น ซึ่งเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 14.11 อีกทั้งราคาเฉลี่ยโคมีชีวิตก็สูงขึ้นจากปีก่อนส่งผลให้มูลค่ารวมเพิ่มขึ้นไปด้วย โดยมีมูลค่ารวมอยู่ที่ 25,220.510 ล้านบาท แม้ว่าราคาเฉลี่ยเนื้อชำแหละจะลดลงจากปีก่อนหน้าแล้วก็ตาม ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 กลุ่มจังหวัดได้มีกิจกรรมส่งเสริมการแปรรูปเนื้อสัตว์ การนำนวัตกรรมมาช่วย และการยกระดับโรงฆ่าสัตว์ให้ได้มาตรฐาน

จากการวิเคราะห์ข้อมูลระหว่างปี พ.ศ. 2557 – 2560 ราคาเฉลี่ยโคมีชีวิตปรับเพิ่มขึ้นทุกปี มูลค่ารวมขึ้นอยู่กับเกษตรกรเป็นหลัก หากมีจำนวนเกษตรกรมากขึ้น จำนวนโคมากขึ้น ทำให้มีมูลค่ารวมเพิ่มขึ้นเช่นกัน แต่จำนวนฟาร์มมาตรฐานมีเพียงแห่งเดียวเท่านั้น เมื่อเทียบค่าเป้าหมายที่ต้องการเพิ่มจำนวนโคเนื้อจากปีก่อนหน้า ปีละ 8,000 ตัว ในช่วง 3 ปี แรกของแผนมีค่าติดลบ แต่ในปีสุดท้ายของแผนคือปี พ.ศ. 2560 มีการเพิ่มจำนวนโคเนื้อเกินเป้าหมาย ถึง 107,068 ตัว สืบเนื่องจากได้มีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์และกระตุ้นการเลี้ยงสัตว์ โดยจัดกิจกรรมมหกรรมปศุสัตว์ เผยแพร่ให้ความรู้ และการสร้างกลุ่ม ซึ่งเป็นการสนับสนุนจากภาครัฐทำให้เกษตรกรเริ่มหันมาให้

ความสนใจที่จะเลี้ยงสัตว์มากขึ้น ซึ่งการเลี้ยงสัตว์สามารถสร้างรายได้จากอาชีพรองให้เป็นรายได้หลักของเกษตรกร ประกอบกับในปัจจุบันประเทศเพื่อนบ้านในแถบอาเซียน เช่น สปป.ลาว กัมพูชา และเวียดนาม มีการสั่งซื้อกับจังหวัดตามแนวชายแดน ในขณะเดียวกันก็มีการส่งเสริมการเลี้ยงให้เพิ่มมากขึ้นจากเดิมที่มีการถดถอย และการเลี้ยงสัตว์เศรษฐกิจตัวอื่นด้วย การส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์สามารถเชื่อมโยงกับผลผลิตทางการเกษตร ประกอบกับวิถีชีวิตดั้งเดิมของชาวอีสานที่มีการทำการเกษตรควบคู่กับการเลี้ยงสัตว์ ผลิตภัณฑ์จากสัตว์ เช่น มูลยังก่อประโยชน์ในหลายอย่าง โดยการนำไปเป็นปุ๋ย หรือการทำพลังงานทดแทนได้ด้วย จึงควรมีการส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องในด้าน การเพิ่มผลผลิตให้ได้มาตรฐานและมีชื่อเสียง การนำนวัตกรรมมาช่วยในกระบวนการผลิต การแปรรูป และการตลาดให้กว้างขึ้น

กระบือ ในปี พ.ศ.2560 กลุ่มจังหวัด ฯ มีจำนวนเกษตรกรที่เลี้ยงกระบือ จำนวน 50,427 คน ปริมาณกระบือ 234,588 ตัว เพิ่มขึ้นจากปีก่อนที่มีกระบือ จำนวน 184,710 ตัว แต่ราคากระบือมีชีวิตจะปรับราคาขึ้นจากปีก่อนที่ 37,125บาท/ตัว เป็น 40,000 บาท/ตัว ทำให้มูลค่ากระบือเพิ่มขึ้นจากปีก่อนที่มีมูลค่า 6,364 ล้านบาท เป็น 6,788 ล้านบาท แม้ว่าราคาเฉลี่ยเนื้อชำแหละแล้วตกต่ำจากปีก่อนที่มีราคา 303 บาท/กิโลกรัม คงเหลือเป็น293 บาท/กิโลกรัมก็ตาม จากการวิเคราะห์ข้อมูลระหว่างปี พ.ศ.2556 – 2560 จะเห็นได้ว่า จำนวนกระบือปรับตัวเพิ่มขึ้นตามจำนวนของผู้เลี้ยงกระบือ ราคารับซื้อกระบือมีชีวิตมีการปรับตัวสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องมีปรับตัวลงเล็กน้อยเมื่อปี พ.ศ. 2560 แต่มูลค่ารวมยังคงสูงขึ้นตามจำนวนกระบือ ดังนั้น ในอนาคตมีแนวโน้มว่า กระบือจะมีมูลค่าเพิ่มขึ้น แต่ต้องทำให้ราคาเฉลี่ยเนื้อที่ชำแหละมีราคาสูงขึ้นซึ่งอาจจะมีผลมาจากที่กลุ่มจังหวัดฯ ยังไม่มีฟาร์มมาตรฐานรับรอง (ข้อมูลอ้างอิงจากสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดในกลุ่มจังหวัดฯ)

แพะ ในปี พ.ศ.2560 กลุ่มจังหวัด ฯ มีจำนวนแพะที่เลี้ยง 35,138 ตัว เพิ่มขึ้นจากปีก่อนที่มีจำนวน 16,127 ตัว เนื่องจากจำนวนเกษตรกรที่เลี้ยงเพิ่มขึ้นจากปีก่อน 458 ราย เป็น 1,127 ราย ประกอบกับราคาเฉลี่ยเนื้อชำแหละแล้วเพิ่มขึ้นจากปีก่อน 332.5 บาท/กิโลกรัม เป็น 1,210 บาท/กิโลกรัม ทำให้มูลค่ารวมเพิ่มขึ้นจากปีก่อนที่มีมูลค่า 48,217,640 บาท เป็น 147,609,600 บาท คิดเป็นร้อยละ 67.33 โดยเฉพาะจังหวัดนครราชสีมา ที่มีการเลี้ยงแพะมากที่สุดในกลุ่มจังหวัด ถึงจำนวน 27,923 ตัว คิดเป็นสัดส่วนอยู่ที่ร้อยละ 79.47 และแพะได้ราคาดี อยู่ที่ 4,600 บาท/ตัว จากการวิเคราะห์ข้อมูลระหว่างปี พ.ศ.2557 – 2560 จะเห็นได้ว่า ปริมาณแพะ และจำนวนเกษตรกรเพิ่มมากขึ้น รวมทั้งราคาปรับตัวสูงขึ้นในปี พ.ศ. 2560 ทำให้มูลค่าแพะรวมเพิ่มขึ้นคาดว่ามีแนวโน้มเกษตรกรที่เลี้ยงจะเพิ่มขึ้นตามปัจจัยที่ปรับตัวเพิ่มขึ้น

แกะ ในปี พ.ศ.2560 กลุ่มจังหวัด ฯ มีจำนวนแกะที่เลี้ยง 1,387 ตัว เพิ่มขึ้นจากปีก่อนที่มีจำนวน 772 ตัว แม้ว่าราคาเนื้อแกะที่ชำแหละแล้วกับราคาแกะมีชีวิตจะลดลง โดยราคาเฉลี่ยเนื้อที่ชำแหละแล้วมีราคา 315 บาท/กิโลกรัม จากปีก่อนที่มีราคา 335 บาท/กิโลกรัม และราคาเฉลี่ยของแกะ 1 ตัว อยู่ที่ 2,440 บาท จากปีก่อนที่อยู่ที่ 2,468 บาท/ตัว แต่เนื่องจากจำนวนแกะที่เลี้ยงมากขึ้น ทำให้มูลค่ารวมของปี 2560 อยู่ที่ 3,456,560บาท ซึ่งเพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้าซึ่งมูลค่ารวมอยู่ที่ 1,822,320 บาท จากการวิเคราะห์ข้อมูลระหว่างปี พ.ศ.2557 – 2560 จะเห็นได้ว่า ราคาเฉลี่ยเนื้อแกะที่ชำแหละเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการทำอาชีพเลี้ยงแกะ เมื่อเกษตรกรเห็นว่าราคาดีขึ้นก็จะเลี้ยงมากขึ้น แต่เมื่อผลผลิตที่ออกสู่ตลาดมีจำนวนมาก ก็จะทำให้ในปีถัดไปราคาลดลงเช่นกัน เป็นไปได้ว่าควรต้องศึกษาความต้องการของตลาดเพื่อไม่ให้ปริมาณผลผลิตออกสู่ตลาดมากเกินไปจนส่งผลต่อราคา

จากการส่งเสริมอย่างต่อเนื่อง และราคาที่ปรับตัวสูงขึ้นคาดว่าแนวโน้มทั้งโคเนื้อ กระบือ แพะและแกะจะเพิ่มขึ้น โคเนื้อที่กลุ่มจังหวัดส่งเสริมการเลี้ยงโคเนื้อโคราชวากิว โดยสนับสนุนน้ำเชื้อวากิว เวชภัณฑ์

โดยการอบรมการเลี้ยงให้แก่เกษตรกร การเลี้ยงโค กระบือ แพะ แกะ เป็นการปฏิรูปภาคการเกษตรที่ เป็นการทำการเกษตรอีกรูปแบบหนึ่งที่กลุ่มจังหวัดให้การสนับสนุน เป็นการทำการเกษตรนอกฤดูกาลทำนา อาชีพการเลี้ยงสัตว์สามารถสร้างรายได้ให้แก่เกษตรกรผู้เลี้ยง เป็นรายได้หลักจากอาชีพรอง ได้มีการตั้งกลุ่ม ผู้เลี้ยงและอยู่ระหว่างการพัฒนาแปรรูป ปัจจุบันมีการสั่งซื้อจากประเทศเพื่อนบ้านจำนวนมาก ซึ่งถือว่ามีอนาคตทางการค้าที่ดี และนำรายได้มาสู่เกษตรกรได้ดีกว่าการปลูกพืช และได้ผลผลิตที่เหลือใช้คือฟางข้าวสามารถนำมาเป็นอาหารสัตว์ ถือเป็นเกษตรครบวงจร มูลสัตว์สามารถนำไปทำปุ๋ยในการปลูกพืชได้อีกทางหนึ่งเป็นอีกอาชีพที่มีอนาคตที่สมควรส่งเสริมและสนับสนุน เนื่องจากเป็นอาชีพที่ทำรายได้ให้เกษตรกรแล้ว ยังเป็นการส่งเสริมอาชีพนอกฤดูกาลทำนา ลดพื้นที่การทำนาที่ไม่เหมาะสม ลดการใช้น้ำเป็นจำนวนมาก ที่กำลังเผชิญกับภาวะภัยแล้ง อาชีพเลี้ยงสัตว์สามารถทำรายได้ และเหมาะสมกับภูมิภาคนี้

2. ประเด็นยุทธศาสตร์การยกระดับการท่องเที่ยว และผลิตภัณฑ์ไหม มีจุดเน้นการพัฒนา 2 เรื่อง ได้แก่ เรื่องที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยว และการพัฒนาผลิตภัณฑ์ไหม ซึ่งสามารถเชื่อมต่อเป็นผลิตภัณฑ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น และสามารถพัฒนาแหล่งผลิตไหม เช่น หมู่บ้านท่องเที่ยววัฒนธรรมไหม และพัฒนาผลิตภัณฑ์ไหมในรูปแบบต่างๆ เป็นสินค้าที่ระลึกควบคู่การท่องเที่ยว มีโครงการที่สำคัญ ได้แก่

1) โครงการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวหลักและแหล่งท่องเที่ยวรอง ตามเส้นทางอารยธรรมขอม มีกิจกรรมการปรับปรุงภูมิทัศน์แหล่งท่องเที่ยวสำคัญๆ ของกลุ่มจังหวัดฯ พัฒนาเส้นทางคมนาคมในแหล่งท่องเที่ยว พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อท่องเที่ยว เช่น ลานจอดรถ ลานกางเต้นท์ โรงอาหาร ห้องน้ำ ตลอดจนการพัฒนาศักยภาพและการรักษาความความปลอดภัยเพิ่มความเชื่อมั่นแก่นักท่องเที่ยว โดยการติดตั้งกล้องโทรทัศน์วงจรปิด CCTV งานด้านการท่องเที่ยวเป็นงานที่สร้างรายได้แก่ประเทศและประชาชนได้เร็วและมีจำนวนสูง ซึ่งขณะนี้ประเทศเข้าสู่ ASEAN จึงเห็นควรพัฒนากิจกรรมด้านการท่องเที่ยวให้ให้เป็นที่น่าสนใจเดินทางมาท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้รายได้ การท่องเที่ยวกระจายไปยังพื้นที่ต่างๆ ที่เป็นแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งกิจกรรมการท่องเที่ยว มีผู้เกี่ยวข้องมากมาย หลายสาขาอาชีพก่อให้เกิดรายได้กระจายไปยังกลุ่มต่างๆ ทั้งภาคธุรกิจเอกชน SMEs เกษตรกร ซึ่งในปัจจุบันได้ริเริ่มมีการพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชน มีการพัฒนา homestay ให้ได้มาตรฐาน พัฒนาหมู่บ้านไหมให้สามารถเป็นแหล่งศึกษาดูงานและ ท่องเที่ยววิถีชุมชนชนบท ซึ่งกำลังได้รับความนิยม มีนักท่องเที่ยวจากทั้งภายในและภายนอกประเทศ นิยมเข้ามาท่องเที่ยวและพำนักใน homestay

นอกจากจะดำเนินการพัฒนาปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยวและสิ่งอำนวยความสะดวก โครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็น ในด้านการตลาดเชิงรุกและประชาสัมพันธ์ กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ได้ทำการประชาสัมพันธ์ให้เข้ากับยุคสมัยใหม่ โดยจัดทำ Application บนมือถือเพื่ออำนวยความสะดวกในการค้นคว้าแหล่งท่องเที่ยว ที่พัก ร้านอาหารในกลุ่มจังหวัดฯ และยังจัดกิจกรรมการตลาดหรือ Road Show และจัด Road Show ไปยังประเทศเพื่อนบ้านเพื่อสร้างตลาดการค้าจากแหล่งลูกค้าใหม่ๆ เช่น เวียดนาม จีน ให้นิยมหรือเดินทางมายังกลุ่มจังหวัดฯ โดยใช้การท่องเที่ยวเป็นตัวนำ แล้วเดินทางไปยังการท่องเที่ยวแหล่งอื่นๆ นอกจากนี้ในปีงบประมาณ 2560 ได้มีการจัดกิจกรรมเทศกาลภาพยนตร์นานาชาติเพื่อประชาสัมพันธ์สถานที่ถ่ายทำของกลุ่มจังหวัด การจัดทำแผนที่อัจฉริยะ เพื่ออำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวคนสมัยใหม่ที่มักใช้มือถือเป็นอุปกรณ์หลักในการเดินทาง ในปี พ.ศ.2560 กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 มีนักท่องเที่ยวเข้ามาท่องเที่ยวในพื้นที่ รวม 13,313,180 คน เพิ่มขึ้นจากปีก่อนที่มีนักท่องเที่ยวเข้ามาท่องเที่ยว รวม 12,572,619 คน คิดเป็นร้อยละ 4.81 แบ่งเป็นนักท่องเที่ยวคนไทย 13,094,754 คน และเป็นนักท่องเที่ยวต่างประเทศ 229,000คน ซึ่งมีนักท่องเที่ยวต่างชาติลดลงจากปีก่อน ลดลงร้อยละ – 31.23 แต่รายได้จากการท่องเที่ยวรวมเพิ่มขึ้นถึง 26,232.62ล้านบาท เมื่อเทียบจากปีก่อนที่มีรายได้รวม 23,724.18

ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 9.56 เนื่องจากค่าใช้จ่าย/คน/วัน เพิ่มขึ้น จาก 954 บาท/คน/วัน เป็น 1,161.82 บาท/คน/วัน เป็นไปตามนโยบายของการท่องเที่ยวอีสานใต้ที่ให้ความสำคัญกับการเพิ่มการใช้จ่ายในการท่องเที่ยวให้มาก

ผลการดำเนินงานเมื่อเทียบกับเป้าหมายทางด้านรายได้การท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้น ร้อยละ 1 จากปีก่อน หรือจะร้อยละ 8 ตามมาตรฐานกระทรวงท่องเที่ยวก็ตาม จะเห็นว่ารายได้มากการท่องเทียวเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ถึงร้อยละ 10 โดยในช่วงสุดท้ายของแผนปี พ.ศ. 2560 เพิ่มขึ้นจากปีก่อนถึงร้อยละ 10.57 บรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ ประกอบกับยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวถือเป็นการตลาด ปลายทางของการทำยุทธศาสตร์ทุกเรื่องของกลุ่มจังหวัด และมีการเติบโตขึ้นอย่างต่อเนื่อง นำรายได้เข้ามาสู่พื้นที่ ประกอบกับโอกาสทางการพัฒนาทางด้านโลจิสติกส์ที่ลงมายังพื้นที่ ทั้งทางบก ทางราง และในอนาคตรถไฟความเร็วสูงซึ่งจะมีการนำนักท่องเที่ยวจากจีน ลาว เวียดนาม เข้ามาในพื้นที่อีกเป็นจำนวนมาก ประกอบกับศักยภาพการท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดที่มีความหลากหลาย ทั้งท่องเที่ยวอารยธรรมขอม ธรรมชาติ วัฒนธรรม ศาสนา ประเพณี และกีฬาที่มีชื่อเสียงระดับโลก และความมีอัตลักษณะเฉพาะถิ่น แหล่งผลิตเกษตรอาหารปลอดภัย แหล่งท่องเที่ยวชุมชนวิถีเกษตรอินทรีย์ การท่องเที่ยวหมู่บ้านไหม ท่องเที่ยวนวัตวิถี ที่ราชการกำลังส่งเสริม และการท่องเที่ยวอาหาร ซึ่งเป็น Trend ที่กำลังนิยม เช่น street food ประกอบกับรสชาติของอาหารอีสานเป็นที่นิยม จึงเห็นควรมีการส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินการอย่างต่อเนื่องต่อไป

2) โครงการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์ไหมสู่สากล มีกิจกรรมที่สำคัญได้แก่ การเพิ่มศักยภาพด้านการตลาดผลิตภัณฑ์ไหม การจัดการพัฒนาผลิตภัณฑ์ไหมให้อยู่ในประเด็นยุทธศาสตร์การท่องเที่ยว เนื่องจากผลิตภัณฑ์ไหมเป็นผลิตภัณฑ์ชุมชนที่เชื่อมต่อกับการท่องเที่ยว โดยพัฒนาเป็นสินค้าที่ระลึก นอกจากนั้นหมู่บ้านไหมยังได้รับการปรับปรุงและพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวิถีชุมชนได้อีกด้วย การเพิ่มศักยภาพไหมดำเนินการตั้งแต่ต้นทาง การพัฒนาการปลูกหม่อนเลี้ยงไหม จนถึงกลางทาง การคิดนวัตกรรมการออกแบบลายผ้า ออกแบบผลิตภัณฑ์ ออกแบบบรรจุภัณฑ์ ให้สนองตอบตามความต้องการลูกค้าในแต่ละประเภท จนกระทั่งนำไปสู่การแปรรูปอื่นๆ เช่น การทำสบู่จากโปรตีนไหม สบู่จากสารสกัดจากรังไหม น้ำสกัดจากลูกหม่อน ไปสู่การพัฒนาช่วงปลายทาง โดยการ Road Show นำสินค้าผลิตภัณฑ์ไหมไปขายยังงานหรือเทศกาลต่างๆ รวมทั้งจากที่ส่วนกลางจัดในกรุงเทพมหานคร ทำให้แต่ละปีเกษตรกร (กลุ่มเป้าหมายที่ได้รับการพัฒนา) มีรายได้เพิ่มขึ้น จึงสมควรที่จะมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ในการนำนวัตกรรมใหม่ๆมาใช้ในการผลิตเพื่อให้ผ้าไหมเป็นที่นิยมในทุกกลุ่มอายุ และให้เป็นที่นิยมแก่ชาวต่างประเทศเพื่อขยายตลาด เพราะไหมไทยเป็นไหมที่มีคุณภาพ สวยงาม เป็นงานทอมือ (Handmade) แต่ยังไม่เป็นที่นิยมกว้างขวางมากนัก เพราะในเรื่องการดูแลรักษา การซักรีด ซึ่งต้องมีการค้นคว้าวิจัย เพื่อพัฒนาภาคการผลิตให้การดูแลรักษาง่ายขึ้น ในปี พ.ศ.2560 กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 เกษตรกรที่มีอาชีพปลูกหม่อนเลี้ยงไหม มีจำนวน 37,828 ราย เพิ่มขึ้นจากปีก่อนที่มีจำนวน 32,350 ราย สอดคล้องกับพื้นที่ปลูกหม่อนเลี้ยงไหมจะเพิ่มขึ้นจากปีก่อนที่มีพื้นที่ ฯ จำนวน 20,956ไร่ เป็นจำนวน 16,780ไร่ และราคารับซื้อเส้นไหมปรับตัวลงจากปีก่อนที่มีราคา 1,550 บาท/กิโลกรัมเป็น 1,640 บาท/กิโลกรัมทำให้ผลผลิตเส้นไหมเพิ่มขึ้นปีก่อนที่มี 134,676 กิโลกรัม/ปี เป็น 141,586 กิโลกรัม/ปี จึงทำให้กลุ่มจังหวัด ฯ มีมูลค่าผลผลิตเส้นไหมลดลงจากปีก่อนที่มีมูลค่า 191,126,300 บาท เป็น 209,489,200 บาท

จากการวิเคราะห์ข้อมูลระหว่างปี พ.ศ.2557 – 2560 จะเห็นได้ว่า ราคาเส้นไหมเฉลี่ยมีผลต่อเกษตรกร เป็นแรงจูงใจให้เกษตรกรหันมาปลูกหม่อนเลี้ยงไหม จะเห็นได้จากปี พ.ศ. 2558 และ พ.ศ. 2560 ที่เกษตรกรมีจำนวนมากขึ้น และเป็นไปตามจำนวนผู้ผลิตไหมหรือผลิตภัณฑ์ไหม หากมีจำนวนมากก็จะมีตลาดที่รองรับผลผลิตจากเส้นไหม มีความต้องการสูงก็จะส่งผลต่อมูลค่าผลผลิตเส้นไหมด้วย เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมายที่กำหนดร้อยละที่เพิ่มขึ้นของมูลค่าการจำหน่วยผลิภัณฑ์ไหมจากปีก่อน ร้อยละ 0.1 – 2 ตามลำดับ จะเห็นว่ารายได้จากการจำหน่ายเพิ่มขึ้นมาโดยตลอด ซึ่งตัวเลขที่ได้เป็นการจัดเก็บข้อมูลจากการจำหน่ายของเกษตรกรที่ขายตามงาน Road Show และ Event ที่หน่วยงานราชการจัดขึ้นสำหรับผู้ประกอบการที่มีการซื้อขายต่างประเทศ หรือมีร้านค้าจำหน่ายไม่ได้มีการเก็บตัวเลขข้อมูลจาการขาย เนื่องจากไม่ได้อยู่ในกลุ่มเป้าหมายที่พัฒนา ซึ่งถือว่าบรรลุผลสำเร็จ จึงสมควรที่จะต้องมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยการนำนวัตกรรมการออกแบบมาช่วยในขั้นตอนการผลิต เพื่อให้เกิดผลิตภัณฑ์ใหม่ๆ เป็นที่นิยมในทุกกลุ่มอายุและนานาชาติ รวมทั้งการนำนวัตกรรมใหม่ ๆ มาช่วยในการแปรรูปเป็นเครื่องสำอาง อันจะช่วยให้เพิ่มมูลค่าสินค้าไหม และนอกจากนั้นการทอผ้าไหมที่เป็นของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร หลังฤดูกาลทำนา เป็นอาชีพเสริมนอกภาคเกษตรที่สร้างรายได้แก่ครอบครัวและชุมชนและเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นของภาคอีสานและมีอัตลักษณ์ของลายผ้าไหมที่แตกต่างกันไป สามารถเลือกได้หลากหลายรูปแบบ มีจุดเด่นและลวดลายแตกต่างกันไป จังหวัดนครราชสีมามี “ไหมหางกระรอก” เป็นผ้าไหมดั้งเดิมของโคราชที่มีชื่อเสียงเป็นเอกลักษณะโดดเด่น “ไหมหมี่คั้นขอนารี”ของจังหวัดชัยภูมิ เป็นลวดลายที่สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ฯ ทรงมีพระราชดำริให้อนุรักษ์ไว้ มีความประณีต สวยงาม จังหวัดบุรีรัมย์ไหมที่มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักคือ “ซิ่นตีนแดง” และลวดลายที่ได้รับการพัฒนาใหม่คือ “ไหมหางกระรอกหมี่ภูภิรมย์” หรือ “LAVA SILK” มีลวดลายเฉพาะตัว และ “ไหมมัดหมี่ลายโฮล” จังหวัดสุรินทร์ที่ใช้เส้นไหมน้อยซึ่งเป็นส่วนในสุดของรังไหม มีลวดลายสีสันเป็นแบบฉบับสุรินทร์ และบ้านท่าสว่างมีโรงงานทอผ้าไหม ที่ทำผ้าให้ผู้นำ APAC ที่เดินทางมาร่วมประชุมที่ประเทศไทยเมื่อปี พ.ศ. 2546 หากได้การพัฒนาอย่างต่อเนื่อง จะเป็นการสร้างโอกาสและรายได้แก่เกษตรกรโดยไม่ต้องย้ายถิ่นฐานหลังฤดูการเก็บเกี่ยว ทำให้สถาบันครอบครัวมีความมั่นคง แข็งแรง และมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นอีกด้วย

3. ประเด็นยุทธศาสตร์การส่งเสริมและพัฒนาการค้า การค้าชายแดน ระบบโลจิสติกส์สู่ภูมิภาคและอาเซียน งบประมาณ 129.577 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 9.92 ประเด็นยุทธศาสตร์นี้เริ่มในปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 กลุ่มจังหวัดมีพรมแดนที่ติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้าน คือ ประเทศกัมพูชา 2 แห่ง ได้แก่ ด่านการค้าชายแดนถาวร ช่องจอม – โอร์เสม็ด อำเภอกาบเชิง จังหวัดสุรินทร์ และช่องสายตะกู ตำบลจันทบเพชร อำเภอบ้านกรวด จังหวัดบุรีรัมย์ ยังมีฐานะเป็นจุดผ่อนปรน ติดต่อกับ ช่องจุ๊บโกกี อำเภอบันเตียอำปึล จังหวัดอุดรมีชัย ราชอาณาจักรกัมพูชากิจกรรมที่ดำเนินการเป็นการพัฒนาโครงข่ายทางถนนเพื่อเชื่อมโยงไปยังจุดผ่อนปรนช่องส่ายตะกู ซึ่งมีแนวโน้มเติบโต มีการขนส่งสินค้าเข้า – ออก ผ่านแนวชายแดน รวมทั้งการลงทุนด้านการท่องเที่ยวและนันทนาการ ซึ่งจุดผ่อนปรนช่องสายตะกูนี้กำลังยกฐานะเป็นด่านชายแดนถาวร ต้องได้รับการพัฒนาอีกหลายด้าน ทั้งด้านโครงสร้างพื้นฐาน ตลอดจนการประชาสัมพันธ์ เพื่อส่งเสริมการค้าการลงทุนตามแนวชายแดน กิจกรรม Road Show การจับคู่ธุรกิจระหว่างผู้ประกอบการในประเทศและประเทศเพื่อนบ้านตามแนวชายแดน ภาพรวมการค้าผ่านจุดผ่านแดนไทย-กัมพูชา พบว่าระหว่างปี พ.ศ. 2555 – 2560 มีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้น โดยระหว่างปี พ.ศ. 2557 – 2560 มูลค้าการค้ารวมเพิ่มขึ้น โดยปี 2560 มีมูลค่าการค้ารวม 3,301.75 ล้านบาท

การส่งออกพบว่า ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2557-2560 มีแนวโน้มลดลงนับตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2558 จนเมื่อปี พ.ศ. 2560 มีมูลค่าส่งออกอยู่ที่ 952.75 ล้านบาท

การนำเข้า เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2557-2560 มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยในปี พ.ศ. 2559 เพิ่มขึ้นร้อยละ 52.11 ต่อมาเริ่มมีการชะลอตัว โดยในปี 2560 มีมูลค่า 2,349 ล้านบาท ลดลงจากปีก่อนหน้า

ดุลการค้า จังหวัดสุรินทร์มีดุลการค้าเกินดุลอย่างต่อเนื่องทุกปี ตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2559 จังหวัดสุรินทร์เริ่มขาดดุลการค้า โดยปี พ.ศ. 2560 คิดเป็นร้อยละ -549.48 เนื่องจากมีการนำเข้าสินค้าเกษตร เช่น มันสำปะหลัง ซึ่งมีการนำเข้าอย่างต่อเนื่อง และกัมพูชาไม่ให้มีการนำเข้าน้ำมันทางบก จึงทำให้ทางประเทศไทยขาดดุลการค้า

เป้าประสงค์หลักของประเด็นยุทธศาสตร์นี้คือยกระดับการค้าชายแดน โดยกำหนดร้อยละที่เพิ่มขึ้นจากการค้าชายแดน ร้อยละ 5 จากปีก่อน เมื่อสิ้นปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 มูลค่าการการค้าชายแดนลดลง เนื่องจากกัมพูชาไม่ให้มีการนำเข้าน้ำมันทางบก จึงต้องมีการพัฒนาจุดผ่อนปรน ที่จังหวัดบุรีรัมย์ให้เป็นจุดผ่านแดนถาวร เพื่อประโยชน์ในด้านการค้าการลงทุนระหว่างประเทศ ซึ่งจะสร้างฐานการค้าให้แก่กลุ่มจังหวัด เนื่องจากปัจจุบันได้มีการค้าขายร่วมกัน โดยเฉพาะสินค้าอุปโภค บริโภค ประเทศไทยส่งออกเป็นจำนวนมาก และการสนับสนุน ให้ผู้ประกอบการในพื้นที่ได้รับประโยชน์จากการค้าชายแดนให้มากขึ้น โดยการสนับสนุนทั้งทางด้านนโยบาย และปัจจัยอื่น ๆ เพื่อจูงใจ จึงสมควรต้องดำเนินการพัฒนาและสนับสนุนอย่างต่อเนื่องต่อไป

จากการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติราชการกลุ่มจังหวัด ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 จนถึงปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ได้มีการจัดเก็บข้อมูลตามตัวชี้วัดความสำเร็จตามเป้าหมายของการพัฒนากลุ่มจังหวัด ดังตารางที่ 144 ข้างท้ายนี้

ตารางที่ 144 : ผลการดำเนินโครงการที่ตอบสนองยุทธศาสตร์การพัฒนา ช่วงแผนพัฒนาระยะ 5 ปี พ.ศ. 2561 - 2565

ตัวชี้วัด	ผลการดำเนินงาน (ปีงบประมาณ)				
	2561	2562	2563	2564	2565
1. แหล่งน้ำเพื่อการเกษตรได้รับการพัฒนาให้มีประสิทธิภาพและบริหารจัดการ					
เป้าหมาย (แห่ง)	15	20			
ผลการดำเนินการ	19 (พ.ร.บ. 14 + เหลือจ่าย 5)	14 (พ.ร.บ. 10+ เหลือจ่าย 4)	10 (พ.ร.บ. 8 + เหลือจ่าย 2)	9 (พ.ร.บ. 8 + เหลือจ่าย 1)	8 (พ.ร.บ. 8)
2. พื้นที่รับประโยชน์ทางด้านการเกษตร จากการพัฒนาและบริหารจัดการน้ำเพิ่มขึ้น					
เป้าหมาย (ไร่)	12,500	13,000	13,500	13,500	13,500
ผลการดำเนินการ *ผลการดำเนินงานจากโครงการตามแผนปฏิบัติราชการประจำปีของกลุ่มจังหวัด (ไร่)	7,700	13,260	8,022	3,686	3,875
3. จำนวนฟาร์มมาตรฐานที่เพิ่มขึ้น (ปีละ 20 แห่ง โดยเริ่มตั้งเป้าหมายที่ปี 64				268 (ฟาร์มแพะ โดยรวมกิจกรรมที่ใช้เงินเหลือจ่าย)	320 (ฟาร์มแพะ 120 ฟาร์มโคเนื้อ 200)

ตัวชี้วัด	ผลการดำเนินงาน (ปีงบประมาณ)				
	2561	2562	2563	2564	2565
เนื่องจากเริ่มได้รับงบประมาณในปีดังกล่าว) (หน่วย : ฟาร์ม)					
4. ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของ GPP ภาคเกษตร (Baseline ปี 2560 = 95,783.29 ล้านบาท)					
เป้าหมาย (ร้อยละ)	0.5	1.0	1.5	2	2.5
ผลการดำเนินการ	102,959.28 (+7,175.99) ร้อยละ 7.49	94,932.68 (-8,026.6) ร้อยละ -7.79	102,336.87 (+7,404.19) ร้อยละ 7.80	108,741.92 (+6,405.05) ร้อยละ 6.26	117,157.78 (+8,415.86) ร้อยละ 7.74
5.รายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น (Baseline ปี 2560 จำนวน 26,232.62 ล้านบาท)					
เป้าหมาย (ร้อยละ)	8	8	8.82	9.51	3
ผลการดำเนินการ *ปี 2563 ข้อมูลปรับปรุงเมื่อปี 2567	34,181.08 (+7,948.46) ร้อยละ 30.30	34,819.07 (+637.99) ร้อยละ 1.87	17,450.17 (- 17,368.9) ร้อยละ -49.88	9,339.77 (-8,110.4) ร้อยละ -46.47	18,920.74 (+ 9,580.97) ร้อยละ 102.58
6. ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของมูลค่าการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ไหมเฉลี่ย 3 ปี ย้อนหลัง (Baseline ปี 2558 = 5,592.74 ล้านบาท ปี 2559 = 6,504.80 ล้านบาท ปี 2560 = 6,975.58 ล้านบาท เฉลี่ย 3 ปี ย้อนหลัง = 6,357.71 ล้านบาท)					
เป้าหมาย (ร้อยละ)	3	3	2.95	2.98	2.98
ผลการดำเนินการ	7,241.77 (+884.06) ร้อยละ 13.91	7,335.06 (+93.29) ร้อยละ 6.71	5,267.06 (-2,068) ร้อยละ -28.19	5,492.48 (+225.42) ร้อยละ 4.28	6,512.45 (+1,019.97) ร้อยละ 18.75
7. คะแนนเฉลี่ยสติปัญญา (IQ) เด็กนักเรียนไทยของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ชั้น ป.1 (ฐานข้อมูลจาก กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข ปี 2559 = 96.52 ค่าเฉลี่ยของประเทศ = 98.1) เป้าหมายปี 2565 = 98.1 *หมายเหตุ : เก็บข้อมูลทุก 5 ปี	เป้า -	-	-	- ผล 99.16	98.1 ผล 99.16

ตัวชี้วัด	ผลการดำเนินงาน (ปีงบประมาณ)				
	2561	2562	2563	2564	2565
8.ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของรายได้เฉลี่ยครัวเรือนต่อเดือน (Baseline ปี 62 รายได้เฉลี่ย 20,393 บาท/เดือน/ครัวเรือน) เป้าหมายปี 64 = ร้อยละ 0.5 ปี 65 = ร้อยละ 1 (ข้อมูลเก็บปีเว้นปี)	เป้า – ผล -	– ผล 20,393 บาท/เดือน/ครัวเรือน	– ผล - บาท/เดือน/ครัวเรือน	เป้าร้อยละ 0.5 ผล 23,028 บาท/เดือน/ครัวเรือน	เป้าหมาย ร้อยละ 1 ผล N/A
9. สัดส่วนคนยากจนลดลง ลดลงปีละ 0.5 (Baseline ปี 2559 กลุ่มจังหวัด ร้อยละ 11.8 ค่าเฉลี่ยประเทศ ร้อยละ 8.6) ปี 60 = 13.5 ตัวชี้วัด แผนฯ 12 ตั้งเป้าหมายอยู่ที่สัดส่วนประชากรที่อยู่ใต้เส้นความยากจนลดลงเหลือร้อยละ 6.5 ณ สิ้นแผนพัฒนาฯ แผนพัฒนาภาค ลดลงเหลือร้อยละ 10 ณ สิ้นแผน	เป้า 10.8 ผล 13.4 (เพิ่ม 2.6)	เป้า 10.3 ผล 10.8 (เพิ่ม 0.5)	เป้า 9.8 ผล 16.0 (เพิ่ม 6.2)	เป้า 9.3 ผล 12.8 (เพิ่ม 3.5)	เป้า 8.8 ผล N/A
10.อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมกลุ่มจังหวัด ณ ราคาคงที่เพิ่มขึ้น (Baseline ปี 60 อยู่ที่ 305,333 ล้านบาท อัตราการขยายตัวเทียบปีก่อน อยู่ที่ร้อยละ 2.13) เพิ่มขึ้นปีละ ร้อยละ 0.2					
เป้าหมาย (ร้อยละ)	2.33	2.53	2.73	2.93	3.13
ผลการดำเนินการ ฐานปี 60 (ข้อมูล ณ ปี 2566) อยู่ที่ 311,445.54 ลบ.	327,458.24 (+16,012.7) ร้อยละ 5.14	324,570.44 (-2,887.8) ร้อยละ – 0.88	327,561.52 (+2,991.08) ร้อยละ 0.92	342,628.04 (+15,066.52) ร้อยละ 4.60	343,982.49 (+1,3544.5) ร้อยละ 0.40

ผลการดำเนินงานที่ผ่านมาตามแผนพัฒนากลุ่มจังหวัด ปี พ.ศ. 2561 -2565 มีผลการดำเนินงานโดยจำแนกตามประเด็นยุทธศาสตร์ ดังนี้

1. ประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันเกษตรอุตสาหกรรมครบวงจร ซึ่งได้รับการสนับสนุนเป็นอันดับสองของงบประมาณทั้งหมด มีจุดเน้นในการพัฒนา ได้แก่ ข้าวหอมมะลิ โคเนื้อ แพะ และพืช/ผลไม้ ชนิดอื่นๆ ที่โดดเด่นตามแต่ละพื้นที่ ไม่ว่าจะเป็น ส้มโอบ้านแท่น จังหวัดชัยภูมิ มะขามเทศ จังหวัดนครราชสีมา มีโครงการที่สำคัญคือโครงการพัฒนานวัตกรรมเกษตรและอาหารปลอดภัยกลุ่มนครชัยบุรินทร์ ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ด้าน คือ ด้านพืช และด้านสัตว์ ดังนี้

ด้านพืช

(1) **การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน** ได้แก่ การปรับปรุงแหล่งกักเก็บน้ำเดิมเพื่อการเกษตร ทั้งการก่อสร้างอาคารบังคับน้ำ การขุดลอกแก้มลิง เพิ่มประสิทธิภาพการกักเก็บน้ำ การก่อสร้างระบบส่งน้ำ ระบบกระจายน้ำเพื่อเพิ่มพื้นที่ชลประทาน การก่อสร้างระบบสูบน้ำด้วยไฟฟ้าและส่งน้ำไปในพื้นที่การเกษตร แต่จากข้อมูลของกรมพัฒนาชุมชน สัดส่วนหมู่บ้านมีน้ำใช้เพื่อการเกษตรเพียงพอตลอดปี ของกลุ่มจังหวัด ยังมีความต้องการน้ำเพื่อการเกษตรอยู่มาก ดังนั้น กลุ่มจังหวัดก็ยังต้องการแหล่งกักเก็บน้ำแห่งใหม่และการเพิ่มพื้นที่ชลประทาน เพื่อให้ทั่วถึงแหล่งทำการเกษตรเป็นจำนวนมาก

(2) **การพัฒนาความรู้ให้แก่เกษตรกร** ได้แก่ การนำศาสตร์พระราชา หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ถ่ายทอดให้เกษตรกร เพื่อเกิดความตระหนักรู้เกี่ยวกับการจัดทำเกษตรกรรมแบบยั่งยืน สร้างความมั่งคงทางอาหาร เกิดการพึ่งพาตนเอง และสร้างเกษตรกรต้นแบบ เพื่อเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง เพื่อเป็นแบบอย่างให้กับเกษตรกรรายอื่น ให้เกิดการพัฒนาตนเองและปรับเปลี่ยนจากการทำเกษตรรูปแบบเดิม

(3) **การใช้เทคโนโลยี งานวิจัยมาพัฒนาพืชเศรษฐกิจ** ได้แก่ การเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการไร่นา เพื่อลดต้นทุนการผลิตและเพื่อคุณภาพการผลิตของเกษตรกรที่เป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตร โดยถ่ายทอดเทคโนโลยีและนวัตกรรมการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวคุณภาพ การถ่ายทอดเทคโนโลยีคงความหอมของข้าวมะลิในกระบวนการผลิตในระบบปลอดภัยและอินทรีย์

(4) **การยกระดับพืชเกษตรให้มีมาตรฐาน** ได้แก่ การส่งเสริมให้นำไปสู่ระบบมาตรฐานเกษตรอินทรีย์แบบมีส่วนร่วม PGS การส่งเสริมและพัฒนาการแปรรูป การตลาดสำหรับสินค้าสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI)

(5) **การพัฒนาด้านการตล**าด ได้แก่ การพัฒนาศักยภาพตลาดให้กับกลุ่มผู้แปรรูปผลิตภัณฑ์สินค้าเกษตร โดยการสร้างนักการตลาดมืออาชีพ การพัฒนาช่องทางการตลาด โดยงานมหกรรมแสดงและจำหน่ายสินค้าเกษตรปลอดภัย

ด้านสัตว์

(1) **การปรับปรุงพืชอาหารสัตว์** ได้แก่ การพัฒนาองค์ความรู้ เทคโนโลยีในการผลิตอาหาร TMR การถนอมพืชอาหารสัตว์ การปรับปรุงคุณภาพอาหาร เพื่อให้สัตว์ได้รับสารอาหารครบถ้วนส่งเสริมให้เนื้อสัตว์มีคุณภาพมากขึ้น เพิ่มราคาให้มากขึ้น

(2**) การปรับปรุงการเลี้ยงให้ได้มาตรฐาน** ได้แก่ ส่งเสริมเกษตรกรให้เลี้ยงแบบมาตรฐานฟาร์ม GFM ยกระดับการเลี้ยงเพื่อเพิ่มราคาให้กับสัตว์ และสร้างเกษตรกรจิตอาสาด้านปศุสัตว์เพื่อให้คำแนะนำแก่เกษตรกรในพื้นที่

(3) **พัฒนาองค์ความรู้ ทักษะ และประสบการณ์** ได้แก่ การอบรมให้ความรู้แก่เกษตรกรตามมาตรฐานฟาร์ม ให้คำแนะนำด้านการปรับปรุงพันธุ์ พืชอาหารสัตว์ การจัดการฟาร์ม แหล่งทุน และการตลาด การส่งเสริมให้มีการเลี้ยงโคกลางน้ำ เพื่อเชื่อมโยงตลาดรับซื้อโคปลายน้ำ การสร้างเครือข่ายให้กับกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเกิดความเข้มแข็ง

(4) **การแปรรูปผลิตภัณฑ์ปศุสัตว์** ได้แก่ การพัฒนาทักษะให้กับเกษตรกร ด้านการตัดแต่งและแปรรูปผลิตภัณฑ์จากเนื้อ เช่น ไส้กรอก แหนม เนื้อแดดเดียว ลูกชิ้น นำไปขยายผลให้กับกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเพื่อสร้างรายได้เพิ่ม

(5) **การตลาด** ได้แก่ โดยกิจกรรมเสวนาทางวิชาการ ประกวดสัตว์ แสดงพันธุ์สัตว์ การจำหน่ายสินค้าเกษตรและปศุสัตว์ เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การพัฒนาสายพันธุ์ การสร้างเครือข่าย และเชื่อมโยงระหว่างเกษตรกรกับผู้ประกอบการ

จากการวิเคราะห์ข้อมูลระหว่างปี พ.ศ.2561 – 2565 จะเห็นได้ว่า การพัฒนาแหล่งน้ำได้รับการจัดสรรงบประมาณลงไปอย่างต่อเนื่อง ทำให้ไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ เนื่องจากงบประมาณมีจำกัด โดยมีพื้นที่ชลประทานในปี พ.ศ. 2562 จำนวน 2,661,956 ไร่ แม้ว่าพื้นที่ชลประทานจะน้อยแต่จากการบูรณาการงบประมาณทั้งงบจังหวัด กลุ่มจังหวัด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และกรมชลประทาน ทำให้มีพื้นที่ชลประทานเพิ่มขึ้น โดยเพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้า (พ.ศ. 2561) ที่มีจำนวน 2,277,131 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 16.90 ข้อมูลสัดส่วนหมู่บ้านมีน้ำใช้เพื่อการเกษตรเพียงพอตลอดทั้งปี ที่มีสัดส่วนที่เพิ่มขึ้นจากปีก่อนอยู่ที่ร้อยละ 42.34 จากปีก่อนที่มีสัดส่วนร้อยละ 38.38

ผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคเกษตรแปรผันไปตามราคาผลผลิตที่ตกต่ำ จากข้อมูล GPP ภาคการเกษตรล่าสุด ปี พ.ศ. 2565 มีมูลค่า 117,157.78 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้าอยู่ที่ร้อยละ 7.74 และมีสัดส่วนที่สูงรองลงมาจากภาคอุตสาหกรรม เนื่องจากอาชีพของประชากรส่วนใหญ่ของกลุ่มจังหวัดคือเกษตรกร การเกษตรจึงมุ่งเน้นไปที่การทำเกษตรตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่ผ่านมาในช่วงปี พ.ศ. 2563 ทำให้ภาคบริการการท่องเที่ยวหยุดชะงัก แต่ภาคเกษตรโดยเฉพาะเกษตรตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงนั้น สามารถทำให้ยังชีพได้ไม่อดยาก ผลผลิตทางด้านปศุสัตว์ที่มีแนวโน้มสูงนอกจากนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่ส่งเสริมการปรับเปลี่ยนพื้นที่นาไม่เหมาะสมไปทำเกษตรอื่น และการส่งเสริมการเลี้ยงอย่างมีมาตรฐานแล้ว สิ่งหนึ่งคือมูลค่าของภาคปศุสัตว์มีแนวโน้มที่สูงขึ้น สามารถเลี้ยงสัตว์เสริมไปกับการปลูกพืชได้เป็นอย่างดี แนวทางที่ต้องดำเนินการต่อไปเพื่อให้บรรลุผลตามเป้าหมายที่กำหนดคือการส่งเสริมให้เกษตรกรได้รับการรับรองมาตรฐานทั้งของพืชและสัตว์ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นด้านอาหารปลอดภัยให้กับผู้บริโภค ทั้งนี้ การมีมาตรฐานรองรับและการรวมกลุ่มของเกษตรกรจะสร้างความเข้มแข็งในการต่อรองราคา จากกการติดตามผลการดำเนินโครงการตามแผนปฏิบัติราชการประจำปีของกลุ่มจังหวัด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 ทำให้ทราบว่าภาครัฐมีบทบาทสำคัญที่ช่วยส่งเสริมเกี่ยวกับการจัดคู่ธุรกิจให้ภาคเกษตรเพื่อเชื่อมโยงตลาด ภายหลังที่กลุ่มเกษตรกรสามารถผลิตสินค้าเกษตรให้ได้มาตรฐานรองรับแล้ว ทำให้เกษตรกรมีรายได้ที่แน่นอนสม่ำเสมอ

2. ประเด็นยุทธศาสตร์ การพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว และผลิตภัณฑ์ไหม ซึ่งได้รับการสนับสนุนเป็นอันดับหนึ่งของงบประมาณทั้งหมด มีจุดเน้นการพัฒนา 2 ด้าน ได้แก่ เรื่องที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยว และการพัฒนาผลิตภัณฑ์ไหม มีโครงการที่สำคัญคือโครงการยกระดับความสามารถการท่องเที่ยว และผลิตภัณฑ์ไหมนครชัยบุรินทร์ ดังนี้

ด้านท่องเที่ยว

(1) **พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน** ได้แก่ การปรับปรุงถนนเชื่อมโยงการท่องเที่ยว การจัดทำป้ายทางหลวงเพื่อเชื่อมโยงการท่องเที่ยว ถนนเป็นปัจจัยหนึ่งที่เป็นสิ่งอำนวยความสะดวก และให้สามารถเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้ง่ายขึ้น การปรับปรุงภูมิทัศน์บริเวณแหล่งท่องเที่ยวเพื่อให้เกิดกิจกรรมการท่องเที่ยวในพื้นที่

(2) **การพัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยว** ได้แก่ การอบรมเป็นเจ้าบ้านที่ดีให้กับคนในชุมชน การอบรมสร้างอาสาสมัคร ไม่ว่าจะเป็นอาสาสมัครด้านความปลอดภัยในแหล่งท่องเที่ยว การสร้างเครือข่ายเตือนภัยการท่องเที่ยว การอบรมเยาวชนสร้างงานศิลปะเชื่อมโยงการท่องเที่ยว อบรมเยาวชนเป็นมัคคุเทศก์นำเที่ยว หรืออบรมเยาวชนเกี่ยวกับการผลิตภาพยนตร์สั้นโดยใช้พื้นที่และวิถีชีวิตของกลุ่มจังหวัด การท่องเที่ยววิถีชุมชน โดยการอบรมให้กับผู้นำชุมชนและขยายผลไปยังคนในชุมชน เกี่ยวกับบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวชุมชน เพิ่มรายได้ให้กับคนในพื้นที่ การเสริมสร้างศักยภาพให้กับผู้ประกอบการ การค้า การลงทุนเชื่อมโยงตลาดการค้าชายแดน

(3) **พัฒนาด้านการตลาด** ได้แก่ การจัดงานเทศกาลภาพยนตร์โดยเป็นงานประกาศรางวัลให้กับผลงานของนักศึกษาที่เข้าร่วมกิจกรรมอบรมผลิตภาพยนตร์สั้นในกลุ่มจังหวัด การจัดกิจกรรมส่งเสริมภาพลักษณ์ และธุรกิจการจัดทัวร์ เพื่อเป็นรางวัล และธุรกิจการจัดกิจกรรม ส่งเสริมการตลาดเชิงรุกแบบกำหนดเป้าหมายนักท่องเที่ยว โดยผู้มีอิทธิพล (Influencer) การจัดงานประชาสัมพันธ์ งานแสดงสินค้าเพื่อเชื่อมโยงภาคการท่องเที่ยวและการค้าชายแดน

ด้านไหม

(1) **ปรับปรุงแปลงหม่อนไหมและพันธุ์ไหม** ได้แก่ เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการแปลงหม่อน ทั้งบริหารจัดการน้ำ การจัดการโรคในแปลง การจัดการโรงเรือนเลี้ยงไหม เสริมเทคนิคการเลี้ยงไหมให้ได้คุณภาพ ปลอดโรคและศัตรูไหม

(2) **การผลิตเส้นไหมที่มีคุณภาพ** ได้แก่ เพิ่มทักษะการผลิตเส้นไหมตามมาตรฐาน มกษ. 8000 – 2555 และ GIs พัฒนาทักษะการฟอกย้อมสีธรรมชาติให้กับกลุ่มผู้ผลิตผ้าไหม เพิ่มทักษะการสาวไหมให้เกษตรกร

(3) **นำนวัตกรรมช่วยการผลิต** ได้แก่ นวัตกรรมของมหาวิทยาลัย และกรมหม่อนไหมเกี่ยวกับเครื่องจักรในกระบวนการผลิตเส้นไหมและทอผ้าไหมเพื่อทุนแรง และเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตให้มากขึ้น

(4) **การเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ไหม** ได้แก่ การพัฒนาบรรจุภัณฑ์เชิงสร้างสรรค์ที่มีอัตลักษณ์ การเพิ่มมูลค่าไหมจากของเหลือในกระบวนการผลิต การอบรมเทคนิคการอบผ้าแบบโบราณ การออกแบบ การตัดเย็บ การขึ้นรูป

(5) **การตลาดและประชาสัมพันธ์เชื่อมโยงการท่องเที่ยว** ได้แก่ การพัฒนาทักษะการขายยุค New normal พัฒนานวัตกรรมสืบสานและเผยแพร่ภูมิปัญญา การจำหน่าย การจัดแสดงงานมหกรรมไหม

จากการวิเคราะห์ข้อมูลระหว่างปี พ.ศ.2561 – 2565 จะเห็นได้ว่ารายได้จากการท่องเที่ยวและรายได้จากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ไหมเพิ่มขึ้น ในปี พ.ศ. 2562 มีจำนวนนักท่องเที่ยว 15,390,583 คน เพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้า ร้อยละ 1.01 ทำให้รายได้การท่องเที่ยวมีจำนวน 34,819.07 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้าถึง 637.99 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 1.87 ซึ่งมากกว่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ร้อยละ 8 การท่องเที่ยวได้ปูทางในเรื่องของการท่องเที่ยวชุมชนให้สอดคล้องกับนโยบายภาครัฐที่ส่งเสริมการเป็นชุมชนนวัตวิถี แต่ประชาชนในชุมชนยังขาดความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยว ดังนั้น กิจกรรมเรื่องการท่องเที่ยวชุมชนกลุ่มจังหวัดจึงได้มาส่งเสริมความรู้ การบริหารจัดการ นอกจากนี้ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับนักท่องเที่ยว กลุ่มจังหวัดจึงเข้ามาส่งเสริมเกี่ยวกับอาสาสมัครเพื่อการท่องเที่ยว คอยให้ความช่วยเหลือนักท่องเที่ยว โดยหลักสูตรต่างๆ ทั้งการเป็นเจ้าบ้านที่ดี ข้อมูลด้านท่องเที่ยวในแต่ละจังหวัด ด้านภาษาต่างประเทศ การป้องกันภัยและแจ้งข่าว เป็นหลักสูตรการระงับเหตุร้ายในสถานการณ์ คนเมา คนวิกลจริตที่มีอาวุธหรือไม่มีก็ตาม การจดจำรูปพรรณสัณฐาน การปฐมพยาบาลเบื้องต้น การขนย้ายผู้บาดเจ็บ ตลอดจนแจ้งข่าวกรณีประสบภัยผ่าน application “Police I Lert U” (โปลิส ไอ เลิต ยู) ของกรมตำรวจ เพื่อร้องขอความช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่ตำรวจ โดยเฉพาะเมื่อจังหวัดมีการจัดงานขนาดใหญ่ งานประเพณีสำคัญของจังหวัด กิจกรรมกีฬา ที่มีผู้เข้าร่วมเป็นจำนวนมาก ก็ได้เข้ามาเป็นกำลังสำคัญในการบริการ ให้ข้อมูล การสอดส่องดูแลความปลอดภัย นอกจากนี้กลุ่มจังหวัดได้มุ่งเน้นไปที่นวัตกรรมเข้ามาช่วยทั้งการประชาสัมพันธ์ การส่งเสริมเยาวชนคนรุ่นใหม่ให้มามีบทบาททั้งในด้านการเป็นมัคคุเทศก์ท้องถิ่น ด้านการสร้างสรรค์งานศิลปะ และงานภาพยนตร์ เพื่อเป็นสื่อเชื่อมโยงภาคการท่องเที่ยว โดยเฉพาะการใช้สื่อโซเชียลมีเดีย ซึ่งมีบทบาทสำคัญมากในยุคที่ทุกคนติดตามข้อมูลข่าวสารบนอินเตอร์เน็ต และหน้าจอโทรศัพท์เคลื่อนที่ ภายหลังจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ระหว่างปี พ.ศ. 2563 – 2564 เป็นช่วงที่ด้านการท่องเที่ยวหยุดชะงัก จากมาตรการการป้องกันการแพร่ระบาด มีการล๊อคดาวน์และควบคุมการเดินทางระหว่างประเทศ กระทั่งเมื่อคลายมาตรการการป้องกันและสถานการณ์โรคระบาดดีขึ้น จึงทำให้รายได้จากการท่องเที่ยวเริ่มดีขึ้น

สำหรับด้านไหม พ.ศ. 2561 – 2565 มีรายได้จากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ไหมที่มากขึ้น โดยในปี พ.ศ. 2562 มีรายได้ถึง 7,335.06 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้าที่มีรายได้อยู่ที่ 7,241.77 ล้านบาท หรือร้อยละ 1.29 หากเทียบกับรายได้เฉลี่ยย้อนหลังสามปี (พ.ศ. 2559 - 2560) ปี 2561 ที่มีรายได้ 7,241.77 ล้านบาท ก็จะเพิ่มร้อยละ 13.91 มากกว่าค่าเป้าหมายที่ตั้งไว้ คือร้อยละ 3 ซึ่งกลุ่มจังหวัดได้สนับสนุนส่งเสริมตั้งแต่กระบวนการผลิตที่ทำให้เกิดประสิทธิภาพมากขึ้น ตั้งแต่การปลูกหม่อนเลี้ยงไหม ไปจนถึงการผลิตเส้นไหมที่มีคุณภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การนำนวัตกรรมการผลิตไหมของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน ไม่ว่าจะเป็นเครื่องสาวไหม เครื่องค้นหูกเส้นไหม เครื่องตีเกลียวเส้นไหม เครื่องเตรียมเส้นไหมเพื่อมัดหมี่ เครื่องมือช่วยย้อมเส้นไหม เครื่องมือเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทอผ้าไหม หรือเครื่องสาวไหมชนิดเข้าเหล่งแบบติดมอร์เตอร์จากกรมหม่อนไหม มาใช้ในกระบวนการผลิต มีผลการดำเนินงานที่ค่อนข้างชัดเจน ทั้งในแง่ของการเพิ่มประสิทธิภาพ การผลิตที่เร็วขึ้น คุณภาพสม่ำเสมอ และช่วยทุนแรงลดอาการเจ็บป่วยจากการทำงาน ทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้น ซึ่งในปี พ.ศ. 2562 มีรายได้เพิ่มขึ้น จาก รายได้เฉลี่ย 33,509 บาท/คน เป็น 61,075 บาท/คน เพิ่มขึ้นร้อยละ 82.26 เพราะด้วยกำลังการผลิตต้องอาศัยแรงงานคนเป็นหลัก และเป็นแรงงานที่สูงอายุ ซึ่งเครื่องจักรก็จะเป็นแรงดึงดูดให้คนรุ่นใหม่ที่หวังว่าจะเป็นผู้สืบสานต่องานผลิตผ้าไหมได้หันมาสนใจ รวมทั้งการปรับเปลี่ยนการตลาดการขายให้เท่าทันกับโลกยุคใหม่ โดยการส่งเสริมนวัตกรรมการขาย และการพัฒนาทักษะการขายสินค้าออนไลน์ แต่ในช่วงหลังปี 2563 ซึ่งประสบกับสถานการณ์การแปพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ทำให้รายได้ของการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ไหมลดลง โดยปี 2563 ลดลงร้อยละ 28.19 แต่เมื่อสถานการณ์คลี่คลาย คือช่วงปี พ.ศ. 2564 – 2565 รายได้จากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์เริ่มเพิ่มขึ้น โดยในปี พ.ศ. 2565 เพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้า ร้อยละ 18.75

เช่นเดียวกับภาคการท่องเที่ยว ภาคการค้า การบริการ การขนส่งสินค้า นับตั้งแต่ช่วงปี พ.ศ. 2563 เป็นต้นมา สถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) ต้องหยุดชะงักโดยทั่วโลก โดยเฉพาะภาคการท่องเที่ยวที่ส่งผลกระทบมากที่สุด หลายภาคส่วนต้องปรับตัวเพื่อให้อยู่รอดในสถานการณ์นี้ เกิดปรากฏการณ์ใหม่ที่ว่า social distancing หรือเว้นระยะห่างทางสังคม เพื่อต้านโควิด – 19 ผลักดันให้ประชาชนเข้าสู่การใช้ชีวิต “ปกติวิถีใหม่” (New Normal) มาตรฐานการให้บริการห้องพัก หรือสถานที่เข้าชม/ทำกิจกรรม จึงต้องเพิ่มมาตรการการควบคุมโรค หรือ SHA หรือ Amazing Thailand Safety & Health Administration มีชื่อเต็มในภาษาไทยว่า โครงการยกระดับอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทยมาตรฐานความปลอดภัยด้านสุขอนามัย เป็นโครงการความร่วมมือของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา กับกรมควบคุมโรค กรมอนามัย กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ กระทรวงสาธารณสุข ฯลฯ โดยนำมาตรการความปลอดภัยด้านสาธารณสุขผนวกกับมาตรฐานการให้บริการที่มีคุณภาพของสถานประกอบการ เพื่อสร้างความมั่นใจแก่นักท่องเที่ยวว่าทุกคนจะได้รับประสบการณ์ที่ดี มีความสุข และความปลอดภัยด้านสุขอนามัยจากสินค้าและบริการประเทศไทย ซึ่งในแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2561 - 2565) ฉบับปี พ.ศ. 2565 จึงต้องปรับปรุงเป้าหมายโดยให้มีเรื่องการท่องเที่ยวจะต้องผ่านเกณฑ์มาตรฐานท่องเที่ยวปลอดภัยด้านสุขอนามัย (SHA) การส่งเสริมการขายออนไลน์ หรือช่องทางแอฟฟลิเคชั่นต่างๆ และลดเป้าหมายลงให้สอดคล้องกับสถานการณ์ เป้าหมายทั้งรายได้จากการท่องเที่ยวและรายได้จากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ไหม

3. ประเด็นยุทธศาสตร์ การยกระดับการพัฒนาคุณภาพชีวิต โดยมีจุดเน้นในการพัฒนาด้านเด็ก และผู้สูงวัย ต่อมาภายหลังได้มีการครอบคลุมไปยังช่วงวัยอื่นๆ โดยเน้นไปที่ กลุ่มคนที่ด้วยโอกาสและมีปัญหาทางสังคม ครอบครัว วัยรุ่น มีโครงการที่สำคัญคือ โครงการยกระดับการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนทุกช่วงวัยนครชัยบุรินทร์ ดังนี้

1) **การพัฒนาด้านสุขภาพ พัฒนาการด้านร่างกาย สติปัญญา** ได้แก่ การพัฒนาศักยภาพเด็กปฐมวัยด้วยนวัตกรรมการเรียนรู้ตามหลักการพัฒนาสมอง ชุมชนต้นแบบการดูแลสุขภาพแบบพึ่งพาตนเองตามหลักแพทย์แผนไทย ศูนย์พัฒนาถ่ายทอดนวัตกรรมการรักษาและป้องกันโรคผู้สูงอายุทางด้านชีวกลศาสตร์ การดูแลผู้ป่วยแผลกดทับด้วยนวัตกรรมเครื่องเฝ้าระวังการเกิดแผลกดทับ

2) **ส่งเสริมการสร้างความเข้มแข็งของครอบครัว และสนับสนุนการเสริมสร้างสุขภาพจิตที่ดี** ได้แก่ เสริมสร้างความสัมพันธ์ครอบครัวสู่ชุมชนเข้มแข็งนครชัยบุรินทร์

3) **การส่งเสริมรายได้ พึ่งพาตนเอง ลดการพึงพิง** ได้แก่ สร้างรายได้ให้กับผู้สูงอายุในชุมชนอย่างยั่งยืน และผู้ด้อยโอกาส การพัฒนานวัตกรรมภูมิปัญญาและวัฒนธรรมท้องถิ่นสู่การสร้างรายได้ให้ผู้สูงอายุในชุมชน

จากการวิเคราะห์ข้อมูลระหว่างปี พ.ศ. 2561 – 2565 พบว่าการพัฒนาเกี่ยวกับเด็กปฐมวัยต้องใช้ระยะเวลา โดยเฉพาะเกี่ยวกับการพัฒนาด้านสมอง ซึ่งอาศัยการวัดที่เห็นเป็นรูปธรรมคือ IQ และการจัดเก็บข้อมูลจะเก็บเก็บทุก 5 ปี ขณะนี้มีข้อมูลล่าสุดคือปี พ.ศ. 2559 อยู่ที่ 96.52 คะแนน โครงการสำรวจฯครั้งถัดไป คือ ปี 2564 นอกจากนี้ผู้รับผิดชอบโครงการได้จัดเก็บข้อมูลทั้งก่อนและหลังการเล่นเครื่องเล่นเพื่อพัฒนาด้านร่างกาย จิตใจ สมอง และด้านสังคม โดยข้อมูลเป็นโรงเรียนนำร่องเมื่อปี พ.ศ. 2560 ผลปรากฏว่ามีคะแนนที่เพิ่มขึ้น ภาพรวมถึงร้อยละ 20.58 โดยการพัฒนาทางสติปัญญา จากเดิมมีพัฒนาการเฉลี่ยอยู่ที่ 67.78 คะแนน ภายหลังดำเนินการอยู่ที่ 92.22 คะแนน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 26.50 สำหรับปี พ.ศ. 2563 อยู่ในระหว่างการจัดเก็บ

สำหรับผู้สูงวัยที่ได้รับการดูแลสุขภาพ โดยใช้นวัตกรรมเข้ามาช่วยชะลอการเสื่อมก่อนวัยอันควรของอวัยวะบางประเภท เช่น ข้อเข่า ซึ่งมีผลต่อการใช้ชีวิตเป็นอย่างมาก หากข้อเข่าเสื่อมสภาพเร็วทำให้การเดินลำบาก จะต้องพึงพิงคนหรืออุปกรณ์ในการช่วยการทรงตัว การป้องกันการเจ็บป่วยด้วยศาสตร์แพทย์แผนไทยพึ่งพาตนเอง คือเน้นให้ลดการพึ่งพิง การมีสุขภาพที่ดีจะช่วยในแง่ค่าใช้จ่ายด้วย จากสถิติระหว่างปี พ.ศ. 2560 – 2565 จำนวนผู้สูงอายุอยู่ลำพังคนเดียวมีแนวโน้มสูงขึ้น ประกอบกับจำนวนผู้สูงอายุที่ทำงาน พ.ศ. 2563 – พ.ศ. 2565 ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีจำนวนมาก โดยมีสัดส่วนที่มากที่สุดในประเทศอยู่ร้อยละ 34.28 กลุ่มจังหวัดจึงต้องมีกิจกรรมที่สร้างรายได้ให้กับผู้สูงอายุในชุมชน และเผยแพร่ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์หรือสวัสดิการของภาครัฐที่มีให้ผู้สูงวัยทราบด้วย

กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ได้จัดฝึกอบรมสัมมนาเพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์และความเข้มแข็งในการทำงานของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ซึ่งมีการจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างหน่วยงาน เกี่ยวกับผลการดำเนินงาน ปัญหาอุปสรรคและความต้องการของประชาชน เป็นรายด้าน ด้านแหล่งน้ำ ด้านเกษตร ด้านปศุสัตว์ ด้านท่องเที่ยว ด้านโครงสร้างพื้นฐาน(ถนน) ด้านไหม ด้านการค้า การลงทุน การค้าชายแดน ด้านสังคม โดยผู้แทนรายด้านที่นำเสนอ และผู้เข้าร่วมสัมมนามีการเขียนบันทึกในใบร่วมแสดงความเห็น สรุปได้ดังนี้

<u>ด้านแหล่งน้ำ ด้านเกษตร</u>

☞ ผลการดำเนินงาน

ผลการดำเนินงานภาพรวมของด้านเกษตร ระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 – 2562 เกี่ยวกับการส่งเสริมเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าวและมันสำปะหลัง ซึ่งเป็นพืชอุตสาหกรรมและพืชเศรษฐกิจหลัก ดำเนินการส่งเสริมเทคโนโลยีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต ส่งเสริมด้านมาตรฐาน และการแปรรูปเบื้องต้น เช่น ข้าวสาร มันสำปะหลังตากแห้ง มีการบรูณการหน่วยงาน เช่น สำนักงานพาณิชย์เรื่องการตลาด สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด ด้านบรรจุภัณฑ์ และมหาวิทยาลัย ด้านการแปรรูปและเพิ่มมูลค่าสินค้า

ผลการดำเนินงานของปีงบประมาณ 2560 (เพิ่มเติม) และปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 มีการดำเนินการปรับเปลี่ยนหรือปฏิรูปภาคการเกษตร นำพื้นที่ปลูกพืชเศรษฐกิจมาทำการผสมผสาน ตามหลักศาสตร์พระราชา แปลงที่เข้าร่วมโครงการปี 60 เพิ่มเติม พบว่าเกษตรกรมีรายได้จากการปรับพื้นที่มาปลูกไม้ผล พืชผัก พืชอาหาร เป็นรายได้เสริม ทั้งรายวัน รายสัปดาห์ รายเดือน เสริมจากการผลิตพืชหลัก (ข้าว มันสำปะหลัง)

เสนอแนะว่า ควรส่งเสริมเกษตรกรรมยั่งยืน เพื่อความมั่นคงทางอาหารและเกิดรายได้เสริม ยุงกลุ่มเป้าหมายเกษตรกรทั่วไป และควรส่งเสริมการยกระดับสินค้ากับกลุ่มเกษตรกรที่ต้องการปรับตัวเข้าสู่การเป็นผู้ประกอบการ

☞ ปัญหาและอุปสรรค

(1) เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการปีงบประมาณ 60 – 62 ด้านข้าวพบว่าส่วนใหญ่ยังส่งผลผลิตเข้าโรงสี ทำให้ไม่สามารถกำหนดราคาสินค้าได้

(2) มีการส่งเสริมการแปรรูปข้าวสาร พบว่าเกษตรกรไม่ได้ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง และไม่มีความสามารถดำเนินการด้านตลาด เนื่องจากขาดการบริหารจัดการด้านการรวบรวมผลผลิต ไม่สามารถกำหนดราคาตลาดช่วงที่ตลาดข้าวเปลือกราคาถูกจะทำการแปรรูป ช่วงข้าวเปลือกราคาสูงมาจำหน่ายให้โรงสี ต่างคนต่างขาย

(3) ครุภัณฑ์ไม่มีการใช้อย่างคุ้มค่า จึงแก้ไขโดยจัดสรรให้กับกลุ่มเกษตรกรอื่นมาใช้ประโยชน์แทนกลุ่มเดิมที่เป็นเป้าหมาย

(4) ปัญหาการโอนรับทรัพย์สินของกลุ่มจังหวัด ระหว่างกรม – กลุ่มจังหวัด ยังไม่มีความชัดเจน ทำให้หน่วยงานที่รับผิดชอบไม่สามารถรับโอนได้

(5) เจ้าหน้าที่ยังขาดความรู้ความสามารถในการออกแบบหรือกำหนดการประเมินผลโครงการ แบบการติดตามผล ความก้าวหน้า และการวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ของโครงการ

(6) หน่วยงาน เช่น สภาเกษตรจังหวัด ไม่สามารถของบประมาณของกลุ่มจังหวัดได้โดยตรง แต่สามารถเสนอแนวคิดได้

(7) ปัญหาการจัดซื้อจัดจ้าง เจ้าหน้าที่ยังขาดความรู้ความเข้าใจ ทำให้เกิดข้อผิดพลาด และต้องแก้ไขทำให้เกิดความล่าช้า

(8) การจัดทำแผนความต้องการของประชาชนในพื้นที่เป็นไปได้ยาก เนื่องจากระยะเวลา บุคลากร และความซ้ำซ้อนกับการดำเนินงานของท้องถิ่น

(9) การปรับปรุงพัฒนาแหล่งน้ำ พื้นที่ไม่เอื้อต่อการดำเนินโครงการ เช่น ฝนตกน้ำท่วมไม่สามารถเข้าพื้นที่ได้ ส่งผลให้โครงการไม่สามารถดำเนินการให้เป็นไปตามแผนงานที่กำหนด

☞ ปัญหาและความต้องการของประชาชน

(1) ปัญหาด้านแหล่งน้ำที่ไม่เพียงพอของเกษตรกร ที่ดินทำกิน

(2) ผลิตสินค้า และมีตลาดที่เป็นธรรม การเชื่อมโยงกับผลผลิตภาคเอกชน

(3) เกษตรกรที่สามารถปรับตัว เช่น Smart Farmer และ Young Smart Farmer ต้องการยกระดับมาตรฐานของสินค้า

(4) การแปรรูปเพิ่มมูลค่าสินค้า เชื่อมโยงกับตลาดภาคเอกชนและตลาด Modern trade เพื่อเข้าสู่การเป็นผู้ประกอบการภาคเกษตร

(5) การขอสนับสนุนด้านพลังงานแสงอาทิตย์ เช่น ระบบสูบน้ำพลังงานแสงอาทิตย์ โรงอบพลังงานแสงอาทิตย์

<u>ด้านปศุสัตว์</u>

☞ ผลการดำเนินงาน

ผลการดำเนินงานที่ผ่านมา มีการปรับปรุงพันธุ์โคให้ดีขึ้น (เนื้อเยอะ นมเยอะ โตไว) สนับสนุนการเลี้ยงโคอยู่กับที่เป็นหลักแหล่ง เพื่อลดต้นทุน ส่งผลให้กลุ่มจังหวัดมีโคเนื้อมากที่สุดในประเทศ

☞ ปัญหาและอุปสรรค

(1) ขาดความรู้และประสบการณ์เรื่องการจัดซื้อจัดจ้าง เช่น การจ้างที่ปรึกษา เป็นต้น และวิธีการติดตามประเมินผล ยังไม่ดีเท่าที่ควร ไม่สามารถตอบเป้าหมายตัวชี้วัดได้อย่างชัดเจน ความต้องการของประชาชน

(2) ปัญหาจากการสถานการณ์เชื้อไวรัสโคโรน่า 2019 ทำให้การฝึกอบรมไม่สามารถรวมเป็นกลุ่มใหญ่มาก

(3) งบประมาณที่ได้รับจัดสรร จัดสรรให้ล่าช้า

☞ ปัญหาและความต้องการของประชาชน

ต้องการครุภัณฑ์การเกษตร และต้องการพัฒนาองค์ความรู้เกี่ยวกับการจำอาหารสัตว์ เพื่อลดต้นทุนในการเลี้ยงดู

<u>ด้านโครงสร้างพื้นฐาน(ถนน)</u>

☞ ผลการดำเนินงาน

โครงการโดยส่วนใหญ่เป็นการขยายถนนเพื่อแก้ปัญหาการจราจร และซ่อมสร้างถนนเพื่ออำนวยความสะดวกด้านการคมนาคมขนส่งแก่ประชาชนในพื้นที่ ซึ่งโครงการทั้งหมายมีการรับฟังความคิดเห็นรับทราบปัญหาความต้องการของประชาชน

☞ ปัญหาและอุปสรรค

โครงการที่เสนอส่วนใหญ่ในพื้นที่ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ที่เกิดขีดความสามารถขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งสำนักงบประมาณไม่เห็นชอบให้ดำเนินการ

☞ ปัญหาและความต้องการของประชาชน

ประชาชนต้องการงบประมาณให้ต่อเนื่อง ตลอดสายทางทุกปี เนื่องจากคุ้มค่าในการเดินทางสัญจรไป – มา โดยสะดวก รวดเร็ว และปลอดภัย

<u>ด้านท่องเที่ยว</u>

☞ ปัญหาและอุปสรรค

(1) การท่องเที่ยวได้รับกระทบอย่างมากเนื่องจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 มีนักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยวในปริมาณน้อยลง ส่งผลให้รายได้จากการท่องเที่ยวลดลงอย่างมาก

ผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวต้องปิดกิจการ ภาคแรงงานด้านการท่องเที่ยวไม่สามารถขับเคลื่อนต่อไปได้ เกิดปัญหาว่างงาน

(2) การโอนเงินจัดสรรงบประมาณมีความล่าช้า ไม่สามารถจัดอบรมสัมมนาได้ทันตามแผนการปฏิบัติงาน

☞ ปัญหาและความต้องการของประชาชน

ผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยว คือ อยากให้ภาครัฐสนับสนุนให้มีกิจกรรมการท่องเที่ยวเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจ เพื่อให้ห่วงโซ่อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวขับเคลื่อนต่อไปได้

<u>ด้านไหม</u>

☞ ผลการดำเนินงาน

มีการปลูกหม่อนเลี้ยงไหม แปรรูปดักแด้ เป็นผลิตภัณฑ์อาหาร อาทิเช่น น้ำพริกดักแด้ โปรตีน เป็นต้น มีการนำไหมไปผลิตผ้าไหมจำหน่าย และมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ถ่ายทอดองค์ความรู้ระหว่างชุมชน ซึ่งจะเห็นได้ว่า หม่อนไหม ได้สร้างงาน สร้างอาชีพ สร้างรายได้ ให้แก่ประชาชนในชุมชน

☞ปัญหาและอุปสรรค

กำลังการผลิตไหมไม่เพียงพอต่อความต้องการ ขาดการบูรณาการของงบประมาณ งบประมาณมาไม่พร้อมกัน ส่งผลให้การดำเนินงานไม่ต่อเนื่อง ขาดการเชื่อมโยงบูรณาการระหว่างจังหวัดในกลุ่มจังหวัด โดยแต่ละจังหวัดควรกำหนดให้มีกลุ่มเป้าหมายเดียวกัน เพื่อสามารถวัดผลได้อย่างมีประสิทธิภาพ

<u>ด้านสังคม</u>

☞ ผลการดำเนินงาน

ได้จัดทำโครงการที่มุ่งพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนทุกช่วงวัย ไม่ว่าจะเป็นการพัฒนาสติปัญญาของเด็กปฐมวัยและวัยเรียน ทั้งทักษะด้าน IQ และ EQ โดยฝึกให้เด็กมีทักษะในการพึ่งพาตนเอง สามารถหารายได้ได้ด้วยตนเอง การพัฒนาการใช้ชีวิตของวัยสูงอายุให้สามารถช่วยเหลือพึ่งพาตนเองได้ ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินโครงการ คือ แผนงานโครงการไม่สามารถดำเนินการได้ตามแผนที่กำหนดไว้

☞ปัญหาและอุปสรรค

(1) เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อีกทั้งระเบียบหลักเกณฑ์ของระบบงบประมาณ ขาดการบูรณาการให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

(2) ข้อมูลการจัดทำแผนไม่สมบูรณ์ ไม่ใช่ข้อมูลที่ได้มาจากหน่วยงานหรือบุคคล ทำให้ข้อมูลไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน การทำแผนจึงไม่สอดคล้องกับการดำเนินงาน ทำให้การทำงานไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ

(3) กลุ่มเป้าหมายไม่ได้เข้ามามีส่วนร่วมให้ข้อมูลความต้องการ ส่วนใหญ่จะได้ข้อมูลจากการประชาคมของผู้นำชุมชน/เครือข่าย

1.6.2 การวัดระดับการพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1

กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ได้วิเคราะห์ประเด็นการพัฒนาที่สำคัญของกลุ่มจังหวัดฯ ได้แก่ ขนาดและอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจ แรงงาน และการท่องเที่ยว ปรากฏตามข้อมูลตัวชี้วัดการพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ที่สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติกำหนด ตามกราฟที่ 68 – 69 และตารางที่ 145 – 146 ข้างท้ายนี้

กราฟที่ 68 : ผลการพัฒนาตามประเด็นการพัฒนาที่สำคัญของกลุ่มจังหวัด

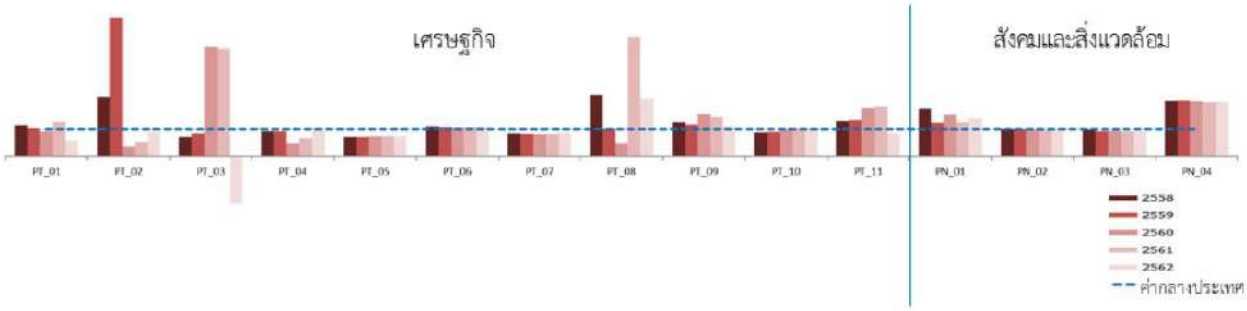

กราฟที่ 69 : ผลการพัฒนาตามประเด็นการพัฒนาที่สำคัญของกลุ่มจังหวัด

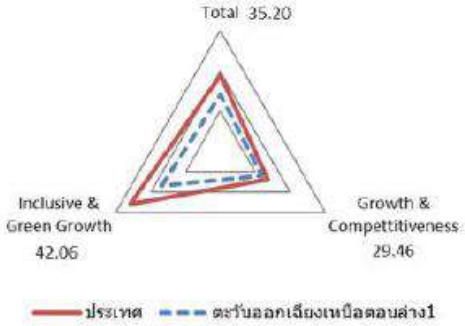

ตารางที่ 145 : ผลการพัฒนาตามมิติการพัฒนาของกลุ่มจังหวัด

มิติการพัฒนา	ค่ากลางประเทศ					กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1				
	2559	2560	2561	2562	2563	2559	2560	2561	2562	2563
ภาพรวม	47.51	50.41	52.25	53.62	48.95	35.82	37.57	38.06	41.53	37.88
ด้านเศรษฐกิจ (Growth & Competitiveness)	49.69	50.38	51.55	46.88	35.15	46.75	47.12	49.50	44.08	33.22
ด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม (Inclusive & Green Growth)	50.32	51.15	51.37	50.67	49.91	56.83	50.62	56.30	51.91	41.37

หมายเหตุ : * ตัวชี้วัดที่มีการผกผันข้อมูล
** ตัวชี้วัดที่เป็นข้อมูลปีเว้นปี มีข้อมูลปี 2560 ปี 2562

ตารางที่ 146 : ผลการพัฒนาตามมิติการพัฒนาของกลุ่มจังหวัด

ตัวชี้วัด	ค่ากลางประเทศ					กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1				
	2559	2560	2561	2562	2563	2559	2560	2561	2562	2563
ด้านเศรษฐกิจ (Growth & Competitiveness)										
PC_GC_01 อัตราการขยายตัวมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมกลุ่มจังหวัด (ร้อยละ)	3.16	3.85	3.94	0.34	-3.72	3.24	3.58	5.14	0.11	-1.24
PC_GC_02 อัตราการขยายตัวภาคเกษตร (ร้อยละ)	0.04	4.95	6.06	-3.48	-1.88	1.21	1.87	4.62	-3.55	-1.65
PC_GC_03 อัตราการขยายตัวภาคอุตสาหกรรม (ร้อยละ)	3.46	2.20	2.52	-0.06	-4.88	2.94	8.73	10.74	-0.71	-5.16
PC_GC_04 อัตราการขยายตัวภาคบริการ (ร้อยละ)	4.52	4.12	3.75	1.98	-0.55	4.17	1.93	2.73	1.80	0.69
PC_GC_05 มูลค่าผลิตภัณฑ์กลุ่มจังหวัดเฉลี่ยต่อหัว (บาท/คน)	115,017	120,325	129,083	131,207	123,356	82,504	86,576	91,831	93,668	93,756

ตัวชี้วัด	ค่ากลางประเทศ					กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1				
	2559	2560	2561	2562	2563	2559	2560	2561	2562	2563
ด้านเศรษฐกิจ (Growth & Competitiveness)										
PC_GC_06 สัมประสิทธิ์การกระจายรายได้กลุ่มจังหวัด *, **	0.414	0.426	0.418	0.414	0.416	0.446	0.450	0.453	0.456	0.459
PC_GC_07 ผลิตภาพแรงงาน (บาท/คน)	119,869	126,037	130,375	133,429	127,418	99,709	102,710	108,529	117,003	112,267
PC_GC_08 อัตราการขยายตัวผลิตภาพแรงงาน (ร้อยละ)	3.01	6.28	1.31	3.25	-3.76	3.02	3.01	5.67	6.81	-2.73
PC_GC_09 อัตราการว่างงาน (ร้อยละ)*	0.99	1.09	0.96	0.94	1.49	1.14	1.65	1.37	1.05	2.07
PC_GC_10 รายได้การท่องเที่ยว (ล้านบาท)	26,465	30,293	34,295	34,881	16,278	23,854	29,209	34,181	34,819	16,926
PC_GC_11 อัตราการขยายตัวรายได้การท่องเที่ยว (ร้อยละ)	8.05	12.95	9.38	2.16	-54.19	10.77	22.45	17.02	1.87	-51.39
ด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม (Inclusive & Green Growth)										
PC_IGG_1 ร้อยละประชากรที่อยู่ใต้เส้นความยากจน (ร้อยละ)*	9.72	8.96	12.80	7.73	7.38	11.82	13.48	15.75	10.82	16.00
PC_IGG_2 จำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยประชากรไทยอายุ 15 – 59 ปี (ปี)	8.74	8.90	8.93	9.01	9.22	8.54	8.64	8.65	8.89	9.09
PC_IGG_3 ร้อยละของประชากรที่เข้าถึงอินเตอร์เน็ต (ร้อยละ)	40.62	45.35	49.85	60.67	75.19	37.82	43.01	46.46	56.36	66.79
PC_IGG_4 ปริมาณขยะใน	1,161	1,152	1,196	1,196	1,054	2,354	2,298	2,338	2,371	2,219

ตัวชี้วัด	ค่ากลางประเทศ					กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1				
	2559	2560	2561	2562	2563	2559	2560	2561	2562	2563
กลุ่มจังหวัด (พันตัน)*										

จากกราฟและข้อมูลดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่า

<u>ด้านเศรษฐกิจ</u>

1) ปี พ.ศ. 2563 อัตราการขยายตัวของมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ขยายตัวในอัตราที่ต่ำกว่าปีก่อนอยู่ที่ร้อยละ -1.24 เทียบกับปีก่อนหน้าขยายตัวอยู่ที่ร้อยละ 0.11 แต่มากกว่าค่ากลางของประเทศซึ่งอยู่ที่ร้อยละ -3.72

2) อัตราการขยายตัวของภาคเกษตรกลุ่มจังหวัดฯ หดตัวลงอยู่ที่ร้อยละ -1.65 มากกว่าค่ากลางของประเทศซึ่งมีอัตราการขยายตัวอยู่ที่ร้อยละ -1.88 เทียบกับปีก่อนที่มีอัตราการขยายตัวอยู่ที่ร้อยละ -3.55 ในขณะที่ค่ากลางของประเทศอยู่ที่ร้อยละ -3.48 ถึงแม้ว่าอาชีพส่วนใหญ่ของกลุ่มจังหวัดฯ จะเป็นอาชีพเกษตรกรรม แต่เนื่องจากราคาผลผลิตทางเกษตรตกต่ำ ส่งผลต่อมูลค่าภาคเกษตรด้วย

3) อัตราการขยายตัวของภาคอุตสาหกรรมกลุ่มจังหวัดฯ หดตัวลงอยู่ที่ร้อยละ -5.16 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้าที่มีการขยายตัวร้อยละ -0.71 และเมื่อปี 61 ขยายตัวสูงถึงร้อยละ 10.74 และน้อยกว่าค่ากลางของประเทศ ซึ่งอยู่ที่ร้อยละ -4.88 ถึงแม้กลุ่มจังหวัดฯ จะเป็นแหล่งที่ตั้งของอุตสาหกรรมและการบริการของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ แต่เนื่องจากผลกระทบนอกเหนือจากความขัดแย้งทางการค้าระหว่างสหรัฐอเมริกาและจีน ยังมีผลกระทบจากการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสของโคโรน่า 2019 ทำให้เศรษฐกิจชะลอตัว และภาคการส่งออกก็หดตัวตาม

4) อัตราการขยายตัวของภาคการบริการ หดตัวลงจากปีก่อนหน้า อยู่ที่ร้อยละ 0.69 แต่สูงกว่าค่ากลางของประเทศ ซึ่งมีอัตราการขยายตัวอยู่ที่ร้อยละ -0.55 เนื่องจากผลกระทบจากการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสของโคโรน่า 2019 ที่ทำให้ภาคบริการและการท่องเที่ยวหยุดชะงัก ด้วยมาตรการการล็อคดาวน์เพื่อยับยั้งการแพร่ระบาดของโรค

5) มูลค่าผลิตภัณฑ์กลุ่มจังหวัดเฉลี่ยต่อหัว มีมูลค่า 93,756 บาท/คน มากกว่าปีก่อนที่มีมูลค่า 93,756 บาท/คน แต่น้อยกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ ที่มีค่าเฉลี่ย 123,356 บาท/คน

6) สัมประสิทธิ์การกระจายรายได้ของกลุ่มจังหวัด หรือค่าความไม่เสมอภาคของรายได้ มีค่าสูงกว่าค่ากลางของประเทศ โดยอยู่ที่ 0.459 ค่ากลางประเทศอยู่ที่ 0.416

7) ผลิตภาพแรงงาน มีมูลค่า 112,267 บาท/คน น้อยกว่าค่ากลางของประเทศที่มีมูลค่า 127,418 บาท/คน และมีค่าต่ำกว่าปีก่อนหน้า ซึ่งมีมูลค่า 117,003 บาท/คน คิดเป็นร้อยละ -2.73 ของปีก่อนหน้า ซึ่งมีอัตราการขยายตัวที่สูงกว่าค่ากลางประเทศซึ่งมีอัตราการขยายตัวที่ร้อยละ -3.76 แสดงให้เห็นว่าแรงงานมีความสามารถในการผลิตสูงขึ้น

8) อัตราการว่างงาน ร้อยละ 2.07 สูงกว่าค่ากลางของประเทศที่มีค่าร้อยละ 1.49 แต่เมื่อเทียบกับปีก่อนมีอัตราการว่างงานลดลง

9) รายได้การท่องเที่ยว มีมูลค่า 16,926 ล้านบาท มากกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศเล็กน้อย ที่มีมูลค่า 16,278 ล้านบาท แต่น้อยกว่าปีก่อนหน้า 34,819 ล้านบาท คิดเป็นอัตราการขยายตัวอยู่ที่ร้อยละ -51.39 หดตัวลงจากปีก่อนหน้าที่มีอัตราการขยายตัวอยู่ที่ 1.87 เนื่องจากสถานการณ์แพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรน่า 2019 ที่มีมาตรการล็อคดาวน์ และจำกัดการเดินทางระหว่างประเทศ ทำให้ไม่มีนักท่องเที่ยวจากต่างชาติเข้ามา ร่วมทั้งนักท่องเที่ยวในประเทศก็น้อยลงจากมาตรการการป้องการการแพร่ระบาดดังกล่าวด้วย

<u>ด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม</u>

10) ร้อยละประชากรที่อยู่ใต้เส้นความยากจนของกลุ่มจังหวัดมีจำนวนเพิ่มขึ้น อยู่ที่ร้อยละ 16.00 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้าที่มีจำนวนร้อยละ 10.82 เนื่องจากเศรษฐกิจที่หยุดชะงักจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

11) จำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยประชากรไทยอายุ 15 – 59 ปี มีมากขึ้นเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า โดยอยู่ที่ 9.09 ปี แต่ยังน้อยกว่าค่ากลางของประเทศซึ่งอยู่ที่ 9.22 ปี

12) ร้อยละของประชาชนที่เข้าถึงอินเตอร์เน็ตเพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้า โดยมีจำนวนร้อยละ 66.79 แต่น้อยกล่าวค่ากลางของประเทศ ที่มีจำนวนร้อยละ 75.19

13) ปริมาณขยะในกลุ่มจังหวัดมีจำนวนเพิ่มขึ้น โดยมีปริมาณอยู่ที่ 2,219 พันตัน มากกว่าค่ากลางของประเทศ ที่มีจำนวน 1,054 พันตัน

1.6.3 ผลการเบิกจ่ายโครงการตามแผนปฏิบัติราชการประจำปีของกลุ่มจังหวัดประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

พระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2567 กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ได้รับการจัดสรรงบประมาณ จำนวน 4 โครงการ1 งบบริหารงบประมาณ 303,337,200 บาท เป็นงบดำเนินงาน 10,337,200 บาท คิดเป็นร้อยละ 3.41 งบลงทุน จำนวน 288,000,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 94.94 งบรายจ่ายอื่น จำนวน 5,000,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 1.65

ผลการดำเนินงานในภาพรวม มีผลการเบิกจ่ายรวม 10,696,424.37 บาท คิดเป็นร้อยละ 3.53 ดังนี้

ตารางที่ 147 : ผลการเบิกจ่ายข้อมูลจากกรมบัญชีกลาง ณ วันที่ 12 กรกฎาคม 2567 ผลการเบิกจ่าย อยู่ลำดับที่ 10 จาก 18 กลุ่มจังหวัด

หมวด	งบประมาณหลังโอนเปลี่ยนแปลง	ใช้จ่าย (PO+เบิกจ่าย+สำรองมีหนี้)	เบิกจ่าย	ร้อยละ
ลงทุน	288,000,000	115,009,176.75	6,983,101.33	2.42
ดำเนินงาน+รายจ่ายอื่น	15,337,200	3,816,273.04	3,713,323.04	24.21
รวมทั้งสิ้น	**303,337,200**	**118,825,449.79**	**10,696,424.37**	**3.53**

ตารางที่ 148 : เปรียบเทียบเป้าหมายและผลการเบิกจ่ายของกลุ่มจังหวัดฯ

หน่วย : ร้อยละ

หมวด	แผลการเบิกจ่าย (เป้าหมายของรัฐบาล) ไตรมาสที่ 4	ผลการเบิกจ่ายของกลุ่มจังหวัด	ต่ำ/สูง กว่าแผน
งบลงทุน	75	2.42	ต่ำกว่าแผน
ดำเนินงาน+รายจ่ายอื่น	98	24.21	ต่ำกว่า
รวมทั้งสิ้น	**93**	**3.53**	**ต่ำกว่า**

ปัญหา/อุปสรรค ต่อการดำเนินงานและเบิกจ่าย ดังนี้

1. งบประมาณของกลุ่มจังหวัด ส่วนใหญ่เป็นงบลงทุน ถึงร้อยละ 94.94 ซึ่งเมื่อยังไม่ก่อหนี้ก็จะไม่มีการเบิกจ่าย งานแหล่งน้ำ แบ่งงานออกเป็น 2 ลักษณะ คือ งานจ้างเหมา และงานดำเนินการเอง ซึ่งงานดำเนินการเองจะเบิกจ่ายเป็นวัสดุ ค่าแรงงาน และเบิกจ่ายในลักษณะงบดำเนินงาน ยอดการเบิกจ่ายจะทยอยเบิกจ่ายไปจนกว่าจะดำเนินการแล้วเสร็จ

2. พระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ประกาศใช้ในวันที่ 25 เมษายน 2567 ซึ่งเข้าสู่ไตรมาสที่ 3 ทำให้การดำเนินงานล่าช้า

แนวทางการแก้ไข

1. กลุ่มจังหวัด ฯ ได้มีหนังสือแจ้งให้จังหวัดกำชับหน่วยงานที่รับผิดชอบโครงการตามแผนปฏิบัติราชการประจำปีของกลุ่มจังหวัด ฯ ได้เร่งรัดการก่อหนี้ผูกพัน การดำเนินโครงการ และการเบิกจ่ายให้เป็นไปตามที่กระทรวงการคลัง/รัฐบาลกำหนด

2. กลุ่มจังหวัดฯ กำหนดแผนการกำกับติดตาม ดังนี้

- แจ้งจังหวัดในกลุ่มจังหวัดฯ ให้รายงานผลการเบิกจ่ายลงในแบบฟอร์มที่กลุ่มจังหวัดออกแบบ รายงานให้กลุ่มจังหวัดทราบทุกวันที่ 1 และ 15 ของเดือน จนกว่าจะดำเนินการและเบิกจ่ายแล้วเสร็จ
- การประชุมคณะกรรมการบริหารงานกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ (ก.บ.ก.) ได้มีการนำเสนอผลความก้าวหน้าการดำเนินงาน ทุกครั้ง หรือการประชุมใดที่กลุ่มจังหวัด ฯ ได้เข้าร่วมประชุมกับจังหวัด หรือส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง ก็ได้ขอความร่วมมือให้เร่งรัดการดำเนินโครงการ และการเบิกจ่ายด้วยทุกครั้ง

3. กลุ่มจังหวัดฯ แต่งตั้งคณะอนุกรรมการติดตามและประเมินผลโครงการตามแผนปฏิบัติราชการประจำปีของกลุ่มจังหวัดฯ เพื่อติดตามผลการดำเนินงาน การเบิกจ่าย ปัญหาอุปสรรค และเสนอแนวทางแก้ไขให้กับหน่วยดำเนินโครงการ

4. กำหนดให้หน่วยดำเนินงานรายงานผลการดำเนินงานทั้งในด้านของการเบิกจ่ายตามที่กำหนดข้างต้นและนอกจากนี้ยังมีการรายงานผลสัมฤทธิ์รายโครงการ และการรายงานในระบบติดตามประเมินผล (e-Menscr) ซึ่งเป็นการรายงานในระบบอิเล็กทรอนิกส์ให้เป็นปัจจุบันทุกไตรมาส

บทวิเคราะห์

กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1
(นครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ สุรินทร์)

2.1 บทวิเคราะห์

กระบวนการในการจัดทำแผนพัฒนาระยะ 5 ปี กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ได้มีการนำยุทธศาสตร์และนโยบายที่เกี่ยวข้องมาเชื่อมโยงการทำงานเพื่อเชื่อมโยงให้มีความสอดคล้องหรือขานรับนโยบายไปสู่การปฏิบัติและบริบทที่เกี่ยวข้องทั้งระดับชาติ ระดับภาค และระดับโลก ได้แก่ ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ผ.ศ. 2560 – 2579) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ร่างแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 ร่างแผนพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (พ.ศ. 2566 - 2570) นโยบายรัฐบาล รวมทั้งยุทธศาสตร์ของภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง เช่นหอการค้าและสภาอุตสาหกรรม เป็นต้น โดยจะวิเคราะห์นโยบาย ยุทธศาสตร์ระดับต่างๆ ที่มีผลกระทบต่อการพัฒนากลุ่มจังหวัด กระแสโลกหรือแนวโน้มขนาดใหญ่ (ปัจจัยภายนอก) โดยทำการวิเคราะห์ตนเองด้วย SWOT Analysis วิเคราะห์จากระบบฐานข้อมูลผ่านเครื่องวัดระดับการพัฒนา Benchmark (ปัจจัยภายใน) และการกำหนด Value chain ในแต่ละด้านเพื่อกำหนดทิศทางการจัดทำโครงการตามแผนพัฒนากลุ่มจังหวัด ดังนี้

2.1.1 แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงระดับโลก (Global Megatrends)

ที่มา สภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

"Megatrends" คือแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญของโลกในมิติต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นสังคม เศรษฐกิจ การเมือง สิ่งแวดล้อม และเทคโนโลยี ซึ่งส่งผลกระทบอย่างสำคัญต่อมนุษย์ ปัจจุบันโลกเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ซึ่งในปี 2021 หรือปี พ.ศ. 2564 มีทิศทาง ดังนี้

<u>ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี</u> ซึ่งประเทศไทยเข้าสู่การปฏิวัติอุตสาหกรรมครั้งที่ 4 ซึ่งมีการผสานเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ากับเทคโนโลยีชีวภาพและกายภาพ ส่งผลกระทบอย่างกว้างขวางต่อวิธีการทำงาน และปฏิสัมพันธ์ระหว่างคน

- Platform Economy & Sharing Economy ทำให้เกิดการทำงานรูปแบบใหม่ สร้างโอกาสให้รายย่อยและผู้ที่อยู่ในพื้นที่ห่างไกล เช่น การขายสินค้าผ่านแอฟพลิเคชั่น ที่มีระบบจัดการแยกหมวดหมู่สินค้า ระบบการซื้อขาย การจ่ายเงิน การบริการจัดส่งโดยเชื่อมกับบริษัทขนส่งสินค้า ระบบการให้บริการการร้องเรียน การร้องทุกข์ การคืน หรือการจองที่พักแรมผ่านเว็บไซต์ของตัวแทน การเปิดบ้านให้นักเดินทางเช่าพักรายวัน

- Big DATA Analytics ข้อมูลเป็นเครื่องมือสำคัญในการปฏิวัติอุตสาหกรรมครั้งที่สี่ ด้วยการวิเคราะห์ข้อมูล พิจารณาอัตราการเปลี่ยนแปลง เพื่อวิเคราะห์ในเชิงการตลาด ความเป็นไปได้ประกอบการทำธุรกิจ หรือพัฒนาสินค้าและบริการ

- AI & Automation นำเทคโนโลยีมาทดแทนแรงงานในงานที่ไม่ซับซ้อน หรือสาขางานที่มีความเสี่ยงที่เทคโนโลยีจะเข้ามาแทนที่มนุษย์ เช่น อุตสาหกรรมยานยนตร์ อิเล็กทรอนิกส์ การเกษตร ร้านอาหาร ร้านค้า แต่ทั้งนี้มนุษย์สามารถเรียนรู้และควบคุมระบบของเครื่องจักรได้

โอกาส : การพัฒนาเทคโนโลยีทางกายภาพ ชีวภาพ การผลิตแบตเตอรี่ วัสดุคอมพิวเตอร์ นาโนเทคโนโลยี	อุปสรรค/ความเสี่ยง : กระทบต่อการว่างงานของแรงงานทักษะต่ำ เกิดความเหลื่อมล้ำทั้งรายได้ การเข้าถึงสวัสดิการ การแข่งขันทางธุรกิจ ความเสี่ยงภัยคุกคามทางไซเบอร์ เพิ่มขึ้นตามการใช้งานเทคโนโลยีดิจิ ทัลของประชากร

<u>การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากร</u>

องค์การสหประชาติได้คาดการณ์ว่าประชากรโลกจะเพิ่มขึ้นมากกว่า 1 พันล้านคนภายในปี 2030 กับการเติบโตของตลาด และภายในปี 2050 องค์การสหประชาชาติประมาณการว่าร้อยละ 80 ของประชากรโลกที่มีอายุเกิน 60 ปีขึ้นไปจะอยู่ในประเทศกำลังพัฒนา โดยประเทศไทยมีสัดส่วนผู้สูงอายุที่มากขึ้น สวนทางกับวัยแรงงานที่ลดลง ไทยจะเข้าสู่สังคมสูงวัยอย่างสมบูรณ์ในปี พ.ศ. 2566 และคาดว่าจะเข้าสู่สังคมสูงวัยระดับสุดยอดภายในปี 2577 นอกจากนี้ สังคมเปลี่ยนแปลงทำให้คนมีการศึกษาแต่งงานน้อย มีจำนวนเด็กเกิดใหม่น้อยลง สิ่งนี้ส่งผลต่อธุรกิจรวมถึงผลผลิตที่ลดลง การมีส่วนร่วมของแรงงานน้อยลง คนรุ่นใหม่จะมีภาระมากขึ้นอันเป็นผลจากความคาดหวังจากผู้สูงอายุ

โอกาส : สร้างโอกาสใหม่จากสังคมสูงวัย เช่น บริการทางการแพทย์ ศูนย์พักพิง หรือหุ่นยนต์ดูแล	อุปสรรค/ความเสี่ยง : ขาดแคลนแรงงาน อัตราส่วนการพึ่งพิงผู้สูงอายุต่อวัยแรงงาน และค่าใช้จ่ายด้านสวัสดิการที่สูงขึ้น รวมถึงการขยายตัวของแรงงานต่างด้าว และสังคมพหุวัฒนธรรม

<u>อนาคตของงาน</u> งานบางประเภทจะสูญหายไปจากการทดแทนด้วยระบบอัตโนมัติ ร้อยละ 60 ของการประกอบอาชีพจะมีอย่างน้อยร้อยละ 30 ของงานถูกทดแทนด้วยเครื่องจักร งานประเภทที่มีความสำคัญมากขึ้นรูปแบบการทำงานมีความยืดหยุ่น และแรงงานนอกระบบจะเพิ่มขึ้น จากการจ้างงานที่มิใช่รูปแบบมาตรฐานและทำงานจากทุกที่ทุกเวลา โดยงานในลักษณะการทำซ้ำจะถูกทดแทนด้วยระบบอัตโนมัติ ขณะที่ความต้องการแรงงานที่มีทักษะด้านเทคโนโลยีเพิ่มขึ้น แรงงานจะต้องได้รับการพัฒนาทักษะใหม่ๆ

โอกาส : แรงงานต้องพัฒนาทักษะลักษณะใหม่ๆ เช่น ทักษะทางพฤติกรรม ทักษะด้านมนุษย์ การทำงานเป็นทีม	อุปสรรค/ความเสี่ยง : แรงงานเสี่ยงตกงาน เพราะจะถูกทดแทนด้วยระบบอัตโนมัติ ค่านิยมของประชากรรุ่นใหม่ที่ชอบทำงานอิสระส่งผลให้แรงงานไม่ได้รับความคุ้มครองตามระบบประกันสังคมมีจำนวนเพิ่มขึ้น

<u>การเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตและวัฒนธรรมทางสังคม</u>

ประชากร Gen Y (เกิดช่วง พ.ศ. 2523 - 2543) เติบโตมาพร้อมกับเทคโนโลยี มีการศึกษาสูงขึ้น และเป็นกำลังหลักในตลาดแรงงาน จะมีบทบาทเด่นในสังคม นำมาสู่การเปลี่ยนแปลงของวัฒนธรรมการใช้ชีวิต เช่น รูปแบบการทำงานที่ความยืดหยุ่น และมี Work Life Balance การย้ายถิ่นฐานมากขึ้น อัตราการเกิดลดลง

โอกาส : การจ้างงานมิใช่รูปแบบมาตรฐานมีแนวโน้มสูง อาทิ งานบนแพลตฟอร์มออนไลน์ งานจ้างเป็นครั้งคราว	อุปสรรค/ความเสี่ยง : ปัญหาสุขภาพจิตพบในทุกช่วงวัย ประชากรช่วงอายุ 25 – 29 ปี มีสัดส่วนการเสียชีวิตจากปัญหาสุขภาพจิตมากที่สุด อัตราการเกิดลดลงอย่างมีนัยสำคัญ จากแนวคิดครอบครัวเดี่ยว ความต้องการใช้ชีวิตคนเดียว ความสามารถในการพึ่งพาตนเองที่สูงขึ้น การศึกษาสูงขึ้น และการยอมรับเพศสภาพที่ไม่ตรงกับสถานะทางเพศ

<u>การขยายตัวของความเป็นเมือง</u> Urbanization ความเป็นเมือง เมืองใหญ่ในประเทศต่างๆ ที่มีการเจริญเติบโตและพัฒนาขึ้นมาอย่างรวดเร็ว จะขับเคลื่อนความก้าวหน้าในอนาคต ปี พ.ศ. 2551 ประชากรกว่าร้อยละ 50 ของโลกมีการอาศัยอยู่ในเมืองและจะเพิ่มขึ้นสูงกว่าร้อยละ 70 ภายใน 30 ปี ข้างหน้า

โอกาส : สร้างความเจริญให้กับเมือง โครงสร้างพื้นฐานและบริการสาธารณะขยายตัวตามประชากรที่ย้ายมาอาศัยแถบชานเมือง ไม่เว้นแม้แต่สถานที่ท่องเที่ยว ห้างสรรพสินค้า ออฟฟิศ และที่พักอาศัย จนส่งผลต่อการลงทุนสร้างระบบขนส่งสาธารณะเพิ่มขึ้นกว่า 50% เพื่อเชื่อมชานเมืองโดยรอบให้เข้าถึงใจกลางของเมืองอย่างง่ายดายและไร้ข้อจำกัด แนวคิดเกี่ยวกับการฟื้นฟูเมืองถูกนำกลับมาพูดใหม่อย่างกว้างขวางมากยิ่งขึ้น เช่น แนวคิดเมืองอัดแน่น (Compact City) แนวคิดเมืองอัจฉริยะ (Smart City) และแนวคิดการสร้างความสมดุลระหว่างแหล่งงานและที่อยู่อาศัย (Job and Housing Balance)	อุปสรรค/ความเสี่ยง : สำหรับประเทศไทยความเป็นเมืองยังไม่สูงเมื่อเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยโลก หน่วยงานและภาคีท้องถิ่นมีข้อจำกัดด้านศักยภาพ และ/หรือบทบาทในการพัฒนาพื้นที่ พื้นที่ยังเผชิญความท้าทายด้านการจัดการของเสียและการปล่อยมลพิษ การใช้ทรัพยากรของเมือง

<u>การดูแลรักษาสุขภาพและการรักษาพยาบาล</u> ความต้องการดูแลสุขภาพในเชิงป้องกันมีเพิ่ม ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีทางการแพทย์ที่ทันสมัย เป็นโอกาสในการพัฒนาสินค้าและบริการสุขภาพ ความได้เปรียบทางภูมิศาสตร์และความคุ้มค่าของการบริการทางการแพทย์ มูลค่าการท่องเที่ยวเชิงการแพทย์และสุขภาพ ประเทศไทยติดอันดับใน 20 ของโลก

โอกาส : การมีแนวโน้มความต้องการบริการทางการแพทย์และการดูแลสุขภาพที่เพิ่มขึ้น กระแสตระหนักในการดูแลสุขภาพเชิงป้องกัน เกิดกระแสอาหารเพื่อสุขภาพ การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ อุปกรณ์และบริการดูแลสุขภาพโดยใช้งานเทคโนโลยีใหม่ๆ	อุปสรรค/ความเสี่ยง : เกิดเป็นโอกาสและความท้าทายของระบบสาธารณสุขที่จัดการปัญหาความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงบริการสุขภาพ และการเพิ่มประสิทธิภาพในการรักษาพยาบาล

<u>การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ</u> อุณหภูมิโลกเพิ่มขึ้น 1.5 – 5.1องศาเซลเซียส ภายในปี 2643 ส่งผลให้เกิดคลื่นความร้อน ภัยแล้ง และพายุที่บ่อยและรุนแรง เกิดความเสียหายทางเศรษฐกิจ ภาคเกษตรที่เสียหายมากกว่าภาคการผลิตอื่นๆ จากการพึ่งพาสหภาพภูมิอากาศในการเพาะปลูก เกิดโรคอุบัติซ้ำ การสูญเสียทรัพยากรชายฝั่งจากระดับน้ำทะเลที่สูงขึ้น และการลดจำนวนของสิ่งมีชีวิตในทะเลจากอุณหภูมิน้ำทะเลที่เพิ่มขึ้นและภาวะน้ำทะเลเป็นกรด

<u>ความพยายามระกับโลกในการลดปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจก</u> มีหลายประเทศทั่วโลกกำลังตื่นตัวในการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก เพื่อควบคุมการเพิ่มขึ้นของอุณหภูมิโลกให้เป็นไปตามเป้าหมายของ Paris Agreement ซึ่งประเทศไทยเข้าร่วมเมื่อวันที่ 21 กันยายน 2559 โดยกำหนดเป้าหมายการปล่อยก๊าซเรือนกระจกให้ลดลงร้อยละ 20 จากการประมาณการในกรณีปกติ ภายในปี 2573

<u>พลังงานหมุนเวียนและยานยนตร์ไฟฟ้า</u> ต้นทุนของพลังงานหมุนเวียนลดต่ำลงมาใกล้เคียงกับพลังงานฟอสซิล และความก้าวหน้าของเทคโนโลยียานยนตร์ไฟฟ้า นำมาซึ่งโอกาสของไทยในด้านพลังงาน ซึ่งเทคโนโลยีทั้งสองจะเป็นโอกาสในการลดการพึ่งพาการนำเข้าเชื้อเพลิง และลดมลพิษทางอากาศ และการเป็นฐานการผลิตยานยนตร์สมัยใหม่

<u>แนวโน้มเศรษฐกิจการเมืองระหว่างประเทศ</u> การเจริญเติบโตอย่างก้าวกระโดดของจีนเพิ่มบทบาทในการกำหนดระเบียบโลก นำมาสู่แรงกดดันระหว่างจีน – สหรัฐอเมริกา แนวโน้มภูมิรัฐศาสตร์โลกยังขึ้นกับทิศทางของสหรัฐ ภายใต้การบริหารของไบเดน ที่มีแนวโน้ม ต่อต้านบทบาทของจีน การปกป้องความเป็นส่วนตัวและการผูกขาดในอุตสาหกรรมดิจิทัล ให้ความสำคัญกับนโยบายด้านสิ่งแวดล้อม ให้ความสำคัญกับความร่วมมือพหุภาคี และกลไกสถาบันระหว่างประเทศ

โอกาส : ตำแหน่งความสัมพันธ์ทั้งจีนและสหรัฐฯ ทำให้ไทยมีความท้าทายในการท้าทายในการกำหนดบทบาทความร่วมระหว่างประเทศ การหดตัวของ ห่วงโซ่มูลค่าโลก (GVCs) เป็นโอกาสที่ไทยควรไขว่คว้า ด้วยความได้เปรียบด้านตำแหน่งที่ตั้งเชิงยุทธศาสตร์ในภูมิภาค	อุปสรรค/ความเสี่ยง : การพึ่งพาทางเศรษฐกิจระหว่างกันลดลง อาจก่อให้เกิดความขัดแย้งทางการเมือง ส่งผลกระทบต่อกลไกความร่วมมือระหว่างประเทศ โดยความร่วมมือระหว่างประเทศที่มีขอบเขตแคบลง/มุ่งเน้นเฉพาะประเด็นอาจมีบทบาทเพิ่มมากขึ้น

ที่มา สภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ข้อมูลจากสถาบันอาหาร ธนาคารแห่งประเทศไทย กล่าวว่า เทรนด์สุขภาพที่น่าจับตามองในปีนี้ (ค.ศ. 2021) ล้วนเป็นผลกระทบที่เกิดจากการระบาดของเชื้อไวรัส ที่ทำให้คนใช้ชีวิตอย่างแวดระวังมากยิ่งขึ้น กลัวเชื้อโรคยิ่งขึ้น ในขณะเดียวกันผู้คนก็มองหากิจกรรมที่ช่วยบำบัดจิตใจและเติมเต็มสิ่งที่ขาดหายในช่วงเวลาที่ผ่านมา จึงเกิดเทรนด์ของอุตสาหกรรมอาหารทั้ง 9 อย่าง ดังนี้

1) Immunity Boosting กินเพื่อเสริมภูมิคุ้มกัน

แนวคิด : การระบาดของ COVID-19 ทำให้ผู้บริโภคเริ่มมองหาตัวช่วยเพื่อเสริมสร้างภูมิคุ้มกัน โดยเฉพาะผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนผสมของสารอาหารและแร่ธาตุที่ช่วยเพิ่มภูมิคุ้มกันให้ร่างกาย

ตัวอย่างแนวทางพัฒนาสินค้าและบริการ : Wellness Shots – น้ำผลไม้เข้มข้นแบบช็อต

Probiotics – เพิ่มลงในอาหาร เพื่อช่วยในเรื่องระบบการย่อย ที่พบได้บ่อย คือ กลุ่มสินค้าประเภท นมเปรี้ยว โยเกิร์ต กิมจิ และมิโสะ เป็นต้น

2) Personalized Nutrition โภชนาการเฉพาะบุคคล

แนวคิด : การออกแบบโภชนาการให้เหมาะสมกับร่างกายแบบเฉพาะบุคคล โดยคำนึงถึงการใช้ชีวิต สารอาหาร และสุขภาพ

ตัวอย่างแนวทางพัฒนาสินค้าและบริการ : Microbiome Data – เป็นการใช้ข้อมูลระดับพันธุกรรม เพื่อจัดอาหารในแบบ Personalized ซึ่งจะมุ่งเน้นในเรื่องของการไดเอตเป็นหลัก Biomarker Data – ใช้ข้อมูล Biomarkers ในเลือด นำไปวางแผนกำหนดอาหาร ยา การออกกำลังกาย และพฤติกรรม

3) Well-Mental Eating กินเพื่อสุขภาพจิตใจ

แนวคิด : โอกาสทางธุรกิจของกลุ่มผลิตภัณฑ์นี้ ส่วนใหญ่มักเป็นผลิตภัณฑ์ที่ใส่สารบางอย่างที่ช่วยลดความเสียหายจากอนุมูลอิสระและการอักเสบของสมอง หรือ การกินเพื่อช่วยส่งเสริมการทำงานของสารสื่อประสาท ทำให้การทำงานดีขึ้น

ตัวอย่างแนวทางพัฒนาสินค้าและบริการ : CBD-Infused – อาหารที่ผสมสารสกัดจากกัญชา มีสรรพคุณช่วยให้รู้สึกสงบและลดความวิตกกังวล

Probiotic – นอกจากช่วยสร้างภูมิคุ้มกันแล้วยังช่วยเรื่องสุขภาพจิตใจได้ด้วย โดยนำมาใช้ช่วยลดความเสี่ยงในการเป็นโรคซึมเศร้าได้

4) Gastronomy Tourism หรือ Food Tourism ท่องเที่ยวสายกิน

แนวคิด : อาหารถือเป็นแรงขับเคลื่อนสำคัญในการออกท่องเที่ยว ผลสำรวจระบุว่า นักท่องเที่ยวกว่า 53% เลือกสถานที่ท่องเที่ยวจากอาหารและเครื่องดื่ม

ตัวอย่างแนวทางพัฒนาสินค้าและบริการ : Food Festival – งานเทศกาลที่จะสร้างประสบการณ์ใหม่ ๆ ให้กับนักท่องเที่ยวได้ค้นพบวัฒนธรรมอาหารประจำท้องถิ่นนั้น ๆ

Meal-Sharing Platform – แพลตฟอร์มที่จะช่วยเติมเต็มการท่องเที่ยวด้วยมื้ออาหารในแบบพื้นถิ่น

5) Elderly Food อาหารการกินของวัยเก๋า

แนวคิด : ปัจจุบันโลกกำลังก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ ตลาดอาหารสำหรับผู้สูงอายุก็กำลังเติบโตควบคู่ไปด้วย ปี 2025 คาดการณ์ว่าตลาดอาหารสำหรับผู้สูงอายุจะขยายตัวขึ้นไปจนถึง 18,000 ล้านเหรียญสหรัฐฯ เพิ่มขึ้นจากปีปัจจุบันกว่า 25%

ตัวอย่างแนวทางพัฒนาสินค้าและบริการ : 3D Printed Food – ขึ้นรูปอาหารจากวัตถุดิบที่เป็นมิตรต่อการกลืนและการย่อยอาหารของผู้สูงอายุ แต่ยังให้รูปลักษณ์เหมือนกับอาหารปกติ

Elderly Snack – ขนมคบเคี้ยวที่ลดสารอาหารที่ส่งผลเสียต่อร่างกาย หรือ เพิ่มสารอาหารจำเป็นที่จะมีคุณประโยชน์ต่อสุขภาพเข้าไป

6) Shared Kitchen ครัวที่แชร์กันมากขึ้น

แนวคิด : ครัวกลางที่ให้บริการด้านอาหารรูปแบบใหม่ สร้างเครือข่ายธุรกิจ และลดค่าใช้จ่ายในการขยายธุรกิจ

ตัวอย่างแนวทางพัฒนาสินค้าและบริการ : Cloud Kitchen – เป็นการให้บริการเช่าพื้นที่ทำครัวและอุปกรณ์ทำครัวแบบอุตสาหกรรมเพื่อใช้ประกอบธุรกิจอาหาร

Co-Cooking Kitchen – พื้นที่สร้างสรรค์อาหารจานโปรด โดยรวบรวมกลุ่มของผู้สนใจด้านเดียวกัน มีโอกาสฝึกฝน ทดลอง และรังสรรค์จานอาหารใหม่ ๆ ร่วมกัน

7) Biodiverse Dining กินเพื่อความหลากหลายทางชีวภาพ

แนวคิด : จากผลสำรวจการบริโภคทั่วโลก ผู้บริโภคส่วนใหญ่ มักกินอาหารไม่ครบ 5 หมู่ ส่งผลให้ร่างกายและทรัพยากรเกิดความไม่สมดุล

ตัวอย่างแนวทางพัฒนาสินค้าและบริการ : Biodiverse Restaurant – ร้านอาหารแนวใหม่ที่ชูจุดยืนในการรักษาความหลากหลายและช่วยให้การกินของผู้บริโภคเกิดความสมดุลมากขึ้น

Supply Partnership – ร้านอาหารที่จับมือกับผู้ผลิตวัตถุดิบ ร่วมกันสร้างสรรค์เมนูที่มีความแปลกใหม่และหลากหลาย

8) Food Waste Rescue แก้ปัญหาขยะอาหาร

แนวคิด : อาหารที่รับประทานอยู่ในชีวิตประจำวัน สามารถสร้างขยะรวม ๆ แล้วได้มากถึง 1 ใน 3 ของอาหารที่ผลิตทั่วโลก โดยจะมีผลิตภัณฑ์อาหารราว 30-50% ที่ไม่ถูกกิน และส่วนใหญ่เป็นขยะอาหารที่เกิดจากครัวเรือนเป็นหลัก หากคำนวณเป็นมูลค่าทางการเงินแล้ว สูญเสียไปไม่น้อยกว่า 1 ล้านล้านดอลล่าร์สหรัฐ

ตัวอย่างแนวทางพัฒนาสินค้าและบริการ : Transform – การนำขยะอาหารที่เหลือใช้กลับมาปรุงอาหารอีกครั้ง ตัวอย่างเช่น การนำธัญพืชไปผลิตเบียร์ แต่ by product ที่เหลือจากกระบวนการผลิต ได้แก่ โปรตีน, ไฟเบอร์, ไมโครนิวเทรียน เหล่านี้สามารถนำมาผลิตเป็น Snack Bar ได้

Fertilizer – การนำขยะอาหารที่สามารถใช้ประโยชน์ได้ ไปทำเป็นปุ๋ยเพื่อใช้ในวงการเกษตรกรรม

9) Newtrition โภชนาการรูปโฉมใหม่

แนวคิด : ผู้คนเริ่มตระหนักในสวัสดิภาพสัตว์และภาวะการขาดแคลนอาหาร ทำให้เกิดโภชนาการรูปโฉมใหม่ คือการไม่บริโภคอาหารที่มาจากเนื้อสัตว์ เลือกบริโภคเฉพาะอาหารหรือผลิตภัณฑ์ที่มาจากผัก ผลไม้ และธัญพืชแบบ 100%

ตัวอย่างแนวทางพัฒนาสินค้าและบริการ :

Plant-based Meat – อาหารโปรตีนทางเลือกที่มีลักษณะคล้ายเนื้อสัตว์แต่ไม่ได้ผลิตจากเนื้อสัตว์

Bio-Based – ผลิตภัณฑ์ที่ใช้เทคโนโลยีทางชีวภาพเข้ามาช่วยในการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการผลิตเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะอย่าง เช่น ลดการเกิด Carbon Footprint เป็นต้น

จาก 9 เทรนด์ในข้างต้นจะเห็นได้ว่า ล้วนเป็นเทรนด์ที่เกี่ยวข้องกับ “อาหารเพื่อสุขภาพ” ที่ช่วยป้องกันหรือเยียวยาสุขภาพทั้งทางกายและจิตใจ รวมถึงการตระหนักถึงปัญหาสิ่งแวดล้อมรอบตัว หล่อหลอมให้ผู้บริโภคมีแนวคิดและการใช้ชีวิตที่เปลี่ยนแปลงไป

การแพร่ระบาดของ“โอมิครอน” เป็นปัจจัยลบต่อการท่องเที่ยวในปี พ.ศ. 2565 ซึ่งนักท่องเที่ยวต่างชาติอาจจะยังหวังพึ่งไม่ได้เต็มที่ และประเทศต่างๆต้องปรับมาตรการเปิดรับนักท่องเที่ยวแปรผันไปตามความผันผวนของสถานการณ์โควิด - 19 ส่งผลให้ตลาดการท่องเที่ยวจึงอยู่ในวงจำกัด การเที่ยวในประเทศจึงเป็นหัวหอกสำคัญ ซึ่งเทรนด์การเดินทางท่องเที่ยวปี 2565 เป็นดังนี้

NEO Tourism เป็นคำนิยามใหม่ของรูปแบบการท่องเที่ยวหลังยุคโรคระบาด เป็นการถอดบทเรียนจากสถานการณ์โควิด-19 ที่อุตสาหกรรมท่องเที่ยวจะก้าวข้ามจาก New Normal ไปสู่ Next Normal ซึ่งเป็นการท่องเที่ยวที่เน้นเรื่องความสะอาด สุขอนามัย และความยืดหยุ่นในการให้บริการมากขึ้น ดังนั้นเทรนด์นักท่องเที่ยวยุค Next Normal จะให้ความสำคัญ 3 ประเด็นในการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยว ได้แก่

1) Nature Seeking (ตามหาธรรมชาติ) เพราะยิ่งล็อกดาวน์ทำให้ธรรมชาติฟื้นฟู เมื่อเปิดประเทศคนจึงต้องการกลับไปใกล้ชิดธรรมชาติ และมองว่าธรรมชาติบำบัดจะช่วยคลายเครียด รู้สึกผ่อนคลาย

2) Hygieneaholic (ติดสะอาด) หากสถานการณ์ยังไม่คลี่คลาย นักท่องเที่ยวจะยังคงให้ความสำคัญเรื่องสุขอนามัยและความสะอาด สถานที่ท่องเที่ยว การให้บริการหรือที่พักที่มีมาตรการป้องกันโรคที่ดี จะตอบโจทย์ความต้องการและสร้างความมั่นใจให้นักท่องเที่ยวได้ดีกว่า ซึ่งมาตรฐานสุขอนามัยต้องเป็นระดับสากล ซึ่งไทยก็มีมาตรฐาน (Amazing Thailand Safety & Health Administration : SHA)

3) Flexi Needed (ต้องการความยืดหยุ่น) เพราะความไม่แน่นอนเรื่องโรคระบาด ทำให้นักท่องเที่ยวมองหาบริการที่มีการประกันความเสี่ยง รวมถึงต้องการทริปที่มีความยืดหยุ่นสูง โดยเฉพาะบริการที่ปรับเปลี่ยนได้ตามสถานการณ์ เช่น การยกเลิกที่พักเมื่อป่วยกะทันหัน ทำให้วางแผนการเดินทางปรับตัวไปตามสถานการณ์ได้

2.1.2 ยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ แผนแม่บทกระทรวง นโยบายรัฐบาล และยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง

➢ **ยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี**

ยุทธศาสตร์หลักของแผน 20 ปี

- ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง
- ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน
- ยุทธศาสตร์การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคน
- ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างโอกาสความเสมอภาคและเท่าเทียมกันทางสังคม
- ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
- ยุทธศาสตร์ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

ยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนากลุ่มจังหวัด	
ยุทธศาสตร์ที่ 2 การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	• การเกษตรสร้างมูลค่านำผลผลิตทางการเกษตรมาแปรรูปหรือเพิ่มมูลค่าผ่านขั้นตอนต่างๆ • สร้างความหลากหลายด้านการท่องเที่ยว พัฒนาการท่องเที่ยวแบบบูรณาการ • พัฒนาเศรษฐกิจบนพื้นฐานผู้ประกอบการยุคใหม่ สร้างและพัฒนาผู้ประกอบการยุคใหม่ที่มีความสามารถในการแข่งขันและมีอัตลักษณ์ชัดเจน • โครงสร้างพื้นฐาน เชื่อมไทย เชื่อมโลก

ยุทธศาสตร์ที่ 3 ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพมนุษย์	• การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต • การตระหนักถึงพหุปัญญาของมนุษย์ที่หลากหลาย • การเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดี
ยุทธศาสตร์ที่ 4 ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างและความเสมอภาคทางสังคม	• การลดความเหลื่อมล้ำ สร้างความเป็นธรรมในทุกมิติ • พัฒนาระบบบริการและระบบบริหารจัดการสุขภาพ • เสริมสร้างพลังทางสังคม • เพิ่มขีดความสามรถของชุมชนท้องถิ่นในการพัฒนา พึ่งตนเอง และการจัดการตนเอง
ยุทธศาสตร์ที่ 5 การสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม	• พัฒนาความมั่นคงน้ำ พลังงาน และเกษตรที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

➢ **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570)**

4 องค์ประกอบ–13 หมุดหมาย (milestone) ที่ไทยจะให้ความสำคัญในช่วงระยะเวลา 5 ปี นับจากนี้ ได้แก่

1. เศรษฐกิจมูลค่าสูงที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เกษตรมูลค่าสูง, ท่องเที่ยวเชิงคุณค่า, ยานยนต์ไฟฟ้า, การแพทย์ครบวงจร, ประตูการค้าและโลจิสติกส์, ดิจิทัล

2. สังคมแห่งโอกาสและความเสมอภาค SMEs, พื้นที่, ยากจนข้ามรุ่นและความคุ้มครองทางสังคม

3. วิถีชีวิตที่ยั่งยืน เศรษฐกิจหมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำ, การลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติ

4. ปัจจัยสนับสนุนการพลิกโฉมประเทศ กำลังคนสมรรถนะสูง, ภาครัฐสมรรถนะสูง

➢ **เป้าหมายและแนวทางการพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐)**

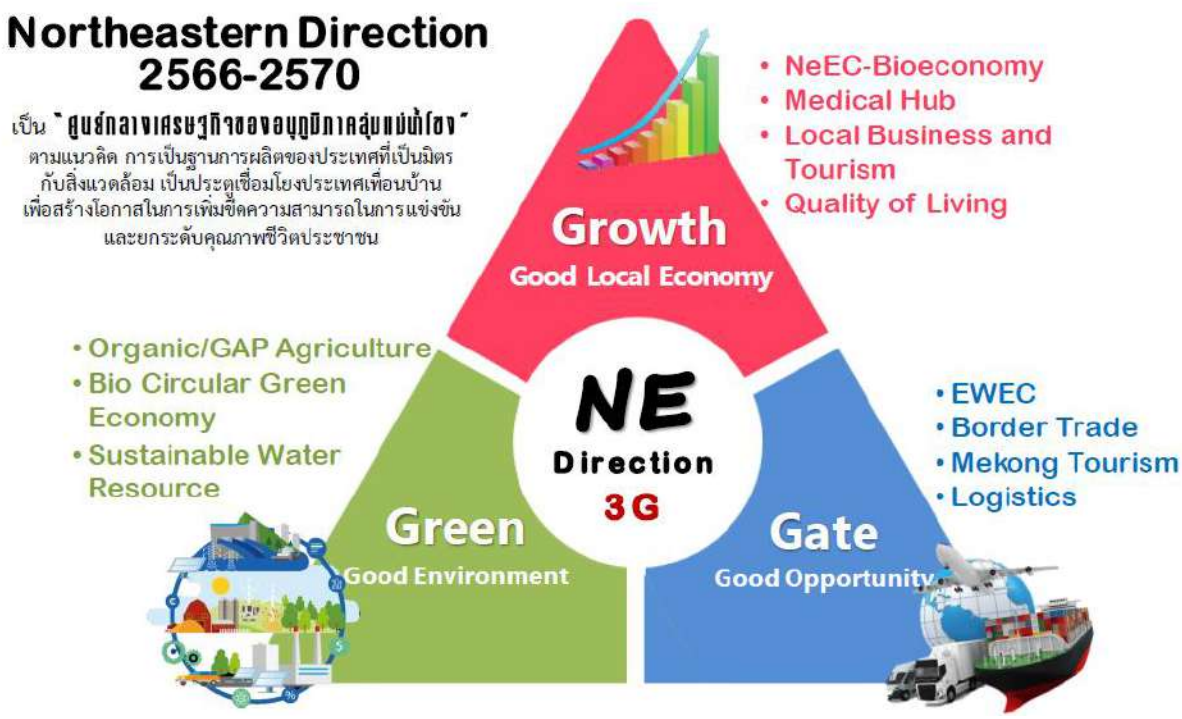

โดยมี**เป้าหมายรวม/ตัวชี้วัด** ดังนี้

1. อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของภาคตะวันออกเฉียงเหนือขยายตัวเพิ่มขึ้น
2. สัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาคในการกระจายรายได้ของภาคลดลง

ยุทธศาสตร์ที่ 1 บริหารจัดการน้ำให้เพียงพอต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและคุณภาพชีวิตอย่างยั่งยืน

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การแก้ปัญหาความยากจนและพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้มีรายได้น้อยเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม

ยุทธศาสตร์ที่ 3 สร้างความเข้มแข็งฐานเศรษฐกิจภายในควบคู่กับการแก้ปัญหา ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ยุทธศาสตร์ที่ 4 พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงบูรณาการ

ยุทธศาสตร์ที่ 5 ใช้โอกาสจากการพัฒนาโครงข่ายคมนาคมขนส่งที่เชื่อมโยงพื้นที่เศรษฐกิจหลักภาคกลางและพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) เพื่อพัฒนาเมืองและพื้นที่เศรษฐกิจใหม่ ๆ ของภาค

ยุทธศาสตร์ที่ 6 พัฒนาความร่วมมือและใช้ประโยชน์จากข้อตกลงกับประเทศ เพื่อนบ้านในการสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจตามแนวชายแดนและแนวระเบียงเศรษฐกิจ

แนวทางการพัฒนา

1. พัฒนาภาคเกษตรด้วยเทคโนโลยีสมัยใหม่มุ่งสู่ฐานเศรษฐกิจชีวภาพที่มีมูลค่าสูง
2. บริหารจัดการน้ำให้เพียงพอเพื่อรองรับการพัฒนาเมืองและกิจกรรมทางเศรษฐกิจ
3. พัฒนาผลิตภัณฑ์พื้นถิ่นไปสู่มาตรฐานสากลเพื่อสร้างเศรษฐกิจในชุมชน
4. พัฒนาเมือง เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดนและเมืองชายแดน รวมทั้งพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (NeEC-Bioeconomy) ให้เป็นพื้นที่เศรษฐกิจหลักของภาค

5. พัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวหลักและแหล่งท่องเที่ยวชุมชนให้ได้มาตรฐาน เพื่อสร้างรายได้ให้กับชุมชน

6. ยกระดับคุณภาพชีวิตของคนทุกช่วงวัยให้ได้มาตรฐานและแก้ปัญหาความยากจนให้กับผู้มีรายได้น้อยเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม

แผนงานสำคัญ

1.แผนงานเพิ่มศักยภาพการผลิตข้าวหอมมะลิทุ่งกุลาร้องไห้และทุ่งสัมฤทธิ์ให้ได้มาตรฐานเกษตรอินทรีย์

2.แผนงานพัฒนาพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ฐานเศรษฐกิจชีวภาพ (NeEC-Bioeconomy)

➢ **นโยบายรัฐบาล**

กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 มียุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับนโยบายรัฐบาลปัจจุบัน (พ.ศ. 2566) ดังนี้

การลงทุนในโครงสร้างพื้นฐาน ด้านการขนส่งทั้งทางถนน ทางน้ำทางราง และทางอากาศ เชื่อมต่อการเดินทางและการขนส่งด้วยราคาและบริการที่เป็นธรรม เหมาะสมกับค่าครองชีพเพื่ออำนวยความสะดวกให้ประชาชน เปิดประตูค้าขายและเปิดโอกาสของประเทศให้เพิ่มขึ้น และสร้างประโยชน์จากสินทรัพย์ของประเทศและประชาชนเพื่อตอบสนองต่อความต้องการสินค้าและบริการรูปแบบใหม่ของโลก

การสร้างรายได้จากการท่องเที่ยวเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจ และสร้างงานให้กับประชาชน สร้างความมั่นใจ และความประทับใจกับประเทศไทยในระยะยาว

การสนับสนุนการสร้าง Soft Power ของประเทศ รวมทั้งการอนุรักษ์ ฟื้นฟูศิลปะ วัฒนธรรม และส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อนำมาต่อยอดในการสร้างมูลค่าเพิ่ม

การธำรงดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติ

การบริหารจัดการแปลงเกษตรด้วยนวัตกรรมเกษตรแม่นยำ (Precision Farming) การวิจัย

พัฒนาพันธุ์เพื่อเพิ่มผลผลิต

การสนับสนุนให้เปลี่ยนแปลงการปลูก พืช ให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม

การบริหารจัดการภาคการเกษตรที่ครบถ้วนทุกด้าน ตั้งแต่ดิน น้ำ พันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ กลไกราคา แหล่งเงินทุน นวัตกรรม และกรรมสิทธิ์ที่ดินของเกษตรกร ผู้ปลูกพืช ผู้เลี้ยงปศุสัตว์ และกลุ่มประมงมีเป้าหมายทำให้รายได้ของเกษตรกรทั้งประเทศเพิ่มขึ้น

การสร้างรายได้ในภาคการเกษตรโดยใช้หลักการ ตลาดนำ นวัตกรรมเสริม เพิ่มรายได้

การบูรณาการองค์ความรู้ด้านการบริหารจัดการน้ำให้มีประสิทธิภาพเพื่อตอบสนองต่อความต้องการน้ำในแต่ละพื้นที่

การส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจใหม่ อาทิ การพัฒนาเศรษฐกิจดิจิทัล อุตสาหกรรมเทคโนโลยีขั้นสูง อุตสาหกรรมสีเขียว และอุตสาหกรรมความมั่นคงของประเทศ รวมทั้งการวิจัยพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมในประเทศ เพื่อให้เป็นเครื่องยนต์ใหม่ในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ และยกระดับศักยภาพการแข่งขันของประเทศ

การส่งเสริมกลไกสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรคโดยเฉพาะการให้วัคซีน เพื่อป้องกันโรค

การพัฒนาต่อยอดเขตเศรษฐกิจพิเศษ และระเบียงเศรษฐกิจทั้ง ๔ ภาค ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ตลอดจนการพัฒนาพื้นที่และเมืองให้เป็นไปตามผังเมืองที่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน เพื่อให้เกิดการกระจายความเจริญและกิจกรรมทางเศรษฐกิจไปสู่ภูมิภาค

เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs) มีทั้งหมด 17 เป้าหมาย (Goals) ดังนี้

เป้าหมายที่ 1 : ขจัดความยากจนทุกรูปแบบในทุกพื้นที่

เป้าหมายที่ 2 : ยุติความหิวโหย บรรลุความมั่นคงทางอาหาร และยกระดับโภชนาการและส่งเสริมเกษตรกรรมที่ยั่งยืน

เป้าหมายที่ 3 : สร้างหลักประกันว่าคนมีชีวิตที่มีสุขภาพดีและส่งเสริมความเป็นอยู่ที่ดีสำหรับทุกคนในทุกวัย

เป้าหมายที่ 4 : สร้างหลักประกันว่าทุกคนมีการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างครอบคลุมและเท่าเทียม และสนับสนุนโอกาสในการเรียนรู้ตลอดชีวิต

เป้าหมายที่ 5 : บรรลุความเท่าเทียมระหว่างเพศ และเสริมอำนาจให้แก่สตรีและเด็กหญิง

เป้าหมายที่ 6 : สร้างหลักประกันว่าจะมีการจัดให้มีน้ำและสุขอนามัยสำหรับทุกคนและมีการบริหารจัดการที่ยั่งยืนคน

เป้าหมายที่ 7 : สร้างหลักประกันให้ทุกคนสามารถเข้าถึงพลังงานสมัยใหม่ที่ยั่งยืนในราคาที่ย่อมเยา

เป้าหมายที่ 8 : ส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจที่ต่อเนื่อง ครอบคลุม และยั่งยืน การจ้างงานเต็มที่ มีผลิตภาพและการมีงานที่เหมาะสมสำหรับทุกคน

เป้าหมายที่ 9 : สร้างโครงสร้างพื้นฐานที่มีความทนทาน ส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมที่ครอบคลุมและยั่งยืนและส่งเสริมนวัตกรรม

เป้าหมายที่ 10 : ลดความไม่เสมอภาคภายในประเทศและระหว่างประเทศ

เป้าหมายที่ 11 : ทำให้เมืองและการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์มีความครอบคลุม ปลอดภัย มีภูมิต้านทานและยั่งยืน
เป้าหมายที่ 12 : สร้างหลักประกันให้มีรูปแบบการผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืน
เป้าหมายที่ 13 : ปฏิบัติการอย่างเร่งด่วนเพื่อต่อสู้การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและผลกระทบที่เกิดขึ้น
เป้าหมายที่ 14 : อนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากมหาสมุทร ทะเล และทรัพยากรทางทะเลอย่างยั่งยืนเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน
เป้าหมายที่ 15 : ปกป้อง ฟื้นฟู และสนับสนุนการใช้ระบบนิเวศบนบกอย่างยั่งยืน จัดการป่าไม้อย่างยั่งยืนต่อสู้การกลายสภาพเป็นทะเลทราย หยุดการเสื่อมโทรมของที่ดินและฟื้นสภาพดิน และหยุดยั้งการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ
เป้าหมายที่ 16 : ส่งเสริมสังคมที่สงบสุขและครอบคลุมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ให้ทุกคนเข้าถึงความยุติธรรมและสร้างสถาบันที่มีประสิทธิภาพ รับผิดชอบ และครอบคลุมในทุกระดับ
เป้าหมายที่ 17 : เสริมความเข้มแข็งให้แก่กลไกการดำเนินงานและฟื้นฟูหุ้นส่วนความร่วมมือระดับโลกเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

เป้าหมายการพัฒนาทั้ง 17 ข้อ สะท้อน ‘3 เสาหลักของมิติความยั่งยืน’ (Three Pillars of Sustainability) คือ มิติด้านสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม บวกกับอีก 2 มิติ คือ มิติด้านสันติภาพและสถาบัน และมิติด้านหุ้นส่วนการพัฒนา ที่เชื่อมร้อยทุกมิติของความยั่งยืนไว้ด้วยกัน รวมเป็น 5 มิติ องค์การสหประชาชาติแบ่งเป้าหมาย 17 ข้อ ออกเป็น 5 กลุ่ม (เรียกว่า 5 Ps) ประกอบด้วย

People (มิติด้านสังคม): ครอบคลุมเป้าหมายที่ 1 ถึง เป้าหมายที่ 5
Prosperity (มิติด้านเศรษฐกิจ): ครอบคลุมเป้าหมายที่ 7 ถึง เป้าหมายที่ 11
Planet (มิติด้านสิ่งแวดล้อม): ครอบคลุมเป้าหมายที่ 6 เป้าหมายที่ 12 ถึง เป้าหมายที่ 15
Peace (มิติด้านสันติภาพและสถาบัน): ครอบคลุมเป้าหมายที่ 16
Partnership (มิติด้านหุ้นส่วนการพัฒนา): ครอบคลุมเป้าหมายที่ 17

➢ **แผนแม่บทเกษตรและสหกรณ์** ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 - 2579)

วิสัยทัศน์ “เกษตรกรมั่นคง ภาคการเกษตรมั่งคั่ง ทรัพยากรการเกษตรยั่งยืน”

เป้าประสงค์ :

1) เกษตรกรมีความสามารถในอาชีพของตนเอง (Smart Farmers)
2) สถาบันเกษตรกรมีประสิทธิภาพในการดำเนินงาน (Smart Agricultural Groups)
3) สินค้าเกษตรมีคุณภาพมาตรฐานตรงตามความต้องการของตลาด (Smart Agricultural Products)
4) พื้นที่เกษตรและภาคการเกษตรมีศักยภาพ (Smart Area/Agriculture)

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การสร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร
ยุทธศาสตร์ที่ 2 การเพิ่มประสิทธิภาพและยกระดับมาตรฐานสินค้าเกษตร
ยุทธศาสตร์ที่ 3 การเพิ่มความสามารถในการแข่งขันการเกษตรด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม
ยุทธศาสตร์ที่ 4 การบริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน
ยุทธศาสตร์ที่ 5 การพัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ

นโยบายที่สำคัญของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

- การขับเคลื่อนงานโครงการพระราชดำริ โดย

1) ให้ความสำคัญ และร่วมบูรณาการในการขับเคลื่อนการดำเนินงานโครงการพระราชดำริ

2) ให้นำโครงการพระราชดำริไปต่อยอด ขยายผลในพื้นที่ใกล้เคียงหรือพื้นที่อื่น ๆ ในการแก้ไขปัญหาให้กับเกษตรกร

3) ให้นำหลักการของโครงการพระราชดำริไปใช้ในการแก้ไขปัญหาให้กับเกษตรกร ในระดับครัวเรือน

- การขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการเกษตร โดย

1) จัดตลาดเศรษฐกิจพอเพียง

2) จัดกิจกรรมพัฒนาศักยภาพเครือข่ายพิพิธภัณฑ์ กิจกรรมขยายผลเครือข่ายพิพิธภัณฑ์ และกิจกรรมเผยแพร่ขยายผลนวัตกรรมเกษตรเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อเผยแพร่พระเกียรติคุณ พระอัจฉริยภาพ และสืบทอดพระราชปณิธานของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ด้านการเกษตร

3) จัดกระบวนการถ่ายทอดองค์ความรู้ ภูมิปัญญา นวัตกรรมเกษตรเศรษฐกิจพอเพียง ในงานตลาดเศรษฐกิจพอเพียง

นโยบายระยะกลาง และระยะยาว : สร้างรายได้ สร้างโอกาส และสร้างคุณภาพชีวิต

1) ทูตเศรษฐกิจเชิงรุก เพื่อเปิดประตูการค้าสู่ตลาดใหม่ ๆ และเร่งเจรจา กรอบความร่วมมือทางการค้า (FTA) การเพิ่มช่องทางการส่งเสริมด้านการตลาดทั้งในและต่างประเทศ

2) การสนับสนุนการเพิ่ม ประสิทธิภาพและผลิตภาพของภาคการเกษตร

- นำนวัตกรรมเสริม เพิ่มรายได้ โดยพัฒนาแพลตฟอร์มเพื่อเป็นฐานข้อมูลสินค้าเกษตรสำคัญทั้งด้านการวางแผนการผลิต เชื่อมโยงข้อมูลด้านการตลาดเพื่อให้บริการแก่เกษตรกร และผู้ใช้บริการข้อมูลทางการเกษตร

- การเพิ่มจำนวนเกษตรกร สนับสนุนการปลูกหม่อนเลี้ยงไหมให้เพิ่มขึ้นเพื่อลดการขาดแคลนผลผลิตเส้นไหมและรังไหม

- การสนับสนุนให้เกษตรกรได้รับใบรับรองมาตรฐานเกษตรปลอดภัย (GAP) และมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ สำหรับสินค้าเกษตรที่มีความต้องการใบรับรอง

- การประสาน เชื่อมโยงกับตลาด ผู้ประกอบการ ผู้รับซื้อสินค้าเกษตรมาตรฐาน ทั้งตลาดในประเทศและผู้ส่งออกสินค้าเกษตร และรวมถึงตลาดสินค้าเกษตรออนไลน์

- การส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่ มาตรการระยะสั้น/ระยะกลาง โดยส่งเสริมเกษตรกรให้รวมกลุ่มทำการผลิตสินค้าเกษตรด้านพืช ปศุสัตว์และประมง บริหารจัดการร่วมกัน และกำหนดให้มีการบริหารจัดการร่วมกันในรูปแบบเครือข่าย ศพก. และแปลงใหญ่ รวมทั้งส่งเสริมการปลูกพืชในพื้นที่เหมาะสมตามหลัก Zoning และส่งเสริมให้เกษตรกรใช้พืชพันธุ์ดีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต สำหรับมาตรการระยะยาว ขยายเครือข่ายการผลิตและการตลาดสินค้าเกษตรแปลงใหญ่ และยกระดับเกษตรกรแปลงใหญ่เป็นผู้ประกอบการ เกษตรสมัยใหม่

- การส่งเสริมเกษตรมูลค่าสูงและสร้างรายได้แก่เกษตรกร มาตรการระยะสั้น โดยส่งเสริมใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการพัฒนายกระดับการผลิตสินค้าเกษตรให้มีปลอดภัย มีคุณภาพ และได้มาตรฐาน และ ส่งเสริมการแปรรูปและพัฒนาพัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มสินค้าเกษตรตลอดห่วงโซ่ตามแนวทาง

BCG Model มาตรการระยะกลาง กำหนดชนิดสินค้าและพื้นที่ในการพัฒนาสินค้าเกษตรมูลค่าสูง โดยการประสานและบูรณาการกับหน่วยงานวิชาการ เพื่อสนับสนุนและเชื่อมโยงเทคโนโลยีและนวัตกรรมสู่เกษตรกรและเชื่อมโยงตลาดสินค้าเกษตรมูลค่าสูง

- การลดต้นทุนการผลิตของเกษตรกรผ่านมาตรการให้ความช่วยเหลือทางด้านปัจจัยการผลิต เพื่อช่วยลดต้นทุนในการผลิตของเกษตรกร และลดการสูญเสียระหว่างกระบวนการผลิตด้วยการผลิตตามมาตรฐาน เพื่อลดต้นทุนการแปรรูปของสถาบันเกษตรกร

- การส่งเสริมการผลิตสินค้าปศุสัตว์ที่ได้มาตรฐาน ปลอดโรค ปลอดภัยเกษตรกรมีรายได้ที่ดี ไม่ขาดทุน โดยไม่ทำให้ผู้บริโภคเดือดร้อน และสามารถขยายตลาดการส่งออกไปต่างประเทศให้มีปริมาณและมูลค่าสูงขึ้น โดยดำเนินการ 1) บังคับใช้กฎหมาย ป้องกันและปราบปรามการลักลอบนำเข้าสัตว์มีชีวิตและซากสัตว์ที่ไม่ได้รับการอนุญาต 2) เฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุมโรคระบาดสัตว์ที่สำคัญ 3) พัฒนาวัคซีนสัตว์ร่วมกับภาคเอกชนที่มีศักยภาพ ให้มีโรงงานผลิตวัคซีนที่มีคุณภาพ มาตรฐานสากล 4) เตรียมความพร้อมป้องกันแก้ไขและเยียวยาปัญหาภัยพิบัติด้านปศุสัตว์ 5) ขยายผลโครงการพระราชดำริสู่พื้นที่และชุมชนใกล้เคียง 6) รักษาเสถียรภาพราคาสินค้าปศุสัตว์ 7) พัฒนาระบบ IT และนำดิจิตอลเทคโนโลยีมาใช้ในงานให้บริการ ของกรมปศุสัตว์ 8) ลดต้นทุนด้านอาหารสัตว์ โดยขยายพื้นที่ปลูกพืชอาหารสัตว์ และ 9) ลดปริมาณสุนัขและแมวจรจัด ควบคุมโรคพิษสุนัข

3) การบริหารจัดการแปลงเกษตรด้วยนวัตกรรมเกษตรแม่นยำ (Precision Farming)

- การพัฒนายกระดับภาคเกษตรเข้าสู่การเกษตรสมัยใหม่มาตรการระยะสั้นถ่ายทอดความรู้ในด้านการทำการเกษตรสมัยใหม่ เกษตรแม่นยำ เกษตรอัจฉริยะ

- การส่งเสริมสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นมาตรการระยะสั้นส่งเสริมให้เกษตรกรพัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรที่มีอัตลักษณ์เฉพาะถิ่น มีเรื่องราวแหล่งกำเนิดของสินค้า (Story) ที่ทำให้สินค้ามีความแตกต่างจากสินค้าที่ผลิตจากแหล่งอื่นๆ มีความโดดเด่น และมีมูลค่าทางเศรษฐกิจมาตรการระยะกลาง/ระยะยาวส่งเสริมให้เกษตรกรใช้เทคโนโลยีและภูมิปัญญาท้องถิ่นในการพัฒนาการผลิต เพื่อพัฒนายกระดับเพื่อเข้าสู่การรับรองตามมาตรฐานสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI)

4) การบูรณาการองค์ความรู้ด้านการบริหารจัดการน้ำให้มีประสิทธิภาพ

5) การวิจัย พัฒนาพันธุ์ เพื่อเพิ่มผลผลิต และเพิ่มมูลค่า ผลตอบแทนต่อไร่ให้สูงขึ้น

- การยกระดับคุณภาพและมาตรฐานสินค้าเกษตร โดยส่งเสริมให้เกษตรกรเข้าสู่ระบบการตรวจรับรอง GAP และสามารถต่อยอดไปสู่คาร์บอนเครดิตในภาคการเกษตร

- การใช้สารชีวภัณฑ์ ลดการใช้สารเคมี และใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการเพิ่มผลผลิตและแก้ไขปัญหาภาคการเกษตรภายใต้หลักตลาดนำการวิจัย

6) การหาตลาดให้สินค้าเกษตรได้ขายในราคาที่เหมาะสม

7) การสนับสนุนให้เปลี่ยนแปลงการปลูกพืชให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติและเศรษฐกิจ

8) การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรให้มีมูลค่าสูงขึ้น

- **แผนแม่บทการพัฒนาอุตสาหกรรมไทย 4.0 ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 -2579)**

  ยุทธศาสตร์ที่ 1 ปฏิรูปภาคอุตสาหกรรมไทยสู่อุตสาหกรรมที่ขับเคลื่อนด้วยปัญญา

  ยุทธศาสตร์ที่ 2 ปฏิรูปนิเวศอุตสาหกรรมรองรับอุตสาหกรรมที่ขับเคลื่อนด้วยปัญญา

  ยุทธศาสตร์ที่ 3 เชื่อมโยงอุตสาหกรรมไทยกับเศรษฐกิจโลก

<u>ผลกระทบที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มจังหวัด</u>

+ สร้างคลัสเตอร์อุตสาหกรรมที่มีนวัตกรรมและมูลค่าเพิ่มสูง รวมทั้งเชื่อมโยงเป็นห่วงโซ่คุณค่าและในต่างประเทศ

+ ยกระดับผลิตภาพ มาตรฐานและนวัตกรรมในอุตสาหกรรมเป้าหมาย

+ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และทรัพยากรมนุษย์ทั้งในแง่คุณภาพ และปริมาณ ตลอดจนองค์ความรู้ในอุตสาหกรรมเป้าหมาย

+ ทรัพยากรธรรมชาติเสื่อมโทรมลงจากผลกระทบของการประกอบอุตสาหกรรมฯ

➢ **แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2566 - 2570)**

วิสัยทัศน์ : การท่องเที่ยวของประเทศไทยเป็นอุตสาหกรรมที่เน้นคุณค่า มีความสามารถในการปรับตัว เติบโตอย่างยั่งยืนและมีส่วนร่วม (Re-Building High Value Tourism Industry with Resilience, Sustainability and Inclusive Growth) มี 4 ยุทธศาสตร์ ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 เสริมสร้างความเข้มแข็งและภูมิคุ้มกันของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวไทย (Resilient Tourism)

ยุทธศาสตร์ที่ 2 พัฒนาปัจจัยพื้นฐานของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวให้มีคุณภาพสูง (Quality Tourism)

ยุทธศาสตร์ที่ 3 ยกระดับประสบการณ์ด้านการท่องเที่ยว (Tourism Experience)

ยุทธศาสตร์ที่ 4 ส่งเสริมการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (Sustainable Tourism)

➢ **ยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดของสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1**

1. สนับสนุนให้เกิดการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน ในอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปทั้งด้านอาหารและพลังงานทดแทน

2. สนับสนุนหรือผลักดันให้เกิดโครงสร้างพื้นฐานและปัจจัยการผลิตที่เอื้อต่อการลงทุนภาคอุตสาหกรรม

3. สนับสนุนให้เกิดอุตสาหกรรมสีเขียว เพื่อการอยู่ร่วมกันในชุมชนและสิ่งแวดล้อมที่ดี

➢ **ยุทธศาสตร์ภาคของหอการค้าไทยและสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ**

1. การสร้างมาตรฐานและประสิทธิภาพของเกษตร และเกษตรปลอดภัย กรณี การเกษตรอินทรีย์ / ThaiGAP
2. การสร้างการค้าการลงทุนด้วยการรวมกลุ่ม (Cluster Development) กรณีเขตเศรษฐกิจพิเศษ
3. การสร้างบริการเชิงสร้างสรรค์ด้วยวัฒนธรรมอีสาน (Creative Service by Esan Cluture)
4. การเชื่อมโยงประเทศเพื่อนบ้าน โดยเฉพาะ North South Corridor เลาะ ระเบียงอีสาน Esan Corridor
5. การพัฒนาเครือข่ายหอการค้าและเสริมสร้างความเข้มแข็งโดยเฉพาะ SMEs
6. การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานต่างๆ
7. การส่งเสริมการศึกษา และการศึกษาแบบทวิภาคี
8. การจัดการทรัพยากรธรรมชาติโดยเฉพาะน้ำ Resource Management (water)

➢ **ยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 (ชัยภูมิ นครราชสีมา บุรีรัมย์ สุรินทร์) ของหอการค้าไทย**

1. เพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรประเภทข้าวหอมมะลิ ไหม และผลิตภัณฑ์จากไหม ตลอดห่วงโซ่อุปทาน
2. ส่งเสริมอุตสาหกรรมแปรรูปผลิตผลเกษตร (มันสำปะหลัง อ้อย สบู่ดำ) เป็นพลังงานทดแทน
3. สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับภาคธุรกิจท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และอารยธรรมขอม
4. พัฒนา และปรับปรุงระบบโครงสร้างพื้นฐานด้านโลจิสติกส์

2.1.3 แผนยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 - 2579)

กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ได้จัดทำโครงการจัดทำ แผนยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 - 2579) โดยมีมหาวิทยาลัยขอนแก่นหรือศูนย์ปฏิบัติการร่วมกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ROC) เป็นที่ปรึกษา

มหาวิทยาลัยขอนแก่น ได้วิเคราะห์ และจัดทำภาพอนาคตของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ดังนี้

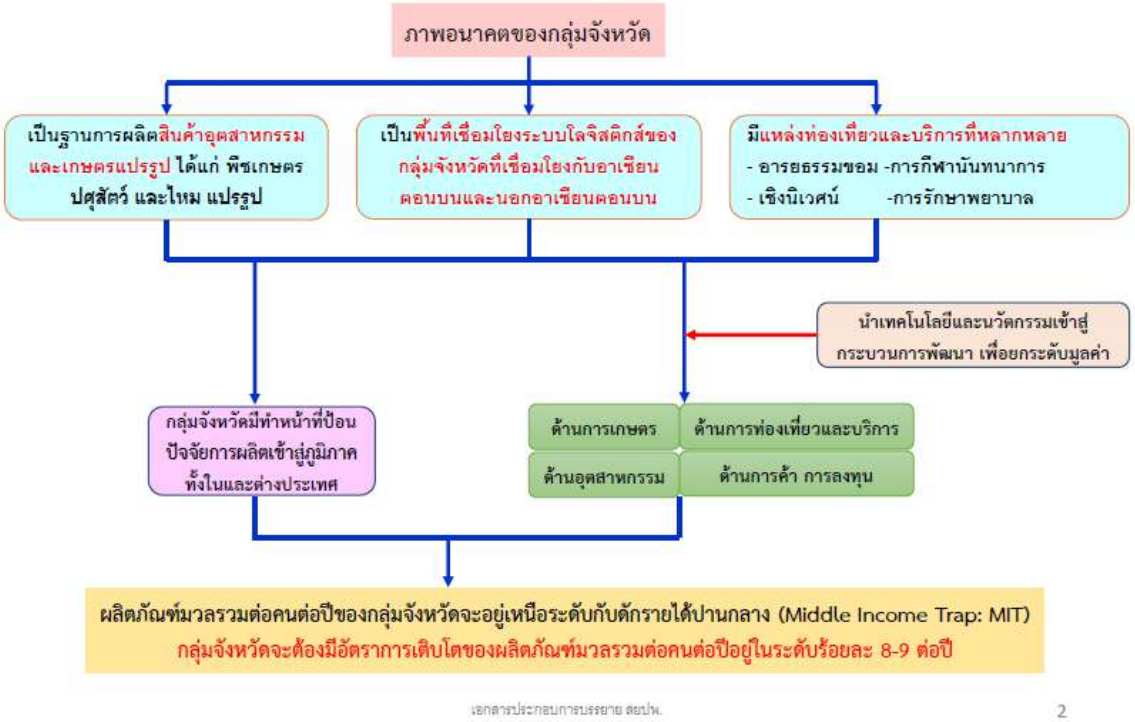

โดยมีวิสัยทัศน์ คือ

ศูนย์กลางโลจิสติกส์ การค้า การลงทุน เกษตร อุตสาหกรรม ท่องเที่ยว และบริการในระดับสากล

มีประเด็นยุทธศาสตร์ จำนวน 4 ยุทธศาสตร์ ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาระบบโลจิสติกส์ให้เป็นศูนย์กลางโลจิสติกส์ เพื่อส่งเสริมการค้าการลงทุนทั้งในภาค ประเทศ และต่างประเทศ

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การส่งเสริมและยกระดับนวัตกรรมแปรรูปการผลิตที่เอื้อต่อการตลาดด้านเกษตรและอุตสาหกรรมที่เหมาะสมกับการลงทุนการผลิต

ยุทธศาสตร์ที่ 3 ยกระดับแหล่งท่องเที่ยวอารยธรรมขอม กีฬานันทนาการ และเชิงนิเวศน์สู่มาตรฐานสากล

ยุทธศาสตร์ที่ 4 ยกระดับการพัฒนาคุณภาพชีวิตทั่วถึงและมีภูมิคุ้มกันที่ดีอย่างยั่งยืนเพื่อสุขภาวะที่ดีของคนในกลุ่มจังหวัดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2.1.4 SWOT การวิเคราะห์โอกาสและศักยภาพของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1

กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ได้ร่วมกันวิเคราะห์ข้อมูลเชิงสถิติที่เก็บรวบรวมโดยหน่วยงานของภาครัฐ แนวโน้มทิศทางของโลก และฐานข้อมูลภาครัฐ เพื่อค้นหาจุดแข็งหรือข้อได้เปรียบ จุดอ่อนหรือข้อเสียเปรียบ โอกาสที่จะดำเนินการได้ และข้อจำกัดหรืออุปสรรค ทั้งสิ่งที่ได้เกิดขึ้นแล้วและแนวโน้มในการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่เกิดขึ้นภายนอกและภายในกลุ่มจังหวัด โดยแบ่งเป็นรายด้าน ดังนี้

ด้านเกษตร (พืช แหล่งน้ำ)

	ปัจจัยที่เอื้อประโยชน์	ปัจจัยที่ส่งผลกระทบ
ปัจจัยภายใน	**จุดแข็ง (Strengths)** S1 กลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์เป็นแหล่งผลิตสินค้าเกษตรสำคัญ เช่น ข้าว มันสำปะหลัง อ้อย ยางพารา พืชทางเลือกมูลค่าสูง (สมุนไพร ไม้ผล) S2 เป็นแหล่งกำเนิดต้นน้ำสำคัญ และลุ่มน้ำสาขาที่สำคัญสำหรับทำการเกษตร S3 เกษตรกรในท้องถิ่นมีภูมิปัญญา และมีปราชญ์ด้านการเกษตร S4 เกษตรกรให้ความสำคัญกับการปลูกปลอดภัย S5 มีองค์กรเกษตรกรและเครือข่ายที่หลากหลาย S6 หน่วยงานภาครัฐและบุคลากรมีองค์ความรู้ในการถ่ายทอดไปสู่เกษตรกร S7 สัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์ภาคเกษตร ณ ราคาประจำปีอันดับ 1 ของจังหวัดในกลุ่มจังหวัด คือ ข้าว S8 ผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังสร้างรายได้จากการส่งออกระดับประเทศ S9 มีสัดส่วนพื้นที่ชลประทานต่อพื้นที่เกษตรเพิ่มขึ้น S10 มีสถาบันการศึกษาที่ให้การสนับสนุนด้านการเกษตร	**จุดอ่อน (Weaknesses)** W1 มีผลผลิตบางส่วนไม่ผ่านมาตรฐานภายในประเทศและต่างประเทศ W2 เกษตรกรเข้าถึงเทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพทางการเกษตรได้น้อย W3 สภาพดินเหมาะกับการปลูกพืชได้บางประเภทและบางพื้นที่ดินขาดความอุดมสมบูรณ์ W4 เกษตรกรบางส่วนมีฐานนะยากจน ไม่สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้ W5 เกษตรกรขาดองค์ความรู้ด้านการบริหารจัดการตั้งแต่การผลิตจนถึงการเก็บเกี่ยวแปรรูปและเพิ่มมูลค่า W6 ต้นทุนการผลิตและการแปรรูปสินค้าเกษตรสูงขึ้น W7 เกษตรกรส่วนใหญ่ยังทำมีการปลูกพืชเชิงเดี่ยว W8 ขาดแคลนแรงงานคนรุ่นใหม่ที่จะทำงานในภาคเกษตร W9 ผู้ประกอบการส่วนใหญ่ขาดความรู้ในการบริหารจัดการ ด้านการตลาด ด้านการผลิต การแปรรูป เทคโนโลยี และนวัตกรรม และการส่งออก W10 ขาดการเชื่อมโยงด้านการตลาดระหว่างเกษตรกรผู้ผลิตและผู้ประกอบการ W11 เกษตรกรขาดการรวมกลุ่มที่เข้มแข็ง W12 เกษตรกรมีหนี้สินภาคการเกษตรสูง (ไม่สามารถจัดการหนี้ได้) W13 สินค้าเกษตรมีผลิตภาพต่ำ
ปัจจัยภายนอก	**โอกาส (Opportunities)** O1 แนวโน้มของผู้บริโภคให้ความสำคัญกับสินค้าสีเขียว สินค้าเกษตรปลอดภัย และผลิตภัณฑ์สมุนไพร O2 แอปพลิเคชัน แพลตฟอร์มออนไลน์ เทคโนโลยี e-Payment ช่วยในการขยายตลาดและสร้างตลาดใหม่ เกิดยอดขายที่สูงขึ้น O3 มีโครงการรถไฟทางคู่สายที่เข้ามาช่วยในระบบโลจิสติกส์และการขนส่งสินค้าเกษตร O4 ภาครัฐสนับสนุนช่องทางการตลาดในการรับซื้อ O5 ตลาดต่างประเทศมีความต้องการสินค้าเกษตรบางประเภทเพิ่มมากขึ้น O6 ภาวะสงครามและการเปลี่ยนแปลงทางอากาศ ทำให้บางประเทศไม่สามารถส่งออกได้ ประเทศไทยจึงมีโอกาสส่งออกมากขึ้น O7 รัฐบาลมีนโยบายทั้งในระดับจังหวัด กลุ่มจังหวัด และ	**อุปสรรค (Threats)** T1 การเปลี่ยนแปลงสภาวะอากาศทั่วโลก (climate change) T2 ความผันพวนของราคาสินค้าเกษตร T3 ราคาปัจจัยการผลิตที่สูงขึ้น T4 การใช้มาตรการกีดกันจากการค้า T5 มีโรคระบาดอุบัติใหม่เกี่ยวกับพืชและสัตว์ และมนุษย์ ส่งผลให้ปริมาณการผลิตมีความผันผวน T6 การสนับสนุน และการติดตามประเมินผลที่ไม่ต่อเนื่องของหน่วยงานภาครัฐ ทำให้การดำเนินงานของคลัสเตอร์(เกษตร ปศุสัตว์ ท่องเที่ยว ไหม) ไม่มีประสิทธิภาพ T7 มีสินค้าทดแทนที่เป็นผลิตภัณฑ์ชนิดอื่นๆ ที่มีราคา คุณภาพ มีมาตรฐานเป็นที่ยอมรับและสอดคล้องกับพฤติกรรมการใช้ชีวิตประจำวันของ

	ปัจจัยที่เอื้อประโยชน์	ปัจจัยที่ส่งผลกระทบ
	ระดับประเทศ ในการส่งเสริมและสนับสนุนอุตสาหกรรมด้านการเกษตร รวมถึงผู้ประกอบการให้ได้รับการสนับสนุนด้านการฝึกอบรม เทคโนโลยีในการจัดการผลิต O8 นโยบายภาครัฐสนับสนุนให้ขึ้นทะเบียนสินค้าสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) ซึ่งเป็นสิ่งที่นำมาใช้ในการยืนยัน O10 รัฐสนับสนุนโครงสร้างพื้นฐานด้านไอที O11 โครงการท่าเรือบก (Dry port) ส่งออกสินค้าเกษตรไปทั่วโลกได้สะดวกและเพิ่มมากขึ้น O13 สภาพัฒนาและเศรษฐกิจแห่งชาติ มีนโยบายเน้นการเพิ่มผู้ประกอบการรายใหม่	ผู้บริโภค T8 การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการทำงานของแรงงานจากภาคเกษตรกรรมเข้าสู่อุตสาหกรรมและทำงานในภาคธุรกิจมากขึ้น T9 กฎหมาย /ระบบงบประมาณภาครัฐ

ด้านปศุสัตว์

	ปัจจัยที่เอื้อประโยชน์	ปัจจัยที่ส่งผลกระทบ
ปัจจัยภายใน	**จุดแข็ง (Strengths)** S1 กลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์เป็นแหล่งผลิตสินค้าเกษตร/ปศุสัตว์ที่สำคัญ เช่น ข้าว มันสำปะหลัง โคเนื้อ S2 มีหน่วยงานปศุสัตว์ที่รับผิดชอบโดยตรง และมีพันธมิตรที่เป็นหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนให้ความร่วมมือในการสนับสนุนการถ่ายทอดองค์ความรู้ และแหล่งเงินทุน S3 มีพื้นที่เหมาะสมในการเลี้ยงสัตว์	**จุดอ่อน (Weaknesses)** W1 มีผลผลิตบางส่วนไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน W2 เกษตรกรเข้าถึงเทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพทางการเกษตร/ปศุสัตว์ ได้น้อย W3 เกษตรกรมีฐานนะยากจน และขาดเงินทุนหมุนเวียนทำการเกษตร/ปศุสัตว์ W4 ขาดแคลนแรงงานคนรุ่นใหม่ที่จะทำงานในภาคเกษตร/ปศุสัตว์ W5 เนื่องจากผู้ประกอบการในกลุ่มมีหลากหลายทำให้คุณภาพสินค้าที่ออกมามีคุณภาพที่แตกต่างกันและการสร้างการตลาดตามมาตรฐานสากล W6 ผู้ประกอบการส่วนใหญ่ขาดความรู้ความสามารถ และทักษะในการแปรรูปผลิตภัณฑ์ปรับตัวให้ทันต่อความต้องการของผู้บริโภค ส่งผลให้เกิดปัญหาจำนวนสินค้าคงคลังมาก และขาดสภาพคล่องทางการเงิน W7 ผู้ประกอบการส่วนใหญ่ขาดความรู้ในการบริหารจัดการ ด้านการตลาด ด้านผลิต
ปัจจัยภายนอก	**โอกาส (Opportunities)** O1 แนวโน้มของผู้บริโภคให้ความสำคัญกับสินค้าสีเขียว สินค้าเกษตรปลอดภัย และผลิตภัณฑ์สมุนไพร O2 แอปพลิเคชัน แพลตฟอร์มออนไลน์ เทคโนโลยี e-Payment ช่วยในการขยายตลาดและสร้างตลาดใหม่เกิดยอดขายที่สูงขึ้น O3 มีโครงการรถไฟทางคู่สายที่เข้ามาช่วยในระบบโลจิสติกส์และการขนส่งสินค้าเกษตร/ปศุสัตว์ O4 ตลาดต่างประเทศมีความต้องการสินค้าเกษตรบางประเภทเพิ่มมากขึ้น	**อุปสรรค (Threats)** T1 การเปลี่ยนแปลงสภาวะอากาศทั่วโลก (climate change) T2 ความผันพวนของราคาสินค้าเกษตร/ปศุสัตว์ T3 ราคาปัจจัยการผลิตที่สูงขึ้น T4 การใช้มาตรการกีดกันจากการค้า T5 มีโรคระบาดอุบัติใหม่เกี่ยวกับพืชและสัตว์และมนุษย์ ส่งผลให้ปริมาณการผลิตมีความผันผวน T6 การสนับสนุน และการติดตามประเมินผล ที่ไม่ต่อเนื่องของหน่วยงานภาครัฐ ทำให้การดำเนินงาน

	ปัจจัยที่เอื้อประโยชน์	ปัจจัยที่ส่งผลกระทบ
	O5 รัฐบาลมีนโยบายทั้งในระดับจังหวัด กลุ่มจังหวัด และระดับประเทศ ในการส่งเสริมและสนับสนุนอุตสาหกรรมด้านการเกษตร รวมถึงผู้ประกอบการให้ได้รับการสนับสนุนด้านการฝึกอบรม เทคโนโลยีในการจัดการผลิต O6 นโยบายภาครัฐสนับสนุนให้ขึ้นทะเบียนสินค้าสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) ซึ่งเป็นสิ่งที่นำมาใช้ในการยืนยัน O7 โครงการท่าเรือบก (Dry port) ส่งออกสินค้าเกษตรไปทั่วโลกได้สะดวกและเพิ่มมากขึ้น	ของคลัสเตอร์(เกษตร ปศุสัตว์ ท่องเที่ยว ไหม) ไม่มีประสิทธิภาพ T7 มีสินค้าทดแทนที่เป็นผลิตภัณฑ์ชนิดอื่นๆ ที่มีราคา คุณภาพ มีมาตรฐานเป็นที่ยอมรับและสอดคล้องกับพฤติกรรมการใช้ชีวิตประจำวันของผู้บริโภค T8 การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการทำงานของแรงงานจากภาคเกษตรกรรมเข้าสู่อุตสาหกรรมและทำงานในภาคธุรกิจมากขึ้น

ด้านท่องเที่ยว

	ปัจจัยที่เอื้อประโยชน์	ปัจจัยที่ส่งผลกระทบ
ปัจจัยภายใน	**จุดแข็ง (Strengths)** S1 มีการท่องเที่ยวที่หลากหลาย เช่น เชิงธรรมชาติ เชิงประวัติศาสตร์ เชิงกีฬาและนันทนาการ เชิงสุขภาพ เชิงวัฒนธรรมประเพณี เชิงศาสนาและความเชื่อ แหล่งท่องเที่ยวเกี่ยวกับช้าง S2 มีแหล่งท่องเที่ยวทางธรณีวิทยา ข้อมูลสำคัญทางประวัติศาสตร์ ทางด้านอารยธรรมขอม ที่สามารถเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน S3 มีจุดผ่านแดนถาวรช่องจอม จังหวัดสุรินทร์ และจุดผ่อนปรนช่องสายตะกู จังหวัดบุรีรัมย์ S4 เป็นประตูสู่อีสาน และประเทศเพื่อนบ้าน S5 มีโรงแรมและสถานที่จัดประชุมใหญ่ที่สามารถรองรับลูกค้ากลุ่มไมซ์ (Mice) S6 มีอาหารท้องถิ่นที่เป็นเอกลักษณ์ (เช่น หมี่โคราช ขนมจีนโคราช ไก่ย่างท่าช้าง ข้าวแผะ ฯลฯ) เชื่อมโยงการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ชุมชนพื้นถิ่น S7 มีศูนย์กีฬาที่ได้มาตรฐานสากล(สนามกีฬาช้างอินเตอร์ร์เนชั่นแนลเซอร์กิต สนามช้างอารีน่า สนามกีฬาเฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษา สนามกีฬาศรีณรงค์ สนามกีฬาปีนหน้าผาจำลองมหาวิทยาลัยกีฬาแห่งจังหวัดชัยภูมิ) S8 เป็นเมืองมรดกโลก (มรดกยูเนสโก ได้แก่ 1. มรดกโลกทางธรรมชาติ “ผืนป่าดงพญาเย็น-เขาใหญ่” 2. พื้นที่สงวนชีวมณฑลโลก “สถานีวิจัยสิ่งแวดล้อมสะแกราช” 3. อุทยานธรณีโลก “โคราชจีโอพาร์ค” และที่กำลังอยู่ในการพิจารณา ได้แก่ พื้นที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูเขียว (ทุ่งกะมัง) อำเภอคอนสาร จังหวัดชัยภูมิ ปราสาทหินพนมรุ้ง ปราสาทเมืองต่ำและปราสาทปลายบัด จังหวัดบุรีรัมย์)	**จุดอ่อน (Weaknesses)** W1 ถนนเข้าแหล่งท่องเที่ยวบางแห่งยังทรุดโทรม W2 มีแหล่งท่องเที่ยวบางแห่งทรุดโทรมและไม่สามารถฟื้นฟูได้ W3 ขาดการบริการรถสาธารณะเข้าแหล่งท่องเที่ยว W4 ขาดการลงทุนภาคเอกชนเกี่ยวกับการท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้น W5 ขาดความต่อเนื่องการดำเนินงานระหว่างภาครัฐและเอกชน W6 การพัฒนา ทักษะ ความรู้ ของบุคลากรด้านการท่องเที่ยว ยังไม่เพียงพอ W7 ประชาชน ชุมชน ในท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมเกี่ยวกับการท่องเที่ยวน้อย W8 ขาดมาตรการรักษาความปลอดภัยและอำนวยความสะดวกให้กับนักท่องเที่ยว W9 ขาดกลยุทธ์ด้านการตลาดที่ดี โดยเฉพาะด้านการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวและเทศกาลประเพณี ขาดความต่อเนื่อง W10 บุคลากรด้านการท่องเที่ยวในชุมชมและภาคเอกชนยังไม่เพียงพอ W11 ขาดแหล่งรวบรวมข้อมูล Big Data ของกลุ่มจังหวัด W12 ขาดศูนย์บริการทางด้านการท่องเที่ยวของนครชัยบุรินทร์ (ศูนย์บริการทั้งข้อมูลและช่วยเหลือนักท่องเที่ยวของกลุ่มนครชัยบุรินทร์) W13 ขาดการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยวอย่างมีระบบและมีประสิทธิภาพ

	ปัจจัยที่เอื้อประโยชน์	ปัจจัยที่ส่งผลกระทบ
	S9 มีเขตอนุรักษ์ท้องฟ้ามืด ที่ประกาศโดย สถาบันวิจัยดาราศาสตร์แห่งชาติ (องค์การมหาชน) กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม S10 มีสินค้า GI ที่เชื่อมโยงการเป็นสินค้าที่ระลึกของแหล่งท่องเที่ยว	
ปัจจัยภายนอก	**โอกาส (Opportunities)** O1 พฤติกรรมการท่องเที่ยวแบบใหม่ในยุคโควิด – 19 เลือกท่องเที่ยวแบบสโลวไลฟ์ หลีกหนีจากความวุ่นวาย โดยเฉพาะการท่องเที่ยวแนวสัมผัสธรรมชาติ ซึมซับวิถีชุมชน โรดทริป ออกป่าตั้งแคมป์ O2 แอปพลิเคชัน แพลตฟอร์มออนไลน์ เทคโนโลยี e-Paymen ทำให้การใช้บริการต่างๆ สะดวกสบาย ลดการสัมผัสบุคคล O3 มีโครงการรถไฟความเร็วสูง โครงการรถไฟทางคู่สายมาบกะเบา-ชุมทางจิระ มอเตอร์เวย์สายบางปะอิน-นครราชสีมา ของรัฐบาลในพื้นที่กลุ่มจังหวัด O4 รัฐบาลสนับสนุนอุสาหกรรม mice O5 ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศเพื่อนบ้าน สามารถเชื่อมโยงการท่องเที่ยว การค้าการลงทุน O6 การบูรณาการเครือข่ายด้านการท่องเที่ยวระหว่างภาครัฐ องค์กรส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน และภาคประชาชน O7 ความต้องการดูแลสุขภาพในเชิงป้องกันมีเพิ่ม ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีทางการแพทย์ที่ทันสมัย และการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ O8 แนวโน้มการท่องเที่ยวเชิงอาหารมีความนิยมเพิ่มมากขึ้น	**อุปสรรค (Threats)** T1 ความเสี่ยงในการระบาดระลอกใหม่ของไวรัส COVID-19 ทั้งจากการฉีดวัคซีนที่ยังไม่ครอบคลุมประชากรส่วนใหญ่ อาจทำให้กิจกรรมทางเศรษฐกิจหยุดชะงักและกระทบต่อแผนเปิดประเทศเพื่อรับนักท่องเที่ยวได้ T2 ความเสี่ยงจากแรงงานต่างด้าว กระทบกับกิจกรรมด้านเศรษฐกิจ T3 ความเสี่ยงจากความไม่ปลอดภัยขณะท่องเที่ยว เช่น ถูกล้วงกระเป๋า อุบัติเหตุขณะเดินทาง อุบัติเหตุระหว่างท่องเที่ยว การประสบภัยธรรมชาติ ป้ายบอกทางที่ไม่ชัดเจน และไม่เป็น 2 ภาษา T4 ติดขัดข้อกฎหมายและระเบียบของพื้นที่ทำให้ไม่สามารถพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวได้ เช่น อุทยานเขาใหญ่ ไม่สามารถติดป้ายได้ T5 การสนับสนุน และการติดตามประเมินผลที่ไม่ต่อเนื่องของหน่วยงานภาครัฐ ทำให้การดำเนินงานของคลัสเตอร์ท่องเที่ยว ไม่มีประสิทธิภาพ T6 ขาดการอำนวยความสะดวกในการใช้แรงงานต่างด้าว T7 งบประมาณจัดสรรด้านการสนับสนุนการท่องเที่ยวไม่เพียงพอ T8 ภาวะเศรษฐกิจผันผวนทำให้นักท่องเที่ยวใช้จ่ายน้อยลง T9 เสถียรภาพทางการเมืองทำให้ทุกภาคส่วนขาดความเชื่อมั่นด้านการลงทุน T10 ปัญหาเอกสารสิทธิ์ทางด้านที่ดิน T11 หน่วยงานที่รับผิดชอบด้านการท่องเที่ยวและกีฬาแต่ละหน่วยงานยังขาดการประสานงานร่วมกันที่ดี

ด้านการค้า การลงทุน การค้าชายแดน

	ปัจจัยที่เอื้อประโยชน์	ปัจจัยที่ส่งผลกระทบ
ปัจจัยภายใน	**จุดแข็ง (Strengths)** S1 มีพื้นที่การเกษตรเป็นร้อยละ 69 ของพื้นที่กลุ่มจังหวัด โดยนาข้าวคิดเป็นร้อยละ 62.99 ของพื้นที่การเกษตร พืชไร่ คิดเป็น ร้อยละ 27.68 ของพื้นที่การเกษตร และมีการทำปศุสัตว์ สามารถต่อยอดไปยังอุตสาหกรรมมูลค่าสูง S2 มีพื้นที่และประชากรเป็นจำนวนมาก โดยมีพื้นที่ประมาณ 51,720.19 ตารางกิโลเมตร และประชากรกว่า 6.7 ล้านคน S3 มีจุดผ่านแดนถาวรช่องจอม จังหวัดสุรินทร์ และจุดผ่อนปรนช่องสายตะกู จังหวัดบุรีรัมย์ S4 มีอุตสาหกรรมเกษตรเข้มแข็ง โดยมีสัดส่วนประเภทอุตสาหกรรม ปี 2563 อุตสาหกรรมเกษตรอยู่ที่ร้อยละ 58 อุตสาหกรรมประเภทอาหาร อยู่ที่ร้อยละ 33 S5 เป็นพื้นที่ติดชายแดน สามารถรับวัตถุดิบ (Raw Material) จากประเทศเพื่อนบ้านได้ S6 มีถนนเชื่อมโยงทุกภาคส่วนและประเทศเพื่อนบ้าน	**จุดอ่อน (Weaknesses)** W1ไม่มีการวางระบบดิจิทัลเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจ W2 การกระจายรายได้ยังต่ำ W3 ขาดการเตรียมความพร้อมกำลังคนสมรรถนะสูงสำหรับอุตสาหกรรมและเศรษฐกิจ BCG W4 ประชาชนขาดความรู้ ความเข้าใจในอุตสาหกรรม BCG W5 Brand “นครชัยบุรินทร์” ยังไม่เป็นที่แพร่หลาย
ปัจจัยภายนอก	**โอกาส (Opportunities)** O1นโยบายระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (NeEC) จังหวัดนครราชสีมาเชื่อมโยงนครชัยบุรินทร์ O2 การเติบโตของเศรษฐกิจดิจิตอล (Digital Economy) O3 มีโครงการรถไฟความเร็วสูง โครงการรถไฟทางคู่สายมาบกะเบา-ชุมทางจิระ มอเตอร์เวย์สายบางปะอิน-นครราชสีมา ของรัฐบาลในพื้นที่กลุ่มจังหวัด O4 รัฐบาลให้ความสำคัญและสนับสนุนเศรษฐกิจ BCG O5 การให้ความสำคัญและขับเคลื่อนด้านนโยบายด้านสภาพแวดล้อม ภูมิอากาศ ได้แก่ อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (COP26), เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs), การปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิเป็นศูนย์ (Net Zero), การจัดการการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซต์ Carbon Emission	**อุปสรรค (Threats)** T1 ความเสี่ยงเรื่องกฎหมายแรงงานต่างด้าว T2 ด่านถาวรมีพื้นที่น้อย เนื่องจากติดขัดกับข้อกฎหมายและระเบียบของพื้นที่ ทำให้ยังไม่สามารถพัฒนาด่านได้ T3 ไม่มีแหล่งเงินลงทุนสำหรับผู้ประกอบการในอุตสาหกรรม BCG T4 มีคู่แข่งทางการค้า ทั้งภายในและภายนอกประเทศ ได้แก่ EEC เวียดนาม ลาว

ด้านผลิตภัณฑ์ไหม

	ปัจจัยที่เอื้อประโยชน์	ปัจจัยที่ส่งผลกระทบ
ปัจจัยภายใน	**จุดแข็ง (Strengths)** S1 มีอัตลักษณ์และภูมิปัญญาเฉพาะถิ่น S2 เป็นสินค้าหัตถกรรมพื้นถิ่นที่ทำด้วยมือจึงมีคุณค่าและมีมูลค่าสูง S3 มีผลิตภัณฑ์แปรรูปจากไหมที่หลากหลายและสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มได้ S4 เกษตรกรมีศักยภาพในการผลิตรังไหมเพื่อจำหน่ายให้กับบริษัทเอกชน S5 ในพื้นที่นครชัยบุรินทร์มีวัตถุดิบที่ให้สีธรรมชาติที่หลากหลาย เช่น โคลน ครั่ง ฝาง S6 กระบวนการผลิตไหม เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม S7 บริบทของพื้นที่มีศักยภาพในการส่งเสริมปลูกหม่อนเลี้ยงไหม	**จุดอ่อน (Weaknesses)** W1 ผู้ผลิตไหมบางรายยังขาดความรู้ความเข้าใจในการเลี้ยงไหมส่งผลให้ได้ผลผลิตต่ำและไม่มีคุณภาพ W2 ผู้ผลิต ผู้ประกอบการไหมขาดทักษะและเทคนิคในการฟอกย้อมเส้นไหม และกระบวนการย้อมสีธรรมชาติ ส่งผลให้ได้เส้นไหมและผ้าไหมที่ไม่ได้มาตรฐาน W3 ผู้ผลิต ผู้ประกอบการขาดความรู้ความเข้าใจในการบริหารจัดการของเสียในระบบการฟอกย้อม W4 เยาวชนคนรุ่นใหม่ขาดความสนใจการต่อยอดภูมิปัญญา W5 การออกแบบผลิตภัณฑ์ไหมขาดความร่วมสมัย W6 หน่วยงานของรัฐขาดการจัดการระบบฐานข้อมูลผลิตภัณฑ์ไหมที่ทันสมัย W7 อาชีพหม่อนไหมไม่เป็นที่สนใจของคนรุ่นใหม่ W8 ผู้ประกอบการบางส่วนขาดความรู้ความสามารถ และทักษะในการแปรรูปผลิตภัณฑ์ การตลาดและการบริหารจัดการ W9 จำนวนผู้ผลิตและผู้ประกอบการด้านไหมมีจำนวนลดลง W10 เจ้าหน้าที่และเกษตรกรขาดทักษะการทำ business model อย่างมืออาชีพ W11 ผู้ผลิตและผู้ประกอบการไม่ยอมรับเทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ๆมาใช้ W12 ผู้ผลิตและผู้ประกอบการขาดความรู้ด้านมาตรฐานสากล
ปัจจัยภายนอก	**โอกาส (Opportunities)** O1 พฤติกรรมการบริโภคของคนยุคปัจจุบัน ที่รักษาสุขภาพ เน้นผลิตภัณฑ์ที่มาจากธรรมชาติ ออร์แกนิก O2 แอปพลิเคชัน แพลตฟอร์มออนไลน์ เทคโนโลยี e-Payment ทำให้การใช้บริการต่างๆ สะดวกสบาย เข้าถึงผู้บริโภคโดยตรง O3 หน่วยงานภาครัฐให้การสนับสนุนอย่างต่อเนื่องและครบวงจร O4 soft power ไหม สร้างมูลค่าเพิ่มด้านการท่องเที่ยว O5 นโยบายส่งเสริมการใช้และสวมใส่ผ้าไทยตามมติ ครม. O6 โปรตีนจากดักแด้เป็นโปรตีนทางเลือก (Insect	**อุปสรรค (Threats)** T1 ผลิตภัณฑ์ไหม มีราคาสูง ทำให้ผู้บริโภคมีทางเลือกจากผลิตภัณฑ์ที่มาจากเส้นใยอื่น เช่น ผ้าฝ้าย กันซง ใยบัว T2 ผลิตภัณฑ์ผ้าไหมเป็นผลิตภัณฑ์เฉพาะกลุ่ม ที่มีกำลังซื้อสูง T3 การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศมีผลกระทบต่อการผลิตไหม T4 ปัญหาเศรษฐกิจมีผลกระทบต่อกำลังซื้อของผู้บริโภค T5 ขาดการเชื่อมโยงการตลาดทั้งภายในและภายนอก

	ปัจจัยที่เอื้อประโยชน์	ปัจจัยที่ส่งผลกระทบ
	based plant) O7 ส่งเสริมและพัฒนาผู้ผลิตและผู้ประกอบการไหมตามแนวโมเดลเศรษฐกิจสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน (BCG Model) O8 นโยบายของรัฐบาลในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนสู่เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs)	

ด้านสังคม

	ปัจจัยที่เอื้อประโยชน์	ปัจจัยที่ส่งผลกระทบ
ปัจจัยภายใน	**จุดแข็ง (Strengths)** S1 ประชาชนมีภูมิปัญญาท้องถิ่น เช่น หัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผา (ด่านเกวียน) เครื่องจักรสาน การทอผ้าไหม การนำพืชสมุนไพรมาใช้เพื่อมาดูแลสุขภาพและทำการเกษตรอินทรีย์ ดนตรีการละเล่น ศิลปะพื้นบ้าน อาหารท้องถิ่น S2 มีสัดส่วนประชากรวัยแรงงานมาก S3 มีการดูแลกลุ่มคนที่เปราะบาง (เด็ก,ผู้สูงอายุ,คนพิการ,ผู้ด้อยโอกาส,กลุ่มคนไร้ที่พึ่ง) ให้เข้าถึงสวัสดิการทางสังคมที่ดี S4 มีเครือข่ายของภาคประชาสังคมที่เข้มแข็ง S5 มีสถาบันการศึกษา และแหล่งเรียนรู้ ที่เข้มแข็งและหลากหลาย S6 หน่วยงานของรัฐมีความพร้อมในการดำเนินงาน	**จุดอ่อน (Weaknesses)** W1 ประชากรมีความเหลื่อมล้ำด้านรายได้ W2 ความเหลื่อมล้ำทางการจัดการศึกษา W3 บุคลากรทางการแพทย์ไม่เพียงพอ W4 ผู้สูงอายุอยู่ลำพังคนเดียว มีแนวโน้มสูงขึ้น W5 อัตราการพึ่งพิงสูง W6 ยังมีประชาชนบางส่วนการขาดความรู้ความเข้าใจ และการเข้าถึงสิทธิตามกฎหมาย W7 ชุมชนขาดองค์ความรู้ด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม W8 ปริมาณสุนัขจรจัดมีเพิ่มขึ้น
ปัจจัยภายนอก	**โอกาส (Opportunities)** O1 พฤติกรรมการบริโภคของคนยุคปัจจุบัน เน้นไปที่ความสะดวกสบาย เพื่อสุขภาพและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม O2 แอปพลิเคชัน แพลตฟอร์มออนไลน์ เทคโนโลยี e-Payment ทำให้การใช้บริการต่างๆ สะดวกสบาย ลดการสัมผัสบุคคล O3 การฉีดวัคซีนป้องกันไวรัส COVID-19 ทั้งในและต่างประเทศ ส่งผลดีต่อการฟื้นตัวของเศรษฐกิจไทยและเศรษฐกิจโลก รวมทั้งการฟื้นตัวของการส่งออกสินค้า O4 หน่วยงานภาครัฐและเอกชนให้การส่งเสริมและสนับสนุนในการสร้างรายได้ให้กับประชาชน O5 ประชาชนตื่นตัวหันมาใช้พืชสมุนไพร และภูมิปัญญาแพทย์แผนไทย ในการดูแลสุขภาพมากขึ้น O6 นโยบายรัฐบาลให้ความสำคัญในการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนทุกช่วงวัย O7 พระปณิธานของศาสตราจารย์ ดร. สมเด็จพระเจ้า	**อุปสรรค (Threats)** T1 ความเสี่ยงในการระบาดระลอกใหม่ของไวรัส COVID-19 ทั้งจากการฉีดวัคซีนที่ยังไม่ครอบคลุมประชากรส่วนใหญ่ และความเสี่ยงจากแรงงานต่างด้าว อาจทำให้กิจกรรมทางเศรษฐกิจหยุดชะงัก T2 อาชญากรรมทางไซเบอร์ทวีความรุนแรงขึ้น เด็กและเยาวชน ผู้สูงอายุ เป็นกลุ่มเสี่ยงสูง T3 การเปลี่ยนแปลงและผันผวนของธรรมชาติ ภัยพิบัติต่าง ๆ ส่งผลต่อการพัฒนา

	ปัจจัยที่เอื้อประโยชน์	ปัจจัยที่ส่งผลกระทบ
	น้องนางเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี กรมพระศรีสวางควัฒน วรขัตติยราชนารี มีพระประสงค์ให้โรคพิษสุนัขบ้าหมดไปจากประเทศไทย	

2.1.5 การวิเคราะห์ประเด็นการพัฒนาที่เชื่อมโยงกับปัจจัยภายในและภายนอก

จากการวิเคราะห์โดยยึดประเด็นที่เป็นศักยภาพและปัญหาสำคัญที่ปรากฏตามตัวชี้วัด และนำมาสนับสนุนการวิเคราะห์ SWOT เพื่อให้เชื่อมโยงไปสู่ประเด็นยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนากลุ่มจังหวัด ฯ ได้ดังนี้

ด้านเกษตร (แหล่งน้ำ พืชเกษตร)

ประเด็นที่ต้องการการพัฒนาเชิงรุก Strength & Opportunity (SO)	ประเด็นที่ต้องการการแก้ไข Weakness & Opportunity (WO)
S1O1 S7O3 S7O2 S9O1 S10O1 S1O5 S1O6 S1O8 S4O1,7: ยกระดับมาตรฐานสินค้าเกษตรเพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขัน (เกษตรปลอดภัย/ เกษตรอินทรีย์/เกษตรมูลค่าสูง) S1O2 S511 S6O2 S2O6 S2O11 : ส่งเสริมการทำตลาดและช่องทางการจัดจำหน่ายสินค้าเกษตร ทั้งในและต่างประเทศ S3O1 S4O1 S5O1 S6O7 S1007: ส่งเสริมการใช้นวัตกรรมผสมผสานภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อการใช้ประโยชน์ ในทางอาหารและสมุนไพร	W6O1 W6O7 W7O1 W2O10 W5O7: พัฒนาความรู้แก่เกษตรกร ตลอดห่วงโซ่คุณค่า W7O1 W7O7 : ส่งเสริมการเกษตรผสมผสาน/เกษตรกรรมยั่งยืน ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง W13O7 พัฒนาความรู้ด้านการบริหารจัดการด้านการตลาด การผลิต และการแปรรูป รวมถึงการส่งออกแก่ผู้ประกอบการ W8O2O7O13 พัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ (Young Smart Farmer)
ประเด็นที่ต้องการปรับเปลี่ยน/พัฒนาเชิงป้องกัน Strength & Threat (ST)	**ประเด็นที่มีแนวโน้มถดถอย/พัฒนาเชิงรับ Weakness & Threat (WT)**
S2T1 : การบริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตรอย่างยั่งยืน S6T5 S5T5: การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการโรคอุบัติใหม่ในพืชและสัตว์ S10T3 S10T1 ส่งเสริมให้มีการนำวัตถุดิบเหลือทิ้งทางการเกษตรมาใช้ประโยชน์ในห่วงโซ่การผลิต	W3T1 : ส่งเสริมการบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรมให้เหมาะสม W2T1 W13T1: ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมการเกษตร อุตสาหกรรมการเกษตรเพื่อเพิ่มมูลค่าทางการเกษตร W9T3 W8T8พัฒนาและส่งเสริมผู้ประกอบการในการแข่งการส่งออกสินค้าเกษตร W10T2 ส่งเสริมการเชื่อมโยงการตลาดระหว่างผู้ผลิตและผู้ประกอบการในทุกระดับ

ด้านปศุสัตว์

ประเด็นที่ต้องการการพัฒนาเชิงรุก Strength & Opportunity (SO)	ประเด็นที่ต้องการการแก้ไข Weakness & Opportunity (WO)
S1O1 : ส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์ที่มีมาตรฐานและปลอดภัย	W2O5 : ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมเพิ่มมูลค่าทางการปศุสัตว์
ประเด็นที่ต้องการปรับเปลี่ยน/พัฒนาเชิงป้องกัน Strength & Threat (ST)	**ประเด็นที่มีแนวโน้มถดถอย/พัฒนาเชิงรับ** Weakness & Threat (WT)
S1T5 : เพิ่มประสิทธิภาพการพัฒนาสุขภาพสัตว์ เพื่อรองรับโรคอุบัติใหม่	W6T6 ส่งเสริมการแปรรูปผลผลิตเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม

ด้านท่องเที่ยว

ประเด็นที่ต้องการการพัฒนาเชิงรุก Strength & Opportunity (SO)	ประเด็นที่ต้องการการแก้ไข Weakness & Opportunity (WO)
S1O1 S7O8 S8O3 S11O8 : ส่งเสริมการท่องเที่ยว สินค้าและบริการทางการท่องเที่ยว เพื่อรองรับการท่องเที่ยวในรูปแบบใหม่ S1S2S7S8S11O2: ส่งเสริมนวัตกรรมการท่องเที่ยว การประชาสัมพันธ์ และการตลาด S1O4 : ส่งเสริมสนับสนุนอุตสาหกรรม Mice เชื่อมโยงความท่องเที่ยว	W1O3 : พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกเชื่อมโยงโครงข่ายคมนาคม W7O6 W11O6: ส่งเสริมการบูรณาการเครือข่ายด้านการท่องเที่ยวทุกภาคส่วน และการมีส่วนร่วมกับประชาชน W12O2 พัฒนาแอปพลิเคชั่นสำหรับรวมรวบข้อมูล Big data กลุ่มจังหวัด W13O6 ส่งเสริมการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยว
ประเด็นที่ต้องการปรับเปลี่ยน/พัฒนาเชิงป้องกัน Strength & Threat (ST)	**ประเด็นที่มีแนวโน้มถดถอย/พัฒนาเชิงรับ** Weakness & Threat (WT)
S1T1 : พัฒนาองค์ความรู้การบริหารภาวะวิกฤติ S1T3 : สร้างความเชื่อมั่นและความปลอดภัยให้นักท่องเที่ยว	W6T1 : พัฒนาบุคลากรด้านมาตรฐานการท่องเที่ยวให้มีคุณภาพ W8T1 : สร้างการมีส่วนร่วมและความตระหนัก ในชุมชนเกี่ยวกับมาตรการการท่องเที่ยวในรูปแบบใหม่ W9T3 : สร้างมาตรฐานความปลอดภัยและความเชื่อมั่นให้นักท่องเที่ยว

ด้านการค้า การลงทุน การค้าชายแดน

ประเด็นที่ต้องการการพัฒนาเชิงรุก Strength & Opportunity (SO)	ประเด็นที่ต้องการการแก้ไข Weakness & Opportunity (WO)
S1O1 : ส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมเกษตรมูลค่าสูง เชื่อมโยงระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกเฉียงเหนือ S3O2 : พัฒนาการค้า การลงทุน การค้าชายแดน ด้วยเทคโนโลยีดิจิตอล S402 : ส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรม BCG	W3O4 W4O4 : ส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรเพื่อเตรียมพร้อมอุตสาหกรรม BCG
ประเด็นที่ต้องการปรับเปลี่ยน/พัฒนาเชิงป้องกัน Strength & Threat (ST)	**ประเด็นที่มีแนวโน้มถดถอย/พัฒนาเชิงรับ Weakness & Threat (WT)**
S2T1 : พัฒนาศักยภาพแรงงานในภาคอุตสาหกรรม และผู้ประกอบการ	W5T4 : พัฒนาการสร้าง Brand “นครชัยบุรินทร์” เพื่อเชื่อมโยงการค้า การลงทุน การท่องเที่ยว

ด้านผลิตภัณฑ์ไหม

ประเด็นที่ต้องการการพัฒนาเชิงรุก Strength & Opportunity (SO)	ประเด็นที่ต้องการการแก้ไข Weakness & Opportunity (WO)
S1O1 S2O1 S5O6 S6O8 S7O8 : ส่งเสริมการผลิตผลิตภัณฑ์ไหมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม S3O3 : ส่งเสริมการรวมกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ผู้ผลิต ผู้ประกอบการไหม ไหม เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน S2O2 S2O5 S3O6 S3O3: เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากไหมที่มีความหลากหลาย เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้บริโภค S3O2 S4O4 S5O7 : ส่งเสริมช่องทางการตลาดในทุกช่องทางทั้งในประเทศและต่างประเทศ	W1O3 W2O7 W10O7 : ส่งเสริมและพัฒนาผู้ผลิตและผู้ประกอบการไหม ตามแนวโมเดลเศรษฐกิจสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน (BCG Model) W8O3 W10O3 W12O3 W13O3 : พัฒนาทักษะการออกแบบผลิตภัณฑ์ไหมให้สามารถตอบสนองต่อความต้องการของผู้บริโภคทุกช่วงวัย
ประเด็นที่ต้องการปรับเปลี่ยน/พัฒนาเชิงป้องกัน Strength & Threat (ST)	**ประเด็นที่มีแนวโน้มถดถอย/พัฒนาเชิงรับ Weakness & Threat (WT)**
S1T2 S3T2 S1T5: เสริมสร้างอัตลักษณ์ผลิตภัณฑ์ไหมและประชาสัมพันธ์ให้เป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลายในกลุ่มคนทุกช่วงวัย S1T5 S2T4 S6T5: ส่งเสริมและพัฒนาอัตลักษณ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านไหม โดยประยุกต์ใช้ Business Model แนวใหม่ให้เติบโตอย่างยั่งยืน	W2T5 W3T5 W5T5 W8T5 W10T5 W11T5 W12T5: พัฒนาองค์ความรู้ให้กับผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ไหมในเรื่องทักษะและเทคนิคการฟอกย้อม รวมถึงเทคนิคการผสมผสานผ้าทอไหมและเส้นใยอื่น ๆ เพื่อให้ได้ผลิตภัณฑ์ที่หลากหลาย โดยประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม W4T5 W6T5 W7T5 W9T5 : ส่งเสริมให้มีการถ่ายทอดภูมิปัญญาให้แก่เยาวชนรุ่นใหม่ เพื่อสร้างเครือข่ายและนำภูมิปัญญาไปต่อยอดคิดค้นงานวิจัยเพื่อลดต้นทุนการผลิต

ด้านสังคม

ประเด็นที่ต้องการการพัฒนาเชิงรุก Strength & Opportunity (SO)	ประเด็นที่ต้องการการแก้ไข Weakness & Opportunity (WO)
S1O2 : สืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่น คลังสมองของผู้สูงวัย และเผยแผ่ผ่านเทคโนโลยีออนไลน์ S1O4 : สนับสนุนผลิตภัณฑ์ชุมชนโดยภาครัฐและเอกชนให้มีรายได้เพิ่มขึ้น	W4O1 : ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ เพื่อเพิ่มรายได้ W3O5 : ส่งเสริมการใช้สมุนไพร แพทย์แผนไทย เพื่อดูแลสุขภาพ W5O1 : ส่งเสริม และสร้างความร่วมมือในการพัฒนาครอบครัวสู่ชุมชมเข้มแข็ง W6O6 : ส่งเสริมให้ประชาชนเข้าถึงสิทธิ์ตามกฎหมาย W8O7 : ส่งเสริมให้มีการดูแลและป้องกันโรคของสุนัขจรจัดและสัตว์ไร้บ้าน
ประเด็นที่ต้องการปรับเปลี่ยน/พัฒนาเชิงป้องกัน Strength & Threat (ST)	**ประเด็นที่มีแนวโน้มถดถอย/พัฒนาเชิงรับ Weakness & Threat (WT)**
S4T2 : ส่งเสริมความรู้ด้านการป้องกันอาชญากรรมทางเทคโนโลยี S1T1 : ส่งเสริมการใช้ภูมิปัญญาแพทย์แผนไทยในการดูแลสุขภาพในชุมชน	W7T3 : ชุมชนเข้าถึงระบบแจ้งเตือนภัยทางธรรมชาติ เพื่อหลีกเลี่ยงความเสียหายจากภัยพิบัติ

2.1.6 สรุปประเด็นสำคัญจากนโยบายและแผนงาน ต่อการพัฒนาของกลุ่มจังหวัดได้ ดังนี้

จากนโยบาย ยุทธศาสตร์ และแผนการพัฒนาข้างต้น จึงได้มีการวิเคราะห์ และรวบรวมประเด็นสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเชิงพื้นที่ของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 โดยแบ่งออกมาเป็นมิติการพัฒนาที่สำคัญ ๆ ดังนี้

ประเด็น	สาระสำคัญ
เศรษฐกิจในภาพรวม	➢ มุ่งสร้างรายได้ให้เกิดขึ้นจากภายในและภายนอกประเทศ (การค้าชายแดน/ส่งออก) ➢ เศรษฐกิจเติบโตศักยภาพของพื้นที่ และสร้างห่วงโซ่คุณค่าเพื่อก่อให้เกิดเศรษฐกิจที่มีมูลค่าสูง และยั่งยืน ➢ สร้างโอกาสในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนอย่างเป็นธรรมให้กับผู้ประกอบการและเกษตรกรรุ่นใหม่ ➢ กระจายรายได้และพัฒนาเศรษฐกิจในท้องถิ่น
ด้านการเกษตร	➢ ผลิตสินค้าเกษตรมาตรฐานสูง ที่สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มได้ เช่น ผลิตสินค้าออร์แกนนิค ส่งให้กับร้านอาหารในกลุ่มจังหวัด เพื่อสร้างความมั่นคงทางอาชีพเกษตรกร ➢ ส่งเสริมการเลี้ยงโคเนื้อคุณภาพสูงในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมาและบุรีรัมย์ พร้อมทั้งพัฒนามาตรฐานฟาร์มเลี้ยงสัตว์ ➢ ตรวจวิเคราะห์คุณภาพและความปลอดภัยของสินค้าปศุสัตว์ให้เป็นไปตาม

ประเด็น	สาระสำคัญ
	มาตรฐาน ➢ ส่งเสริมการแปรรูปสมุนไพรในพื้นที่จังหวัดสุรินทร์
ด้านการค้า การลงทุน	➢ เชื่อมโยงทางการค้าและการบริการภายในกลุ่มจังหวัด ภาค และประเทศเพื่อนบ้าน และการพัฒนาตามแนวระเบียงเศรษฐกิจและพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษ ➢ พัฒนาช่องทางการคมนาคมระหว่างประเทศเพื่อบ้าน เช่น ทางหลวงหมายเลข 2 ที่พาผ่านเกือบทั้งกลุ่มจังหวัด เป็นช่องทางการค้าที่สำคัญทั้งในและนอกประเทศ ➢ จังหวัดบุรีรัมย์และสุรินทร์ซึ่งเป็นพื้นที่เชื่อมต่อชายแดนและมีมูลค่าการค้าชายแดนที่เพิ่มขึ้นเป็นยุทธศาสตร์ด้านการค้า ➢ ปัญหาการค้าขายสิ่งของผิดกฎหมายข้ามแดนในจังหวัดบุรีรัมย์และสุรินทร์
ด้านอุตสาหกรรม	➢ ส่งเสริมอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์อาหารและแปรรูปผลิตภัณฑ์เกษตร ➢ พัฒนาประสิทธิภาพการผลิตและยังสามารถเชื่อมโยงฐานการผลิตของท้องถิ่นได้ ➢ เพิ่มมูลค่าการลงทุน ทั้งในด้านการค้นคว้า และจำนวนแรงงาน ➢ ขยายตัวอุตสาหกรรมกลุ่มเป้าหมายไปยังตลาดต่างประเทศ ➢ พัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอในจังหวัดนครราชสีมาซึ่งมีสัดส่วนเป็นอันดับที่ 3 ของภาค
ด้านการท่องเที่ยว	➢ ปรับปรุงช่องทางการเดินทางเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยว 4 จังหวัด ➢ จัดทำเทศกาลภาพยนตร์นานาชาติ เพื่อสร้างการรับรู้กับนักท่องเที่ยวไทยและต่างชาติ ➢ ส่งเสริมผ้าไหม ผ้าฝ้าย สู่ศูนย์กลางแฟชั่น ในจังหวัดชัยภูมิ นครราชสีมา สุรินทร์ บุรีรัมย์ ➢ พัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวอารยธรรมตะวันออกเฉียงเหนือตอนใต้ (นครราชสีมา บุรีรัมย์ สุรินทร์) ➢ เปิดเส้นทางการท่องเที่ยวใหม่ (FAM Trip) นครชัยบุรินทร์ เพื่อให้ชุมชนมีความเข้าใจในพฤติกรรมของนักท่องเที่ยว
ด้านสิ่งแวดล้อม	➢ การจัดการพื้นที่เมืองและชุมชนมุ่งสู่การเป็นเมืองที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ➢ ฟื้นฟูป่าต้นน้ำ และรักษาความหลากหลายทางชีวภาพ ในจังหวัดชัยภูมิ นครราชสีมา ➢ สร้างความสมดุลของระบบนิเวศ เพื่อสนับสนุนการผลิตและคุณภาพชีวิต

ประเด็น	สาระสำคัญ
	อย่างยั่งยืน ➢ บริหารจัดการน้ำในจังหวัดสุรินทร์ เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนในการใช้น้ำยามเผชิญสภาวะแห้งแล้งแบบบูรณาการและยั่งยืน
ด้านสังคม	➢ ประชากรได้รับการพัฒนาความรู้ทักษะ รองรับการจ้างงานและกิจกรรมทางเศรษฐกิจ ➢ ลดจำนวนคนจนในจังหวัดบุรีรัมย์ และนครราชสีมา โดยส่งเสริมความสำคัญของการออม และลดภาระหนี้สิน ➢ ชุมชนมีความเข้มแข็ง ประชาชนมีความมั่นคงของอาหาร พลังงาน และน้ำ มีที่อยู่อาศัยและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ➢ พัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในชุมชนอย่างเสมอภาคและยั่งยืน
ด้านความมั่นคง	➢ ภาครัฐและเอกชนจับมือบริหารความมั่นคงตามแนวชายแดนในจังหวัดบุรีรัมย์และจังหวัดสุรินทร์ ➢ ลดปัญหาการทุจริตของภาครัฐโดยให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ➢ ปัญหาลักลอบเข้าเมืองตามแนวชายแดน ➢ การก่อการร้ายหรือกระทำผิดกฎหมาย ในบริเวณชายแดน เช่น การเคลื่อนย้ายยาเสพติดหรือการค้ามนุษย์

2.1.7 แผนที่ยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1

กลุ่มจังหวัดมีการจัดทำแผนที่ยุทธศาสตร์ของภาพรวมของกลุ่มจังหวัด โดยมหาวิทยาลัยขอนแก่นหรือศูนย์ปฏิบัติการร่วมกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ROC) ซึ่งมีเป้าหมายหรือประสิทธิพลที่ต้องการคือ กลุ่มจังหวัดหลุดพ้นจากความยากจน ลดความเหลื่อมล้ำ การกระจายรายได้ที่เป็นธรรม และอัตราการขยายตัวเศรษฐกิจเพิ่มขึ้น ดังนี้

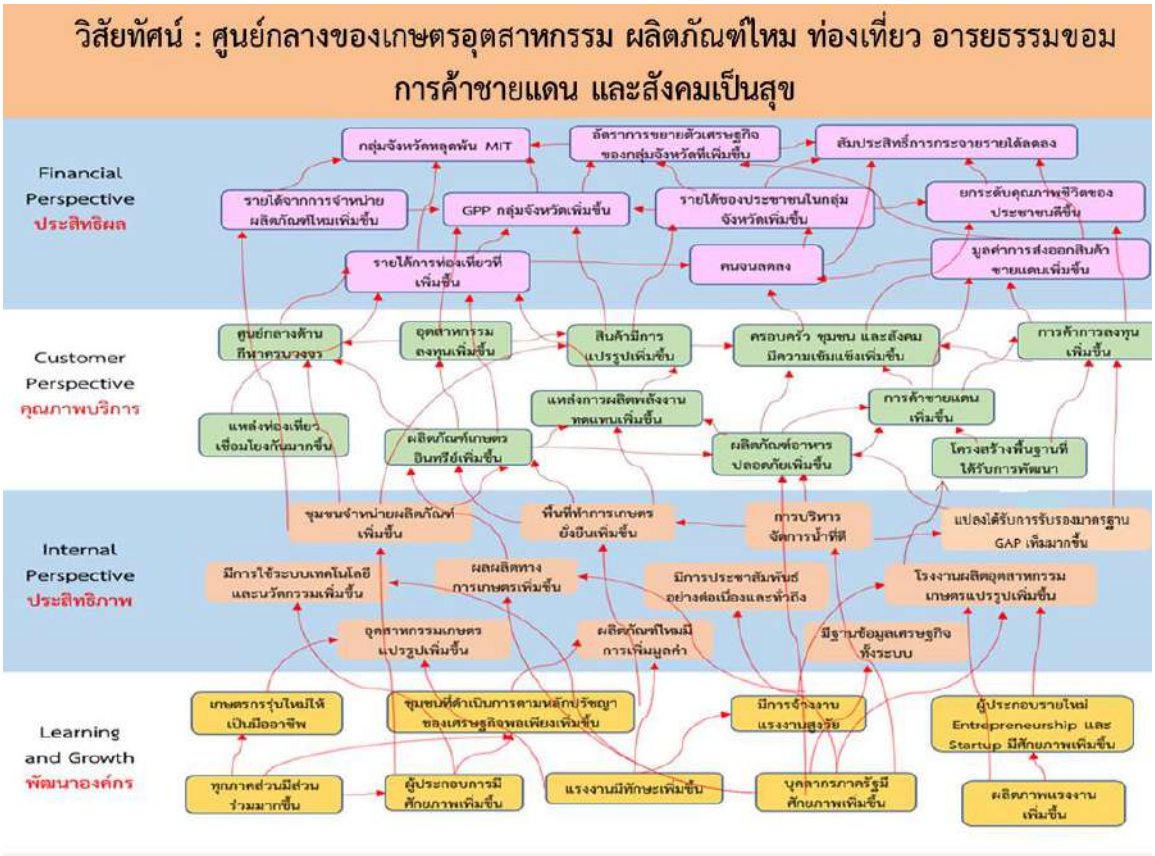

2.18 จุดเน้นการพัฒนาที่กลุ่มจังหวัดควรให้ความสำคัญ

- การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและสร้างมูลค่าเพิ่มด้านการเกษตรให้ได้มาตรฐานเกษตรปลอดภัย เนื่องจากกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 มีประชากรที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมที่ขึ้นทะเบียนเกษตรกร ในปี พ.ศ. 2564 จำนวน 983,462 คน เทียบกับประชากรทั้งกลุ่มจังหวัดฯ จำนวน 6,698,614 คน คิดเป็นร้อยละ 14.68 และมีพื้นที่เกษตรมากถึง 22,493,801 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 69.58 ของพื้นที่ทั้งหมดของกลุ่มจังหวัด ประกอบกับศักยภาพที่โดดเด่นในพืชและสัตว์เศรษฐกิจของกลุ่มจังหวัดฯ ที่สำคัญและมีชื่อเสียง ได้แก่ ข้าว มันสำปะหลัง โคเนื้อ แพะ จึงเป็นจุดเน้นที่ควรส่งเสริมในด้านเกษตร
- ส่งเสริมการแปรรูปเป็นอุตสาหกรรมอาหารแบบครบวงจร โดยพัฒนาอุตสาหกรรมกลางทางและปลายทางให้มากขึ้น จากจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 ยุทธศาสตร์ภาค เมือง และพื้นที่เศรษฐกิจ ที่กำหนดให้กลุ่มจังหวัด โดยเฉพาะจังหวัดนครราชสีมาให้เป็นศูนย์กลางอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปและอาหารแบบครบวงจร และเมื่อเข้าสู่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 มีหมุดหมายที่ 1 เกษตรและเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง
- การบริหารจัดการน้ำ โดยจัดหาแหล่งน้ำและระบบส่งน้ำเพื่อการเกษตรให้เพียงพอ
- ส่งเสริมอาชีพ และพัฒนาฝีมือแรงงานเพื่อสร้างโอกาสในการหารายได้จากภาคการเกษตรและภาคนอกเกษตร รวมทั้งผลิตภัณฑ์ไหม โดยการเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวกับประวัติศาสตร์และสินค้าชุมชน

- การสร้างมูลค่าเพิ่มในสาขาท่องเที่ยวที่มีศักยภาพของกลุ่มได้แก่ ท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ อารยธรรมขอม ประเพณี ศาสนา หมู่บ้านท่องเที่ยวไหม แหล่งท่องเที่ยวชุมชน การท่องเที่ยวเชิงเกษตร โดยพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้มีความสะอาด สะดวกและความปลอดภัยได้มาตรฐานและเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว จากการใช้ประโยชน์จากระบบ Logistic

สรุปข้อมูลแผนพัฒนากลุ่มจังหวัด

กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1
(นครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ สุรินทร์)

ตำแหน่งทางยุทธศาสตร์ (Strategies Position)

<u>เป้าหมายการพัฒนาของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ระยะ 5 ปี</u>

จากโครงสร้างเศรษฐกิจในภาพรวมของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ปี พ.ศ. 2565 มีเศรษฐกิจที่สำคัญ 3 ลำดับแรก โดยมีภาคอุตสาหกรรม มีสัดส่วนร้อยละ 29.80 รองลงมาเป็นภาคเกษตรกรรม มีสัดส่วนร้อยละ 20.70 มีพื้นที่การเกษตรร้อยละ 69.58 ของพื้นที่ของกลุ่มจังหวัด ประชากรส่วนใหญ่อยู่ในวัยแรงงาน ร้อยละ 64.95 และส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม โดยมีครัวที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมปี 2565 อยู่ที่ 982,102 ครัวเรือน มีศักยภาพทางการเกษตรที่โดดเด่น ได้แก่ ข้าว มันสำปะหลัง โคเนื้อ โคนม มีศักยภาพทางการท่องเที่ยวที่หลากหลาย ทั้งท่องเที่ยวธรรมชาติ เชิงนิเวศ อารยธรรม ประเพณี ศิลปวัฒนธรรม ศาสนา และกีฬา มีแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นมรดกโลก เป็นแหล่งผลิตผลิตภัณฑ์ไหม และในขณะเดียวกันก็มีปัญหาในเรื่องการขาดแคลนน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค และการเกษตร ราคาผลผลิตทางการเกษตรตกต่ำ สัดส่วนคนยากจน ร้อยละ 12.8 รายได้เฉลี่ยครัวเรือน/ปี 276,341.01 บาท หนี้สินเฉลี่ยครัวเรือน/ปี 267,729.15 บาท สัดส่วนหนี้สิ้น ร้อยละ 96.88 มีความไม่เสมอภาคด้านรายได้ (Gino coefficient) สูงกว่าค่าเฉลี่ยประเทศ จึงกำหนดเป้าหมายการพัฒนาในการเป็น

ศูนย์กลางของเกษตรอุตสาหกรรม ท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ อารยธรรมขอม การค้าชายแดน ผลิตภัณฑ์ไหม และสังคมเป็นสุข สู่การพัฒนาเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน

โดยมี**วัตถุประสงค์และทิศทางการพัฒนาในอนาคต** ดังนี้

วัตถุประสงค์	ทิศทางการพัฒนา
เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันเกษตรปลอดภัย มุ่งสู่การเป็นอุตสาหกรรมแปรรูปสินค้าเกษตร	1. เพิ่มมูลค่าภาคการเกษตรด้วยนวัตกรรม เทคโนโลยี งานวิจัย 2. ยกระดับมาตรฐานสินค้าเกษตรเพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขัน 3. เพิ่มทักษะแรงงานภาคเกษตร และสร้างจูงใจให้กับเกษตรกรรุ่นใหม่ และส่งเสริมการรวมกลุ่มของเกษตรกร 4. ส่งเสริมการบริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตร 5. ส่งเสริมศักยภาพการแข่งขันทางการตลาด และการตลาดออนไลน์
เพื่อยกระดับมาตรฐานการผลิตปศุสัตว์เพื่อรองรับการตลาดระดับสูง	1. ส่งเสริมการจัดทำมาตรฐานฟาร์มเพื่อรองรับการเข้าสู่ตลาดระดับสูง 2. ส่งเสริมผู้ผลิตและผู้ประกอบการด้านปศุสัตว์ ในการลดต้นทุนการผลิต การบริหารจัดการ 3. ส่งเสริมการรวมกลุ่มของผู้ประกอบการด้านปศุสัตว์
เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันและยกระดับการท่องเที่ยว	1. พัฒนารูปแบบการท่องเที่ยวเชื่อมโยงกับวัฒนธรรมและเอกลักษณ์ของพื้นที่ 2. พัฒนาศักยภาพบุคลากร และสร้างความมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อขับเคลื่อนการท่องเที่ยว 3. พัฒนาและเพิ่มมูลค่าสินค้าและบริการการท่องเที่ยว เชื่อมโยงกับธุรกิจที่เกี่ยวข้อง
เพื่อยกระดับผลิตภัณฑ์ไหมให้เป็นที่ต้องการของตลาดภายในและต่างประเทศ	1. เพิ่มทักษะให้กับเกษตรกร ผู้ประกอบการ ทั้งด้านการผลิต การแปรรูป และการบริหารจัดการ 2. ส่งเสริมให้มีการถ่ายทอดภูมิปัญญาให้แก่เยาวชนรุ่นใหม่ เพื่อสร้างเครือข่ายและนำภูมิปัญญาไปต่อยอดคิดค้นงานวิจัย 3. ส่งเสริมผลิตภัณฑ์จากไหมที่มีความหลากหลายสู่การเป็นสินค้าชั้นนำด้วยการตลาดออนไลน์ 4. ส่งเสริมประชาสัมพันธ์ให้เป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลายในกลุ่มคนทุกช่วงวัย
เพื่อยกรับดับคุณภาพชีวิตของประชากรในกลุ่มจังหวัด	1. ส่งเสริมและสร้างความตระหนักเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพ เพื่อป้องกันโรคที่ไม่ติดต่อเรื้อรัง 2. ส่งเสริมการออม วางแผนการเงินอย่างเป็นระบบ 3. ส่งเสริมการบริหารจัดการสังคมผู้สูงอายุแบบบูรณาการ

พันธกิจ (Mission)

1) การส่งเสริมการผลิต และสร้างมูลค่าเพิ่ม สินค้าเกษตร ที่ได้มาตรฐาน
2) ส่งเสริมการผลิตสินค้าปศุสัตว์ ให้มีมาตรฐาน แบบครบวงจร
3) ส่งเสริมการเรียนรู้สู่การปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
4) ส่งเสริมและพัฒนาแหล่งน้ำและการบริหารจัดการน้ำ ที่มีความเหมาะสมสำหรับการทำการเกษตรกรรม
5) ส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างปลอดภัยและได้มาตรฐาน พัฒนาสินค้าและบริการ ให้ได้รับความนิยม และบริหารจัดการให้มีศักยภาพ
6) ส่งเสริมและพัฒนาการค้าการลงทุน และค้าชายแดน
7) ส่งเสริมศักยภาพการผลิตและการตลาดผลิตภัณฑ์ไหม
8) ส่งเสริมการพัฒนาด้านสังคมสู่ความเข้มแข็งและยั่งยืน

ตัวชี้วัดความสำเร็จตามเป้าหมายของการพัฒนากลุ่มจังหวัด

ตัวชี้วัดเป้าหมายการพัฒนา	ค่าเป้าหมาย					
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ.2568	พ.ศ. 2569	พ.ศ. 2570	พ.ศ. 2566-2570
1. อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมกลุ่มจังหวัด แบบปริมาณลูกโซ่เพิ่มขึ้น (ร้อยละ) ฐานข้อมูลจากสภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ปี 2562 = 324,570.44 ล้านบาท (ข้อมูล ณ ปี 2564)	3	3	3	3	3	3 (ค่าเฉลี่ย 5 ปี)
2. รายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น (ร้อยละ) ฐานข้อมูลจากกองเศรษฐกิจการท่องเที่ยวและกีฬา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ปี 2563 (ชาวไทยและชาวต่างประเทศ) = 16,926.02 ล้านบาท	1	1.25	1.50	1.75	2.00	1.50 (ค่าเฉลี่ย 5 ปี)

ตัวชี้วัดเป้าหมายการพัฒนา	ค่าเป้าหมาย					
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ.2568	พ.ศ. 2569	พ.ศ. 2570	พ.ศ. 2566-2570
3. มูลค่าการค้าชายแดนเพิ่มขึ้น (ร้อยละ) ฐานข้อมูลมูลค่าการค้ารวมจากสำนักงานพาณิชย์จังหวัดบุรีรัมย์และจังหวัดสุรินทร์ ปี 2565 = 9,931.7000 ล้านบาท	1	1.5	2	2.5	3	2 (ค่าเฉลี่ย 5 ปี)
4.มูลค่าการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ไหมเพิ่มขึ้น (ร้อยละ) (ฐานข้อมูลจากสำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดในกลุ่มจังหวัด ปี 2563 ศูนย์หม่อนไหมฯ =193.88 ล้านบาท สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด = 5,267.06 ล้านบาท รวม 5,460.94 ล้านบาท)	1.00	1.25	1.50	1.75	2.00	1.50 (ค่าเฉลี่ย 5 ปี)
5. สัดส่วนคนยากจนลดลง (ร้อยละ) ฐานข้อมูลจากสภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ปี 2562 = 9.5	0.5	1.0	1.5	2.0	2.5	1.50 (ค่าเฉลี่ย 5 ปี)

<u>ประเด็นการพัฒนา</u>

1) การพัฒนาขีดความสามารถเกษตรอุตสาหกรรมครบวงจร

<u>เป้าประสงค์ ด้านเกษตร (พืช แหล่งน้ำ)</u>

1. การเพิ่มศักยภาพการผลิตด้านการเกษตรและเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรด้วยนวัตกรรมและเทคโนโลยี

2. พัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ให้เป็นเกษตรกรอัจฉริยะในยุคดิจิทัลเพื่อปรับเปลี่ยนสู่การผลิตเกษตรสมัยใหม่

3. ส่งเสริมการพัฒนาพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกเฉียงเหนือ NeEC Bioeconomy

4. ส่งเสริมการพัฒนาทักษะแรงงาน ความรู้ใหม่ เพื่อให้ตรงกับงานและอาชีพที่เปลี่ยนแปลงไป รองรับการพัฒนาเศรษฐกิจและการพัฒนาทักษะเดิมเพื่อเพิ่มขีดความสามรถในการทำงาน

<u>เป้าประสงค์ ด้านปศุสัตว์</u>

เพิ่มศักยภาพในการผลิตปศุสัตว์ในห่วงโซ่อุปทานด้วยนวัตกรรมเพื่อให้ได้มาตรฐาน

<u>แนวทางการพัฒนา ด้านเกษตร (พืช แหล่งน้ำ) และปศุสัตว์</u>

แนวทางการพัฒนาตามกลยุทธ์เชิงรุก

1. ยกระดับมาตรฐานสินค้าเกษตรเพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขัน (เกษตรปลอดภัย/ เกษตรอินทรีย์)
2. ส่งเสริมการทำตลาดและช่องทางการจัดจำหน่ายสินค้าเกษตร ทั้งในและต่างประเทศ
3. ส่งเสริมการใช้นวัตกรรมผสมผสานภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อการใช้ประโยชน์ ในทางอาหารและสมุนไพร

แนวทางการพัฒนาตามกลยุทธ์เชิงรับ

1. ส่งเสริมการบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรมให้เหมาะสม
2. ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมเพิ่มมูลค่าทางการเกษตร
3. พัฒนาและส่งเสริมผู้ประกอบการในการแข่งการส่งออกสินค้าเกษตร
4. ส่งเสริมการเชื่อมโยงการตลาดระหว่างผู้ผลิตและผู้ประกอบการในทุกระดับ

แนวทางการพัฒนาตามกลยุทธ์เชิงแก้ไข

1. พัฒนาความรู้แก่เกษตรกร ตลอดห่วงโซ่คุณค่า
2. ส่งเสริมการเกษตรผสมผสาน/เกษตรกรรมยั่งยืน ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง
3. พัฒนาความรู้ด้านการบริหารจัดการด้านการตลาด การผลิต และการแปรรูป รวมถึงการส่งออกแก่ผู้ประกอบการ
4. พัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ (Young Smart Farmer)

แนวทางการพัฒนาตามกลยุทธ์เชิงป้องกัน

1. การบริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตรอย่างยั่งยืน
2. การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการโรคอุบัติใหม่ในพืชและสัตว์
3. ส่งเสริมให้มีการนำวัตถุดิบเหลือทิ้งทางการเกษตรมาใช้ประโยชน์ในห่วงโซ่การผลิต
4. ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อการเกษตร อุตสาหกรรมการเกษตร

<u>แนวทางการพัฒนา ด้านปศุสัตว์</u>

แนวทางการพัฒนาตามกลยุทธ์เชิงรุก

การส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์ที่มีมาตรฐานและปลอดภัย

แนวทางการพัฒนาตามกลยุทธ์เชิงรับ

ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมเพิ่มมูลค่าทางการเกษตร

แนวทางการพัฒนาตามกลยุทธ์เชิงแก้ไข

เพิ่มประสิทธิภาพการพัฒนาสุขภาพสัตว์ เพื่อรองรับโรคอุบัติใหม่

แนวทางการพัฒนาตามกลยุทธ์เชิงป้องกัน

สร้างมูลค่าเพิ่มผ่านการแปรรูปผลิตภัณฑ์สัตว์และการบรรจุภัณฑ์ที่ได้มาตรฐาน

ตัวชี้วัดของประเด็นการพัฒนาที่ 1	ค่าเป้าหมาย					
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2569	พ.ศ. 2570	พ.ศ. 2566 - พ.ศ. 2570
1. ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคการเกษตร (ฐานข้อมูล : สภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ปี 2562 มูลค่า 98,504 ล้านบาท)	0.5	0.5	0.5	0.5	0.5	0.5 (ค่าเฉลี่ย 5 ปี)
2. จำนวนพื้นที่รับประโยชน์เพิ่มขึ้น (ไร่) (นิยาม พื้นที่การเกษตรได้รับประโยชน์จากแหล่งน้ำเพิ่มขึ้นและการระบายน้ำ ตลอดจนป้องกันอุทกภัยลดความเสียหายในพื้นที่ภาคการเกษตร) ฐานข้อมูลจากหน่วยงานในสังกัดชลประทาน ผลการดำเนินงานขึ้นอยู่กับจำนวนที่ได้รับจัดสรรงบประมาณ และพื้นที่ที่ดำเนินการ ดังนี้ ปี 61 = 7,700 ไร่ ปี 62 = 13,260 ไร่ ปี 63 = 8,022 ไร่ ปี 64 = 3,686 ไร่ ปี 65 = 3,875 ไร่	2,500	2,500	2,500	2,500	2,500	12,500
3. จำนวนฟาร์มเลี้ยงสัตว์ที่ได้รับรองมาตรฐานที่เพิ่มขึ้น (ฟาร์ม) ฐานข้อมูลจากสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดในกลุ่มจังหวัด <u>เฉพาะที่เกิดจากโครงการกลุ่มจังหวัด</u> ปี 64= 150 ฟาร์ม (โคเนื้อ+แพะ) ปี 65 = 320 ฟาร์ม (โคเนื้อ+แพะ) ปี 66 = 120 ฟาร์ม (แพะ)	120	150	160	165	180	775

2) การพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว การค้าชายแดน และผลิตภัณฑ์ไหม

<u>เป้าประสงค์ด้านท่องเที่ยว</u>

รายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น

<u>เป้าประสงค์ด้านค้า การลงทุน การค้าชายแดน</u>

รายได้จาการค้า การลงทุน การค้าชายแดน เพิ่มขึ้น

<u>เป้าประสงค์ด้านไหม</u>

1. รายได้จากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ไหมเพิ่มขึ้น
2. พัฒนาทักษะอาชีพ ประชาชนทุกช่วงวัย สร้างรายได้ ลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม

<u>แนวทางการพัฒนา ด้านท่องเที่ยว</u>

แนวทางการพัฒนาตามกลยุทธ์เชิงรุก

1. ส่งเสริมการท่องเที่ยว สินค้าและบริการทางการท่องเที่ยว เพื่อรองรับการท่องเที่ยวในรูปแบบใหม่
2. ส่งเสริมนวัตกรรมการท่องเที่ยว การประชาสัมพันธ์ และการตลาด
3. ส่งเสริมสนับสนุนอุตสาหกรรม Mice เชื่อมโยงความท่องเที่ยว
4. ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอาหารท้องถิ่น
5. ส่งเสริมกิจกรรมท่องเที่ยวมรดกโลกทางรถไฟ
6. พัฒนาแหล่งผลิตสินค้า GI เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร/วัฒนธรรม

แนวทางการพัฒนาตามกลยุทธ์เชิงรับ

1. พัฒนาบุคลากรด้านมาตรฐานการท่องเที่ยวให้มีคุณภาพ
2. สร้างการมีส่วนร่วมและความตระหนัก ในชุมชนเกี่ยวกับมาตรการการท่องเที่ยวในรูปแบบวิถีใหม่
3. สร้างมาตรฐานความปลอดภัยและสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยว

แนวทางการพัฒนาตามกลยุทธ์เชิงแก้ไข

1. พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก เชื่อมโยงโครงข่ายคมนาคม
2. พัฒนาแหล่งท่องเที่ยว สินค้าและบริการ ด้วยเทคโนโลยีนวัตกรรม
3. ส่งเสริมการสร้างการรับรู้ด้านการท่องเที่ยว การบูรณาการเครือข่ายด้านการท่องเที่ยวทุกภาคส่วน และการมีส่วนร่วมกับประชาชน
4. พัฒนาบุคลากรทางการท่องเที่ยวทดแทนส่วนที่ไม่เพียงพอ
5. พัฒนาแอปพลิเคชั่นสำหรับรวมรวบข้อมูล Big data กลุ่มจังหวัด
6. พัฒนาศูนย์ข้อมูลท่องเที่ยวกลุ่มจังหวัด ส่งเสริมการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยว

แนวทางการพัฒนาตามกลยุทธ์เชิงป้องกัน

1. พัฒนาองค์ความรู้การบริหารภาวะวิกฤติ
2. สร้างความเชื่อมั่นและความปลอดภัยให้นักท่องเที่ยว

<u>แนวทางการพัฒนา ด้านการค้า การลงทุน การค้าชายแดน</u>

แนวทางการพัฒนาตามกลยุทธ์เชิงรุก

1. ส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมเกษตรมูลค่าสูง เชื่อมโยงระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

2. พัฒนาการค้า การลงทุน การค้าชายแดน ด้วยเทคโนโลยีดิจิตอล

3. ส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรม BCG

แนวทางการพัฒนาตามกลยุทธ์เชิงรับ

พัฒนาการสร้าง Brand “นครชัยบุรินทร์” เพื่อเชื่อมโยงการค้า การลงทุน การท่องเที่ยว

แนวทางการพัฒนาตามกลยุทธ์เชิงแก้ไข

ส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรเพื่อเตรียมพร้อมอุตสาหกรรม BCG

แนวทางการพัฒนาตามกลยุทธ์เชิงป้องกัน

พัฒนาศักยภาพแรงงานในภาคอุตสาหกรรม และผู้ประกอบการ

<u>แนวทางการพัฒนา ด้านผลิตภัณฑ์ไหม</u>

แนวทางการพัฒนาตามกลยุทธ์เชิงรุก

1. ส่งเสริมการผลิต ผลิตภัณฑ์ไหมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ตามแนวโมเดลเศรษฐกิจสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน (BCG Model)

2. ส่งเสริมการรวมกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ผู้ผลิต ผู้ประกอบการไหม ไหม เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน

3. เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากไหมที่มีความหลากหลาย เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้บริโภค

4. ส่งเสริมช่องทางการตลาด ในทุกช่องทางทั้งในประเทศและต่างประเทศ

แนวทางการพัฒนาตามกลยุทธ์เชิงรับ

1. พัฒนาองค์ความรู้ให้กับผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ไหมในเรื่องทักษะและเทคนิคการฟอกย้อม รวมถึงเทคนิคการผสมผสานผ้าทอไหมและเส้นใยอื่น ๆ เพื่อให้ได้ผลิตภัณฑ์ที่หลากหลาย โดยประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม

2. ส่งเสริมให้มีการถ่ายทอดภูมิปัญญาให้แก่เยาวชนรุ่นใหม่ เพื่อสร้างเครือข่ายและนำภูมิปัญญาไปต่อยอดคิดค้นงานวิจัยเพื่อลดต้นทุนการผลิต

แนวทางการพัฒนาตามกลยุทธ์เชิงแก้ไข

1. ส่งเสริมและพัฒนาการปลูกหม่อนเลี้ยงไหมให้ได้มาตรฐาน และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

2. ส่งเสริมและพัฒนาผู้ผลิตและผู้ประกอบการไหม ตามแนวโมเดลเศรษฐกิจสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน (BCG Model)

3. พัฒนาทักษะการออกแบบผลิตภัณฑ์ไหมให้สามารถตอบสนองต่อความต้องการของผู้บริโภคทุกช่วงวัย

แนวทางการพัฒนาตามกลยุทธ์เชิงป้องกัน

1. เสริมสร้างอัตลักษณ์ผลิตภัณฑ์ไหมและส่งเสริมประชาสัมพันธ์ให้เป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลายในกลุ่มคนทุกช่วงวัย

2. ส่งเสริมและพัฒนาอัตลักษณ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านไหม โดยประยุกต์ใช้ Business Model แนวใหม่ให้เติบโตอย่างยั่งยืน

ตัวชี้วัดของประเด็นการพัฒนาที่ 2	ค่าเป้าหมาย					
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2569	พ.ศ. 2570	พ.ศ. 2566 - พ.ศ. 2570
1. ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของรายได้จากการท่องเที่ยว (ฐานข้อมูลจากกองเศรษฐกิจการท่องเที่ยวและกีฬา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ปี 2563 (ชาวไทยและชาวต่างประเทศ) = 16,926.02 ล้านบาท)	1.00	1.25	1.50	1.75	2.00	1.50 (ค่าเฉลี่ย 5 ปี)
2. มูลค่าการค้าชายแดนเพิ่มขึ้น (ร้อยละ) ฐานข้อมูลมูลค่าการค้ารวมจากสำนักงานพาณิชย์จังหวัดบุรีรัมย์และจังหวัดสุรินทร์ ปี 2565 = 9,931.7000 ล้านบาท	1	1.5	2	2.5	3	2 (ค่าเฉลี่ย 5 ปี)
3. ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของมูลค่าการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ใหม่ (ฐานข้อมูลจากสำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดในกลุ่มจังหวัด ปี 2563 ศูนย์หม่อนไหมฯ =193.88 ล้านบาท สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด =5,267.06 ล้านบาท รวม 5,460.94 ล้านบาท)	1.00	1.25	1.50	1.75	2.00	1.50 (ค่าเฉลี่ย 5 ปี)

3) ยกระดับการพัฒนาคุณภาพชีวิต

เป้าประสงค์

1. ยกระดับคุณภาพชีวิตทุกช่วงวัย
2. ลดอาชญากรรมทางเทคโนโลยี
3. ลดการเกิดโรคพิษสุนัขบ้าทั้งในสัตว์และในคน

แนวทางการพัฒนาด้านสังคม

แนวทางการพัฒนาตามกลยุทธ์เชิงรุก

1.สืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่น คลังสมองของผู้สูงวัย และเผยแผ่ผ่านเทคโนโลยีออนไลน์

2. สนับสนุนผลิตภัณฑ์ชุมชนโดยภาครัฐและเอกชนให้มีรายได้เพิ่มขึ้น

แนวทางการพัฒนาตามกลยุทธ์เชิงรับ

- ชุมชนเข้าถึงระบบแจ้งเตือนภัยทางธรรมชาติ เพื่อหลีกเลี่ยงความเสียหายจากภัยพิบัติ

แนวทางการพัฒนาตามกลยุทธ์เชิงแก้ไข

1. ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ เพื่อเพิ่มรายได้
2. ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
3. ส่งเสริม และสร้างความร่วมมือในการพัฒนาครอบครัวสู่ชุมชมเข้มแข็ง
4. ส่งเสริมให้ประชาชนเข้าถึงสิทธิ์ตามกฎหมาย
5. ส่งเสริมให้มีการดูแลและป้องกันโรคของสุนัขจรจัดและสัตว์ไร้บ้าน

แนวทางการพัฒนาตามกลยุทธ์เชิงป้องกัน

1. ส่งเสริมความรู้ด้านการป้องกันอาชญากรรมทางเทคโนโลยี
2. ส่งเสริมการใช้ภูมิปัญญาแพทย์แผนไทยในการดูแลสุขภาพในชุมชน

ตัวชี้วัดของประเด็นการพัฒนาที่ 3	**ค่าเป้าหมาย**					
	พ.ศ. 2566	**พ.ศ. 2567**	**พ.ศ. 2568**	**พ.ศ. 2569**	**พ.ศ. 2570**	**พ.ศ. 2566 - พ.ศ. 2570**
1. ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของรายได้เฉลี่ยครัวเรือนต่อเดือน (ฐานข้อมูลจากสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ปี 2562 = 20,393 บาท/เดือน)	1.00	1.25	1.50	1.75	2.00	1.50 (ค่าเฉลี่ย 5 ปี)

แบบ กจ.1 และบัญชีชุดแผนงาน/โครงการ

กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1
(นครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ สุรินทร์)

แบบ กจ.1

แบบฟอร์มสรุปแผนงานและโครงการสำคัญของกลุ่มจังหวัด (พ.ศ. 2566 - 2570) กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1

เป้าหมายการพัฒนากลุ่มจังหวัด: ศูนย์กลางของเกษตรอุตสาหกรรม ท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ อารยธรรมขอม การค้าชายแดน ผลิตภัณฑ์ไหม และสังคมเป็นสุข สู่การพัฒนาเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน

ประเด็นการพัฒนา (2)	ตัวชี้วัดของประเด็นการพัฒนา (3)	ค่าเป้าหมาย					
		พ.ศ. 2566 (4)	พ.ศ. 2567	พ.ศ.2568	พ.ศ. 2569	พ.ศ. 2570	พ.ศ. 2566-2570 (5)
ประเด็นการพัฒนาที่ 1 การพัฒนาขีดความสามารถเกษตรอุตสาหกรรมครบวงจร	1. ร้อยละผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคการเกษตร (ฐานข้อมูล : สภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ปี 2562 มูลค่า 98,504 ล้านบาท)	0.5	0.5	0.5	0.5	0.5	0.5
	2. จำนวนพื้นที่รับประโยชน์เพิ่มขึ้น (ไร่) (นิยาม พื้นที่การเกษตรได้รับประโยชน์จากแหล่งน้ำเพิ่มขึ้นและการระบายน้ำตลอดจนป้องกันอุทกภัยลดความเสียหายในพื้นที่ภาคการเกษตร) ฐานข้อมูลจากหน่วยงานในสังกัดชลประทาน ผลการดำเนินงาน ขึ้นอยู่กับจำนวนที่ได้รับจัดสรรงบประมาณ และพื้นที่ที่ดำเนินการ ดังนี้ ปี 61 = 7,700 ไร่ ปี 62 = 13,260 ไร่ ปี 63 = 8,022 ไร่ ปี 64 = 3,686 ไร่ ปี 65 = 3,875 ไร่ หน่วยงานชลประทานจึงได้กำหนดค่าเป้าหมายใหม่	2,500	2,500	2,500	2,500	2,500	12,500
	3. จำนวนฟาร์มเลี้ยงสัตว์ที่ได้รับรองมาตรฐานที่เพิ่มขึ้น (ฟาร์ม) ฐานข้อมูลจากสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดในกลุ่มจังหวัด <u>เฉพาะที่เกิดจากโครงการ</u>	120	150	160	165	180	775

ประเด็นการพัฒนา (2)	ตัวชี้วัดของประเด็นการพัฒนา (3)	ค่าเป้าหมาย					
		พ.ศ. 2566 (4)	พ.ศ. 2567	พ.ศ.2568	พ.ศ. 2569	พ.ศ. 2570	พ.ศ. 2566-2570 (5)
	กลุ่มจังหวัดที่ได้รับจัดสรร ปี 64= 150 ฟาร์ม (โคเนื้อ+แพะ) ปี 65 = 320 ฟาร์ม (โคเนื้อ+แพะ) ปี 66 = 120 ฟาร์ม (แพะ)						
ประเด็นการพัฒนาที่ 2 การพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว การค้าชายแดน และผลิตภัณฑ์ไหม	1. ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของรายได้จากการท่องเที่ยว (ฐานข้อมูลจากกองเศรษฐกิจการท่องเที่ยวและกีฬา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ปี 2563 (ชาวไทยและชาวต่างประเทศ) = 17,450.17 ล้านบาท)	1.00	1.25	1.50	1.75	2.00	1.50
	2. ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของมูลค่าการค้าชายแดน (ฐานข้อมูลมูลค่าการค้ารวมจากสำนักงานพาณิชย์จังหวัดบุรีรัมย์และจังหวัดสุรินทร์ ปี 2565 = 9,931.7000 ล้านบาท)	1	1.5	2	2.5	3	2
	3. ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของมูลค่าการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ไหม (ฐานข้อมูลจากสำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดในกลุ่มจังหวัด ปี 2563 ศูนย์หม่อนไหมฯ =193.88 ล้านบาท สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด =5,267.06 ล้านบาท รวม 5,460.94 ล้านบาท)	1.00	1.25	1.50	1.75	2.00	1.50
ประเด็นการพัฒนาที่ 3 ยกระดับการพัฒนาคุณภาพชีวิต	1. ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของรายได้เฉลี่ยครัวเรือนต่อเดือน (ฐานข้อมูลจากสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ปี 2562 = 20,393 บาท/เดือน)	1.00	1.25	1.50	1.75	2.00	1.50

บัญชีรายการโครงการสำคัญของแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1
(พ.ศ. 2566 - 2570)

หน่วย : บาท

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ				งบประมาณดำเนินการ (10)					
แผนงาน/โครงการสำคัญ (6)	ยุทธศาสตร์ชาติ(X) /แผนแม่บทฯ (Y) (7)	แหล่ง งปม. (8)	หน่วยดำเนินการ (9)	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ.2568	พ.ศ. 2569	พ.ศ. 2570	พ.ศ. 2566-2570
ประเด็นการพัฒนาที่ 1 การพัฒนาขีดความสามารถเกษตรและอุตสาหกรรมครบวงจร				428,129,540	429,148,600	558,841,640	936,441,640	936,441,640	2,655,803,060
แผนงานที่ 1 ส่งเสริมและพัฒนาแหล่งน้ำและการบริหารจัดการน้ำ				325,000,000	325,000,000	364,000,000	425,000,000	425,000,000	1,864,000,000
1. โครงการสำคัญที่ 1 พัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร	5.19			325,000,000	325,000,000	364,000,000	425,000,000	425,000,000	1,864,000,000
- กิจกรรมหลัก 1.1 พัฒนาและบริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตรอย่างยั่งยืนในเขตนครชัยบุรินทร์		1	โครงการชลประทาน 4 จังหวัด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	300,000,000	300,000,000	300,000,000	300,000,000	300,000,000	1,500,000,000
		2	กรมชลประทาน	-	-	15,000,000	100,000,000	100,000,000	215,000,000

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ				งบประมาณดำเนินการ (10)					
แผนงาน/โครงการสำคัญ (6)	ยุทธศาสตร์ชาติ(X) /แผนแม่บทฯ (Y) *(7)*	แหล่ง งปม. (8)	หน่วยดำเนินการ (9)	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ.2568	พ.ศ. 2569	พ.ศ. 2570	พ.ศ. 2566-2570
- กิจกรรมหลัก 1.2 ศูนย์ปฏิบัติการนวัตกรรมเพื่อการตัดสินใจพัฒนาแหล่งน้ำและการบริหารจัดการน้ำชุมชนกลุ่มนครชัยบุรินทร์ รองรับการเกษตรในพื้นที่นอกเขตชลประทาน		1	โครงการชลประทาน 4 จังหวัด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	20,000,000	20,000,000	20,000,000	20,000,000	20,000,000	100,000,000
- กิจกรรมหลัก 1.3 การพัฒนาแบบจำลองการประมาณการณ์และสร้างสมดุลการใช้น้ำเพื่อการเพาะปลูกข้าวในพื้นที่อีสานใต้		1	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี	5,000,000	5,000,000	5,000,000	5,000,000	5,000,000	25,000,000
กิจกรรมหลักที่ 1.4 ถนนบนคันคลองฝั่งซ้ายคลอง 1L-RMC อ่างเก็บน้ำห้วยเสนง ระยะทาง 6.000 กม. ตำบลนอกเมือง อำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์		2	กรมชลประทาน	-	-	24,000,000	-	-	24,000,000
แผนงานที่ 2 เพิ่มมูลค่าและขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคการเกษตรและอุตสาหกรรมการเกษตร				103,129,540	104,148,600	183,882,640	368,882,640	368,882,640	1,128,926,060
1. โครงการสำคัญที่ 1 พัฒนานวัตกรรมเกษตรและอาหารปลอดภัยนครชัยบุรินทร์	2.3			103,129,540	104,148,600	183,882,640	368,882,640	368,882,640	1,128,926,060

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ				งบประมาณดำเนินการ (10)					
แผนงาน/โครงการสำคัญ (6)	ยุทธศาสตร์ชาติ(X) /แผนแม่บทฯ (Y) *(7)*	แหล่ง งปม. (8)	หน่วยดำเนินการ (9)	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ.2568	พ.ศ. 2569	พ.ศ. 2570	พ.ศ. 2566-2570
- กิจกรรมหลัก 1.1 การเรียนรู้สู่การปฏิบัติเกษตรอินทรีย์วิถีนครชัยบุรินทร์ตลอดห่วงโซ่คุณค่า		1	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา, ชัยภูมิ, บุรีรัมย์,สุรินทร์	12,000,000	12,000,000	12,000,000	12,000,000	12,000,000	60,000,000
- กิจกรรมหลัก 1.2 การส่งเสริมและพัฒนาการผลิตพืชทางเลือกสู่มาตรฐาน		1	สำนักงานเกษตรจังหวัด 4จังหวัด	24,000,000	24,000,000	20,000,000	20,000,000	20,000,000	108,000,000
- กิจกรรมหลัก 1.3 นวัตกรรมการผลิตและแปรรูปสมุนไพรครบวงจร(กระชายขาว,ฟ้าทะลายโจร,กระเพราแดง)		1	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา, ชัยภูมิ, บุรีรัมย์,สุรินทร์	16,000,000	16,000,000	12,000,000	12,000,000	12,000,000	68,000,000
- กิจกรรมหลัก 1.4 ยกระดับการผลิตและแปรรูปพืชผักสมุนไพรแบบครบวงจรด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม		1	สำนักงานเกษตรจังหวัด 4จังหวัด	15,631,300	16,650,360	16,650,360	16,650,360	16,650,360	82,232,740
- กิจกรรมหลัก 1.5 การส่งเสริมและพัฒนาเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นนครชัยบุรินทร์		1	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา ,ชัยภูมิ	6,500,000	6,500,000	4,500,000	4,500,000	4,500,000	26,500,000

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ				งบประมาณดำเนินการ (10)					
แผนงาน/โครงการสำคัญ (6)	ยุทธศาสตร์ชาติ(X) /แผนแม่บทฯ (Y) *(7)*	แหล่ง งปม. (8)	หน่วยดำเนินการ (9)	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ.2568	พ.ศ. 2569	พ.ศ. 2570	พ.ศ. 2566-2570
- กิจกรรมหลัก 1.6 พัฒนาการผลิตมันสำปะหลังตลอดห่วงโซ่คุณค่านครชัยบุรินทร์		1	สำนักงานเกษตรจังหวัด 4 จังหวัด	-	-	2,600,000	2,600,000	2,600,000	7,800,000
- กิจกรรมหลัก 1.7 การยกระดับศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนธุรกิจชุมชนด้วยการเกษตรแม่นยำ		1	สำนักงานเกษตรจังหวัด 4 จังหวัด	9,498,240	9,498,240	9,498,240	9,498,240	9,498,240	47,491,200
- กิจกรรมหลัก 1.8 การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมดิจิทัลเพื่อขับเคลื่อนเกษตรอัจฉริยะต้นแบบสำหรับการผลิตพืชเศรษฐกิจทางเลือกใหม่		1	สำนักงานเกษตรจังหวัด 4 จังหวัด มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี	5,000,000	5,000,000	5,000,000	5,000,000	5,000,000	25,000,000
- กิจกรรมหลัก 1.9 ห่วงโซ่การผลิตสมุนไพร (ขมิ้นชัน ไพล มะขามป้อม) เพื่อรองรับการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจเวลเบสภาคตะวันออกเฉียงเหนือ		1	สำนักงานเกษตรจังหวัด 4จังหวัด มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา	-	-	5,400,000	5,400,000	5,400,000	16,200,000

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ				งบประมาณดำเนินการ (10)					
แผนงาน/โครงการสำคัญ (6)	ยุทธศาสตร์ชาติ(X) /แผนแม่บทฯ (Y) *(7)*	แหล่ง งปม. (8)	หน่วยดำเนินการ (9)	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ.2568	พ.ศ. 2569	พ.ศ. 2570	พ.ศ. 2566-2570
- กิจกรรมหลัก 1.10 พัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของผลิตภัณฑ์สมุนไพร นครชัยบุรินทร์		1	สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด 4 จังหวัด	-	-	4,000,000	4,000,000	4,000,000	12,000,000
- กิจกรรมหลัก 1.11 ชุมชนต้นแบบพัฒนานวัตกรรมและอาหารปลอดภัยโมเดล		1	สำนักงานเกษตรจังหวัด 4 จังหวัด มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์	-	-	40,000,000	40,000,000	40,000,000	120,000,000
- กิจกรรมหลัก 1.12 ปลุกไฟผู้ประกอบการรุ่นใหม่การเกษตรและอุตสาหกรรมเพื่อการส่งออกและการตลาดอัจฉริยะ		1	สำนักงานเกษตรจังหวัด 4 จังหวัด มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์	-	-	24,000,000	24,000,000	24,000,000	72,000,000
- กิจกรรมหลัก 1.13 การพัฒนาระบบ Big data และ platform เพื่อจัดการองค์ความรู้ด้านเกษตรพร้อมใช้กลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์		1	สำนักงานเกษตรจังหวัด 4จังหวัด มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี	10,000,000	10,000,000	10,000,000	10,000,000	10,000,000	50,000,000

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ				งบประมาณดำเนินการ (10)					
แผนงาน/โครงการสำคัญ (6)	ยุทธศาสตร์ชาติ(X) /แผนแม่บทฯ (Y) *(7)*	แหล่ง งปม. (8)	หน่วยดำเนินการ (9)	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ.2568	พ.ศ. 2569	พ.ศ. 2570	พ.ศ. 2566-2570
- กิจกรรมหลัก 1.14 การยกระดับเชื่อมโยงการตลาดสินค้าเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตรที่มีศักยภาพกลุ่มนครชัยบุรินทร์		1	สำนักงานพาณิชย์ 4 จังหวัด	4,500,000	4,500,000	10,000,000	10,000,000	10,000,000	39,000,000
- กิจกรรมหลัก 1.15 ส่งเสริมการเกษตรอินทรีย์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมตามแนวคิดระบบเศรษฐกิจหมุนเวียน (BCG model)		1	สำนักงานสิ่งแวดล้อมและควบคุมมลพิษที่ 11 (นครราชสีมา)	-	-	8,234,040	8,234,040	8,234,040	24,702,120
- กิจกรรมหลักที่ 1.16 ยกระดับโรงงานต้นแบบนวัตกรรมอาหารครบวงจร (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง) ระยะที่ 1		2	กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม	-	-	-	50,000,000	50,000,000	100,000,000
- กิจกรรมหลักที่ 1.17ยกระดับโรงงานต้นแบบนวัตกรรมอาหารครบวงจร (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง) ระยะที่ 2		2	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี กระทรวงอุดมศึกษาวิทยาศาสตร์วิจัยและนวัตกรรม	-	-	-	135,000,000	135,000,000	270,000,000

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ				งบประมาณดำเนินการ (10)					
แผนงาน/โครงการสำคัญ (6)	ยุทธศาสตร์ชาติ(X) /แผนแม่บทฯ (Y) *(7)*	แหล่ง งปม. (8)	หน่วยดำเนินการ (9)	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ.2568	พ.ศ. 2569	พ.ศ. 2570	พ.ศ. 2566-2570
แผนงานที่ 3 พัฒนาการเลี้ยงสัตว์ให้มีคุณภาพได้มาตรฐานรองรับตลาดระดับสูง				-	-	10,959,000	142,559,000	142,559,000	296,077,000
1. โครงการสำคัญที่ 1 ยกระดับมาตรฐานการผลิตปศุสัตว์นครชัยบุรินทร์ครบวงจร	2.3			-	-	10,959,000	10,959,000	10,959,000	32,877,000
- กิจกรรมหลัก 1.1 ยกระดับการผลิตโคเนื้อคุณภาพสู่มาตรฐานฟาร์มที่มีระบบป้องกันโรคและการเลี้ยงสัตว์ที่เหมาะสม (GFM)		1	สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด 4 จังหวัด	-	-	4,460,000	4,460,000	4,460,000	13,380,000
- กิจกรรมหลัก 1.2 ยกระดับการผลิตแพะ-แกะสู่มาตรฐานที่มีระบบป้องกันโรคและการเลี้ยงสัตว์ที่เหมาะสม (GFM)		1	สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด 4 จังหวัด	-	-	2,639,000	2,639,000	2,639,000	7,917,000
- กิจกรรมหลัก 1.3 ส่งเสริมการผลิตอาหารสัตว์เพื่อลดต้นทุนการผลิตสัตว์คุณภาพ		1	สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด 4 จังหวัด	-	-	1,761,000	1,761,000	1,761,000	5,283,000
- กิจกรรมหลัก 1.4 พัฒนาการผลิตสินค้าแปรรูปและการตลาดนครชัยบุรินทร์		1	สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด 4 จังหวัด	-	-	2,099,000	2,099,000	2,099,000	6,297,000
2. โครงการอื่นที่จำเป็นที่ 1 ส่งเสริมและสร้างศูนย์กลางอุตสาหกรรมโคเนื้อครบวงจรในพื้นที่นครชัยบุรินทร์ และอีสานใต้	2.3			-	-	-	131,600,000	131,600,000	263,200,000

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ				งบประมาณดำเนินการ (10)					
แผนงาน/โครงการสำคัญ (6)	ยุทธศาสตร์ชาติ(X) /แผนแม่บทฯ (Y) *(7)*	แหล่ง งปม. (8)	หน่วยดำเนินการ (9)	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ.2568	พ.ศ. 2569	พ.ศ. 2570	พ.ศ. 2566-2570
กิจกรรมหลักที่ 1 การจัดตั้งห้องตัดแต่งเนื้อโคขุน/แพะ/แกะ มาตรฐาน GMP/Halal/HACCP และอบรมพัฒนาอาชีพผู้ตัดแต่งเนื้อ (Butcher)		2	กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม และกระทรวงมหาดไทย	-	-	-	50,000,000	50,000,000	100,000,000
กิจกรรมหลักที่ 2 โครงการก่อสร้างห้องบ่ม และโรงตัดแต่งมาตรฐาน GMP เพื่อเพิ่มศักยภาพการเลี้ยงโคเนื้อคุณภาพสูงในกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์ และอิสานล่าง		2		-	-	-	51,600,000	51,600,000	103,200,000
กิจกรรมหลักที่ 3 ฟาร์มโคขุนต้นแบบระดับอำเภอ		2		-	-	-	30,000,000	30,000,000	60,000,000
ประเด็นการพัฒนาที่ 2 การพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว การค้าชายแดน และผลิตภัณฑ์ไหม				442,000,000	496,057,500	768,632,700	970,962,100	970,962,100	3,648,614,400
แผนงานที่ 1 ส่งเสริมและสนับสนุนการท่องเที่ยว สินค้าและบริการ ของกลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ให้ได้รับความนิยม				400,000,000	411,000,000	588,075,200	684,404,600	684,404,600	2,767,884,400

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ				งบประมาณดำเนินการ (10)					
แผนงาน/โครงการสำคัญ (6)	ยุทธศาสตร์ชาติ(X) /แผนแม่บทฯ (Y) *(7)*	แหล่ง งปม. (8)	หน่วยดำเนินการ (9)	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ.2568	พ.ศ. 2569	พ.ศ. 2570	พ.ศ. 2566-2570
1. โครงการสำคัญที่ 1 พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยว	2.7			400,000,000	411,000,000	400,000,000	535,000,000	535,000,000	2,381,000,000
- กิจกรรมหลัก 1.1 การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกด้าน การท่องเที่ยว		1	แขวงทางหลวง , แขวงทางหลวงชนบทจังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ สุรินทร์	400,000,000	411,000,000	400,000,000	400,000,000	400,000,000	2,011,000,000
		2	กรมทางหลวง กรมทางหลวงชนบท	-	-	100,000,000	100,000,000	100,000,000	300,000,000
- กิจกรรมหลักที่ 1.2 ปรับปรุงก่อสร้างถนนเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยว สายทาง เข้าเขื่อนลำแชะ ตำบลโคกกระชาย อำเภอครบุรี จังหวัดนครราชสีมา ผิวจราจรกว้าง 6.00 เมตร ไหล่ทางกว้างข้างละ 0.00-1.00 เมตร ระยะทาง 4.200 กิโลเมตร		2	กรมทางหลวงชนบท	-	-	-	35,000,000	35,000,000	70,000,000
2. โครงการสำคัญที่ 2 พัฒนาและส่งเสริมอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ในกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์	2.5			-	-	88,075,200	88,075,200	88,075,200	264,225,600

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ				งบประมาณดำเนินการ (10)					
แผนงาน/โครงการสำคัญ (6)	ยุทธศาสตร์ชาติ(X) /แผนแม่บทฯ (Y) *(7)*	แหล่ง งปม. (8)	หน่วยดำเนินการ (9)	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ.2568	พ.ศ. 2569	พ.ศ. 2570	พ.ศ. 2566-2570
- กิจกรรมหลัก 1.1 พัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวนครชัยบุรินทร์ตามมาตรฐานการท่องเที่ยว (Thailand Tourism Standard)		1	สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดสุรินทร์	-	-	2,000,000	2,000,000	2,000,000	6,000,000
- กิจกรรมหลัก 1.2 ประชาสัมพันธ์อาหารท้องถิ่นเพื่อการท่องเที่ยวกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์		1	สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดชัยภูมิ	-	-	8,000,000	8,000,000	8,000,000	24,000,000
- กิจกรรมหลัก 1.3 พัฒนารูปแบบเส้นทางการท่องเที่ยววิถีท้องถิ่นกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์		1	สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดชัยภูมิ	-	-	4,000,000	4,000,000	4,000,000	12,000,000
- กิจกรรมหลัก 1.4 ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงกีฬาเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจนครชัยบุรินทร์		1	สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดสุรินทร์	-	-	4,000,000	4,000,000	4,000,000	12,000,000

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ				งบประมาณดำเนินการ (10)					
แผนงาน/โครงการสำคัญ (6)	ยุทธศาสตร์ชาติ(X) /แผนแม่บทฯ (Y) *(7)*	แหล่ง งปม. (8)	หน่วยดำเนินการ (9)	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ.2568	พ.ศ. 2569	พ.ศ. 2570	พ.ศ. 2566-2570
- กิจกรรมหลัก 1.5 เทศกาลภาพยนตร์นานาชาตินครชัยบุรินทร์		1	สำนักงานท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดนครราชสีมา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน นครราชสีมา	-	-	5,000,000	5,000,000	5,000,000	15,000,000
- กิจกรรมหลัก 1.6 การพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนสู่ความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นอย่างยั่งยืน “เสน่ห์นครชัยบุรินทร์”		1	สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดนครราชสีมา	-	-	2,652,000	2,652,000	2,652,000	7,956,000
- กิจกรรมหลัก 1.7 เชื่อมโยงเส้นทางท่องเที่ยวเพื่อพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ เชิงวัฒนธรรม และเชิงนิเวศ นครชัยบุรินทร์		1	สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ สุรินทร์ หอการค้ากลุ่มจังหวัดฯ	-	-	4,552,000	4,552,000	4,552,000	13,656,000

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ				งบประมาณดำเนินการ (10)					
แผนงาน/โครงการสำคัญ (6)	ยุทธศาสตร์ชาติ(X) /แผนแม่บทฯ (Y) *(7)*	แหล่ง งปม. (8)	หน่วยดำเนินการ (9)	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ.2568	พ.ศ. 2569	พ.ศ. 2570	พ.ศ. 2566-2570
- กิจกรรมหลัก 1.8 ศรัทธา ศาสตร์ ศักดิ์สิทธิ์ นครชัยบุรินทร์		1	สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ สุรินทร์	-	-	1,759,400	1,759,400	1,759,400	5,278,200
- กิจกรรมหลัก 1.9 ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์"เยาวชนยลวิถี ของดีนครชัยบุรินทร์"		1	สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ สุรินทร์	-	-	1,215,000	1,215,000	1,215,000	3,645,000
- กิจกรรมหลัก 1.10 พัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวชุมชนนครชัยบุรินทร์ "การท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพ Wellness Tourism"		1	สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ สุรินทร์	-	-	1,896,800	1,896,800	1,896,800	5,690,400
- กิจกรรมหลัก 1.11 ยกระดับการจัดการที่พักและชุมชนเพื่อการท่องเที่ยว สู่สังคมคาร์บอนบนฐาน BCG model		1	สำนักงานสิ่งแวดล้อมและควบคุมมลพิษที่ 11 (นครราชสีมา)	-	-	8,000,000	8,000,000	8,000,000	24,000,000

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ				งบประมาณดำเนินการ (10)					
แผนงาน/โครงการสำคัญ (6)	ยุทธศาสตร์ชาติ(X) /แผนแม่บทฯ (Y) *(7)*	แหล่ง งปม. (8)	หน่วยดำเนินการ (9)	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ.2568	พ.ศ. 2569	พ.ศ. 2570	พ.ศ. 2566-2570
- กิจกรรมหลัก 1.12 พัฒนาเส้นทางราชมรรคาและอุษาคเนย์โบราณเพื่อเชื่อมโยงการท่องเที่ยวสร้างสรรค์กลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์		1	สำนักงานพาณิชย์จังหวัดนครราชสีมาและศูนย์วิจัย BCG เพื่อเศรษฐกิจยั่งยืนมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี	-	-	5,000,000	5,000,000	5,000,000	15,000,000
- กิจกรรมหลัก 1.13 พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและสิ่งอำนวยความสะดวกนครชัยบุรินทร์		1	สำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัดชัยภูมินครราชสีมาบุรีรัมย์สุรินทร์	-	-	40,000,000	40,000,000	40,000,000	120,000,000
- กิจกรรมหลักที่ 1.14 Triple Heritage Ring Road เพื่อพัฒนาและยกระดับสินค้าและบริการและสร้างอัตลักษณ์ของท้องถิ่นของผู้ประกอบการตามเส้นทาง 3 มรดกโลก เชื่อมโยงการท่องเที่ยวนครชัยบุรินทร์		2	กรมการท่องเที่ยวกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา	-	-	-	6,000,000	6,000,000	12,000,000

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ				งบประมาณดำเนินการ (10)					
แผนงาน/โครงการสำคัญ (6)	ยุทธศาสตร์ชาติ(X) /แผนแม่บทฯ (Y) *(7)*	แหล่ง งปม. (8)	หน่วยดำเนินการ (9)	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ.2568	พ.ศ. 2569	พ.ศ. 2570	พ.ศ. 2566-2570
- กิจกรรมหลักที่ 1.15 การสร้าง "ศูนย์กลางการประกอบอาหารนครชัยบุรินทร์ (Nakornchaiburin Gastronomy Hub)" เพื่อผลิตกำลังคนสำหรับรองรับอุตสาหกรรมอาหารและบริการ(ท่องเที่ยว) ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์		2	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา กระทรวงอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม	-	-	-	30,600,000	30,600,000	61,200,000
- กิจกรรมหลักที่ 1.16 สร้างเศรษฐกิจ เพิ่มมูลค่า “อาหาร SAN ดี” ประจำถิ่นนครชัยบุรินทร์ From Local to Global		2	กรมอนามัย กระทรวงสาธารณะสุข	-	-	-	14,653,400	14,653,400	29,306,800
- กิจกรรมหลักที่ 1.17 การส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมวิถีชุมชนนครชัยบุรินทร์		2	สำนักงานปลัดกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์	-	-	-	10,076,000	10,076,000	20,152,000

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ				งบประมาณดำเนินการ (10)					
แผนงาน/โครงการสำคัญ (6)	ยุทธศาสตร์ชาติ(X) /แผนแม่บทฯ (Y) *(7)*	แหล่ง งปม. (8)	หน่วยดำเนินการ (9)	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ.2568	พ.ศ. 2569	พ.ศ. 2570	พ.ศ. 2566-2570
แผนงานที่ 2 ส่งเสริมและพัฒนาการค้า การลงทุน การค้าชายแดน ของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 และเชื่อมโยงภูมิภาค				42,000,000	42,000,000	125,500,000	222,500,000	222,500,000	654,500,000
1. โครงการอื่นที่จำเป็นที่ 1 ยกระดับเศรษฐกิจการค้า การลงทุน และการค้าชายแดน	2.8			42,000,000	42,000,000	125,500,000	222,500,000	222,500,000	654,500,000
- กิจกรรมหลัก 1.1 ยกระดับจุดผ่อนปรนทางการค้าเป็นจุดผ่อนปรนพิเศษและศึกษา EIA เพื่อยกระดับเป็นด่านผ่านแดนถาวร		2	สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทยและกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	-	-	5,000,000	5,000,000	5,000,000	15,000,000

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ				งบประมาณดำเนินการ (10)					
แผนงาน/โครงการสำคัญ (6)	ยุทธศาสตร์ชาติ(X) /แผนแม่บทฯ (Y) *(7)*	แหล่ง งปม. (8)	หน่วยดำเนินการ (9)	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ.2568	พ.ศ. 2569	พ.ศ. 2570	พ.ศ. 2566-2570
- กิจกรรมหลัก 1.2 การพัฒนาศักยภาพและเชื่อมโยงการขับเคลื่อนเศรษฐกิจชนบท การค้าและการลงทุนกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์ ด้วย Single Big Data		1	สำนักงานพาณิชย์จังหวัด 4 จังหวัด หน่วยวิจัยนวัตกรรมสร้างสรรค์เพื่อชนบท มทส.	5,500,000	5,500,000	5,500,000	5,500,000	5,500,000	27,500,000
- กิจกรรมหลัก 1.3 การพัฒนาระบบการค้า การลงทุน เขตส่งเสริมอุตสาหกรรมเกษตรและอาหารชนบทเชื่อมโยงการค้าชายแดน กลุ่มนครชัยบุรินทร์		1	สำนักงานพาณิชย์จังหวัด 4 จังหวัดและหน่วยวิจัยนวัตกรรมสร้างสรรค์เพื่อชนบท มทส.	25,000,000	25,000,000	25,000,000	25,000,000	25,000,000	125,000,000

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ				งบประมาณดำเนินการ (10)					
แผนงาน/โครงการสำคัญ (6)	ยุทธศาสตร์ชาติ(X) /แผนแม่บทฯ (Y) *(7)*	แหล่ง งปม. (8)	หน่วยดำเนินการ (9)	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ.2568	พ.ศ. 2569	พ.ศ. 2570	พ.ศ. 2566-2570
- กิจกรรมหลัก 1.4 การส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรเพื่อเตรียมพร้อมอุตสาหกรรม BCG		1	สำนักงานจังหวัด 4 จังหวัด และหน่วยวิจัยนวัตกรรมสร้างสรรค์เพื่อชนบท มทส.	-	-	20,000,000	20,000,000	20,000,000	60,000,000
- กิจกรรมหลัก 1.5 การส่งเสริมพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการนครชัยบุรินทร์เพื่อการส่งออก		1	สำนักงานพาณิชย์จังหวัดบุรีรัมย์	-	-	5,000,000	5,000,000	5,000,000	15,000,000
- กิจกรรมหลัก 1.6 การสร้าง ecosystem การระดมทุนและการบริหาร Startup กลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์		1	สำนักงานพาณิชย์จังหวัด 4 จังหวัด หน่วยวิจัยนวัตกรรมสร้างสรรค์เพื่อชนบท มทส.	6,500,000	6,500,000	10,000,000	10,000,000	10,000,000	43,000,000

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ				งบประมาณดำเนินการ (10)					
แผนงาน/โครงการสำคัญ (6)	ยุทธศาสตร์ชาติ(X) /แผนแม่บทฯ (Y) *(7)*	แหล่ง งปม. (8)	หน่วยดำเนินการ (9)	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ.2568	พ.ศ. 2569	พ.ศ. 2570	พ.ศ. 2566-2570
- กิจกรรมหลัก 1.7 การขับเคลื่อนเขตเศรษฐกิจพิเศษเพื่อเชื่อมต่อระบบอุตสาหกรรมบีซีจีมูลค่าสูงและส่งออกประสิทธิภาพสูงในกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์		1	สำนักงานจังหวัด 4 จังหวัด หน่วยวิจัยนวัตกรรมสร้างสรรค์เพื่อชนบท มทส.	-	-	20,000,000	20,000,000	20,000,000	60,000,000
- กิจกรรมหลัก 1.8 การส่งเสริมการปรับกระบวนการจัดการโลจิสติกส์สินค้าเกษตรของกลุ่มนครชัยบุรินทร์ด้วยการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล		1	สำนักงานเกษตรจังหวัด 4 จังหวัด หน่วยวิจัยนวัตกรรมสร้างสรรค์เพื่อชนบท มทส.	-	-	5,000,000	5,000,000	5,000,000	15,000,000
- กิจกรรมหลัก 1.9 พัฒนาการสร้าง City Brand “นครชัยบุรินทร์” เพื่อเชื่อมโยงเศรษฐกิจ การค้า การลงทุน		1	สำนักงานเศรษฐกิจโคราช เทคโนธานี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี	-	-	10,000,000	10,000,000	10,000,000	30,000,000

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ				งบประมาณดำเนินการ (10)					
แผนงาน/โครงการสำคัญ (6)	ยุทธศาสตร์ชาติ(X) /แผนแม่บทฯ (Y) *(7)*	แหล่ง งปม. (8)	หน่วยดำเนินการ (9)	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ.2568	พ.ศ. 2569	พ.ศ. 2570	พ.ศ. 2566-2570
- กิจกรรมหลัก 1.10 การจัดกิจกรรมเชื่อมโยงการค้าชายแดนไทย-กัมพูชา (Nakhonchaiburin Border Trade Expo)		1	สำนักงานพาณิชย์จังหวัดสุรินทร์	-	-	10,000,000	10,000,000	10,000,000	30,000,000
- กิจกรรมหลัก 1.11 การพัฒนาแพลตฟอร์มออนดีมานด์การค้าและการค้าชายแดนด้วยโมเดล Sharing economy		1	สาขาวิชาเทคโนโลยีการผลิตพืช มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี	-	-	5,000,000	5,000,000	5,000,000	15,000,000
- กิจกรรมหลัก 1.12 การพัฒนาแพลตฟอร์มการตลาดออนไลน์กลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์		1	สำนักงานพาณิชย์จังหวัดนครราชสีมา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน นครราชสีมา	5,000,000	5,000,000	5,000,000	5,000,000	5,000,000	25,000,000

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ				งบประมาณดำเนินการ (10)					
แผนงาน/โครงการสำคัญ (6)	ยุทธศาสตร์ชาติ(X) /แผนแม่บทฯ (Y) *(7)*	แหล่ง งปม. (8)	หน่วยดำเนินการ (9)	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ.2568	พ.ศ. 2569	พ.ศ. 2570	พ.ศ. 2566-2570
- กิจกรรมหลัก 1.13 ศูนย์วิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์วัสดุก่อสร้างประหยัดพลังงานและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม		2	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี กระทรวงอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม	-	-	-	20,000,000	20,000,000	40,000,000
- กิจกรรมหลัก 1.14 ศึกษาความเป็นไปได้ของการเป็นเมือง Low carbon city เพื่อดึงดูดการลงทุนของ Green industry business		2	สำนักงานปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม	-	-	-	2,000,000	2,000,000	4,000,000

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ				งบประมาณดำเนินการ (10)					
แผนงาน/โครงการสำคัญ (6)	ยุทธศาสตร์ชาติ(X) /แผนแม่บทฯ (Y) *(7)*	แหล่ง งปม. (8)	หน่วยดำเนินการ (9)	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ.2568	พ.ศ. 2569	พ.ศ. 2570	พ.ศ. 2566-2570
- กิจกรรมหลัก 1.15 ศูนย์การจัดการคาร์บอนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ Center of Carbon Management of Northeastern Region ระยะที่ 1		2	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี กระทรวงอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม	-	-	-	10,000,000	10,000,000	20,000,000
- กิจกรรมหลัก 1.16 ศูนย์การจัดการคาร์บอนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ Center of Carbon Management of Northeastern Region ระยะที่ 2		2		-	-	-	65,000,000	65,000,000	130,000,000
แผนงานที่ 3 ส่งเสริมและสนับสนุนผลิตภัณฑ์ไหมของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ให้เป็นที่ต้องการของตลาดภายในและต่างประเทศ				-	43,057,500	55,057,500	64,057,500	64,057,500	226,230,000
1. โครงการสำคัญที่ 1 การพัฒนานวัตกรรมการผลิตและจำหน่ายผลิตภัณฑ์ไหมกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์แบบครบวงจร	2.16			-	43,057,500	55,057,500	64,057,500	64,057,500	226,230,000

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ				งบประมาณดำเนินการ (10)					
แผนงาน/โครงการสำคัญ (6)	ยุทธศาสตร์ชาติ(X) /แผนแม่บทฯ (Y) *(7)*	แหล่ง งปม. (8)	หน่วยดำเนินการ (9)	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ.2568	พ.ศ. 2569	พ.ศ. 2570	พ.ศ. 2566-2570
- กิจกรรมหลัก 1.1 การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตไหมเชิงพาณิชย์				-	10,000,000	14,000,000	14,000,000	14,000,000	52,000,000
- กิจกรรมย่อยที่ 1 การพัฒนาศักยภาพเกษตรกรในการผลิต ใบหม่อนให้ได้มาตรฐาน		1	ศูนย์หม่อนไหมเฉลิมพระเกียรติฯ นครราชสีมา และ บุรีรัมย์	-	2,000,000	2,000,000	2,000,000	2,000,000	8,000,000
- กิจกรรมย่อยที่ 2 การส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพเพื่อการผลิตรังไหมเชิงพาณิชย์		1	ศูนย์หม่อนไหมเฉลิมพระเกียรติฯ นครราชสีมา ชัยภูมิ และ บุรีรัมย์	-	2,500,000	2,500,000	2,500,000	2,500,000	10,000,000
- กิจกรรมย่อยที่ 3 การพัฒนาทักษะผู้ผลิตและผู้ประกอบการ ผลิตเส้นไหมให้ได้มาตรฐาน		1	ศูนย์หม่อนไหมเฉลิมพระเกียรติฯ นครราชสีมา ชัยภูมิ และ บุรีรัมย์	-	5,500,000	5,500,000	5,500,000	5,500,000	22,000,000

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ				งบประมาณดำเนินการ (10)					
แผนงาน/โครงการสำคัญ (6)	ยุทธศาสตร์ชาติ(X) /แผนแม่บทฯ (Y) *(7)*	แหล่ง งปม. (8)	หน่วยดำเนินการ (9)	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ.2568	พ.ศ. 2569	พ.ศ. 2570	พ.ศ. 2566-2570
- กิจกรรมย่อยที่ 4 การยกระดับการผลิตไหมด้วยกระบวนการ BCG Model		1	สำนักงานสิ่งแวดล้อมและควบคุมมลพิษ ที่ 11	-	-	4,000,000	4,000,000	4,000,000	12,000,000
- กิจกรรมหลัก 1.2 การพัฒนาศักยภาพการผลิตผลิตภัณฑ์ไหมให้มีมาตรฐาน				-	18,057,500	22,057,500	22,057,500	22,057,500	84,230,000
- กิจกรรมย่อยที่ 1 การพัฒนาทักษะ องค์ความรู้การผลิต ผลิตภัณฑ์ไหม ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม		1	สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ และสุรินทร์	-	6,457,500	6,457,500	6,457,500	6,457,500	25,830,000
- กิจกรรมย่อยที่ 2 การจัดการของเสียในกระบวนการผลิตหม่อนไหมบนฐาน BCG Model		1	สำนักงานสิ่งแวดล้อมและควบคุมมลพิษ ที่ 11	-	-	4,000,000	4,000,000	4,000,000	12,000,000

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ				งบประมาณดำเนินการ (10)					
แผนงาน/โครงการสำคัญ (6)	ยุทธศาสตร์ชาติ(X) /แผนแม่บทฯ (Y) *(7)*	แหล่ง งปม. (8)	หน่วยดำเนินการ (9)	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ.2568	พ.ศ. 2569	พ.ศ. 2570	พ.ศ. 2566-2570
- กิจกรรมย่อยที่ 3 สืบสานอัตลักษณ์ภูมิปัญญาการผลิตไหมแก่เยาวชนรุ่นใหม่ (Young OTOP) และการเป็นผู้ประกอบการรุ่นใหม่		1	สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ และสุรินทร์	-	3,600,000	3,600,000	3,600,000	3,600,000	14,400,000
- กิจกรรมย่อยที่ 4 การพัฒนาทักษะการออกแบบ และการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากไหม		1	นักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ และสุรินทร์	-	8,000,000	8,000,000	8,000,000	8,000,000	32,000,000
- กิจกรรมหลัก 1.3 การส่งเสริมการตลาดและการประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์ไหม				-	15,000,000	19,000,000	19,000,000	19,000,000	72,000,000

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ				งบประมาณดำเนินการ (10)					
แผนงาน/โครงการสำคัญ (6)	ยุทธศาสตร์ชาติ(X) /แผนแม่บทฯ (Y) *(7)*	แหล่ง งปม. (8)	หน่วยดำเนินการ (9)	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ.2568	พ.ศ. 2569	พ.ศ. 2570	พ.ศ. 2566-2570
- กิจกรรมย่อยที่ 1 นวัตกรรมทางสังคมเพื่อการพัฒนาเครือข่ายผู้ประกอบการไหม กลุ่มนครชัยบุรินทร์		1	สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ และสุรินทร์ ศูนย์หม่อนไหมเฉลิมพระเกียรติจังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ และสุรินทร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ และสุรินทร์	-	-	4,000,000	4,000,000	4,000,000	12,000,000

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ				งบประมาณดำเนินการ (10)					
แผนงาน/โครงการสำคัญ (6)	ยุทธศาสตร์ชาติ(X) /แผนแม่บทฯ (Y) *(7)*	แหล่ง งปม. (8)	หน่วยดำเนินการ (9)	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ.2568	พ.ศ. 2569	พ.ศ. 2570	พ.ศ. 2566-2570
- กิจกรรมย่อยที่ 2 การพัฒนาศักยภาพกลุ่มผู้ผลิตผู้ประกอบการไหมสู่ผู้ประกอบการยุคใหม่		1	สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ และสุรินทร์	-	3,000,000	3,000,000	3,000,000	3,000,000	12,000,000
- กิจกรรมย่อยที่ 3 การส่งเสริมช่องทางการตลาดผลิตภัณฑ์ไหมและผลิตภัณฑ์ OTOP กลุ่มจังหวัด		1	สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ และสุรินทร์	-	12,000,000	12,000,000	12,000,000	12,000,000	48,000,000
- กิจกรรมหลัก 1.4 ส่งเสริมศักยภาพคลัสเตอร์ไหมอีสาน กลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์สู่สากล		2	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน กระทรวงอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม	-	-	-	9,000,000	9,000,000	18,000,000

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ				งบประมาณดำเนินการ (10)					
แผนงาน/โครงการสำคัญ (6)	ยุทธศาสตร์ชาติ(X) /แผนแม่บทฯ (Y) (7)	แหล่ง งปม. (8)	หน่วยดำเนินการ (9)	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ.2568	พ.ศ. 2569	พ.ศ. 2570	พ.ศ. 2566-2570
ประเด็นการพัฒนาที่ 3 ยกระดับการพัฒนาคุณภาพชีวิต				-	-	53,303,800	8,545,269,200	8,545,269,200	17,143,842,200
แผนงานที่ 1 ส่งเสริมการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาศักยภาพ และยกระดับคุณภาพชีวิตคนตลอดช่วงชีวิต				-	-	-	8,500,000,000	8,500,000,00	17,000,000,000
1. โครงการอื่นที่จำเป็นที่ 1 จัดตั้งศูนย์ความเป็นเลิศยกระดับคุณภาพชีวิตผู้สูงวัยในเขตพื้นที่อีสานตอนล่าง	3.13	2		-	-	-	8,500,000,000	8,500,000,00	17,000,000,000
- กิจกรรมหลัก จัดตั้งศูนย์ความเป็นเลิศยกระดับคุณภาพชีวิตผู้สูงวัยในเขตพื้นที่อีสานตอนล่าง			มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี กระทรวงอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม	-	-	-	8,500,000,000	8,500,000,00	17,000,000,000
2. โครงการสำคัญที่ 1 ยกระดับการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนทุกช่วงวัยนครชัยบุรินทร์	3.11	1		-	-	33,303,800	20,714,200	20,714,200	74,732,200
แผนงานที่ 1 ส่งเสริมการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาศักยภาพ และยกระดับคุณภาพชีวิตคนตลอดช่วงชีวิต				-	-	18,914,200	15,714,200	15,714,200	50,342,600

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ				งบประมาณดำเนินการ (10)					
แผนงาน/โครงการสำคัญ (6)	ยุทธศาสตร์ชาติ(X) /แผนแม่บทฯ (Y) *(7)*	แหล่ง งปม. (8)	หน่วยดำเนินการ (9)	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ.2568	พ.ศ. 2569	พ.ศ. 2570	พ.ศ. 2566-2570
- กิจกรรมหลัก 1.1 พัฒนาทักษะชีวิตคนทุกช่วงวัย สู่บ้านนี้มีรักและชุมชนเข้มแข็ง		1	สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ และสุรินทร์	-	-	2,995,600	2,995,600	2,995,600	8,986,800
- กิจกรรมหลัก 1.2 สร้างรายได้ให้กับผู้สูงอายุในชุมชนอย่างยั่งยืน		1	สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ และสุรินทร์	-	-	2,718,600	2,718,600	2,718,600	8,155,800
- กิจกรรมหลัก 1.3 พัฒนาความสามารถในการแข่งขันด้านการใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีดิจิทัล				-	-	10,000,000	10,000,000	10,000,000	30,000,000

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ				งบประมาณดำเนินการ (10)					
แผนงาน/โครงการสำคัญ (6)	ยุทธศาสตร์ชาติ(X) /แผนแม่บทฯ (Y) *(7)*	แหล่ง งปม. (8)	หน่วยดำเนินการ (9)	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ.2568	พ.ศ. 2569	พ.ศ. 2570	พ.ศ. 2566-2570
- กิจกรรมย่อยที่ 1 ผลิตสื่อดิจิทัลสนับสนุนการขายสินค้าและบริการชุมชน และสร้างร้านค้าออนไลน์ให้กับตำบล		1	สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ในกลุ่มจังหวัดมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสานนครราชสีมา	-	-	6,600,000	6,600,000	6,600,000	19,800,000
- กิจกรรมย่อยที่ 2 การอบรมพัฒนาทักษะการขายสินค้าและบริการชุมชนบนแพลตฟอร์มการตลาดออนไลน์		1	สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ในกลุ่มจังหวัดมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสานนครราชสีมา	-	-	3,400,000	3,400,000	3,400,000	10,200,000
- กิจกรรมหลัก 1.4 สร้างภูมิคุ้มกันทางกฎหมายทุกช่วงวัย ชุมชนปลอดภัย นครชัยบุรินทร์มั่นคง		1	สำนักงานยุติธรรมจังหวัดนครราชสีมา	-	-	3,200,000	-	-	3,200,000

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ				งบประมาณดำเนินการ (10)					
แผนงาน/โครงการสำคัญ (6)	ยุทธศาสตร์ชาติ(X) /แผนแม่บทฯ (Y) *(7)*	แหล่ง งปม. (8)	หน่วยดำเนินการ (9)	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ.2568	พ.ศ. 2569	พ.ศ. 2570	พ.ศ. 2566-2570
แผนงานที่ 2 ส่งเสริมภูมิปัญญาการพึ่งพาตนเองในการดูแลสุขภาพคนในชุมชน				-	-	13,805,000	5,000,000	5,000,000	23,805,000
- กิจกรรมหลัก 2.1 ชุมชนต้นแบบในการเสริมสร้างพฤฒพลังคุณค่าและคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุด้วยการพัฒนาทักษะผู้สูงวัยนักบริบาล		1	สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดในกลุ่มจังหวัดและมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา	-	-	5,000,000	5,000,000	5,000,000	15,000,000
- กิจกรรมหลัก 2.2 ยกระดับคุณภาพชีวิตประชาชนในชุมชนนครชัยบุรินทร์ด้วยภูมิปัญญาแพทย์แผนไทย		1	สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดในกลุ่มจังหวัดและมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสานวิทยาเขตสุรินทร์	-	-	4,555,000	-	-	4,555,000

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ				งบประมาณดำเนินการ (10)					
แผนงาน/โครงการสำคัญ (6)	ยุทธศาสตร์ชาติ(X) /แผนแม่บทฯ (Y) *(7)*	แหล่ง งปม. (8)	หน่วยดำเนินการ (9)	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ.2568	พ.ศ. 2569	พ.ศ. 2570	พ.ศ. 2566-2570
- กิจกรรมหลัก 2.3 การพัฒนาศักยภาพกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผลิตสมุนไพรนครชัยบุรินทร์สู่มาตรฐานเชิงพาณิชย์		1	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตสุรินทร์	-	-	4,250,000	-	-	4,250,000
แผนงานที่ 3 ส่งเสริมความรู้ความเข้าใจในการป้องกันอาชญากรรมทางเทคโนโลยี				-	-	584,600	-	-	584,600
- กิจกรรมหลัก 3.1 การพัฒนาศักยภาพประชาชนรู้ทันภัยไซเบอร์		1	ตำรวจภูธรจังหวัดนครราชสีมา	-	-	584,600	-	-	584,600
แผนงานที่ 4 ส่งเสริมการดูแลและป้องกันโรคของสุนัขจรจัดและสัตว์ไร้บ้าน				-	-	20,000,000	20,000,000	20,000,000	60,000,000
3. โครงการอื่นที่จำเป็นที่ 2 ตามพระราชดำริ: ก่อสร้างศูนย์พักพิงสัตว์ไร้บ้านนครชัยบุรินทร์	3.13	1		-	-	20,000,000	20,000,000	20,000,000	60,000,000
- กิจกรรมหลัก ก่อสร้างศูนย์พักพิงสัตว์ไร้บ้านนครชัยบุรินทร์		1	สำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัดนครราชสีมา สำนักงานจังหวัดนครราชสีมา	-	-	20,000,000	20,000,000	20,000,000	60,000,000

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ				งบประมาณดำเนินการ (10)					
แผนงาน/โครงการสำคัญ (6)	ยุทธศาสตร์ชาติ(X) /แผนแม่บทฯ (Y) *(7)*	แหล่ง งปม. (8)	หน่วยดำเนินการ (9)	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ.2568	พ.ศ. 2569	พ.ศ. 2570	พ.ศ. 2566-2570
แผนงานส่งเสริมการพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ	6.20			5,000,000	5,000,000	5,000,000	5,000,000	5,000,000	25,000,000
- ค่าใช้จ่ายในการบริหารงานกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ			กลุ่มงานบริหารยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัด	5,000,000	5,000,000	5,000,000	5,000,000	5,000,000	25,000,000
รวมทั้งสิ้น*				875,129,540	930,206,100	1,385,778,140	10,457,672,940	10,457,672,940	24,106,459,660

* ยอดรวมโครงการที่สำคัญ และโครงการอื่นที่จำเป็น

แบบ กจ. 1-1 Project Brief

กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1
(นครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ สุรินทร์)

Project Brief

โครงการพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร

แบบ กจ.1-1

(Project Brief รายโครงการ)

แบบฟอร์มโครงการแบบย่อ (Project Brief) ของโครงการสำคัญภายใต้งบประมาณของกลุ่มจังหวัด

ประเด็นการพัฒนากลุ่มจังหวัด การพัฒนาขีดความสามารถเกษตรอุตสาหกรรมครบวงจร

หัวข้อ	รายละเอียด
1. ชื่อโครงการสำคัญ	โครงการพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร
2. ชื่อแผนงาน	ส่งเสริมและพัฒนาแหล่งน้ำและการบริหารจัดการน้ำ
3. แนวทางการพัฒนา	การบริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตรอย่างยั่งยืน
4. หลักการและเหตุผล	กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 มีพื้นที่การเกษตร 22.49 ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ 69.58 (กรมพัฒนาที่ดิน 2564) ของเนื้อที่กลุ่มจังหวัดฯ มีพื้นที่ชลประทาน 1.45 ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ 6.61 ของพื้นที่การเกษตรกลุ่มจังหวัดฯ พืชเศรษฐกิจหลักมี 4 ชนิดโดยเรียงตามมูลค่าสินค้า ได้แก่ ข้าว มันสำปะหลัง อ้อย และยางพารา โคเนื้อ แพะ และมีราษฎรประกอบอาชีพการเกษตร 3.30 ล้านคน หรือร้อยละ 48 ของประชากรทั้งหมด ปัจจุบันมีพื้นที่ได้รับประโยชน์จากการพัฒนาแหล่งน้ำ(พื้นที่เขตชลประทาน) ทั้ง 4 จังหวัด มีประมาณ 1,705,529 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 7.7 ของพื้นที่การเกษตรทั้งกลุ่มจังหวัด ลุ่มน้ำที่สำคัญในกลุ่มจังหวัดฯ ประกอบด้วยลุ่มน้ำชีมีลุ่มน้ำสาขา จำนวน 13 ลุ่มน้ำ ลุ่มน้ำมูลมีลุ่มน้ำสาขา 17 ลุ่มน้ำ (ลุ่มน้ำเฉพาะในพื้นที่กลุ่มจังหวัดฯ) ปริมาณน้ำฝนที่ตกในพื้นที่ทั้ง 2 ลุ่มน้ำต่อปี (ฝนตกปกติ) ประมาณ 12,036 ล้านลูกบาศก์เมตร แหล่งน้ำตามธรรมชาติที่ได้รับการพัฒนาสามารถกักเก็บน้ำได้แล้ว อาทิเช่น เขื่อนขนาดใหญ่ ขนาดกลาง ขนาดเล็ก ลำห้วย หนอง คลอง บึง ฝาย อ่างเก็บน้ำประเภทต่างๆ สามารถกักเก็บน้ำได้ประมาณ 2,500 ล้านลูกบาศก์เมตร มีน้ำไหลทิ้งไม่สามารถกักเก็บได้ ประมาณ 10,536 ล้านลูกบาศก์เมตร คิดเป็นร้อยละ 12.46 ของปริมาณน้ำทั้งปี
5. วัตถุประสงค์ของโครงการ	1. บริหารจัดการน้ำในฤดูฝนและฤดูแล้ง 2. พัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร และการอุปโภค-บริโภคของราษฎร 3.เพื่อพัฒนาแบบจำลองการประมาณปริมาณน้ำด้วยเทคโนโลยีภูมิสารสนเทศเพื่อการเพาะปลูกข้าว 4.เพื่อสร้างฐานข้อมูลในระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์สำหรับหน่วยงานที่รับผิดชอบแก้ปัญหาภัยแล้งในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 5.เพื่อสนับสนุนการพัฒนาศูนย์ข้อมูลทรัพยากรน้ำอัจฉริยะสำหรับภูมิภาคอีสานใต้
6. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	1.พื้นที่รับประโยชน์ทางด้านการเกษตรเพิ่มขึ้น 12,500 ไร่ 2. การพยากรณ์สถานการณ์น้ำและแสดงปริมาณน้ำในลุ่มน้ำที่มีความถูกต้องมากกว่า 80%

หัวข้อ	รายละเอียด
7. พื้นที่เป้าหมาย	จ.นครราชสีมา จ.ชัยภูมิ จ.บุรีรัมย์ จ.สุรินทร์
8. กิจกรรมหลัก	
8.1 กิจกรรมหลักที่ 1 พัฒนาและบริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตรอย่างยั่งยืนในเขตนครชัยบุรินทร์ **งบประมาณกลุ่มจังหวัด (2566-2570)** 1,500,000,000 บาท (ปีละ 300 ลบ.) **งบประมาณฟังก์ชั่น (2566 - 2570)** 215,000,000 บาท **รวมทั้งสิ้น 1,864,000,000 บาท** **ผู้รับผิดชอบ** ผู้อำนวยการโครงการชลประทาน และผู้อำนวยการของหน่วยงานภายใต้กรมชลประทาน **กรมชลประทาน** (ในส่วนการขอรับสนับสนุนจากฟังก์ชั่น **หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง** –	เพิ่มพื้นที่รับประโยชน์เพื่อการเกษตรและอุปโภค-บริโภค โดยการขุดลอกอ่างเก็บน้ำ, ก่อสร้างอาคารบังคับน้ำ ก่อสร้างระบบระบายน้ำ และก่อสร้างสถานีสูบน้ำในพื้นที่ที่ประสบปัญหาแล้งซ้ำซาก และน้ำท่วมซ้ำซาก
8.2 กิจกรรมหลักที่ 2 ศูนย์ปฏิบัติการนวัตกรรมเพื่อการตัดสินใจพัฒนาแหล่งน้ำและการบริหารจัดการน้ำชุมชนกลุ่มนครชัยบุรินทร์ รองรับการเกษตรในพื้นที่นอกเขตชลประทาน **งบประมาณ (2566-2570)** 100,000,000 บาท **(ปีละ 20 ลบ.)**	ช่วยเหลือพื้นที่การเกษตรและการบริหารจัดการน้ำในชุมชน โดยใช้การก่อสร้างสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้า, ขุดลอกแก้มลิง เป็นต้น

หัวข้อ	รายละเอียด
ผู้รับผิดชอบ ผู้อำนวยการโครงการชลประทาน และผู้อำนวยการของหน่วยงานภายใต้กรมชลประทาน **หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง** -	
8.3 กิจกรรมหลักที่ 3 การพัฒนาแบบจำลองการประมาณการณ์และสร้างสมดุลการใช้น้ำเพื่อการเพาะปลูกข้าวในพื้นที่อีสานใต้ งบประมาณ (2566-2570) 25,000,000 บาท (ปีละ 5ลบ.) **ผู้รับผิดชอบ** มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี, ศูนย์ภูมิภาคเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1	1. พัฒนาแบบจำลองการประมาณการณ์ปริมาณน้ำในระบบของลุ่มน้ำในภูมิภาคอีสานใต้ 2. เชื่อมโยงระบบเครือข่ายฐานข้อมูลของหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านสารสนเทศน้ำเข้าสู่ระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ของภูมิภาคอีสานใต้ 3. สร้างแผนที่สมดุลน้ำและระบุลำน้ำที่มีปริมาณน้ำลดลง 4. ร่วมมือกับหน่วยงานที่รับผิดชอบในการแก้ปัญหาสมดุลน้ำในพื้นที่ตัวอย่างเพื่อเพิ่มผลผลิตข้าวในพื้นที่ 5. สร้างโปรแกรมการพยากรณ์น้ำและฐานข้อมูลน้ำในรูปแบบ Web-base GIS และสร้างแอพพลิเคชั่นสำหรับการตรวจสอบสถานการณ์น้ำสำหรับเกษตรกร 6. ประชาสัมพันธ์การตรวจสอบสถานการณ์ความเพียงพอของน้ำเพื่อการเพาะปลูกข้าวให้เกษตรกรในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือได้สามารถใช้ข้อมูลบนแอพพลิเคชั่นได้
8.4 กิจกรรมหลักที่ 4 ถนนบนคันคลองฝั่งซ้าย คลอง 1L-RMC อ่างเก็บน้ำห้วยเสนง ระยะทาง 6.000 กม. ตำบลนอกเมือง อำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ งบประมาณ (2568) 24,000,000 บาท **ผู้รับผิดชอบ** กรมชลประทาน	ซ่อมสร้าง ถนนบนคันคลองฝั่งซ้าย คลอง 1L-RMC อ่างเก็บน้ำห้วยเสนง ระยะทาง 6.000 กม. ตำบลนอกเมือง อำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์
9. หน่วยงานดำเนินการ	- โครงการชลประทาน และหน่วยงานภายใต้กรมชลประทาน นครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ สุรินทร์ - มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี
10. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ	5 ปี ระหว่างปี 2566-2570
11. งบประมาณ	1,864,000,000 บาท

หัวข้อ	รายละเอียด
12. ผลผลิต (Output)	1. มีพื้นที่รับประโยชน์เพิ่มขึ้น 12,500 ไร่ 2.แบบจำลองการประมาณการณ์และสร้างสมดุลน้ำเพื่อการเพาะปลูกข้าว 1 โปรแกรม 3.โปรแกรมการพยากรณ์น้ำและฐานข้อมูลน้ำในรูปแบบ Web-base GIS 1 โปรแกรม 4.แอพพลิเคชั่นตรวจสอบสถานการณ์น้ำสำหรับเกษตรกร 1 แอพพลิเคชั่น
13. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	ประชาชนในพื้นที่นครชัยบุรินทร์มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น มีน้ำทำการเกษตร และใช้อุปโภค-บริโภคอย่างพอเพียง -ปัญหาการขาดแคลนน้ำในพื้นที่เพาะปลูกข้าวในภาคอีสานใต้ได้รับการแก้ไข -ปริมาณผลผลิตข้าวเพิ่มขึ้นในแปลงเพาะปลูกที่ได้รับการสร้างสมดุลน้ำตั้งแต่ปีที่ 3 ของโครงการ

Project Brief

โครงการพัฒนานวัตกรรมเกษตรและอาหารปลอดภัย กลุ่มนครชัยบุรินทร์

แบบ กจ.1-1
(Project Brief รายโครงการ)

แบบฟอร์มโครงการแบบย่อ (Project Brief) ของโครงการสำคัญภายใต้งบประมาณของกลุ่มจังหวัด

ประเด็นการพัฒนากลุ่มจังหวัด การพัฒนาขีดความสามารถเกษตรและอุตสาหกรรมครบวงจร

หัวข้อ	รายละเอียด
1. ชื่อโครงการ	โครงการพัฒนานวัตกรรมเกษตรและอาหารปลอดภัย กลุ่มนครชัยบุรินทร์
2. ชื่อแผนงาน	เพิ่มมูลค่าและขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคการเกษตรและอุตสาหกรรมการเกษตร
3. แนวทางการพัฒนา	**แนวทางการพัฒนาตามกลยุทธ์เชิงรุก** - ยกระดับมาตรฐานสินค้าเกษตรเพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขัน (เกษตรปลอดภัย/เกษตรอินทรีย์/เกษตรมูลค่าสูง) - ส่งเสริมการทำตลาดและช่องทางการจัดจำหน่ายสินค้าเกษตร ทั้งในและต่างประเทศ - ส่งเสริมการใช้นวัตกรรมผสมผสานภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อการใช้ประโยชน์ ในทางอาหารและสมุนไพร **แนวทางการพัฒนาตามกลยุทธ์เชิงแก้ไข** - พัฒนาความรู้แก่เกษตรกร ตลอดห่วงโซ่คุณค่า -ส่งเสริมการเกษตรผสมผสาน/เกษตรกรรมยั่งยืน ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง - พัฒนาความรู้ด้านการบริหารจัดการด้านการตลาด การผลิต และการแปรรูป รวมถึงการส่งออกแก่ผู้ประกอบการ - พัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ (Young Smart Farmer) **แนวทางการพัฒนาตามกลยุทธ์เชิงป้องกัน** - การบริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตรอย่างยั่งยืน -การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการโรคอุบัติใหม่ในพืชและสัตว์ - ส่งเสริมให้มีการนำวัตถุดิบเหลือทิ้งทางการเกษตรมาใช้ประโยชน์ในห่วงโซ่การผลิต **แนวทางการพัฒนาตามกลยุทธ์เชิงรับ** - ส่งเสริมการบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรมให้เหมาะสม -ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมการเกษตร เพื่อเพิ่มมูลค่าทางการเกษตร - พัฒนาและส่งเสริมผู้ประกอบการในการแข่งการส่งออกสินค้าเกษตร - ส่งเสริมการเชื่อมโยงการตลาดระหว่างผู้ผลิตและผู้ประกอบการในทุกระดับ
4. หลักการและเหตุผล	กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 มีพื้นที่การเกษตร 22.49 ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ 69.58 (กรมพัฒนาที่ดิน 2564) มีพื้นที่ชลประทาน จำนวน 1.45 ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ 6.61 ของพื้นที่การเกษตรกลุ่มจังหวัดฯ พืชเศรษฐกิจหลักมี 4 ชนิดโดยเรียงตามมูลค่าสินค้า ได้แก่ ข้าว มันสำปะหลัง อ้อยและยางพารา โคเนื้อ แพะ และมีประกอบอาชีพการเกษตร 3.30 ล้านคน หรือร้อยละ 48 ของประชากรทั้งหมด ปัจจุบันมีพื้นที่ได้รับประโยชน์จากการพัฒนาแหล่งน้ำ(พื้นที่เขตชลประทาน)ทั้ง 4จังหวัด มีประมาณ 1,705,529 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 7.7 ของพื้นที่การเกษตรทั้งกลุ่มจังหวัด ลุ่มน้ำที่สำคัญในกลุ่มจังหวัดฯ ประกอบด้วย ลุ่มน้ำชีมีลุ่มน้ำสาขา จำนวน 13 ลุ่มน้ำ ลุ่มน้ำมูลมีลุ่มน้ำสาขา 17 ลุ่มน้ำ (ลุ่มน้ำเฉพาะในพื้นที่กลุ่มจังหวัดฯ) ปริมาณน้ำฝนที่ตกในพื้นที่ทั้ง 2 ลุ่มน้ำต่อปี (ฝนตกปกติ)

หัวข้อ	รายละเอียด
	ประมาณ 12,036 ล้านลูกบาศก์เมตร แหล่งน้ำตามธรรมชาติ ที่ได้รับการพัฒนาสามารถกักเก็บน้ำได้แล้ว อาทิเช่น เขื่อนขนาดใหญ่ ขนาดกลาง ขนาดเล็ก ลำห้วย หนอง คลอง บึง ฝาย อ่างเก็บน้ำประเภทต่างๆ สามารถกักเก็บน้ำได้ประมาณ 2,500 ล้านลูกบาศก์เมตร มีน้ำไหลทิ้งไม่สามารถกักเก็บได้ ประมาณ 10,536 ล้านลูกบาศก์เมตร คิดเป็นร้อยละ 12.46 ของปริมาณน้ำทั้งปี นอกจากนี้ กลุ่มจังหวัดมีโรงงานอุตสาหกรรมการแปรรูปการเกษตรมากที่สุดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพื่อรองรับผลผลิตทางการเกษตร ทำให้เพิ่มมูลค่าสินค้าทางการเกษตรมากขึ้น ได้แก่ โรงสีข้าวมากที่สุด จำนวน 192 โรงงาน รองลงมาเป็นการผลิตผลิตภัณฑ์จากมันสำปะหลัง จำนวน 43 โรงงาน และอุตสาหกรรมการผลิตน้ำตาลทราย จำนวน 7 โรงงาน ซึ่งถือเป็นโอกาสของกลุ่มจังหวัดในการพัฒนาให้กลุ่มจังหวัดได้มีเขตเศรษฐกิจจำเพาะการแปรรูปสินค้าเกษตร ปัญหาภาคการเกษตรของเกษตรกรในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ในปัจจุบันคือ ต้นทุนการผลิตสูง ราคาสินค้าทางการเกษตรตกต่ำ ผลผลิตล้นตลาด สินค้าไม่ได้คุณภาพและมาตรฐาน เกษตรกรเริ่มมีอายุมากขึ้นและเน้นการจ้างทำการเกษตรเป็นหลัก ซึ่งยังขาดความประณีตในการดำเนินการในแต่ละกระบวนการ เกษตรกรขาดการรวมกลุ่มเกษตรกรหรือกลุ่มเกษตรกรไม่เข้มแข็ง ขาดอำนาจการต่อรองด้านราคา ขาดการใช้นวัตกรรมภาคการผลิต การแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่า การเพิ่มช่องทางด้านการตลาดขาดการรับรู้ข้อมูลข่าวสารต่างๆ ด้านการชลประทาน กลุ่มจังหวัดฯ ได้ประสบปัญหา 2 ด้านตลอดมาทุกปี คือ ในฤดูฝนประสบปัญหาน้ำท่วม พื้นที่การเกษตร ได้รับความเสียหายตลอดแนว 2 ฝั่งลำน้ำ ในฤดูแล้งประสบปัญหาภัยแล้ง ทำการเกษตรไม่ได้ไม่มีน้ำต้นทุน ในฤดูแล้งประชาชนในพื้นที่บางส่วนต้องอพยพโยกย้ายถิ่นไปหางานทำต่างพื้นที่ ส่วนภาคการขนส่งผลผลิตทางการเกษตรและการคมนาคมของเกษตรกรนั้น สภาพทางปัจจุบันสองข้างทางสูงกว่าระดับถนน ไม่มีทางระบายน้ำ คันทางแคบ เกษตรกรผู้ใช้ทางได้รับความเดือดร้อนจากน้ำท่วมขังและการจราจรที่ไม่สะดวก ในปัจจุบันเศรษฐกิจของประเทศไทยประสบภาวะชะลอตัวอย่างต่อเนื่อง การส่งออกสินค้าหดตัว กำลังซื้อของประชาชนลดลง การบริโภคและการลงทุนภาคเอกชนชะลอตัว ส่งผลให้ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ได้รับผลกระทบและประสบปัญหาในการดำเนินธุรกิจอย่างรุนแรงและขาดความเชื่อมั่นในการดำเนินธุรกิจ จำเป็นที่ภาครัฐจะต้องเข้าไปให้ความช่วยเหลือเพื่อให้ SMEs ประคองตัวให้อยู่รอด สามารถกลับมาดำเนินธุรกิจและเติบโตต่อไปได้ รายได้หลักของประชากรในกลุ่มจังหวัดมาจากการทำการเกษตรมาจากสินค้าหลักตามยุทธศาสตร์การพัฒนา โดยเฉพาะข้าวหอมมะลิ แต่ปัญหาที่พบในปัจจุบัน ความหอมของข้าวหอมมะลิลดลง ซึ่งเกิดจากปัจจัยที่มีผลต่อการคงความหอมตลอดกระบวนการผลิต ทั้งห่วงโซ่คุณค่าการพัฒนา เช่น เมล็ดพันธุ์ ดิน การจัดการน้ำ ภูมิประเทศ ภูมิอากาศ การจัดการดูแล การเก็บเกี่ยว การเก็บรักษา การสี และการแปรรูป เป็นต้น จากสถานการณ์ระบาดของไวรัสโควิด-19ในปัจจุบัน เกิดผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตของประชาชนทุกภาคส่วนผู้คนหันมาสนใจการทำเกษตรเพื่อการพึ่งพาตนเองและเพื่อการค้ามากขึ้นโดยเฉพาะการผลิตพืชผัก สมุนไพร พืชทางเลือกเพื่อสุขภาพ การเรียนรู้ในแนวทางการพัฒนาการผลิตเกษตรอินทรีย์ครบวงจรรวมถึงการทำธุรกิจเกษตรเป็นส่วนสำคัญที่จะทำให้เกิดความมั่นคงทางอาหาร อาชีพและรายได้ให้กับเกษตรกรและประชาชนทั่วไปได้ เนื่องจากปัญหาที่พบส่วนมากคือเกษตรกร ประชาชน ผู้ประกอบการยังขาดความรู้ความเข้าใจและไม่มี

หัวข้อ	รายละเอียด
	การสืบสานภูมิปัญญาการผลิต ตลอดจนขาดข้อมูลความรู้ทางวิชาการที่ถูกต้อง ในการจัดการที่มีประสิทธิภาพ ดังนั้นหากมีการส่งเสริมและพัฒนาการทำการเกษตรให้มีมาตรฐานโดยเฉพาะสินค้าเกษตรปลอดภัย/เกษตรอินทรีย์ ควบคู่ไปกับการควบคุมคุณภาพการผลิตก็จะเป็นการยกระดับการทำการเกษตรของเกษตรกรให้มีคุณภาพและสามารถแข่งขันในตลาดที่จะสร้างมูลค่าของผลผลิตให้สูงขึ้น มีการบูรณาการองค์ความรู้ นวัตกรรม และเทคโนโลยี เข้ามาผสานเพื่อให้การจัดการระบบการเกษตรดีขึ้น และดำเนินกิจกรรมตามแนวพระราชดำริ เศรษฐกิจพอเพียง โดยอาศัยระบบและกลไกความร่วมมือของภาคีเครือข่ายเพื่อการพัฒนาพื้นที่แบบบูรณาการ เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร จะก่อให้เกิดการพัฒนาตลอดห่วงโซ่การพัฒนาเกิดความยั่งยืนที่จะยกระดับเศรษฐกิจฐานรากภาคการเกษตร ทั้งระบบได้อย่างเป็นรูปธรรม โดยคาดว่าจะทำให้เกิดการยกระดับให้กลุ่มเกษตรกร และเกษตรกรรุ่นใหม่เป็น Smart Farmer พึ่งพาตนเอง ทำการผลิตการแปรรูปและการตลาดผลผลิต ยกระดับมาตรฐานสู่เกษตรอินทรีย์ในพื้นที่ของตนเพื่อการต่อยอดได้ เกิดการแก้ไขปัญหาความยากจน มีการเสริมสร้างอาชีพ เพิ่มรายได้ ความมั่นคงทางอาหาร และสุขภาพดี สิ่งแวดล้อมดีตามแนวทางการเรียนรู้สู่การปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ต่อไป
5. วัตถุประสงค์ของโครงการ	1. เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันในการทำการเกษตรโดยการปรับเปลี่ยนพื้นที่ปลูกพืชเศรษฐกิจที่เป็นพืชเชิงเดี่ยวเป็นการทำการเกษตรผสมผสาน โดยน้อมนำแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่มาเป็นหลักในการผลิตสินค้าเกษตรผ่านระบบการปฏิรูประบบเกษตรปลอดภัย/เกษตรอินทรีย์ 2. เพื่อส่งเสริมศักยภาพการเรียนรู้สู่การปฏิบัติเกษตรอินทรีย์วิถีนครชัยบุรินทร์ตลอด ห่วงโซ่คุณค่า 3. เพื่อการส่งเสริมและพัฒนาการผลิตพืชทางเลือกสู่มาตรฐาน 4. เพื่อส่งเสริมนวัตกรรมการผลิตและแปรรูปสมุนไพรครบวงจร(กระชายขาว,ฟ้าทะลาย-โจร, กระเพราแดง) 5. เพื่อยกระดับการผลิตและแปรรูปพืชผักสมุนไพรแบบครบวงจรด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม 6. เพื่อส่งเสริมและพัฒนาเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นนครชัยบุรินทร์ 7. ส่งเสริมให้เกษตรผู้ปลูกมันสำปะหลัง มีความรู้ในการผลิตและแปรรูปมันสำปะหลังคุณภาพโดยใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมที่ทันสมัย เกิดการรวมกลุ่มและสร้างเครือข่าย<u>ในการพัฒนาการผลิตมันสำปะหลังคุณภาพในพื้นที่ที่มีศักยภาพในพื้นที่</u> 8. เพื่อการยกระดับศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนธุรกิจชุมชนด้วยการเกษตรแม่นยำ 9. เพื่อการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมดิจิทัลเพื่อขับเคลื่อนเกษตรอัจฉริยะต้นแบบสำหรับการผลิตพืชเศรษฐกิจทางเลือกใหม่ 10. ส่งเสริมการผลิตและแปรรูปวัตถุดิบสมุนไพร (ขมิ้นชัน ไพล มะขามป้อม) ที่มีคุณภาพและมาตรฐานด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม 11. พัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันให้แก่ผู้ผลิตผลิตภัณฑ์สมุนไพร ให้มีศักยภาพด้านการบริหารจัดการธุรกิจ/การตลาด มาตรฐานการผลิต การพัฒนาผลิตภัณฑ์/พัฒนาบรรจุภัณฑ์ การเข้าถึงแหล่งเงินทุน 12. พัฒนานวัตกรรมและการผลิตอาหารปลอดภัย ผ่านการสร้างพื้นที่ทดลองและการฝึกอบรมที่เน้นความรู้และทักษะในการจัดการทางอาหาร 13. เพื่อเป็นศูนย์อบรมบ่มเพาะเกษตรกร ผู้นำสถาบันเกษตรกร Smart Farmer, Young Smart Farmer STARTUP เกษตร และ SME เกษตร ภายในจังหวัด

หัวข้อ	รายละเอียด
	14. เพื่อการพัฒนาระบบ Big data และ platform เพื่อจัดการองค์ความรู้ด้านเกษตรพร้อมใช้กลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์ 15. การยกระดับเชื่อมโยงการตลาดสินค้าเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตรที่มีศักยภาพกลุ่มนครชัยบุรินทร์ 16. เพื่อส่งเสริมการผลิตเกษตรอินทรีย์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมตามแนวคิดระบบเศรษฐกิจหมุนเวียน (BCG model)
6.ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	GPP ภาคเกษตรเพิ่มขึ้นร้อยละ ปีละ 0.5 รวมระยะเวลา 2566-2570 เฉลี่ย 0.5
7. พื้นที่เป้าหมาย	จังหวัดนครราชสีมา จังหวัดชัยภูมิ จังหวัดบุรีรัมย์ จังหวัดสุรินทร์
8.กิจกรรมหลักของโครงการ	ระบุแนวทางและวิธีการดำเนินงานที่เป็นกิจกรรมหลักที่ส่งผลให้โครงการบรรลุวัตถุประสงค์และสามารถวัดผลได้อย่างเป็นรูปธรรม
กิจกรรมหลักที่ 1 การเรียนรู้สู่การปฏิบัติเกษตรอินทรีย์วิถีนครชัยบุรินทร์ตลอดห่วงโซ่คุณค่า **งบประมาณ ปี พ.ศ.2566** จำนวน 12,000,000 บาท **งบประมาณ ปี พ.ศ.2567** จำนวน 12,000,000 บาท **งบประมาณ ปี พ.ศ.2568** จำนวน 12,000,000 บาท **งบประมาณ ปี พ.ศ.2569** จำนวน 12,000,000 บาท **งบประมาณ ปี พ.ศ.2570** จำนวน 12,000,000 บาท **รวม 60,000,000 บาท** **ผู้รับผิดชอบโครงการ** มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา **หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง** มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ สำนักงานเกษตรจังหวัด สำนักงานพาณิชย์จังหวัด สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด สำนักงานสหกรณ์จังหวัด สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด	1การเรียนรู้สู่การปฏิบัติเกษตรอินทรีย์ด้วยหลักเกษตรทฤษฎีใหม่ประยุกต์ เกษตรผสมผสานตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 600 ราย 2. การพัฒนาเกษตรกรต้นแบบเกษตรอินทรีย์ในพื้นที่นครชัยบุรินทร์ ให้เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง เกษตรอินทรีย์ 200 ราย 3. การส่งเสริมนวัตกรรมการแปรรูปและพัฒนาผลิตภัณฑ์ และยกระดับมาตรฐานสินค้าเกษตรปลอดภัยของกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์จำนวน 200 ราย/200 ผลิตภัณฑ์ 1) ถ่ายทอดองค์ความรู้สู่เกษตรกรในด้านการแปรรูปผลิตภัณฑ์และพัฒนาบรรจุภัณฑ์ เพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้า 2) เพิ่มศักยภาพในการแข่งขันสินค้าประเภทเกษตรและอาหารให้มีคุณภาพมาตรฐาน มีความปลอดภัย และตรงตามความต้องของตลาดและผู้บริโภคทั้งภายในและภาคนอกประเทศ 3) พัฒนาคุณภาพชีวิตเกษตรกร เกษตรกรได้รับการพัฒนาศักยภาพให้สามารถพึ่งพาตนเองได้ โดยมีรายได้พอเพียงต่อการดำรงชีวิต และมีการกระจายรายได้ที่เป็นธรรมและมีคุณภาพชีวิตที่ดีในพื้นที่นครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ และสุรินทร์ 4. การยกระดับระบบการสร้างระบบการรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์นกลุ่มนครชัยบุรินทร์

หัวข้อ	รายละเอียด
กิจกรรมหลักที่ 2 การส่งเสริมและพัฒนาการผลิตพืชทางเลือกสู่มาตรฐาน **งบประมาณ ปี พ.ศ.2566** จำนวน 24,000,000 บาท **งบประมาณ ปี พ.ศ.2567** จำนวน 24,000,000 บาท **งบประมาณ ปี พ.ศ.2568** จำนวน 20,000,000 บาท **งบประมาณ ปี พ.ศ.2569** จำนวน 20,000,000 บาท **งบประมาณ ปี พ.ศ.2570** จำนวน 20,000,000 บาท **รวม 108,000,000 บาท** **ผู้รับผิดชอบโครงการ** สำนักงานเกษตรจังหวัดนครราชสีมา สำนักงานเกษตรจังหวัดชัยภูมิ สำนักงานเกษตรจังหวัดบุรีรัมย์ สำนักงานเกษตรจังหวัดสุรินทร์ **หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง** มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา เทคโนโลยีราชมงคลอีสาน (สุรินทร์) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี สำนักงานพาณิชย์จังหวัด สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด สำนักงานสหกรณ์จังหวัด สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด	1. เพื่อถ่ายทอดความรู้ด้านการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยสู่มาตรฐาน 2. เพื่อเพิ่มพื้นที่การผลิตพืชทางเลือก โดยมีเป้าหมาย 1. เกษตรกรได้รับความรู้ด้านการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยสู่มาตรฐาน ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 2. เพิ่มพื้นที่การผลิตพืชทางเลือก ไม่น้อยกว่า 1,200 ไร่ 3. เกษตรกรได้รับมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี ไม่น้อยกว่าร้อยละ 70

หัวข้อ	รายละเอียด
กิจกรรมหลักที่ 3 นวัตกรรมการผลิตและแปรรูปสมุนไพรครบวงจร (กระชายขาว, ฟ้าทะลายโจร,กระเพราแดง) **งบประมาณ ปี พ.ศ.2566** จำนวน 16,000,000 บาท **งบประมาณ ปี พ.ศ.2567** จำนวน 16,000,000 บาท **งบประมาณ ปี พ.ศ.2568** จำนวน 12,000,000 บาท **งบประมาณ ปี พ.ศ.2569** จำนวน 12,000,000 บาท **งบประมาณ ปี พ.ศ.2570** จำนวน 12,000,000 บาท **รวม 68,000,000 บาท** **ผู้รับผิดชอบโครงการ** มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา **หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง** มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ สำนักงานเกษตรจังหวัด สำนักงานพาณิชย์จังหวัด สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด สำนักงานสหกรณ์จังหวัด สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด	การถ่ายทอดองค์ความรู้ นวัตกรรมการผลิตและแปรรูปพัฒนาผลิตภัณฑ์สมุนไพรครบวงจร (กระชายขาว ฟ้าทะลายโจร กระเพราแดง) จำนวน 200 ราย โดย 1) ถ่ายทอดองค์ความรู้สู่เกษตรกรในด้านการแปรรูปผลิตภัณฑ์และพัฒนาบรรจุภัณฑ์ เพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้า 2) เพิ่มศักยภาพในการแข่งขันสินค้าประเภทเกษตรและอาหารให้มีคุณภาพมาตรฐาน มีความปลอดภัย และตรงตามความต้องของตลาดและผู้บริโภคทั้งภายในและภาคนอกประเทศ 3) พัฒนาคุณภาพชีวิตเกษตรกร เกษตรกรได้รับการพัฒนาศักยภาพให้สามารถพึ่งพาตนเองได้ โดยมีรายได้พอเพียงต่อการดำรงชีวิต และมีการกระจายรายได้ที่เป็นธรรมและมีคุณภาพชีวิตที่ดี ในพื้นที่นครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ และสุรินทร์ 4) การยกระดับระบบการสร้างระบบการรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์นกลุ่มนครชัยบุรินทร์
กิจกรรมหลักที่ 4 ยกระดับการผลิตและแปรรูปพืชผักสมุนไพรแบบครบวงจรด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม **งบประมาณ ปี พ.ศ.2566** จำนวน 15,631,300 บาท **งบประมาณ ปี พ.ศ.2567** จำนวน 16,650,360 บาท **งบประมาณ ปี พ.ศ.2568** จำนวน 16,650,360 บาท	1. เพื่อถ่ายทอดความรู้ให้แก่กลุ่มเกษตรกรในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต แปรรูป พืชผักสมุนไพร 2. เพื่อส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมสมัยใหม่ให้เป็นต้นแบบในการผลิตพืชผักสมุนไพรในกลุ่มเกษตรกร โดยมีเป้าหมาย 1. กลุ่มเกษตรกรไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 นำความรู้ไปปฏิบัติในการผลิต แปรรูป พืชผักสมุนไพรได้อย่างถูกต้อง มีคุณภาพ 3. มีต้นแบบการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการผลิต แปรรูปพืชผักสมุนไพรในพื้นที่ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80

หัวข้อ	รายละเอียด
งบประมาณ ปี พ.ศ.2569 จำนวน 16,650,360 บาท **งบประมาณ ปี พ.ศ.2570** จำนวน 16,650,360 บาท **รวม 82,232,740 บาท** **ผู้รับผิดชอบโครงการ** สำนักงานเกษตรจังหวัดนครราชสีมา สำนักงานเกษตรจังหวัดชัยภูมิ สำนักงานเกษตรจังหวัดบุรีรัมย์ สำนักงานเกษตรจังหวัดสุรินทร์ **หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง** มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา เทคโนโลยีราชมงคลอีสาน (สุรินทร์) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี สำนักงานพาณิชย์จังหวัด สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด สำนักงานสหกรณ์จังหวัด	
กิจกรรมหลักที่ 5 การส่งเสริมและพัฒนาเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นนครชัยบุรินทร์ **งบประมาณ ปี พ.ศ.2566** จำนวน 6,500,000 บาท **งบประมาณ ปี พ.ศ.2567** จำนวน 6,500,000 บาท **งบประมาณ ปี พ.ศ.2568** จำนวน 4,500,000 บาท **งบประมาณ ปี พ.ศ.2569** จำนวน 4,500,000 บาท **งบประมาณ ปี พ.ศ.2570** จำนวน 4,500,000 บาท **รวม 26,500,000 บาท**	1.การส่งเสริมและพัฒนาตลอดห่วงโซ่การผลิต การแปรรูป การตลาด สินค้าอัตลักษณ์พื้นถิ่น ข้าวหอมมะลิทุ่งสัมฤทธิ์,มะขามเทศเพชรโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา ส้มโอทองดีบ้านแท่น จังหวัดชัยภูมิ ข้าวหอมภูเขาไฟ จังหวัดบุรีรัมย์ ข้าวหอมสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ 2.ถ่ายทอดเทคโนโลยีและนวัตกรรมการผลิตและแปรรูปข้าวหอมมะลินครชัยบุรินทร์สู่อุตสาหกรรมเชิงพาณิชย์ 3. การส่งเสริมและพัฒนาสินค้าที่มีอัตลักษณ์พื้นถิ่นที่ควรรับรองสู่มาตรฐานสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ 4.การเสริมสร้างความรู้กลุ่มเกษตรกรและผู้ประกอบการสินค้าอัตลักษณ์พื้นถิ่นผ่านกลไกความร่วมมือของทุกภาคส่วนในการพัฒนา ดังนี้ 1).การพัฒนาผลิตภัณฑ์สินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นเพื่อเพิ่มมูลค่า การศึกษาข้อมูลเรื่องเครื่องมือ ต้นทุนและผลตอบแทน การทำ Niche Market 2) การพัฒนากระบวนการ/เทคโนโลยีผลิต อาทิ การพัฒนาโลจิสติกส์การผลิตให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด การพัฒนาเทคโนโลยีในการสีข้าวเพื่อลดการสูญเสีย 3). วิเคราะห์ อัตราผลตอบแทนจากการลงทุน ปริมาณความต้องการ ผลตอบแทน การวางแผนธุรกิจ การบริหารจัดการการตลาด วิเคราะห์ ปัญหา โอกาส ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตร

หัวข้อ	รายละเอียด
ผู้รับผิดชอบโครงการ - มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา **หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง** -มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ -มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ -มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ - สำนักงานเกษตรจังหวัด - สำนักงานสหกรณ์จังหวัด - สำนักงานพาณิชย์จังหวัด	4) การเชื่อมโยงธุรกิจ Business Matchings ระหว่างระหว่างผู้ผลิตกับผู้ประกอบการภาคธุรกิจในพื้นที่นครชัยบุรินทร์เช่น โรงแรม ร้านอาหาร โรงพยาบาล โรงเรียน เรือนจำ เป็นต้น
กิจกรรมหลักที่ 6 พัฒนาการผลิตมันสำปะหลังตลอดห่วงโซ่คุณค่านครชัยบุรินทร์ **งบประมาณ ปี พ.ศ.2568** จำนวน 2,600,000 บาท **งบประมาณ ปี พ.ศ.2569** จำนวน 2,600,000 บาท **งบประมาณ ปี พ.ศ.2570** จำนวน 2,600,000 บาท **รวม 7,800,000 บาท** **ผู้รับผิดชอบโครงการ** สำนักงานเกษตรจังหวัดนครราชสีมา สำนักงานเกษตรจังหวัดชัยภูมิ สำนักงานเกษตรจังหวัดบุรีรัมย์ สำนักงานเกษตรจังหวัดสุรินทร์ **หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง** มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ สุรินทร์ เทคโนโลยีราชมงคลอีสานนครราชสีมา และสุรินทร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี	1. การพัฒนาศักยภาพเกษตรกรในระบบการผลิตแบบครบวงจร เป็นการพัฒนาศักยภาพเกษตรกรผู้ปลูกพืชเศรษฐกิจ ให้มีการจัดแปลงการผลิตผสมผสาน ลดความเสี่ยงด้านโรคพืช ศัตรูพืชระบาด ด้านการตลาด และส่งเสริมแนวทางการผลิตโดยใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมการผลิตให้เกษตรกร ในประเด็น - อบรมการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมการผลิต แปลงอัจฉริยะ - อบรมการจัดทำแผนการผลิตและการตลาด 2. การศึกษาดูงานการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมการผลิต เป็นการจัดการศึกษาดูงานให้แก่เกษตรกรและเจ้าหน้าที่ - การใช้นวัตกรรมในการผลิตและแปรรูปสินค้าเกษตร ณ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี จังหวัดนครราชสีมา 3. การจัดทำแปลงเรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมันสำปะหลัง 4. จัดงานสรุปผลละเชื่อมโยงผู้ประกอบการ กับผู้ผลิตมันสำปะหลัง

หัวข้อ	รายละเอียด
สำนักงานพาณิชย์จังหวัด สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด สำนักงานสหกรณ์จังหวัด สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด	
กิจกรรมหลักที่ 7 การยกระดับศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนธุรกิจชุมชนด้วยการเกษตรแม่นยำ **งบประมาณ ปี พ.ศ.2566** จำนวน 9,498,240 บาท **งบประมาณ ปี พ.ศ.2567** จำนวน 9,498,240 บาท **งบประมาณ ปี พ.ศ.2568** จำนวน 9,498,240 บาท **งบประมาณ ปี พ.ศ.2569** จำนวน 9,498,240 บาท **งบประมาณ ปี พ.ศ.2570** จำนวน 9,498,240 บาท **รวม 47,491,200 บาท** **ผู้รับผิดชอบโครงการ** สำนักงานเกษตรจังหวัดนครราชสีมา สำนักงานเกษตรจังหวัดชัยภูมิ สำนักงานเกษตรจังหวัดบุรีรัมย์ สำนักงานเกษตรจังหวัดสุรินทร์ **หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง** มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ สุรินทร์ เทคโนโลยีราชมงคลอีสานนครราชสีมา และสุรินทร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี สำนักงานพาณิชย์จังหวัด สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด สำนักงานสหกรณ์จังหวัด	1. เพื่อถ่ายทอดความรู้ด้านดิน ปุ๋ย และการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดินเพื่อลดต้นทุนการผลิตพืชให้แก่เกษตรกร 2. เพื่อให้เกษตรกรได้ตรวจวิเคราะห์ดิน และสามารถใช้ปุ๋ยเคมีอย่างมีประสิทธิภาพตรงกับความต้องการธาตุอาหารของพืช 3. เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืชของเกษตรกรโดยต้นทุนการใช้ปุ๋ยเคมีลดลง 4. เพื่อให้ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนเป็นธุรกิจชุมชน (Social Business) ที่มีความเข้มแข็งในการให้บริการตรวจวิเคราะห์ดินอย่างมีคุณภาพ และจัดหาแม่ปุ๋ยคุณภาพดีราคาถูก มาจำหน่ายให้แก่สมาชิกและชุมชนได้ใช้ตามคำแนะนำ เพื่อลดต้นทุนการผลิต และแก้ปัญหาการใช้ปุ๋ยไม่ถูกต้อง โดยมีเป้าหมาย 1. เกษตรกรได้รับการถ่ายทอดเทคโนโลยีและนวัตกรรมด้านดินและปุ๋ยมาประยุกต์ใช้เพื่อการเกษตรแม่นยำ จำนวน 420 ราย 2. มีแปลงต้นแบบการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมด้านดินและปุ๋ยเพื่อการเกษตรแม่นยำ 20 แปลง 3. มีการจัดตั้งกองทุนปุ๋ยชุมชน จำนวน 20 ศูนย์

หัวข้อ	รายละเอียด
สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด	
กิจกรรมหลักที่ 8 การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมดิจิทัลเพื่อขับเคลื่อนเกษตรอัจฉริยะต้นแบบสำหรับการผลิตพืชเศรษฐกิจทางเลือกใหม่ **งบประมาณ ปี พ.ศ.2566** จำนวน 5,000,000 บาท **งบประมาณ ปี พ.ศ.2567** จำนวน 5,000,000 บาท **งบประมาณ ปี พ.ศ.2568** จำนวน 5,000,000 บาท **งบประมาณ ปี พ.ศ.2569** จำนวน 5,000,000 บาท **งบประมาณ ปี พ.ศ.2570** จำนวน 5,000,000 บาท **รวม 25,000,000 บาท** **ผู้รับผิดชอบโครงการ** สำนักงานเกษตรจังหวัดในกลุ่มจังหวัด มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี **หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง** -มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา -มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ -มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ -มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ - มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตสุรินทร์ - สำนักงานสหกรณ์จังหวัด - สำนักงานพาณิชย์จังหวัด	1. เพื่อพัฒนาและประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมดิจิทัลเพื่อขับเคลื่อนเกษตรอัจฉริยะต้นแบบสำหรับการผลิตพืชเศรษฐกิจทางเลือกใหม่ 2. เพื่อถ่ายทอดเทคโนโลยีและนวัตกรรมดิจิทัลเพื่อขับเคลื่อนเกษตรอัจฉริยะต้นแบบสำหรับการผลิตพืชเศรษฐกิจทางเลือกใหม่ โดยมีเป้าหมาย 1. เกษตรกรและผู้สนใจได้รับการอบรมเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมดิจิทัลเพื่อขับเคลื่อนเกษตรอัจฉริยะต้นแบบสำหรับการผลิตพืชเศรษฐกิจทางเลือกใหม่ จำนวน 200 คน 2. เกษตรกรและผู้สนใจมีความสนใจในการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมดิจิทัลเพื่อขับเคลื่อนเกษตรอัจฉริยะต้นแบบสำหรับการผลิตพืชเศรษฐกิจทางเลือกใหม่ จำนวน 200 คน 3. สามารถพัฒนาและประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมดิจิทัลเพื่อขับเคลื่อนเกษตรอัจฉริยะต้นแบบสำหรับการผลิตพืชเศรษฐกิจทางเลือกใหม่ สำหรับกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์ จำนวน 1 เทคโนโลยี 4. แปลงสาธิตการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมดิจิทัลเพื่อขับเคลื่อนเกษตรอัจฉริยะต้นแบบสำหรับการผลิตพืชเศรษฐกิจทางเลือกใหม่ จำนวน 4 แปลง 5. การส่งเสริมการแปรรูปพืชเศรษฐกิจทางเลือกใหม่ จำนวน 1 ผลิตภัณฑ์ 6. เกษตรกรได้รับการอบรมและสนับสนุนการแปรรูปผลผลิตพืชเศรษฐกิจทางเลือกใหม่ จำนวน 50 คน

หัวข้อ	รายละเอียด
กิจกรรมหลักที่ 9 ห่วงโซ่การผลิตสมุนไพร (ขมิ้นชัน ไพล มะขามป้อม) เพื่อรองรับการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจเวลเบสภาคตะวันออกเฉียงเหนือ **งบประมาณ ปี พ.ศ.2568** จำนวน 5,400,000 บาท **งบประมาณ ปี พ.ศ.2569** จำนวน 5,400,000 บาท **งบประมาณ ปี พ.ศ.2570** จำนวน 5,400,000 บาท **รวม** *16,200,000* **บาท** **ผู้รับผิดชอบโครงการ** สำนักงานเกษตรจังหวัดในกลุ่มจังหวัด มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา **หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง** -มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ -มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ -มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ - มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน - มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตสุรินทร์ - สำนักงานสหกรณ์จังหวัด - สำนักงานพาณิชย์จังหวัด	1.การส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพเกษตรกรเพื่อการผลิตวัตถุดิบสมุนไพร(ขมิ้นชัน ไพล มะขามป้อม)ที่มีคุณภาพและมาตรฐานด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม 2.การส่งเสริมและพัฒนาพื้นที่เพาะปลูกพืชสมุนไพร(ขมิ้นชัน ไพล มะขามป้อม)ให้ได้มาตรฐานตามความต้องการของตลาด 3.การส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการเพื่อการแปรรูปวัตถุดิบสมุนไพร(ขมิ้นชัน ไพล มะขามป้อม)ที่มีคุณภาพและมาตรฐานด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม 4.การสื่อสารการตลาดห่วงโซ่การผลิตพืชสมุนไพร(ขมิ้นชัน ไพล มะขามป้อม)เชื่อมโยงการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจเวลเนสภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง
กิจกรรมหลักที่ 10 พัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของผลิตภัณฑ์สมุนไพร นครชัยบุรินทร์ **งบประมาณ ปี พ.ศ.2568** จำนวน 4,000,000 บาท **งบประมาณ ปี พ.ศ.2569** จำนวน 4,000,000 บาท **งบประมาณ ปี พ.ศ.2570** จำนวน 4,000,000 บาท **รวม 12,000,000 บาท**	1. การอบรมให้ความรู้ด้านมาตรฐานการผลิตผลิตภัณฑ์สมุนไพร 2. การศึกษาดูงานสถานประกอบการผลิตผลิตภัณฑ์สมุนไพร 3. เสริมสร้างศักยภาพผู้ผลิต/วิสาหกิจชุมชน/SME/ผู้ประกอบการ ผลิตผลิตภัณฑ์สมุนไพร 4. ติดตามและประเมินผล

หัวข้อ	รายละเอียด
ผู้รับผิดชอบโครงการ สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดในกลุ่มจังหวัด **หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง** - สำนักงานเกษตรจังหวัด - สำนักงานพาณิชย์จังหวัด	
กิจกรรมหลักที่ 11 ชุมชนต้นแบบพัฒนานวัตกรรมและอาหารปลอดภัยโมเดล **งบประมาณ ปี พ.ศ.2568** จำนวน 40,000,000 บาท **งบประมาณ ปี พ.ศ.2569** จำนวน 40,000,000 บาท **งบประมาณ ปี พ.ศ.2570** จำนวน 40,000,000 บาท **รวม 120,000,000 บาท** **ผู้รับผิดชอบโครงการ** สำนักงานเกษตรจังหวัดในกลุ่มจังหวัด -มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ **หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง** มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา -มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ -มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์	1.จัดสัมมนา แลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ในเรื่องนวัตกรรมเกษตรและอาหารปลอดภัย 2. อบรมเพื่อเพิ่มความรู้และความเข้าใจในเรื่องพัฒนานวัตกรรมเกษตรและอาหารปลอดภัยโมเดล นครชัยบุรินทร์ 3. อบรมเชิงปฏิบัติการ การพัฒนาเทคโนโลยีนวัตกรรมเกษตรและอาหารปลอดภัยโมเดล นครชัยบุรินทร์ 4.อบรมเกษตรกรในการใช้เทคโนโลยีนวัตกรรมเกษตรและอาหารปลอดภัย 5.สร้างชุมชนต้นแบบนวัตกรรมเกษตรและอาหารปลอดภัย 6.เผยแพร่นวัตกรรมเกษตรและอาหารปลอดภัย 7.ติดตามและประเมินผลสัมฤทธิ์ของนวัตกรรมการเกษตรและอาหารปลอดภัย
กิจกรรมหลักที่ 12 ปลุกไฟผู้ประกอบการรุ่นใหม่การเกษตรและอุตสาหกรรมเพื่อการส่งออกและการตลาดอัจฉริยะ **งบประมาณ ปี พ.ศ.2568** จำนวน 24,000,000 บาท **งบประมาณ ปี พ.ศ.2569** จำนวน 24,000,000 บาท	1. อบรมเรื่องการใช้เทคโนโลยี และนวัตกรรม เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันภาคการเกษตร 2. อบรม ให้ความรู้การใช้งาน สิ่งประดิษฐ์นวัตกรรมและเครื่องจักรกลเกษตร 3. จัดทำศูนย์และอบรมบ่มเพาะเกษตรกร ผู้นำสถาบันเกษตรกร Smart Farmer, Young Smart Farmer STARTUP เกษตร และ SME เกษตร 4. ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพการจำหน่ายสินค้าไปยังต่างประเทศ 5. การยกระดับศักยภาพการเป็นผู้ประกอบการธุรกิจไหมรายใหม่ 6. การแสดงนิทรรศการ

หัวข้อ	รายละเอียด
งบประมาณ ปี พ.ศ.2570 จำนวน 24,000,000 บาท **รวม 72,000,000 บาท** **ผู้รับผิดชอบโครงการ** สำนักงานเกษตรจังหวัดในกลุ่มจังหวัด -มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ **หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง** มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา -มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ -มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ - สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด - สำนักงานพาณิชย์จังหวัด	
กิจกรรมหลักที่ 13 การพัฒนาระบบ Big data และ platform เพื่อจัดการองค์ความรู้ด้านเกษตร พร้อมใช้ กลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์ **งบประมาณ ปี พ.ศ.2566** จำนวน 10,000,000 บาท **งบประมาณ ปี พ.ศ.2567** จำนวน 10,000,000 บาท **งบประมาณ ปี พ.ศ.2568** จำนวน 10,000,000 บาท **งบประมาณ ปี พ.ศ.2569** จำนวน 10,000,000 บาท **งบประมาณ ปี พ.ศ.2570** จำนวน 10,000,000 บาท **รวม** *50,000,000* **บาท** **ผู้รับผิดชอบโครงการ** สำนักงานเกษตรจังหวัดในกลุ่มจังหวัด มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี **หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง** -มหาวิทยาลัยราชภัฏ	- การรวบรวมข้อมูลงานพัฒนาด้านการเกษตรที่น่าสนใจของกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์ - การนำเสนอผลงานวิจัยด้านการเกษตรที่น่าสนใจของกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์ และนำเสนอข้อมูล รายงานสรุปสถานการณ์การวิจัยของสินค้าเกษตรกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์ - การพัฒนาระบบ Big data และ platform งานส่งเสริมอาชีพด้านเกษตรนครชัยบุรินทร์ - การชี้เป้าอุตสาหกรรมเกษตรและอาหาร กลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์ - การให้คำปรึกษาการพัฒนาเกษตรดั้งเดิมสู่ห่วงโซ่มูลค่าอุตสาหกรรมเกษตรและอาหาร เพื่อยกระดับรายได้เศรษฐกิจฐานราก - สามารถยกระดับรายได้เกษตรกรร้อยละ 4

หัวข้อ	รายละเอียด
นครราชสีมา -มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ -มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ -มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ - มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตสุรินทร์ - สำนักงานสหกรณ์จังหวัด - สำนักงานพาณิชย์จังหวัด	
กิจกรรมหลักที่ 14 การยกระดับเชื่อมโยงการตลาดสินค้าเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตรที่มีศักยภาพกลุ่มนครชัยบุรินทร์ **งบประมาณ ปี พ.ศ.2566** จำนวน 4,500,000 บาท **งบประมาณ ปี พ.ศ.2567** จำนวน 4,500,000 บาท **งบประมาณ ปี พ.ศ.2568** จำนวน 10,000,000 บาท **งบประมาณ ปี พ.ศ.2569** จำนวน 10,000,000 บาท **งบประมาณ ปี พ.ศ.2570** จำนวน 10,000,000 บาท **รวม 39,000,000 บาท** **ผู้รับผิดชอบโครงการ** สำนักงานพาณิชย์จังหวัดนครราชสีมา สำนักงานพาณิชย์จังหวัดชัยภูมิ สำนักงานพาณิชย์จังหวัดบุรีรัมย์ สำนักงานพาณิชย์จังหวัดสุรินทร์ **หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง** -มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา -มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ	**โดยดำเนินการ** 1. การพัฒนาศักยภาพด้านการตลาด - จัดอบรมเชิงปฏิบัติการพัฒนาศักยภาพด้านการตลาดให้กับกลุ่มเกษตรกร และผู้ประกอบการสินค้าเกษตร อุตสาหกรรมเกษตร เกษตรปลอดภัย/อินทรีย์ สินค้า GI ของกลุ่มนครชัยบุรินทร์ (สร้างนักการตลาดมืออาชีพ) (Trader))/สร้างเครือข่ายทางการตลาด 2. การพัฒนาช่องทางการตลาด - การจัดงานแสดงและจำหน่ายสินค้าเกษตร และอุตสาหกรรมเกษตร เพื่อส่งเสริมช่องทางการตลาดให้กับกลุ่มเกษตรกร และผู้ประกอบการ สินค้าเกษตร อุตสาหกรรมเกษตร เกษตรปลอดภัย/อินทรีย์ สินค้า GI ของกลุ่มนครชัยบุรินทร์ ในพื้นที่กลุ่มนครชัยบุรินทร์ หรือภูมิภาคอื่น - จัดงานแสดงสินค้าร่วมกับหน่วยงานระดับประเทศ เช่น THAIFEX - World of Food Asia หรืองานอื่น ๆ ด้านอาหาร หรืองานมันสำปะหลัง Expo ระดับเอเชีย ณ จังหวัดนครราชสีมา เป็นต้น จำนวน 1 ครั้ง ๆ ละ 5 วัน (รูปแบบการจัดแบบพาวิลเลียน พื้นที่ 50 ตารางเมตร โดยนำกลุ่มผู้ผลิต/ผู้แปรรูผลิตภัณฑ์การเกษตรกลุ่มนครชัยบุรินทร์ร่วมงาน รวมไม่น้อยกว่า 10 ราย)

หัวข้อ	รายละเอียด
-มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ -มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ - มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตสุรินทร์ - สำนักงานเกษตรจังหวัด - สำนักงานสหกรณ์จังหวัด	
กิจกรรมหลักที่ 15 ส่งเสริมการเกษตรอินทรีย์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมตามแนวคิดระบบเศรษฐกิจหมุนเวียน (BCG model) **งบประมาณ ปี พ.ศ.2568** จำนวน 8,234,040 บาท **งบประมาณ ปี พ.ศ.2569** จำนวน 8,234,040 บาท **งบประมาณ ปี พ.ศ.2570** จำนวน 8,234,040 บาท **รวม** *24,702,120* **บาท** **ผู้รับผิดชอบโครงการ** สำนักงานสิ่งแวดล้อมและควบคุมมลพิษที่ 11 (นครราชสีมา) **หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง** สำนักงานเกษตรจังหวัดนครราชสีมา สำนักงานเกษตรจังหวัดชัยภูมิ สำนักงานเกษตรจังหวัดบุรีรัมย์ สำนักงานเกษตรจังหวัดสุรินทร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล	1. ประเมินการปลดปล่อยคาร์บอนและผลกระทบตลอดวัฏจักรชีวิต เพื่อใช้วางแผนในการผลิตเกษตรอินทรีย์ โดยมีวิธีการดำเนินงาน ดังต่อไปนี้ 1) อบรมเชิงปฏิบัติการสำรวจสถานะ Carbon footprint และ Water footprint ในกระบวนการผลิตเกษตรอินทรีย์ จังหวัดละ 10 กลุ่มๆ ละ 5 คน รวม 50 คน (รุ่นละ 2 วัน) 2) สำรวจและเก็บข้อมูลสถานะ Carbon footprint และ Water footprint ในกระบวนการผลิตเกษตรอินทรีย์ 3) การประเมินค่า Carbon footprint และ Water footprint ในภาคเกษตรกรรมอินทรีย์และประเมินผลกระทบตลอดวัฏจักรชีวิต (Life Cycle Assessment; LCA) 4) จัดจ้างผู้ทวนสอบ Carbon footprint และ Water footprint เพื่อขอเครื่องหมายการรับรอง 5) เวทีถอดบทเรียนและสรุปการดำเนินงาน จังหวัดละ 10 กลุ่มๆ ละ 5 คน รวม 50 คน (รุ่นละ 1 วัน) 2. ค้นหาข้อมูลโอกาสและความเสี่ยง สถานการณ์คุณภาพน้ำและเกษตรอินทรีย์ในปัจจุบัน เพื่อส่งเสริมการใช้วิธีการเพาะปลูกและการบำรุงรักษาที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและลดการใช้สารเคมี และกำหนดแนวทางการพัฒนาระบบเกษตรอินทรีย์บนหลัก BCG model โดยมีวิธีการดำเนินงาน ดังต่อไปนี้ 1) อบรมเชิงปฏิบัติการความเสี่ยงและสถานการณ์คุณภาพน้ำและระบบเกษตรอินทรีย์ ด้วยกระบวนการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมและสุขภาพโดยชุมชน (CEHIA) จังหวัดละ 10 กลุ่มๆ ละ 5 คน รวม 50 คน (รุ่นละ 4 วัน) 2) อบรมเชิงปฏิบัติการการพัฒนาระบบเกษตรอินทรีย์บนฐาน BCG Model เช่น การจัดการคุณภาพน้ำสำหรับเกษตรอินทรีย์ การเลี้ยงหนอนแมลงวันลาย การควบคุมแมลงแบบชีวภาพ และ การผลิตถ่านกำมันต์จากเศษวัสดุการเกษตรเหลือใช้ จังหวัดละ 10 กลุ่มๆ ละ 5 คน รวม 50 คน (รุ่นละ 2 วัน) 3) ก่อสร้างระบบหมุนเวียนน้ำทิ้งกลับมาใช้ประโยชน์ต้นแบบอย่างง่าย จำนวน 1 ระบบ 3. สำรวจข้อมูลด้านการเกษตร ชนิดสารเคมีและการใช้สารเคมีการเกษตร เพื่อรวบรวมและสังเคราะห์ข้อมูลจากกลุ่มเกษตรกรในการกำหนดเชิงนโยบาย โดยมีวิธีการดำเนินงาน ดังต่อไปนี้ 1) ประชุมชี้แจงการเก็บข้อมูลเชิงพื้นที่และแนะนำวิธีการใช้เครื่องมือแบบสอบถาม จังหวัดละ 10 กลุ่มๆ ละ 5 คน รวม 50 คน (รุ่นละ 1 วัน) 2) ลงพื้นที่เก็บข้อมูลตามแบบสอบถาม เช่น ชนิดสารเคมีการเกษตร วิธีการใช้สารเคมีการเกษตร ความรู้ความเข้าใจการใช้สารเคมีและระบบเกษตรอินทรีย์ คุณภาพน้ำ ฯลฯ 3) สรุปและวิเคราะห์ข้อมูลการใช้สารเคมีทางการเกษตรและเกษตรอินทรีย์

หัวข้อ	รายละเอียด
	4. สำรวจและวิเคราะห์คุณภาพน้ำ เพื่อสำรวจเส้นทางการไหลของน้ำทิ้งจากระบบเกษตรกรรมไปสู่แหล่งน้ำสาธารณะในการจัดทำแผนที่ชุมชน และเพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการวางแผนการจัดการคุณภาพน้ำทิ้งจากระบบเกษตรกรรมอย่างเหมาะสม โดยมีวิธีการดำเนินงาน ดังต่อไปนี้ 1) สำรวจข้อมูลน้ำ เส้นทางการไหลของน้ำในพื้นที่เป้าหมาย แปลงเกษตรกรรม และเก็บตัวอย่างน้ำ 2) วิเคราะห์ตัวอย่างน้ำคุณภาพน้ำ (จังหวัดละ 50 ตัวอย่าง) และสารเคมีการเกษตรในน้ำและตะกอนดิน (จังหวัดละ น้ำ 10 ตัวอย่าง/ดิน 10 ตัวอย่าง) 3) สรุปและวิเคราะห์ผลคุณภาพน้ำในพื้นที่เป้าหมาย 5. สรุปผลการดำเนินงานและถอดบทเรียนและเผยแพร่ผลการดำเนินงาน โดยมีวิธีการดำเนินงาน ดังต่อไปนี้ 1) ประชุม Focus Group ถอดบทเรียนในระดับพื้นที่ อปท. จังหวัดละ 10 กลุ่มๆ ละ 5 คน รวม 50 คน (รุ่นละ 1 วัน)
กิจกรรมหลักที่ 16 ยกระดับโรงงานต้นแบบนวัตกรรมอาหารครบวงจร (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง) ระยะที่ 1 **งบประมาณฟังก์ชัน** **งบประมาณ ปีละ** 50,000,000 บาท **ปี พ.ศ.2569 - 2570** **รวม 100,000,000 บาท** **ผู้รับผิดชอบโครงการ** กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม **หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง** สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ สุรินทร์ - ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 6 จังหวัดนครราชสีมา - หอการค้าจังหวัดนครราชสีมา - มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี	1.มติการประชุมคณะรัฐมนตรีอย่างเป็นทางการนอกสถานที่ เมื่อวันที่ 2 กรกฎาคม 2567 เห็นชอบมอบหนายให้สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับไปพิจารณาโครงการที่เป็นข้อเสนอของภาคเอกชน (กรอ.กลุ่มจังหวัด) ที่ขอรับการสนับสนุนและขอเร่งรัด จำนวน 84 โครงการ เพื่อบรรจุไว้ในแผนปฏิบัติราชการประจำปีของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและขอรับการจัดสรรงบประมาณตามขั้นตอนต่อไป โดยในส่วนของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 มี จำนวน 8 โครงการ ดังนี้ - โครงการศูนย์วิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์วัสดุก่อสร้างประหยัดพลังงานและเป็นมิตร ต่อสิ่งแวดล้อม : กิจกรรม ก่อสร้างโรงงานต้นแบบและการจัดการพื้นที่ : กิจกรรม เครื่องมือและวัสดุแบบหล่อต้นแบบ - โครงการศึกษาความเป็นไปได้ของการเป็นเมือง Low carbon city เพื่อดึงดูดการลงทุนของ Green industry business - โครงการสร้างเศรษฐกิจ เพิ่มมูลค่า “อาหาร SAN ดี” ประจำถิ่นนครชัยบุรินทร์ From Local to Global - โครงการยกระดับโรงงานต้นแบบนวัตกรรมอาหารครบวงจร (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง) ระยะที่ 1 - โครงการยกระดับโรงงานต้นแบบนวัตกรรมอาหารครบวงจร (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง) ระยะที่ 2 - โครงการศูนย์การจัดการคาร์บอนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ Center of Carbon Management of Northeastern Region ระยะที่ 1 - โครงการศูนย์การจัดการคาร์บอนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ Center of Carbon Management of Northeastern Region ระยะที่ 2 และ - โครงการจัดตั้งศูนย์ความเป็นเลิศยกระดับคุณภาพชีวิตผู้สูงวัย ในเขตพื้นที่อีสานตอนล่าง 2. ดำเนินการ (1) ยกระดับโรงงานต้นแบบเดิม เพื่อรองรับงานงานจุลชีววิทยา ประสาทสัมผัส เคมี-กายภาพ และคุณค่าทางโภชนาการเบื้องต้น พร้อมการติดตั้งและทดสอบ (2) ขอการรับรองมาตรฐานโรงงานอาหาร มาตรฐานห้องปฏิบัติการวิเคราะห์ทดสอบ และการอบรมพนักงาน (3) การเตรียมความพร้อมเพื่อให้บริการผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมอาหารที่เป็นวิสาหกิจ

หัวข้อ	รายละเอียด
	ขนาดกลางและขนาดย่อม และ Startup รวมทั้งผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้อง
กิจกรรมหลักที่ 17 ยกระดับโรงงานต้นแบบนวัตกรรมอาหารครบวงจร (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง) ระยะที่ 2 **งบประมาณฟังก์ชัน** **งบประมาณ ปีละ** 135,000,000 บาท **ปี พ.ศ.2569 - 2570** **รวม 270,000,000 บาท** **ผู้รับผิดชอบโครงการ** มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี กระทรวงอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม **หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง** สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ สุรินทร์ - ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 6 จังหวัดนครราชสีมา - หอการค้าจังหวัดนครราชสีมา	1.มติการประชุมคณะรัฐมนตรีอย่างเป็นทางการนอกสถานที่ เมื่อวันที่ 2 กรกฎาคม 2567 เห็นชอบมอบหนายให้สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับไปพิจารณาโครงการที่เป็นข้อเสนอของภาคเอกชน (กรอ.กลุ่มจังหวัด) ที่ขอรับการสนับสนุนและขอเร่งรัด จำนวน 84 โครงการ เพื่อบรรจุไว้ในแผนปฏิบัติราชการประจำปีของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและขอรับการจัดสรรงบประมาณตามขั้นตอนต่อไป โดยในส่วนของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 มี จำนวน 8 โครงการ ดังนี้ - โครงการศูนย์วิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์วัสดุก่อสร้างประหยัดพลังงานและเป็นมิตร ต่อสิ่งแวดล้อม : กิจกรรม ก่อสร้างโรงงานต้นแบบและการจัดการพื้นที่ : กิจกรรม เครื่องมือและวัสดุแบบหล่อต้นแบบ - โครงการศึกษาความเป็นไปได้ของการเป็นเมือง Low carbon city เพื่อดึงดูดการลงทุนของ Green industry business - โครงการสร้างเศรษฐกิจ เพิ่มมูลค่า “อาหาร SAN ดี” ประจำถิ่นนครชัยบุรินทร์ From Local to Global - โครงการยกระดับโรงงานต้นแบบนวัตกรรมอาหารครบวงจร (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง) ระยะที่ 1 - โครงการยกระดับโรงงานต้นแบบนวัตกรรมอาหารครบวงจร (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง) ระยะที่ 2 - โครงการศูนย์การจัดการคาร์บอนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ Center of Carbon Management of Northeastern Region ระยะที่ 1 - โครงการศูนย์การจัดการคาร์บอนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ Center of Carbon Management of Northeastern Region ระยะที่ 2 และ - โครงการจัดตั้งศูนย์ความเป็นเลิศยกระดับคุณภาพชีวิตผู้สูงวัย ในเขตพื้นที่อีสานตอนล่าง 2.ยกระดับโรงงานต้นแบบนวัตกรรมอาหารภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สำหรับการให้บริการภาครัฐและเอกชนในการผลิตผลิตภัณฑ์ต้นแบบด้านอาหารแห้ง อาหารกึ่งแห้ง เครื่องดื่ม และการผลิตอาหารแช่แข็ง เพื่อให้บริการการผลิตที่มีคุณภาพและมาตรฐานแก่ผู้ประกอบการและ Startup ในพื้นที่ สนับสนุนผู้ประกอบการอาหารในพื้นที่จังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ให้มีโอกาสในการขยายขนาดธุรกิจ ทำให้เพิ่มอัตราการลงทุน การจ้างงานในพื้นที่ พร้อมทั้งช่วยยกระดับให้ผู้ประกอบการอาหารในพื้นที่สามารถแข่งขันได้ในตลาดโลกได้อย่างยั่งยืน
9.หน่วยงานดำเนินการ	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ สุรินทร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี สำนักงานเกษตรจังหวัดนครราชสีมา สำนักงานเกษตรจังหวัดชัยภูมิ สำนักงานเกษตรจังหวัดบุรีรัมย์ สำนักงานเกษตรจังหวัดสุรินทร์ สำนักงานพาณิชย์จังหวัดนครราชสีมา สำนักงานพาณิชย์จังหวัดชัยภูมิ สำนักงานพาณิชย์จังหวัดบุรีรัมย์ สำนักงานพาณิชย์จังหวัดสุรินทร์ สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดนครราชสีมา สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดชัยภูมิ

หัวข้อ	รายละเอียด
	สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดบุรีรัมย์ สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดสุรินทร์ สำนักงานสิ่งแวดล้อมและควบคุมมลพิษที่ 11 (นครราชสีมา) กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม
10.ระยะเวลาดำเนินโครงการ	ระยะเวลา 5 ปี ปีงบประมาณ 2566-2570
11.งบประมาณ	งบประมาณรวม 11 กิจกรรมหลัก จำนวน 1,128,926,060 บาท ปีงบประมาณ 2566 = 103,129,540 บาท ปีงบประมาณ 2567 = 104,148,600 บาท ปีงบประมาณ 2568 = 183,882,640 บาท ปีงบประมาณ 2569 = 368,882,640 บาท ปีงบประมาณ 2570 = 368,882,640 บาท
12.ผลผลิต (Output)	1.การเรียนรู้สู่การปฏิบัติเกษตรอินทรีย์ด้วยหลักเกษตรทฤษฎีใหม่ประยุกต์ เกษตรผสมผสานตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 600 ราย 2. การพัฒนาเกษตรกรต้นแบบเกษตรอินทรีย์ในพื้นที่นครชัยบุรินทร์ ให้เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง เกษตรอินทรีย์ 200 ราย 3. การส่งเสริมนวัตกรรมการแปรรูปและพัฒนาผลิตภัณฑ์ และยกระดับมาตรฐานสินค้าเกษตรปลอดภัยของกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์จำนวน 200 ราย/200 ผลิตภัณฑ์ 4.การถ่ายทอดองค์ความรู้ นวัตกรรมการผลิตและแปรรูปพัฒนาผลิตภัณฑ์สมุนไพรครบวงจร (กระชายขาว ฟ้าทะลายโจร กระเพราแดง) จำนวน 200 ราย /10 ผลิตภัณฑ์ 5.ถ่ายทอดความรู้ให้แก่กลุ่มเกษตรกรในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต แปรรูป พืชผักสมุนไพร ร้อยละ 80 6.การส่งเสริมและพัฒนาตลอดห่วงโซ่การผลิต การแปรรูป การตลาด สินค้าอัตลักษณ์พื้นถิ่น ข้าวหอมมะลิทุ่งสัมฤทธิ์,มะขามเทศเพชรโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา ส้มโอทองดีบ้านแท่น จังหวัดชัยภูมิ ข้าวหอมภูเขาไฟ จังหวัดบุรีรัมย์ ข้าวหอมสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ 7. การส่งเสริมและพัฒนาสินค้าที่มีอัตลักษณ์พื้นถิ่นที่ควรรับรองสู่มาตรฐานสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ 8ชนิด 8.เกษตรกรผู้ปลูกมันสำปะหลัง จำนวน 600 คน ได้รับการพัฒนาศักยภาพในการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการผลิตมันสำปะหลังคุณภาพ 9.มีแปลงต้นแบบการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมด้านดินและปุ๋ยเพื่อการเกษตรแม่นยำ 20 แปลง มีการจัดตั้งกองทุนปุ๋ยชุมชน จำนวน 20 ศูนย์ 10.เกษตรกรได้รับการถ่ายทอดเทคโนโลยีและนวัตกรรมด้านดินและปุ๋ยมาประยุกต์ใช้เพื่อการเกษตรแม่นยำ จำนวน 420 ราย 8. เกษตรกรและผู้สนใจได้รับการอบรมเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมดิจิทัลเพื่อขับเคลื่อนเกษตรอัจฉริยะต้นแบบสำหรับการผลิตพืชเศรษฐกิจทางเลือกใหม่ จำนวน 200 คน 9. แปลงสาธิตการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมดิจิทัลเพื่อขับเคลื่อนเกษตรอัจฉริยะต้นแบบสำหรับการผลิตพืชเศรษฐกิจทางเลือกใหม่ จำนวน 4 แปลง 10. การถ่ายทอดองค์ความรู้ นวัตกรรมการผลิตและแปรรูปพัฒนาผลิตภัณฑ์สมุนไพร (ขมิ้นชันไพล มะขามป้อม) จำนวน 280 คน/ครัวเรือน (การผลิต) / 40 ราย (แปรรูป)

หัวข้อ	รายละเอียด
	11. พื้นที่เพาะปลูกพืชสมุนไพร(ขมิ้นชัน ไพล มะขามป้อม)ที่ได้รับการพัฒนาเพิ่มขึ้น 600 ไร่ 12. ผู้ผลิต/กลุ่มวิสาหกิจชุมชน/SME/ผู้ประกอบการ ผลิตภัณฑ์สมุนไพร ได้รับความรู้ด้านมาตรฐานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสมุนไพร สามารถเขียนแผนธุรกิจได้ไม่น้อยกว่า 1 แผน เพื่อเสนอต่อสถาบันการเงินในการขอสินเชื่อ 13. ชุมชนเกษตรกรในเขตนครชัยบุรินทร์ได้รับเพิ่มความรู้และความเข้าใจในเรื่องของอาหารปลอดภัยและเทคนิคการผลิตอาหารที่ปลอดภัยแก่ชุมชน 14. กลุ่มเกษตรกรในกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์ ได้รับความรู้เกี่ยวกับ สิ่งประดิษฐ์นวัตกรรม รวมทั้งเครื่องจักรกลเกษตร 15. ระบบ Big data และ platform งานส่งเสริมอาชีพด้านเกษตรนครชัยบุรินทร์ 16. เกษตรกร/กลุ่มวิสาหกิจชุมชน/กลุ่มสหกรณ์การเกษตร/ผู้แปรรูปผลิตภัณฑ์สินค้าเกษตร กลุ่มนครชัยบุรินทร์ ได้รับการพัฒนาด้านตลาดมืออาชีพ 100 ราย และได้รับการสนับสนุนช่องทางการตลาด จำนวน 120 ราย 17. มีโรงงานต้นแบบนวัตกรรมอาหารที่พัฒนาขึ้นมีการใช้ประโยชน์ต่อในวงกว้าง โดยครอบคลุมสายการผลิตอาหารทุกกลุ่ม ทั้งสายการผลิตอาหารสเตอร์ริไลซ์ และเครื่องดื่มพาสเจอร์ไรส์ อาหารแห้ง และอาหารเข้มข้น ที่จะมีการใช้ประโยชน์ต่อในวงกว้างภายหลังจากที่โครงการเสร็จสิ้น
13.ผลลัพธ์(Outcome)	1. เกษตรกร ประชาชนทั่วไป ที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์โควิด-19 ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์เกิดการสร้างสัมมาชีพชุมชนโดยยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สร้างทางเลือกอาชีพใหม่ ชุมชนเข้มแข็งประชาชนมีความสุขและเป้าหมายที่ร่วมโครงการได้รับการยกระดับการพัฒนาการผลิต การแปรรูปและการตลาดตลอดห่วงโซ่การพัฒนาเกษตรอินทรีย์/เกษตรปลอดภัย/เกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น 2.เกิดนวัตกรรมการจัดการห่วงโซ่คุณค่าการพัฒนาใหม่ภายใต้กลไกความร่วมมือของภาคีเครือข่ายการพัฒนาพื้นที่กลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์หนุนเสริมเศรษฐกิจฐานรากและยกระดับมูลค่าเพิ่มสินค้าเกษตรอินทรีย์ร้อยละ 2.5 3.เกษตรกร ประชาชนทั่วไป ที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์โควิด-19 ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์มีความมั่นคงทางด้านอาหาร อาชีพ และมีรายได้ 4. เกิดระบบการยกระดับมาตรฐานผลิตภาคการเกษตรที่เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันและเป็นมิตรต่อชุมชน สังคม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม นำไปสู่ คุณภาพชีวิตของเกษตรกรที่ดีขึ้นในพื้นที่กลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์ 5. ผู้ประกอบการมีรายได้เพิ่มขึ้น และเกิดการลงทุนในอุตสาหกรรมชีวภาพในประเทศเพิ่มขึ้นต่อไป

Project Brief

โครงการยกระดับมาตรฐานการผลิตปศุสัตว์นครชัยบุรินทร์ครบวงจร

แบบ กจ.1-1
(Project Brief รายโครงการ)

แบบฟอร์มโครงการแบบย่อ (Project Brief) ของโครงการสำคัญภายใต้งบประมาณของกลุ่มจังหวัด

ประเด็นการพัฒนากลุ่มจังหวัด การพัฒนาขีดความสามารถเกษตรและอุตสาหกรรมครบวงจร

หัวข้อ	รายละเอียด
1. ชื่อโครงการสำคัญ	โครงการยกระดับมาตรฐานการผลิตปศุสัตว์นครชัยบุรินทร์ครบวงจร
2. ชื่อแผนงาน	พัฒนาการเลี้ยงสัตว์ให้มีคุณภาพได้มาตรฐานรองรับตลาดระดับสูง
3. แนวทางการพัฒนา	กลยุทธ์เชิงรุก (SO Strategy) - การส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์ที่มีมาตรฐานและปลอดภัย กลยุทธ์เชิงแก้ไข (WO Strategy) - เพิ่มประสิทธิภาพการพัฒนาสุขภาพสัตว์ เพื่อรองรับโรคอุบัติใหม่ กลยุทธ์เชิงป้องกัน (ST Strategy) - สร้างมูลค่าเพิ่มผ่านการแปรรูปผลิตภัณฑ์สัตว์และการบรรจุภัณฑ์ที่ได้มาตรฐาน กลยุทธ์เชิงรับ (WT Strategy) - ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมเพิ่มมูลค่าทางการเกษตร
4. หลักการและเหตุผล	กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 (นครชัยบุรินทร์) มีภูมิประเทศที่เหมาะสมต่อการผลิตปศุสัตว์เป็นอย่างยิ่ง วิถีชีวิตของเกษตรกรยึดการเลี้ยงสัตว์เป็นอาชีพเสริมมายาวนาน มีชายแดนติดกับประเทศเพื่อนบ้านที่มีความต้องการสินค้าปศุสัตว์ จากฐานข้อมูลของกรมปศุสัตว์ในปี พ.ศ.2565 มีเกษตรกร ผู้เลี้ยงสัตว์ทุกประเภทรวมทั้งสิ้น 603,911 ครัวเรือน (ร้อยละ 17.31 ของประเทศ (อันดับ 1) จำนวนโคเนื้อ 1,821,780 ตัว (ร้อยละ 19.30 ของประเทศ (อันดับ 1) โคนม 165,312 ตัว (ร้อยละ 22.47 ของประเทศ (อันดับ 2) กระบือ 416,340 ตัว (ร้อยละ 23.75 ของประเทศ (อันดับ 2) แพะ 184,175 ตัว (ร้อยละ 12.11 ของประเทศ) แกะ 7,592 ตัว (ร้อยละ 5.65 ของประเทศ) นอกจากนี้ยังเป็นแหล่งเลี้ยงไก่เนื้อเพื่อการส่งออกแหล่งใหญ่ รวมทั้งสัตว์ชนิดอื่นจำนวนมาก ซึ่งนับเป็นแหล่งที่มีการเลี้ยงสัตว์มากเป็นลำดับต้นๆ ของประเทศ และตามสถิติมีการเลี้ยงโคเนื้อ กระบือ และแพะแกะ เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ต่อปี เนื่องจากราคาผันผวนน้อยกว่าการเกษตรประเภทอื่นๆ แม้ว่าจะมีศักยภาพอันโดดเด่นด้านการผลิตปศุสัตว์ตามที่ได้กล่าวมาแล้ว แต่ก็ยังมีปัญหาในด้านการพัฒนาการผลิตสินค้าปศุสัตว์อย่างเต็มศักยภาพของตัวปศุสัตว์เอง เช่น ปัญหาโรคระบาด/สุขภาพสัตว์ การปรับปรุงยกระดับสายพันธุ์ และการจัดการด้านอาหารสัตว์ ต้นทุนการผลิต การเพิ่มมูลค่าเนื่องจากเกษตรกรส่วนใหญ่ยังขาดทักษะองค์ความรู้ด้านการผลิตที่มีประสิทธิภาพ การใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม โดยเฉพาะการเลี้ยงโคเนื้อ

หัวข้อ	รายละเอียด
	และแพะ-แกะ และปัญหาโรคอุบัติใหม่ที่ระบาดในวงกว้างทั่วประเทศ ในเดือนพฤษภาคม 2564 คือ โรคลัมปีสกิน (Lumpy Skin Disease) ทำให้สัตว์ตายหรือแคระแกรนขายไม่ได้ราคา สร้างความสูญเสียให้แก่เกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อจำนวนมาก จึงมีความจำเป็นต้องสนับสนุนให้เกษตรกรมีการจัดการฟาร์มที่ดี ปรับรูปแบบการเลี้ยง ให้เข้าสู่มาตรฐานฟาร์มที่มีระบบป้องกันโรคและการเลี้ยงสัตว์ที่เหมาะสม (Good Farming Management : GFM) เป็นระบบที่สามารถตรวจสอบย้อนกลับ ให้เป็นที่ยอมรับกับความต้องการของตลาดทั้งในประเทศและต่างประเทศ การยกระดับสายพันธุ์โคเนื้อ และแพะ-แกะ โดยการใช้เทคโนโลยีการย้ายฝากตัวอ่อน เป็นการพัฒนาสายพันธุ์สัตว์แบบข้ามขั้น สามารถกระจายสัตว์พันธุ์ดีได้รวดเร็ว การใช้นวัตกรรมการผลิตอาหารสัตว์ในรูปของ TMR เพื่อลดต้นทุนค่าอาหารสัตว์และสัตว์สามารถใช้ประโยชน์ได้ทั้งหมด การแปรรูปโดยประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมสร้างผลิตภัณฑ์คุณภาพสูง เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดไปสู่การผลิตเชิงพาณิชย์ รวมถึงองค์ความรู้และภูมิปัญญาที่ทันสมัย การจัดทำมาตรฐานคุณภาพสัตว์ การรวมกลุ่มเกษตรกร และการตลาด ฯลฯ ซึ่งกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ได้สนับสนุนงบประมาณตามแผนปฏิบัติราชการประจำปี 2565 ให้ดำเนินการฝึกอบรมพัฒนาทักษะแล้ว จำนวน 1,280 ราย และในปีงบประมาณ 2566 ดำเนินการฝึกอบรมเกษตรกร จำนวน 360 ราย มีความจำเป็นต้องสนับสนุนปัจจัยการผลิตพื้นฐานให้ดำเนินการต่อเนื่อง ซึ่งจะทำให้สามารถผลิตปศุสัตว์มีคุณภาพมาตรฐานเพิ่มมากขึ้น รองรับการผลิตเพื่อการส่งออกตลาดต่างประเทศในอนาคต จะเป็นการนำศักยภาพด้านปศุสัตว์ของพื้นที่มาเพิ่มประสิทธิภาพและเพิ่มมูลค่า ตอบสนองโอกาสที่ตลาดปศุสัตว์คุณภาพเปิดกว้างมากขึ้น สร้างความเข้มแข็งให้กับกลุ่มเกษตรกร สามารถสร้างรายได้สร้างอาชีพที่มั่นคง จากสถานการณ์การเกิดโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ยังไม่สามารถคาดการณ์ได้ว่า การระบาดของโรคดังกล่าวจะสิ้นสุดลงเมื่อใด นอกจากนั้นการระบาดของโรคร้ายแรงนี้ยังทำให้ระบบเศรษฐกิจ ทั้งของโลกและของประเทศไทยหดตัวลงอย่างรุนแรงและรวดเร็ว ส่งผลกระทบต่อประชาชนทุกสาขาอาชีพ ในวงกว้างถือเป็นภัยพิบัติสาธารณะอย่างรุนแรงต่อชีวิตและสุขภาพอนามัยของประชาชน และต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศอย่างยิ่งยวด ที่ผ่านมารัฐบาลได้ใช้งบประมาณแผ่นดินที่มีอยู่ ในการดำเนินมาตรการและวิธีการต่างๆ เพื่อหยุดยั้งและควบคุมการระบาดของโรคและช่วยเหลือเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบ แต่ก็ยังไม่เพียงพอต่อประชาชนผู้ได้รับผลกระทบในทุกภาคส่วน เพื่อเป็นการให้ความช่วยเหลือ ฟื้นฟู ส่งเสริม และ

หัวข้อ	รายละเอียด
	แก้ไขปัญหาการประกอบอาชีพ เศรษฐกิจและสังคม สร้างแหล่งอาหารราคาถูกให้กับเกษตรกรช่วยบรรเทาความเดือดร้อนจากภัยที่เกิดขึ้น และเสริมสร้างเศรษฐกิจฐานรากของชุมชนในกลุ่มจังหวัด สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดของกลุ่มจังหวัดฯ จึงจัดทำโครงการนี้ขึ้น
5. วัตถุประสงค์ของโครงการ	1. ส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์เศรษฐกิจที่ตลาดมีความต้องการสูง 2. ยกระดับการผลิตให้มีคุณภาพได้มาตรฐาน 3. เพิ่มมูลค่าปศุสัตว์ด้วยเทคโนโลยีสมัยใหม่ (อัจฉริยะ)
6. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	1.จำนวนฟาร์มเลี้ยงสัตว์ที่ได้การรับรองมาตรฐาน GFM ที่เพิ่มขึ้น ปี 2566 จำนวน 120 ฟาร์ม ปี 2567 จำนวน 150 ฟาร์ม ปี 2568 จำนวน 165 ฟาร์ม ปี 2569 จำนวน 180 ฟาร์ม ปี 2570 จำนวน 180 ฟาร์ม รวม 5 ปี จำนวน 775 ฟาร์ม 2. สามารถผลิตสูตรอาหารสัตว์ TMR ลดต้นทุนค่าอาหารสัตว์ลงได้ 3. สามารถเพิ่มมูลค่าจากการแปรรูปสินค้าปศุสัตว์ได้
7. พื้นที่เป้าหมาย	จังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ สุรินทร์ และบุรีรัมย์ จำนวน 88 อำเภอ
8. กิจกรรมหลัก งบประมาณ 32,877,000 บาท	**กิจกรรมหลักที่ 1** ยกระดับการผลิตโคเนื้อคุณภาพสู่มาตรฐานฟาร์มที่มีระบบป้องกันโรคและการเลี้ยงสัตว์ที่เหมาะสม (GFM) **กิจกรรมหลักที่ 2** ยกระดับการผลิตแพะ-แกะสู่มาตรฐานที่มีระบบป้องกันโรคและการเลี้ยงสัตว์ที่เหมาะสม (GFM) **กิจกรรมหลักที่ 3** ส่งเสริมการผลิตอาหารสัตว์เพื่อลดต้นทุนการผลิตสัตว์คุณภาพ **กิจกรรมหลักที่ 4** พัฒนาการผลิตสินค้าแปรรูปและการตลาดนครชัยบุรินทร์
8.1 กิจกรรมหลักที่ 1 ยกระดับการผลิตโคเนื้อคุณภาพสู่มาตรฐานฟาร์มที่มีระบบป้อง กันโรคและการเลี้ยงสัตว์ที่เหมาะสม (GFM) **งบประมาณ** ปีละ 4,460,000 บาท **(2568 – 2570 = 13,380,000 บาท)** **ผู้รับผิดชอบ** สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด 4 จังหวัด	1. สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดแจ้งปศุสัตว์อำเภอประชาสัมพันธ์ให้กับกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อ โคขุนที่สนใจเข้าร่วมโครงการ (นครราชสีมา จำนวน 960 ราย ชัยภูมิ จำนวน 480 ราย สุรินทร์ จำนวน 510 ราย บุรีรัมย์ จำนวน 690 ราย รวม 2,640 ราย) 2. ปศุสัตว์อำเภอ คัดเลือกเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์เข้าร่วมโครงการตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขของโครงการ พร้อมให้เกษตรกรยื่นสมัครต่อปศุสัตว์อำเภอ 3. สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดดำเนินการจัดฝึกอบรมกลุ่มเกษตรกรเป้าหมายที่สมัครเข้าร่วมโครงการ เพื่อทำความเข้าใจและให้ความรู้ในการจัดการฟาร์มโคเนื้อ โคขุน นวัตกรรมและเทคโนโลยีใหม่ ในการผลิต โคเนื้อโคขุนออกสู่ตลาด 4. สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด/สำนักงานปศุสัตว์อำเภอ ติดตาม กำกับ

หัวข้อ	รายละเอียด
หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สำนักงานปศุสัตว์เขต 3 กรมปศุสัตว์	ดูแล และให้บริการด้านต่างๆ แก่สมาชิกภายในกลุ่มผู้เลี้ยงโคเนื้อ โคขุน เป็นที่ปรึกษาการบริหารจัดการกลุ่ม สุขภาพสัตว์ การจัดการด้านอาหารสัตว์ การผสมเทียม
8.2 กิจกรรมหลักที่ 2 ยกระดับการผลิตแพะ-แกะสู่มาตรฐานที่มีระบบป้องกันโรคและการเลี้ยงสัตว์ที่เหมาะสม (GFM **งบประมาณ ปีละ** 2,639,000 บาท **(2568 – 2570 = 7,917,000 บาท)** **ผู้รับผิดชอบ** สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด 4 จังหวัด **หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง** สำนักงานปศุสัตว์เขต 3 กรมปศุสัตว์	1. สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดแจ้งปศุสัตว์อำเภอประชาสัมพันธ์ให้กับกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงแพะแกะที่สนใจเข้าร่วมโครงการ (นครราชสีมา จำนวน 45 ราย ชัยภูมิ จำนวน 45 ราย สุรินทร์ จำนวน 45 ราย บุรีรัมย์ จำนวน 45 ราย รวม 180 ราย) 2. ปศุสัตว์อำเภอ คัดเลือกเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์เข้าร่วมโครงการตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขของโครงการ พร้อมให้เกษตรกรยื่นสมัครต่อปศุสัตว์อำเภอ 3. สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดเนินการจัดการฝึกอบรมกลุ่มเกษตรกรเป้าหมายที่สมัครเข้าร่วมโครงการ เพื่อทำความเข้าใจและให้ความรู้ในการจัดการฟาร์มแพะแกะ นวัตกรรมและเทคโนโลยีใหม่ ในการผลิต แพะแกะออกสู่ตลาด 4. สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด/สำนักงาน ปศุสัตว์อำเภอ ติดตาม กำกับ ดูแล และให้บริการด้านต่างๆ แก่สมาชิกภายในกลุ่มผู้เลี้ยงแพะแกะ เป็นที่ปรึกษาการบริหารจัดการกลุ่ม สุขภาพสัตว์ การจัดการด้านอาหารสัตว์
8.3 กิจกรรมหลักที่ 3 ส่งเสริมการผลิตอาหารสัตว์เพื่อลดต้นทุนการผลิตสัตว์คุณภาพ **งบประมาณ ปีละ** 1,761,000 บาท **(2568 – 2570 = 5,283,000 บาท)** **ผู้รับผิดชอบ** สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด 4 จังหวัด **หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง** สำนักงานปศุสัตว์เขต 3 กรมปศุสัตว์	1. สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด แจ้งปศุสัตว์อำเภอประชาสัมพันธ์ให้กับกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ เกษตรกรผลิตอาหารสัตว์ ที่สนใจเข้าร่วมโครงการ (นครราชสีมา จำนวน 45 ราย ชัยภูมิ จำนวน 45 ราย สุรินทร์ จำนวน 45 ราย บุรีรัมย์ จำนวน 45 ราย รวม 180 ราย) 2. ปศุสัตว์อำเภอ คัดเลือกเกษตรกรเข้าร่วมโครงการตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขของโครงการ พร้อมให้เกษตรกรยื่นสมัครต่อปศุสัตว์อำเภอ 3. ศูนย์วิจัยและพัฒนาอาหารสัตว์เพชรบูรณ์ ฝึกอบรมให้ความรู้ด้านการผลิตอาหารสัตว์ ปฏิบัติการผลิตอาหารสัตว์ TMR เข้าพื้นที่เพื่อศึกษาการดำเนินงานของกลุ่มผู้ผลิตอาหารสัตว์ที่ประสบความสำเร็จ 4. สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด/สำนักงานปศุสัตว์อำเภอ ติดตาม กำกับ ดูแล และให้บริการด้านต่างๆ แก่สมาชิกภายในกลุ่มผู้เลี้ยงปศุสัตว์ เป็นที่ปรึกษาการบริหารจัดการกลุ่ม สุขภาพสัตว์ การผลิตอาหารสัตว์ให้ตรงตามความต้องการของสัตว์แต่ละชนิด และแต่ละระยะ

หัวข้อ	รายละเอียด
8.4 กิจกรรมหลักที่ 4 พัฒนาการผลิตสินค้าแปรรูปและการตลาดนครชัยบุรินทร์ **งบประมาณ ปีละ** 2,099,000 บาท **(2568 – 2570 = 6,297,000 บาท)** **ผู้รับผิดชอบ** สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด 4 จังหวัด **หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง** สำนักงานปศุสัตว์เขต 3 กรมปศุสัตว์	1. คัดเลือก รับสมัครกลุ่ม/วิสาหกิจ/สหกรณ์ฯ และเครือข่ายผู้เลี้ยงสัตว์กลุ่มนครชัยบุรินทร์ที่สนใจเข้าร่วมโครงการโครงการ (นครราชสีมา จำนวน 40 ราย ชัยภูมิ จำนวน 80 ราย สุรินทร์ จำนวน 40 ราย บุรีรัมย์ จำนวน 160 ราย รวม 320 ราย) 2. จัดประชุมชี้แจงโครงการ และทำความเข้าใจหลักเกณฑ์ และระเบียบวิธีปฏิบัติ ตามเงื่อนไขของโครงการ 3. อบรมเชิงปฏิบัติการ หลักสูตรการสร้างอัตลักษณ์ การผลิต การแปรรูปสินค้าปศุสัตว์นครชัยบุรินทร์ และจัดหาวัสดุอุปกรณ์ในการฝึกอบรม 4. เชื่อมโยงเครือข่ายจำหน่ายสินค้าปศุสัตว์แปรรูปนครชัยบุรินทร์ ตลาดออนไลน์ ตลาด OTOP ตลาดชุมชน จำหน่ายตามบูธแสดงสินค้าตามงานมหกรรมต่างๆ 4 จังหวัด - จังหวัดนครราชสีมา ร้านค้ากลุ่มวิสาหกิจผู้เลี้ยงโคเนื้อวากิวโคราช อำเภอสูงเนิน ร้านค้าของกลุ่มวิสาหกิจผู้เลี้ยงโคเนื้อลำตะคอง อำเภอสีคิ้ว nvk.farm ตั้งอยู่ในเขตอำเภอเมือง ร้านค้ากลุ่มวิสาหกิจผู้เลี้ยงโคเนื้อโคราชวากิวขามทะเลสอ ตั้งอยู่ที่อำเภอขามทะเลสอ ร้านค้ากลุ่มวิสาหกิจผู้เลี้ยงโคเนื้อไทยแบล็ค โคราช ตั้งอยู่ที่อำเภอขามทะเลสอ งาน Event ต่างๆ ทั้งในจังหวัด และ กทม. กลุ่มผู้แปรรูปสินค้าปศุสัตว์รายย่อยอื่นๆ - จังหวัดชัยภูมิ ตลาดสีเขียว ตลาดเกษตร ตลาดช่องสามหมอ ตลาดห้าแยกโนนไฮ งานบุญเดือน หก - จังหวัดสุรินทร์ ตลาดออนไลน์Surin best ตลาดเขียว งานช้างประจำปี ตลาดกรีนมอ หน้า ม.เทคโนสุรินทร์ฯ ตลาดมหกรรมสินค้าชายแดนไทย-กัมพูชา - จังหวัดบุรีรัมย์ ตลาดเซราะกราว ที่สนามบอลบุรีรัมย์ งานเกษตรแฟร์บุรีรัมย์ประจำปี งานบุรีรัมย์มาราธอน งานโมโตจีพีบุรีรัมย์
9. หน่วยงานดำเนินการ	**กิจกรรมหลักที่ 1** ยกระดับการผลิตโคเนื้อคุณภาพสู่มาตรฐานฟาร์มที่มีระบบป้องกันโรคและการเลี้ยงสัตว์ที่เหมาะสม (GFM) - สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด 4 จังหวัด **กิจกรรมหลักที่ 2** ยกระดับการผลิตแพะ-แกะสู่มาตรฐานที่มีระบบป้องกันโรคและการเลี้ยงสัตว์ที่เหมาะสม (GFM) - สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด 4 จังหวัด **กิจกรรมหลักที่ 3** ส่งเสริมการผลิตอาหารสัตว์เพื่อลดต้นทุนการผลิตสัตว์คุณภาพ - สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด 4 จังหวัด **กิจกรรมหลักที่ 4** พัฒนาการผลิตสินค้าแปรรูปและการตลาดนครชัยบุรินทร์ - สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด 4 จังหวัด

หัวข้อ	รายละเอียด
10. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ	ปีงบประมาณ 66 - 70 ระยะเวลา 5 ปี
11. งบประมาณ	32,877,000 บาท
12. ผลผลิต (Output)	1. ฟาร์มมาตรฐานที่มีระบบป้องกันโรคและการเลี้ยงสัตว์ที่เหมาะสม (Good Farming Management : GFM) รวม 5 ปี 775 ฟาร์ม 2. เกษตรกรสามารถผลิตอาหาร TMR ลดต้นทุนค่าอาหารสัตว์ได้ 3. สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่สินค้าปศุสัตว์ของกลุ่มนครชัยบุรินทร์ ไม่น้อยกว่า 6 ล้านบาท/ปี
13. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	1. กลุ่มเกษตรกรมีนวัตกรรมและเทคโนโลยีใหม่ๆ ในการผลิตและการปรับปรุงพันธุ์ โคเนื้อ แพะ-แกะ ออกสู่ตลาดในประเทศและต่างประเทศ 2. ผลผลิตสัตว์ที่ได้มีคุณภาพ ผู้บริโภคมีความมั่นใจในความปลอดภัย ตรงตามที่ตลาดต้องการทำให้เศรษฐกิจดีขึ้น เกิดความตื่นตัวที่จะผลิตปศุสัตว์ให้ได้มาตรฐาน GFM เพิ่มมากขึ้น 3. เป็นการกระตุ้นให้มีการบริโภคเนื้อแพะ-แกะในพื้นที่นครชัยบุรินทร์เพิ่มขึ้น 4. รายได้จากการจำหน่ายสินค้าปศุสัตว์แปรรูปเพิ่มขึ้นจากเดิมที่จำหน่ายสัตว์มีชีวิตซึ่งพ่อค้าจะเป็นผู้กำหนดราคา 5. เกษตรกรผลิตอาหารสัตว์ลดต้นทุนใช้เองภายในฟาร์ม และสามารถประกอบอาชีพผลิตอาหารสัตว์จำหน่ายให้กับกลุ่มผู้เลี้ยงสัตว์ขนาดกลางและขนาดใหญ่ได้

Project Brief

โครงการส่งเสริมและสร้างศูนย์กลางอุตสาหกรรมโคเนื้อครบวงจรในพื้นที่ นครชัยบุรินทร์ และอีสานใต้

แบบ กจ.1-1
(Project Brief รายโครงการ)

แบบฟอร์มโครงการแบบย่อ (Project Brief) ของโครงการสำคัญภายใต้งบประมาณของกลุ่มจังหวัด

ประเด็นการพัฒนากลุ่มจังหวัด การพัฒนาขีดความสามารถเกษตรและอุตสาหกรรมครบวงจร

หัวข้อ	รายละเอียด
1. ชื่อโครงการสำคัญ	โครงการส่งเสริมและสร้างศูนย์กลางอุตสาหกรรมโคเนื้อครบวงจรในพื้นที่นครชัยบุรินทร์ และอีสานใต้
2. ชื่อแผนงาน	พัฒนาการเลี้ยงสัตว์ให้มีคุณภาพได้มาตรฐานรองรับตลาดระดับสูง
3. แนวทางการพัฒนา	กลยุทธ์เชิงรุก (SO Strategy) - การส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์ที่มีมาตรฐานและปลอดภัย กลยุทธ์เชิงแก้ไข (WO Strategy) - เพิ่มประสิทธิภาพการพัฒนาสุขภาพสัตว์ เพื่อรองรับโรคอุบัติใหม่ กลยุทธ์เชิงป้องกัน (ST Strategy) - สร้างมูลค่าเพิ่มผ่านการแปรรูปผลิตภัณฑ์สัตว์และการบรรจุภัณฑ์ที่ได้มาตรฐาน กลยุทธ์เชิงรับ (WT Strategy) - ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมเพิ่มมูลค่าทางการเกษตร
4. หลักการและเหตุผล	โคเนื้อเป็นสัตว์เศรษฐกิจชนิดหนึ่งที่เลี้ยงได้ทั่วประเทศ และสามารถพัฒนาให้มีมูลค่าสูงเพื่อสร้างรายได้ที่ดีให้กับเกษตรกรและผู้ประกอบการได้ ซึ่งในพื้นที่ของกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์ คือ จังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ และสุรินทร์ เป็นจังหวัดมีศักยภาพในการเลี้ยงโคเนื้อสูง เนื่องจากมีสภาพพื้นที่ที่เหมาะสม สามารถปลูกหญ้าต่าง ๆ เพื่อเป็นอาหารโคได้ในปริมาณมากและหลากหลาย อีกทั้งสามารถนำผลผลิตทางการเกษตรต่าง ๆ ที่มีในพื้นที่ เช่น รำข้าว ปลายข้าว ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ มันสำปะหลัง รวมทั้งกากมันสำปะหลังซึ่งเป็นวัสดุเหลือทิ้งทางการเกษตร มาหมักกับยีสต์ ใช้เลี้ยงโคขุนคุณภาพสูงสายพันธุ์ต่าง ๆ ได้ดี เช่น ชาโรเรส์ แองกัส บราห์มัน และโควากิว โดยเฉพาะอย่างยิ่งโควากิวที่เลี้ยงในกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์ กำลังได้รับความนิยมจากผู้บริโภคในประเทศมากขึ้น โดยมีข้อมูลการเลี้ยงโคเนื้อแบ่งตามสายพันธุ์ ดังนี้ **ตารางที่ 1 : การเลี้ยงโคเนื้อของกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์ และจังหวัดสำคัญในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปี 2566**

ลำดับ	จังหวัด	โคพื้นเมือง	โคพันธุ์แท้	โคลูกผสม	โคขุน	รวม
1	นครราชสีมา	188,821	13,072	332,432	4,545	538,870
2	ชัยภูมิ	6,700	1,049	109,069	926	117,744
3	บุรีรัมย์	343,922	5,768	174,878	1,800	526,368
4	สุรินทร์	331,864	6,357	239,054	2,471	579,746
5	ศรีสะเกษ	323,474	4,577	180,472	4,365	512,888
6	อุบลราชธานี	340,540	6,383	180,661	2,503	530,087
7	ขอนแก่น	129,935	7,304	174,564	3,378	315,181
รวม		**1,665,256**	**44,510**	**1,391,130**	**19,988**	**3,120,884**

ที่มา: กรมปศุสัตว์

หัวข้อ	รายละเอียด
	ปัจจุบันเกษตรกรโคเนื้อทั้ง 7 จังหวัด บางส่วนเริ่มปรับเปลี่ยนกระบวนการเลี้ยงโคแบบพื้นบ้าน มาเป็นการเลี้ยงแบบขังคอกตามมาตรฐาน GOOD FARMING MANAGEMENT (GFM) ของกรมปศุสัตว์ พร้อมทั้งใช้สายพันธุ์ดี ที่ตลาดต้องการ อาทิ พันธุ์ชาโลเร่ แองกัส และวากิว ใช้อาหารสัตว์คุณภาพสูงที่มีในท้องถิ่นเพื่อสร้างอัตลักษณ์ให้กับเนื้อโคของแต่ละจังหวัด ร่วมกับการใช้กากมันหมักยีสต์เพื่อลดต้นทุน ซึ่งเหล่านี้เป็นจุดเปลี่ยนสำคัญที่ช่วยยกระดับมาตรฐานเนื้อโคคุณภาพสูงของไทย สู่ร้านอาหาร ภัตตาคาร โรงแรม และห้างค้าปลีก (Modern Trade) ต่างๆ นอกจากนี้ ปัจจุบัน การเลี้ยงโคต้นน้ำและกลางน้ำ มีปัญหาต้นทุนการผลิตสูงทั้งด้านราคาอาหารสัตว์ TMRสำเร็จรูปที่มีราคาสูง, การจัดการไม่ได้มาตรฐาน Biosecurity สภาพอากาศ และการเกิดโรคระบาด ซึ่งส่งผลต่อการเจริญเติบโตของสัตว์ โดยเกษตรกรจำนวนมากยังไม่ตระหนักรู้ถึงความสำคัญในการยกระดับการเลี้ยงให้ได้มาตรฐาน GFM (Good Farming Management) และยังขาดปัจจัยในการยกระดับจากผู้เลี้ยงโคต้นน้ำทั่วไป สู่การเป็นผู้เลี้ยงโคกลางน้ำและโคปลายน้ำ (โคขุน) อีกด้วย อย่างไรก็ตาม คณะกรรมการธุรกิจปศุสัตว์และแปรรูป เห็นว่าในการเลี้ยงโคเนื้อของกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์ รวมถึงจังหวัดศรีสะเกษ อุบลฯ และขอนแก่น มีการเลี้ยงโคเป็นจำนวนมาก แต่ปัจจุบันยังไม่มีโรงเชือด (โค-กระบือ) ที่ได้มาตรฐาน GMP, HALAL และ EST No. ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่างมีเพียงโรงเชือด อบต.สลักได จังหวัดสุรินทร์ และโรงเชือดโคของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี จำนวน 2 โรง ซึ่งเป็นโรงเชือดที่ได้มาตรฐานของกรมปศุสัตว์ แต่ไม่ได้มาตรฐาน GMP, HALAL และ EST No. โดยทำให้กลุ่มผู้เลี้ยงและจำหน่ายโคขุนคุณภาพสูงที่ใช้บริการจากโรงเชือดดังกล่าว หลังเชือดแล้วต้องนำโคไปตัดแต่งในจังหวัดอื่น ๆ ที่มีโรงตัดแต่งมาตรฐาน GMP เช่น จังหวัดสมุทรปราการ และจังหวัดนครปฐม เป็นต้น

หัวข้อ	รายละเอียด
	 แนวทางการดำเนินโครงการส่งเสริมเกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อ โดยคณะกรรมการธุรกิจปศุสัตว์และแปรรูป สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย ร่วมกับหอการค้ากลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 และ 2 ประกอบด้วย นครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ สุรินทร์ ศรีสะเกษ และอุบลราชธานี และหอการค้ากลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง คือ ขอนแก่น สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดทั้ง 7 จังหวัด สถาบันการศึกษา สถาบันการเงิน เพื่อร่วมกันดำเนินการส่งเสริมและสนับสนุนเกษตรกรโคเนื้อ ซึ่งมีปัจจัยที่สู่ความสำเร็จของโครงการมาจากการวางพื้นฐานที่ดี คณะกรรมการฯ ได้กำหนดกรอบ การทำงานส่งเสริมเกษตรกรโคเนื้อฯ ประกอบด้วย 1) การผลักดันให้เกษตรกรขอรับรองฟาร์มโคเนื้อตามมาตรฐาน GFM (Good Farming Management) ของกรมปศุสัตว์ และส่งเสริมเกษตรกรที่มีศักยภาพให้ยกระดับมาขอรับรองฟาร์มโคเนื้อมาตรฐาน GAP (Good Agriculture Practice) 2) ส่งเสริมการผลิตอาหารสัตว์คุณภาพสูงแต่ต้นทุนผลิตต่ำ โดยใช้วัตถุดิบการเกษตรในพื้นที่และวัสดุเหลือใช้ เช่น กากมันสำปะหลังหมักยีสต์ เป็นอาหารโคเพื่อลดต้นทุนการผลิต 3) การพัฒนาสายพันธุ์โคลูกผสมเพื่อให้ได้เนื้อที่มีไขมันแทรกตามที่ตลาดต้องการ เช่น ลูกผสมยุโรป(พันธุ์พันธุ์ชาโรเล่ พันธุ์แองกัส) และโคลูกผสมญี่ปุ่นไทยวากิว เป็นต้น 4) ยกระดับหรือปรับปรุงโรงฆ่าสัตว์ โรงตัดแต่ง และโรงแพ็คบรรจุเนื้อสัตว์ให้ได้มาตรฐานสากล อาทิ GMP (Good Manufacturing Practice), HACCP (Hazard Analysis Critical Control Point), HALAL เป็นต้น เพื่อเตรียมความพร้อมทำตลาดระดับบน เช่น Modern Trade, ภัตตาคารร้านอาหารที่ใช้เนื้อคุณภาพสูง 5) การสร้างแบรนด์สินค้าและทำตลาดเนื้อโคแปรรูป ตอบสนองความต้องการผู้บริโภคทุกระดับ

หัวข้อ	รายละเอียด
	6) การใช้เทคโนโลยีสนับสนุนการผลิต อาทิ แอพพลิเคชั่นบันทึกผลการเลี้ยงโคเนื้อและการตลาด "เซียนบีฟ" 7) การส่งเสริมเกษตรกรเข้าถึงแหล่งเงินทุนดอกเบี้ยต่ำ หรือปลอดดอกเบี้ย เช่น กองทุนปรับโครงสร้างการผลิตภาคเกษตรเพื่อเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันของประเทศ (FTA) หรือ กองทุนสงเคราะห์เกษตรกร เป็นต้น และเพื่อแก้ไขปัญหาต้นทุนในการเลี้ยงโคเนื้อที่มีต้นทุนสูง หอการค้าจังหวัดบุรีรัมย์ และหอการค้าจังหวัดชัยภูมิ จึงขอนำเสนอโครงการ “ฟาร์มโคขุนต้นแบบระดับอำเภอ” ซึ่งเป็นโครงการที่สามารถช่วยสร้างความตระหนักรู้ถึงภัยคุกคามที่จะเกิดขึ้นกับเกษตรกรผู้เลี้ยงโคต้นน้ำทั่วไป ซึ่งการผลิตโคเนื้อเข้าสู่ตลาดในประเทศ จะเริ่มทยอยปรับเปลี่ยนสู่ฟาร์มมาตรฐานขนาดใหญ่ที่มีการเลี้ยงครบวงจร ตั้งแต่ผลิตพ่อพันธุ์ แม่พันธุ์ ผลิตลูกโค ถึงวัยหย่านม (ต้นน้ำ) และขุนเลี้ยงให้เติบโต(กลางน้ำ) และการปรับปรุงคุณภาพเนื้อโคก่อนเข้าโรงเชือด (ปลายน้ำ) โดยภาพที่จะเริ่มเกิดขึ้นจากนี้ไปจะเป็นเหมือน กรณีฟาร์มเลี้ยงไก่มาตรฐาน ที่มาทดแทนการเลี้ยงไก่ตามบ้าน และฟาร์มเลี้ยงสุกรมาตรฐาน ที่มาทดแทนการเลี้ยงสุกรตามครัวเรือน โครงการ “ฟาร์มโคขุนต้นแบบระดับอำเภอ” จึงเป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญในการสร้างศูนย์การเรียนรู้ต้นแบบ สนับสนุนข้อมูลผลการดำเนินการที่เกิดขึ้นจริงเพื่อขอสินเชื่อ และสร้างแรงบันดาลใจให้เกษตรผู้เลี้ยงโคต้นน้ำทั่วไปได้ตระหนักถึงความจำเป็นที่จะต้องยกระดับการเลี้ยงให้ได้มาตรฐาน GFM และเห็นความเป็นไปได้ในการขยายการเลี้ยงสู่โคกลางน้ำ รวมถึงช่วยให้เกษตรกรมีความสามารถที่จะแข่งขันในตลาดได้ต่อไป
5. วัตถุประสงค์ของโครงการ	**กิจกรรมหลักที่ 1** 1) เพื่อจัดตั้งห้องตัดแต่งเนื้อโคขุน/แพะ/แกะ มาตรฐาน GMP/Halal/HACCP ในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2) เพื่อส่งเสริมการเพิ่มขีดความสามารถของเกษตรกรให้สามารถแข่งขันในตลาดที่ได้มาตรฐาน 3) เพื่อพัฒนาทักษะการตัดแต่งซากโคและชิ้นส่วนเนื้อโคตามความต้องการของตลาด และพัฒนาอาชีพผู้ตัดแต่งเนื้อ (Butcher) **กิจกรรมหลักที่ 2** 1) เพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณ ในการสร้างห้องบ่ม และโรงตัดแต่งมาตรฐาน GMP ในจังหวัดสุรินทร์ เป็นการเพิ่มศักยภาพการเลี้ยงโควากิว และโคขุนคุณภาพสูงในกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์ และอิสานล่าง 2) ลดต้นทุน Logistic ให้เกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อ และผู้บริโภคได้สินค้าที่สะอาดปลอดภัยในราคาที่ถูกลง 3) เพื่อส่งเสริมโรงเชือดโคเนื้อในพื้นที่ ให้ใช้งานได้เต็มศักยภาพ

หัวข้อ	รายละเอียด
	กิจกรรมหลักที่ 3 1) สามารถยกระดับจากเกษตรกรหรือวิสาหกิจผู้เลี้ยงโคต้นน้ำทั่วไป ขึ้นสู่ “ฟาร์มโคขุนต้นแบบระดับอำเภอ”ได้ ซึ่งช่วยเพิ่มรายได้ให้กับเกษตรกรหรือวิสาหกิจที่เข้าโครงการฯได้ 2) เกษตรกรหรือวิสาหกิจชุมชน ที่ได้รับคัดเลือกเป็น “ฟาร์มโคขุนต้นแบบระดับอำเภอ” มีความตระหนักถึงความจำเป็นในการยกระดับการเลี้ยงโคต้นน้ำ ให้ได้มาตรฐาน GFM และการขยายการเลี้ยงสู่โคกลางน้ำ-โคปลายน้ำ (โคขุน) 3) เกษตรกรในเครือข่ายสามารถซื้ออาหารTMR จาก “ฟาร์มโคขุนต้นแบบฯ”ได้ในราคาทุนบวกค่าดำเนินการร้อยละ 10 ส่งผลให้โคที่กินอาหาร TMR มีสุขภาพดีและสามารถให้ลูกโคที่มีคุณภาพได้ 4) เพื่อให้“ฟาร์มโคขุนต้นแบบฯ” เป็นช่องทางหนึ่งในการแจ้ง ข้อมูลข่าวสารถึงเกษตรกรในอำเภอ และพื้นที่ใกล้เคียง เนื่องจาก มีเกษตรผู้เลี้ยงโคในจังหวัดบุรีรัมย์มากถึง 90,000 กว่าราย 5) เพื่อเป็นจุดเริ่มต้นในการจัดทำ “ระบบการตรวจสอบย้อนกลับ (Traceability)” ผ่านโครงการ “ฟาร์มโคขุนต้นแบบระดำอำเภอ” ไว้ต่อยอดสู่การจัดทำเป็น Bigdata สำหรับการวางแผนเลี้ยงโคเนื้อของเกษตรกรได้ในอนาคต 6) เพื่อใช้ข้อมูลการจัดทำบัญชี รายรับรายจ่าย และการบริหารจัดการ มาจัดทำแผนธุรกิจ กระตุ้นให้เกษตรกรผู้เลี้ยงโคต้นน้ำทั่วไป สามารถนำมาใช้ในการยกระดับสู่การเลี้ยงโคกลางน้ำ - โคปลายน้ำ (โคขุน) อย่างมั่นใจ
6. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	**กิจกรรมหลักที่ 1** 1) ห้องตัดแต่งเนื้อโคขุน/แพะ/แกะ มาตรฐาน GMP/Halal/HACCP อย่างน้อย 1 ห้อง 2) ผู้ที่ได้รับการฝึกอบรมพัฒนาอาชีพผู้ตัดแต่งเนื้อ (Butcher) อย่างน้อย 100 คน **กิจกรรมหลักที่ 2** 1) ส่งเสริมโรงเชือดโคเนื้อ ของ อบต.สลักได ให้ใช้งานได้เต็มศักยภาพ และมีรายได้จากค่าบริการตัดแต่งโคขุนคุณภาพสูงเพิ่มขึ้น ตัวละ 4,500-6,000 บาท หรือปีละ 37,440,000-49,920,000 ล้านบาท **กิจกรรมหลักที่ 3** ลดต้นทุนจากการใช้เครื่องผลิตอาหาร TMR ได้ปีละ 20%
7. พื้นที่เป้าหมาย	จังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ สุรินทร์ และบุรีรัมย์ จังหวัดขอนแก่น มหาสารคาม ศรีสะเกษ และอุบลราชธานี
8. กิจกรรมหลัก งบประมาณปีละ 131,600,000 บาท (2569-2570 = 263,200,000)	**กิจกรรมหลักที่ 1** การจัดตั้งห้องตัดแต่งเนื้อโคขุน/แพะ/แกะ มาตรฐาน GMP/Halal/HACCP และอบรมพัฒนาอาชีพผู้ตัดแต่งเนื้อ (Butcher) **กิจกรรมหลักที่ 2** โครงการก่อสร้างห้องบ่ม และโรงตัดแต่งมาตรฐาน GMP เพื่อเพิ่มศักยภาพการเลี้ยงโคเนื้อคุณภาพสูงในกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์ และอีสานล่าง **กิจกรรมหลักที่ 3** ฟาร์มโคขุนต้นแบบระดับอำเภอ

หัวข้อ	รายละเอียด
8.1 กิจกรรมหลักที่ 1 การจัดตั้งห้องตัดแต่งเนื้อโคขุน/แพะ/แกะ มาตรฐาน GMP/Halal/HACCP และอบรมพัฒนาอาชีพผู้ตัดแต่งเนื้อ (Butcher) **งบประมาณ ปีละ 50,000,000 บาท (2569 - 2570 = 100,000,000 บาท)** **ผู้รับผิดชอบ** กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม และกระทรวงมหาดไทย **หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง** สำนักงานปศุสัตว์เขต 3 สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี หอการค้ากลุ่มจังหวัดภาค ตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 หอการค้าจังหวัดในกลุ่มจังหวัด	**กลุ่มเป้าหมาย และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย** 1) กลุ่มเป้าหมาย : เกษตรกรผู้เลี้ยงโคขุนที่อยู่รอบ ๆ อุทยานวิทยาศาสตร์ภูมิภาค ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2 อ.เมือง จ.นครราชสีมา รัศมีประมาณ 200 กม. ได้แก่ เกษตรกรในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา 639 ราย ขอนแก่น 459 ราย ชัยภูมิ 134 ราย รวมเกษตรกรทั้งสิ้น 1,232 ราย 2) ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย : กลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ ผู้ประกอบการด้านการเกษตร ด้านปศุสัตว์ ด้านอาหารสัตว์ และประชาชนผู้บริโภค **เป้าหมายโครงการ** สร้างห้องตัดแต่งเนื้อโคมาตรฐาน GMP/Halal/HACCP ให้อุทยานวิทยาศาสตร์ภูมิภาค ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2 อ.เมือง จ.นครราชสีมา เพื่อรองรับโคขุน ในกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์ และจังหวัดใกล้เคียงอื่นๆ รวม 3 จังหวัด มีจำนวนโคขุนรวม 8,849 ตัว ดังนี้ นครราชสีมา โคขุน 4,545 ตัว ชัยภูมิ โคขุน 926 ตัว ขอนแก่น โคขุน 3,378 ตัว นอกจากนั้นห้องตัดแต่งเนื้อโคนี้ยังสามารถใช้ตัดแต่งเนื้อแพะ/แกะ **แนวทางการดำเนินงาน** 1) การจัดตั้งห้องตัดแต่งเนื้อโคขุน/แพะ/แกะ มาตรฐาน GMP/Halal/HACCP 2) จัดหาครุภัณฑ์ห้องตัดแต่งเนื้อโคขุน/แพะ/แกะ 3) ปรับปรุงพื้นที่ห้องตัดแต่ง และระบบบำบัดน้ำ 4) ติดตั้งครุภัณฑ์ห้องตัดแต่งเนื้อโคขุน/แพะ/แกะ 5) ทดสอบการใช้งานห้องตัดแต่งเนื้อโคขุน/แพะ/แกะ 6) กิจกรรมพัฒนาอาชีพผู้ตัดแต่งเนื้อ (Butcher) **กิจกรรมที่ดำเนินงาน** 1) การจัดตั้งห้องตัดแต่งเนื้อโคขุน/แพะ/แกะ มาตรฐาน GMP/Halal/HACCP พื้นที่จัดตั้งห้องตัดแต่งเนื้อโคขุน/แพะ/แกะ อาคารอำนวยการอุทยานวิทยาศาสตร์ภูมิภาค ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2 (จังหวัดนครราชสีมา) ขนาดพื้นที่ 212 ตารางเมตร

หัวข้อ	รายละเอียด
	พื้นที่จัดตั้งห้องตัดแต่งเนื้อโคขุน/แพะ/แกะ แปลนเครื่องจักรอาคารตัดแต่งและแปรรูปเนื้อโค 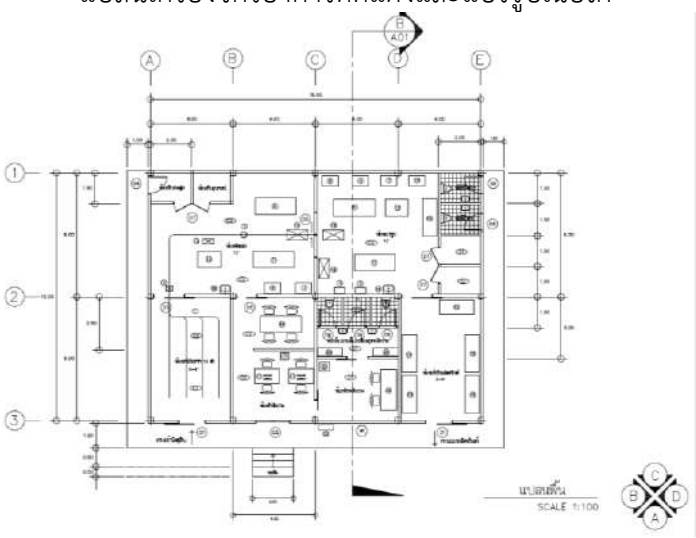 2) การพัฒนาอาชีพผู้ตัดแต่งเนื้อ (Butcher) การตัดแต่งชิ้นเนื้อก่อนนำออกจำหน่าย 3) การอบรมหลักสูตร “การฆ่าสัตว์และการเตรียมการก่อนการฆ่าสัตว์” เพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้ประกอบการ SME และวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตโคขุนคุณภาพสูงในกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์” 4) การพัฒนาทักษะความเชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรม 4.1) การอบรมภาคทฤษฎี จำนวน 18 ชั่วโมง การบ่มแบบแห้ง Dry aging และ Wet aging ทำโดยการบรรจุเนื้อสัตว์หรือซากสัตว์ในบรรจุภัณฑ์สุญญากาศ (vacuum packaging) หรือในกล่องที่ใช้เพื่อการขนส่ง หรือ จัดจำหน่ายโดยควบคุมอุณหภูมิระหว่างการเก็บรักษา เพื่อให้เกิดการบ่มภายในบรรจุภัณฑ์

<table>
<tr><th>หัวข้อ</th><th>รายละเอียด</th></tr>
<tr><td></td><td>4.2) การอบรมภาคปฏิบัติ จำนวน 48 ชั่วโมง โดยผู้ประกอบการที่เข้าร่วมโครงการจะได้เรียนรู้ และได้ลงมือการตัดแต่งซาก หลังจากแช่เย็นที่อุณหภูมิ 3 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 24 ชั่วโมง ก่อนตัดแต่งซากจะต้องมีการจดบันทึกน้ำหนักซากเย็น เพื่อคำนวณหาสัดส่วนของชิ้นส่วนเป็นร้อยละต่อน้ำหนักซากเย็นแล้วนำซากจากรางเหนือศีรษะวางลงบนโต๊ะตัดแต่ง การตัดแต่งซากโคแบบสากลแบ่งได้ 2 ประเภท คือ การตัดแต่งชิ้นส่วนใหญ่และการตัดแต่งชิ้นส่วนย่อย

งบประมาณ
<table>
<tr><th>ลำดับ</th><th>รายการ</th><th>จำนวนเงิน (บาท)</th></tr>
<tr><td>1</td><td>กิจกรรมอบรมการตัดแต่งซากโคและชิ้นส่วนเนื้อโคตามความต้องการของตลาด (ทฤษฎี/ปฏิบัติ)</td><td>5,750,000</td></tr>
<tr><td>2</td><td>การทำห้องตัดแต่งมาตรฐาน GMP / Halal / HACCP</td><td>5,000,000</td></tr>
<tr><td>3</td><td>ครุภัณฑ์ ระบบบำบัดน้ำ</td><td>28,000,000</td></tr>
<tr><td>4</td><td>ปรับปรุงพื้นที่ห้องตัดแต่ง</td><td>10,000,000</td></tr>
<tr><td>5</td><td>ค่าใช้จ่ายอื่นๆ</td><td>1,250,000</td></tr>
<tr><td></td><td>รวม</td><td>50,000,000</td></tr>
</table></td></tr>
<tr><td>8.2 กิจกรรมหลักที่ 2
โครงการก่อสร้างห้องบ่ม และโรงตัดแต่งมาตรฐาน GMP เพื่อเพิ่มศักยภาพการเลี้ยงโคเนื้อคุณภาพสูงในกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์และอิสานล่าง
งบประมาณ ปีละ 51,600,000 บาท (2569 – 2570 = 103,200,000 บาท)

ผู้รับผิดชอบ
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม และกระทรวงมหาดไทย</td><td>กลุ่มเป้าหมาย และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
1) กลุ่มเป้าหมาย : เกษตรกรผู้เลี้ยงโคขุน ในพื้นที่จังหวัดสุรินทร์ 522 ราย บุรีรัมย์ 419 ราย มหาสารคาม 631 ราย ศรีสะเกษ 551 ราย และอุบลฯ 466 ราย รวมเกษตรกรทั้งสิ้น 2,589 ราย
2) ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย : กลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ ผู้ประกอบการด้านการเกษตร ด้านปศุสัตว์ ด้านอาหารสัตว์ และประชาชนผู้บริโภค
เป้าหมายโครงการ
สร้างห้องบ่ม และโรงตัดแต่งเนื้อโคมาตรฐาน GMP ให้ อบต.สลักได จังหวัดสุรินทร์ เพื่อรองรับโคขุน ในกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์ และจังหวัดใกล้เคียงอื่นๆ รวม 5 จังหวัด มีจำนวนโคขุนรวม 15,647 ตัว ดังนี้
1) สุรินทร์ โคขุน 2,563 ตัว
2) บุรีรัมย์ โคขุน 1,828 ตัว
3) มหาสารคาม โคขุน 3,971 ตัว
4) ศรีสะเกษ โคขุน 4,577 ตัว
5) อุบลราชธานี โคขุน 2,708 ตัว
แนวทางการดำเนินงาน
ก่อสร้างห้องบ่มซากโค GMP ให้ อบต.สลักได เพื่อรับรองเกษตรกรกลุ่มผู้เลี้ยงโคเนื้อ วิสาหกิจโคเนื้อ และสหกรณ์โคเนื้อที่อยู่ใน จังหวัดสุรินทร์ รวมทั้งจังหวัดใกล้เคียง ซึ่งจะสร้างจำนวน 10 ห้องๆ ละ 16 ตัว อบต.สลักได จะรับโคคุณภาพสูงเข้าเชือดได้เพิ่มขึ้นอีกสัปดาห์ละ 160 ตัว</td></tr>
</table>

หัวข้อ	รายละเอียด
หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สำนักงานปศุสัตว์เขต 3 สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี หอการค้ากลุ่มจังหวัดภาค ตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 หอการค้าจังหวัดในกลุ่มจังหวัด	ก่อสร้างโรงตัดแต่งเนื้อโค มาตรฐาน GMP ให้ อบต.สลักได โดยจะรับซากโคที่ฆ่าจากโรงฆ่า อบต.สลักได นำมาเลาะกระดูก ตัดแต่งเป็นสิ้นส่วนใหญ่ (Whole sole cut) และชิ้นส่วนย่อย (Retail cut) ทั้งแช่เย็นและแช่แข็ง พร้อมใส่ในบรรจุภัณฑ์สุญญากาศแบบรัดรูป (Skin pack) ส่งให้ศูนย์กระจายสินค้ากลางของห้าง Modern trade ในภาคอิสาน เพื่อให้ได้ปริมาณ (Supply size) ตามที่ห้างต้องการอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งส่งให้กับร้านอาหารประเภท Chain food ร้านอาหารทั่วไป และโรงแรมในภาคอิสาน เป็นหลัก โรงตัดแต่ง GMP อบต.สลักได นี้ จะช่วยให้เกษตรกรและองค์กรที่เลี้ยงโคเนื้อในภาคอิสาน ไม่ต้องขนย้ายโคขุน ไปขายที่ไกล ๆ เนื่องจากไม่มีโรงงานตัดแต่งตามที่ลูกค้าต้องการ ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีเครื่องมือในการตัดแต่งและบริหารห่วงโซ่การผลิตชิ้นส่วนเนื้อ (Supply chain) ให้เพียงพอต่อความต้องการของห้างและประชาชนผู้บริโภคในพื้นที่ โดยศูนย์ตัดแต่งนี้ จะช่วยรองรับเนื้อซากจากโรงฆ่าในท้องที่ และช่วยให้ประชาชนมีสินค้าเนื้อโคที่สะอาดปลอดภัยต่อการบริโภคอย่างแท้จริง
8.3 กิจกรรมหลักที่ 3 ฟาร์มโคขุนต้นแบบระดับอำเภอ **งบประมาณ ปีละ 30,000,000 บาท (2569 – 2570 = 60,000,000 บาท)** **ผู้รับผิดชอบ** กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม และกระทรวงมหาดไทย **หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง** สำนักงานปศุสัตว์เขต 3 สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี	**กลุ่มเป้าหมาย และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย** 1) กลุ่มเป้าหมาย : ครอบคลุมฟาร์มเลี้ยงโคขุนในจังหวัดบุรีรัมย์ 20 อำเภอ จำนวนโคขุน 1,828 ตัว จำนวนเกษตรกร 419 ราย จังหวัดชัยภูมิ 16 อำเภอ จำนวนโคขุน 937 ตัว จำนวนเกษตรกร 134 ราย 2) ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย : กลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ ผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องกับการเลี้ยงสัตว์ โรงเชือด อบต.สลักได ผู้ประกอบการจัดหน่ายเนื้อโค และประชาชนผู้บริโภคและนักท่องเที่ยวที่ชอบทานเนื้อโค **เป้าหมายโครงการ** 1) สร้าง “ฟาร์มโคขุนต้นแบบระดับอำเภอ” นำร่องจังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 20 อำเภอ 20 ฟาร์ม 2) สร้าง “ฟาร์มโคขุนต้นแบบระดับอำเภอ” นำร่องจังหวัดชัยภูมิ 16 อำเภอ 20 ฟาร์ม **แนวทางการดำเนินงาน** 1) ประชาสัมพันธ์โครงการ “ฟาร์มโคขุนต้นแบบระดับอำเภอ” ให้กับเกษตรกรหรือวิสาหกิจชุมชนที่มีคุณสมบัติ 2) แต่งตั้งกรรมการคัดเลือกเกษตรกร เข้าร่วมโครงการ “ฟาร์มโคขุนต้นแบบระดับอำเภอ” 3) ประเมินสภาพ โรงเรือน และอุปกรณ์ที่เกษตรกรผู้ได้รับการคัดเลือกจำเป็นต้องใช้ 4) จัดหา ผู้รับเหมา กรณีมีการก่อสร้าง ต่อเติม หรือปรับปรุงโรงเรือน รวมระบบไฟฟ้า ระบบน้ำสำหรับเลี้ยงสัตว์

หัวข้อ	รายละเอียด
หอการค้ากลุ่มจังหวัดภาค ตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 หอการค้าจังหวัดในกลุ่มจังหวัด	5) จัดหาเครื่องจักรผลิตอาหาร TMR พร้อมอุปกรณ์ ขนาด 5 ตัน เพื่อให้ผลิตอาหารใช้ในโครงการ และผลิตจำหน่ายให้กับเกษตรกรในเครือข่ายและระแวกใกล้เคียง 6) ตรวจสภาพเมื่อโรงเรือนแล้วเสร็จ 7) เปิดการอบรมเชิงปฏิบัติการ ให้กับเกษตรกร ผู้ร่วมโครงการ “ฟาร์มโคขุนต้นแบบระดับอำเภอ” และเกษตรกรในเครือข่ายแต่ละอำเภอโดย ใช้สถานที่ “ฟาร์มโคขุนต้นแบบระดับอำเภอ”
9. หน่วยงานดำเนินการ	หน่วยงานระดับกระทรวง : กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม และกระทรวงมหาดไทย หน่วยงานในพื้นที่ : สำนักงานปศุสัตว์เขต 3 สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี หอการค้ากลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 หอการค้าจังหวัดในกลุ่มจังหวัด
10. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ	ปีงบประมาณ 69 - 70 ระยะเวลา 2 ปี
11. งบประมาณ	263,200,000 บาท (สองร้อยหกสิบสามล้านสองแสนบาทถ้วน)
12. ผลผลิต (Output)	**กิจกรรมหลักที่ 1** 1) ได้ห้องตัดแต่งเนื้อโคขุน/แพะ/แกะ มาตรฐาน GMP/Halal/HACCP ในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อย่างน้อย 1 ห้อง 2) เกษตรกรผู้เลี้ยงโคขุนที่อยู่รอบๆ อุทยานวิทยาศาสตร์ภูมิภาค ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2 อ.เมือง จ.นครราชสีมา รัศมีประมาณ 200 กม. ได้แก่ เกษตรกรในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา 639 ราย ขอนแก่น 459 ราย ชัยภูมิ 134 ราย รวมเกษตรกรทั้งสิ้น 1,232 ราย ได้รับผลประโยชน์ **กิจกรรมหลักที่ 2** 1) โรงเชือด อบต.สลักได รองรับโคเข้าเชือดและเข้าห้องบ่ม ได้เพิ่มขึ้นสัปดาห์ละ 160 ตัว หรือปีละ 8,320 ตัว จากจำนวนโคขุนที่มีในพื้นที่ 5 จังหวัด รวม 15,647 ตัว **กิจกรรมหลักที่ 3** สร้าง “ฟาร์มโคขุนต้นแบบระดับอำเภอ” นำร่องจังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 20 อำเภอ 20 ฟาร์ม นำร่องจังหวัดชัยภูมิ 16 อำเภอ 20 ฟาร์ม
13. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	**กิจกรรมหลักที่ 1** 1) สามารถลดต้นทุนค่าขนส่งและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตตามมาตรฐาน 2) ผลิตภัณฑ์มีคุณภาพสูง ปลอดภัย ตามมาตรฐาน GMP, Halal และ HACCP และเป็นที่ต้องการของตลาดทั้งในและต่างประเทศ 3) เพิ่มความสามารถในการแข่งขันในตลาดที่มีความต้องการเนื้อคุณภาพสูงได้ เช่น ภัตตาคาร โรงแรม และห้างค้าปลีกต่างๆ

หัวข้อ	รายละเอียด
	กิจกรรมหลักที่ 2 1) เพิ่มโอกาสการจัดหน่ายเนื้อในร้านอาหาร ภัตตาคาร และร้านโมเดิร์นเทรดให้กับเกษตรกร 2) ลดต้นทุน Logistic ให้เกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อ 3) ผู้บริโภคได้สินค้าที่สะอาดปลอดภัย ในราคาที่ถูกลง **กิจกรรมหลักที่ 3** 1) เกษตรกรหรือวิสาหกิจชุมชนเจ้าของ “ฟาร์มโคขุนต้นแบบระดับอำเภอ” สามารถยกระดับจากการเลี้ยงโคต้นน้ำทั่วไป สู่ “ฟาร์มโคขุนต้นแบบระดับอำเภอ” 2) “ฟาร์มโคขุนต้นแบบฯ” จะต้องรับภารกิจเป็นศูนย์การเรียนรู้ ให้กับเกษตรกรผู้เลี้ยงโคต้นน้ำทั่วไป ถึงความสำคัญในการยกระดับการเลี้ยงให้ได้มาตรฐาน GFM เพื่อรองรับการแข่งขันในสภาพตลาดที่จะเปลี่ยนไปสู่ฟาร์มเลี้ยงโคขนาดใหญ่ , ได้ความรู้ความเข้าใจในโครงสร้างต้นทุนเพื่อขยายการเลี้ยงโคสู่กลางน้ำ(โคขุน) วิธีการผลิตอาหาร TMR , และอื่นๆ ต่อไปอีกเป็นระยะเวลาอย่างน้อย 10 ปี 3) เพิ่มผลผลิต โดยโคได้รับอาหารที่มีคุณค่าสูง มีน้ำหนักดี ขายได้ราคาดีขึ้น 4) ลดต้นทุน จากการใช้เครื่องผลิตอาหาร TMR ซึ่งช่วยลดต้นทุนค่าอาหารTMR 5) เกิดการสร้างงาน สร้างรายได้ให้กับแรงงานในชุมเพิ่มขึ้น 6) เกษตรกรในเครือข่ายสามารถซื้ออาหาร TMR ได้ในราคาถูก

Project Brief

โครงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านการท่องเที่ยว

แบบ กจ.1-1
(Project Brief รายโครงการ)

แบบฟอร์มโครงการแบบย่อ (Project Brief) ของโครงการสำคัญภายใต้งบประมาณของกลุ่มจังหวัด

ประเด็นการพัฒนากลุ่มจังหวัด : การพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว การค้าชายแดน และผลิตภัณฑ์ไหม

หัวข้อ	รายละเอียด
1. ชื่อโครงการสำคัญ	พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยว
2. ชื่อแผนงาน	ส่งเสริมและสนับสนุนการท่องเที่ยว สินค้าและบริการ ของกลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ให้ได้รับความนิยม
3. แนวทางการพัฒนา	พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก เชื่อมโยงโครงข่ายคมนาคม
4. หลักการและเหตุผล	จากการเชื่อมโยงยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี กับยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 นโยบายรัฐบาล เรื่อง การเพิ่มศักยภาพทางเศรษฐกิจ และส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมที่สอดคล้องกับศักยภาพพื้นฐานของประเทศ ผลจากการท่องเที่ยวที่มีการขยายตัวเพิ่มขึ้นทุกๆ ปี ก่อให้เกิดการจับจ่ายซื้อของที่ระลึกตามแหล่งท่องเที่ยว ดังนั้นรัฐบาลจึงจำเป็นต้องเข้ามาบริหารจัดการควบคู่กับการพัฒนาให้เกิดความยั่งยืนในแหล่งท่องเที่ยวต่อไป การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก เชื่อมโยงโครงข่ายคมนาคม เป็นการดำเนินงานด้านการท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 (กลุ่มนครชัยบุรินทร์) เน้นความสอดคล้องกับนโยบายรัฐบาล “ไทยแลนด์ 4.0” โมเดลพัฒนาเศรษฐกิจของรัฐบาล เพื่อปรับแก้ระบบ/จัดระบบเศรษฐกิจ ปรับทิศทาง และสร้างหนทางการพัฒนาประเทศให้เจริญขึ้น นอกจากนี้ยังมีการสร้างถนนเพื่ออำนวยความสะดวกและรองรับนักท่องเที่ยวที่จะเดินทางเข้าสู่แห่งท่องเที่ยวในกลุ่มจังหวัดฯ จำนวนมากขึ้นในอนาคตต่อไป และเพื่อให้มีการพัฒนาไปได้อย่างสมบูรณ์ทำให้แหล่งท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดฯ มีความปลอดภัย สุขสบาย และสะอาด มีผลต่อเนื่องถึงภาพลักษณ์ของกลุ่มจังหวัดฯ และความยั่งยืนตามแนวทางวิสัยทัศน์ มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน
5. วัตถุประสงค์ของโครงการ	1 เพื่อแก้ไขปัญหาความเดือนร้อนของประชาชนในด้านการคมนาคมขนส่ง ลดภาระค่าใช้จ่ายของประชาชนในการขนส่งสินค้าเกษตรและการเดินทางติดต่อค้าขายซึ่งกันและกัน 2 เพื่อส่งเสริมและอำนวยความสะดวก ระบบขนส่งให้รวดเร็ว เอื้อต่อภาคอุตสาหกรรม ภาคการเกษตร ภาคการปศุสัตว์ และภาคการท่องเที่ยว 3 เพื่อป้องกันอุบัติเหตุ ลดการสูญเสียชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนในการเดินทางบนท้องถนน

หัวข้อ	รายละเอียด
6. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	โครงข่ายถนนที่เข้าสู่แหล่งท่องเที่ยวได้รับการพัฒนา จำนวน 130 กิโลเมตร (2566-2570)
7. พื้นที่เป้าหมาย	จังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ สุรินทร์
8. กิจกรรมหลัก	
8.1 กิจกรรมหลักที่ 1 การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกด้าน การท่องเที่ยว งบประมาณของกลุ่มจังหวัด ปี 2566 = 400 ล้านบาท งบประมาณปี 2567 = 411 ล้านบาท งบประมาณปี 2568 = 400 ล้านบาท งบประมาณปี 2569 = 400 ล้านบาท งบประมาณปี 2570 = 400 ล้านบาท (รวมงบประมาณตามแผน 5 ปี 2,011 ล้านบาท) ผู้รับผิดชอบ แขวงทางหลวง แขวงทางลวงชนบท (นครราชสีมา บุรีรัมย์ ชัยภูมิ สุรินทร์) งบประมาณฟังก์ชั่น (2566 - 2570) 300,000,000 บาท ผู้รับผิดชอบ กรมทางหลวง กรมทางหลวงชนบท	ก่อสร้าง ซ้อมสร้าง ขยายผิวจราจร บูรณะ ปรับปรุงชั้นโครงสร้าง ผิวจราจรและไหล่ทาง พร้อมเครื่องหมายจราจรบนผิวทาง ป้ายเตือน ป้ายแนะนำ และงานไฟฟ้าส่องสว่างแบบกิ่งเดี่ยว 9.00 เมตร บริเวณชุมชนและจุดเสี่ยงอันตราย พร้อมติดตั้งป้ายแนะนำแหล่งท่องเที่ยว
8.2 กิจกรรมหลัก ปรับปรุงก่อสร้างถนนเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยว สายทาง เข้าเขื่อนลำแชะ ตำบลโคกกระชาย อำเภอครบุรี จังหวัดนครราชสีมา ผิว	1. มติคณะรัฐมนตรีอย่างเป็นทางการนอกสถานที่ เมื่อวันที่ 2 กรกฎาคม 2567 เห็นชอบในหลักการของโครงการที่เป็นข้อเสนอของภาคเอกชน (กรอ.กลุ่มจังหวัด) จำนวน 8 โครงการ กรอบวงเงิน 247,153,400 บาท โดยให้ส่วนราชการที่เป็นหน่วยงานเจ้าของโครงการขอรับการจัดสรรจากงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 งบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็นตามขั้นตอนของกฎหมายและ

หัวข้อ	รายละเอียด
จราจรกว้าง 6.00 เมตร ไหล่ทางกว้างข้างละ 0.00-1.00 เมตร ระยะทาง 4.200 กิโลเมตร **งบประมาณฟังก์ชั่น (2569 - 2570) 70,000,000 บาท ผู้รับผิดชอบ กรมทางหลวงชนบท กระทรวงคมนาคม**	ระเบียบที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด และให้หน่วยงานเจ้าของโครงการเร่งจัดทำข้อเสนอโครงการ โดยให้ความสำคัญกับความคุ้มค่าและผลประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการใช้จ่ายงบประมาณอย่างรอบคอบ รวมทั้งให้จังหวัดและกลุ่มจังหวัดนำโครงการบรรจุไว้ในแผนพัฒนาจังหวัดและแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดตามขั้นตอนต่อไป โดยในส่วนของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 เห็นชอบในหลักโครงการ จำนวน 2 โครงการ วงเงินรวม 49,653,400 บาท ดังนี้ - โครงการปรับปรุงก่อสร้างถนนเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยว สายทาง เข้าเขื่อนลำแชะ ตำบลโคกกระชาย อำเภอครบุรี จังหวัดนครราชสีมาผิวจราจรกว้าง 6.00 ม.ไหล่ทางกว้างข้างละ 0.00-1.00 ม. ระยะทาง 4.200 กม. งบประมาณ 35,000,000 บาท - โครงการ สร้างเศรษฐกิจ เพิ่มมูลค่า“อาหาร SAN ดี” ประจำถิ่นนครชัยบุรินทร์ From Local to Global งบประมาณ 14,653,400 บาท 2. กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 หรือที่เรียกว่า “กลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์” ประกอบไปด้วยจังหวัดนครราชสีมา บุรีรัมย์ ชัยภูมิ และสุริทร์ ซึ่งเป็นกลุ่มจังหวัดที่มีพื้นที่ขนาดใหญ่ที่สุด ซึ่งในแต่ละปีมีนักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวเป็นจำนวนมาก เนื่องจากมีสถานที่ท่องเที่ยวที่หลากหลาย เป็นการท่องเที่ยวแบบผสมผสาน ทั้งเชิงนิเวศ เชิงกีฬาและนันทนาการ และเชิงศิลปวัฒนธรรม และอารยธรรมขอม โดยนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่จะเดินทางเริ่มต้นจากจังหวัดนครราชสีมา ซึ่งเป็นประตูสู่อีสานจากอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ใช้ถนนทางหลวงหมายเลข 201 เป็นเส้นทางหลักและเชื่อมต่อการเดินทางไปยังจังหวัดบุรีรัมย์ โดยระหว่างทางสามารถแวะตัดออกมาเที่ยวเขื่อนลำแซะได้โดยใช้เส้นทางถนนทางหลวงหมายเลข 224 เพื่อที่จะเดินทางมายังเขื่อนลำแซะโดยผ่านเส้นทางหลวงชนบทสาย นม. 4040 บ้านโคกใบบัว เมื่อสุดสายทางก็จะเป็นถนนโครงการเส้นนี้ และเนื่องจากเส้นทางดังกล่าวมีนักท่องเที่ยวใช้เส้นทางนี้เป็นจำนวนมาก ซึ่งสภาพถนนในปัจจุบันมีสภาพชำรุดเสื่อมโทรมตามอายุการใช้งานถนนแคบไม่มีไหล่ทางและไม่มีไฟฟ้าแสงสว่างไม่สามารถรองรับหรืออำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวได้อย่างทั่วถึง เกิดอุบัติเหตุบนท้องถนนบ่อยครั้งเป็นเหตุให้เกิดการสูญเสียชีวิต ขาดความปลอดภัย และเสียเวลาในการเดินทางกรณีเกิดอุบัติเหตุ ประกอบกับราษฎรในพื้นที่ได้มีการร้องขอ จึงจำเป็นเร่งปรับปรุงและขยายผิวจราจรตลอดจนงานอำนวยความปลอดภัยไฟฟ้าแสงสว่าง เพื่อเป็นการอำนวยความปลอดภัยให้แก่ประชาชนและนักท่องเที่ยวรวมไปเสริมสร้างเศรษฐกิจให้ชุมชนยกระดับคุณภาพชีวิตให้กับคนในพื้นที่ ถือเป็นโอกาสที่ทำให้นักท่องเที่ยวรู้จักจังหวัดนครราชสีมาและเส้นทางเชื่อมต่อไปยังจังหวัดในกลุ่มจังหวัดมากขึ้น จึงมีความจำเป็นเร่งด่วนอย่างมากและเพื่อเพิ่มศักยภาพเส้นทางคมนาคม โดย

หัวข้อ	รายละเอียด
	ปรับปรุงเส้นทางเข้าแหล่งท่องเที่ยว เขื่อนลำแซะ ซึ่งมีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ได้แก่ น้ำตกวังเต่า , ศาลเจ้าคุณย่าค๊อก และมีหาดท้ายเขื่อนเรียกว่าหาดจอมทอง สำหรับล่องแพ ตกปลา ลงเล่นน้ำ เป็นแหล่งท่องเที่ยวชุมชมในการพักผ่อนหย่อนใจและกิจกรรมบันเทิงบนแพท่องเที่ยวของประชาชน และภาคสินค้าและการเกษตรในชุมชนได้ เชื่อมโยงเส้นทางคมนาคมเข้าแหล่งท่องเที่ยว และการขนส่งสินค้าบริการและเกษตร โดยปรับปรุงผิวทางและติดตั้งไฟฟ้าส่องสว่าง ซึ่งเส้นทางนี้ สามารถเดินทางไปยังจังหวัดบุรีรัมย์เชื่อมโยงการท่องเที่ยวอารยธรรมขอม และประวัติศาสตร์ของนครชัยบุรินทร์ เพิ่มรายได้เสริมสร้างเศรษฐกิจส่งเสริมผู้ประกอบการขนาดย่อมในพื้นที่ ทำให้พื้นที่อำเภอครบุรีเป็นพื้นที่เศรษฐกิจที่สามารถสร้างรายได้ให้กับจังหวัดนครราชสีมา
9. หน่วยงานดำเนินการ	แขวงทางหลวง,แขวงทางหลวงชนบท นครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ สุรินทร์ กรมทางหลวงชนบท กระทรวงคมนาคม
10. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ	ปีงบประมาณ พ.ศ.2566-2570
11. งบประมาณ	2,381,000,000 บาท
12. ผลผลิต (Output)	มีจำนวนเส้นทางในการเดินทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวสะดวกรวดเร็ว และปลอดภัยยิ่งขึ้น
13. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	1.สามารถลดระยะเวลาการเดินทางเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยวโดยใช้เวลาน้อยลงเนื่องจากเส้นทางสามารถรองรับปริมาณจราจรที่เพิ่มมากขึ้น 2.ลดอัตราการเกิดอุบัติเหตุ จากการปรับปรุงถนนส่งผลให้สามารถใช้ความเร็วในการขับขี่ได้อย่างเหมาะสม 3.ลดการซ่อมบำรุงรักษายานพาหนะของผู้ใช้เส้นทาง 4.เพิ่มภาพลักษณ์ที่ดีต่อการท่องเที่ยวของจังหวัดนครราชสีมา

Project Brief

โครงการพัฒนาและส่งเสริมอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ในกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์

แบบ กจ.1-1
(Project Brief รายโครงการ)

แบบฟอร์มโครงการแบบย่อ (Project Brief) ของโครงการสำคัญภายใต้งบประมาณของกลุ่มจังหวัด

ประเด็นการพัฒนากลุ่มจังหวัด : การพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว การค้าชายแดน และผลิตภัณฑ์ใหม่

หัวข้อ	รายละเอียด
1. ชื่อโครงการสำคัญ	พัฒนาและส่งเสริมอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ในกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์
2. ชื่อแผนงาน	ส่งเสริมและสนับสนุนการท่องเที่ยว สินค้าและบริการ ของกลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ให้ได้รับความนิยม
3. แนวทางการพัฒนา	**กลยุทธ์เชิงรุก** - ส่งเสริมการท่องเที่ยว สินค้าและบริการทางการท่องเที่ยว เพื่อรองรับการท่องเที่ยวในรูปแบบใหม่ - ส่งเสริมนวัตกรรมการท่องเที่ยว การประชาสัมพันธ์ และการตลาด - ส่งเสริมสนับสนุนอุตสาหกรรม Mice เชื่อมโยงความท่องเที่ยว **กลยุทธ์เชิงแก้ไข** - พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก เชื่อมโยงโครงข่ายคมนาคม - ส่งเสริมการบูรณาการเครือข่ายด้านการท่องเที่ยวทุกภาคส่วน และการมีส่วนร่วมกับประชาชน - พัฒนาแอปพลิเคชั่นสำหรับรวมรวบข้อมูล Big data กลุ่มจังหวัด - พัฒนาศูนย์ข้อมูลท่องเที่ยวกลุ่มจังหวัด ส่งเสริมการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยว **กลยุทธ์เชิงป้องกัน** - พัฒนาองค์ความรู้การบริหารภาวะวิกฤติ **กลยุทธ์เชิงรับ** - พัฒนาบุคลากรด้านมาตรฐานการท่องเที่ยวให้มีคุณภาพ - สร้างการมีส่วนร่วมและความตระหนัก ในชุมชนเกี่ยวกับมาตรการการท่องเที่ยวในรูปแบบวิถีใหม่ - สร้างมาตรฐานความปลอดภัยและความเชื่อมั่นให้นักท่องเที่ยว
4. หลักการและเหตุผล	รัฐบาลระบุความสำคัญด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวของประเทศในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 – 2570) หมุดหมายที่ 2 ไทยเป็นจุดหมายของการท่องเที่ยว ที่เน้นคุณภาพและความยั่งยืน โดยการพัฒนาภาคบริการและการท่องเที่ยวในเชิงบูรณาการเพื่อเป็นการส่งเสริมการสร้างรายได้จากการท่องเที่ยว ด้วยการดำเนินการ

หัวข้อ	รายละเอียด
	ในการส่งเสริมการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยว โดยใช้ประโยชน์จากอัตลักษณ์และเอกลักษณ์แห่งความเป็นไทยที่สะท้อนวัฒนธรรมท้องถิ่นและวิถีชีวิตชุมชน นอกจากนี้รัฐบาลได้กำหนดวิสัยทัศน์ "ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศ ที่พัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง" หรือตามคติพจน์ "มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน" ดังที่ระบุไว้ในยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2560-2579) คือ ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขันที่มุ่งเน้นการพัฒนาภาคการผลิตและบริการให้สามารถแข่งขันได้ เกิดความยั่งยืน ประชาชนมีคุณภาพชีวิตและมีรายได้ดีขึ้น โดยการส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ทั้งในเชิงอัตลักษณ์ท้องถิ่น วัฒนธรรมประเพณี และสิ่งแวดล้อม ตลอดจนการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในเมืองรองเพื่อสร้างความสมดุลเชิงพื้นที่ และส่งเสริมการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนโดยการให้ความรู้และสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา) โดยมีนโยบายที่จะขับเคลื่อนประเทศโดยใช้มิติทางด้านการท่องเที่ยวในการสร้างรายได้และสังคมอยู่ดีกินดี มีความมั่นคง นำรายได้ที่ยั่งยืนสู่ครัวเรือน ท้องถิ่น ประเทศชาติ จากการท่องเที่ยวสินค้า บริการทุนทางวัฒนธรรม และสินค้าจากภูมิปัญญาชาวบ้าน ตามยุทธศาสตร์กลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ที่ว่า ศูนย์กลางของเกษตร อุตสาหกรรม ผลิตภัณฑ์ไหม ท่องเที่ยวอารยธรรมขอม การค้าชายแดน และสังคมเป็นสุข เพื่อให้กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 สามารถบรรลุเป้าหมายการพัฒนา และเพื่อเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจท้องถิ่นหรือเศรษฐกิจชุมชน ให้มีความเข้มแข็ง และมีความยั่งยืน ตอบสนองนโยบายของรัฐบาลในการสร้างโอกาส สร้างอาชีพ และรายได้ให้แก่ประชาชนในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 และตระหนักถึงคุณค่าของขนบธรรมเนียม ประเพณีวัฒนธรรม วิถีชีวิต อันเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1สมควรที่จะร่วมกันอนุรักษ์ ส่งเสริม สืบทอด ศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น วิถีชีวิตดั้งเดิมที่อาจจะสูญหายไปตามกาลเวลา กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 จึงได้ดำเนินโครงการพัฒนาและส่งเสริมอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์ ในปีงบประมาณ 2568 ขึ้น ซึ่งในปี พ.ศ. 2565 กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 มีนักท่องเที่ยวและนักทัศนาจรเดินทางมาท่องเที่ยวในกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์ และมีรายได้จากการท่องเที่ยวจำนวน 18,921 ล้านบาท ตามรูปที่ 1

หัวข้อ	รายละเอียด
	รายได้การท่องเที่ยวกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์ 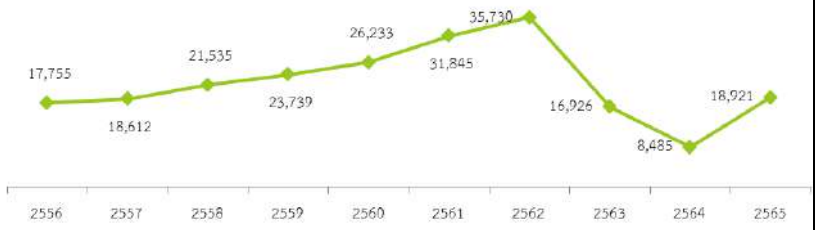 รูปที่ 1 รายได้จากการท่องเที่ยวกลุ่มจังหวัด ที่มา : กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา 2566 และด้วยเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ อารยธรรม และศิลปวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ ของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 โดยเฉพาะวัฒนธรรมขอมโบราณที่หล่อหลอมและผสมผสานเข้ากับวัฒนธรรมไทยอีสานจนเป็นเป็นเอกลักษณ์และอัตลักษณ์ที่โดดเด่นในด้านวิถีชีวิตชุมชน ผ้าไหมและยังมีชื่อเสียงเป็นพิเศษในวิถีการเลี้ยงช้าง และแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ที่มีความสวยงานจึงควรมีการพัฒนาต่อยอด และยกระดับ และพัฒนาให้มีศักยภาพเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวกลุ่มต่างๆเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจกระตุ้นการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยว โดยเฉพาะกลุ่มที่มีศักยภาพและการส่งเสริมการตลาดแบบเฉพาะกลุ่ม ซึ่งจะสามารถสร้างโอกาส สร้างอาชีพ สร้างรายได้ สร้างความเข้มแข็งให้แก่ชุมชนและเศรษฐกิจฐานรากของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ได้อย่างต่อเนื่อง ด้วยการยกระดับการพัฒนาและขับเคลื่อนด้านส่งเสริมการอบรมเชิงปฏิบัติการ การถ่ายทอดและพัฒนา นวัตกรรม การจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์การพัฒนาบุคลากรและโครงสร้างพื้นฐานด้านการท่องเที่ยว รวมถึงการจัดกิจกรรมด้านการท่องเที่ยว ต่างๆของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1
5. วัตถุประสงค์ของโครงการ	3.1 เพื่อพัฒนาและยกระดับการท่องเที่ยวโดยปรับปรุง และพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเดิมและแหล่งท่องเที่ยวใหม่ของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 3.2 เพื่อส่งเสริมความร่วมมือ และเชื่อมโยงโครงข่ายการท่องเที่ยวในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 3.3 เพื่อพัฒนาการประชาสัมพันธ์การตลาดการท่องเที่ยวทั้งภายในและต่างประเทศ 3.4 เพื่อการยกระดับผลิตภัณฑ์ และกิจกรรมการท่องเที่ยวกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 สู่ระดับสากล 3.5 เพื่อพัฒนาบุคลากร และส่งเสริมความร่วมมือภาครัฐและภาคเอกชนในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1

หัวข้อ	รายละเอียด
6. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	รายได้การท่องเที่ยวกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์เพิ่มขึ้น (ร้อยละ) ปี พ.ศ. 2566 = เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.00 โดยคิดจากฐานเฉลี่ยของปี พ.ศ. 2563 ปี พ.ศ. 2567 = เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.25 โดยคิดจากฐานเฉลี่ยของปี พ.ศ. 2564 ปี พ.ศ. 2568 = เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.50 โดยคิดจากฐานเฉลี่ยของปี พ.ศ. 2565 ปี พ.ศ. 2569 = เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.75 โดยคิดจากฐานเฉลี่ยของปี พ.ศ. 2566 ปี พ.ศ. 2570 = เพิ่มขึ้นร้อยละ 2.00 โดยคิดจากฐานเฉลี่ยของปี พ.ศ. 2567 ฐานข้อมูลจากกองเศรษฐกิจการท่องเที่ยวและกีฬา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ปี 2563 (ชาวไทยและชาวต่างประเทศ) = 16,926.02 ล้านบาท
7. พื้นที่เป้าหมาย	จังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ สุรินทร์
8. กิจกรรมหลัก	
8.1 กิจกรรมหลักที่ 1 พัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวนครชัยบุรินทร์ตามมาตรฐานการท่องเที่ยว (Thailand Tourism Standard) งบประมาณปีละ 2,000,000บาท **(ปี 68 -70) รวม 6,000,000 บาท** **ผู้รับผิดชอบ** - สำนักงานการท่องเที่ยว และกีฬาจังหวัดสุรินทร์ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง - สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ - สภาอุสาหกรรมท่องเที่ยวจังหวัด/กลุ่มจังหวัด	**พัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวนครชัยบุรินทร์ตามมาตรฐานการท่องเที่ยว (Thailand Tourism Standard)** -กิจกรรมย่อย อบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านการท่องเที่ยวตามมาตรฐานการท่องเที่ยวไทย ด้านแหล่งท่องเที่ยว (ท่องเที่ยวชุมชนนครชัยบุรินทร์) โดยการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับระเบียบมาตรฐานการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวนครชัยบุรินทร์ตามมาตรฐานการท่องเที่ยว (Thailand Tourism Standard)

หัวข้อ	รายละเอียด
8.2 กิจกรรมหลักที่ 2 ประชาสัมพันธ์อาหารท้องถิ่นเพื่อการท่องเที่ยวกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์ งบประมาณปีละ 8,000,000 บาท **(ปี 68 -70) รวม 24,000,000 บาท** ผู้รับผิดชอบ - สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดชัยภูมิ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง - สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดนครราชสีมา บุรีรัมย์ สุรินทร์ - สภาอุสาหกรรมท่องเที่ยวจังหวัด/กลุ่มจังหวัด	**ประชาสัมพันธ์อาหารท้องถิ่นเพื่อการท่องเที่ยวกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์** 1. ดำเนินการสืบค้นอัตลักษณ์และต่อยอดภูมิปัญญาอาหารท้องถิ่นสู่อาหารเพื่อการท่องเที่ยว 1.1 สำรวจและศึกษาข้อมูลอาหารท้องถิ่นในกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์ ไดแก ข้อมูลด้านวัตถุดิบ ข้อมูลด้านการแปรรูป ข้อมูลด้านบรรจุภัณฑ์ ข้อมูลด้านการตลาด และข้อมูลหน่วยงานสนับสนุนในพื้นที่ทั้งภาครัฐ ภาคการศึกษา ภาคเอกชน พรอมวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน อุปสรรค และโอกาสของอาหารท้องถิ่นเพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการพัฒนายกระดับ 1.2 พัฒนายกระดับอาหารท้องถิ่นในพื้นที่กลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์ จำนวนไมน้อยกว่า 10 เมนู ที่สะท้อนอัตลักษณ์ทุนวัฒนธรรมของพื้นที่สูการเป็นทรัพยากร Soft Power เพื่อการท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์ 1.3 คัดเลือกชุมชนและผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมอาหารและการท่องเที่ยวในพื้นที่กลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์ จำนวนไม่น้อยกว่า 10 ราย เพื่อพัฒนาอาหารท้องถิ่นจำนวนไมน้อยกว่า 10 เมนู โดยคัดเลือกเมนูที่มีวัตถุดิบหลักเป็นสินทรัพย์ท้องถิ่น (IDENTITY) มีศักยภาพเป็นที่ยอมรับในกลุ่มผู้บริโภคหรือไดรับการรับรองจากหน่วยงานที่น่าเชื่อถือ (POTENTIAL) หรือผู้ประกอบการที่มีความพรอมในการนำสินค้าที่ไดรับการพัฒนาแล้วไปดำเนินการต่อเพื่อสร้างมูลค่าที่เพิ่มขึ้นทางธุรกิจ (COMPETENCY) 1.4 ดำเนินการจัดประชุมระดมความคิดเห็น (Focus Group) รูปแบบ on-site ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์ จำนวน 1 ครั้ง เพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนายกระดับอาหารท้องถิ่นสู่การเป็นทรัพยากร Soft Power ด้านการท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัด โดยประกอบไปด้วยชุมชนและผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมอาหารและการท่องเที่ยวในพื้นที่กลุ่มจังหวัด จำนวนไม่น้อยกว่า 10 ราย และหน่วยงานในพื้นที่ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคการศึกษา ร่วมให้คำแนะนำและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น 1.5 ดำเนินการพัฒนาผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ในกลุ่มอาหารและผลิตภัณฑ์เกี่ยวเนื่อง จำนวนไมน้อยกว่า 10 ผลิตภัณฑ์ ตามแนวทางที่ไดจากข้อ 4.4 เพื่อยกระดับอาหารท้องถิ่นสูการเป็นทรัพยากร Soft power ด้านการท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์ โดยจัดเป็นการใหคำปรึกษา และแลกเปลี่ยนความคิดจนกว่าจะแล้วเสร็จ 2. ดำเนินการประชาสัมพันธ์และจัดกิจกรรมยกระดับอาหารท้องถิ่นเพื่อการท่องเที่ยวกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์

หัวข้อ	รายละเอียด
8.3 กิจกรรมหลักที่ 3 พัฒนารูปแบบเส้นทางการท่องเที่ยววิถีท้องถิ่นกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์ งบประมาณปีละ 4,000,000 บาท **(ปี 68 -70) รวม 12,000,000 บาท** ผู้รับผิดชอบ - สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดชัยภูมิ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง - สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดนครราชสีมา บุรีรัมย์ สุรินทร์ - สภาอุสาหกรรมท่องเที่ยวจังหวัด/กลุ่มจังหวัด	**พัฒนารูปแบบเส้นทางการท่องเที่ยววิถีท้องถิ่นกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์** - กิจกรรมประชุมเชิงปฏิบัติการเพิ่มศักยภาพผู้นำท้องถิ่นเพื่อการท่องเที่ยวกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์ - กิจกรรมอบรมเชิงปฏิบัติการพัฒนารูปแบบเส้นทางการท่องเที่ยววิถีท้องถิ่นกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์ - กิจกรรมทดสอบเส้นทางการท่องเที่ยววิถีท้องถิ่นกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์ - จัดทำสื่อประชาสัมพันธ์เส้นทางการท่องเที่ยววิถีท้องถิ่นกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์
8.4 กิจกรรมหลักที่ 4 ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงกีฬาเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจนครชัยบุรินทร์ งบประมาณปีละ 4,000,000 บาท **(ปี 68 -70) รวม 12,000,000 บาท** ผู้รับผิดชอบ - สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดสุรินทร์ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง - สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ - สภาอุสาหกรรมท่องเที่ยวจังหวัด/กลุ่มจังหวัด	**ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงกีฬาเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจนครชัยบุรินทร์** - จัดมหกรรมแข่งขันกีฬาเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจนครชัยบุรินทร์ (วิ่ง ปั่น พาย นครชัยบุรินทร์ Sport Event) จำนวน 2 ครั้ง ระยะเวลาจัดกิจกรรมครั้งละ 2 คืน 3 วันโดยนำเสนอชนิดกีฬาที่จะดำเนินการจัดการมหกรรมแข่งขันกีฬาเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจนครชัยบุรินทร์ (วิ่ง ปั่น พาย นครชัยบุรินทร์ Sport Event)

หัวข้อ	รายละเอียด
8.5 กิจกรรมหลักที่ 5 เทศกาลภาพยนตร์นานาชาตินครชัยบุรินทร์ งบประมาณปี 5,000,000 บาท **(ปี 68 -70) รวม 15,000,000 บาท** ผู้รับผิดชอบ - สำนักงานท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดนครราชสีมา และ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน นครราชสีมา หน่วยงานดำเนินการ - สำนักงานท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดชัยภูมิ บุรีรัมย์ สุรินทร์ - สมาพันธ์สมาคมภาพยนตร์แห่งชาติ	**เทศกาลภาพยนตร์นานาชาตินครชัยบุรินทร์** กิจกรรม 1 อบรมการสร้างภาพยนตร์สั้นส่งเสริมการท่องเที่ยวให้กับเยาวชนในกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์ - อบรมการสร้างภาพยนตร์ส่งเสริมการท่องเที่ยวให้กับเยาวชนในกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์ - สนับสนุนการสร้างภาพยนตร์สั้นส่งเสริมการท่องเที่ยวให้กับเยาวชนใน 2 จังหวัดที่ผ่านการอบรม กิจกรรม 2 เทศกาลภาพยนตร์นานาชาตินครชัยบุรินทร์ ครั้งที่ 6 - 8 - กิจกรรมประกวดภาพยนตร์สั้นส่งเสริมการท่องเที่ยวของเยาวชนใน 4 จังหวัด - จัดงานเทศกาลภาพยนตร์นานาชาติ ครั้งที่ 6 - 8 เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวในกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์
8.6 กิจกรรมหลักที่ 6 การพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนสู่ความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นอย่างยั่งยืน **“เสน่ห์นครชัยบุรินทร์”** งบประมาณปีละ 2,652,000 บาท **(ปี 68 -70) รวม 7,956,000 บาท** ผู้รับผิดชอบ - สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดนครราชสีมา หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง - สำนักงานวัฒนธรรม จังหวัดชัยภูมิ บุรีรัมย์ สุรินทร์	**การพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนสู่ความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นอย่างยั่งยืน** **“เสน่ห์นครชัยบุรินทร์”** กิจกรรมที่ 1 ประชุมคณะทำงานขับเคลื่อนโครงการ ทั้ง 4 จังหวัด กิจกรรมที่ 2 สร้างคณะทำงานที่มีความสามารถในการบริหารจัดการอย่างมืออาชีพ - เตรียมชุมชนสู่การเป็นผู้ประกอบการชุมชน - พัฒนานักเล่าเรื่องนักสื่อความหมายท้องถิ่น - เสริมทักษะอย่างอื่นที่จำเป็น รองรับชุมชนเพื่อสื่อสารวิถีชีวิตเป็นศูนย์เรียนรู้ที่มีชีวิต กิจกรรมที่ 3 อบรมเชิงปฏิบัติการพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวที่มีอัตลักษณ์ มีเสน่ห์แห่ง อารยธรรมขอม กิจกรรมที่ 4 สำรวจและจัดทำโปรแกรมกิจกรรมการท่องเที่ยวหลากหลายมิติ - จุด Check-in ตามพื้นที่ที่น่าสนใจในชุมชน - ออกแบบจัดโซนสำหรับทำกิจกรรมวิถีชีวิตเป็นศูนย์เรียนรู้ที่มีชีวิตปลูกผักผลไม้ ดอกไม้ เลี้ยงสัตว์ที่สร้างรายได้ให้กับชุมชน

หัวข้อ	รายละเอียด
	กิจกรรมที่ 4 สำรวจและจัดทำโปรแกรมกิจกรรมการท่องเที่ยวหลากหลายมิติ - จุด Check-in ตามพื้นที่ที่น่าสนใจในชุมชน - ออกแบบจัดโซนสำหรับทำกิจกรรมวิถีชีวิตเป็นศูนย์เรียนรู้ที่มีชีวิตปลูกผักผลไม้ ดอกไม้ เลี้ยงสัตว์ที่สร้างรายได้ให้กับชุมชน - สร้างเส้นทางการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม รอบชุมชน กิจกรรมที่ 5 จัดทำสื่อทางการตลาดและเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ทั้งระบบ Online และ Offlineกระตุ้นความสนใจไปยังทั้งกลุ่มลูกค้าเก่า และลูกค้าใหม่ กิจกรรมที่ 6 จัดกิจกรรมนำเสนอชุมชน - จัดงานเปิดตัวชุมชน และกิจกรรมท่องเที่ยวชุมชน ให้กับสื่อมวลชน, บริษัทนำเที่ยว, กลุ่มคนผู้มีอิทธิพลต่อความคิดและการตัดสินใจของกลุ่มเป้าหมาย (Influencer) และนักท่องเที่ยว
8.7 กิจกรรมหลักที่ 7 เชื่อมโยงเส้นทางท่องเที่ยวเพื่อพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ เชิงวัฒนธรรม และเชิงนิเวศ นครชัยบุรินทร์ งบประมาณ 4,552,000 บาท **(ปี 68 -70) รวม 13,656,000 บาท** ผู้รับผิดชอบ - สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ สุรินทร์ และหอการค้ากลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง - สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด ในกลุ่มจังหวัด	**เชื่อมโยงเส้นทางท่องเที่ยวเพื่อพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ เชิงวัฒนธรรม และเชิงนิเวศ นครชัยบุรินทร์** กิจกรรมที่ 1 ประชุมคณะทำงานขับเคลื่อนโครงการ ทั้ง 4 จังหวัด กิจกรรมที่ 2 ข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ เชิงวัฒนธรรม และเชิงนิเวศ ทั้ง 4 จังหวัด กิจกรรมที่ 3 เส้นทางและโปรแกรมท่องเที่ยวเชื่อมโยงทั้ง 4 จังหวัดแบบพักค้าง 1 คืน จำนวน 4 เส้นทาง กิจกรรมที่ 4 กิจกรรมนำเสนอเส้นทางท่องเที่ยวไม่น้อยกว่า 2 เส้นทาง จำนวนไม่น้อยกว่า 2 ครั้ง

หัวข้อ	รายละเอียด
8.8 กิจกรรมหลักที่ 8 ศรัทธา ศาสตร์ ศักดิ์สิทธิ์ นครชัยบุรินทร์ งบประมาณปีละ 1,759,400 บาท **(ปี 68 -70) รวม 5,278,200 บาท** ผู้รับผิดชอบ - สำนักงานวัฒนธรรม จังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ สุรินทร์ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง - สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดในกลุ่มจังหวัด - สภาอุสาหกรรมท่องเที่ยวจังหวัด/กลุ่มจังหวัด	**ศรัทธา ศาสตร์ ศักดิ์สิทธิ์ นครชัยบุรินทร์** กิจกรรมที่ 1 สืบค้นศรัทธาศาสตร์ศักดิ์สิทธิ์ -การประชุมคณะทำงานขับเคลื่อนโครงการ ทั้ง 4 จังหวัด -เชื่อมโยงเส้นทางการท่องเที่ยวทั้ง 4 จังหวัด กิจกรรมที่ 2 สืบเสาะพิกัดศรัทธาศาสตร์ศักดิ์สิทธิ์ -ท่องเที่ยวตามการเชื่อมโยงเส้นทางการท่องเที่ยวทั้ง 4 จังหวัด กิจกรรมที่ 3 สืบสานศรัทธาคชสารศาสตร์ศักดิ์สิทธิ์ -จัดกิจกรรมพิธีบวงสรวงตามความเชื่อของกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์ -ประชาสัมพันธ์กิจกรรม
8.9 กิจกรรมหลักที่ 9 ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์"เยาวชนยลวิถี ของดี นครชัยบุรินทร์" งบประมาณปีละ 1,215,000 บาท **(ปี 68 -70) รวม 3,645,000 บาท** ผู้รับผิดชอบ - สำนักงานวัฒนธรรม จังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ สุรินทร์ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง - สถาบันการศึกษา	**ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์"เยาวชนยลวิถี ของดี นครชัยบุรินทร์"** - กิจกรรมจัดทำฐานข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์นครชัยบุรินทร์ - กิจกรรมจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ 2 วัน 1 คืน (4 ครั้ง) จังหวัดละ 60 คน - กิจกรรมเข้าค่ายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ 3 วัน 2 คืน จังหวัดละ 12 คน (ณ จังหวัดชัยภูมิ) - กิจกรรมประกวดสื่อประชาสัมพันธ์ เพื่อคัดเลือกเป็นตัวแทนจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์"การท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ นครชัยบุรินทร์" เพียง 1 จังหวัด
6.10 กิจกรรมหลักที่ 10 พัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวชุมชนนครชัยบุรินทร์ "การท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพ Wellness	**พัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวชุมชนนครชัยบุรินทร์ "การท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพ Wellness Tourism"** กิจกรรมย่อยที่ 1 การบริหารจัดการโครงการ โดยการประชุมคณะทำงานเตรียมการวางแผนการทำงาน

หัวข้อ	รายละเอียด
Tourism” งบประมาณปีละ 1,896,800 บาท **(ปี 68 - 70) รวม 5,690,400 บาท** **ผู้รับผิดชอบ** - สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ สุรินทร์ **หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง** - สภาอุสาหกรรมท่องเที่ยวจังหวัด/กลุ่มจังหวัด	กิจกรรมย่อยที่ 2 จัดอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อยกระดับผู้ประกอบการด้านสุขภาพ ในพื้นที่ 4 จังหวัดๆ เชิญ 1) ผู้ประกอบการท่องเที่ยว (ภาคเอกชน) จาก 4 จังหวัด 2) ผู้นำชุมชน/ผู้ประกอบการรายย่อย (CPOT/CCPOT) 3) หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง กิจกรรมย่อยที่ 3 จัดแสดงสินค้าและบริการเพื่อสุขภาพขับเคลื่อนการท่องเที่ยว นครชัยบุรินทร์ <u>กลุ่มเป้าหมาย</u> 1 ผู้ประกอบการท่องเที่ยว (ภาคเอกชน) จาก 4 จังหวัด 2. ผู้นำชุมชน/ผู้ประกอบการรายย่อย (CPOT/CCPOT) 3. หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง
8.11 กิจกรรมหลักที่ 11 ยกระดับการจัดการที่พักและชุมชนเพื่อการท่องเที่ยวสู่สังคมคาร์บอนบนฐาน BCG model งบประมาณปีละ 8,000,000 บาท **(ปี 68 – 70) รวม 24,000,000 บาท** **ผู้รับผิดชอบ** **-** สำนักงานสิ่งแวดล้อมและควบคุมมลพิษที่ 11 (นครราชสีมา) **หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง** **-** สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดในกลุ่มจังหวัด - สภาอุสาหกรรมท่องเที่ยวจังหวัด/กลุ่มจังหวัด	**ยกระดับการจัดการที่พักและชุมชนเพื่อการท่องเที่ยว สู่สังคมคาร์บอนบนฐาน BCG model** -**กิจกรรมย่อยที่ 1** ยกระดับการจัดการที่พักและชุมชนเพื่อการท่องเที่ยวสู่สังคมคาร์บอนบนฐาน BCG model งบประมาณปี 2568 -มุ่งเน้น: การจัดการมลพิษและการนำของเสียกลับมาใช้ประโยชน์ในพื้นที่ท่องเที่ยวสำคัญด้วยกระบวนการ LOW CARBON เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนที่ปลดปล่อยคาร์บอนเหลือศูนย์บนฐานโมเดลเศรษฐกิจหมุนเวียน (BCG Model) ในพื้นที่นครชัยบุรินทร์ **กิจกรรมย่อยที่ 2** พัฒนาศักยภาพที่พักและชุมชนเพื่อการท่องเที่ยว เพื่อสร้างการรับรู้การท่องเที่ยวคาร์บอนต่ำให้กับชุมชน วิธีการดำเนินงาน: - ประชุมคณะทำงาน - รับสมัครและคัดเลือกชุมชนตามแบบประเมินศักยภาพความพร้อมก่อนร่วมโครงการ - ประชุมเชิงปฏิบัติการออกแบบชุมชนท่องเที่ยวสู่สังคมคาร์บอนต่ำด้วยกระบวนการประเมินผลกระทบสุขภาพโดยชุมชนและผังภูมินิเวศ เพื่อวางแผนบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมพื้นที่ท่องเที่ยวชุมชน - จัดเวทีประชาคมแผนการออกแบบชุมชนท่องเที่ยวสู่สังคมคาร์บอนต่ำ **กิจกรรมย่อยที่ 3** ประเมินการปลดปล่อยคาร์บอนและผลกระทบตลอดวัฏจักรชีวิต เพื่อใช้วางแผนในการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน วิธีการดำเนินงาน: - ดำเนินการสำรวจข้อมูลการปลดปล่อยคาร์บอน (Carbon footprint) ในพื้นที่เป้าหมาย และประเมินผลกระทบตลอดวัฏจักรชีวิต (LCA) - อบรมเชิงปฏิบัติการส่งเสริมและถ่ายทอดองค์ความรู้การวิเคราะห์

หัวข้อ	รายละเอียด
	carbon balance ชุมชนท่องเที่ยว **กิจกรรมย่อยที่ 4** การจัดการมลพิษในพื้นที่อย่างมีส่วนร่วม เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมในการปรับ ลดการปลดปล่อยคาร์บอนในการท่องเที่ยวให้น้อยที่สุด วิธีการดำเนินงาน: - อบรมเชิงปฏิบัติการการจัดการมลพิษ (ขยะมูลฝอยชุมชน น้ำเสีย มลพิษอากาศ และพลังงาน) ในแหล่งท่องเที่ยวตามแนวคิดระบบเศรษฐกิจหมุนเวียน (BCG Economy Model) เพื่อจัดการขยะมูลฝอยต้นทางในพื้นที่ท่องเที่ยว และต่อยอดเศรษฐกิจหมุนเวียนเชิงพาณิชย์ - จัดเก็บข้อมูลปริมาณขยะ ดำเนินการจัดการปัญหาขยะมูลฝอยชุมชนและประเมินก๊าซเรือนกระจกที่ปล่อยลดลง - การเฝ้าระวังคุณภาพอากาศบริเวณรอบแหล่งท่องเที่ยว โดยการแจ้งเตือนสถานการณ์คุณภาพอากาศ พัฒนากิจกรรม/นวัตกรรมลดการเผาในที่โล่งที่เหมาะสมกับบริบทของพื้นที่ - สำรวจและจัดทำจุดสาธิตต้นแบบการจัดการน้ำเสียสถานประกอบการและน้ำเสียชุมชนอย่างง่าย เพื่อปรับปรุงคุณภาพน้ำแหล่งน้ำชุมชน - จัดเก็บข้อมูลพลังงานและดำเนินการจัดการการใช้พลังงานฟุ่มเฟือย และประเมินก๊าซเรือนกระจกที่ปล่อยลดลง - ประชุมเชิงปฏิบัติการถอดบทเรียนการจัดการท่องเที่ยวชุมชนสู่สังคมคาร์บอนต่ำ 4 พื้นที่ **กิจกรรมย่อยที่ 5** การบริหารโครงการ
8.12 กิจกรรมหลักที่ 12 พัฒนาเส้นทางราชมรรคาและอุษาคเนย์โบราณเพื่อเชื่อมโยงการท่องเที่ยวสร้างสรรค์กลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์ งบประมาณปีละ 5,000,000 บาท **(ปี 68 – 70) รวม 15,000,000 บาท** **ผู้รับผิดชอบ** สำนักงานพาณิชย์จังหวัดนครราชสีมา และศูนย์วิจัย BCG เพื่อเศรษฐกิจยั่งยืน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี	**พัฒนาเส้นทางราชมรรคาและอุษาคเนย์โบราณเพื่อเชื่อมโยงการท่องเที่ยวสร้างสรรค์กลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์** - พัฒนาเส้นทางราชมรรคาและอุษาคเนย์โบราณเพื่อเชื่อมโยงการท่องเที่ยวสร้างสรรค์ - การพัฒนาข้อมูลภูมิสารสนเทศ จุดท่องเที่ยวสร้างสรรค์ พัฒนาแบรนด์ดิ้ง และประชาสัมพันธ์ เส้นทางราชมรรคาและอุษาคเนย์โบราณเพื่อเชื่อมโยงการท่องเที่ยวสร้างสรรค์

หัวข้อ	รายละเอียด
หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง - สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดในกลุ่มจังหวัด - สภาอุสาหกรรมท่องเที่ยวจังหวัด/กลุ่มจังหวัด	
8.13 กิจกรรมหลักที่ 13 พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและสิ่งอำนวยความสะดวกนครชัยบุรินทร์ งบประมาณ ปี 68 40,000,000 บาท งบประมาณ ปี 69 – 70 ปีละ 40,000,000 บาท **รวม 120,000,000 บาท** **ผู้รับผิดชอบ** - สำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัดชัยภูมิ - สำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัดนครราชสีมา บุรีรัมย์ สุรินทร์ **หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง** - สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดชัยภูมิ นครราชสีมา บุรีรัมย์ สุรินทร์	**พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและสิ่งอำนวยความสะดวกนครชัยบุรินทร์** กิจกรรมย่อย พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวจุดชมวิวปางม่วง อำเภอคอนสาร จังหวัดชัยภูมิ - งานก่อสร้างอาคารจุดชมวิวปางม่วง - งานก่อสร้างอาคารบริการ ลานจอดรถและงานภูมิทัศน์
8.14 กิจกรรมหลักที่ 14 Triple Heritage Ring Road เพื่อพัฒนาและยกระดับสินค้าและบริการและสร้างอัตลักษณ์ของท้องถิ่นของผู้ประกอบการตามเส้นทาง 3 มรดกโลก เชื่อมโยงการท่องเที่ยวนครชัยบุรินทร์	1.มติการประชุมคณะรัฐมนตรีอย่างเป็นทางการนอกสถานที่ เมื่อวันที่ 2 กรกฎาคม 2567 เห็นชอบในหลักการโครงการของกลุ่มจังหวัดและจังหวัด จำนวน 16 โครงการ กรอบวงเงิน 259,004,600 บาท โดยให้กลุ่มจังหวัดและจังหวัดขอรับการจัดสรรจากงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 งบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็นตามขั้นตอนของกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง อย่างเคร่งครัด รวมทั้งให้จังหวัดและกลุ่มจังหวัด นำโครงการบรรจุไว้ในแผนพัฒนาจังหวัดและแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดตามขั้นตอนต่อไป โดยในส่วนของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 เห็นชอบในหลักโครงการ จำนวน 4

หัวข้อ	รายละเอียด
งบประมาณฟังชันก์ งบประมาณ ปี 69 – 70 ปีละ 6,000,000 บาท **รวม 12,000,000 บาท** **ผู้รับผิดชอบ** - กรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา **หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง** - สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดนครราชสีมา - มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา - หอการค้าจังหวัดนครราชสีมา - Bizclub จังหวัดนครราชสีมา - สมาคมโรงแรมจังหวัดนครราชสีมา - ชมรมร้านอาหารจังหวัดนครราชสีมา - สมาคมท่องเที่ยวเขาใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา - สมาคมท่องเที่ยววังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา	โครงการ วงเงินรวม 49,990,600 บาท ดังนี้ - โครงการส่งเสริมศักยภาพคลัสเตอร์ไหมอีสาน กลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์สู่สากล งบประมาณ 9,000,000 บาท - Triple Heritage Ring Road เพื่อพัฒนาและยกระดับสินค้าและบริการและสร้างอัตลักษณ์ของท้องถิ่นของผู้ประกอบการ ตามเส้นทาง 3 มรดกโลก เชื่อมโยงการท่องเที่ยวนครชัยบุรินทร์ งบประมาณ 6,000,000 บาท - โครงการ การสร้าง "ศูนย์กลางการประกอบอาหารนครชัยบุรินทร์ (Nakornchaiburin Gastronomy Hub)" เพื่อผลิตกำลังคนสำหรับรองรับอุตสาหกรรมอาหารและบริการ(ท่องเที่ยว) ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์ งบประมาณ 30,600,000 บาท - โครงการยกระดับคุณภาพชีวิตคนทุกช่วงวัยนครชัยบุรินทร์ กิจกรรม ยกระดับคุณภาพชีวิตประชาชนในชุมชนนครชัยบุรินทร์ด้วยภูมิปัญญาแพทย์แผนไทยงบประมาณ 4,390,600 บาท 2. เพื่อพัฒนาผู้ประกอบการตามเส้นทาง 3 มรดกโลกครอบคลุมพื้นที่ 9 อำเภอ ให้มีเอกลักษณ์ อัตลักษณ์สอดคล้องกับพื้นที่ โดยมี 4 กิจกรรม ดังนี้ (1) การสร้างแนวคิดการประกอบธุรกิจให้สอดคล้องกับอัตลักษณ์พื้นที่ดินแดน 3 มรดกโลก เป็นการจัดอบรมภาคทฤษฎีเพื่อสร้างแนวคิดการประกอบธุรกิจให้สอดคล้องกับอัตลักษณ์พื้นที่ดินแดน 3 มรดกโลก โดยหลักสูตรระยะสั้นในส่วนของภาคทฤษฎี จำนวน 6 ชั่วโมง เพื่อปรับแนวคิดและวิสัยทัศน์ให้หันมาประกอบธุรกิจ โดยมีอัตลักษณ์ของพื้นที่เป็นส่วนประกอบของการดำเนินธุรกิจ และการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อสร้างแนวคิดการประกอบธุรกิจให้สอดคล้องกับอัตลักษณ์พื้นที่ดินแดน 3 มรดกโลก (2) การพัฒนานวัตกรรมสินค้าและบริการต้นแบบตามอัตลักษณ์ พื้นที่ดินแดน 3 มรดกโลกตามประเภทธุรกิจ (3) การจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์นวัตกรรมสินค้าและบริการตามอัตลักษณ์พื้นที่ดินแดน 3 มรดกโลก (4) การจัดทำและเผยแพร่สื่อประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวตามช่องทางต่าง ๆ ที่หลากหลายเพื่อกระตุ้นการท่องเที่ยวในพื้นที่ดินแดน 3 มรดก โลก ตามเส้นทาง UNESCO RING ROAD เชื่อมโยงการท่องเที่ยวนครชัยบุรินทร์
8.15 กิจกรรมหลักที่ 15 การสร้าง "ศูนย์กลางการประกอบอาหารนครชัยบุรินทร์	1.มติการประชุมคณะรัฐมนตรีอย่างเป็นทางการนอกสถานที่ เมื่อวันที่ 2 กรกฎาคม 2567 เห็นชอบในหลักการโครงการของกลุ่มจังหวัดและจังหวัด จำนวน 16 โครงการ กรอบวงเงิน 259,004,600 บาท โดยให้กลุ่มจังหวัดและจังหวัดขอรับการจัดสรรจากงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 งบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็นตาม

หัวข้อ	รายละเอียด
(Nakornchaiburin Gastronomy Hub)" **เพื่อผลิตกำลังคนสำหรับรองรับอุตสาหกรรมอาหารและบริการ(ท่องเที่ยว) ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์** **งบประมาณฟังก์ชัน** งบประมาณ ปี 69 – 70 ปีละ 30,600,000 บาท **รวม 61,200,000 บาท** **ผู้รับผิดชอบ** มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา กระทรวงอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม **หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง** - มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ บุรีรัมย์ สุรินทร์	ขั้นตอนของกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง อย่างเคร่งครัด รวมทั้งให้จังหวัดและกลุ่มจังหวัด นำโครงการบรรจุไว้ในแผนพัฒนาจังหวัดและแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดตามขั้นตอนต่อไป โดยในส่วนของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 เห็นชอบในหลักโครงการ จำนวน 4 โครงการ วงเงินรวม 49,990,600 บาท ดังนี้ - โครงการส่งเสริมศักยภาพคลัสเตอร์ไหมอีสาน กลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์สู่สากล งบประมาณ 9,000,000 บาท - Triple Heritage Ring Road เพื่อพัฒนาและยกระดับสินค้าและบริการและสร้างอัตลักษณ์ของท้องถิ่นของผู้ประกอบการ ตามเส้นทาง 3 มรดกโลก เชื่อมโยงการท่องเที่ยวนครชัยบุรินทร์ งบประมาณ 6,000,000 บาท - โครงการ การสร้าง "ศูนย์กลางการประกอบอาหารนครชัยบุรินทร์ (Nakornchaiburin Gastronomy Hub)" เพื่อผลิตกำลังคนสำหรับรองรับอุตสาหกรรมอาหารและบริการ(ท่องเที่ยว) ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์ งบประมาณ 30,600,000 บาท - โครงการยกระดับคุณภาพชีวิตคนทุกช่วงวัยนครชัยบุรินทร์ กิจกรรม ยกระดับคุณภาพชีวิตประชาชนในชุมชนนครชัยบุรินทร์ด้วยภูมิปัญญาแพทย์แผนไทยงบประมาณ 4,390,600 บาท 2.เพื่อก่อสร้าง “ศูนย์กลางการประกอบอาหารนครชัยบุรินทร์ (NAKHONCHAIBURIN GASTRONOMY HUB : NGH)” ให้เป็นศูนย์ฝึกอบรมด้านอาหารของกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์ที่ได้มาตรฐานระดับสากล มีกิจกรรม ดังนี้ 1. การปรับปรุงศูนย์กลางการประกอบอาหารนครชัยบุรินทร์ให้ได้มาตรฐานระดับสากล 2. การสร้างและพัฒนากำลังคนให้มีศักยภาพด้านอาหารสอดคล้องกับความต้องการของภาคอุตสาหกรรมอาหารและการบริการ เป็นการอบรมเมนูอาหารอัตลักษณ์ประจำถิ่นนครชัยบุรินทร์/อาหารจากผลผลิตทางการเกษตรและสมุนไพรท้องถิ่น/อาหารเพื่อสุขภาพ 3. การสร้างมูลค่าเพิ่มอาหารอัตลักษณ์ประจำถิ่นนครชัยบุรินทร์ 3.1 การเปิดตัวศูนย์กลางการประกอบอาหารนครชัยบุรินทร์ (NAKHONCHAIBURIN GASTRONOMY HUB : NGH) กลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์ - กิจกรรมเปิดศูนย์อย่างเป็นทางการ โดยเชิญภาคีเครือข่ายความร่วมมือในการทำงาน ประกอบด้วย สภาอุตสาหกรรม สมาคมโรงแรม ศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงาน ธนาคารออมสิน วัฒนธรรมจังหวัด ท่องเที่ยวและกีฬา ผู้ประกอบการร้านอาหารในจังหวัดนครชัยบุรินทร์ ผู้สื่อข่าวเพื่อ

หัวข้อ	รายละเอียด
	ประชาสัมพันธ์ NAKHONCHAIBURIN GASTRONOMY HUB ให้ประชาชนทราบ 3.2 การจัดเวทีเสวนาวิชาการด้านอาหารนครชัยบุรินทร์ - จัดกิจกรรมเสวนาวิชาการด้านอาหาร 4 ครั้ง ใน 4 จังหวัด โดยเชิญนักวิชาการด้านอาหาร ผู้ประกอบการอาหาร ผู้ประกอบการโรงแรม หอการค้า สภาอุตสาหกรรม และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อประเมินคัดเลือกเมนูอาหารอัตลักษณ์ประจำถิ่นของ 4 จังหวัด ในการนำไปจัดเมนูในการอบรมและพัฒนาเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม 3.3 การจัดแข่งขันทักษะวิชาการและวิชาชีพด้านอาหาร กลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์ (NAKHONCHAIBURIN FOOD COMPETITION SHOW) - การจัดแข่งขันทักษะวิชาการและวิชาชีพด้านอาหาร กลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์ เป็นกิจกรรมที่เสริมสร้างทักษะความรู้ให้กับผู้เข้าร่วมได้แสดงความสามารถในการทำอาหาร เป็นเวทีในการแลกเปลี่ยนประสบการณ์และสร้างแรงบันดาลใจในการพัฒนาทักษะด้านอาหาร สร้างเชพชุมชน กลุ่มเป้าหมายคือ ผู้ประกอบการร้านอาหาร ชุมชนในแหล่งท่องเที่ยว และประชาชนที่สนใจ - จัดแข่งขันจังหวัดละ 1 ครั้ง รวม 4 ครั้ง 3.4 การจัดมหกรรมด้านอาหารกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์ (NAKHONCHAIBURIN FOOD FAIR) - เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว กระตุ้นเศรษฐกิจและอนุรักษ์วัฒนธรรมอาหารท้องถิ่น ของดีของเด่นประจำจังหวัด -กิจกรรมประกอบด้วยการออกบูธอาหารท้องถิ่น 4 จังหวัด การสาธิตการทำอาหารจากเชฟชุมชนหรือเชฟที่มีชื่อเสียง การบรรยายเกี่ยวกับวัฒนธรรมอาหารและเทคนิคการทำอาหาร การแข่งขันทำอาหารระหว่างเชฟจาก 4 จังหวัด และการแสดงดนตรีพื้นบ้านจากทั้ง 4 จังหวัด เป็นต้น 3.5 การพัฒนาฐานข้อมูลอาหารอัตลักษณ์ท้องถิ่นนครชัยบุรินท์ - เพื่อสร้างฐานข้อมูลที่เก็บรวบรวมข้อมูลอาหารท้องถิ่นนครชัยบุรินทร์ เพื่ออนุรักษ์และเผยแพร่วัฒนธรรมอาหาร ส่งเสริมการท่องเที่ยว และเป็นแหล่งข้อมูลสำหรับการวิจัยและพัฒนา โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้เชียวชาญ เชฟชุมชน ผู้สูงอายุ ผู้ประกอบการด้านอาหาร เกี่ยวกับชื่ออาหาร ประวัติความเป็นมา ส่วนประกอบ วิธีการทำ และเอกลักษณ์ของอาหารแต่ละชนิด เพื่อนำมาสร้างเรื่องราวในการประชาสัมพันธ์และส่งเสริมการขาย ผ่านการจัดเก็บในแพลตฟอร์มออนไลน์ให้สามารถใช้งานได้ง่ายและเข้าถึงได้สะดวก

หัวข้อ	รายละเอียด
8.16 กิจกรรมหลักที่ 16 สร้างเศรษฐกิจ เพิ่มมูลค่า "อาหาร SAN ดี" ประจำถิ่นนครชัยบุรินทร์ From Local to Global **งบประมาณฟังก์ชัน** งบประมาณ ปี 69 – 70 ปีละ 14,653,400 บาท **รวม 29,306,800 บาท** **ผู้รับผิดชอบ** กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข **หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง** - ศูนย์อนามัยที่ 9 จังหวัดนครราชสีมา - สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครราชสีมา จังหวัดชัยภูมิ สำนักงานจังหวัดบุรีรัมย์ จังหวัดสุรินทร์ และหน่วยงานในสังกัด รวมถึงหน่วยงานภาคราชการ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ในพื้นที่เขตนครชัยบุรินทร์	1.มติการประชุมคณะรัฐมนตรีอย่างเป็นทางการนอกสถานที่ เมื่อวันที่ 2 กรกฎาคม 2567 เห็นชอบในหลักการของโครงการที่เป็นข้อเสนอของภาคเอกชน (กรอ.กลุ่มจังหวัด) จำนวน 8 โครงการ กรอบวงเงิน 247,153,400 บาท โดยให้ส่วนราชการที่เป็นหน่วยงานเจ้าของโครงการขอรับการจัดสรรจากงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 งบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็นตามขั้นตอนของกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด และให้หน่วยงานเจ้าของโครงการเร่งจัดทำข้อเสนอโครงการ โดยให้ความสำคัญกับความคุ้มค่าและผลประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการใช้จ่ายงบประมาณอย่างรอบคอบ รวมทั้งให้จังหวัดและกลุ่มจังหวัดนำโครงการบรรจุไว้ในแผนพัฒนาจังหวัดและแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดตามขั้นตอนต่อไป โดยในส่วนของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 เห็นชอบในหลักโครงการ จำนวน 2 โครงการ วงเงินรวม 49,653,400 บาท ดังนี้ - โครงการปรับปรุงก่อสร้างถนนเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยว สายทาง เข้าเขื่อนลำแชะ ตำบลโคกกระชาย อำเภอครบุรี จังหวัดนครราชสีมาผิวจราจรกว้าง 6.00 ม.ไหล่ทางกว้างข้างละ 0.00-1.00 ม. ระยะทาง 4.200 กม. งบประมาณ 35,000,000 บาท - โครงการ สร้างเศรษฐกิจ เพิ่มมูลค่า"อาหาร SAN ดี" ประจำถิ่นนครชัยบุรินทร์ From Local to Global งบประมาณ 14,653,400 บาท 2. . เพื่อพัฒนาความรู้ของผู้ปรุงประกอบอาหารตามมาตรฐานการสุขาภิบาลอาหาร (SAN) เพิ่มขีดความสามารถนักปรุงประกอบอาหาร (Chef) ในท้องถิ่นให้มีฝีมือปรุงประกอบอาหารขั้นสูง สร้างตำรับอาหารท้องถิ่น เขตนครชัยบุรินทร์ สร้างความรอบรู้ด้านการสุขาภิบาลอาหารแก่ผู้ปรุงประกอบอาหาร ผู้ประกอบการร้านอาหาร และประชาชน และสนับสนุนตำรับอาหารที่เป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่นไทยให้ได้มาตรฐานอาหารปลอดภัย โดยดำเนินการ ดังนี้ 1) ประชุมชี้แจงคณะทำงาน 4 จังหวัด 2) อบรมพัฒนาศักยภาพผู้ปรุงประกอบอาหารเพื่อยกระดับสู่เชฟมาตรฐาน 3) มหกรรมจังหวัด "อาหาร SAN ดี ประจำถิ่น นครชัยบุรินทร์" 4) Open House Selection : Level up Local Cook to Chef de Cuisine 5) มหกรรมระดับเขต (กลุ่มจังหวัด) "อาหาร SAN ดี ประจำถิ่น นครชัยบุรินทร์"

หัวข้อ	รายละเอียด
	6) สร้างการรับรู้ความรอบรู้สุขภาพ “อาหารไทยพื้นถิ่น อาหารสุขภาพ SAN ดี” 7) ประเมินผลการดำเนินงานและขยายผลการดำเนินงานสู่ความยั่งยืน
8.17 กิจกรรมหลักที่ 17 การส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมวิถีชุมชนนครชัยบุรินทร์ **งบประมาณฟังก์ชัน** งบประมาณ ปี 69 – 70 ปีละ 10,076,000 บาท **รวม 20,152,000 บาท** **ผู้รับผิดชอบ** สำนักงานปลัดกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ **หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง** - สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 4 - สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด 4 จังหวัด - สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด 4 จังหวัด - สำนักงานท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด 4 จังหวัด	1.มติการประชุมคณะรัฐมนตรีอย่างเป็นทางการนอกสถานที่ เมื่อวันที่ 2 กรกฎาคม 2567 เห็นชอบมอบหนายให้สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับไปพิจารณาโครงการที่เป็นข้อเสนอของภาคเอกชน (กรอ.กลุ่มจังหวัด) ที่ขอรับการสนับสนุนและขอเร่งรัด จำนวน 84 โครงการ เพื่อบรรจุไว้ในแผนปฏิบัติราชการประจำปีของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและขอรับการจัดสรรงบประมาณตามขั้นตอนต่อไป โดยในส่วนของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 มีจำนวน 8 โครงการ ดังนี้ - โครงการศูนย์วิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์วัสดุก่อสร้างประหยัดพลังงานและเป็นมิตร ต่อสิ่งแวดล้อม : กิจกรรม ก่อสร้างโรงงานต้นแบบและการจัดการพื้นที่ : กิจกรรม เครื่องมือและวัสดุแบบหล่อต้นแบบ - โครงการศึกษาความเป็นไปได้ของการเป็นเมือง Low carbon city เพื่อดึงดูดการลงทุน ของ Green industry business - โครงการสร้างเศรษฐกิจ เพิ่มมูลค่า “อาหาร SAN ดี” ประจำถิ่นนครชัยบุรินทร์ From Local to Global - โครงการยกระดับโรงงานต้นแบบนวัตกรรมอาหารครบวงจร (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง) ระยะที่ 1 - โครงการยกระดับโรงงานต้นแบบนวัตกรรมอาหารครบวงจร (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง) ระยะที่ 2 - โครงการศูนย์การจัดการคาร์บอนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ Center of Carbon Management of Northeastern Region ระยะที่ 1 - โครงการศูนย์การจัดการคาร์บอนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ Center of Carbon Management of Northeastern Region ระยะที่ 2 และ - โครงการจัดตั้งศูนย์ความเป็นเลิศยกระดับคุณภาพชีวิตผู้สูงวัย ในเขตพื้นที่อีสานตอนล่าง 2. เพื่อเพิ่มศักยภาพการให้บริการนักท่องเที่ยว ส่งเสริมและพัฒนาผลิตภัณฑ์ของฝาก ของที่ระลึก จากภูมิปัญญาวัฒนธรรมท้องถิ่น และส่งเสริมและสร้างรายได้จากผลิตภัณฑ์ของฝากของที่ระลึก และถนนสายวัฒนธรรม มีกิจกรรมดังนี้ (1) การเพิ่มศักยภาพการให้บริการนักท่องเที่ยว “อบรมอาสาสมัครท่องเที่ยวท้องถิ่น” <u>กลุ่มเป้าหมาย</u> : แกนนำชุมชน เด็กและเยาวชน สตรี บุคคลที่สนใจ และเจ้าหน้าที่ 4 จังหวัด

หัวข้อ	รายละเอียด
	(2) การส่งเสริมและพัฒนาผลิตภัณฑ์ของฝากของที่ระลึกจากภูมิปัญญาวัฒนธรรมท้องถิ่น กลุ่มเป้าหมาย กลุ่มอาชีพสตรี กลุ่มวิสาหกิจชุมชน บุคคลที่สนใจและเจ้าหน้าที่ 4 จังหวัด (3) ถนนสายวัฒนธรรม เป็นการจัดงาน วิถีชีวิตนครชัยบุรินทร์ วัฒนธรรม ประเพณี อาหารพื้นบ้าน กลุ่มเป้าหมาย : กลุ่มอาชีพสตรี กลุ่มวิสาหกิจชุมชน ผู้ประกอบการ บุคคลทั่วไป นักท่องเที่ยว และเจ้าหน้าที่ 4 จังหวัด
9. หน่วยงานดำเนินการ	9.1 สำนักงานท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดในกลุ่ม 9.2 สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดในกลุ่มจังหวัด 9.3 สำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัดในกลุ่มจังหวัด 9.4 สภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวจังหวัดและกลุ่มจังหวัด 9.5 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน 9.6 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรานารี 9.7 มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา 9.8 สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 4 9.9 สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดในกลุ่มจังหวัด 9.10 กระทรวงอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม 9.11 กรมอนามัย กระทรวงสาธารณะสุข 9.12 สำนักงานปลัดกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ 9.13 กรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา
10. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ	ปีงบประมาณ พ.ศ.2566-2570
11. งบประมาณ	386,884,400 บาท
12. ผลผลิต (Output)	12.1 บุคลากรและเครือข่ายด้านการท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์ ได้รับการพัฒนาให้มีมาตรฐาน 12.2 มีเส้นทางการท่องเที่ยวในรูปแบบวิถีท้องถิ่นกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์ 12.3 มีสื่อประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างการรับรู้และกระตุ้นให้นักท่องเที่ยวเกิดความสนใจ 12.4 แหล่งท่องเที่ยว สินค้า ผลิตภัณฑ์ และบริการทางการท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์ ได้รับการพัฒนาให้มีมาตรฐาน 12.5 ชุมชนท่องเที่ยวกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์ ได้เรียนรู้และมีระบบการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนที่เป็นระบบมืออาชีพและมีแผนพัฒนาระบบการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน ที่สามารถนำไปพัฒนา

หัวข้อ	รายละเอียด
	12.6 กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงกีฬาของกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์ได้รับการประชาสัมพันธ์เป็นที่รู้จักมากยิ่งขึ้น 12.7 รายได้จากการท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์ เพิ่มขึ้น
13. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	13.1 บุคลากรด้านการท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์ ได้รับการยกระดับ และพัฒนาให้มีศักยภาพในการแข่งขัน มากขึ้น 13.2 มีสื่อประชาสัมพันธ์ด้านการท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์ ทั้งระบบ Online และ Offline 13.3 แหล่งท่องเที่ยว สินค้า ผลิตภัณฑ์ และบริการทางการท่องเที่ยวของของกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์ ได้รับการพัฒนา มีศักยภาพในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยว 13.4 ชุมชนท่องเที่ยวเป้าหมาย องกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์ มีศักยภาพในการนำเสนอกิจกรรม และผลิตภัณฑ์หรือบริการทางวัฒนธรรมที่มีอัตลักษณ์และมีเสน่ห์ของตนเอง และสามารถรองรับนักท่องเที่ยวหลากหลายกลุ่มที่เพิ่มขึ้นในอนาคตได้

Project Brief

โครงการยกระดับเศรษฐกิจ การค้า การลงทุน และการค้าชายแดน

แบบ กจ.1-1

(Project Brief รายโครงการ)

แบบฟอร์มโครงการแบบย่อ (Project Brief) ของโครงการสำคัญภายใต้งบประมาณของกลุ่มจังหวัด

ประเด็นการพัฒนากลุ่มจังหวัด : การพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว การค้าชายแดน และผลิตภัณฑ์ไหม

หัวข้อ	รายละเอียด
1. ชื่อโครงการสำคัญ	**ยกระดับเศรษฐกิจ การค้า การลงทุน และการค้าชายแดน**
2. ชื่อแผนงาน	ส่งเสริมและพัฒนาการค้า การลงทุน การค้าชายแดน ของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 และเชื่อมโยงภูมิภาค
3. แนวทางการพัฒนา	**แนวทางการพัฒนาตามกลยุทธ์เชิงรุก** 1. ส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมเกษตรมูลค่าสูง เชื่อมโยงระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2. พัฒนาการค้า การลงทุน การค้าชายแดน ด้วยเทคโนโลยีดิจิตอล 3. ส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรม BCG **แนวทางการพัฒนาตามกลยุทธ์เชิงรับ** - พัฒนาการสร้าง Brand “นครชัยบุรินทร์” เพื่อเชื่อมโยงการค้า การลงทุน การท่องเที่ยว **แนวทางการพัฒนาตามกลยุทธ์เชิงแก้ไข** - ส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรเพื่อเตรียมพร้อมอุตสาหกรรม BCG **แนวทางการพัฒนาตามกลยุทธ์เชิงป้องกัน** - พัฒนาศักยภาพแรงงานในภาคอุตสาหกรรม และผู้ประกอบการ
4. หลักการและเหตุผล	ยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 - 2579) เพื่อใช้ในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ยุทธศาสตร์ที่ 2 ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน เพื่อการเพิ่มขีดความสามารถทางการค้าและการเป็นผู้ประกอบการ การพัฒนาสมรรถนะทางเศรษฐกิจ ได้แก่ การรักษาเสถียรภาพเศรษฐกิจ และสร้างความเชื่อมั่น การส่งเสริมการค้า และการลงทุนที่อยู่บนการแข่งขันที่เป็นธรรมและรับผิดชอบต่อสังคม ตลอดจนการพัฒนาประเทศสู่ความเป็นชาติการค้าเพื่อให้ได้ประโยชน์จากห่วงโซ่มูลค่าในภูมิภาค การสร้างความเจริญเติบโตทางด้านเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง การส่งเสริมทางด้านการพาณิชย์ การพัฒนาการค้า การลงทุน และการท่องเที่ยวทั้งภายในและต่างประเทศ จึงเป็นปัจจัยสำคัญที่จะส่งเสริม สนับสนุนและสร้างความเข้มแข็งให้เกิดขึ้นกับระบบเศรษฐกิจของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 อย่างยั่งยืน โดยการสร้างโอกาสให้ผู้ประกอบการ นักลงทุน และภาคเอกชนอื่นๆ ได้ขยายเครือข่ายทางการค้า แสวงหาแหล่งวัตถุดิบ เชื่อมโยงธุรกิจระหว่างประเทศด้วยการพัฒนาความสัมพันธ์ทางการค้า ระหว่างประเทศไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน ตลอดจนส่งเสริมให้ผู้ประกอบการใหม่ได้มีการพัฒนาศักยภาพทั้งทางด้านการผลิต การตลาด เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันกับประเทศเพื่อนบ้านได้ อันจะส่งผลให้ประชาชนมีอาชีพ และรายได้เพิ่มสูงขึ้นเกิดการขยายตัวทางด้านเศรษฐกิจ โดยเฉพาะการส่งเสริมการค้า การลงทุนกับประเทศเพื่อนบ้าน จะต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้มีการกระชับความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันอย่างแน่นแฟ้น และ

หัวข้อ	รายละเอียด
	เพื่อให้สอดคล้องกับประเด็นยุทธศาสตร์ของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 คือ ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว การค้าชายแดน และผลิตภัณฑ์ไหม และแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่ โดยส่งเสริมให้ไทยเป็นจุดหมายปลายทางการค้า การลงทุน และการจัดทำกิจกรรมต่างๆ อันเป็นการดึงดูดกลุ่มผู้ประกอบการและนักธุรกิจ รวมทั้งนักท่องเที่ยวด้วย จากสถานการณ์การขายปลีก ขายส่ง ของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 พบว่าลัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์ภาคบริการ 3 อันดับแรก สาขาขายปลีก ขายส่ง การซ่อมยานยนต์ฯ มีมูลค่าที่สูงที่สุด แต่ในปี พ.ศ. 2564 แนวโน้มที่ลดลงเล็กน้อย อยู่ที่ร้อยละ 13.18 เช่นเดียวกับสาขาอื่นๆ อันเนื่องมาจากในปี พ.ศ. 2564 ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ของโควิด – 19 ที่ต่อเนื่องมาจากปี พ.ศ. 2563 ดังรูปที่ 1 **รูปที่ 1** สัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์ภาคบริการ 3 อันดับแรก **ที่มา** :สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ด้วยศักยภาพการค้าและธุรกิจขนาดย่อมของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ก็เช่นเดียวกัน พบว่า กำไรของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ปี พ.ศ. 2562 มีมูลค่า 53,353 ล้านบาท และรายได้จากการจำหน่ายสินค้า OTOP ปี พ.ศ. 2563 มีมูลค่า 15,056 ล้านบาท ดังรูปที่ 2

หัวข้อ	รายละเอียด
	รูปที่ 2 ศักยภาพการค้าและธุรกิจขนาดย่อม **ที่มา** : ระบบฐานข้อมูลกระทรวงมหาดไทย ปัจจุบันการค้าชายแดนของไทยมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมความสามารถในการแข่งขันของสินค้า ไทยในตลาดประเทศเพื่อนบ้าน เนื่องจากกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 มีชายแดนติดกับประเทศมากัมพูชา มีจุดผ่านแดนถาวร ซึ่งถือว่าเป็นความได้เปรียบด้านภูมิศาสตร์ เมื่อพิจารณาสถานการณ์ด้านการค้า มูลค่าการนำเข้า - ส่งออกสินค้า การค้าชายแดน จากข้อมูลของสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ระหว่างปี พ.ศ. 2561 -2563 มีแนวโน้มสูงขึ้น โดยในปี พ.ศ. 2563 มีมูลค่า 14,104.91 ล้านบาท แต่กลับลดลงในช่วงปี พ.ศ. 2564 – 2565 จากมาตรการควบคุมสินค้าส่งออก ดังรูปที่ 3 **รูปที่ 3** มูลค่าการนำเข้า - ส่งออกสินค้า การค้าชายแดน **ที่มา** : สำนักงานพาณิชย์จังหวัดบุรีรัมย์ – สุรินทร์ การขนส่งสินค้าผ่านแดนเป็นองค์ประกอบสำคัญของการค้าระหว่างประเทศ เป็นการเปิดโอกาสในการเข้าถึงตลาดของประเทศอื่น เพื่อทำการค้าขายและการลงทุน ดังนั้น ประชาคมระหว่างประเทศ จึงสนับสนุนให้ทุกประเทศมีสิทธิในการขนส่งสินค้าผ่านแดนอย่างเท่าเทียมกัน การใช้สิทธิในการขนส่งสินค้าผ่านแดนนั้นถูกจำกัดขอบเขตในการใช้สิทธิโดยอธิปไตยของประเทศทางผ่าน โดยประเทศทางผ่านย่อมมีอำนาจอธิปไตยในการอนุญาตหรือไม่อนุญาตให้บุคคลหรือสิ่งของของประเทศอื่นใช้ดินแดนของตนเป็นทางผ่าน ด้วยเหตุดังกล่าวจึงนำไปสู่การทำความตกลงระหว่างประเทศในการสนับสนุนการขนส่งสินค้าผ่านแดน ที่จะช่วยอำนวยความสะดวกในการขนส่งสินค้าผ่านแดน หรือสนับสนุนให้การขนส่งสินค้าผ่านแดนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบไปด้วยความตกลงในเรื่องต่างๆ เช่น การศุลกากร การรักษาความปลอดภัย การอำนวยความสะดวกข้ามพรมแดน จากข้อมูลข้างต้น กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ยังคงพบปัญหาเกี่ยวกับการขาดการพัฒนากำลังคน ด้านการค้า การลงทุน การค้าชายแดน การพัฒนาระบบการบริหารจัดการ ขาดการสร้างโอกาสการค้าให้แก่ผู้ประกอบการรายย่อยและเกษตรกร ขาดการนำสินค้ามาต่อยอดและการแปรรูปในเชิงอุตสาหกรรมหรือการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยี มีปัญหาเรื่องการกระจาย

หัวข้อ	รายละเอียด
	สินค้า การโลจิสติกส์ และมีการเชื่อมโยงธุรกิจและพัฒนาช่องทางการค้ากับตลาดภายนอกประเทศยังคงมีน้อย ซึ่งจากปัญหาดังกล่าว กลุ่มจังหวัดควรมีโครงการสำคัญ **ยกระดับเศรษฐกิจ การค้า การลงทุน และการค้าชายแดน และมีแนวทางส่งเสริมและพัฒนาการค้า การลงทุน และการค้าชายแดน** ตามแผนงานส่งเสริมและพัฒนาการค้า การลงทุน การค้าชายแดน ของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 และเชื่อมโยงภูมิภาค เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว
5. วัตถุประสงค์ของโครงการ	1) เพื่อเพิ่มรายได้ให้ผู้ประกอบการและเพิ่มมูลค่าการท่องเที่ยวและการค้าชายแดน 2) เพื่อศึกษาพัฒนา เผยแพร่ นวัตกรรม ด้านวัสดุก่อสร้างอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อม อย่างยั้งยืน ในระดับประเทศและนานาชาติ 3) เพื่อวิเคราะห์และพัฒนาแนวทางการส่งเสริมการลงทุนอุตสาหกรรม 4) เพื่อจัดทำฐานข้อมูลที่แม่นยำของคาร์บอนฟุตพรินท์ในภูมิภาคตะวันออกเฉียงเหนือของทุกด้าน ได้แก่ ภาคอุตสาหกรรม ภาคเมืองและครัวเรือน ภาคท่องเที่ยว ภาคเกษตรกรรม เป็นต้น
6. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	1) มูลค่าการค้าชายแดน เพิ่มขึ้น ปี พ.ศ. 2566 = เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.0 โดยคิดจากฐานเฉลี่ยของปี พ.ศ. 2565 ปี พ.ศ. 2567 = เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.5 โดยคิดจากฐานเฉลี่ยของปี พ.ศ. 2566 ปี พ.ศ. 2568 = เพิ่มขึ้นร้อยละ 2.0 โดยคิดจากฐานเฉลี่ยของปี พ.ศ. 2567 ปี พ.ศ. 2569 = เพิ่มขึ้นร้อยละ 2.5 โดยคิดจากฐานเฉลี่ยของปี พ.ศ. 2568 ปี พ.ศ. 2570 = เพิ่มขึ้นร้อยละ 3.0 โดยคิดจากฐานเฉลี่ยของปี พ.ศ. 2569 2) อัตราการเติบโตของการค้าปลีก ค้าส่ง เพิ่มขึ้น ร้อยละ 2 จากปี 2563
7. พื้นที่เป้าหมาย	จังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ และสุรินทร์
8. กิจกรรมหลัก	
ต้นทาง	
8.1 **กิจกรรมหลักที่ 1** **งบประมาณ :** ปีละ 5,000,000 บาท (3 ปี) รวม 15,000,000 บาท **ผู้รับผิดชอบ :** สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย และกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม **หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง :** สำนักงานจังหวัด หอการค้าจังหวัด สำนักงานพาณิชย์จังหวัด สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด กรมศุลกากร	**ยกระดับจุดผ่อนปรนทางการค้าเป็นจุดผ่อนปรนพิเศษและศึกษา EIA เพื่อยกระดับเป็นด่านผ่านแดนถาวร** **กลุ่มเป้าหมาย :** ประชาชนในพื้นที่อำเภอบ้านกรวดและจังหวัดบุรีรัมย์ ด่านศุลกากร ผู้ประกอบการ หน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานภาคเอกชน **ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย :** ประชาชนในพื้นที่อำเภอบ้านกรวดและจังหวัดบุรีรัมย์ ผู้ประกอบการ เกษตรกร หน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานภาคเอกชน **วิธีการดำเนินงาน:** การจ้างที่ปรึกษาโครงการในการศึกษาและจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม โดยมีขั้นตอนของการศึกษาดังนี้ 1) การกลั่นกรองโครงการว่ากิจกรรมจะต้องประเมินโครงการแบบใดมีความจำเป็นหรือไม่ในการดำเนินการประเมินผลกระทบ 2) การกำหนดขอบเขต เพื่อกำหนดขอบเขตและประเด็นสำคัญในการประเมินผลกระทบให้ถูกต้องครอบคลุมและชัดเจน 3) การประเมินผลกระทบ โดยการรับฟังความคิดเห็นจากผู้มีส่วนได้เสีย 4) การจัดทำร่างรายงาน 5) การทบทวนร่างรายงาน

หัวข้อ	รายละเอียด
	6) การติดตามและประเมินผล
8.2 กิจกรรมหลักที่ 2 **งบประมาณ :** ปีละ 5,500,000 บาท (5 ปี) รวม 27,500,000 บาท **ผู้รับผิดชอบ :** สำนักงานพาณิชย์จังหวัด 4 จังหวัด หน่วยวิจัยนวัตกรรมสร้างสรรค์เพื่อชนบท มทส. **หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง :** สภาอุตสาหกรรมจังหวัดนครราชสีมา	**การพัฒนาศักยภาพและเชื่อมโยงการขับเคลื่อนเศรษฐกิจชนบท การค้า และการลงทุนกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์ ด้วย Single Big Data** **กลุ่มเป้าหมาย :** เกษตรกร/ประชาชนทั่วไปที่สนใจ/หรือผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมการเกษตรและอาหาร **ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย :** หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน เกษตรกร ประชาชนทั่วไปที่สนใจ และผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมการเกษตรและอาหาร **กิจกรรมย่อย 1.1** พัฒนาและเชื่อมโยงการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ การค้า และการลงทุน กลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์ ด้วย Single Big Data *งบประมาณ :* 1,500,000 บาท **กิจกรรมย่อย 1.2** การผลักดันแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนการพัฒนาศักยภาพและเชื่อมโยงการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ การค้า และการลงทุนกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์ ด้วย Single Big Data อย่างเป็นรูปธรรมในการสร้างอาชีพที่เหมาะสมให้กับประชาชนเป็นรายพื้นที่ และเพื่อการชี้เป้าการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับเศรษฐกิจการค้าและการลงทุนกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์ *งบประมาณ :* 1,000,000 บาท **กิจกรรมย่อย 1.3** อบรมและส่งเสริมสนับสนุนการฟื้นฟูเศรษฐกิจชนบทและการจัดตั้งโรงงานชนบทต้นแบบรวบรวมผลผลิตหรือแปรรูปผลผลิตเกษตรขนาดเล็ก *งบประมาณ :* 3,000,000 บาท
8.3 กิจกรรมหลักที่ 3 **งบประมาณ :** ปีละ 25,000,000 บาท (5 ปี) รวม 125,000,000 บาท **ผู้รับผิดชอบ :** สำนักงานพาณิชย์จังหวัด 4 จังหวัด และหน่วยวิจัยนวัตกรรมสร้างสรรค์เพื่อชนบท มทส. **หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง :** สภาอุตสาหกรรมจังหวัดนครราชสีมา	**การพัฒนาระบบการค้า การลงทุน เขตส่งเสริมอุตสาหกรรมเกษตรและอาหารชนบทเชื่อมโยงการค้าชายแดน กลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์** **1 การส่งเสริมระบบนิเวศเศรษฐกิจ การค้า การลงทุน และการค้าชายแดน** **กลุ่มเป้าหมาย :** เกษตรกร/ประชาชนทั่วไปที่สนใจ/หรือผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมการเกษตรและอาหาร **ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย :** หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน เกษตรกร ประชาชนทั่วไปที่สนใจ และผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมการเกษตรและอาหาร **กิจกรรมย่อย 2.1** การศึกษาความเป็นไปได้ (Economic Study and Feasibility Study) ในการระบบการค้า ระบบการลงทุน ความคุ้มค่าทางเศรษฐกิจ ของเขตส่งเสริมอุตสาหกรรมเกษตรและอาหารชนบทเชื่อมโยงการค้าชายแดน กลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์ *งบประมาณ : 4,000,000 บาท* **กิจกรรมย่อย 2.2** การศึกษารูปแบบการลงทุน และการบริหารจัดการ และด้านอื่นๆ ที่มีความจำเป็นให้ครอบคลุมและเพียงพอสำหรับประกอบการพิจารณาของผู้บริหารในการตัดสินใจดำเนินโครงการระบบการค้า การลงทุน เขตส่งเสริมอุตสาหกรรมเกษตรและอาหารชนบทเชื่อมโยงการค้าชายแดน กลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์ *งบประมาณ : 4,000,000 บาท*

หัวข้อ	รายละเอียด
	กิจกรรมย่อย 2.3 การผลักดันการจัดตั้งโรงงานต้นแบบ Pilot Plant ที่ก่อนที่จะผลิตไปสู่เชิงพาณิชย์ พร้อมพัฒนาผลิตภัณฑ์ต้นแบบให้ผู้ประกอบการไปทดสอบตลาด(Commercial Scale) *งบประมาณ : 15,000,000 บาท* **กิจกรรมย่อย 2.4** การอบรมถ่ายทอดองค์ความรู้แนวทางการพัฒนาการค้า การลงทุน เพื่อการพัฒนาชนบทอย่างยั่งยืน สำหรับพื้นที่กลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์ ภายใต้ BCG Model *งบประมาณ : 2,000,000 บาท*
8.4 กิจกรรมหลักที่ 4 **งบประมาณ :** ปีละ 20,000,000 บาท (3 ปี) รวม 60,000,000 บาท **ผู้รับผิดชอบ :** สำนักงานจังหวัด 4 จังหวัด และหน่วยวิจัยนวัตกรรมสร้างสรรค์เพื่อชนบท มทส. **หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง :** - สภาอุตสาหกรรมจังหวัด 4 จังหวัด - หอการค้าจังหวัด 4 จังหวัด - สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม 4 จังหวัด - พาณิชย์จังหวัด 4 จังหวัด - อุตสาหกรรมจังหวัด 4 จังหวัด	**การส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรเพื่อเตรียมพร้อมอุตสาหกรรม BCG** **กลุ่มเป้าหมาย :** เกษตรกร ภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม มหาวิทยาลัย สภาอุตสาหกรรม **ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย :** เกษตรกร วิสาหกิจชุมชน ผู้ประกอบการ ภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม มหาวิทยาลัย สภาอุตสาหกรรม หอการค้า **วิธีการดำเนินงาน:** 7) ศึกษารูปแบบและแนวทางการพัฒนาหลักสูตรการเรียนรู้เพื่อขับเคลื่อนและเชื่อมต่อระบบอุตสาหกรรมบีซีจี ประชาสัมพันธ์และจัดให้มีการอบรมเพื่อแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์ 8) ร่างและพัฒนาหลักสูตรพร้อมให้การอบรมรูปแบบใหม่ที่ใช้ประโยชน์ได้จริงในแพลตฟอร์ม EdTech Nakhonchaiburin : sandbox เพื่อส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรเพื่อเตรียมพร้อมอุตสาหกรรม 9) ร่างและพัฒนาหลักสูตรเพิ่มเติมพร้อม ตรวจสอบและแก้ไขเนื้อหาในหลักสูตรสำหรับใช้ในการอบรม ในแพลตฟอร์ม EdTech Nakhonchaiburin : sandbox 10) วิพากษ์หลักสูตรและจัดอบรมรูปแบบใหม่เพื่อขับเคลื่อนเขตเศรษฐกิจพิเศษเพื่อเชื่อมต่อระบบอุตสาหกรรมบีซีจีมูลค่าสูงในกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์
กลางทาง	
8.5 กิจกรรมหลักที่ 5 **งบประมาณ :** ปีละ 5,000,000 บาท (3 ปี) รวม 15,000,000 บาท **ผู้รับผิดชอบ :** สำนักงานพาณิชย์จังหวัดบุรีรัมย์ **หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง :** สำนักงานพาณิชย์จังหวัด	**การส่งเสริมพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการนครชัยบุรินทร์เพื่อการส่งออก** **กลุ่มเป้าหมาย :** ผู้ประกอบการกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 **ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย :** ผู้ประกอบการที่เข้าร่วมกิจกรรม และประชาชนในพื้นที่ **วิธีการดำเนินงาน:** ส่งเสริมพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการนครชัยบุรินทร์เพื่อการส่งออกเกี่ยวกับ องค์ความรู้ ด้านกฎระเบียบ การค้าชายแดนกับประเทศกัมพูชา ปีละ 100 ราย และเจ้าหน้าที่ สำนักงานพาณิชย์จังหวัด 4 แห่ง จำนวน 10 คน

หัวข้อ	รายละเอียด
8.6 กิจกรรมหลักที่ 6 **งบประมาณ :** ปีละ 6,500,000 บาท (ปี 2566 - 2567) = 13,000,000 บาท ปีละ 10,000,000 บาท (ปี 2568 – 2570) = 30,000,000 บาท รวม 43,000,000 บาท **ผู้รับผิดชอบ :** สำนักงานพาณิชย์จังหวัด 4 จังหวัด หน่วยวิจัยนวัตกรรมสร้างสรรค์เพื่อชนบท มทส. **หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง :** สภาอุตสาหกรรมจังหวัดนครราชสีมา	**การสร้าง ecosystem การระดมทุนและการบริหาร Startup กลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์** **กลุ่มเป้าหมาย :** เกษตรกร/ประชาชนทั่วไปที่สนใจ/หรือผู้ประกอบการ และวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม **ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย :** หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน เกษตรกร ประชาชนทั่วไปที่สนใจ ผู้ประกอบการ และวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม **วิธีการดำเนินงาน:** **กิจกรรมย่อย 4.1** การส่งเสริมระบบนิเวศเศรษฐกิจ การค้า การลงทุน และการค้าชายแดน พัฒนาหลักสูตร การวางแผน การบริหาร การระดมทุนสำหรับStartup เพื่อสร้างมูลค่าสูงสุดและยั่งยืน และการจัดการฝึกอบรมเกษตรกร/ผู้ประกอบการ Startup เรื่องการวางแผน การบริหาร การระดมทุนสำหรับStartup เพื่อสร้างมูลค่าสูงสุดและยั่งยืน 1 รุ่น ๆ ละ 50 คน *งบประมาณ :* 1,500,000 บาท **กิจกรรมย่อย 4.2** พัฒนาระบบสนับสนุนส่งเสริมการเกิดขึ้นของ Startup เพื่อสร้างมูลค่าสูงสุดและยั่งยืน (Agri-Startup Ecosystem) การสร้างระบบให้บริการงานสนับสนุน (Back Office) สำหรับบริษัท Start up เพื่อให้ Startup สามารถมุ่งเน้นงานพัฒนาผลิตภัณฑ์และพัฒนาขีดความสามารถหลักขององค์กร *งบประมาณ :* 3,000,000 บาท **กิจกรรมย่อย 4.3** สนับสนุนให้เกิดการสร้างแบรนด์ของผู้ประกอบการ Startup ให้เป็นที่รู้จักในระดับประเทศ (National Brand Awareness) ผ่านการพัฒนาทั้งรูปลักษณ์ผลิตภัณฑ์ บรรจุภัณฑ์ หรือการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้า/บริการ *งบประมาณ :* 2,000,000 บาท
8.7 กิจกรรมหลักที่ 7 **งบประมาณ :** ปีละ 20,000,000 บาท (3 ปี) รวม 60,000,000 บาท **ผู้รับผิดชอบ :** สำนักงานจังหวัด 4 จังหวัด หน่วยวิจัยนวัตกรรมสร้างสรรค์เพื่อชนบท มทส. **หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง :** - สภาอุตสาหกรรมจังหวัด 4 จังหวัด - หอการค้าจังหวัด 4 จังหวัด - สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม 4 จังหวัด - อุตสาหกรรมจังหวัด 4 จังหวัด - กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ - ด่านศุลกากร	**การขับเคลื่อนเขตเศรษฐกิจพิเศษเพื่อเชื่อมต่อระบบอุตสาหกรรมบีซีจีมูลค่าสูงและส่งออกประสิทธิภาพสูงในกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์** **กลุ่มเป้าหมาย :** เกษตรกร ภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม มหาวิทยาลัย สภาอุตสาหกรรม **ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย :** เกษตรกร วิสาหกิจชุมชน ผู้ประกอบการ ภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม มหาวิทยาลัย สภาอุตสาหกรรม หอการค้า **วิธีการดำเนินงาน:** 1) การศึกษาและวิเคราะห์การการขับเคลื่อนเขตเศรษฐกิจพิเศษเพื่อเชื่อมต่อระบบอุตสาหกรรมบีซีจีมูลค่าสูงและส่งออกประสิทธิภาพสูงในกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์ - จัดทำแผนประชาสัมพันธ์และการดำเนินการมีส่วนร่วมของประชาชน - จัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ - จัดประชุมกลุ่มย่อย 2) การประชาสัมพันธ์และการมีส่วนร่วมของประชาชน อบรมให้ความรู้เพื่อสร้างการรับรู้เกี่ยวกับโครงการการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ ภายใต้การพัฒนาพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจภาค

หัวข้อ	รายละเอียด
- กองโลจิสติกส์ กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม	ตะวันออกเฉียงเหนือ (จ.นครราชสีมา) เพื่อเชื่อมต่อระบบอุตสาหกรรมบีซีจีมูลค่าสูงและการส่งออกประสิทธิภาพสูง 3) การจัดทำแผน การกำหนดทิศทาง และยุทธศาสตร์ การพัฒนาเศรษฐกิจมูลค่าสูงในพื้นที่กลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์ : การขับเคลื่อนเขตเศรษฐกิจพิเศษเพื่อเชื่อมต่อระบบอุตสาหกรรมบีซีจีมูลค่าสูงและส่งออกประสิทธิภาพสูงในกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์ 4) การขับเคลื่อนแบบบูรณาการร่วมกับหน่วยงานต่างๆในกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์ เพื่อให้เกิด “ศูนย์ประสานงานขับเคลื่อนการพัฒนาพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” อย่างเป็นรูปธรรม
8.8 กิจกรรมหลักที่ 8 **งบประมาณ :** ปีละ 5,000,000 บาท (3 ปี) รวม 15,000,000 บาท **ผู้รับผิดชอบ :** สำนักงานเกษตรจังหวัด 4 จังหวัด หน่วยวิจัยนวัตกรรมสร้างสรรค์เพื่อชนบท มทส. **หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง :** - สภาอุตสาหกรรมจังหวัด 4 จังหวัด - หอการค้าจังหวัด 4 จังหวัด - สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม 4 จังหวัด - พาณิชย์จังหวัด 4 จังหวัด - อุตสาหกรรมจังหวัด 4 จังหวัด - กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ - ด่านศุลกากร - กองโลจิสติกส์ กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม	**การส่งเสริมการปรับกระบวนการจัดการโลจิสติกส์สินค้าเกษตรของกลุ่มนครชัยบุรินทร์ด้วยการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล** **กลุ่มเป้าหมาย:** เกษตรกร ผู้ประกอบการด้านการค้า ระบบขนส่งสินค้า ในพื้นที่ 4 จังหวัด ประกอบด้วย นครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ และ สุรินทร์ **ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย :** ผู้ประกอบการด้านการค้า ระบบขนส่งสินค้า ในพื้นที่ 4 จังหวัด ประกอบด้วย นครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ และ สุรินทร์**วิธีการดำเนินงาน:** 1) การเก็บรวบรวมข้อมูลรูปแบบการจำหน่ายสินค้าเกษตรในระบบต่างๆ ในพื้นที่ 4 จังหวัด ประกอบด้วย นครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ และ สุรินทร์ 2) การวิเคราะห์ข้อมูลรูปแบบการจำหน่ายสินค้าเกษตรในระบบต่างๆในพื้นที่ 4 จังหวัด ประกอบด้วย นครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ และ สุรินทร์ 3) ประชุมปรับแผนการการจัดการทางด้านโลจิสติกส์โดยเทคโนโลยีดิจิทัล 4) พัฒนาและออกแบบระบบ IoT เพื่อใช้ในระบบโลจิสติกส์สินค้าเกษตร 5) สรุปแผนและรูปแบบระบบ IoT เพื่อใช้ในระบบโลจิสติกส์สินค้าเกษตร 6) ฝึกอบรมรูปแบบการดำเนินการด้านโลจิสติกส์สินค้าเกษตรด้วยเทคโนโลยีดิจิทัลใก้กับเกษตรกรและผู้ที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ 4 จังหวัด ประกอบด้วย นครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ และ สุรินทร์
8.9 กิจกรรมหลักที่ 9 **งบประมาณ :** ปีละ 10,000,000 บาท (3 ปี) รวม 30,000,000 บาท **ผู้รับผิดชอบ :** - สำนักงานเศรษฐกิจโคราช เทคโนธานี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี **หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง :** - สำนักงานจังหวัด 4 จังหวัดนครชัยบุรินทร์	**พัฒนาการสร้าง City Brand “นครชัยบุรินทร์” เพื่อเชื่อมโยงเศรษฐกิจ การค้า การลงทุน** **กลุ่มเป้าหมาย :** เกษตรกร ภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม มหาวิทยาลัย สภาอุตสาหกรรม **ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย :** เกษตรกร, วิสาหกิจชุมชน, ผู้ประกอบกา,ร ภาครัฐ, ภาคเอกชน, ภาคประชาสังคม, มหาวิทยาลัย, สภาอุตสาหกรรม, หอการค้า, สำนักงานเศรษฐกิจโคราช, เทคโนธานี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี, และสำนักงานจังหวัด 4 จังหวัดนครชัยบุรินทร์ **วิธีการดำเนินงาน :** การศึกษาและวิเคราะห์แผนการพัฒนา และการกำหนดกลยุทธการสร้าง City Brand “นครชัยบุรินทร์” - การสำรวจและศึกษา City Brand “นครชัยบุรินทร์” - การสร้างแบบจำลอง แนวคิดการสร้างแบรนด์ และระบบการจัดการ

หัวข้อ	รายละเอียด
	City Brand “นครชัยบุรินทร์” - จัดทำแผนประชาสัมพันธ์และการดำเนินการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสร้าง City Brand “นครชัยบุรินทร์” - จัดทำสื่อประชาสัมพันธ์
ปลายทาง	
8.10 กิจกรรมหลักที่ 10 **งบประมาณ :** ปีละ 10,000,000 (3 ปี) รวม 30,000,000 บาท **ผู้รับผิดชอบ :** สำนักงานพาณิชย์จังหวัดสุรินทร์ **หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง :** สำนักงานพาณิชย์จังหวัด	**การจัดกิจกรรมเชื่อมโยงการค้าชายแดนไทย-กัมพูชา (Nakhonchaiburin Border Trade Expo)** **กลุ่มเป้าหมาย:** ผู้ประกอบการที่เป็นวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) กลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์ ประกอบด้วย จังหวัดนครราชสีมา จังหวัดชัยภูมิ จังหวัดบุรีรัมย์ และจังหวัดสุรินทร์ **ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย :** ผู้ประกอบการที่เป็นวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) กรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ **วิธีการดำเนินงาน:** 1) มหกรรมงานแสดงและจำหน่ายสินค้าเชื่อมโยงการค้าชายแดนไทย-กัมพูชา (Nakhonchaiburin BorderTrade Expo) ปีละ 1 ครั้ง 5 วัน 200 คูหา 2) ผู้ประกอบการ ลงนามเจรจาจับคู่ธุรกิจ (Business Matching) ปีละไม่น้อยกว่า 10 คู่ค้า
8.9 กิจกรรมหลักที่ 11 **งบประมาณ :** ปีละ 5,000,000 บาท (3 ปี) รวม 15,000,000 บาท **ผู้รับผิดชอบ :** สาขาวิชาเทคโนโลยีการผลิตพืช สถานที่ติดต่อ สาขาวิชาเทคโนโลยีการผลิตพืช มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี **หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง :** - สภาอุตสาหกรรมจังหวัด 4 จังหวัด - หอการค้าจังหวัด 4 จังหวัด - สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม 4 จังหวัด - พาณิชย์จังหวัด 4 จังหวัด - อุตสาหกรรมจังหวัด 4 จังหวัด - กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ - ด่านศุลกากร - กองโลจิสติกส์ กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม	**การพัฒนาแพลตฟอร์มออนดีมานด์การค้าและการค้าชายแดนด้วยโมเดล Sharing economy** **กลุ่มเป้าหมาย :** กลุ่มผู้สูงอายุ ในพื้นที่ 4 จังหวัด ประกอบด้วย นครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ และ สุรินทร์ **ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย :** กลุ่มผู้สูงอายุ ในพื้นที่ 4 จังหวัด ประกอบด้วย นครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ และ สุรินทร์ **วิธีการดำเนินงาน :** ศึกษาและวิเคราะห์ความต้องการของผู้ใช้แพลตฟอร์ม ออกแบบและพัฒนาระบบแพลตฟอร์มการหางาน และการดูแลสุภาพของสังคมผู้สูงอายุ ทดสอบการใช้งานและประเมินผล เก็บรวบรวมข้อมูลปรับปรุงสมรรถนะของระบบแพลตฟอร์มดิจิทัล

หัวข้อ	รายละเอียด
8.12 กิจกรรมหลักที่ 12 **งบประมาณ :** ปีละ 5,000,000 บาท (5 ปี) รวม 25,000,000 บาท **ผู้รับผิดชอบ :** - สำนักงานพาณิชย์จังหวัดนครราชสีมา - มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน นครราชสีมา **หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง :** - สำนักงานพาณิชย์ฯ 4 จังหวัด - สำนักงานพัฒนาชุมชนฯ 4 จังหวัด - บริษัทประชารัฐรักสามัคคีฯ 4 จังหวัด - มหาวิทยาลัยในกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์ - สภาอุตสาหกรรมจังหวัด 4 จังหวัด - หอการค้าจังหวัด 4 จังหวัด - สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม 4 จังหวัด - พาณิชย์จังหวัด 4 จังหวัด - อุตสาหกรรมจังหวัด 4 จังหวัด - เกษตรจังหวัด 4 จังหวัด - สหกรณ์จังหวัด 4 จังหวัด	**การพัฒนาแพลตฟอร์มการตลาดออนไลน์กลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์** **กลุ่มเป้าหมาย :** ผู้ประกอบการสินค้าและบริการใน 4 จังหวัดนครชัยบุรินทร์ **ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย :** ประชาชนในชุมชน 4 จังหวัดนครชัยบุรินทร์ **วิธีการดำเนินงาน:** 1. การพัฒนาแพลตฟอร์มการตลาดออนไลน์กลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์ 1 ระบบ 2. ผลิตสื่อดิจิทัลส่งเสริมการท่องเที่ยวสำคัญในกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์ จำนวน 50 สถานที่/ และผลิตสื่อดิจิทัลสนับสนุนการขายสินค้า/บริการให้กับผู้ประกอบการ จำนวน 100 ราย 3. การอบรมเชิงปฏิบัติการสร้างร้านค้าออนไลน์และทักษะการขายสินค้า/บริการออนไลน์ให้กับผู้ประกอบการ จำนวน 100 ราย 4. การติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้ร่วมโครงการ 5. การสรุปและรายงานผลโครงการ
8.13 กิจกรรมหลักที่ 13 **งบประมาณฟังก์ชัน :** ปีละ 20,000,000 บาท พ.ศ. 2569 – 2570 รวม 40,000,000 บาท **ผู้รับผิดชอบ :** มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี กระทรวงอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม **หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง :** - มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี - สภาอุตสาหกรรมจังหวัด 4 จังหวัด และกลุ่มจังหวัด	**ศูนย์วิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์วัสดุก่อสร้างประหยัดพลังงานและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม** 1. มติการประชุมคณะรัฐมนตรีอย่างเป็นทางการนอกสถานที่ เมื่อวันที่ 2 กรกฎาคม 2567 เห็นชอบมอบหนายให้สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับไปพิจารณาโครงการที่เป็นข้อเสนอของภาคเอกชน (กรอ.กลุ่มจังหวัด) ที่ขอรับการสนับสนุนและขอเร่งรัด จำนวน 84 โครงการ เพื่อบรรจุไว้ในแผนปฏิบัติราชการประจำปีของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและขอรับการจัดสรรงบประมาณตามขั้นตอนต่อไป โดยในส่วนของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 มี จำนวน 8 โครงการ ดังนี้ - โครงการศูนย์วิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์วัสดุก่อสร้างประหยัดพลังงานและเป็นมิตร ต่อสิ่งแวดล้อม : กิจกรรม ก่อสร้างโรงงานต้นแบบและการจัดการพื้นที่ : กิจกรรม เครื่องมือและวัสดุแบบหล่อต้นแบบ - โครงการศึกษาความเป็นไปได้ของการเป็นเมือง Low carbon city เพื่อดึงดูดการลงทุน ของ Green industry business - โครงการสร้างเศรษฐกิจ เพิ่มมูลค่า “อาหาร SAN ดี” ประจำถิ่นนครชัยบุรินทร์ From Local to Global

หัวข้อ	รายละเอียด
	- โครงการยกระดับโรงงานต้นแบบนวัตกรรมอาหารครบวงจร (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง) ระยะที่ 1 - โครงการยกระดับโรงงานต้นแบบนวัตกรรมอาหารครบวงจร (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง) ระยะที่ 2 - โครงการศูนย์การจัดการคาร์บอนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ Center of Carbon Management of Northeastern Region ระยะที่ 1 - โครงการศูนย์การจัดการคาร์บอนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ Center of Carbon Management of Northeastern Region ระยะที่ 2 และ - โครงการจัดตั้งศูนย์ความเป็นเลิศยกระดับคุณภาพชีวิตผู้สูงวัย ในเขตพื้นที่อีสานตอนล่าง 2. มี 2 กิจกรรม คือ กิจกรรม ก่อสร้างโรงงานต้นแบบและการจัดการพื้นที่ กิจกรรม เครื่องมือและวัสดุแบบหล่อต้นแบบ มีแนวทางดำเนินการ ดังนี้ 1. ออกแบบก่อสร้าง โรงงานผลิตภัณฑ์วัสดุก่อสร้างประหยัดพลังงานฯ บล็อกคอนกรีตมวลเบาแอลซีซี (LCC Block) ผนังสำเร็จรูปคอนกรีตเบาเซลล์กรีต (Precast Light weight Cell Crete) และสถานที่รับรองผู้สนใจเข้าศึกษาดูงาน 2. ก่อสร้างโรงงานผลิตภัณฑ์วัสดุก่อสร้างประหยัดพลังงานฯ ขนาด 20x40 เมตร 3. ติดตั้งเครื่องจักรในการผลิต ผลิตภัณฑ์วัสดุก่อสร้างประหยัดพลังงานฯ 4. ติดตั้งเครื่องมือทดสอบตามมาตรฐานอุตสาหกรรม งานด้านวิศวกรรมโครงสร้าง ผนังรูปแบบต่าง ๆ ชิ้นส่วนโครงสร้าง ตามมาตรฐานอุตสาหกรรม

หัวข้อ	รายละเอียด
8.14 กิจกรรมหลักที่ 14 **งบประมาณฟังก์ชัน :** ปีละ 2,000,000 บาท พ.ศ. 2569 – 2570 รวม 4,000,000 บาท **ผู้รับผิดชอบ :** สำนักงานปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม **หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง :** - มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี - สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดนครราชสีมา - สภาอุตสาหกรรมจังหวัดนครราชสีมาและกลุ่มจังหวัด	**ศึกษาความเป็นไปได้ของการเป็นเมือง Low carbon city เพื่อดึงดูดการลงทุนของ Green industry business** 1. มติการประชุมคณะรัฐมนตรีอย่างเป็นทางการนอกสถานที่ เมื่อวันที่ 2 กรกฎาคม 2567 เห็นชอบมอบหนายให้สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับไปพิจารณาโครงการที่เป็นข้อเสนอของภาคเอกชน (กรอ.กลุ่มจังหวัด) ที่ขอรับการสนับสนุนและขอเร่งรัด จำนวน 84 โครงการ เพื่อบรรจุไว้ในแผนปฏิบัติราชการประจำปีของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและขอรับการจัดสรรงบประมาณตามขั้นตอนต่อไป โดยในส่วนของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 มี จำนวน 8 โครงการ ดังนี้ - โครงการศูนย์วิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์วัสดุก่อสร้างประหยัดพลังงานและเป็นมิตร ต่อสิ่งแวดล้อม : กิจกรรม ก่อสร้างโรงงานต้นแบบและการจัดการพื้นที่ : กิจกรรม เครื่องมือและวัสดุแบบหล่อต้นแบบ - โครงการศึกษาความเป็นไปได้ของการเป็นเมือง Low carbon city เพื่อดึงดูดการลงทุน ของ Green industry business - โครงการสร้างเศรษฐกิจ เพิ่มมูลค่า “อาหาร SAN ดี” ประจำถิ่นนครชัยบุรินทร์ From Local to Global - โครงการยกระดับโรงงานต้นแบบนวัตกรรมอาหารครบวงจร (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง) ระยะที่ 1 - โครงการยกระดับโรงงานต้นแบบนวัตกรรมอาหารครบวงจร (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง) ระยะที่ 2 - โครงการศูนย์การจัดการคาร์บอนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ Center of Carbon Management of Northeastern Region ระยะที่ 1 - โครงการศูนย์การจัดการคาร์บอนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ Center of Carbon Management of Northeastern Region ระยะที่ 2 และ - โครงการจัดตั้งศูนย์ความเป็นเลิศยกระดับคุณภาพชีวิตผู้สูงวัย ในเขตพื้นที่อีสานตอนล่าง 2. ประด้วย 2 กิจกรรม ดังนี้ **กิจกรรมที่ 1 ศึกษาความเป็นไปได้ในการขับเคลื่อนจังหวัดนครราชสีมาสู่ เมือง Low Carbon City ที่เป็นศูนย์กลางของเศรษฐกิจและการลงทุนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ** ประกอบด้วยกิจกรรมย่อย : 1. การกำหนดกลุ่มอุตสาหกรรม/ธุรกิจเป้าหมาย ที่จะดึงดูดมาลงทุนในจังหวัดนครราชสีมา 2. การกำหนดเขตพื้นที่เชิงธุรกิจ พื้นที่อุตสาหกรรม พื้นที่พักอาศัย พื้นที่การค้าและพื้นที่อื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง 3. จัดทำแผนที่การใช้ประโยชน์ในแต่ละพื้นที่ เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับการปรับปรุงผังเมืองใหม่ของจังหวัดนครราชสีมา **กิจกรรมที่ 2 วิเคราะห์และพัฒนาแนวทางการส่งเสริมการลงทุน** ประกอบด้วยกิจกรรมย่อย : 1. การวิเคราะห์และจัดทำมาตรการส่งเสริมการลงทุน ทั้งมาตรการการเงิน มาตรการการคลัง การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การพัฒนาบุคลากรและแรงงาน รวมทั้งจัดรายละเอียดงบประมาณในการลงทุน และวิเคราะห์ผลตอบแทนการ

หัวข้อ	รายละเอียด
	ลงทุน ผลกระทบทางเศรษฐกิจ และสังคม 2. จัดเป็นต้นแบบพื้นที่ส่งเสริมการลงทุน มาตรการส่งเสริมการลงทุน และนำเสนอต่อนักลงทุนทั้งชาวไทยและต่างประเทศ เพื่อรับฟังความคิดเห็น และนำมาปรับปรุงก่อนขับเคลื่อนในปีงบประมาณต่อไป
8.15 กิจกรรมหลักที่ 15 **งบประมาณฟังก์ชัน :** ปีละ 10,000,000 บาท พ.ศ. 2569 – 2570 รวม 20,000,000 บาท **ผู้รับผิดชอบ :** มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี กระทรวงอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม **หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง :** - มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี - สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ สุรินทร์ - สภาอุตสาหกรรมจังหวัดนครราชสีมา - สำนักงานทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมจังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ สุรินทร์	**ศูนย์การจัดการคาร์บอนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ Center of Carbon Management of Northeastern Region ระยะที่ 1** 1. มติการประชุมคณะรัฐมนตรีอย่างเป็นทางการนอกสถานที่ เมื่อวันที่ 2 กรกฎาคม 2567 เห็นชอบมอบหนายให้สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับไปพิจารณาโครงการที่เป็นข้อเสนอของภาคเอกชน (กรอ.กลุ่มจังหวัด) ที่ขอรับการสนับสนุนและขอเร่งรัด จำนวน 84 โครงการ เพื่อบรรจุไว้ในแผนปฏิบัติราชการประจำปีของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและขอรับการจัดสรรงบประมาณตามขั้นตอนต่อไป โดยในส่วนของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 มี จำนวน 8 โครงการ ดังนี้ - โครงการศูนย์วิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์วัสดุก่อสร้างประหยัดพลังงานและเป็นมิตร ต่อสิ่งแวดล้อม : กิจกรรม ก่อสร้างโรงงานต้นแบบและการจัดการพื้นที่ : กิจกรรม เครื่องมือและวัสดุแบบหล่อต้นแบบ - โครงการศึกษาความเป็นไปได้ของการเป็นเมือง Low carbon city เพื่อดึงดูดการลงทุน ของ Green industry business - โครงการสร้างเศรษฐกิจ เพิ่มมูลค่า “อาหาร SAN ดี” ประจำถิ่นนครชัยบุรินทร์ From Local to Global - โครงการยกระดับโรงงานต้นแบบนวัตกรรมอาหารครบวงจร (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง) ระยะที่ 1 - โครงการยกระดับโรงงานต้นแบบนวัตกรรมอาหารครบวงจร (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง) ระยะที่ 2 - โครงการศูนย์การจัดการคาร์บอนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ Center of Carbon Management of Northeastern Region ระยะที่ 1 - โครงการศูนย์การจัดการคาร์บอนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ Center of Carbon Management of Northeastern Region ระยะที่ 2 และ - โครงการจัดตั้งศูนย์ความเป็นเลิศยกระดับคุณภาพชีวิตผู้สูงวัย ในเขตพื้นที่อีสานตอนล่าง 2. มีกิจกรรมที่ดำเนินการ ดังนี้ 2.1 จัดทำฐานข้อมูลข้อมูลบนเว็บไซต์ ของศูนย์การจัดการคาร์บอนฟุตพรินท์ในภูมิภาคตะวันออกเฉียงเหนือของทุกด้าน ได้แก่ ภาคอุตสาหกรรม ภาคเมือง และครัวเรือน ภาคท่องเที่ยว ภาคเกษตรกรรม เป็นต้น ประกอบด้วยกิจกรรม : - การจัดทำฐานข้อมูล คาร์บอนฟุตพรินท์ในภูมิภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (เพื่อให้เกิดความแม่นยำ เชื่อถือได้ และอัพเดตเป็นปัจจุบัน) - จัดทำเว็บไซต์ ศูนย์การจัดการคาร์บอนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (เพื่อเป็นแหล่งให้ความรู้ และสื่อสารอย่างทั่วถึง) - การสร้างการรับรู้ของทุกภาคส่วน และรวบรวมข้อมูลคาร์บอนฟุตพรินท์ในภูมิภาค 2.2 จัดทำแผนและดำเนินโครงการลดการปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจกของทุก

หัวข้อ	รายละเอียด
	ภาคส่วน เพื่อมุ่งสู่ภูมิภาคที่มีค่าการปลดปล่อยสุทธิเป็นศูนย์ (Net Zero Emission) ประกอบด้วยกิจกรรม : - การสร้างเครือข่ายสถาบันอุดมศึกษาในภูมิภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (เพื่อเป็นให้ความรู้และให้คำปรึกษาของทุกภาคส่วน) - จัดทำแผนและดำเนินการโครงการลดการปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจกในระดับจังหวัด 2.3 จัดทำแผนและดำเนินการโครงการที่สร้างโอกาสทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นจากการเข้าสู่ค่าการปลดปล่อยคาร์บอนสุทธิเป็นศูนย์ (Net Zero Carbon Economy) ให้กับพื้นที่ ประกอบด้วยกิจกรรม จัดทำแผนและดำเนินโครงการที่สร้างโอกาสทางเศรษฐกิจ เช่น แป้งมัน low carbon หรือ กิจกรรมท่องเที่ยว low carbon เป็นต้น 2.4 พัฒนาเทคโนโลยีเพื่อลดการปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจก ประกอบด้วยกิจกรรม : - พัฒนาเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับภูมิภาค เพื่อลดการปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจก เช่น Biogas Biomass Biochar พลังงานแสงอาทิตย์ พลังงานสะอาด เป็นต้น - ส่งเสริมให้เกิดการใช้เทคโนโลยีเพื่อลดการปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจกให้มากขึ้น 5. ส่งเสริมให้ความรู้และเกิดการเรียนรู้ของประชาชนทุกภาคส่วนในภูมิภาค ในเรื่องของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ประกอบด้วยกิจกรรม : - ส่งเสริมให้ความรู้ และสร้างความตะหนักให้กับประชาชนทุกภาคส่วนในเรื่องของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ - เก็บข้อมูลและจัดทำฐานข้อมูลในภาคประชาชนทั้งภูมิภาค - แสดงผลอย่างแม่นยำ และเป็นปัจจุบัน ในรูปแบบ Dashboards สามารถวิเคราะห์ถึงแนวโน้มในอนาคต หรือสามารถนำมาจัดทำแผนดำเนินการลดการปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจกได้ 6. การพัฒนาบุคลากร ให้มีความรู้ทางด้านตรวจสอบความใช้ได้และทวนสอบคาร์บอนฟุตพรินท์และคาร์บอนเครดิตอย่างเพียงพอในภูมิภาค ประกอบด้วยกิจกรรม : - การส่งเสริมให้บุคลากรในภูมิภาค มีความรู้ ความสามารถ ในการตรวจสอบความใช้ได้และทวนสอบคาร์บอนฟุตพรินท์ - การส่งเสริมให้บุคลากรในภูมิภาค มีความรู้ ความสามารถในการประเมินคาร์บอนเครดิต 7. ส่งเสริมให้มีแพลตฟอร์มของตลาดคาร์บอน (Carbon market) ในระดับภูมิภาค ประกอบด้วยกิจกรรม : - ส่งเสริมและสร้างความเข้าใจในการซื้อขายคาร์บอนเครดิต - จัดทำระบบการบริหารจัดการ/แพลตฟอร์มของตลาดคาร์บอน (Carbon market) ในระดับภูมิภาค - จัดให้มีข้อมูล Carbon market ทำเว็บไซต์ ศูนย์การจัดการคาร์บอนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ - สร้างเครือข่ายและเชื่อมโยงการตลาดผู้ซื้อ-ผู้ขาย คาร์บอนเครดิต
8.16 กิจกรรมหลักที่ 16 **งบประมาณฟังก์ชัน :**	**ศูนย์การจัดการคาร์บอนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (Center of Carbon Management of Northeastern Region) ระยะที่ 2**

หัวข้อ	รายละเอียด
ปีละ 65,000,000 บาท พ.ศ. 2569 – 2570 รวม 130,000,000 บาท **ผู้รับผิดชอบ :** มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี กระทรวงอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม **หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง :** - มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี - สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ สุรินทร์ - สภาอุตสาหกรรมจังหวัดนครราชสีมา - สำนักงานทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมจังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ สุรินทร์	1. มติการประชุมคณะรัฐมนตรีอย่างเป็นทางการนอกสถานที่ เมื่อวันที่ 2 กรกฎาคม 2567 เห็นชอบมอบหนายให้สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับไปพิจารณาโครงการที่เป็นข้อเสนอของภาคเอกชน (กรอ.กลุ่มจังหวัด) ที่ขอรับการสนับสนุนและขอเร่งรัด จำนวน 84 โครงการ เพื่อบรรจุไว้ในแผนปฏิบัติราชการประจำปีของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและขอรับการจัดสรรงบประมาณตามขั้นตอนต่อไป โดยในส่วนของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 มี จำนวน 8 โครงการ ดังนี้ - โครงการศูนย์วิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์วัสดุก่อสร้างประหยัดพลังงานและเป็นมิตร ต่อสิ่งแวดล้อม : กิจกรรม ก่อสร้างโรงงานต้นแบบและการจัดการพื้นที่ : กิจกรรม เครื่องมือและวัสดุแบบหล่อต้นแบบ - โครงการศึกษาความเป็นไปได้ของการเป็นเมือง Low carbon city เพื่อดึงดูดการลงทุน ของ Green industry business - โครงการสร้างเศรษฐกิจ เพิ่มมูลค่า “อาหาร SAN ดี” ประจำถิ่นนครชัยบุรินทร์ From Local to Global - โครงการยกระดับโรงงานต้นแบบนวัตกรรมอาหารครบวงจร (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง) ระยะที่ 1 - โครงการยกระดับโรงงานต้นแบบนวัตกรรมอาหารครบวงจร (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง) ระยะที่ 2 - โครงการศูนย์การจัดการคาร์บอนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ Center of Carbon Management of Northeastern Region ระยะที่ 1 - โครงการศูนย์การจัดการคาร์บอนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ Center of Carbon Management of Northeastern Region ระยะที่ 2 และ - โครงการจัดตั้งศูนย์ความเป็นเลิศยกระดับคุณภาพชีวิตผู้สูงวัย ในเขตพื้นที่อีสานตอนล่าง 2. มีการดำเนินงาน ดังนี้ 2.1 จัดทำแผนและดำเนินโครงการลดการปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจกของทุกภาคส่วน เพื่อมุ่งสู่ภูมิภาคที่มีค่าการปลดปล่อยสุทธิเป็นศูนย์ (Net Zero Emission) ประกอบด้วยกิจกรรม : - การสร้างเครือข่ายสถาบันอุดมศึกษาในภูมิภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (เพื่อเป็นให้ความรู้และให้คำปรึกษาของทุกภาคส่วน) - จัดทำแผนและดำเนินการโครงการลดการปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจกในระดับจังหวัด 2.2 จัดทำแผนและดำเนินการโครงการที่สร้างโอกาสทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นจากการเข้าสู่ค่าการปลดปล่อยคาร์บอนสุทธิเป็นศูนย์ (Net Zero Carbon Economy) ให้กับพื้นที่ โดยจัดทำแผนและดำเนินโครงการที่สร้างโอกาสทางเศรษฐกิจ เช่น แป้งมัน low carbon หรือ กิจกรรมท่องเที่ยว low carbon เป็นต้น 2.3 พัฒนาเทคโนโลยีเพื่อลดการปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจกประกอบด้วยกิจกรรม : - พัฒนาเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับภูมิภาค เพื่อลดการปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจก เช่น Biogas Biomass Biochar พลังงานแสงอาทิตย์ เป็นต้น - ส่งเสริมให้เกิดการใช้เทคโนโลยีเพื่อลดการปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจกให้

หัวข้อ	รายละเอียด
	มากขึ้น 2.4 ส่งเสริมให้ความรู้และเกิดการเรียนรู้ของประชาชนทุกภาคส่วนในภูมิภาคในเรื่องของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ประกอบด้วยกิจกรรม : - ส่งเสริมให้ความรู้ และสร้างความตะหนักให้กับประชาชนทุกภาคส่วนในเรื่องของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ - เก็บข้อมูลและจัดทำฐานข้อมูลในภาคประชาชนทั้งภูมิภาค - แสดงผลอย่างแม่นยำ และเป็นปัจจุบัน ในรูปแบบ Dashboards สามารถวิเคราะห์ถึงแนวโน้มในอนาคต หรือสามารถนำมาจัดทำแผนดำเนินการลดการปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจกได้ 2.5 การพัฒนาและส่งเสริมให้มีบุคลากร มีความรู้ทางด้านตรวจสอบความใช้ได้และทวนสอบคาร์บอนฟุตพรินท์และคาร์บอนเครดิตอย่างเพียงพอในภูมิภาค ประกอบด้วยกิจกรรม : - ส่งเสริมให้บุคลากรในภูมิภาค มีความรู้ ความสามารถ ในการตรวจสอบความใช้ได้และทวนสอบคาร์บอนฟุตพรินท์ - ส่งเสริมให้บุคลากรในภูมิภาค มีความรู้ ความสามารถในการประเมินคาร์บอนเครดิต 2.6 ส่งเสริมให้มีแพลตฟอร์มของตลาดคาร์บอน (Carbon market) ในระดับภูมิภาค ประกอบด้วยกิจกรรม : - ส่งเสริมและสร้างความเข้าใจในการซื้อขายคาร์บอนเครดิต - จัดทำระบบการบริหารจัดการ/แพลตฟอร์มของตลาดคาร์บอน (Carbon market) ในระดับภูมิภาค - จัดให้มีข้อมูล Carbon market ทำเว็บไซด์ ศูนย์การจัดการคาร์บอนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ - เชื่อมโยงการตลาดผู้ซื้อ และผู้ขาย คาร์บอนเครดิต
	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 1. สำนักงานพาณิชย์จังหวัด 4 จังหวัด 2. สำนักงานจังหวัด 4 จังหวัด 3. สำนักงานเกษตรจังหวัด 4 จังหวัด 4. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี 5. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน (นครราชสีมา) 6. กระทรวงอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม 7. กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม 8. สำนักงานปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม
10. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ	5 ปี (พ.ศ. 2566 – 2570)
11. งบประมาณ	645,500,000 บาท
12. ผลผลิต (Output)	1) บริษัท Start up มีรายได้เพิ่มสูงขึ้นและเกิดความยั่งยืน 2) ได้ระบบการค้า การลงทุน เขตส่งเสริมอุตสาหกรรมเกษตรและอาหารชนบท เชื่อมโยงการค้าชายแดน กลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์ 3) ได้มาตรฐานการส่งออกแบบควบคุมอุณภูมิ 4) ได้จำนวนผู้ประกอบส่งออกสินค้าเกษตรเพิ่มขึ้น

หัวข้อ	รายละเอียด
	5) ได้มาตรฐานโลจิสติกส์และซัพพลายเชนสินค้าและบริการเพื่อการส่งออกที่ดีขึ้น 6) มีการใช้แพลตฟอร์มเพื่อสนับสนุนการค้าชายแดน สามารถเพิ่มช่องทางรายได้ให้ผู้ประกอบการ 7) ได้จำนวนคู่ธุรกิจ 10 คู่ และยอดจำหน่ายสินค้าในการจัดงานแสดงและจำหน่ายสินค้าไม่น้อยกว่า 5 ล้านบาท 8) ได้เครือข่ายความร่วมมือและพันธมิตรทางการค้า ไม่น้อยกว่า 50 ราย 9) เศรษฐกิจมีการหมุนเวียน สร้างมูลค่าทางการตลาดได้เพิ่มขึ้นร้อยละ 3% ต่อปี 10) สื่อดิจิทัลส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชน 50 รายการ 11) ผู้ประกอบการมีร้านค้าออนไลน์และมีทักษะในการขายสินค้าและบริการบนแพลตฟอร์ม จำนวน 100 ราย 12) ผลิตผลิตภัณฑ์วัสดุก่อสร้างประหยัดพลังงาน ใช้ในประเทศไทย หรือจำหน่ายบุคคลภายนอกที่สนใจ 13) ได้ผลการศึกษาความเป็นไปได้ในการขับเคลื่อนจังหวัดนครราชสีมาสู่ เมือง Low Carbon City จำนวน 1 เล่ม 14) ได้ฐานข้อมูลบนเว็บไซต์ของศูนย์การจัดการคาร์บอนฟุตพรินท์ในภูมิภาคตะวันออกเฉียงเหนือของทุกด้าน 1 ระบบ และได้แผนการลดการปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจกเพื่อมุ่งสู่การปลดปล่อยสุทธิเป็นศูนย์ (Net Zero Emission) จำนวน 1 แผน
13. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	1) มูลค่าการนำเข้า - ส่งออกสินค้า การค้าชายแดนสูงขึ้น 2) อัตราการเติบโตของการค้าปลีก ค้าส่ง สูงขึ้น 3) เพิ่มรายได้ให้กับชุมชนในการผลิตวัสดุก่อสร้างประหยัดพลังงานและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ใช้ในพื้นที และกระจายการจ้างงาน 4) มีมาตรการส่งเสริมการลงทุนที่เหมาะสมกับอุตสาหกรรม Low Carbon และบริบทของจังหวัดนครราชสีมา - เกิดการลงทุนขนาดใหญ่ของภาคอุตสาหกรรมทำให้ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดเพิ่มสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ 5) ภูมิภาคที่มีค่าการปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิเป็นศูนย์ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของเป้าหมายระดับประเทศต่อไป

Project Brief

โครงการการพัฒนานวัตกรรมการผลิตและจำหน่ายผลิตภัณฑ์ไหม กลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์แบบครบวงจร

แบบ กจ.1-1
(Project Brief รายโครงการ)

แบบฟอร์มโครงการแบบย่อ (Project Brief) ของโครงการสำคัญภายใต้งบประมาณของกลุ่มจังหวัด
ประเด็นการพัฒนากลุ่มจังหวัด: การพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว การค้าชายแดน และผลิตภัณฑ์ไหม

หัวข้อ	รายละเอียด
1. ชื่อโครงการสำคัญ	การพัฒนานวัตกรรมการผลิตและจำหน่ายผลิตภัณฑ์ไหมกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์แบบครบวงจร
2. ชื่อแผนงาน	ส่งเสริมและสนับสนุนผลิตภัณฑ์ไหมของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ให้เป็นที่ต้องการของตลาดภายในและต่างประเทศ
3. แนวทางการพัฒนา	**กลยุทธ์เชิงรุก** 1. ส่งเสริมการผลิต ผลิตภัณฑ์ไหมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ตามแนวทางโมเดลเศรษฐกิจสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน (BCG Model) 2. ส่งเสริมการรวมกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ผู้ผลิต ผู้ประกอบการไหม วิสาหกิจชุมชนไหม เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน 3. เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต การแปรรูปผลิตภัณฑ์จากไหม ที่มีความหลากหลาย เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้บริโภค 4. ส่งเสริมช่องทางการตลาดทุกช่องทาง ทั้งในประเทศและต่างประเทศ **กลยุทธ์เชิงรับ** 1. พัฒนาองค์ความรู้ให้กับผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ไหมในเรื่องทักษะและเทคนิคการฟอกย้อม รวมถึงเทคนิคการผสมผสานผ้าทอไหมและเส้นใยอื่น เพื่อให้ได้ผลิตภัณฑ์ที่หลากหลาย โดยใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม 2. ส่งเสริมให้มีการถ่ายทอดภูมิปัญญาให้แก่เยาวชนรุ่นใหม่ เพื่อสร้างเครือข่ายและนำภูมิปัญญาไปต่อยอดคิดค้น วิจัยเพื่อลดต้นทุนการผลิต **กลยุทธ์เชิงแก้ไข** 1. ส่งเสริมและพัฒนาการปลูกหม่อนเลี้ยงไหมให้ได้มาตรฐาน และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม 2. ส่งเสริมและพัฒนาผู้ผลิตและผู้ประกอบการไหม ตามแนวทางโมเดลเศรษฐกิจสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน (BCG Model) 3. พัฒนาทักษะการออกแบบผลิตภัณฑ์ไหมให้สามารถตอบสนองต่อความต้องการของผู้บริโภคทุกช่วงวัย **กลยุทธ์เชิงป้องกัน** 1. ประชาสัมพันธ์และเสริมสร้างอัตลักษณ์ผลิตภัณฑ์ไหมให้เป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลายในกลุ่มคนทุกช่วงวัย

หัวข้อ	รายละเอียด
	2. ส่งเสริมและพัฒนาอัตลักษณ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านไหม โดยประยุกต์ใช้ Business Model แนวใหม่ให้เติบโตอย่างยั่งยืน
4. หลักการและเหตุผล	ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580) ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน มีเป้าหมาย การพัฒนาที่มุ่งเน้นการยกระดับศักยภาพของประเทศในหลากหลายมิติ บนพื้นฐาน แนวคิด 3 ประการ ได้แก่ (1) “ต่อยอดอดีต” โดยมองกลับไปที่รากเหง้าทางเศรษฐกิจ อัตลักษณ์ วัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิต และจุดเด่นทางทรัพยากรธรรมชาติ ที่หลากหลาย รวมทั้งความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบของประเทศในด้านอื่น ๆ นำมาประยุกต์ผสมผสานกับเทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อให้สอดรับกับบริบทของเศรษฐกิจ และสังคมโลกสมัยใหม่ (2) “ปรับปัจจุบัน” เพื่อปูทางสู่อนาคต ผ่านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของประเทศในมิติต่าง ๆ ทั้งโครงข่ายระบบคมนาคมและขนส่ง โครงสร้างพื้นฐานวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และดิจิทัล และการปรับสภาพแวดล้อม ให้เอื้อต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมและบริการอนาคต และ (3) “สร้างคุณค่าใหม่ ในอนาคต” ด้วยการเพิ่มศักยภาพของผู้ประกอบการ พัฒนาคนรุ่นใหม่ รวมถึงปรับรูปแบบธุรกิจ เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของตลาด ผสมผสานกับยุทธศาสตร์ที่รองรับอนาคต บนพื้นฐานของการต่อยอดอดีตและปรับปัจจุบัน พร้อมทั้งการส่งเสริม และสนับสนุนจากภาครัฐ ให้ประเทศไทยสามารถสร้างฐานรายได้และการจ้างงานใหม่ ขยายโอกาสทางการค้าและการลงทุนในเวทีโลก ควบคู่ไปกับการยกระดับรายได้และการกินดีอยู่ดี รวมถึงการเพิ่มขึ้นของคนชั้นกลางและลดความเหลื่อมล้ำของคนในประเทศได้ในคราวเดียวกัน การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันและยกระดับรายได้ของประชาชนให้สูงขึ้นนั้น ต้องพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม (สมคิด จาตุศรีพิทักษ์) ซึ่งสหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น และเกาหลีใต้ ได้พัฒนามาจนเกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งประเทศไทยที่มีทั้งทรัพยากรธรรมชาติและทรัพยากรมนุษย์ที่มีความสามารถที่หลากหลาย จะต้องพัฒนาสินค้าให้มีมาตรฐาน ปริมาณที่เพียงพอกับความต้องการของผู้บริโภค ซึ่งโดยข้อเท็จจริงที่ผ่านมารายได้เกษตรกร 20-30 ล้านคน อยู่ได้ด้วยการขายสินค้าเกษตรที่ไม่มีมูลค่าและไม่เพิ่มมูลค่า (ที่มา: กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี) ดังนั้น เมื่อพิจารณากำไรของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมต่อมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมทั้งหมดแบบปริมาณลูกโซ่ในปี พ.ศ. 2561 กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 มีกำไรผลต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ ดังรูปที่ 1

หัวข้อ	รายละเอียด

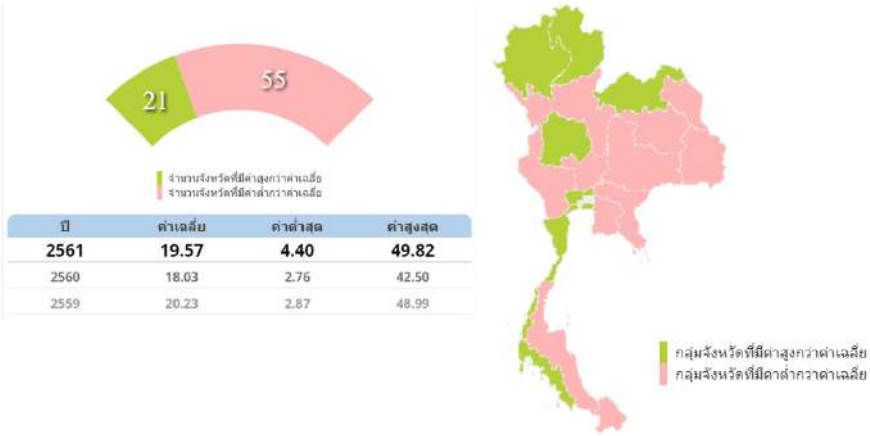

ปี	ค่าเฉลี่ย	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด
2561	19.57	4.40	49.82
2560	18.03	2.76	42.50
2559	20.23	2.87	48.99

รูปที่ 1 กำไรของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมต่อมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมทั้งหมดแบบปริมาณลูกโซ่

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และระบบฐานข้อมูลกระทรวงมหาดไทย

จากข้อมูลกำไรสุทธิของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมต่อมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมทั้งหมดแบบปริมาณลูกโซ่ (รายกลุ่มจังหวัด) ในปี พ.ศ. 2561 พบว่า กำไรสุทธิของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมต่อมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมทั้งหมดของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 อยู่ในลำดับที่ 10 เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2560 คิดเป็นร้อยละ 16.63 ดังรูปที่ 2

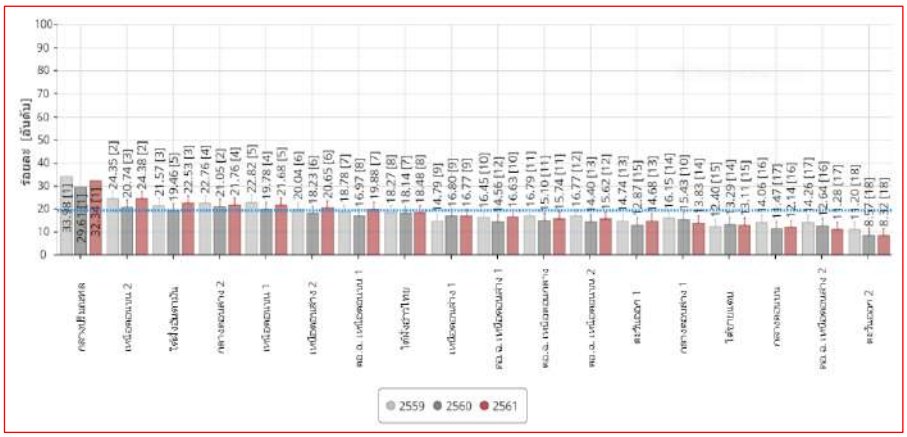

รูปที่ 2 กำไรสุทธิของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมต่อมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมทั้งหมด แบบปริมาณลูกโซ่ (รายกลุ่มจังหวัด)

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และระบบฐานข้อมูลกระทรวงมหาดไทย

หัวข้อ	รายละเอียด
	ในอดีตที่การเปลี่ยนแปลงทั้งสภาพเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ที่การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อยกระดับอุตสาหกรรมการผลิต มีต้นทุนสูง และมีเทคโนโลยีที่ล้าสมัยที่ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมอาศัยแรงงานราคาถูก และการพึ่งพาตนเองเป็นหลัก ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาและการเติบโตของเศรษฐกิจในปัจจุบันที่กำลังฟื้นตัวขึ้น ประกอบกับการแข่งขันที่เพิ่มขึ้นจากการรวมกันเป็นรากฐานการผลิตและตลาดเดียวกันของ 10 ประเทศในภูมิภาคอาเซียน ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อวิธีการดำเนินธุรกิจและการแข่งขันทางการค้า ที่ตลาดมีขนาดใหญ่ขึ้น และมีประชากรกว่า 600 ล้านคน (ชัยวัฒน์ หอธรรมรัตน์. 2564) ดังนั้น รัฐบาลจึงจะต้องให้ความสำคัญในการนำวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมมาใช้เพื่อพัฒนาประเทศ เพื่อก้าวข้ามกับดักกลุ่มประเทศรายได้ปานกลางสู่ประเทศรายได้สูง โดยใช้ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขันเป็นยุทธศาสตร์สำคัญ และนำวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม มาใช้ในการยกระดับการพัฒนาคุณภาพชีวิต ความเป็นอยู่ของคนในสังคมทุกระดับและทุกพื้นที่ ให้มีรายได้ที่เพิ่มขึ้น มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นทั้งกลุ่มเกษตรกรและคนทั่วไปในสังคม โดยต้องนำวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีลงไปช่วยเหลือคนในทุกระดับ และทำให้เห็นว่าวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอยู่ในชีวิตประจำวัน ซึ่งสามารถสร้างประโยชน์ให้กับประชาชนได้ ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี (พ.ศ.2561-2580) จึงเป็นการวางรากฐานการพัฒนาประเทศในระยะยาว ซึ่งจะต้องนำไปสู่การปฏิบัติเพื่อให้ประเทศไทยบรรลุวิสัยทัศน์ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้วด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” เพื่อความสุขของคนไทยทุกคน ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติด้านที่ 2 ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ซึ่งสอด คล้องและเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว การค้าชายแดน และผลิตภัณฑ์ไหม กอปรกับมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 9 มิถุนายน 2563 ในการดำเนินงานตามมาตรการส่งเสริมและสนับสนุนการใช้และสวมใส่ผ้าไทย และการน้อมนำแนวพระราชดำริสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าสิริวัณณวรี นารีรัตนราชกัญญา ในการสืบสาน ต่อยอดและรักษามรดกทางภูมิปัญญาชาวบ้าน สืบทอดมาอย่างต่อเนื่องจากอดีตสู่ปัจจุบัน ให้ทุกส่วนราชการนำไปปฏิบัติ ประชาสัมพันธ์ และสร้างกระแสในการส่งเสริมสนับสนุนการสวมใส่ผ้าไทย ผ่านโครงการ “ผ้าไทยใส่ให้สนุก” จากการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัด ที่มุ่งเน้นการเพิ่มศักยภาพทางเศรษฐกิจในระดับฐานราก ในการส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาอาชีพและสร้างรายได้ โดยการยกระดับและพัฒนาผลิตภัณฑ์ไหมให้มีมาตรฐาน ที่ผ่าน

หัวข้อ	รายละเอียด

มา มีมูลค่าการจำหน่ายประมาณ 6,000 ล้านบาทต่อปี และมีมูลค่าการส่งออกถึง 496,499,291 บาท ที่มีอัตลักษณ์ของพื้นถิ่นในการผลิตจากเส้นไหมพันธุ์พื้นเมือง (อรทัย สายสะอาด และคณะ) ถึงแม้อาชีพทอผ้าไหมกระจายอยู่ทั่วทุกภาค แต่ผ้าไหมที่มีชื่อเสียงส่วนใหญ่อยู่ที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ศิริพร บุญชู และนันทวรรณ รักพงษ์) เนื่องจากชุมชนมีความสามารถด้านการสร้างสรรค์การทอผ้าไหม ภูมิปัญญาอีสานที่สร้างสรรค์เหล่านี้นับว่าเป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่มีคุณค่า ผ่านการสั่งสมการถ่ายทอดและการสืบทอดมาหลายชั่วอายุคน ในชุมชนชนบทของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งยังคงมีการทอผ้าไหมเป็นวิถีชีวิตและวิถีวัฒนธรรมมาจนถึงปัจจุบัน

กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 มีเกษตรกรที่มีอาชีพปลูกหม่อนเลี้ยงไหม จำนวน 37,828 ราย มีผู้ผลิตผ้าไหมและแปรรูปผลิตภัณฑ์ไหม จำนวน 20,872 ราย ซึ่งในปี พ.ศ. 2562 ผลิตภัณฑ์จากไหมในกลุ่มจังหวัดมีมูลค่าการจำหน่ายรวมเป็นเงิน 7,355.06 ล้านบาท ซึ่งเพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2561 ร้อยละ 1.56 และในปี พ.ศ. 2563 และจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดต่อเชื้อไวรัสโคโรน่า 2019 ทำให้การผลิต การแปรรูป และการจำหน่ายผลิตภัณฑ์จากไหมได้รับผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อม ทำให้การจำหน่ายผลิตภัณฑ์จากไหมลดลงจากปี พ.ศ. 2562 คิดเป็นร้อยละ 28.38 ดังตารางที่ 1

จังหวัดผลการดำเนินงานในอดีต ปีงบประมาณ พ.ศ.	กลุ่มจังหวัด (ล้านบาท)	นครราชสีมา (ล้านบาท)	ชัยภูมิ (ล้านบาท)	บุรีรัมย์ (ล้านบาท)	สุรินทร์ (ล้านบาท)
2555	5,483.96	4,201.80	492.22	321.83	468.11
2556	4,961.77	3,535.55	506.98	416.16	503.08
2557	4,374.00	2,853.91	597.52	404.26	518.52
2558	5,592.74	3,624.99	758.32	506.97	702.46
2559	6,504.80	4,291.53	769.93	576.77	866.57
2560	6,875.58	4,424.02	770.34	577.00	1,104.22
2561	7,241.77	4,563.70	770.35	582.66	1,325.06
2562	7,335.06	4,742.45	833.05	600.14	1,159.42
2563	5,267.06	2,483.86	337.60	1,043.78	1,401.82

ที่มา : สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1

จากความเข้มแข็งของกลุ่มผู้ผลิตผ้าไหม และจุดเด่นที่เป็นอัตลักษณ์ของการผลิต ผลิตภัณฑ์จากไหมภายในกลุ่มจังหวัด ที่มาจากเส้นใยไหมพื้นเมือง จึงเป็นโอกาสของกลุ่มและภาครัฐในการส่งเสริม สนับสนุนในการพัฒนาต่อยอดองค์ความรู้ให้ทันต่อสภาวะที่เปลี่ยนแปลง ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และความต้องการของผู้บริโภค ภายใต้บริบทของพื้นที่ และกลุ่ม ด้วยการนำวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี

หัวข้อ	รายละเอียด
	และนวัตกรรมมาใช้ในกระบวนการผลิต การพัฒนาคุณภาพ การออกแบบและแปรรูป ที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้บริโภค โดยมุ่งเน้นและการนำหลักการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อความยั่งยืน (BCG Model) มาประยุกต์ใช้กับการทำงานร่วมกับส่วนราชการ กลุ่ม ชุมชน และท้องถิ่น ที่เอื้อให้กับทุกพื้นที่สามารถเรียนรู้ร่วมกันและกันได้ ด้วยการพัฒนาที่คำนึงถึงความเป็นองค์รวมของทุก ๆ ด้านอย่างสมดุลบนพื้นฐานของทรัพยากรธรรมชาติ ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมด้วยการมีส่วนร่วมของประชาชนทุกกลุ่ม ด้วยความเอื้ออาทร เคารพซึ่งกันและกัน เพื่อความสามารถในการพึ่งตนเอง และคุณภาพชีวิตที่เท่าเทียม เพื่อตอบสนองต่อเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs) การพัฒนาและยกระดับมาตรฐานผลิตภัณฑ์ไหม จึงมีความจำเป็นจะต้องได้รับการพัฒนาต่อยอดองค์ความรู้ให้ทันต่อสภาวะที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับบริบทของชุมชน ศักยภาพของกลุ่ม ด้วยการนำวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี นวัตกรรม และองค์ความรู้ในด้านต่าง ๆ มาประยุกต์ใช้ในกระบวนการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม การพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้มีคุณภาพและมาตรฐาน การออกแบบและการแปรรูปที่สอดคล้อง กับความต้องการของผู้บริโภคทุกช่วงวัย ตลอดจนการพัฒนาทักษะด้านการจำหน่ายให้ก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงในยุคโลกาภิวัตน์ **การวิเคราะห์ปัญหาของกลุ่มผู้ผลิต ผู้ประกอบการไหม กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1** **1. การวิเคราะห์ปัญหาระดับต้นทาง** ดังนี้ 1.1 การพัฒนาศักยภาพเกษตรกรเพื่อการผลิตใบหม่อนให้ได้มาตรฐาน 1.2 การส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพการผลิตรังไหมเชิงพาณิชย์ 1.3 การพัฒนาทักษะการผลิตเส้นไหมให้ได้มาตรฐาน 1.4 การบริหารจัดการน้ำเพื่อสนับสนุนการผลิตอย่างเป็นระบบ 1.5 การส่งเสริมการปลูกหม่อน เลี้ยงไหม ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม **2. การวิเคราะห์ปัญหาระดับกลางทาง** ดังนี้ 2.1 การส่งเสริมและพัฒนาการผลิต ผลิตภัณฑ์ไหมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม 2.2 การสืบสานอัตลักษณ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นแก่เยาวชนรุ่นใหม่ (Young OTOP) และการเป็นผู้ประกอบการยุคใหม่ 2.3 การพัฒนาศักยภาพผู้ผลิตผู้ประกอบการไหมและการแปรรูปผลิตภัณฑ์ไหม 2.4 การพัฒนาทักษะ องค์ความรู้ในการผลิต ผลิตภัณฑ์จากไหม ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

หัวข้อ	รายละเอียด
	2.5 การบริหารจัดการด้านการผลิต การพัฒนาคุณภาพ ผลิตภัณฑ์จากไหม ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม **3. การวิเคราะห์ปัญหาระดับปลายทาง** ดังนี้ 3.1 การพัฒนาศักยภาพกลุ่มผู้ผลิต ผู้ประกอบการรุ่นใหม่ 3.2 การส่งเสริมช่องทางการตลาดที่ต่อเนื่อง จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล สภาพปัญหาความต้องการและแนวโน้มความต้องการของผู้บริโภคและผู้รับบริการ ตลอดจนตอบสนองต่อการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน การพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อความยั่งยืน (BCG Model) เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs) กอปรกับมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 9 มิถุนายน 2563 ในการดำเนินงานตามมาตรการส่งเสริมและสนับสนุนการใช้และสวมใส่ผ้าไทย และการน้อมนำแนวพระราชดำริสมเด็จพระเจ้าลูกเธอเจ้าฟ้าสิริวัณณวรี นารีรัตนราชกัญญา ในการสืบสาน ต่อยอดและรักษามรดกทางภูมิปัญญาชาวบ้าน สืบทอดมาอย่างต่อเนื่องจากอดีตสู่ปัจจุบัน ในการพัฒนาและยกระดับมาตรฐานผลิตภัณฑ์ไหม ด้วยการพัฒนาต่อยอดองค์ความรู้ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างเหมาะสม สอดคล้องกับบริบทของชุมชน ศักยภาพของกลุ่ม ด้วยการนำวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี นวัตกรรม และองค์ความรู้ในด้านต่าง ๆ มาประยุกต์ใช้ในกระบวนการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม การพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้มีคุณาภาพและมาตรฐาน การออกแบบและการแปรรูปที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้บริโภคทุกช่วงวัย ตลอดจนการพัฒนาทักษะด้านการจำหน่ายให้ก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงในยุคโลกาภิวัตน์ ภายใต้ข้อเสนอโครงการ “การพัฒนานวัตกรรมการผลิตและจำหน่ายผลิตภัณฑ์ไหม กลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์แบบครบวงจร”
5. วัตถุประสงค์ของโครงการ	5.1 เพื่อพัฒนาทักษะ องค์ความรู้แก่ผู้ผลิตและผู้ประกอบการในการใช้เทคโนโลยีนวัตกรรมการผลิตไหมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม 5.2 เพื่อพัฒนาทักษะ องค์ความรู้ด้านการผลิตไหมแก่ผู้ประกอบการรุ่นใหม่ 5.3 เพื่อส่งเสริมช่องทางการตลาดผลิตภัณฑ์ไหมของกลุ่มจังหวัด
6. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	มูลค่าการจำหน่ายไหมและผลิตภัณฑ์ไหมเพิ่มขึ้น (ร้อยละ) **ปี พ.ศ. 2566** = เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.00 โดยคิดจากฐานเฉลี่ยของปี พ.ศ. 2563 **ปี พ.ศ. 2567** = เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.25 โดยคิดจากฐานเฉลี่ยของปี พ.ศ. 2564 **ปี พ.ศ. 2568** = เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.50 โดยคิดจากฐานเฉลี่ยของปี พ.ศ. 2565 **ปี พ.ศ. 2569** = เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.75 โดยคิดจากฐานเฉลี่ยของปี พ.ศ. 2566 **ปี พ.ศ. 2570** = เพิ่มขึ้นร้อยละ 2.00 โดยคิดจากฐานเฉลี่ยของปี พ.ศ. 2567

หัวข้อ	รายละเอียด
	คิดจากฐานข้อมูลจากศูนย์หม่อนไหมเฉลิมพระเกียรติ และสำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดในกลุ่มจังหวัด ปี 2563 = 5,460.94 ล้านบาท (ศูนย์หม่อนไหมฯ =193.88 ล้านบาท สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด =5,267.06 ล้านบาท)
7. พื้นที่เป้าหมาย	**กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ประกอบด้วย** จังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ และสุรินทร์
8. กิจกรรมหลัก	
8.1 กิจกรรมหลักที่ 1. การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตไหมเชิงพาณิชย์	**กิจกรรมหลักที่ 1. การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตไหมเชิงพาณิชย์ งบประมาณทั้งสิ้น 52,000,000 บาท ซึ่งประกอบด้วย 4 กิจกรรมย่อยดังนี้** **-กิจกรรมย่อย 1.1 การพัฒนาศักยภาพเกษตรกรในการผลิต ใบหม่อนให้ได้มาตรฐาน งบประมาณปีละ จำนวน 2,000,000 บาท (4 ปี รวมงบทั้งสิ้น 8,000,000 บาท)** **1.วิธีการดำเนินงาน:** 1) การคัดเลือกกลุ่มเป้าหมายจำนวนทั้งสิ้น 200 ราย 2 จังหวัด ได้แก่ เกษตรกรในจังหวัดนครราชสีมา จำนวน 100 ราย และจังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 200 ราย 2) อบรมเกษตรกรให้มีทักษะเพิ่มเติมในด้านการบำรุงดิน การตัดแต่งกิ่งหม่อน การทำปุ๋ยพืชสดและปุ๋ยหมักบำรุงดินเพื่อลดต้นทุนการผลิตใบหม่อน และกระบวนการขอรับรองมาตรฐาน GAP หม่อนใบ จนได้รับการรับรองมาตรฐาน GAP หม่อนใบ โดยมุ่งเน้นด้านการส่งเสริมและพัฒนากลุ่มเกษตรกรให้สามารถผลิตใบหม่อนคุณภาพดี เพื่อก้าวสู่การขอรับรองมาตรฐาน GAP หม่อนใบ สำหรับใช้เลี้ยงไหมในระบบการผลิตฟาร์มมาตรฐานสำหรับ ขอรับรองไหมวัยอ่อน รังไหม และดักแด้ไหม ตลอดจนการผลิตเส้นไหมไทยสาวมือให้ได้มาตรฐาน มกษ 5900-2565 และนำใบหม่อนไปจำหน่ายให้กับเอกชนเพื่อผลิตชาใบหม่อนในระดับโรงงานเพื่อจำหน่ายให้กับต่างประเทศ เช่น ญี่ปุ่น เป็นต้น เพื่อเตรียมความพร้อมก้าวสู่กลุ่มผู้ผลิตหม่อนอินทรีย์ต่อไปในอนาคต และมีรายได้เฉลี่ยไม่ต่ำกว่า 3,500-10,000 บาท/เดือน/รุ่น 3) เก็บข้อมูลรายรับ-จ่ายของเกษตรกร หลังฝึกอบรมตลอดระยะเวลา 3 ปี 4) ติดตามผลการดำเนินงานและประเมินผลทุกไตรมาสเป็นระยะเวลา 3 ปี **2.งบประมาณดำเนินการ** ปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 จำนวน 2,000,000 บาท ปีงบประมาณ พ.ศ 2568 จำนวน 2,000,000 บาท ปีงบประมาณ พ.ศ 2569 จำนวน 2,000,000 บาท ปีงบประมาณ พ.ศ 2570 จำนวน 2,000,000 บาท

หัวข้อ	รายละเอียด
	3.หน่วยงานที่รับผิดชอบและดำเนินงาน ศูนย์หม่อนไหมเฉลิมพระเกียรติฯ นครราชสีมา และ บุรีรัมย์ **4. หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง** 4.1 สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด นครราชสีมา ชัยภูมิและ บุรีรัมย์ 4.2 สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด นครราชสีมา ชัยภูมิ และ บุรีรัมย์ **-กิจกรรมย่อย 1.2 การส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพเพื่อการผลิตรังไหมเชิงพาณิชย์ งบประมาณปีละ จำนวน 2,500,000 บาท (4 ปี รวมงบทั้งสิ้น 10,000,000 บาท)** **1.วิธีการดำเนินงาน:** 1) การคัดเลือกกลุ่มเป้าหมายจำนวนทั้งสิ้น 200 คน 2 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 100 คน และจังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 200 คน 2) อบรมเกษตรกรให้มีทักษะเพิ่มเติมในด้านการบริหารจัดการโรงเลี้ยงไหมทั้งระบบให้เหมาะสมกับฤดูกาลโดยเฉพาะในช่วงหน้าแล้งที่มีอากาศแปรปรวน และพันธุ์ไหมที่เลี้ยงในช่วงนั้นๆด้วย โดยมุ่งเน้นเพิ่มทักษะการเลี้ยงไหมแบบหัตถกรรมและอุตสาหกรรม เน้นกระบวนบริหารจัดการการเลี้ยงไหม การจัดการแปลงหม่อนเพื่อให้ได้ใบหม่อนสำหรับใช้เลี้ยงไหมให้เพียงพอในแต่ละรุ่นการเลี้ยงและเหมาะสมกับวัยของไหมด้วย การบริหารจัดการไหมวัยและไหมวัยแก่ การจัดการไหมสุก การจัดการรังไหมสด และดักแด้สด จนได้รับมาตรฐานการผลิตฟาร์มไหมได้ ส่งผลให้เกเกษตรกรมีรายได้จากการเลี้ยงไหมได้ทุกเดือนและมีรายได้เฉลี่ยไม่ต่ำกว่า 8,500-15,000 บาท/เดือน/รุ่น 3) เก็บข้อมูลรายรับ-จ่าย หลังฝึกอบรมตลอดระยะเวลา 3 ปี 4) ติดตามผลการดำเนินงานและประเมินผลทุกไตรมาส ตลอดระยะเวลา 3 ปี **2.งบประมาณดำเนินการ** ปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 จำนวน 2,500,000 บาท ปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 จำนวน 2,500,000 บาท ปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 จำนวน 2,500,000 บาท ปีงบประมาณ พ.ศ. 2570 จำนวน 2,500,000 บาท **3.หน่วยงานที่รับผิดชอบและดำเนินงาน** ศูนย์หม่อนไหมเฉลิมพระเกียรติฯ นครราชสีมา ชัยภูมิ และ บุรีรัมย์ **4. หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง** 4.1 สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด นครราชสีมา ชัยภูมิและ บุรีรัมย์ 4.2 สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด นครราชสีมา ชัยภูมิ และ บุรีรัมย์

หัวข้อ	รายละเอียด
	-กิจกรรมย่อย 1.3 การพัฒนาทักษะผู้ผลิตและผู้ประกอบการ ผลิตเส้นไหมให้ได้มาตรฐาน งบประมาณปีละ จำนวน 5,500,000 บาท (4 ปี งบทั้งสิ้น 22,000,000 บาท) **1.วิธีการดำเนินงาน:** 1) การคัดเลือกกลุ่มเป้าหมายจำนวนทั้งสิ้น 300 ราย 4 จังหวัด ได้แก่ เกษตรกรในจังหวัดนครราชสีมา จำนวน 100 ราย ชัยภูมิ จำนวน 50 ราย จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 100 ราย และจังหวัดสุรินทร์ จำนวน 50 ราย รวม 300 คน 2) อบรมเกษตรกรให้มีทักษะเพิ่มเติมในด้านการบริหารจัดการโรงเลี้ยงไหมให้เหมาะสมกับฤดูกาล และพันธุ์ไหมที่เลี้ยงในช่วงนั้น จนสามารถผลิตรังไหมได้คุณภาพดี และนำรังไหมผ่านระบวนการสาวไหมตามระบบมาตรฐานของกลุ่ม (8000-2565 และ 5900-2565) ตลอดจนการวางแผนธุรกิจและกระบวนการส่งเสริมการตลาดทั้งออนไลน์และออฟไลน์ โดยมุ่งเน้นการเพิ่มทักษะในกระบวนการผลิตเส้นไหมตั้งแต่ กระบวนการจัดการแปลงหม่อนให้เพียงพอสำหรับเลี้ยงไหมและเพิ่มทักษะในการบริหารจัดการกลุ่มเพื่อจัดทำมาตรฐาน มกษ 8000-2565 และ มกษ 5900-2565 พร้อมทั้งวางแผนและบริหารจัดการผลิตและการตลาดเพื่อความยั่งยืน และมุ่งเน้นการเพิ่มทักษะในกระบวนการผลิตเส้นไหมตั้งแต่ กระบวนการเลี้ยงไหมรายบุคคล กระบวนการบริหารจัดการกลุ่มเพื่อจัดทำมาตรฐาน มกษ 8000-2565 และ มกษ 5900-2565 พร้อมทั้งวางแผนและบริหารจัดการผลิตและการตลาดเพื่อความยั่งยืนอบรมเกษตรกรให้มีทักษะเพิ่มเติมในด้านการบำรุงดิน การตัดแต่งกิ่งหม่อน การทำปุ๋ยพืชสดและปุ๋ยหมักบำรุงดินเพื่อลดต้นทุนการผลิตใบหม่อน และเลี้ยงไหมในแต่ละรุ่น กระบวนการเลี้ยงไหมรายบุคคล กระบวนการบริหารจัดการกลุ่มเพื่อจัดทำมาตรฐาน มกษ 8000-2565 และ มกษ 5900-2565 พร้อมทั้งวางแผนและบริหารจัดการผลิตและการตลาดเพื่อความยั่งยืนอบรมเกษตรกรให้มีทักษะเพิ่มเติม ในด้านการบำรุงดิน การตัดแต่งกิ่งหม่อน การทำปุ๋ยพืชสดและปุ๋ยหมักบำรุงดินเพื่อลดต้นทุนการผลิตใบหม่อน และ 3) เก็บข้อมูลรายรับ-จ่ายของเกษตรกร หลังฝึกอบรมตลอดระยะเวลา 3 ปี 4) ติดตามผลการดำเนินงานและประเมินผลทุกไตรมาสเป็นระยะเวลา 3 ปี **2.งบประมาณดำเนินการ** ปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 จำนวน 5,500,000 บาท ปีงบประมาณ พ.ศ 2568 จำนวน 5,500,000 บาท ปีงบประมาณ พ.ศ 2569 จำนวน 5,500,000 บาท ปีงบประมาณ พ.ศ 2570 จำนวน 5,500,000 บาท

หัวข้อ	รายละเอียด
	3.หน่วยงานที่รับผิดชอบและดำเนินงาน ศูนย์หม่อนไหมเฉลิมพระเกียรติฯ นครราชสีมา ชัยภูมิ และ บุรีรัมย์ **4. หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง** 4.1 สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด นครราชสีมา ชัยภูมิและ บุรีรัมย์ 4.2 สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด นครราชสีมา ชัยภูมิ และ บุรีรัมย์ - **กิจกรรมย่อยที่ 1.4 การยกระดับการผลิตไหมด้วยกระบวนการ BCG Model งบประมาณปีละ จำนวน 4,000,000 บาท (3 ปี รวม 12,000,000 บาท)** **1.วิธีการดำเนินงาน:** 1) การจัดประชุมคณะทำงาน จำนวน 4 ครั้งๆละ 1 วัน 2) อบรมเชิงปฏิบัติการส่งเสริมและถ่ายทอดองค์ความรู้การวิเคราะห์คาร์บอนฟุตพริ้นท์ (Carbon Footprint) ด้วยการประเมินวัฏจักรชีวิต (Life Cycle Assessment : LCA) 3) สำรวจและเก็บข้อมูลสถานะ Carbon footprint และ Water footprint ในกระบวนการผลิตหม่อนไหม 4) การประเมินค่า Carbon footprint และ Water footprint ในภาคเกษตรกรรมและภาคอุตสาหกรรมผลิตไหม และประเมินผลกระทบตลอดวัฏจักรชีวิต (Life Cycle Assessment; LCA) 5) ประชุมเชิงปฏิบัติการวิเคราะห์สถานการณ์และแนวทางการการผลิตหม่อนไหมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม จำนวน 4 ครั้งๆละ 1 วัน 6) ประชุมเชิงปฏิบัติการเวทีถอดบทเรียนและสรุปผลการดำเนินงาน จำนวน 4 ครั้งๆละ 1 วัน 7) จ้างเหมาบริการผู้ทวนสอบ Carbon footprint และ Water footprint เพื่อขอเครื่องหมายการรับรอง 8) จ้างเหมาบริการบุคคล เพื่อติดตามและประเมินผลตลอดโครงการ 9) การบริหารโครงการ **2.งบประมาณดำเนินการ** ปี 2568 -2570 รวม 12,000,000 บาท **3.หน่วยงานที่รับผิดชอบและดำเนินงาน** สำนักงานสิ่งแวดล้อมและควบคุมมลพิษ ที่ 11 **4. หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง** ศูนย์หม่อนไหมเฉลิมพระเกียรติฯ นครราชสีมา ชัยภูมิ และ บุรีรัมย์

หัวข้อ	รายละเอียด
8.2 กิจกรรมหลักที่ 2 : การพัฒนาศักยภาพการผลิตผลิตภัณฑ์ไหมให้มีมาตรฐาน	**กิจกรรมหลักที่ 2 : การพัฒนาศักยภาพการผลิตผลิตภัณฑ์ไหมให้มีมาตรฐาน งบประมาณรวม 84,230,000 บาท (แปดสิบสี่ล้านสองแสนสามหมื่นบาทถ้วน) ซึ่งประกอบด้วย 4 กิจกรรมย่อยดังนี้** **กิจกรรมย่อยที่ 2.1 การพัฒนาทักษะ องค์ความรู้การผลิต ผลิตภัณฑ์ไหม ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม งบประมาณปีละ จำนวน 6,457,500 บาท (4 ปี งบทั้งสิ้น 25,830,000 บาท)** **1. วิธีการดำเนินงาน** 1) กลุ่มจังหวัด ฯ ร่วมกับจังหวัด พิจารณาการคัดเลือกกลุ่มเป้าหมายที่มีการผลิต การทอ การแปรรูปผลิตภัณฑ์ไหม เข้าร่วมกิจกรรม จำนวน 200 กลุ่ม ๆ ละ 2 คน รวมทั้งสิ้น 400 คน พร้อมจัดทำฐานข้อมูลกลุ่มเป้าหมาย 2) สำรวจความต้องการในการพัฒนาของกลุ่มเป้าหมาย รวบรวมวิเคราะห์ความต้องการเพื่อกำหนดหลักสูตรและแนวทางการดำเนินงาน 3) ประสานงาน และจัดหาวิทยากร ปราชญ์ชุมชน ที่มีองค์ความรู้ทักษะเพื่อให้ความรู้แก่กลุ่มเป้าหมาย ให้สอดคล้องกับผลการวิเคราะห์ความต้องการของกลุ่ม 4) กำหนดแผนการฝึกอบรม การพัฒนาทักษะ องค์ความรู้การผลิตผลิตภัณฑ์ไหมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม แก่กลุ่มเป้าหมายตามความต้องการของกลุ่มโดยการกำหนดเป็นรุ่นตามความเหมาะสม ความต้องการของกลุ่ม และบริบทของพื้นที่ 5) ฝึกอบรม ให้ความรู้ พัฒนาทักษะ สาธิตและฝึกปฏิบัติในการผลิตผลิตภัณฑ์ไหมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (จำนวน 4 รุ่นๆ ละ 5 วัน) 6) ประเมินผลการดำเนินงาน 7) ติดตามและประเมินผล ถอดบทเรียนการดำเนินงานจากกลุ่ม **2. งบประมาณดำเนินการ** ปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 จำนวน 6,457,500 บาท ปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 จำนวน 6,457,500 บาท ปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 จำนวน 6,457,500 บาท ปีงบประมาณ พ.ศ. 2570 จำนวน 6,457,500 บาท **3. หน่วยงานที่รับผิดชอบและดำเนินการ** สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ และสุรินทร์ **4. หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง** 3.1 ศูนย์หม่อนไหมเฉลิมพระเกียรติ ฯ จังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ และสุรินทร์

หัวข้อ	รายละเอียด
	3.2 สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ และสุรินทร์ 3.3 สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ และสุรินทร์ 3.4 ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 6 กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม **กิจกรรมย่อยที่ 2.2 การจัดการของเสียในกระบวนการผลิตหม่อนไหมบนฐาน BCG Model งบประมาณปีละ จำนวน 4,000,000 บาท (3 ปี งบทั้งสิ้น 12,000,000 บาท)** **1. วิธีการดำเนินงาน** 1) ประชุมคณะทำงานออกแบบและสำรวจข้อมูลการรับรู้การผลิตหม่อนไหมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม จังหวัดละ 1 ครั้ง รวม 4 ครั้ง จำนวน 20 คน 2) อบรมเชิงปฏิบัติการการแปรรูปถ่านกัมมันต์จากวัสดุการเกษตรเหลือใช้สู่กระบวนการ Upcycle และการจัดการของเสียในกระบวนการผลิตหม่อนไหม จังหวัดละ 50 กลุ่มๆ ละ 2 คน รวม 100 คน จำนวน 2 รุ่นๆ ละ 50 คน (รุ่นละ 3 วัน) 3) ก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสียต้นแบบ โดยใช้ถ่านกัมมันต์จากวัสดุการเกษตรเหลือใช้ เพื่อนำน้ำทิ้งกลับมาใช้ประโยชน์ 4) ตรวจวิเคราะห์คุณภาพน้ำเพื่อประเมินประสิทธิภาพระบบบำบัดน้ำเสียต้นแบบ 5) ตรวจวิเคราะห์ประสิทธิภาพของถ่านกัมมันต์ เพื่อบ่งชี้คุณสมบัติสำหรับการต่อยอดธุรกิจ 6) ประชุมเชิงปฏิบัติการถอดบทเรียนการผลิตหม่อนไหมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม จังหวัดละ 50 กลุ่มๆ ละ 2 คน รวม 100 คน จำนวน 2 รุ่นๆละ 50 คน (รุ่นละ 1 วัน) **2. งบประมาณดำเนินการ** ปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 จำนวน 4,000,000 บาท ปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 จำนวน 4,000,000 บาท ปีงบประมาณ พ.ศ. 2570 จำนวน 4,000,000 บาท **3. หน่วยงานที่รับผิดชอบและดำเนินการ** สำนักงานสิ่งแวดล้อมและควบคุมมลพิษ ที่ 11 **4. หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง** 4.1 สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ และสุรินทร์

หัวข้อ	รายละเอียด
	4.2 ศูนย์หม่อนไหมเฉลิมพระเกียรติ ฯ จังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ และสุรินทร์ **กิจกรรมย่อยที่ 2.3 สืบสานอัตลักษณ์ภูมิปัญญาการผลิตไหมแก่เยาวชนรุ่นใหม่ (Young OTOP) และการเป็นผู้ประกอบการรุ่นใหม่ งบประมาณ ปี 2568 จำนวน 3,600,000 บาท (4 ปี งบทั้งสิ้น 14,400,000 บาท)** **1. วิธีการดำเนินงาน** 1) กลุ่มจังหวัด ฯ ร่วมกับจังหวัด พิจารณาการคัดเลือกทายาท เยาวชนรุ่นใหม่ ผู้สนใจเป็นกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการผลิต การทอ การแปรรูปผลิตภัณฑ์ไหม เข้าร่วมกิจกรรม จำนวน 120 กลุ่ม/คน พร้อมจัดทำฐานข้อมูลกลุ่มเป้าหมาย 2) ออกแบบ กำหนด ขั้นตอนในการกำหนดหลักสูตรและแนวทางการดำเนินการส่งเสริม สนับสนุน การปรับทัศนคติต่อการผลิต การทอ การแปรรูปผลิตภัณฑ์ไหม แก่ทายาท เยาวชนรุ่นใหม่ ผู้สนใจ 3) ประสานงาน จัดหาวิทยากรและหรือปราชญ์ชุมชน ที่มีองค์ความรู้ทักษะเพื่อให้ความรู้แก่กลุ่มเป้าหมาย ให้สอดคล้องกับแนวทาง วัตถุประสงค์และเป้าหมายความต้องการของโครงการ 4) กำหนดแผนการฝึกอบรม ทักษะ องค์ความรู้การผลิต ผลิตภัณฑ์ไหม แก่กลุ่มเป้าหมาย โดยการกำหนดเป็นรุ่นตามความเหมาะสม และบริบทของพื้นที่ 5) ฝึกอบรม ให้ความรู้ พัฒนาทักษะ ฝึกปฏิบัติและสาธิตในการผลิตผลิตภัณฑ์ไหม และเทคนิคการบริหารจัดการ การจัดทำแผนธุรกิจ และการเป็นผู้ประกอบการรุ่นใหม่ แก่ทายาท เยาวชนรุ่นใหม่ ผู้สนใจ (จำนวน 3 รุ่นๆ ละ 3 วัน) 6) ประเมินผลการดำเนินงาน 7) ติดตามและประเมินผล ถอดบทเรียนการดำเนินงาน **2. งบประมาณดำเนินการ** ปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 จำนวน 3,600,000 บาท ปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 จำนวน 3,600,000 บาท ปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 จำนวน 3,600,000 บาท ปีงบประมาณ พ.ศ. 2570 จำนวน 3,600,000 บาท **3. หน่วยงานที่รับผิดชอบและดำเนินการ** สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ และสุรินทร์ **4. หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง** 4.1 ศูนย์หม่อนไหมเฉลิมพระเกียรติ ฯ จังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ และสุรินทร์

หัวข้อ	รายละเอียด
	4.2 สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ และสุรินทร์ 4.3 ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 6 กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม **กิจกรรมย่อยที่ 2.4 การพัฒนาทักษะการออกแบบ และการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากไหม งบประมาณ ปีละ จำนวน 8,000,000 บาท (4 ปี งบทั้งสิ้น 32,000,000 บาท)** **1. วิธีการดำเนินงาน** 1) กลุ่มจังหวัด ฯ ร่วมกับจังหวัด พิจารณาการคัดเลือกกลุ่มเป้าหมายจากกลุ่มที่มีการผลิต การทอ การแปรรูปผลิตภัณฑ์ไหม ทายาท เยาวชนรุ่นใหม่ผู้สนใจ เข้าร่วมกิจกรรม จำนวน 200 คน พร้อมจัดทำฐานข้อมูลกลุ่มเป้าหมาย 2) สำรวจทักษะพื้นฐาน องค์ความรู้ ความต้องการในการพัฒนาของกลุ่มเป้าหมาย รวบรวม วิเคราะห์ความต้องการเพื่อกำหนดหลักสูตรและแนวทางการดำเนินงาน 3) ประสานงาน จัดหาวิทยากรและหรือนักออกแบบ ที่มีองค์ความรู้ทักษะเพื่อให้ความรู้แก่กลุ่มเป้าหมาย ให้สอดคล้องกับผลการวิเคราะห์ความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย 4) กำหนดแผนการฝึกอบรม การพัฒนาทักษะ องค์ความรู้ในการออกแบบ แปรรูปผลิตภัณฑ์ไหมแก่กลุ่มเป้าหมายตามความต้องการของกลุ่มโดยการกำหนดเป็นรุ่นตามความเหมาะสม ลักษณะความต้องการของกลุ่ม และบริบทของพื้นที่ 5) ฝึกอบรม ให้ความรู้ พัฒนาทักษะการออกแบบ ฝึกปฏิบัติและสาธิตในการผลิต แปรรูปผลิตภัณฑ์ไหม (จำนวน 4 รุ่นๆ ละ 5 วัน) 6) ประเมินผลการดำเนินงาน 7) ติดตามและประเมินผล ถอดบทเรียนการดำเนินงานจากกลุ่ม **2. งบประมาณดำเนินการ** ปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 จำนวน 8,000,000 บาท ปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 จำนวน 8,000,000 บาท ปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 จำนวน 8,000,000 บาท ปีงบประมาณ พ.ศ. 2570 จำนวน 8,000,000 บาท **3. หน่วยงานที่รับผิดชอบและดำเนินการ** สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ และสุรินทร์ **4. หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง** 4.1 ศูนย์หม่อนไหมเฉลิมพระเกียรติ ฯ จังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ

หัวข้อ	รายละเอียด
	บุรีรัมย์ และสุรินทร์ 4.2 สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ และสุรินทร์
8.3 กิจกรรมหลักที่ 3 : การส่งเสริมการตลาดและการประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์ไหม	**กิจกรรมหลักที่ 3 การส่งเสริมการตลาดและการประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์ไหม งบประมาณรวม 72,000,000 บาท (เจ็ดสิบสองล้านบาทถ้วน) ซึ่งประกอบด้วย 3 กิจกรรมย่อย ดังนี้** **กิจกรรมย่อยที่ 3.1 นวัตกรรมทางสังคมเพื่อการพัฒนาเครือข่ายผู้ประกอบการไหม กลุ่มนครชัยบุรินทร์ งบประมาณ ปีละ จำนวน 4,000,000 บาท (3 ปี งบทั้งสิ้น 12,000,000 บาท)** **1. วิธีการดำเนินงาน** 1) กลุ่มจังหวัด ฯ ร่วมกับจังหวัด พิจารณาการคัดเลือกกลุ่มเป้าหมายจากกลุ่มที่มีการผลิต การทอ การแปรรูปผลิตภัณฑ์ไหม ทายาท เยาวชนรุ่นใหม่เข้าร่วมกิจกรรม จำนวน 250 คน พร้อมจัดทำฐานข้อมูลกลุ่มเป้าหมาย 2) สำรวจการดำเนินการ ระดับการดำเนินการในรูปแบบผู้ประกอบการเพื่อสังคม กำหนดแผนการฝึกอบรม เพื่อพัฒนาองค์ความรู้ด้านผู้ประกอบการเพื่อสังคม/วิสาหกิจเพื่อสังคม และดำเนินการฝึกอบรม ให้ความรู้ พัฒนารูปแบบการดำเนินการผู้ประกอบการเพื่อสังคม/วิสาหกิจเพื่อสังคม 3) ติดตามการดำเนินการในรูปแบบผู้ประกอบการเพื่อสังคม/วิสาหกิจเพื่อสังคมของผู้ประกอบการ/กลุ่มวิสาหกิจชุมชน 4) ประเมินและคัดเลือกผู้ประกอบการ/กลุ่มวิสาหกิจชุมชนที่มีการดำเนินงานเพื่อสังคม จำนวน 50 ราย เพื่อยกระดับ/เตรียมความพร้อมสู่การจดทะเบียนผู้ประกอบการเพื่อสังคม 5) ติดตามและประเมินผล ถอดบทเรียนการดำเนินงานจากกลุ่ม **2. งบประมาณดำเนินการ** ปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 จำนวน 4,000,000 บาท ปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 จำนวน 4,000,000 บาท ปีงบประมาณ พ.ศ. 2570 จำนวน 4,000,000 บาท **3. หน่วยงานที่รับผิดชอบและดำเนินการ** 3.1สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ และสุรินทร์ 3.2 ศูนย์หม่อนไหมเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ และสุรินทร์ 3.3 มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ และสุรินทร์

หัวข้อ	รายละเอียด
	4. หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ และสุรินทร์ **กิจกรรมย่อยที่ 3.2 การพัฒนาศักยภาพกลุ่มผู้ผลิตผู้ประกอบการไหมสู่ผู้ประกอบการยุคใหม่ งบประมาณ ปีละ จำนวน 3,000,000 บาท (4 ปี งบทั้งสิ้น 12,000,000 บาท)** **1. วิธีการดำเนินงาน** 1) กลุ่มจังหวัด ฯ ร่วมกับจังหวัด พิจารณาการคัดเลือกกลุ่มเป้าหมายจากกลุ่มที่มีการผลิต การทอ การแปรรูปผลิตภัณฑ์ไหม ทายาท เยาวชนรุ่นใหม่ผู้สนใจ ที่มีความต้องการในการออกแบบ การจัดทำตลาดออฟไลน์ ออนไลน์ การถ่ายภาพผลิตภัณฑ์ การนำเสนอผลิตภัณฑ์ และการจัดทำแผนธุรกิจ เข้าร่วมกิจกรรม จำนวน 200 คน พร้อมจัดทำฐานข้อมูลกลุ่มเป้าหมาย 2) สำรวจทักษะพื้นฐาน องค์ความรู้ ความต้องการในการพัฒนาของกลุ่มเป้าหมาย รวบรวม วิเคราะห์ความต้องการเพื่อกำหนดหลักสูตรและแนวทางการดำเนินงาน 3) ประสานงาน จัดหาวิทยากร นักออกแบบ นักการตลาด ที่มีองค์ความรู้ ทักษะเพื่อให้ความรู้แก่กลุ่มเป้าหมาย ให้สอดคล้องกับผลการวิเคราะห์ความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย 4) กำหนดแผนการฝึกอบรม การพัฒนาทักษะ องค์ความรู้ในการออกแบบ การจัดทำตลาดออฟไลน์ ออนไลน์ การถ่ายภาพผลิตภัณฑ์ การนำเสนอผลิตภัณฑ์ และการจัดทำแผนธุรกิจ แก่กลุ่มเป้าหมายตามความต้องการของกลุ่ม โดยการกำหนดเป็นรุ่นตามความเหมาะสม ลักษณะความต้องการของกลุ่ม และบริบทของพื้นที่ 5) ฝึกอบรม ให้ความรู้ พัฒนาทักษะการออกแบบ ฝึกปฏิบัติและสาธิตในการการจัดทำตลาดออฟไลน์ ออนไลน์ การถ่ายภาพผลิตภัณฑ์ การนำเสนอผลิตภัณฑ์ และการจัดทำแผนธุรกิจ (จำนวน 4 รุ่นๆ ละ 3 วัน) 6) ประเมินผลการดำเนินงาน 7) ติดตามและประเมินผล ถอดบทเรียนการดำเนินงานจากกลุ่ม **2. งบประมาณดำเนินการ** ปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 จำนวน 3,000,000 บาท ปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 จำนวน 3,000,000 บาท ปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 จำนวน 3,000,000 บาท ปีงบประมาณ พ.ศ. 2570 จำนวน 3,000,000 บาท

หัวข้อ	รายละเอียด
	3. หน่วยงานที่รับผิดชอบและดำเนินการ สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ และสุรินทร์ **4. หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง** 3.1 ศูนย์หม่อนไหมเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ และสุรินทร์ 3.2 สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ และสุรินทร์ **กิจกรรมย่อยที่ 3.3 การส่งเสริมช่องทางการตลาดผลิตภัณฑ์ไหมและผลิตภัณฑ์ OTOP กลุ่มจังหวัด งบประมาณ ปีละ 12,000,000 บาท (4 ปี งบทั้งสิ้น 48,000,000 บาท)** **1. วิธีการดำเนินงาน** 1) กลุ่มจังหวัด ฯ ร่วมกับจังหวัด พิจารณาการคัดเลือกกลุ่มเป้าหมายเข้าร่วมจากกลุ่มผู้ผลิต ผู้ประกอบการ ทายาท เยาวชนรุ่นใหม่ ที่มีการผลิต การทอ การออกแบบ และแปรรูปผลิตภัณฑ์ไหม และกลุ่มผู้ผลิต ผู้ประกอบการสินค้า OTOP ภายในกลุ่มจังหวัด ที่มีความต้องการเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมช่องทางการตลาด พร้อมจัดทำฐานข้อมูลกลุ่มเป้าหมาย 2) จ้างเหมาบริการในการออกแบบ และจัดกิจกรรมส่งเสริมช่องทางการตลาด อย่างน้อย 4 ครั้ง/ปี **(ไม่น้อยกว่า 9 วัน/ครั้ง)** **2. งบประมาณดำเนินการ** ปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 จำนวน 12,000,000 บาท ปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 จำนวน 12,000,000 บาท ปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 จำนวน 12,000,000 บาท ปีงบประมาณ พ.ศ. 2570 จำนวน 12,000,000 บาท **3. หน่วยงานที่รับผิดชอบและดำเนินการ** สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ และสุรินทร์ **4. หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง** 4.1 ศูนย์หม่อนไหมเฉลิมพระเกียรติ ฯ จังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ และสุรินทร์ 4.2 สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ และสุรินทร์ 4.3 สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ และสุรินทร์

หัวข้อ	รายละเอียด
	4.4 สำนักงานพาณิชย์จังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ และสุรินทร์
8.4 กิจกรรมหลักที่ 4 : ส่งเสริมศักยภาพคลัสเตอร์ไหมอีสาน กลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์สู่สากล งบประมาณฟังก์ชั่น ปีละ 9,000,000 บาท รวม ปี 2569 – 2570 = 18,000,000 บาท	**ส่งเสริมศักยภาพคลัสเตอร์ไหมอีสาน กลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์สู่สากล** 1.มติการประชุมคณะรัฐมนตรีอย่างเป็นทางการนอกสถานที่ เมื่อวันที่ 2 กรกฎาคม 2567 เห็นชอบในหลักการโครงการของกลุ่มจังหวัดและจังหวัด จำนวน 16 โครงการ กรอบวงเงิน 259,004,600 บาท โดยให้กลุ่มจังหวัดและจังหวัดขอรับการจัดสรรจากงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 งบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็นตามขั้นตอนของกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง อย่างเคร่งครัด รวมทั้งให้จังหวัดและกลุ่มจังหวัด นำโครงการบรรจุไว้ในแผนพัฒนาจังหวัดและแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดตามขั้นตอนต่อไป โดยในส่วนของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 เห็นชอบในหลักโครงการจำนวน 4 โครงการ วงเงินรวม 49,990,600 บาท ดังนี้ - โครงการส่งเสริมศักยภาพคลัสเตอร์ไหมอีสาน กลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์สู่สากล งบประมาณ 9,000,000 บาท - Triple Heritage Ring Road เพื่อพัฒนาและยกระดับสินค้าและบริการและสร้างอัตลักษณ์ของท้องถิ่นของผู้ประกอบการ ตามเส้นทาง 3 มรดกโลก เชื่อมโยงการท่องเที่ยวนครชัยบุรินทร์ งบประมาณ 6,000,000 บาท - โครงการ การสร้าง "ศูนย์กลางการประกอบอาหารนครชัยบุรินทร์ (Nakornchaiburin Gastronomy Hub)" เพื่อผลิตกำลังคนสำหรับรองรับอุตสาหกรรมอาหารและบริการ(ท่องเที่ยว) ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์ งบประมาณ 30,600,000 บาท - โครงการยกระดับคุณภาพชีวิตคนทุกช่วงวัยนครชัยบุรินทร์ กิจกรรม ยกระดับคุณภาพชีวิตประชาชนในชุมชนนครชัยบุรินทร์ด้วยภูมิปัญญาแพทย์แผนไทยงบประมาณ 4,390,600 บาท 2. มีกิจกรรมที่ดำเนินการ ดังนี้ **- โครงการจัดทำคลัสเตอร์ไหมอีสาน กลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์** การจัดทำฐานข้อมูลคลัสเตอร์ไหมอีสาน กลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์ เพื่อให้เกิดการพัฒนาร่วมกันอย่างต่อเนื่องตลอดทั้งห่วงโซ่อุปทาน ลักษณะของการดำเนินโครงการคือ 1) จัดตั้งคลัสเตอร์ไหมครบวงจรตลอดทั้งห่วงโซ่อุปทานของกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์ 1 คลัสเตอร์ 2) จัดทำระบบบริหารคลัสเตอร์ไหมอีสาน กลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์ด้วยฐานข้อมูลในรูปแบบ Big Data เชื่อมโยงความสัมพันธ์ของคลัสเตอร์และบริหารจัดการในภาพรวม ทำให้ทราบถึงการไหลของผลิตภัณฑ์ไหมตลอดทั้งห่วงโซ่อุปทาน และทราบการมูลค่ารวมตลอดทั้งคลัสเตอร์ไหมที่เป็นปัจจุบัน 1 ระบบ

หัวข้อ	รายละเอียด
	3) การสนับสนุนข้อมูล การประชาสัมพันธ์ข่าวสาร การฝึกอบรม อย่างเป็นระบบให้กับหน่วยงาน และผู้ประกอบการไหม 2 ช่องทาง Line official Facebook เป็นต้น **- โครงการจัดทำต้นแบบโรงเรือนอัจฉริยะ ในการผลิตเส้นไหมอีสานแบบครบวงจร** 1) จัดทำแปลงปลูกหม่อนไหมโดยมีระบบการควบคุมอัจฉริยะ โดยมีการจัดทำต้นแบบแปลงปลูกที่มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน ศูนย์การศึกษาหนองระเวียง และขยายไปที่ศูนย์ไหมเฉลิมพระเกียรติของกลุ่มจังหวัด 4 พื้นที่ 2) จัดทำโรงเรือนอัจฉริยะแบบประหยัดพลังงานในการเลี้ยงหนอนไหม และผลิตเส้นไหมที่มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน ศูนย์การศึกษาหนองระเวียง และขยายผลไปยังผู้ประกอบการ จังหวัดละ 1 โรงเรือน 3) ฝึกอบรมผู้ประกอบการ เกษตรกรรุ่นใหม่ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จำนวน 200 คน **- โครงการพัฒนาลายผ้าอัตลักษณ์นครชัยบุรินทร์ สู่สากลร่วมกับสถาบัน Ecole Supérieure des Arts Appliqués Duperre** 1) ประชุมเชิงปฏิบัติการระดมความคิดอัตลักษณ์ผ้าไหมอีสานของคลัสเตอร์ไหมอีสาน จังหวัดนครชัยบุรินทร์ จำนวน 100 คน 2) ประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาลายผ้าอัตลักษณ์กลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์ ร่วมกับสถาบัน Ecole Supérieure des Arts Appliqués Duperre และนักออกแบบลายผ้าของประเทศไทย ให้กับคลัสเตอร์ไหมอีสาน จังหวัดนครชัยบุรินทร์ จำนวน 50 คน 3) การออกแบบผลิตภัณฑ์ และพัฒนาผลิตภัณฑ์ไหมจากลายผ้า ร่วมกับสถาบัน Ecole Supérieure des Arts Appliqués Duperre และนักออกแบบของประเทศไทย จำนวน 50 คน 4) จัดการแสดงผลงาน และเสวนาการพัฒนาลายผ้าอัตลักษณ์นครชัยบุรินทร์ และจังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ และสุรินทร์ ใน 4 พื้นที่กลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์ **- โครงการคัดสรรผ้าไหมอีสาน และผลิตภัณฑ์อัตลักษณ์นครชัยบุรินทร์ สู่ตลาดฝรั่งเศส** 1) การประชุมเชิงปฏิบัติการมาตรฐานสินค้าผลิตภัณฑ์ไหม การผลิตทรัพย์สินทางปัญญา ลิขสิทธิ์ สิทธิบัตร การทำการตลาดผลิตภัณฑ์ไหมในต่างประเทศ ให้กับผู้ประกอบการ ทายาทธุรกิจ คลัสเตอร์ไหมอีสาน จังหวัดนครชัยบุรินทร์ จำนวน 200 คน

หัวข้อ	รายละเอียด
	2) การคัดสรรผลิตภัณฑ์ไหมสู่ตลาดไหมต่างประเทศ ผู้ประกอบการไหม 200 ราย 3) การจัดทำการตลาดออนไลน์ 2 ช่องทาง คือ Website และ Facebbok สำหรับผลิตภัณฑ์ไหม 3 เวอร์ชั่น อังกฤษ ไทย จีน 4) การแสดงสินค้าผลิตภัณฑ์ไหมครบวงจร ตลอดทั้งห่วงโซ่อุปทาน ของคลัสเตอร์ไหมอีสาน จังหวัดนครชัยบุรินทร์ สู่สากล รวมถึงการ Matching Business กับผู้ประกอบการต่างประเทศในรูปแบบไฮบริด
9. หน่วยงานดำเนินการ	**จังหวัดในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ประกอบด้วย** 9.1 ศูนย์หม่อนไหมเฉลิมพระเกียรติ ฯ จังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ และสุรินทร์ 9.2 สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ และสุรินทร์ 9.3 สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ และสุรินทร์ 9.4 สำนักงานสิ่งแวดล้อมและควบคุมมลพิษ ที่ 11 9.5 มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ และสุรินทร์ 9.6 สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ และสุรินทร์ 9.7 สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ และสุรินทร์ 9.8 สำนักงานพาณิชย์จังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ และสุรินทร์ 9.9 ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 6 กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม **หน่วยงานระดับกรม/กระทวง** มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี กระทรวงอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม
10. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ	4 ปี (พ.ศ. 2567 – 2570)
11. งบประมาณ	**226,230,000 บาท** (สองร้อยยี่สิบหกล้านสองแสนสามหมื่นบาทถ้วน)
12. ผลผลิต (Output)	**กิจกรรมหลักที่ 1 : การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตไหมเชิงพาณิชย์** มี 4 กิจกรรมย่อย ตามรายละเอียดดังนี้ -กิจกรรมย่อยที่ 1.1 การพัฒนาศักยภาพเกษตรกรในการผลิตใบหม่อนให้ได้มาตรฐาน : เกษตรกรได้แก่ กลุ่มผู้ผลิตใบหม่อนสำหรับใช้เลี้ยงไหม กลุ่มผลิตใบ

หัวข้อ	รายละเอียด
	หม่อนเพื่อจำหน่ายให้กับโรงงานผลิตชาใบหม่อน และกลุ่มเกษตรกรที่ผลิตใบหม่อนสำหรับใช้เลี้ยงสัตว์ จำนวน 200 ราย ได้รับการพัฒนาทักษะต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการผลิตใบหม่อนให้ได้มาตรฐาน และได้รับการรับรองมาตรฐาน GAP หม่อนใบไม่ต่ำกว่าร้อยละ 30 -กิจกรรมย่อยที่ 1.2 การส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพการผลิตรังไหมเชิงพาณิชย์ : เกษตรกร กลุ่มผู้ผลิตรังไหม จำนวน 200 ราย ได้รับการพัฒนาและหลังฝึกอบรมสามารถผลิตรังไหมเพื่อการค้าได้ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 90 ของผู้ที่เข้าฝึกอบรม -กิจกรรมย่อยที่ 1.3 การพัฒนาทักษะผู้ผลิต ผู้ประกอบการ ผลิตเส้นไหมให้ได้มาตรฐาน : เกษตรกร และกลุ่มผู้ผลิตผู้ประกอบการไหม จำนวน 300 ราย ได้รับการพัฒนาทักษะต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการผลิตเส้นไทยสาวมือให้ได้มาตรฐาน และเส้นไหมผ่านการรับรองมาตรฐานไม่ต่ำกว่าร้อยละ 25 ของจำนวนผู้เข้าฝึกอบรม -กิจกรรมย่อยที่ 1.4 การยกระดับการผลิตไหมด้วยกระบวนการ BCG Model : ได้ต้นแบบการกำจัดของเสียในกระบวนการผลิตไหม 1 กระบวนการ **กิจกรรมหลักที่ 2 : การพัฒนาศักยภาพการผลิตผลิตภัณฑ์ไหมให้มีมาตรฐาน** มี 4 กิจกรรมย่อย ตามรายละเอียดดังนี้ -กิจกรรมย่อยที่ 2.1 การพัฒนาทักษะ องค์ความรู้การผลิต ผลิตภัณฑ์ไหมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม : กลุ่มผู้ผลิตผู้ประกอบการไหม จำนวน 400 คน ได้รับการพัฒนาทักษะ องค์ความรู้การผลิต ผลิตภัณฑ์ไหมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และภายหลังการอบรมสามารถผลิต ผลิตภัณฑ์ไหมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ได้มากกว่าร้อยละ 80 ของจำนวนผู้เข้าฝึกอบรม -กิจกรรมย่อยที่ 2.2 การจัดการของเสียในกระบวนการผลิตหม่อนไหมบนฐาน BCG Model : กลุ่มที่มีการผลิต การทอ การแปรรูปผลิตภัณฑ์ไหม ทายาทเยาวชนรุ่นใหม่ ผู้สนใจทั่วไป จำนวน 200 คน มีทักษะในการจัดการการผลิตหม่อนไหมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมโดยการแปรรูปวัสดุเหลือใช้กลับมาใช้ใหม่ในกระบวนการผลิต ทำให้สามารถลดการปล่อยมลพิษออกสู่สิ่งแวดล้อมและผู้เข้าร่วมอบรมสามารถนำความรู้ไปปรับใช้เพื่อลดต้นทุนการผลิตได้มากกว่าร้อยละ 80 -กิจกรรมย่อยที่ 2.3 สืบสานอัตลักษณ์ภูมิปัญญาการผลิตไหมแก่เยาวชนรุ่นใหม่ (Young OTOP) และการเป็นผู้ประกอบการรุ่นใหม่ : ทายาท เยาวชนรุ่นใหม่ ผู้สนใจทั่วไป จำนวน 120 คน ได้รับการพัฒนาทักษะ องค์ความรู้การผลิต ผลิตภัณฑ์ไหม การบริหารจัดการ การจัดทำแผนธุรกิจ และการเป็นผู้ประกอบการรุ่นใหม่ และภายหลังการอบรมสามารถนำความรู้ไปประกอบอาชีพได้มากกว่าร้อยละ 80 ของจำนวนผู้เข้าฝึกอบรม

หัวข้อ	รายละเอียด
	-กิจกรรมย่อยที่ 2.4 การพัฒนาทักษะการออกแบบ และการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากไหม : กลุ่มที่มีการผลิต การทอ การแปรรูปผลิตภัณฑ์ไหม ทายาท เยาวชนรุ่นใหม่ ผู้สนใจทั่วไป จำนวน 200 คน มีทักษะการออกแบบและการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากไหม และภายหลังการอบรมสามารถนำความรู้ไปประกอบอาชีพได้มากกว่าร้อยละ 80 ของจำนวนผู้เข้าฝึกอบรม **กิจกรรมหลักที่ 3 การส่งเสริมการตลาดและการประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์ไหม** มี 3 กิจกรรมย่อย ตามรายละเอียดดังนี้ -กิจกรรมย่อยที่ 3.1 นวัตกรรมทางสังคมเพื่อการพัฒนาเครือข่ายผู้ประกอบการไหม กลุ่มนครชัยบุรินทร์ : กลุ่มผู้ผลิตผู้ประกอบการไหม ทายาท เยาวชนรุ่นใหม่ ผู้สนใจทั่วไป จำนวน 120 คน ได้รับการพัฒนาทักษะ องค์ความรู้ในการออกแบบ การจัดทำตลาดออฟไลน์ ออนไลน์ การถ่ายภาพผลิตภัณฑ์ การนำเสนอผลิตภัณฑ์ และการจัดทำแผนธุรกิจ และภายหลังการอบรมสามารถน้ำความรู้ไปปรับใช้ ได้มากกว่าร้อยละ 80 ของจำนวนผู้เข้าฝึกอบรม -กิจกรรมย่อยที่ 3.2 การพัฒนาศักยภาพผู้ผลิตผู้ประกอบการไหมสู่ผู้ประกอบการยุคใหม่: กลุ่มผู้ผลิตผู้ประกอบการไหม ทายาท เยาวชนรุ่นใหม่ ผู้สนใจทั่วไป จำนวน 120 คน ได้รับการพัฒนาทักษะ องค์ความรู้ในการออกแบบ การจัดทำตลาดออฟไลน์ ออนไลน์ การถ่ายภาพผลิตภัณฑ์ การนำเสนอผลิตภัณฑ์ และการจัดทำแผนธุรกิจ และภายหลังการอบรมสามารถน้ำความรู้ไปปรับใช้ ได้มากกว่าร้อยละ 80 ของจำนวนผู้เข้าฝึกอบรม -กิจกรรมย่อยที่ 3.3 การส่งเสริมช่องทางการตลาดผลิตภัณฑ์ไหมและผลิตภัณฑ์ OTOP กลุ่มจังหวัด : กลุ่มผู้ผลิต ผู้ประกอบการไหม ทายาท เยาวชนรุ่นใหม่ ที่มีการผลิต การทอ การออกแบบ และแปรรูปผลิตภัณฑ์ไหม และกลุ่มผู้ผลิตผู้ประกอบการสินค้า OTOP ภายในกลุ่มจังหวัด กลุ่มผู้ผลิตผู้ประกอบการไหม เข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมช่องทางการตลาด มีรายได้จากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ **กิจกรรมหลักที่ 4 ส่งเสริมศักยภาพคลัสเตอร์ไหมอีสาน กลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์สู่สากล** 1. ระบบบริหารคลัสเตอร์ไหมอีสาน ด้วย Big data กลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์ แบบบูรณาการที่ทันสมัยและเป็นปัจจุบัน 1 ระบบ 2. ต้นแบบการปลูกใบหม่อนด้วยระบบการควบคุมอัจฉริยะ และ โรงเรือนอัจฉริยะในการผลิตเส้นไหมอีสานแบบครบวงจร (4 ชุดใน 4 จังหวัด) 3. ได้พัฒนาลายผ้าอัตลักษณ์นครชัยบุรินทร์ (ลายผ้าอัตลักษณ์นครชัยบุรินทร์ 1 ลาย และ 1 ลายผ้าอัตลักษณ์/จังหวัด) 4. ผลิตภัณฑ์ไหมอีสาน ทำตลาดฝรั่งเศส อย่างน้อย 4 ผลิตภัณฑ์

หัวข้อ	รายละเอียด
13. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	เพิ่มศักยภาพการผลิตใบหม่อน รังไหม และเส้นไหมให้ได้มาตรฐาน และเพิ่มทักษะองค์ความรู้แก่ผู้ผลิตและผู้ประกอบการไหมในการใช้เทคโนโลยี นวัตกรรมการผลิตไหมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม มีช่องทางการตลาดผลิตภัณฑ์ไหมของกลุ่มจังหวัดที่หลากหลาย ส่งผลให้เกษตรกรมีรายได้สูงขึ้น รวมทั้งช่วยเพิ่มรายได้จากผลิตภัณฑ์ไหมของกลุ่มผู้ผลิตสูงขึ้น ส่งผลโดยตรงต่อมูลค่าและรายได้การจำหน่ายผลิตภัณฑ์ไหมเพิ่มขึ้น และสามารถพัฒนา และยกระดับจากจุดเน้นของไหมอีสาน เพื่อสร้างอำนาจทางการแข่งขันจากอัตลักษณ์ พื้นถิ่นที่แท้จริง ร่วมกับสถาบัน Ecole Supérieure des Arts Appliqués Duperre และต่อยอดสู่การนำเสนอใน เวทีระดับนานาชาติได้

Project Brief

โครงการจัดตั้งศูนย์ความเป็นเลิศยกระดับคุณภาพชีวิตผู้สูงวัยในเขตพื้นที่อีสานตอนล่าง

แบบ กจ.1-1
(Project Brief รายโครงการ)

แบบฟอร์มโครงการแบบย่อ (Project Brief) ของโครงการสำคัญภายใต้งบประมาณของกลุ่มจังหวัด

ประเด็นการพัฒนากลุ่มจังหวัด : ยกระดับการพัฒนาคุณภาพชีวิต

หัวข้อ	รายละเอียด
1. ชื่อโครงการสำคัญ	โครงการจัดตั้งศูนย์ความเป็นเลิศยกระดับคุณภาพชีวิตผู้สูงวัยในเขตพื้นที่อีสานตอนล่าง
2. ชื่อแผนงาน	แผนงาน ส่งเสริมการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาศักยภาพ และยกระดับคุณภาพชีวิตคนตลอดช่วงชีวิต
3. แนวทางการพัฒนา	กลยุทธ์: -
4. หลักการและเหตุผล	1. การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมประกอบกับความเจริญก้าวหน้าด้านการแพทย์และการรักษาพยาบาลที่มีประสิทธิภาพส่งผลให้สุขภาพอนามัยของประชาชนมีแนวโน้มที่ดีและอายุขัยของคนไทยยืนยาวมากยิ่งขึ้น การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรที่เป็นผลมาจากอัตราการเกิดและอัตราการตายที่ลดลงอย่างรวดเร็วนี้เป็นผลให้จำนวนผู้สูงอายุเพิ่มสูงขึ้นอย่างรวดเร็ว ในปัจจุบันปี พ.ศ. 2566 ประเทศไทยได้ก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุอย่างสมบูรณ์ (complete -aged society) โดยมีผู้สูงอายุเกิน 60 ปี จำนวน 13 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 20 (กรมกิจการผู้สูงอายุ, 2566) และจากการประมาณการประชากรของประเทศไทยของสำนักงานคณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2556) คาดว่าในอีก 10 ปีข้างหน้า หรือ พ.ศ. 2577 ประชากรผู้สูงอายุจะเพิ่มสูงขึ้นถึง 19 ล้านคน หรือคิดเป็นร้อยละ 29 ของประชากรทั้งหมด จังหวัดที่อยู่ในเขตสุขภาพนครชัยบุรินทร์มีสัดส่วนของประชากรผู้สูงอายุมากที่สุดของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ การเพิ่มขึ้นของผู้สูงอายุ ย่อมพบความเจ็บป่วยเพิ่มขึ้นเป็นเงาตามตัวคิดเป็น 95% ส่งผลกระทบให้ผู้ดูแลมีภาระเพิ่มขึ้น ขาดงาน ขาดรายได้ มีผลต่อเศรษฐกิจของประเทศ จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้นการเพิ่มขึ้นของผู้สูงอายุโดยเฉพาะจังหวัดนครราชสีมาที่มีประชากรจำนวน 2,625,794 คน เป็นผู้สูงอายุจำนวน 530,795 คน คิดเป็นร้อยละ 20.25 โดยผู้สูงอายุที่อยู่ลำพังมีจำนวน 66,747 คน ผู้สูงอายุที่ดูแลกันเองมีจำนวน 28,911 คน และผู้สูงอายุอยู่ระหว่างรอรับการดูแลจำนวน 8,079 คน (กรมกิจการผู้สูงอายุ, 2566) ทำให้เรา

หัวข้อ	รายละเอียด
	ตระหนักได้ว่าผู้สูงอายุเป็นวัยที่เปราะบาง เจ็บปวดได้ง่ายเมื่ออายุมากขึ้น บางส่วนไม่สามารถช่วยเหลือตัวเองได้ มีจำนวนไม่น้อยที่ต้องอยู่ในภาวะพึ่งพิงหากคนในครอบครัวไม่สามารถลาออกมาดูแลได้จะถูกทอดทิ้ง ตามมาด้วยปัญหาสุขภาพจิตซึมเศร้า ท้อแท้ในชีวิต ประกอบกับการขาดการเตรียมตัวด้านสุขภาพก่อนถึงวัยสูงอายุและละเลยพฤติกรรมสร้างเสริมสุขภาพที่จำเป็น เช่น การออกกำลังกาย ดังนั้นจะเห็นได้ว่าอายุขัยที่เพิ่มขึ้น ไม่ได้หมายความว่าจะมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นตาม และการดูแลผู้สูงวัยเองก็ไม่ใช่เรื่องง่าย มีค่าใช้จ่ายสูง ถ้าไม่ได้ดูแลสุขภาพตนเองให้ดีตั้งแต่ก่อนป่วย ขาดครอบครัวคนดูแลยามเจ็บป่วย และสภาพสังคมไม่เอื้อต่อการดำรงชีวิตของผู้สูงวัย โรงพยาบาลมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี เป็นโรงพยาบาลมหาวิทยาลัย ในจังหวัดนครราชสีมาของเขตอีสานตอนล่าง เป็นโรงพยาบาลขนาด 300 เตียง มีพันธกิจในการผลิตและพัฒนาบุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุขที่มีคุณภาพในระดับสูง ให้บริการทางการแพทย์ที่ได้มาตรฐานชั้นนำอย่างมีคุณภาพและคุณธรรม และสร้างความร่วมมือทางการวิจัยและนวัตกรรรมทางการแพทย์ โดยโรงพยาบาลมีพื้นที่ 532 ไร่ ให้บริการรับส่งต่อผู้ป่วยซับซ้อนจากเครือข่ายโรงพยาบาลในเขตนครชัยบุรินทร์ มีศักยภาพการขยายการบริการการดูแลผู้สูงอายุแบบครบวรจรได้ ปัจจุบันจังหวัดนครราชสีมาได้มีการดำเนินการก่อสร้างโครงการทางด่วนพิเศษและโครงการรถไฟความเร็วสูง ซึ่งในอนาคตจะมีการพัฒนาเป็นศูนย์กลางด้านการขนส่งของประเทศที่เอื้อต่อการเดินทาง ปัจจุบัน โรงพยาบาลให้บริการผู้ป่วยนอกเฉลี่ย 2,050 คนต่อวันที่อาคารรัตนเวชพัฒน์ ผู้ป่วยรับบริการด้านทันตกรรมเฉลี่ย 120 คนต่อวัน ซึ่งปัจจุบันใช้พื้นที่เต็มศักยภาพของอาคารในการบริการผู้ป่วยนอกแล้ว โรงพยาบาลมีผู้ป่วยในเฉลี่ย 250 คนต่อวัน ที่อาคารศูนย์ความเป็นเลิศทางการแพทย์ ซึ่งมีอัตราการเติบโตของผู้ป่วยใน 10% ในแต่ละปี ซึ่งจะเต็มศักยภาพการบริการผู้ป่วยในเวลาไม่เกิน 3 ปี โรงพยาบาลมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี มีวิสัยทัศน์ในการเป็น โรงพยาบาลมหาวิทยาลัยชั้นนำระดับภูมิภาคและเป็นที่พึ่งของสังคมอย่างยั่งยืน โดยพัฒนาให้โรงพยาบาลเป็นสถานที่ที่มีความใส่ใจ ความเอื้ออาทร และการเคารพในคุณค่า

หัวข้อ	รายละเอียด
	และศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ตั้งแต่เกิด แก่ เจ็บ และตาย โดยใช้วิทยาการสมัยใหม่ เทคโนโลยีทางการแพทย์และผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทาง จึงขอเสนอ “โครงการจัดตั้งศูนย์ความเป็นเลิศในการยกระดับคุณภาพชีวิตผู้สูงวัยในเขตภาคอีสานตอนล่างอย่างครบวงจร” เพื่อพัฒนาด้านต่อไปนี้ 1) เพิ่มการเตรียมความพร้อมเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ พัฒนาศูนย์สุขภาพดี สำหรับประชาชนเพื่อเตรียมพร้อมเข้าสู่วัยสูงอายุ ร่วมกับสร้างอาคารที่อยู่อาศัยของผู้สูงอายุเพื่อสร้างสังคมและยกระดับคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ รวมทั้งถ่ายทอดความรู้ด้านวิทยาศาสตร์สุขภาพสู่ชุมชน สร้างอาชีพ โดยโรงพยาบาลเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ (Health Learning Organization) 2) เพิ่มปริมาณการดูแลผู้ป่วยสูงอายุแบบผู้ป่วยนอกได้ไม่น้อยกว่า 5,000 คนต่อวัน เพิ่มศักยภาพการดูแลผู้ป่วยนอกโรคซับซ้อนของผู้สูงอายุอย่างเป็นองค์รวมโดยใช้ความเชี่ยวชาญของบุคลากรและเครื่องมือทางการแพทย์ที่ทันสมัยในศูนย์ความเป็นเลิศของแต่ละสาขา 3) เพิ่มศักยภาพการดุแลผู้ป่วยสูงอายุแบบผู้ป่วยในที่มีโรคที่ซับซ้อน ประกอบด้วย ห้องผู้ป่วยวิกฤต (ICU) 40 เตียง หอผู้ป่วยใน 180 เตียง ศูนย์ชีวาภิบาลเพื่อดูแลผู้ป่วยระยะสุดท้าย 40 เตียง 4) เพิ่มการบริการด้านทันตกรรมสำหรับผู้สูงอายุ ให้บริการการดูแลสุขภาพช่องปากของผู้สูงอายุ ทันตกรรมประดิษฐ์ รองรับผู้ป่วยได้เพิ่มขึ้นมากกว่า 300 คนต่อวัน 5) สร้างพื้นที่ดูแลร่างผู้เสียชีวิตตามหลักศาสนา และดูแลญาติและครอบครัวหลังการจากไปของผู้เป็นที่รัก นอกจากนี้ โรงพยาบาลตระหนักถึงความสำคัญของผู้ดูแลผู้สูงอายุให้มีความสะดวกเอื้อต่อการดูแลผู้สูงอายุได้รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ จึงพัฒนาที่พักสำหรับผู้ดูแลจำนวน 2 หลัง รองรับผู้ดูแลผู้สูงอายุได้ 500 คน รวมทั้งขยายพื้นที่ด้านเวชภัณฑ์ ยา อุปกรณ์ทางการแพทย์ และเครื่องมือวิศวกรรมทางการแพทย์สำหรับผู้สูงวัย โครงการจัดตั้งศูนย์ความเป็นเลิศในการยกระดับคุณภาพชีวิตผู้สูงวัยในเขตภาคอีสานตอนล่างอย่างครบวงจร มุ่งมั่นในการส่งเสริมสุขภาพ และแก้ไขปัญหาสุขภาพของผู้สูงอายุที่เกิดขึ้นในปัจจุบันและอนาคต ผลิตบุคลากรทางการแพทย์ที่มีความเชี่ยวชาญ และสร้างนวัตกรรมการดูแลผู้สูงอายุ เป็น

หัวข้อ	รายละเอียด
	โครงการต้นแบบ (Role model) ในการดูแลประชากรทุกวัยอย่างเป็นองค์รวมและดูแลผู้สูงอายุอย่างครบวงจรให้ประเทศไทย สร้างอาชีพให้ชุมชนอย่างมีส่วนร่วมและเกิดความยั่งยืน 2. นายกรัฐมนตรีเห็นชอบกำหนดจัดประชุมคณะรัฐมนตรีอย่างเป็นทางการนอกสถานที่ ครั้งที่ 4/2567 ณ จังหวัดนครราชสีมา และติดตามการตรวจราชการกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 (นครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ สุรินทร์) ระหว่างวันที่ 1 – 2 กรกฎาคม 2567 ในการประชุมคณะรัฐมนตรีอย่างเป็นทางการนอกสถานที่ เมื่อวันที่ 2 กรกฎาคม 2567 ได้มีมติที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มจังหวัดและจังหวัด ดังนี้ (1) เห็นชอบในหลักการโครงการของกลุ่มจังหวัดและจังหวัด จำนวน 16 โครงการ กรอบวงเงิน 259,004,600 บาท โดยให้กลุ่มจังหวัดและจังหวัดขอรับการจัดสรรจากงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 งบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็นตามขั้นตอนของกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง อย่างเคร่งครัด รวมทั้งให้จังหวัดและกลุ่มจังหวัด นำโครงการบรรจุไว้ในแผนพัฒนาจังหวัดและแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดตามขั้นตอนต่อไป (2) เห็นชอบในหลักการของโครงการที่เป็นข้อเสนอของภาคเอกชน (กรอ.กลุ่มจังหวัด) จำนวน 8 โครงการ กรอบวงเงิน 247,153,400 บาท โดยให้ส่วนราชการที่เป็นหน่วยงานเจ้าของโครงการขอรับการจัดสรรจากงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 งบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็นตามขั้นตอนของกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด และให้หน่วยงานเจ้าของโครงการเร่งจัดทำข้อเสนอโครงการ โดยให้ความสำคัญกับความคุ้มค่าและผลประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการใช้จ่ายงบประมาณอย่างรอบคอบ รวมทั้งให้จังหวัดและกลุ่มจังหวัดนำโครงการบรรจุไว้ในแผนพัฒนาจังหวัดและแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดตามขั้นตอนต่อไป (3) มอบหมายให้สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับไปพิจารณาโครงการที่เป็นข้อเสนอของภาคเอกชน (กรอ.กลุ่มจังหวัด) ในส่วนที่เหลือจำนวน 84 โครงการ เพื่อบรรจุไว้ในแผนการปฏิบัติ

หัวข้อ	รายละเอียด
	ราชการประจำปีของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและขอรับการจัดสรรงบประมาณตามขั้นตอนต่อไป โดยในส่วนของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 มี จำนวน 8 โครงการ ดังนี้ - โครงการศูนย์วิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์วัสดุก่อสร้างประหยัดพลังงานและเป็นมิตร ต่อสิ่งแวดล้อม : กิจกรรม ก่อสร้างโรงงานต้นแบบและการจัดการพื้นที่ : กิจกรรม เครื่องมือและวัสดุแบบหล่อต้นแบบ - โครงการศึกษาความเป็นไปได้ของการเป็นเมือง Low carbon city เพื่อดึงดูดการลงทุน ของ Green industry business - โครงการสร้างเศรษฐกิจ เพิ่มมูลค่า “อาหาร SAN ดี” ประจำถิ่นนครชัยบุรินทร์ From Local to Global - โครงการยกระดับโรงงานต้นแบบนวัตกรรมอาหารครบวงจร (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง) ระยะที่ 1 - โครงการยกระดับโรงงานต้นแบบนวัตกรรมอาหารครบวงจร (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง) ระยะที่ 2 - โครงการศูนย์การจัดการคาร์บอนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ Center of Carbon Management of Northeastern Region ระยะที่ 1 - โครงการศูนย์การจัดการคาร์บอนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ Center of Carbon Management of Northeastern Region ระยะที่ 2 และ - โครงการจัดตั้งศูนย์ความเป็นเลิศยกระดับคุณภาพชีวิตผู้สูงวัย ในเขตพื้นที่อิสานตอนล่าง
5. วัตถุประสงค์ของโครงการ	1) สร้างศูนย์ความเป็นเลิศในการยกระดับคุณภาพชีวิตผู้สูงวัยในเขตภาคอีสานตอนล่างอย่างครบวงจร โดยใช้ศักยภาพของโรงพยาบาลในการเป็นโรงพยาบาลระดับตติยภูมิ สร้างศูนย์สำหรับการดูแลผู้สูงอายุแบบครอบคลุม (comprehensive care) มีช่องทางพิเศษสำหรับผู้สูงอายุโดยมีการคัดกรองอาการก่อนป่วยเพื่อป้องกันโรคและส่งเสริมสุขภาพ การตรวจวินิจฉัย รักษาและฟื้นฟูสุขภาพผู้สูงอายุโดยเน้นโรคที่พบบ่อย อาทิเช่น โรคช่องปาก โรคสมองเสื่อม โรคกระดูกเสื่อม และการฟื้นฟูโดยสหสาขาวิชาชีพ โดยเน้นการสร้างงานวิจัยและนวัตกรรมเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาสุขภาพ 2) สร้างระบบการดูแลแบบประคับประคอง ที่รองรับผู้ป่วยระยะท้ายให้ได้รับการดูแลทีดี มีคุณภาพชีวิต สนับสนุนการ

หัวข้อ	รายละเอียด
	วางแผนการดูแลล่วงหน้า (Advance care plan) ของผู้ป่วย ครอบครัว และทีมแพทย์ที่ร่วมดูแล 3) เป็นแหล่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่องในทุกช่วงวัย ที่เอื้อต่อการดำรงชีวิตของผู้สูงอายุ สร้างองค์กรแห่งการเรียนรู้เพื่อสุขภาพดีแบบครบวงจรโดยชุมชนมีส่วนร่วม 4) สนับสนุนการผลิตบุคลากรทางการแพทย์ ส่งเสริมงานวิจัยและนวัตกรรมที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุ พัฒนาระบบฐานข้อมูลงานวิจัยและนวัตกรรมที่สามารถเข้าถึงได้ง่ายและเป็นประโยชน์ต่อภาครัฐในการบริหารจัดการ ตลอดจนการบูรณาการและต่อยอดงานวิจัยสู่การรองรับสังคมผู้สูงวัย เพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชน
6. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	1. การก่อสร้างอาคารแล้วเสร็จ (สะสม) ร้อยละ 100 2. เปิดดำเนินการอาคาร ร้อยละ 100 3. จำนวนผู้ป่วยนอกที่ใช้บริการของโรงพยาบาลจำนวน 1,000,000 รายต่อปี 4. จำนวนผู้ป่วยในของโรงพยาบาลจำนวน 50,000 รายต่อปี 5. จำนวนผู้รับบริการศูนย์สุขภาพดีจำนวน 100,000 รายต่อปี 6. จำนวนผู้รับบริการทันตกรรมของโรงพยาบาลจำนวน 60,000 รายต่อปี 7. จำนวนผลิตบุคลากรทางการแพทย์และผู้ดูแลจำนวน 200 รายต่อปี 8. จำนวนผู้ป่วยศูนย์ชีวาภิบาลจำนวน 40 รายต่อวัน 9. จำนวนผู้รับบริการ Nursingจำนวน 300 รายต่อวัน
7. พื้นที่เป้าหมาย	จังหวัดนครราชสีมาและกลุ่มจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 (กลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์)
8. กิจกรรมหลัก	
8.1 กิจกรรมหลัก **งบประมาณฟังก์ชั่น** ปีละ 8,500,000,000 บาท พ.ศ. 2569 -2570 บาท 17,000,000,000 บาท **ผู้รับผิดชอบ** **มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี** **กระทรวงอุดมศึกษา** **วิทยาศาสตร์ วิจัยและ** **นวัตกรรม**	**1. แผนงานด้านก่อสร้าง** โรงพยาบาลมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี จะดำเนินการก่อสร้างอาคารต่างๆ ในโครงการจัดตั้งศูนย์ความเป็นเลิศในการยกระดับคุณภาพชีวิตผู้สูงวัยในเขตภาคอีสานตอนล่างอย่างครบวงจร เนื่องจากเป็นการออกแบบกลุ่มอาคารเพื่อผู้สูงวัยจำเป็นต้องปรับรูปแบบให้เหมาะสมกับการใช้งานของผู้สูงวัยและผู้ใช้บริการทั่วไป จึงวางแผนการดำเนินงานแต่ละอาคารดังนี้

หัวข้อ	รายละเอียด
	1) อาคารผู้ป่วยนอกผู้สูงวัย มีแบบและรายการประกอบแบบทั้งหมดแล้ว สามารถดำเนินการก่อสร้างปี 2569-2572 รวม 4 ปี 2) อาคารผู้ป่วยในและชีวาภิบาล มีแบบและรายการประกอบแบบทั้งหมดแล้ว สามารถดำเนินการก่อสร้างปี 2570-2572 รวม 3 ปี 3) อาคารศูนย์สุขภาพช่องปากผู้สูงวัย มีแบบและรายการประกอบแบบทั้งหมดแล้ว สามารถดำเนินการก่อสร้างปี 2569-2571 รวม 3 ปี 4) กลุ่มอาคารศูนย์สุขภาพดีรวม 5 หลัง มีแบบและก่อสร้างปี 2569-2571 รวมเวลา 3 ปี 5) อาคารสันติสุข มีแบบและรายการประกอบแบบทั้งหมดแล้ว สามารถดำเนินการก่อสร้างปี 2571-2572 รวม 2 ปี 6) อาคารวัฒนโอสถ มีแบบและรายการประกอบแบบทั้งหมดแล้ว สามารถดำเนินการก่อสร้างปี 2570 รวม 1 ปี 7) กลุ่มอาคารหอพักดูแลผู้สูงวัยรวม 2 หลัง มีแบบและรายการประกอบแบบทั้งหมดแล้ว สามารถดำเนินการก่อสร้างปี 2571 - 2573 รวม 3 ปี 8) อาคารศูนย์วิศวกรรมทางการแพทย์ มีแบบและรายการประกอบแบบทั้งหมดแล้ว สามารถดำเนินการก่อสร้างปี 2571 รวม 1 ปี **2. แผนงานด้านครุภัณฑ์การแพทย์** โรงพยาบาลมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี เตรียมการจัดหาครุภัณฑ์การแพทย์ ในปีงบประมาณ 2572 – 2573 **3. แผนงานด้านบุคลากร** โรงพยาบาลมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ได้วางแผนการจัดอัตรากำลังของบุคลากรโดยบูรณาการระหว่างจำนวนบุคลากรที่มีอยู่เดิมกับจำนวนที่ต้องการเพิ่มขึ้น เพื่อรองรับภาระงานที่เพิ่มขึ้น จำนวน 2,570 อัตรา โดยแบ่งตามปีงบประมาณ 2569 – 2573
9. หน่วยงานดำเนินการ	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีกระทรวงอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม
10. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ	ปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 - 2570

หัวข้อ	รายละเอียด
11. งบประมาณ	17,000,000,000 บาท (หนึ่งหมื่นเจ็ดพันล้านบาท)
12. ผลผลิต (Output)	1. ยกระดับคุณภาพชีวิตผู้สูงวัยในเขตภาคอีสานตอนล่างแบบครอบคลุมครบทุกมิติ (comprehensive care) ประชากรได้รับการคัดกรอง ผู้ป่วยด้วยโรคเรื้อรังมีอัตราลดลง และผู้สูงอายุมีความมั่นคงทางสุขภาพและสังคม การลดความเหลื่อมล้ำในสังคมผู้สูงอายุ ประชาชนทุกช่วงวัยมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น 2. ผู้ป่วยที่เป็นผู้สูงอายุและผู้ป่วยระยะสุดท้ายได้รับการดูแลและมีคุณภาพชีวิตที่ดี (Hospice care) 3. เป็นแหล่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่องในเรื่องการดูแลสุขภาพ (Health Literacy) 4. เป็นที่สนับสนุนการผลิตบุคลากรทางการแพทย์ และสร้างอาชีพให้กับประชาชนในชุมชน 5. เป็นแหล่งสร้างงานวิจัยและนวัตกรรมเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาสุขภาพ
13. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	1. ยกระดับคุณภาพชีวิตผู้สูงวัยในเขตภาคอีสานตอนล่างแบบครอบคลุมครบทุกมิติ (comprehensive care) ประชากรได้รับการคัดกรองสุขภาพ ผู้ป่วยด้วยโรคเรื้อรังมีอัตราลดลง และผู้สูงอายุมีความมั่นคงทางสุขภาพและสังคม การลดความเหลื่อมล้ำในสังคมผู้สูงอายุ ประชาชนทุกช่วงวัยมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น 2. ผู้สูงวัยเข้าถึงบริการด้านสุขภาพได้ง่ายและสะดวกยิ่งขึ้น ลดความแออัดของโรงพยาบาลภาครัฐ 3. การดูแลผู้ป่วยระยะกลาง (IMC) ได้รับการดูแลอย่างมีคุณภาพ ลดโอกาสการทรุดลงในการดูแล 4. แบ่งเบาภาระญาติและสังคมที่ต้องดูแลผู้สูงอายุระยะยาว (Long term care) ให้มีชีวิตที่มีคุณภาพ 5. ผู้ป่วยที่เป็นผู้สูงอายุและผู้ป่วยระยะสุดท้ายได้รับการดูแลและมีคุณภาพชีวิตที่ดี (Hospice care) 6. เป็นแหล่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่องในเรื่องการดูแลสุขภาพ (Health Literacy) 7. เป็นที่สนับสนุนการผลิตบุคลากรทางการแพทย์ และสร้างอาชีพให้กับประชาชนในชุมชน 8. เป็นแหล่งสร้างงานวิจัยและนวัตกรรมเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาสุขภาพ

Project Brief

โครงการยกระดับการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนทุกช่วงวัย นครชัยบุรินทร์

แบบ กจ.1-1

(Project Brief รายโครงการ)

แบบฟอร์มโครงการแบบย่อ (Project Brief) ของโครงการสำคัญภายใต้งบประมาณของกลุ่มจังหวัด

ประเด็นการพัฒนากลุ่มจังหวัด : ยกระดับการพัฒนาคุณภาพชีวิต

หัวข้อ	รายละเอียด
1. ชื่อโครงการสำคัญ	ยกระดับการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนทุกช่วงวัยนครชัยบุรินทร์
2. ชื่อแผนงาน	1) ส่งเสริม การเรียนรู้ เพื่อพัฒนาศักยภาพ และยกระดับคุณภาพชีวิตคนตลอดช่วงชีวิต 2) ส่งเสริมภูมิปัญญาการพึ่งพาตนเองในการดูแลสุขภาพคนในชุมชน 3) ส่งเสริมความรู้ความเข้าใจในการป้องกันอาชญากรรมทางเทคโนโลยี
3. แนวทางการพัฒนา	1) สืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่น คลังสมองของผู้สูงวัย และเผยแผ่ผ่านเทคโนโลยีออนไลน์ 2) สนับสนุนผลิตภัณฑ์ชุมชนโดยภาครัฐและเอกชนให้มีรายได้เพิ่มขึ้น 3) ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ เพื่อเพิ่มรายได้ 4) ส่งเสริมการใช้สมุนไพร แพทย์แผนไทย เพื่อดูแลสุขภาพ 5) ส่งเสริม และสร้างความร่วมมือในการพัฒนาครอบครัวสู่ชุมชมเข้มแข็ง 6) ส่งเสริมให้ประชาชนเข้าถึงสิทธิ์ตามกฎหมาย 7) ส่งเสริมความรู้ด้านการป้องกันอาชญากรรมทางเทคโนโลยี 8) ส่งเสริมการใช้ภูมิปัญญาแพทย์แผนไทยในการดูแลสุขภาพในชุมชน 9) ชุมชนเข้าถึงระบบแจ้งเตือนภัยทางธรรมชาติ เพื่อหลีกเลี่ยงความเสียหายจากภัยพิบัติ
4. หลักการและเหตุผล	สถานการณ์ทางสังคมไทยในปัจจุบัน พบว่ามีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม รวมไปถึงการเปลี่ยนแปลงทางด้านกฎหมาย กฎระเบียบและการจัดสวัสดิการสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงเพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์สังคมในปัจจุบันตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 – 2570) ได้กำหนดทิศทางการพัฒนาบนพื้นฐานของหลักการแนวคิดที่สำคัญ 4 ประการ ได้แก่ ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง แนวคิด Resilience เป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืนของสหประชาชาติ (SDGs) และโมเดลเศรษฐกิจ BCG (Bio-Circular-Green Economy) เพื่อมุ่งสู่วัตถุประสงค์หลักของแผนพัฒนาฯ คือการ “พลิกโฉม” ประเทศไทย สู่ “สังคมก้าวหน้าเศรษฐกิจสร้างมูลค่าอย่างยั่งยืน” โดยการถ่ายทอดวัตถุประสงค์หลักข้างต้นออกมาเป็นเป้าหมายหลัก 5 ประการ คือ 1) การปรับโครงสร้างสู่เศรษฐกิจฐานนวัตกรรมเพื่อยกระดับรายได้ประชาชาติต่อหัวเพิ่มขึ้นไม่ต่ำกว่า 300,000 บาทต่อปี 2) การพัฒนาคนสำหรับโลกยุคใหม่ ให้ดัชนีความก้าวหน้าของคน (HAI) อยู่ในระดับสูง 3) มุ่งสู่สังคมแห่งโอกาสและความเป็นธรรม โดยลดความแตกต่างของความเป็นอยู่

หัวข้อ	รายละเอียด
	ระหว่างกลุ่มประชากรต่ำกว่า 5 เท่า 4) เปลี่ยนผ่านการผลิตและการบริโภคไปสู่ความยั่งยืน โดยลดปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจก ไม่น้อยกว่า 20% เมื่อเทียบกับปริมาณปกติที่คาดว่าจะเกิดขึ้น และ 5) สร้างความสามารถ ในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงและความเสี่ยงเพิ่มขึ้น ทั้งในเรื่อง โรคระบาด การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ความก้าวหน้าทางดิจิทัล และประสิทธิภาพภาครัฐ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ได้นำประเด็นแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 – 2570) มากำหนดเป็นยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติราชการกระทรวงฯ ในระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 - 2570) เพื่อเป็นกรอบแนวทางการทำงานของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ที่มุ่งยกระดับปสู่การเป็นองค์กรที่มีสมรรถนะสูงบนฐานธรรมาภิบาล และเป็นองค์กรหลักในการกำหนดนโยบายด้านสังคม โดยมีเป้าหมายที่จะพัฒนาคน ครอบครัว และชุมชน ให้มีศักยภาพและมีความมั่นคงในชีวิต รวมถึงสร้างสังคมแห่งโอกาสและมีความเท่าเทียมกัน ซึ่งสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาระยะยาวของยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580) ที่กำหนดให้ประเทศไทยเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว และสอดคล้องกับการพัฒนา ในระดับสากลที่ประเทศไทยจะต้องดำเนินการเพื่อบรรลุเป้าหมาย โดยมีหลักการสำคัญที่คำนึงถึงทิศทางการพัฒนาระดับประเทศ ระดับภูมิภาค และระดับโลก อันได้แก่ 1) ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ประเด็นด้านความมั่นคง ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม และด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ 2) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นด้านความมั่นคง ด้านการพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต ด้านการปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม ด้านพลังทางสังคม ด้านความเสมอภาคและหลักประกันทางสังคม ด้านการบริการประชาชนและประสิทธิภาพภาครัฐ และด้านการวิจัยและพัฒนานวัตกรรม 3) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 – 2570) หมุดหมายด้านไทยมีพื้นที่และเมืองอัจฉริยะที่น่าอยู่ ปลอดภัย เติบโตได้อย่างยั่งยืน ด้านไทยมีความยากจนข้ามรุ่นลดลงและคนไทยทุกคน มีความคุ้มครองทางสังคมที่เพียงพอเหมาะสม ด้านไทยมีกำลังคนสมรรถนะสูง มุ่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตอบโจทย์การพัฒนาแห่งอนาคต และด้านไทยมีภาครัฐที่ทันสมัยมีประสิทธิภาพและตอบโจทย์ประชาชน และกรอบการดำเนินงานการขับเคลื่อนงานผ่านอนุสัญญา พันธกรณีและเป้าหมายที่เป็นสากล อาทิ 1) เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนที่จะต้องบรรลุภายในปี พ.ศ. 2573 ซึ่งเป้าหมายที่มีความเกี่ยวข้องกับพันธกิจของกระทรวงฯ ได้แก่ เป้าหมายที่ 1 ขจัดความยากจน เป้าหมายที่ 5 สร้างความเท่าเทียมทางเพศสตรีและทุกคน เป้าหมายที่ 8 ส่งเสริมการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่ยั่งยืน เป้าหมายที่ 11 สร้างเมืองและการตั้งถิ่นฐานที่ปลอดภัย และเป้าหมายที่ 16 สังคมสงบสุข ยุติธรรม ไม่แบ่งแยก และ 2) แผนงานประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน 2025

หัวข้อ	รายละเอียด

ซึ่งกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลักในองค์กรอาเซียนเฉพาะสาขาด้านสตรี ด้านสวัสดิการสังคมและการพัฒนาด้านเยาวชน และด้านสิทธิสตรีและเด็ก ขณะเดียวกันยังทำหน้าที่เป็นหน่วยงานสนับสนุนในองค์กรอาเซียนเฉพาะสาขานอกเหนือจากสาขาข้างต้น อาทิ การศึกษา สาธารณสุข และสิ่งแวดล้อม ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลที่ให้ความสำคัญกับการยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน และการเสริมสร้างให้ผู้สูงอายุ คนพิการและผู้ด้อยโอกาส มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ลดการเหลื่อมล้ำ การสร้างโอกาสในการเข้าถึงบริการของรัฐ อันเป็นสิทธิพื้นฐานและเครื่องหมายแสดงความเท่าเทียมของสังคม

โครงสร้างประชากรกลุ่มจังหวัด ในปี พ.ศ. 2564 กลุ่มจังหวัด มีจำนวนประชากร รวม 6,698,614 คน โดยส่วนใหญ่เป็นประชากรวัยแรงงาน ซึ่งเป็นผู้มีช่วงอายุระหว่าง 40 – 54 ปี การเกิดน้อยลง ในขณะที่ประชากรผู้สูงอายุมีแนวโน้มจะเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง จนทำให้กลุ่มจังหวัดเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ ทั้งนี้ผู้สูงอายุที่อยู่ลำพังคนเดียวของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ระหว่างปี พ.ศ. 2557 – 2562 เพิ่มขึ้น ซึ่งขึ้นอยู่กับสภาวะทางเศรษฐกิจ และการที่คนออกไปทำงานนอกพื้นที่ที่อยู่อาศัย จึงทำให้ผู้สูงอายุอยู่ตัวคนเดียว ในปี พ.ศ. 2562 มีผู้สูงอายุที่อยู่ลำพังคนเดียวสูงขึ้น เป็นร้อยละ 9.9 สูงกว่าภาคตะวันออกเฉียงเหนือและค่ากลาง

จังหวัด	ร้อยละของผู้สูงอายุที่อยู่ลำพังคนเดียว(%)					
	2557	2558	2559	2560	2561	2562
นครราชสีมา	5.1	3.6	5.5	6.4	6.6	7.3
ชัยภูมิ	4.3	6.1	8.4	9.5	8.1	10.1
บุรีรัมย์	8.8	4.3	8.8	10.1	9.6	13.3
สุรินทร์	4.7	5.9	7.2	9.6	7.1	9.0

จังหวัด	ร้อยละของผู้สูงอายุที่อยู่ลำพังคนเดียว(%)					
	2557	2558	2559	2560	2561	2562
กลุ่มจังหวัด	5.7	5.0	7.5	8.9	7.9	9.9
ภาคอีสาน	5.3	5.6	6.1	7.2	6.9	8.1
ประเทศ	5.4	6.0	6.3	7.0	6.5	8.3

ภาพที่ 1 : ร้อยละของผู้สูงอายุที่อยู่ลำพังคนเดียว (%)

ที่มา : การสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน สำนักงานสถิติแห่งชาติและระบบฐานข้อมูลกระทรวงมหาดไทย เก็บข้อมูลทุก 2 ปี

จากการสำรวจการทำงานของผู้สูงอายุในประเทศไทย พบว่า ระหว่างปี พ.ศ. 2562 – 2564 มีจำนวนเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่มีจำนวนมากที่สุดในประเทศ ในปี พ.ศ. 2564 คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 35.20 ของผู้สูงอายุที่ทำงานในประเทศ และเป็นชายมากกว่าหญิง ซึ่งอาจสะท้อนถึงก็การเปลี่ยนแปลงของโครงสร้างประชากรที่มีแนวโน้มของผู้สูงอายุมากขึ้น ประกอบกับผู้สูงอายุที่เกษียณอายุแล้ว ไม่มีเงินออมมากพอ ขาดรายได้ในการเลี้ยงชีพ

หัวข้อ	รายละเอียด

ขาดความมั่นคงทางการเงิน ปัญหาความเจ็บป่วย และค่ารักษาพยาบาล อีกทั้งผู้สูงวัยยังมีประสบการณ์ ความรู้ความสามารถและความเชี่ยวชาญที่หลายองค์กรยังต้องการรักษาไว้ จึงมีผู้สูงวัยที่ทำงานเป็นจำนวนมากขึ้น

ภาค	2562			2563			2564		
	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง
	หน่วย : คน								
ทั่วราชอาณาจักร	4,235,680	2,469,866	1,765,814	4,704,477	2,683,732	2,020,745	4,882,208	2,779,378	2,102,830
กรุงเทพมหานคร	251,615	139,050	112,565	281,283	154,747	126,536	297,918	155,174	142,744
ภาคกลาง	977,638	547,319	430,319	1,066,129	585,176	480,953	1,104,031	615,944	488,086
ภาคเหนือ	1,012,958	586,377	426,581	1,128,307	638,209	490,098	1,128,360	647,332	481,028
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	1,461,652	887,051	574,601	1,618,752	963,467	655,285	1,718,410	1,000,699	717,711
ภาคใต้	531,817	310,069	221,748	610,006	342,133	267,873	633,489	360,228	273,261
	ร้อยละของผู้สูงอายุมีงานทำ								
ทั่วราชอาณาจักร	100.00	58.31	41.69	100.00	57.05	42.95	100.00	56.93	43.07
กรุงเทพมหานคร	5.94	3.28	2.66	5.98	3.29	2.69	6.10	3.18	2.92
ภาคกลาง	23.08	12.92	10.16	22.66	12.44	10.22	22.61	12.62	10.00
ภาคเหนือ	23.91	13.84	10.07	23.98	13.57	10.42	23.11	13.26	9.85
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	34.51	20.94	13.57	34.41	20.48	13.93	35.20	20.50	14.70
ภาคใต้	12.56	7.32	5.24	12.97	7.27	5.69	12.98	7.38	5.60

ภาพที่ 2 : จำนวนและร้อยละของผู้สูงอายุที่ทำงานจำแนกตามเพศ และภาค พ.ศ. 2562 – 2564

ที่มา : การสำรวจการทำงานของผู้สูงอายุในประเทศไทย สำนักงานสถิติแห่งชาติ

ระหว่างปี พ.ศ. 2556 - 2564 กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 มีรายได้เฉลี่ยของครัวเรือนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง แต่กลับปรับลดลงตั้งแต่เมื่อปี พ.ศ. 2560 จนเมื่อปี พ.ศ. 2564 รายได้เฉลี่ยครัวเรือนของกลุ่มจังหวัดเพิ่มขึ้นอยู่ที่ 23,028 บาท/ครัวเรือน/เดือน เนื่องจากจังหวัดบุรีรัมย์และจังหวัดสุรินทร์มีรายได้เฉลี่ยครัวเรือนเพิ่มขึ้นในปี พ.ศ. 2564 จึงทำให้ภาพรวมของกลุ่มจังหวัดฯ มีรายได้เฉลี่ยครัวเรือนเพิ่มขึ้นตามไปด้วย และมีค่ามากกว่ารายได้เฉลี่ยครัวเรือนของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีอัตราการเปลี่ยนแปลงของรายได้เฉลี่ย อยู่ที่ร้อยละ 12.92 แต่ยังต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ ซึ่งมีรายได้เฉลี่ยครัวเรือนอยู่ที่ 27,352 บาท/ครัวเรือน/เดือน

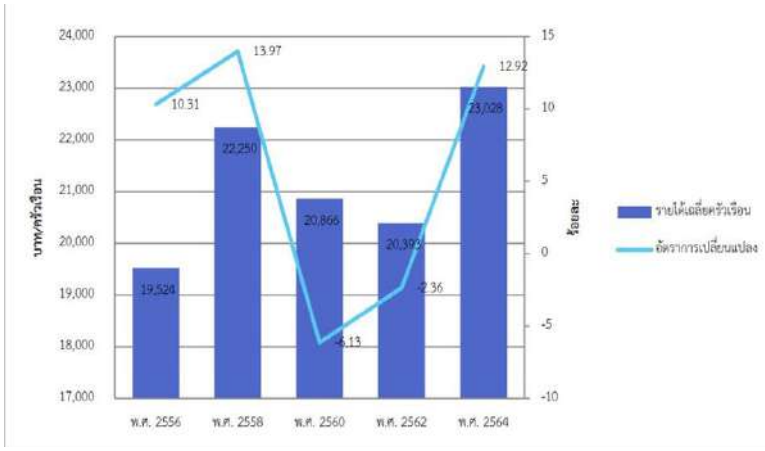

หัวข้อ	รายละเอียด
	ภาพที่ 3 : แสดงรายได้เฉลี่ยครัวเรือนต่อเดือน/อัตราการเปลี่ยนแปลงของรายได้เฉลี่ย ที่มา : การสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน สำนักงานสถิติแห่งชาติ จากข้อมูลสถานการณ์การออมเงินของครัวเรือนในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ในปี พ.ศ. 2562 ลดลงจากเมื่อปี พ.ศ. 2560 โดยออมอยู่ที่ 4,444 บาท/ครัวเรือน/เดือน และมีการออมมากกว่าภาคอีสาน ซึ่งอยู่ที่ 3,692 บาท/ครัวเรือน/เดือน มีสัดส่วนการออมต่อรายได้ค่อนข้างคงที่ ทั้งนี้ก็ขึ้นอยู่กับรายได้รายจ่ายและหนี้สิน คิดเป็นร้อยละ 21.79 ของรายได้เฉลี่ยของครัวเรือน 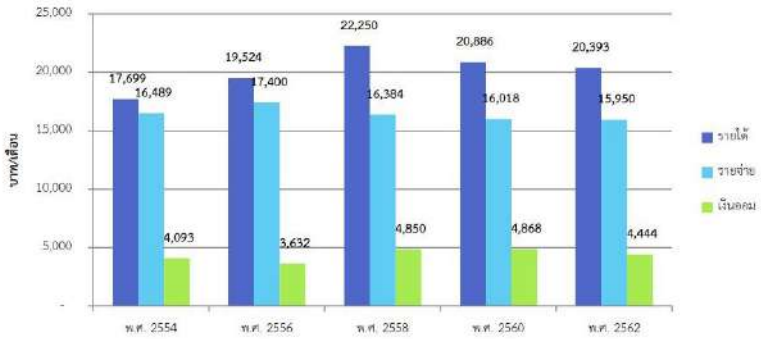 ภาพที่ 4 : แสดงการเปรียบเทียบ รายได้ รายจ่าย เงินออม เฉลี่ยต่อครัวเรือน (บาท/เดือน) ที่มา : การสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน สำนักงานสถิติแห่งชาติ ระหว่างปี พ.ศ. 2559 – 2564 กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 เส้นความยากจนมีการปรับตัวเพิ่มขึ้น โดยอยู่ที่ 2,450 บาท/คน/เดือน ในปี พ.ศ. 2564 จากข้อมูลสัดส่วนคนยากจน จากปี พ.ศ. 2564 เป็นช่วงตามสถานการณ์ที่เชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ระบาดได้มาประมาณ 2 ปีแล้ว จึงทำให้เศรษฐกิจที่ตกต่ำไปในช่วงปี พ.ศ. 2563 เริ่มดีขึ้น รัฐบาลเริ่มควบคุมสถานการณ์ได้ รวมทั้งได้ออกมาตรการช่วยเหลือผู้ที่ได้รับผลกระทบจากระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ทำให้จำนวนคนจนลดลง ส่งผลต่อสัดส่วนคนยากจนลดลงจากปีก่อนที่สูงถึงร้อยละ 16.0 เป็นร้อยละ 12.8 ใกล้เคียงกับปี พ.ศ. 2562 ซึ่งเป็นช่วงที่เศรษฐกิจค่อนข้างดี

หัวข้อ	รายละเอียด
	 ภาพที่ 5 : จำนวนคนจน เส้นความยากจน และสัดส่วนคนจน ที่มา : การสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน สำนักงานสถิติแห่งชาติ จากการวิเคราะห์ จำนวนประชากร เมื่อเปรียบเทียบสัดส่วนเด็กและผู้สูงอายุกับวัยแรงงาน พบว่าในปี พ.ศ. 2563 มีอัตราการพึงพิงสูงขึ้น ร้อยละ 51.92 จากปีก่อนที่มีอัตราการพึงพิงร้อยละ 51.20 แม้ว่าจะน้อยกว่าค่ากลางของประเทศ แสดงให้เห็นว่ามีจำนวนผู้ที่ต้องพึงพิงมากขึ้น โดยเฉพาะวัยสูงอายุที่มีจำนวนเพิ่มขึ้น ภาพที่ 6 : อัตราการพึงพิงของกลุ่มจังหวัด ที่มา : การสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน สำนักงานสถิติแห่งชาติ เมื่อพิจารณาสถานการณ์สังคมที่ก้าวเข้าสู่สังคมสูงอายุของประเทศไทย โดยประชากรสูงอายุในวัยปลายหรือที่มีอายุมากกว่า 80 ปีขึ้นไป มีการเพิ่มขนาดและสัดส่วนเร็วกว่าประชากรสูงอายุกลุ่มอื่น แสดงถึงอายุขัยของผู้สูงอายุซึ่งเพิ่มสูงขึ้นเรื่อย ๆ ซึ่งเป็นสถานการณ์ที่สวนทางกับการเปลี่ยนแปลงของครอบครัวที่มีภาวะเจริญพันธุ์ (เด็กเกิดใหม่) ลดลง ครอบครัวมีขนาดเล็กลง สภาพความ

หัวข้อ	รายละเอียด
	เปลี่ยนแปลงดังกล่าว ส่งผลให้มีผู้สูงอายุที่ต้องอยู่คนเดียวหรือที่อยู่ตามลำพัง จากข้อมูลของสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ระหว่างปี พ.ศ. 2561 - 2563 มีแนวโน้มสูงขึ้น ทั้งนี้ จำนวนผู้สูงอายุที่มีความจำเป็นต้องพึ่งพาการดูแลและที่ประสบปัญหาความทุกข์ยากเดือดร้อนภายในชุมชนมีแนวโน้มที่จะเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ดังนั้น จึงต้องมีกลไกทำหน้าที่ให้การดูแลและให้บริการผู้สูงอายุเหล่านี้การก้าวสู่สังคมสูงอายุ เป็นปรากฏการณ์ที่ชัดเจนของสังคมไทยในศตวรรษที่ 21 จากข้อมูลจะพบว่าประเทศไทยได้กลายเป็นสังคมผู้สูงอายุ มาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2548 อันเป็นผลจากการที่อัตราการเกิดของคนไทยลดลง อย่างมากและชีวิตคนไทยที่ยืนยาวขึ้น สังคมไทยได้รับรู้และตระหนักถึงสถานการณ์สังคมผู้สูงอายุพอสมควรแล้ว แต่สิ่งที่สังคมยังไม่ตระหนักชัด และยังได้รับข้อมูลไม่มากนักคือภาพสังคมผู้สูงอายุไทยนับจากนี้เป็นต้นไป โดยโครงสร้างของประชากรจะสูงขึ้นอย่างรวดเร็ว คลื่นประชากรรุ่นที่เกิดในช่วงปี พ.ศ. 2506 - 2526 หรือที่เรียกว่า “ประชากรรุ่นเกิดล้าน” ซึ่งมีอายุ 30-50 ปี กำลังเคลื่อนตัวกลายเป็นประชากรสูงอายุกลุ่มใหญ่ในอีก 20-30 ปีข้างหน้านี้ ทำให้ประเทศไทยกลายเป็น “สังคมผู้สูงอายุอย่างสมบูรณ์” และคาดการณ์ว่า ในปี 2573 จะมีประชากรสูงอายุสัดส่วนประมาณ 1 ใน 4 ของประชากรทั้งหมดของประเทศ กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 จึงเห็นความสำคัญเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาและป้องกัน แบ่งเป็น 3 ช่วงวัยหลัก คือ วัยเด็กที่ต้องการพัฒนาให้มีคุณภาพ และเติบโตมาเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพ พร้อมเป็นกำลังให้กับประเทศชาติต่อไป วัยรุ่นหรือเยาวชน ซึ่งเป็นวัยหัวเลี้ยวหัวต่อ จากวัยเด็กจะก้าวเข้าสู่วัยผู้ใหญ่ ยังมีปัจจัยเสี่ยงที่จะเกิดกับเยาวชน และวัยผู้สูงอายุ ซึ่งจากสถานการณ์ประชากร หลายประเทศได้เผชิญกับสังคมของผู้สูงอายุ จึงต้องรับมือและมีนโยบายในการรองรับสถานการณ์ดังกล่าว เพราะถึงแม้วัยผู้สูงอายุ จะเป็นวัยที่เกษียณตัวเองจากการทำงานแล้ว แต่องค์ความรู้และประสบการณ์เป็นเสมือนสมบัติที่ล้ำค่ายังสามารถถ่ายทอดให้กับชนรุ่นหลังได้ นอกจากนี้สถาบันครอบครัวเป็นสิ่งที่จะส่วนหล่อหลอมคนทุกช่วงวัย เป็นรากฐานในการพัฒนาสังคม ครอบครัวทำหน้าที่ปฐมภูมิที่สำคัญที่สุดคือการให้กำเนิดเด็ก ให้การเลี้ยงดูผู้เยาว์ ให้การศึกษา สร้างคนให้รู้จักระเบียบสังคม ดังนั้นการมีครอบครัวที่อบอุ่น เข้มแข็ง เป็นส่วนช่วยให้คนในสังคมมีความเข้มแข็ง และพร้อมเป็นกำลังสำคัญ ในการพัฒนาประเทศต่อไป และกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ยังได้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับการให้คำปรึกษา และด้านจิตวิทยา เพื่อสร้างเครือข่ายการให้คำแนะนำเกี่ยวกับเยาวชน ครอบครัว และคนในชุมชน ซึ่งเยาวชนเป็นรอยต่อของช่วงวัย จากวัยเด็กไปสู่วัยผู้ใหญ่ เพื่อให้เด็กสามารถเติบโตไปได้อย่างมีคุณภาพและสามารถดำเนินชีวิตได้อย่างปกติสุข
5. วัตถุประสงค์ของโครงการ	1) เพื่อส่งเสริมสนับสนุน กิจกรรมการพัฒนาด้านสังคม เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิต 2) เพื่อเข้าถึงการศึกษาในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัยโดยมีหน่วยงาน

หัวข้อ	รายละเอียด
	ภาครัฐและเอกชน สนับสนุนเพิ่มขึ้น 3) เพื่อส่งเสริมและสร้างความร่วมมือในการพัฒนาครอบครัวสู่ชุมชมเข้มแข็ง 4) เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 5) เพื่อส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ เพื่อเพิ่มรายได้ 6) เพื่อสนับสนุนการให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีและสื่อโซเชียล 7) เพื่อส่งเสริมการพึ่งพาการดูแลสุขภาพด้วยตนเอง ตามแนวทางแพทย์แผนไทย 8) เพื่อพัฒนาชุมชนต้นแบบในการเสริมสร้างพฤฒพลังคุณค่าและคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุด้วยการพัฒนาทักษะผู้สูงวัยนักบริบาล
6. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	1) สัดส่วนคนยากจนลดลง ร้อยละ 0.50 - 2.5 (2566 - 2570) เฉลี่ยร้อยละ 1.5 2) ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของรายได้เฉลี่ยครัวเรือนต่อเดือน ร้อยละ 1.00 - 2.00 (2566 - 2570) เฉลี่ยร้อยละ 1.5
7. พื้นที่เป้าหมาย	จังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ และสุรินทร์
8. กิจกรรมหลัก	ยกระดับคุณภาพชีวิตคนทุกช่วงวัยนครชัยบุรินทร์
8.1 กิจกรรมหลักที่ 1 **งบประมาณ :** ปีละ 5,000,000 บาท (3 ปี : 2568 - 2570) รวม 15,000,000 บาท **ผู้รับผิดชอบ :** สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดในกลุ่มจังหวัดและมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา **หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง :** *ในพื้นที่ 4 จังหวัด ได้แก่* 1. มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ 2. มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ 3. มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ 4. สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดในกลุ่มจังหวัด 5. องค์การบริหารส่วน	**ชุมชนต้นแบบในการเสริมสร้างพฤฒพลังคุณค่าและคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุด้วยการพัฒนาทักษะผู้สูงวัยนักบริบาล** **กลุ่มเป้าหมาย :** ประชาชนผู้สูงอายุ พื้นที่เขตนครชัยบุรินทร์ **หน่วยดำเนินการ :** พมจ. ทั้ง 4 จังหวัด ร่วมกับ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ **วิธีการดำเนินงาน :** 1. เลือกพื้นที่ต้นแบบในการสมัครใจเข้าร่วมกิจกรรม จังหวัดละ 1 ตำบล 2. ปรับปรุงกิจกรรมในหลักสูตรอบรมเชิงปฏิบัติการ “ผู้สูงวัยนักบริบาล (Care Giver Aging: CGA)” จำนวน 70 ชั่วโมง ที่สอดคล้องกับความต้องการศักยภาพ และภูมิปัญญาของท้องถิ่น 3. จัดอบรมเชิงปฏิบัติการ “ผู้สูงวัยนักบริบาล (Care Giver Aging : CGA)” จำนวน 70 ชั่วโมง ให้กับผู้สูงอายุกลุ่มเป้าหมายในพื้นที่ต้นแบบ ประกอบด้วยกิจกรรมหลัก ดังนี้ 3.1 หลักการดูแลสุขภาพด้วยตนเองและจัดการโรคเรื้อรังแนวใหม่ด้วยหลัก 4 อ. (อาหาร อารมณ์ ออกกำลังกาย และเอาพิษออก) 3.2 การใช้ภูมิปัญญาพื้นบ้าน การดูแลสุขภาพทางเลือก การแพทย์แผนไทย และ การใช้สมุนไพร 3.3 การพัฒนาศักยภาพผู้สูงวัยนักบริบาล (Care Giver Aging: CGA) ครั้งที่ 1 : การดูแลสิ่งแวดล้อมเพื่อป้องกันการติดเชื้อและการแพร่กระจายเชื้อที่พบได้บ่อยในผู้สูงอายุ และการจัดการความเครียดในผู้สูงอายุ ครั้งที่ 2 : การดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง ด้านทางเดินหายใจ และ

หัวข้อ	รายละเอียด
จังหวัด 6. องค์การบริหารส่วนตำบล 7. สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด 8. โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล 9. ผู้นำชุมชน/ตัวแทนชุมชน/อสม./จิตอาสา	การดูแลผู้สูงอายุ เพื่อป้องกันภาวะแผลกดทับและการดูแลเมื่อมีแผลกดทับ ครั้งที่ 3 : การช่วยเหลือผู้สูงอายุที่ต้องใช้อุปกรณ์ช่วยการเดิน และการเคลื่อนย้ายผู้สูงอายุด้วยอุปกรณ์ช่วยในการเคลื่อนย้าย ครั้งที่ 4 : การดูแลส่วนบุคคลในผู้สูงอายุยามปกติและเมื่อมีภาวะเจ็บป่วย และการประเมินสัญญาณชีพผู้สูงอายุยามปกติและเมื่อมีภาวะเจ็บป่วย ครั้งที่ 5 : การดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงด้านการให้ได้รับสารอาหารและน้ำ และด้านการขับถ่าย ครั้งที่ 6 : การคัดกรองเบื้องต้นเกี่ยวกับภาวะสมองเสื่อม/ภาวะซึมเศร้า และการช่วยเหลือผู้สูงอายุเพื่อป้องกันภาวะสมองเสื่อม/ภาวะซึมเศร้า 3.4 การพัฒนานวัตกรรมด้านสุขภาพในการดูแลผู้สูงอายุติดบ้านติดเตียงที่บ้าน 4. การดำเนินกิจกรรม “Buddy สูงวัยห่วงใยชุมชน” โดยผู้สูงอายุที่ผ่านการอบรมหลักสูตรผู้สูงวัยนักบริบาล ดำเนินกิจกรรมดูแลผู้สูงอายุติดบ้านติดเตียง โดยการเยี่ยมบ้านให้กำลังใจผู้สูงอายุและครอบครัว พร้อมทั้งการใช้ทักษะนักบริบาลในการดูแลผู้สูงอายุติดบ้านติดเตียง 5. การยกระดับผู้สูงวัยนักบริบาลที่มีความสนใจนำไปประกอบอาชีพ เพื่อหารายได้ในการเลี้ยงชีพ โดยจัดอบรมเพิ่มเติมให้ครบหลักสูตร 420 ชั่วโมง เพื่อได้ใบรับรองจากกระทรวงสาธารณสุข ซึ่งสามารถนำไปประกอบอาชีพเป็นผู้สูงอายุนักบริบาลได้ 6. การกำหนดนโยบายการจ้างงานผู้สูงวัยบริบาลในการดูแลผู้สูงอายุติดบ้านติดเตียงในชุมชน เพื่อลดโอกาสปัญหาด้านเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัว เช่น ลดการลาออกจากงานของลูกหลานในการดูแลผู้สูงอายุติดบ้านติดเตียงในช่วงเวลากลางวัน เป็นต้น ร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และ หน่วยงานด้านสุขภาพในพื้นที่ รพ.สต. สังกัด อบจ./สังกัดกระทรวงสาธารณสุข 7. การติดตามประเมินผลด้านคุณค่า การมีรายได้ และคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุนักบริบาล 8. การติดตามประเมินผลคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุติดบ้านติดเตียง และความสุขของสมาชิกในครัวเรือน 9. การขยายผลการดำเนินงานในพื้นที่ ในปีที่ 2 (2569) และ ปีที่ 3 (2570)
8.2 กิจกรรรมหลักที่ 2 **งบประมาณ :** ปีละ 4,555,000 บาท (พ.ศ. 2568 - 25670) รวม 13,655,000 บาท **ผู้รับผิดชอบ :**	**ยกระดับคุณภาพชีวิตประชาชนในชุมชนนครชัยบุรินทร์ด้วยภูมิปัญญาแพทย์แผนไทย** **กลุ่มเป้าหมาย:** ประชาชนโดยเฉพาะกลุ่มผู้สูงอายุ พื้นที่เขตนครชัยบุรินทร์ **หน่วยดำเนินการ:** มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตสุรินทร์

หัวข้อ	รายละเอียด
สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดในกลุ่มจังหวัด และมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตสุรินทร์ **หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง :** 1. องค์การบริหารส่วนตำบล 2. โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล 3. สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด 4. อาสาสมัครสุขภาพ (อสม.)/จิตอาสา 5. ผู้แทนทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องร่วมดำเนินการในรูปแบบประชารัฐ	**วิธีการดำเนินงาน:** 1. การถ่ายทอดภูมิปัญญาการดูแลสุขภาพตามหลักแพทย์แผนไทยในสถานการณ์การ แพร่ระบาดของโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง (NCDs) และโรคอุบัติใหม่ 2. ส่งเสริมการปลูกพืชสมุนไพรและพืชผักอินทรีย์สู่มาตรฐาน 3. การถ่ายทอดภูมิปัญญาการสร้างผลิตภัณฑ์สมุนไพรอินทรีย์ระดับชุมชน 4. การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพแบบพึ่งพาตนเองด้วยภูมิปัญญาแพทย์แผนไทย 5. ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพด้วยภูมิปัญญาแพทย์แผนไทย 6. การติดตามประเมินผลด้านสุขภาพ ด้านรายได้ ด้านความสุขของประชาชนในชุมชน
8.3 กิจกรรรมหลักที่ 3 **งบประมาณ :** ปีละ 4,250,000 บาท (1 ปี : 2568) รวม 4,250,000 บาท **ผู้รับผิดชอบ :** มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตสุรินทร์ **หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง :** 1. องค์การบริหารส่วนตำบล 2. โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล 3. สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด	**การพัฒนาศักยภาพกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผลิตสมุนไพรนครชัยบุรินทร์สู่มาตรฐานเชิงพาณิชย์** **กลุ่มเป้าหมาย:** กลุ่มวิสาหกิจชุมชนผลิตสมุนไพร พื้นที่เขตนครชัยบุรินทร์ **หน่วยดำเนินการ:** มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตสุรินทร์ **วิธีการดำเนินงาน:** 1) กลยุทธ์การบริหารจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผลิตสมุนไพรอินทรีย์สู่ความยั่งยืน 2) การผลิตและการเก็บเกี่ยวสมุนไพรอินทรีย์คุณภาพดีมีมาตรฐาน 3) การพัฒนาผลิตภัณฑ์สมุนไพรอินทรีย์ที่ได้มาตรฐาน 4) การสร้างแบรนด์ผลิตภัณฑ์สมุนไพรอินทรีย์ชุมชน 5) การพัฒนากลยุทธ์การตลาดสมัยใหม่สมุนไพรอินทรีย์ 6) การสร้างเครือข่ายผู้ผลิตและผู้บริโภคสมุนไพรอินทรีย์นครชัยบุรินทร์

หัวข้อ	รายละเอียด
4. อาสาสมัครสุขภาพ (อสม.)/จิตอาสา 5. ผู้แทนทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องร่วมดำเนินการในรูปแบบประชารัฐ	
8.4 กิจกรรมหลักที่ 4 **งบประมาณ :** ปีละ : 2,995,600 บาท (3 ปี : 2568 - 2570) รวม 8,986,800 บาท **ผู้รับผิดชอบ :** สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ และสุรินทร์ **หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง :** 1. สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 4 2. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 4 จังหวัด 3. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องอื่นๆ	**พัฒนาทักษะชีวิตคนทุกช่วงวัย สู่บ้านนี้มีรักและชุมชนเข้มแข็ง** **กลุ่มเป้าหมาย:** เยาวชนและประชาชนทั่วไป ทั้ง 4 จังหวัด **หน่วยดำเนินการ**: สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ และสุรินทร์ **วิธีการดำเนินงาน :** อบรมแกนนำเยาวชน แกนนำชุมชน เพื่อให้มีความรู้ในการให้คำปรึกษาแนะนำ (Counseling) และมีความเข้าใจด้านจิตวิทยาพัฒนาการ (Development psychology) ที่ถูกต้องตามหลักการสังคมสงเคราะห์และจิตวิทยาพื้นฐานเบื้องต้น จำนวน 4 รุ่นๆ ละ 100 คน รวม 400 คน ประกอบด้วย ตัวแทนเยาวชน สภาเด็กและเยาวชน ผู้นำชุมชน ประชาชนทั่วไป จิตอาสาในพื้นที่กลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์ <u>คำอธิบายกิจกรรม</u> 1. ให้ความรู้หลักการให้คำปรึกษาแนะนำทางสังคมสงเคราะห์เบื้องต้น 2. ให้ความรู้จิตวิทยาพัฒนาการให้ความรู้ในเรื่องจิตวิทยาแนะแนว 3. ให้ความรู้ด้านกฎหมายยาเสพติด การค้ามนุษย์ การกระทำความรุนแรง 4. การติดตามการนำทักษะด้านจิตวิทยา ตามหลักการสังคมสงเคราะห์ไปปรับใช้เพื่อแก้ไขปัญหาอย่างเหมาะสม
8.5 กิจกรรมหลักที่ 5 **งบประมาณ :** ปีละ 2,718,600 บาท (3 ปี : 2568 - 2570) รวม 8,155,800 บาท **ผู้รับผิดชอบ :** สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ และสุรินทร์ **หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง :** 1. สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 4 2. องค์กรปกครองส่วน	**สร้างรายได้ให้กับผู้สูงอายุในชุมชนอย่างยั่งยืน** **กลุ่มเป้าหมาย:** ผู้สูงอายุ ผู้ดูแลผู้สูงอายุ ทั้ง 4 จังหวัด **หน่วยดำเนินการ**: สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ และสุรินทร์ **วิธีการดำเนินงาน:** จัดอบรมการสร้างรายได้ให้กับผู้สูงอายุ จำนวน 4 รุ่นๆ ละ 100 คน รวม 400 คน เนื้อหาหลักสูตรในการอบรม ดังนี้ 1) สิ่งสำคัญในการทำการตลาดออนไลน์ 2) การทำการตลาดบน Facebook, Line, TikTok 3) การออกแบบและพัฒนาบรรจุภัณฑ์เพื่อการตลาด 4) เทคนิคการทำ Content สื่อการตลาด 5) การตัดต่อภาพสำหรับการทำการตลาดออนไลน์ 6) เทคนิคการขายของแบบฟรีๆ ในโลกออนไลน์

หัวข้อ	รายละเอียด
ท้องถิ่น 4 จังหวัด 3. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องอื่นๆ	
8.6 กิจกรรมหลักที่ 6 **งบประมาณ :** ปีละ 584,600 บาท (1 ปี : 2568) รวม 584,600 บาท **ผู้รับผิดชอบ :** ตำรวจภูธรจังหวัดนครราชสีมา **หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง :** 1. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 4 จังหวัด 2. หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม 4 จังหวัด 3. ผู้นำชุมชนในพื้นที่ 4 จังหวัด 4. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องอื่นๆ	**การพัฒนาศักยภาพประชาชนรู้ทันภัยไซเบอร์** **กลุ่มเป้าหมาย:** ประชาชนต้นแบบในพื้นที่กลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์ **หน่วยดำเนินการ**: ตำรวจภูธรจังหวัดนครราชสีมา **วิธีการดำเนินงาน:** อบรมพัฒนาศักยภาพประชาชนรู้ทันภัยไซเบอร์ จำนวน 4 รุ่นๆ ละ 200 คน (ครูแม่ไก่)
8.7 กิจกรรมหลักที่ 7 **งบประมาณ :** **กิจกรรมย่อยที่ 7.1** ปีละ 6,600,000 บาท (3 ปี : 2568 - 2570) รวม 19,800,000 บาท **กิจกรรมย่อยที่ 7.2** ปีละ 3,400,000 บาท (3 ปี : 2568 - 2570) รวม 10,200,000 บาท รวมทั้งกิจกรรมหลักที่ 7 ปีละ 10,000,000 บาท (3 ปี : 2568 - 2570) รวม 30,000,000 บาท **ผู้รับผิดชอบ :** - สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ใน	**พัฒนาความสามารถในการแข่งขันด้านการใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีดิจิทัล** **กลุ่มเป้าหมาย :** ผู้ประกอบการสินค้าและบริการชุมชน และประชาชนทั่วไป **หน่วยดำเนินการ :** มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน นครราชสีมา **<u>กิจกรรมย่อยที่ 7.1</u>** ผลิตสื่อดิจิทัลสนับสนุนการขายสินค้าและบริการชุมชนและสร้างร้านค้าออนไลน์ให้กับตำบล **วิธีการดำเนินงาน :** ผลิตสื่อดิจิทัลสนับสนุนการขายสินค้าและบริการ และสร้างร้านค้าออนไลน์ให้กับชุมชน จำนวน 88 ตำบล 1) คัดเลือกตำบลเป้าหมาย จำนวน 88 ตำบล (นครราชสีมา 32 ตำบล ชัยภูมิ 16 ตำบล บุรีรัมย์ 23 ตำบล สุรินทร์ 17 ตำบล) 2) คัดเลือกสินค้าและบริการชุมชนในตำบล จำนวน 880 รายการ (ตำบลละ 10 รายการ) 3) ผลิตสื่อดิจิทัลสนับสนุนการขายสินค้าและบริการชุมชน จำนวน 880 รายการ (ตำบลละ 10 รายการ) 4) สร้างร้านค้าออนไลน์เพื่อขายสินค้าออนไลน์ให้กับชุมชน จำนวน 88 ร้านค้า **<u>กิจกรรมย่อยที่ 7.2</u>** การอบรมพัฒนาทักษะการขายสินค้าและบริการชุมชนบนแพลตฟอร์มการตลาดออนไลน์ **วิธีการดำเนินงาน :** อบรมพัฒนาทักษะการขายสินค้าและบริการชุมชนบน

หัวข้อ	รายละเอียด
กลุ่มจังหวัด - มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน นครราชสีมา **หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง :** 1. สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด 4 จังหวัด 2. ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน 4 จังหวัด 3. เทศบาลตำบล 4 จังหวัด 4. องค์การบริหารส่วนตำบลตำบล 4 จังหวัด 5. องค์การบริหารส่วนจังหวัด 4 จังหวัด 6. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องอื่นๆ	แพลตฟอร์มการตลาดออนไลน์ ให้กับประชาชนในกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์ จำนวน 528 คน 1) จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 192 คน 2) จังหวัดชัยภูมิ จำนวน 96 คน 3) จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 138 คน 4) จังหวัดสุรินทร์ จำนวน 102 คน
8.8 กิจกรรมหลักที่ 8 **งบประมาณ :** ปีละ 3,2000,000 บาท (1 ปี : 2568) รวม 3,200,000 บาท **ผู้รับผิดชอบ :** สำนักงานยุติธรรมจังหวัดนครราชสีมา **หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง :** 1. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 4 จังหวัด 2. หน่วยงานในกระทรวงยุติธรรม 4 จังหวัด 3. ผู้นำชุมชนในพื้นที่ 4 จังหวัด 4. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องอื่นๆ	**สร้างภูมิคุ้มกันทางกฎหมายทุกช่วงวัย ชุมชนปลอดภัย นครชัยบุรินทร์มั่นคง** **กลุ่มเป้าหมาย:** ประชาชนต้นแบบในพื้นที่กลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์ **หน่วยดำเนินการ**: สำนักงานยุติธรรมจังหวัดนครราชสีมา **วิธีการดำเนินงาน:** 1) การพัฒนาความพร้อมองค์ความรู้ด้านกฎหมายความมั่นคงในทุกมิติและกระบวนการยุติธรรม 2) กระบวนการสร้างเครือข่ายในการป้องกันภัยในทุกมิติ 3) กระบวนการพัฒนาองค์ความรู้และทักษะในการอำนวยความยุติธรรม การติดตาม/ การประเมินผลโครงการ/ และการพัฒนาโครงการอย่างต่อเนื่อง/แบบยั่งยืน
9. หน่วยงานดำเนินการ	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 1. สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดนครราชสีมา 2. สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดชัยภูมิ 3. สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดบุรีรัมย์ 4. สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดสุรินทร์ 5. สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 4

หัวข้อ	รายละเอียด
	6. ตำรวจภูธรจังหวัดนครราชสีมา 7. สำนักงานยุติธรรมจังหวัดนครราชสีมา 8. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน นครราชสีมา 9. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน สุรินทร์ 10. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา 11. มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ 12. มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ 13. มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์
10. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ	ระยะ 1 ปี (พ.ศ. 2568) ระยะ 3 ปี (พ.ศ. 2568 – 2570)
11. งบประมาณ	**รวมทั้งสิ้น 83,842,200 บาท** **(แปดสิบสามล้านแปดแสนสี่หมื่นสองพันสองร้อยบาท)**
12. ผลผลิต (Output)	มีรายได้เฉลี่ยครัวเรือนต่อเดือน ร้อยละ 1.00 – 2.00 (พ.ศ. 2566 - 2570) 5 ปี เฉลี่ยร้อยละ 1.5
13. ผลลัพธ์ (Outcome)	คนทุกช่วงวัยได้รับการพัฒนาคุณภาพชีวิตดีขึ้น

แบบ กจ.1-1
(Project Brief รายโครงการ)

แบบฟอร์มโครงการแบบย่อ (Project Brief) ของโครงการสำคัญภายใต้งบประมาณของกลุ่มจังหวัด

ประเด็นการพัฒนากลุ่มจังหวัด : ยกระดับการพัฒนาคุณภาพชีวิต

หัวข้อ	รายละเอียด
1. ชื่อโครงการสำคัญ	โครงการตามพระราชดำริ: ก่อสร้างศูนย์พักพิงสัตว์ไร้บ้านนครชัยบุรินทร์
2. ชื่อแผนงาน	แผนงาน ส่งเสริมการดูแลและป้องกันโรคของสุนัขจรจัดและสัตว์ไร้บ้าน
3. แนวทางการพัฒนา	กลยุทธ์เชิงแก้ไข : ส่งเสริมให้มีการดูแลและป้องกันโรคของสุนัขจรจัดและสัตว์ไร้บ้าน
4. หลักการและเหตุผล	ด้วยพระปณิธานของศาสตราจารย์ ดร. สมเด็จพระเจ้าน้องนางเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี กรมพระศรีสวางควัฒน วรขัตติยราชนารี ที่มีต่อพสกนิกรชาวไทยและสรรพชีวิตในข้อทรงห่วงใยปัญหาโรคพิษสุนัขบ้าที่เป็นปัญหาสำคัญของชาติ รวมถึงพระวิสัยทัศน์ที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพโลกหนึ่งเดียว โดยมีพระประสงค์ให้โรคพิษสุนัขบ้าหมดไปจากประเทศไทย ดังนั้น เพื่อสนองพระปณิธานและพระวิสัยทัศน์ดังกล่าว จึงได้แต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนการดำเนินโครงการสัตว์ปลอดโรค คนปลอดภัย จากโรคพิษสุนัขบ้าตามพระปณิธานศาสตราจารย์ ดร. สมเด็จพระเจ้าน้องนางเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี กรมพระศรีสวางควัฒน วรขัตติยราชนารี เพื่อกำหนดนโยบายและแนวทางการขับเคลื่อนโครงการฯ ในเวลาต่อมาจึงได้จัดทำแผนยุทธศาสตร์การดำเนินโครงการสัตว์ปลอด คนปลอดภัยจากโรคพิษสุนัขบ้าตามพระปณิธานศาสตราจารย์ ดร. สมเด็จพระเจ้าน้องนางเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี กรมพระศรีสวางควัฒน วรขัตติยราชนารี พ.ศ. 2564 - 2568 โดยมีวิสัยทัศน์ที่จะกำจัดโรคพิษสุนัขบ้าให้หมดไปจากประเทศไทยภายในปี พ.ศ. 2568 มีเป้าประสงค์ที่จะไม่ให้มีคนและสัตว์เสียชีวิตจากโรคพิษสุนัขบ้าอย่างยั่งยืน ทั้งนี้ เพื่อให้การดำเนินโครงการฯ เห็นผลเป็นรูปธรรม ศาสตราจารย์ ดร. สมเด็จพระเจ้าน้องนางเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี กรมพระศรีสวางควัฒน วรขัตติยราชนารี ทรงรับเป็นประธานกรรมการขับเคลื่อนการดำเนิน

หัวข้อ	รายละเอียด
	โครงการฯ และพระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าสิริภาจุฑาภรณ์ ทรงรับเป็นรองประธานกรรมการขับเคลื่อนการดำเนินโครงการฯ โดยมียุทธศาสตร์ในการดำเนินโครงการฯ 7 ยุทธศาสตร์ ดังนี้ 1. ด้านการควบคุมป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าในสัตว์ 2. ด้านการจัดการระบบศูนย์พักพิงสัตว์ 3. ด้านการเฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุม และดูแลรักษาโรคพิษสุนัขบ้าในคน 4. ด้านการขับเคลื่อนการดำเนินงานโรคพิษสุนัขบ้าในท้องถิ่น 5. ด้านการประชาสัมพันธ์ 6. ด้านศูนย์ข้อมูลสารสนเทศ 7. ด้านการติดตามและประเมินผล เพื่อให้การดำเนินโครงการฯ เห็นผลเป็นรูปธรรมตามพระปณิธาน รวมถึงเพื่อน้อมเกล้าจารึกพระเกียรติของศาสตราจารย์ ดร. สมเด็จพระเจ้าน้องนางเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี กรมพระศรีสวางควัฒน วรขัตติยราชนารี จังหวัดนครราชสีมาจึงได้จัดทำโครงการ “การจัดการระบบศูนย์พักพิงสัตว์” โดยจัดให้มีการก่อสร้างศูนย์พักพิงสุนัขจรจัด นครชัยบุรินทร์ บนที่ดินราชพัสดุแปลงเลขทะเบียนที่ นม.521 ณ ตำบลหนองสาหร่าย อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา เมื่อปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 ซึ่งสามารถรองรับสุนัขจรจัดได้ จำนวน 5,000 ตัว นอกจากนั้นยังมีกิจกรรมต่าง ๆ ตามยุทธศาสตร์มาดำเนินการในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา อาทิ กิจกรรมควบคุมป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าในสัตว์ , เฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุม และดูแลรักษาโรคพิษสุนัขบ้าในคนการจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศ ,การประชาสัมพันธ์ , การติดตามประเมินผล เป็นต้น ภายหลังจากที่ก่อตั้ง ศูนย์พักพิงสุนัขจรจัด นครชัยบุรินทร์ มีการติดตามผลการดำเนินโครงการสัตว์ปลอดโรค คนปลอดภัยจากโรคพิษสุนัขบ้าฯ ดังนี้ สถิติจำนวนผลบวกโรคพิษสุนัขบ้า (ตัวอย่าง) มีแนวโน้มลดลง

<table>
<tr><th>หัวข้อ</th><th>รายละเอียด</th></tr>
<tr><td></td><td>

ตารางที่ 1 : สถิติจำนวนผลบวกโรคพิษสุนัขบ้า (ตัวอย่าง) รายจังหวัด

จังหวัด	พ.ศ. 2561	พ.ศ. 2562	พ.ศ. 2563	พ.ศ. 2564	พ.ศ. 2565
นครราชสีมา	94	8	1	-	-
ชัยภูมิ	22	3	-	1	1
บุรีรัมย์	24	3	3	4	6
สุรินทร์	208	36	22	19	6
กลุ่มจังหวัด	**348**	**50**	**26**	**24**	**13**

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์เขต 3

แต่เนื่องจาก สถานการณ์สุนัขจรจัดในกลุ่มยังมีจำนวนมาก ตามตารางที่ 2 ดังนี้

ตารางที่ 2 : จำนวนสุนัจจรจัดในกลุ่มจังหวัด ปี 2561 -2565 (ตัว)

จังหวัด	พ.ศ. 2561	พ.ศ. 2562	พ.ศ. 2563	พ.ศ. 2564	พ.ศ. 2565
นครราชสีมา	31,756	32,679	32,716	33,486	33,568
ชัยภูมิ	11,243	11,065	9,781	8,615	8,778
บุรีรัมย์	N/A	N/A	N/A	N/A	12,106
สุรินทร์	5,095	5,525	7,313	6,206	5,965
กลุ่มจังหวัด	**48,094**	**49,269**	**49,810**	**48,307**	**60,417**

ที่มา : สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดในกลุ่มจังหวัด

จึงต้องมีการขยายพื้นที่สำหรับรองรับสุนัข และในอนาคตจะเป็นศูนย์อภิบาลสัตว์อื่นๆ เช่น ช้าง ม้า ที่มีการเจ็บป่วย ไว้ในพระอนุเคราะห์ โดยมีสัตวแพทย์และเจ้าหน้าที่ในส่วนของโรงพยาบาลสัตว์ทิพย์พิมาน ร่วมให้การบริการตรวจรักษาและวินิจฉัยโรคสุนัขตลอด 24 ชั่วโมง

</td></tr>
<tr><td>**5. วัตถุประสงค์ของโครงการ**</td><td>1. เพื่อให้มีศูนย์พักพิงสุนัขจรจัด และสัตว์ไร้บ้านอื่นๆ
2. ลดปัญหาการแพร่กระจายของสุนัขจรจัดที่มีจำนวนมาก
3. เพื่อให้เกิดการควบคุมป้องกันการแพร่ระบาดโรคพิษสุนัขบ้าในสัตว์ และโรคพิษสุนัขบ้าที่ติดสู่คน</td></tr>
<tr><td>**6. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย**</td><td>1. สถิติการเกิดโรคพิษสุนัขบ้าในสัตว์ลดลงร้อยละ 50
2. สถิติการเกิดโรคพิษสุนัขบ้าที่ติดสู่คนลดลงร้อยละ 50</td></tr>
<tr><td>**7. พื้นที่เป้าหมาย**</td><td>นครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ สุรินทร์</td></tr>
<tr><td>**8. กิจกรรมหลัก**</td><td>ระบุแนวทางและวิธีการดำเนินงานที่เป็นกิจกรรมหลักที่ส่งผลให้โครงการบรรลุวัตถุประสงค์</td></tr>
</table>

หัวข้อ	รายละเอียด
8.1 กิจกรรมหลักที่ 1 ก่อสร้างศูนย์พักพิงสัตว์ไร้บ้านนครชัยบุรินทร์ งบประมาณปี พ.ศ. 2568 20,000,000 บาท งบประมาณปี พ.ศ. 2569 20,000,000 บาท งบประมาณปี พ.ศ. 2570 20,000,000 บาท **ผู้รับผิดชอบ** สำนักงานโยธิการและผังเมืองจังหวัดนครราชสีมา และสำนักงานจังหวัดนครราชสีมา **หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง** - คณะสัตวแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ - กรมปศุสัตว์ - ราชวิทยาลัยจุฬาภรณ์	ปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 – 2570 - ก่อสร้างอาคารส่วนขยายศูนย์พักพิงสัตว์ไร้บ้านนครชัยบุรินทร์
9. หน่วยงานดำเนินการ	สำนักงานโยธิการและผังเมืองจังหวัดนครราชสีมา
10. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ	ปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 - 2570
11. งบประมาณ	60,000,000 บาท (หกสิบล้านบาทถ้วน)
12. ผลผลิต (Output)	กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 มีสถานที่ในการบริหารจัดการสุนัขจรจัดอย่างเป็นระบบ
13. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	1.การเกิดโรคพิษสุนัขบ้าในสัตว์ลดลงร้อยละ 50 2.ลดการแพร่ระบาดของโรคพิษสุนัขบ้าในสัตว์ และการติดต่อสู่คน

Project Brief

โครงการพระราชดำริ : ศูนย์พักพิงสัตว์ไร้บ้านนครชัยบุรินทร์

ห่วงโซ่คุณค่า – Value Chain

ห่วงโซ่คุณค่ารายด้านของกลุ่มจังหวัด ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1

ห่วงโซ่คุณค่า (Value Chain) ปีงบประมาณ 2566-2570

1) โครงการพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร 2) โครงการพัฒนานวัตกรรมและอาหารปลอดภัย นครชัยบุรินทร์

ประเด็นการพัฒนาที่ 1 การพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันเกษตรอุตสาหกรรมและการแปรรูป **งบประมาณ = 3,117,926,060 บาท**

ต้นทาง | **กลางทาง** | **ปลายทาง**

การบริหารจัดการน้ำ → **การจัดการดิน** → **ส่งเสริมการใช้พันธุ์ดี** → **พัฒนาเกษตรกรและกลุ่มเกษตรกร** → **การประยุกต์งานวิจัยและเทคโนโลยี** → **การจัดทำมาตรฐาน** → **การแปรรูปและสร้างมูลค่าเพิ่ม** → **การส่งเสริมการตลาด**

กิจกรรมหลัก พัฒนาและบริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตรอย่างยั่งยืนในเขตนครชัยบุรินทร์งบประมาณ
งบประมาณ = 1,864,000,000 บาท

กิจกรรมหลัก ศูนย์ปฏิบัติการนวัตกรรมเพื่อการตัดสินใจพัฒนาแหล่งน้ำและการบริหารจัดการน้ำชุมชนกลุ่มนครชัยบุรินทร์ รองรับการเกษตรในพื้นที่นอกเขตชลประทาน
งบประมาณ = 100,000,000 บาท

กิจกรรมหลัก การพัฒนาแบบจำลองการประมาณการณ์และสร้างสมดุลการใช้น้ำเพื่อการเพาะปลูกข้าวในพื้นที่อีสานใต้
งบประมาณ = 25,000,000 บาท

กิจกรรมหลัก การเรียนรู้สู่การปฏิบัติเกษตรอินทรีย์วิถีนครชัยบุรินทร์ตลอดห่วงโซ่คุณค่า งบประมาณ = 60,000,000 บาท

กิจกรรมหลัก การส่งเสริมและพัฒนาการผลิตพืชทางเลือกสู่มาตรฐาน งบประมาณ = 108,000,000 บาท

กิจกรรมหลัก การยกระดับศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนธุรกิจชุมชนด้วยการเกษตรแม่นยำ งบประมาณ = 47,491,200 บาท

กิจกรรมหลัก พัฒนาการผลิตมันสำปะหลังตลอดห่วงโว่คุณค่านครชัยบุรินทร์ งบประมาณ = 7,800,000 บาท

กิจกรรมหลัก ชุมชนต้นแบบพัฒนานวัตกรรมและอาหารปลอดภัยโมเดล
งบประมาณ = 120,000,000 บาท

กิจกรรมหลัก ส่งเสริมการเกษตรอินทรีย์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมตามแนวคิดระบบเศรษฐกิจหมุนเวียน (BCG Model)
งบประมาณ = 24,702,120 บาท

งบประมาณรวมทั้งสิ้น = 2,356,993,320 บาท

กิจกรรมหลัก นวัตกรรมการผลิตและแปรรูปสมุนไพรครบวงจร(กระชายขาว ,ฟ้าทะลายโจร,กระเพราแดง) งบประมาณ = 68,000,000 บาท

กิจกรรมหลัก ยกระดับการผลิตและแปรรูปพืชผักสมุนไพรแบบครบวงจรด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม งบประมาณ = 82,232,740 บาท

กิจกรรมหลัก การส่งเสริมและพัฒนาเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นนครชัยบุรินทร์ งบประมาณ = 26,500,000 บาท

กิจกรรมหลัก ห่วงโซ่การผลิตสมุนไพร (ขมิ้นชัน ไพล มะขามป้อม) เพื่อรองรับการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจเวลเบสภาคตะวันออกเฉียงเหนือ งบประมาณ = 16,200,000 บาท

กิจกรรมหลัก การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมดิจิทัลเพื่อขับเคลื่อนเกษตรอัจฉริยะต้นแบบสำหรับการผลิตพืชเศรษฐกิจทางเลือกใหม่ งบประมาณ = 25,000,000 บาท

กิจกรรมหลัก พัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของผลิตภัณฑ์สมุนไพรนครชัยบุรินทร์ งบประมาณ = 12,000,000 บาท

กิจกรรมหลัก ปลุกไฟผู้ประกอบการรุ่นใหม่การเกษตรและอุตสาหกรรมเพื่อการส่งออกและการตลาดอัจฉริยะ งบประมาณ = 72,000,000 บาท

กิจกรรมหลัก ยกระดับโรงงานต้นแบบนวัตกรรมอาหารครบวงจร (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง) ระยะที่ 1 และระยะที่ 2 = 370,000,000 บาท

งบประมาณรวมทั้งสิ้น = 671,932,740 บาท

กิจกรรมหลัก การพัฒนาระบบ Big data และ platform เพื่อจัดการองค์ความรู้ด้านเกษตรพร้อมใช้กลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์ งบประมาณ = *50,000,000* บาท

กิจกรรมหลัก การยกระดับเชื่อมโยงการตลาดสินค้าเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตรที่มีศักยภาพกลุ่มนครชัยบุรินทร์ งบประมาณ = *39,000,000* บาท

งบประมาณรวมทั้งสิ้น = 89,000,000 บาท

ห่วงโซ่คุณค่า (Value Chain) ปีงบประมาณ 2566-2570

ประเด็นการพัฒนาที่ 1 การพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันเกษตรอุตสาหกรรมและการแปรรูป **งบประมาณ = 296,077,000 บาท**

โครงการยกระดับมาตรฐานการผลิตปศุสัตว์นครชัยบุรินทร์ครบวงจร 32,877,000 บาท

ต้นทาง	กลางทาง	ปลายทาง

ปัจจัยพื้นฐานการผลิต → **การพัฒนาคุณภาพลดต้นทุน** → **พัฒนาเกษตรกรและกลุ่มเกษตรกร** → **การจัดทำมาตรฐานฟาร์ม** → **การแปรรูปและสร้างมูลค่าเพิ่ม** → **การส่งเสริมการตลาด**

กิจกรรมหลักที่ 3 ส่งเสริมการผลิตอาหารสัตว์เพื่อลดต้นทุนการผลิตสัตว์คุณภาพ
งบประมาณ = 5,283,000 บาท

งบประมาณรวมทั้งสิ้น = 5,283,000 บาท

กิจกรรมหลักที่ 1 ยกระดับการผลิตโคเนื้อคุณภาพสู่มาตรฐานฟาร์มที่มีระบบป้องกันโรคและการเลี้ยงสัตว์ที่เหมาะสม (GFM)
งบประมาณ = 13,380,000 บาท

กิจกรรมหลักที่ 2 ยกระดับการผลิตแพะ – แกะเข้าสู่มาตรฐานที่มีระบบป้องกันโรคและการเลี้ยงสัตว์ที่เหมาะสม GFM
งบประมาณ = 7,917,000 บาท

งบประมาณรวมทั้งสิ้น = 21,297,000 บาท

กิจกรรมหลักที่ 4 พัฒนาการผลิตสินค้าแปรรูปและการตลาดนครชัยบุรินทร์
งบประมาณ = 6,297,000 บาท

งบประมาณรวมทั้งสิ้น = 6,297,000 บาท

โครงการส่งเสริมและสร้างศูนย์กลางอุตสาหกรรมโคเนื้อครบวงจรในพื้นที่นครชัยบุรินทร์ และอีสานใต้ 263,200,000 บาท

กิจกรรมหลักที่ 3 ฟาร์มโคขุนต้นแบบระดับอำเภอ
งบประมาณปีละ = 30,000,000 บาท

งบประมาณรวมทั้งสิ้น = 60,000,000 บาท

กิจกรรมหลักที่ 2 โครงการก่อสร้างห้องบ่ม และโรงตัดแต่งมาตรฐาน GMP เพื่อเพิ่มศักยภาพการเลี้ยงโคเนื้อคุณภาพสูงในกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์ และอิสานล่าง
งบประมาณปีละ = 51,600,000 บาท

งบประมาณรวมทั้งสิ้น = 103,200,000 บาท

กิจกรรมหลักที่ 1 การจัดตั้งห้องตัดแต่งเนื้อโคขุน/แพะ/แกะ มาตรฐาน GMP/Halal/HACCP และอบรมพัฒนาอาชีพผู้ตัดแต่งเนื้อ (Butcher)
งบประมาณปีละ = 50,000,000 บาท

งบประมาณรวมทั้งสิ้น = 100,000,000 บาท

ห่วงโซ่คุณค่า (Value Chain) ปีงบประมาณ 2566-2570

1) โครงการโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยว 2)โครงการพัฒนาและส่งเสริมอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์

ประเด็นการพัฒนาที่ 2 การพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว การค้าชายแดน และผลิตภัณฑ์ไหม **(ท่องเที่ยว) งบประมาณ = 2,767,884,400 บาท**

ต้นทาง	กลางทาง	ปลายทาง
การสืบค้นและการจัดการองค์ความรู้ → **พัฒนาระบบบริหารจัดการ**	**พัฒนาศักยภาพบุคลากร** → **ปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกรองรับการท่องเที่ยว** → **พัฒนากิจกรรมและมาตรฐานธุรกิจที่เกี่ยวข้อง**	**การพัฒนาตลาดและประชาสัมพันธ์**
กิจกรรมหลัก การพัฒนาเส้นทางราชมรรคาและอุษาคเนย์โบราณเพื่อเชื่อมโยงการท่องเที่ยวสร้างสรรค์กลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์ งบประมาณ = 15,000,000 บาท **กิจกรรมหลัก** ยกระดับการจัดการที่พักและชุมชนเพื่อการท่องเที่ยว สู่สังคมคาร์บอน บนพื้นฐาน BCG Model งบประมาณ = 24,000,000 บาท **งบประมาณรวมทั้งสิ้น = 39,000,000 บาท**	**กิจกรรมหลัก** การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและ สิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยว งบประมาณ = 2,311,000,000 บาท **กิจกรรมหลัก** โครงการปรับปรุงก่อสร้างถนนเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยว สายทาง เข้าเขื่อนลำแชะ ตำบลโคกกระชาย อำเภอครบุรี จังหวัดนครราชสีมา ผิวจราจรกว้าง 6.00 เมตร ไหล่ทางกว้างข้างละ 0.00-1.00 เมตร ระยะทาง 4.200 กิโลเมตร = 70,000,000 บาท **กิจกรรมหลัก** พัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวนครชัยบุรินทร์ตามมาตรฐานการท่องเที่ยว (Thailand Tourism Standard) งบประมาณ = 6,000,000 บาท **กิจกรรมหลัก** พัฒนารูปแบบเส้นทางการท่องเที่ยววิถีท้องถิ่นกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์ งบประมาณ = 12,000,000 บาท **กิจกรรมหลัก** ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงกีฬาเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจนครชัยบุรินทร์ งบประมาณ = 12,000,000 บาท **กิจกรรมหลัก** ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์”เยาวชนยลวิถี ของดี นครชัยบุรินทร์” งบประมาณ = 3,645,000 บาท **กิจกรรมหลัก** การพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนสู่ความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นอย่างยั่งยืน “เสน่ห์นครชัยบุรินทร์” งบประมาณ = 7,956,000 บาท **กิจกรรมหลัก** เชื่อมโยงเส้นทางท่องเที่ยวเพื่อพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ เชิงวัฒนธรรม และเชิงนิเวศ นครชัยบุรินทร์ งบประมาณ = 13,656,000 บาท **กิจกรรมหลัก** ศรัทธา ศาสตร์ ศักดิ์สิทธิ์ นครชัยบุรินทร์ งบประมาณ = 5,278,200 บาท **กิจกรรมหลัก** พัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวชุมชนนครชัยบุรินทร์ “การท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพ Wellness Tourism งบประมาณ = 5,690,400 บาท **กิจกรรมหลัก** พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและสิ่งอำนวยความสะดวกนครชัยบุรินทร์ งบประมาณ = 120,000,000 บาท **กิจกรรมหลัก** Triple Heritage Ring Road เพื่อพัฒนาและยกระดับสินค้าและบริการและสร้างอัตลักษณ์ของท้องถิ่นของผู้ประกอบการ ตามเส้นทาง 3 มรดกโลก เชื่อมโยงการท่องเที่ยวนครชัยบุรินทร์ = 12,000,000 บาท **กิจกรรมหลัก** การสร้าง "ศูนย์กลางการประกอบอาหารนครชัยบุรินทร์ (Nakornchaiburin Gastronomy Hub)" เพื่อผลิตกำลังคนสำหรับรองรับอุตสาหกรรมอาหารและบริการ(ท่องเที่ยว) ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์ = 61,200,000 บาท **กิจกรรมหลัก** สร้างเศรษฐกิจ เพิ่มมูลค่า“อาหาร SAN ดี” ประจำถิ่นนครชัยบุรินทร์ From Local to Global= 29,306,800 บาท **กิจกรรมหลัก** การส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมวิถีชุมชนนครชัยบุรินทร์ = 20,152,000 บาท **งบประมาณรวมทั้ง 2,689,884,400 บาท**	**กิจกรรมหลัก** ประชาสัมพันธ์อาหารท้องถิ่นเพื่อการท่องเที่ยวกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์ “Nakhonchaiburin Creative Food for Tourism” งบประมาณ = 24,000,000 บาท กิจกรรมหลัก เทศกาลภาพยนตร์นานาชาตินครชัยบุรินทร์ งบประมาณ = 15,000,000 บาท **งบประมาณรวมทั้งสิ้น = 39,000,000บาท**

ห่วงโซ่คุณค่า (Value Chain) ปีงบประมาณ 2566-2570
โครงการยกระดับเศรษฐกิจ การค้า การลงทุน และการค้าชายแดน

ประเด็นการพัฒนาที่ 2 การพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว การค้าชายแดน และผลิตภัณฑ์ไหม (การค้า การลงทุน ค้าชายแดน) **งบประมาณ = 654,500,000 บาท**

ต้นทาง	กลางทาง	ปลายทาง
พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ระบบสาธารณูปโภคเพื่อรองรับการค้า → พัฒนาระบบบริหารจัดการและระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ	พัฒนาผู้ประกอบการและส่งเสริมการประกอบธุรกิจ → บริหารจัดการสินค้า (Logistic)	การพัฒนาตลาดและการบริการ
กิจกรรมหลัก ยกระดับจุดผ่อนปรนทางการค้าเป็นจุดผ่อนปรนพิเศษและศึกษา EIA เพื่อยกระดับเป็นด่านผ่านแดนถาวร งบ 15,000,000 บาท **กิจกรรมหลัก** การพัฒนาศักยภาพและเชื่อมโยงการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ การค้า การลงทุน กลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์ด้วย single data งบ 27,500,000 บาท **กิจกรรมหลัก** การพัฒนาระบบการค้า การลงทุน เขตส่งเสริมอุตสาหกรรมเกษตรและอาหารชนบทเชื่อมโยงการค้าชายแดนกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์ งบ 125,000,000 **กิจกรรมหลัก** การส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรเพื่อเตรียมพร้อมอุตสาหกรรม BCG งบ 60,000,000 บาท **กิจกรรมหลัก** ศูนย์วิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์วัสดุก่อสร้างประหยัดพลังงานและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม งบ 40,000,000 บาท **กิจกรรมหลัก** ศึกษาความเป็นไปได้ของการเป็นเมือง Low carbon city เพื่อดึงดูดการลงทุนของ Green industry business งบ 4,000,000 บาท กิจกรรมหลัก ศูนย์การจัดการคาร์บอนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ Center of Carbon Management of Northeastern Region ระยะที่ 1 และระยะที่ 2 งบ 150,000,000 บาท **งบประมาณรวมทั้งสิ้น = 421,500,000 บาท**	**กิจกรรมหลัก** การส่งเสริมพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการนครชัยบุรินทร์เพื่อการส่งออก งบ 15,000,000 บาท **กิจกรรมหลัก** การสร้าง ecosystem การระดมทุนและการบริหาร Startup กลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์ งบ 43,000,000 บาท **กิจกรรมหลัก** การขับเคลื่อนเขตเศรษฐกิจพิเศษเพื่อเชื่อมต่อระบบอุตสาหกรรมบีซีจีมูลค่าสูงและส่งออกประสิทธิภาพสูงในกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์ งบ 60,000,000 บาท **กิจกรรมหลัก** การส่งเสริมการปรับกระบวนการจัดการโลจิสติกส์สินค้าเกษตรของกลุ่มนครชัยบุรินทร์ด้วยการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ชายแดน งบ 15,000,000 **กิจกรรมหลัก** พัฒนาการสร้าง City Brand “นครชัยบุรินทร์” เพื่อเชื่อมโยงเศรษฐกิจ การค้า การลงทุน งบ 30,000,000 **งบประมาณรวมทั้งสิ้น = 163,000,000 บาท**	**กิจกรรมหลัก** การจัดกิจกรรมเชื่อมโยงการค้าชายแดนไทย-กัมพูชา (Nakhonchaiburin Border Trade Expo) งบ 30,000,000 บาท **กิจกรรมหลัก** การพัฒนาแพลตฟอร์มออนดีมานด์การค้าและการค้าชายแดนด้วยโมเดล Sharing economy งบ 15,000,000 บาท **กิจกรรมหลัก** การพัฒนาแพลตฟอร์มการตลาดออนไลน์กลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์ งบ 25,000,000 บาท **งบประมาณรวมทั้งสิ้น = 70,000,000 บาท**

ห่วงโซ่คุณค่า (Value Chain) ปีงบประมาณ 2566-2570

โครงการการพัฒนานวัตกรรมการผลิตและจำหน่ายผลิตภัณฑ์ไหมกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์แบบครบวงจร

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว การค้าชายแดน และผลิตภัณฑ์ไหม **(ไหม) งบประมาณรวมทั้งสิ้น = 226,230,000 บาท**

ต้นทาง	กลางทาง	ปลายทาง

พัฒนาการบริหารจัดการ → **ปัจจัยพื้นฐานและพัฒนาเกษตรกร/ผู้ประกอบการ** → **การพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้ได้มาตรฐาน** → **การสร้างมูลค่าเพิ่มให้ผลิตภัณฑ์** → **สืบสานมรดกวัฒนธรรมภูมิปัญญา** → **การพัฒนาตลาดและประชาสัมพันธ์**

กิจกรรมหลักที่ 1. การส่งเสริมประสิทธิภาพการผลิตไหมเชิงพาณิชย์

<u>กิจกรรมย่อย 1.1</u> กาพัฒนาศักยภาพเกษตรกรในการผลิตใบหม่อนให้ได้มาตรฐาน
งบประมาณ =8,000,000 บาท

<u>กิจกรรมย่อย 1.2</u> การส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพเพื่อการผลิตรังไหมเชิงพาณิชย์
งบประมาณ = 10,000,000 บาท

<u>กิจกรรมย่อย 1.3</u> การพัฒนาทักษะผู้ผลิตผู้ประกอบการ ผลิตเส้นไหมให้ได้มาตรฐาน
งบประมาณ = 22,000,000 บาท

<u>กิจกรรมย่อย 1.4</u> การยกระดับการผลิตไหมด้วยกระบวนการ BCG Model
งบประมาณ = 12,000,000 บาท

งบประมาณรวมทั้งสิ้น = 52,000,000 บาท

กิจกรรมหลักที่ 2. การพัฒนาศักยภาพการผลิตผลิตภัณฑ์ไหมให้มีมาตรฐาน

<u>กิจกรรมย่อย 2.1</u> การพัฒนาทักษะ องค์ความรู้การผลิต ผลิตภัณฑ์ไหมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
งบประมาณ = 25,830,000 บาท

<u>กิจกรรมย่อย 2.2</u> การจัดการของเสียในกระบวนการผลิตหม่อนไหมบนฐาน BCG Model
งบประมาณ = 12,000,000 บาท

<u>กิจกรรมย่อย 2.3</u> สืบสานอัตลักษณ์ภูมิปัญญาการผลิตไหมแก่เยาวชนรุ่นใหม่ (Young OTOP) และการเป็นผู้ประกอบการรุ่นใหม่
งบประมาณ = 14,400,000 บาท

<u>กิจกรรมย่อย 2.4</u> การพัฒนาทักษะการออกแบบ และการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากไหม
งบประมาณ = 32,000,000 บาท

กิจกรรมหลักที่ 4 ส่งเสริมศักยภาพคลัสเตอร์ไหมอีสาน กลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์สู่สากล งบประมาณ 18,000,000 บาท

งบประมาณรวมทั้งสิ้น = 102,230,000 บาท

กิจกรรมหลักที่ 3. การส่งเสริมการตลาดและการประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์ไหม

<u>กิจกรรมย่อย 3.1</u> นวัตกรรมทางสังคมเพื่อการพัฒนาเครือข่ายผู้ประกอบการไหมกลุ่มนครชัยบุรินทร์
งบประมาณ = 12,000,000 บาท

<u>กิจกรรมย่อย 3.2</u> การพัฒนาศักยภาพผู้ผลิตผู้ประกอบการไหมสู่ผู้ประกอบการยุคใหม่
งบประมาณ = 12,000,000 บาท

<u>กิจกรรมย่อย 3.3</u> การส่งเสริมช่องทางการตลาดผลิตภัณฑ์ไหม และผลิตภัณฑ์ OTOP กลุ่มจังหวัด
งบประมาณ = 48,000,000 บาท

งบประมาณรวมทั้งสิ้น = 72,000,000 บาท

ห่วงโซ่คุณค่า (Value Chain) ปีงบประมาณ 2566-2570

ยุทธศาสตร์ที่ 3 ยกระดับการพัฒนาคุณภาพชีวิต **งบประมาณรวมทั้งสิ้น = 17,143,842,200 บาท**

โครงการ ยกระดับการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนทุกช่วงวัยนครชัยบุรินทร์ = 83,842,200 บาท

ต้นทาง	กลางทาง			ปลายทาง
ยกระดับคุณภาพชีวิตและส่งเสริมความรู้	พัฒนาศักยภาพ สร้างอาชีพรายได้และลดความเหลื่อมล้ำ	การส่งเสริมสุขภาพอนามัยที่ดี	การสร้างความเข้มแข็งในครอบครัวและชุมชนและการสืบสานวัฒนธรรม	การสร้างความสงบสุขมั่นคงในชีวิตและทรัพย์สิน
กิจกรรมหลักที่ 7 พัฒนาความสามารถในการแข่งขันด้านการใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีดิจิทัล 7.1 ผลิตสื่อดิจิทัลสนับสนุนการขายสินค้าและบริการ และสร้างร้านค้าออนไลน์ให้กับตำบล งบประมาณ : 19.800 ล้านบาท 7.2 พัฒนานักขายสินค้าออนไลน์และบริการชุมชนบนแพลตฟอร์มการตลาดออนไลน์ งบปรพมาณ : 10,200,000 บาท งบประมาณรวม : 30 ล้านบาท	**กิจกรรมหลักที่ 3** การพัฒนาศักยภาพกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผลิตสมุนไพรนครชัยบุรินทร์สู่มาตรฐานเชิงพาณิชย์ งบประมาณ : 4.250 ล้านบาท	**กิจกรรมหลักที่ 1** ชุมชนต้นแบบเสริมสร้างพฤตพลังคุณค่าและคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุวัยนักบริบาล งบประมาณ : 15 ล้านบาท	**กิจกรรมหลักที่ 4** พัฒนาทักษะชีวิตคนทุกช่วงวัยสู่บ้านนี้มีรักและชุมชนเข้มแข็ง งบประมาณ : 8.9868 ล้านบาท	**กิจกรรมหลักที่ 6** การพัฒนาศักยภาพประชาชนรู้ทันภัยไซเบอร์ งบประมาณ : 0.5846 ล้านบาท
	กิจกรรมหลักที่ 5 สร้างรายได้ให้กับผู้สูงอายุในชุมชนอย่างยั่งยืน งบประมาณ : 8.1558 ล้านบาท	**กิจกรรมหลักที่ 2** ยกระดับคุณภาพชีวิตประชาชนในชุมชนนครชัยบุรินทร์ด้วยภูมิปัญญาแพทย์แผนไทย งบประมาณ : 13.665 ล้านบาท		**กิจกรรมหลักที่ 8** สร้างภูมิคุ้มกันทางกฎหมายทุกช่วงวัย ชุมชนปลอดภัยนครชัยบุรินทร์มั่นคง งบประมาณ : 3.2 ล้านบาท

โครงการ จัดตั้งศูนย์ความเป็นเลิศยกระดับคุณภาพชีวิตผู้สูงวัยในเขตพื้นที่อีสานตอนล่าง งบ 17,000 ล้านบาท

โครงการตามพระราชดำริ: ก่อสร้างศูนย์พักพิงสัตว์ไร้บ้านนครชัยบุรินทร์ งบ 60 ล้านบาท

ภาคผนวก ก.

รายการตรวจสอบการดำเนินการตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการบริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ พ.ศ. 2565

ภาคผนวก ก

รายการตรวจสอบการดำเนินการตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการบริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ พ.ศ. 2565

การดำเนินการ	ดำเนินการแล้ว	ไม่ได้ดำเนินการ
1) สำรวจความคิดเห็นของประชาชนในกลุ่มจังหวัดด้วยวิธีหนึ่งวิธีใด ดังต่อไปนี้ ☐ มอบให้ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ สถาบันการศึกษา หรือบุคคลอื่นใดทำการศึกษาสำรวจความคิดเห็นของประชาชนในกลุ่มจังหวัด ☑ มอบให้ฝ่ายเลขานุการ ก.บ.ก. ดำเนินการหรือร่วมกับหน่วยงานอื่นทำการศึกษาสำรวจความคิดเห็นของประชาชนในจังหวัด ☐ มอบให้ฝ่ายเลขานุการ ก.บ.ก. ดำเนินการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนในจังหวัด โดยการสำรวจผ่านระบบออนไลน์ ☐ แต่งตั้งคณะอนุกรรมการของ ก.บ.ก. ขึ้นคณะหนึ่ง ทำหน้าที่ประสานงานเพื่อให้ได้ข้อมูลความคิดเห็นของประชาชนในกลุ่มจังหวัด ☐ ดำเนินการอื่นตามที่ ก.บ.ก. เห็นสมควร	✓	
2) จัดประชุมหารือร่วมกันกับหัวหน้าส่วนราชการที่มีสถานที่ตั้งทำการอยู่ในกลุ่มจังหวัดหรือมีเขตอำนาจหน้าที่ในกลุ่มจังหวัดไม่ว่าจะเป็นราชการบริหารส่วนภูมิภาคหรือราชการบริหารส่วนกลาง หัวหน้าหน่วยงานที่เป็นรัฐวิสาหกิจและหน่วยงานอื่นของรัฐบรรดาที่มีสถานที่ตั้งทำการอยู่ในกลุ่มจังหวัดหรือมีเขตอำนาจหน้าที่ในกลุ่มจังหวัด ผู้บริหารท้องถิ่นในกลุ่มจังหวัด รวมทั้งผู้แทนภาคประชาสังคม และผู้แทนภาคธุรกิจเอกชน เพื่อรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดตามมาตรา 53/2 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 7) พ.ศ. 2550 และมาตรา 24 และมาตรา 34 ของพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการบริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ พ.ศ. 2565	✓	
3) การประชุมของ ก.บ.ก. เพื่อจัดทำและเห็นชอบแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการบริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ พ.ศ. 2565 และนโยบาย หลักเกณฑ์ และวิธีการที่ ก.น.บ. กำหนด	✓	

ข้าพเจ้าขอรับรองว่า ข้อความดังกล่าวข้างต้นเป็นความจริงทุกประการ ทั้งนี้ได้แนบรายงานการประชุมคณะกรรมการบริหารงานกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ (ก.บ.ก.) มาพร้อมนี้ด้วย

(ลงชื่อ).....

(นายชัยวัฒน์ ชื่นโกสุม)

หัวหน้ากลุ่มจังหวัดตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1

<u>หมายเหตุ</u> ให้จังหวัดที่เป็นศูนย์ปฏิบัติการของกลุ่มจังหวัดเป็นผู้จัดทำ

ภาคผนวก ข.

สรุปผลการทบทวนแผนพัฒนากลุ่มจังหวัด (พ.ศ. 2566 -2570)

ภาคผนวก ข

สรุปผลการทบทวนแผนพัฒนาจังหวัด/กลุ่มจังหวัด (พ.ศ. 2566-2570)

หัวข้อ	แผนพัฒนาจังหวัด/กลุ่มจังหวัด (พ.ศ. 2566 - 2570) ฉบับทบทวน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 (เสนอในปีงบประมาณก่อนหน้า)	แผนพัฒนาจังหวัด/กลุ่มจังหวัด (พ.ศ. 2566 - 2570) (ฉบับทบทวน ปี 2569)	เหตุผลของการปรับเปลี่ยน
เป้าหมายการพัฒนา	ศูนย์กลางของเกษตรอุตสาหกรรม ท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ อารยธรรมขอม การค้าชายแดน ผลิตภัณฑ์ไหม และสังคมเป็นสุข สู่การพัฒนาเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน	ศูนย์กลางของเกษตรอุตสาหกรรม ท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ อารยธรรมขอม การค้าชายแดน ผลิตภัณฑ์ไหม และสังคมเป็นสุข สู่การพัฒนาเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน	คงเดิม
ตัวชี้วัดความสำเร็จตามเป้าหมายการพัฒนา	1) อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมกลุ่มจังหวัด แบบปริมาณลูกโซ่เพิ่มขึ้น เป้าหมาย ปี 66 เพิ่มร้อยละ 3 ปี 67 เพิ่มร้อยละ 3 ปี 68 เพิ่มร้อยละ 3 ปี 69 เพิ่มร้อยละ 3 ปี 70 เพิ่มร้อยละ 3 เฉลี่ย 5 ปี ร้อยละ 3	1) อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมกลุ่มจังหวัด แบบปริมาณลูกโซ่เพิ่มขึ้น เป้าหมาย ปี 66 เพิ่มร้อยละ 3 ปี 67 เพิ่มร้อยละ 3 ปี 68 เพิ่มร้อยละ 3 ปี 69 เพิ่มร้อยละ 3 ปี 70 เพิ่มร้อยละ 3 เฉลี่ย 5 ปี ร้อยละ 3	คงเดิม
	2) รายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น เป้าหมาย ปี 66 เพิ่มร้อยละ 1.00 ปี 67 เพิ่มร้อยละ 1.25 ปี 68 เพิ่มร้อยละ 1.50 ปี 69 เพิ่มร้อยละ 1.75 ปี 70 เพิ่มร้อยละ 2.00 เฉลี่ย 5 ปี = ร้อยละ 1.5	2) รายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น เป้าหมาย ปี 66 เพิ่มร้อยละ 1.00 ปี 67 เพิ่มร้อยละ 1.25 ปี 68 เพิ่มร้อยละ 1.50 ปี 69 เพิ่มร้อยละ 1.75 ปี 70 เพิ่มร้อยละ 2.00 เฉลี่ย 5 ปี = ร้อยละ 1.5	คงเดิม
	3) มูลค่าการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ไหมเพิ่มขึ้น ปี 66 เพิ่มร้อยละ 1 ปี 67 เพิ่มร้อยละ 1.25 ปี 68 เพิ่มร้อยละ 1.50 ปี 69 เพิ่มร้อยละ 1.75 ปี 70 เพิ่มร้อยละ 2.00 เฉลี่ย 5 ปี = ร้อยละ 1.5	3) มูลค่าการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ไหมเพิ่มขึ้น ปี 66 เพิ่มร้อยละ 1 ปี 67 เพิ่มร้อยละ 1.25 ปี 68 เพิ่มร้อยละ 1.50 ปี 69 เพิ่มร้อยละ 1.75 ปี 70 เพิ่มร้อยละ 2.00 เฉลี่ย 5 ปี = ร้อยละ 1.5	คงเดิม

หัวข้อ	แผนพัฒนาจังหวัด/กลุ่มจังหวัด (พ.ศ. 2566 - 2570) ฉบับทบทวน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 (เสนอในปีงบประมาณก่อนหน้า)	แผนพัฒนาจังหวัด/กลุ่มจังหวัด (พ.ศ. 2566 - 2570) (ฉบับทบทวน ปี 2569)	เหตุผลของการปรับเปลี่ยน
	4) มูลค่าการค้าชายแดนเพิ่มขึ้น (ร้อยละ) ปี 66 เพิ่มร้อยละ 1 ปี 67 เพิ่มร้อยละ 1.25 ปี 68 เพิ่มร้อยละ 1.5 ปี 69 เพิ่มร้อยละ 1.75 ปี 70 เพิ่มร้อยละ 2 เฉลี่ย 5 ปี = ร้อยละ 1.5	4) มูลค่าการค้าชายแดนเพิ่มขึ้น (ร้อยละ) ปี 66 เพิ่มร้อยละ 1 ปี 67 เพิ่มร้อยละ 1.25 ปี 68 เพิ่มร้อยละ 1.5 ปี 69 เพิ่มร้อยละ 1.75 ปี 70 เพิ่มร้อยละ 2 เฉลี่ย 5 ปี = ร้อยละ 1.5	คงเดิม
	5) สัดส่วนคนยากจนลดลง เป้าหมาย ปี 66 ลดร้อยละ 0.5 ปี 67 ลดร้อยละ 1.0 ปี 68 ลดร้อยละ 1.50 ปี 69 ลดร้อยละ 2.00 ปี 70 ลดร้อยละ 2.50 เฉลี่ย 5 ปี = ร้อยละ 1.5	5) สัดส่วนคนยากจนลดลง เป้าหมาย ปี 66 ลดร้อยละ 0.5 ปี 67 ลดร้อยละ 1.0 ปี 68 ลดร้อยละ 1.50 ปี 69 ลดร้อยละ 2.00 ปี 70 ลดร้อยละ 2.50 เฉลี่ย 5 ปี = ร้อยละ 1.5	คงเดิม
ประเด็นการพัฒนา	1. การพัฒนาขีดความสามารถเกษตรอุตสาหกรรมครบวงจร 2. การพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว การค้าชายแดน และผลิตภัณฑ์ไหม 3. ยกระดับการพัฒนาคุณภาพชีวิต	1. การพัฒนาขีดความสามารถเกษตรอุตสาหกรรมครบวงจร 2. การพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว การค้าชายแดน และผลิตภัณฑ์ไหม 3. ยกระดับการพัฒนาคุณภาพชีวิต	คงเดิม

สำนักบริหารยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1

http://www.osmnortheast-s1.moi.go.th